

༄༅། །དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་གད་འཇམ་དབྱངས་

སྒྲ་མ་དགེས་པའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ། །

ཤ ཀུན་མཁྱེན་མི་པམ་རྒྱ་མཚོས་མཛད།

༄༅། །ཀུན་མཁྱེན་མི་ལམ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ།
པོད་བཙུང་བརྒྱད་པའི་
དཀར་ཆག

༥ དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པའདད་འཇམ་དབྱངས་	
སྤྱི་མ་དབྱེས་པའི་ཞལ་ལུང་།	༡
༡ གཞུང་འདི་སྤྱི་ཞེས་གིས་མཛད་པ།	༤
༢ སྤྱི་དོན་དུ་མཛད་པ།	༡༤
༣ ཕྱོགས་གང་དུ་གཏོགས་པ།	༡༧
༤ དབུ་ཞབས་གྱི་དོན།	༡༩
༥ དགོས་པ།	༥༤
གཉིས་པ། བཤད་བྱ་གཞུང་གི་	
དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ།	༥༥
མཚན་དོན།	༥༥
འགྲུང་བྱ་གྱི་	༩༩

གཞུང་དོན། ཤེས་བྱ་བདེན་གཉིས་གྱི་	
དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།	༩༩
དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟན་པ།	༩༩
བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་སྒྲུབ་པ།	༡༠༤
གཞན་སྤྱི་སྤྱི་བཏགས་པའི་རྟག་དངོས་དགག་པ།	༡༠༤
རང་སྤྱི་སྤྱི་བཏགས་པའི་རྟག་དངོས་དགག་པ།	༡༡༡
རྟག་དངོས་བཀག་པའི་མཛུགས་བསྟུ་བ།	༡༢༧
གང་ཟག་གཅིག་བདེན་དགག་པ།	༡༣༡
བྱུང་བྱེད་གྱི་སྤྱི་གཅིག་བདེན་དགག་པ།	༡༣༤
མ་བྱུང་པའི་གཅིག་བདེན་དགག་པ།	༡༣༥
རྒྱལ་ཕྱོགས་འགོག་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པ།	༡༤༠
ཤེས་པ་གཅིག་བདེན་དགག་པ།	༡༤༩
རྣམ་མེད་བྱེ་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་དགག་པ།	༡༥༥
རྣམ་བཙས་མདོ་སྤྱི་བའི་ལུགས་དགག་པ།	༡༥༧
བྱི་རོལ་པའི་ལུགས་སྤྱིར་དགག་པ།	༡༧༩
བྱེ་བྲག་རྒྱ་དགག་པ།	༡༨༩

ཐུན་མོང་དུ་མཐུག་བསྟུ་བ།	༢༠༩
ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པ་རྣམ་རིག་པའི་	
ལུགས་དགག་པ།	༢༠༧
སྒོ་ང་བྱེད་ཚལ་བ་དགག་པ།	༢༡༠
རྣམ་ཤེས་གངས་མཉམ་པ་དགག་པ།	༢༡༧
སྒྲ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་དགག་པ།	༢༡༧
རྣམ་རྒྱན་པའི་ལུགས་དགག་པ།	༢༡༩
བདེན་པའི་དུ་བྱལ་སྒྱུབ་པ།	༢༢༤
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་པ།	༢༤༩
སྒྲ་ཙམ་བསྒྲུ་མེད་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་པ།	༢༤༩
སྒྲ་གཞི་བདེན་སྟོང་དུ་ངེས་པར་བསྟན་པ།	༢༥༩
ཁས་ལེན་དང་བཅས་པའི་རྣམ་	
གངས་པའི་དོན་དམ་བཤད་པ།	༢༤༤
ཁས་ལེན་ཀུན་བྱལ་རྣམ་གངས་	
མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་བཤད་པ།	༢༤༧
སྒྱུབ་དང་བསྒྱུབ་བྱའི་རྣམ་གཞག་	

སྒྱིར་འཐད་པ།	༢༢༤
ཆོ་སྒྲ་ཕྱི་རི་གྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་	
འཐད་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	༢༢༤
བསྟགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐུག་བསྟུ་བ།	༢༢༤
དོན་དམ་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་གྱི་པན་ཡོན།	༢༢༧
ཀུན་རྫོབ་དོན་བྱེད་ཅུས་སྒྲ་དུ་	
ཁས་བླངས་པའི་པན་ཡོན།	༢༥༩
དེ་གཉིས་བྱང་འཐུག་ཏུ་གོམས་	
པའི་པན་ཡོན།	༢༤༡
བདེན་གཉིས་དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་ལ་	
བསྟགས་པའི་དོན་བསྟུ་བ།	༢༤༧
སྒྲོབ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་པའི་	
མཛད་བྱང་།	༢༤༩
ལོ་བཅའ་གང་གིས་བསྒྱུར་བའི་བསྒྱུར་བྱང་།	༢༩༠
མཐུག་ཚུམ།	༢༩༧
༥ དམ་ཚོས་དོགས་སེལ།	༤༠༡

ཤིང་རྟའི་ལམ་སྒོལ་མཆོག་གི་རིགས་པའི་ལྷགས། །
དུས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བག་ལ་ཉལ་གྱུར་གྱང་། །
ཆོང་ཆོང་ནགས་ལ་མེ་བཞིན་འདིར་བསྐྱངས་ན། །
རང་གར་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བག་ཡོད་མཛོད། །

དེ་འདྲ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་
བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་བྱུགས་བསྐྱེད་ནས། ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུས་རྒྱད་
ཡོངས་སུ་སྐྱངས་པས་གཟིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་མོན་ཏེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་སེང་གའི་སྒྲ། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་པོ་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་
ཆོགས་སྒྲག་པར་བྱེད་པ། རྟོར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་
ཆོས་ཀྱི་ལོ་ཐོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐྱོར་བའི་བཀའ་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་
པ། རིག་པའི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་མི་འཕྲོག་པའི་ཤེས་རབ་མཆོག་གི་མིག་
བསྐྱབས་ནས། དངོས་པོའི་རྣམ་པ་མ་བརྟགས་གཅིག་སྟེན་ཉམས་དགའ་བ་
མ་ལུས་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་ཡང་དག་པར་རང་བཞིན་མེད་
པར་ཤེས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྐྱངས་ནས་
བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྟུན་སུ་མཆོགས་པའི་འབྲུལ་པ་ལ་དབང་སྒྱུར་བར་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་དོགས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཚུལ་ལྷགས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་རང་
ཉིད་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་། རང་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པ་གཞན་ལ་འདྲ་སྒྲུལ་བར་

བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཅུམ་དུ་དམིགས་ནས་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་རྣམ་པར་
དབྱེ་བ་ལ།
བཤད་བྱའི་ཡན་ལག་དང་། བཤད་བྱ་དངོས་གཉིས་ལས།
དང་པོ། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ཏེ་རྩིས་མགོ་ལྟའི་ཚུལ་དུ་
ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ལ་གཞུང་འདི་སུ་ཞིག་གིས་མཛད་ན། མཁས་བརྟན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་
ཀྱི་ཡང་ཅེར་སོན་ནས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་རྩོད་མེད་དུ་གཤེགས་པ།
རྒྱ་བོད་གཉིས་ན་ཉི་ཟླ་ལྟར་གྲགས་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་འཚོས་མཛད།
སུའི་དོན་དུ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལྷགས་མཐའ་དག་གི་དོན་ལ་ཡང་
དག་པའི་རིགས་ལམ་ནས་བྱངས་པའི་གཞན་གྱིས་བཀྱི་བར་མི་རུས་པའི་ཟབ་
པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གི་ཆེད་དུ་མཛད།
སྟེགས་གང་དུ་གཏོགས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་སྒྱུ་དང་། ཟླ་སྟོན་སོགས་ཟབ་
མོའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེགས་སུ་གཏོགས།
དབུ་ཞབས་ཀྱི་བསྐྱེས་དོན་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་རྣམ་གཞག་གསལ་པོར་སྟོན་པའོ། །
དགོས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་གི་དོན་ལ་ངེས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟེན་ནས་
བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་འོ། །
དེ་རྣམས་ཅུང་ཟད་སྟོན་ན། དང་པོ་མཛད་པ་པོ་འདི་ནི། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་

ལས། བསྟན་པའི་སྒྱིན་བདག་དང་། སྒྲོམ་བཅོན་དང་། བུམ་ཟེ་རྣམས་ལུང་
བསྟན་པའི། སྒྲོམ་བཅོན་གྱི་ཐོག་མར། སྟོན་པའི་གསུང་རབས་སྟེང་དུ། །
དུས་མཐར་འཇིག་རྟེན་ཉམས་པ་ན། །སྒྲོམ་བཅོན་རྒྱལ་པོའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །
འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅིས་སྒྲོམ་བཅོན་གྱི་རྒྱལ་པོའམ་གཙོ་བོ་
དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྒྱིར་བསྟན་ནས། བྱེ་བྲག་དམ་པ་མང་བོ་ཞིག་ལུང་
བསྟན་པའི་ནང་ནས། ཡི་གེ་བ་ཞེས་སྒྲོམ་བཅོན་བསྒྲགས། །ཞེས་མཆོན་གྱི་
ཐོག་མ་གསལ་བར་བསྟན་ཅིང་། མཐུག་ཏུ་དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲགས་གྲུབ་ནས་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། བྱི་དུས་ལུ་སྟེགས་
གྱི་ལྷ་རན་འབྱུང་བའི་གཉིས་པོ་ལྷ་བུར། དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བྱས་དུས་ལ། །འདྲོན་
པ་སྟོ་གོས་ཞེས་བྱ་བ། །ཤེས་བྱ་ལྷ་རྣམས་སྟོན་པ་པོ། །དཔལ་པོ་ཆེན་པོ་འབྱུང་
བར་འགྱུར། །ཞེས་སྟོ་གོས་ནི་མཁན་པོའི་མཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་སྟོན་གྱི་
མཁས་པ་དག་གིས་བཤད་ལ། །ཞི་འཆོ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཆོན་དུ་མཛོན་
ཞིང་། གཞན་ཡང་མཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་སྤྲོད་པོ། །ཤེས་བྱ་ལྷ་ནི་ཆོས་ལྷ་
རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་
པར་ལུང་བསྟན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཟད་དུས་མི་
བཟད་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་
ཆོས་མཆོག་འདི་སྤྲུང་བ། །དེ་དག་ར་ཡི་སྒྲས་ཏེ་བྱི་དུས་ཆོས་སྟོང་བ། །དེ་དག་
སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་སྟོང་གིས་ཡོངས་སུ་གཏད། །ཅིས་བོ་རྟོ་ས་ཏུ་རྟོ་ཏེ་ཞེས་

པའི་མཆོན་ཆང་བར་བསྟན་ཏེ། མཁན་པོའི་མཆོན་རྒྱ་སྐད་སོར་གཞག་ཏུ་སྟོག་
པ་དེ་ལྟར་ན་འདིར་ཡང་། ཟད་དུས་མི་བཟད་པ་ལ་བོ་རྟོ་ས་ཏུ་གང་། །ཞེས་
པ་སྒྲགས་ན་བདེའོ། །རྟོ་ཏེ་སྤྱི་འཆོ་བའམ་སྤྱང་བ་ལ་འཐུག་པས་སྤྱི་དེའང་
བརྟེན་བྱའི་དོན་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཐོན་པར་མཛད་པ་སྟེ། །དངོས་ཤུགས་ཟུར་
གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་འདྲོན་དུ་རུང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་བཀའ་ཁྱད་ཆོས་སོ། །མདོ་
འདི་གཉིས་གྱི་དགོངས་པ་དྲི་མེད་རིགས་པའི་ལམ་དུ་སྟོབ་དཔོན་འདིས་བྱངས་
ནས་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟོན་སྟོན་བྱེ་བར་མཛད་པས་ན་མདོ་དེ་གཉིས་སུ་ལུང་
སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ནས་ཡང་
ཡང་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་འདིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ནི། །རི་སྐད་
དུ། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་བདག་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཆོའི་པ་
རོལ་ཏུ་སོན་པ། །འཕགས་པ་དག་གི་དབང་ལྷག་གི་ཞབས་གྱི་བརྟོ་རྟོག་པ་མེད་
པའི་ཟེའུ་འབྲུ་སྒྱི་བོས་ལེན་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱས་ཁྱད་ས་
མ་ལས་འདི་ལྟར་མཐོང་སྟེ། །དེའང་སྟོབ་དཔོན་འདི་གར་སྟོགས་ཟ་ཉོར་རྒྱལ་
པོའི་སྒྲས་སུ་འབྱུངས་ནས་ནུ་ལེ་རྒྱའི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་འདི་སྟེ་པའི་མཁན་པོ་ཡེ་
ཤེས་སྟོང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། མཆོན་བོ་རྟོ་ས་ཏུ་ཤུགས་རྟོ་ཏེ་ཞེས་གསལ།
རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། །རྟོ་ལེ་རྒྱའི་མཁན་པོ་མཛད་
ཅིང་རྟོ་ལ་བ་རན་པ་མཐའ་དག་ཆར་བཅད་དེ། །མཁས་པའི་གྲགས་པ་སང་
གའི་སྤྱ་ཆེན་པོས་སའི་སྟེང་ཐམས་ཅད་བྱུང་བར་གྱུར་ཏེ། །དེའི་ཆོ་སྟོ་སྟོགས་

ནས་བྲམ་ཟེ་མུ་སྟེགས་སོགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་
སྤྱོད་པ་ཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ལ་བརྒྱུ་མ་པ་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཤར་ལྷན་མི་བཟོད་
པ་ན། དེ་ནི་ལྷ་ལྡན་སོང་ལ་མཁན་པོ་ཞི་བ་འཆོ་པ་པར་བྱས་ན་ས་སྟོང་ན་
འགྲན་པའི་ལྷ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ་དུ་སེམས་ཤིང་། མཁན་པོའི་བཞུགས་
སར་རིམ་གྱིས་འོངས་ཏེ་བཏུས་པས་མཁན་པོ་མི་སྣ་འཛིན་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ཀྱི་སྒྲ་གསེར་བཙོ་མའི་མདོག་ལྟར་འབར་བ་ཞིག་བཞུགས་པར་མཐོང་སྟེ་ཕྱིར་
འོངས་ནས་གཞན་ལ་དྲིས་པས་མཁན་པོ་དེ་ཉིད་ན་བཞུགས་ཡོད་ཟེར། སྤར་
ལོག་ནས་བཏུས་པས་སྤར་གྱི་ས་དེ་ན་མཁན་པོ་བཞུགས་པར་མཐོང་བས།
ལྷག་པའི་ལྷ་དངོས་སུ་གྱུ་བ་པས་སྤྱི་ཤར་ལྷན་མི་བྱུ་བར་ཤེས་ནས་
ཤིན་ཏུ་དད་པར་གྱུར་ཏེ་ཚོད་པའི་བསམ་པ་དོར་ནས་གྱུ་བ་པས་ཞབས་སྤྱོད་པར་
སྤངས་ཏེ་བཏུན་པའི་སྒྲོར་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྷ་བྱ་ལ་སོགས་མཁས་པའི་
རྣམ་པར་ཐར་པ་འགྲན་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་ཞིང་། བོད་དུ་བྱོན་པའི་
ཆེའང་བཙད་པོ་ལ། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་པའམ་གཞན་པར་གྱུར་པ་སུ་ཞིག་ལ་
འགྲན་ལྷ་ཆོལ་བ་ན། རྩ་འཕྱུལ་ནི་འཇམ་བུའི་གླིང་ན་བླ་སྟོན་གྱི་ལས་
ཆེ་བ་སུ་ཡང་མེད་པས་དེ་དང་འགྲན་དུ་གཞུགས་ལ། གཏན་ཆོགས་ནི་བདག་
དང་ཤགས་སུ་བཀྱི་བ་ན་དེ་ལྷ་སའི་སྟོང་ན་ཁོ་བོ་ལས་མཁས་པ་མེད་པས་རྒྱལ་
བ་ཐམས་ཅད་ཆར་བཙད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཏུན་པ་ཚུགས་ཤིང་བཙད་པོའི་
དགོངས་པ་འགྱུ་བ་ཅེས་མཁས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ།

དེ་ལྷ་བུའི་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་མ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་
སྟེས་ཤིང་། བརྗེ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཕྱི་མོའི་ཏོག་ལྟར་
གསལ་བར་སྤྲོ་ན་འཕགས་པ་ནི་མཁས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོ་ཙམ་སྟེ། ཤིང་རྟ་
ཆེན་པོ་འདིའི་རིང་ལུགས་སྦྱོང་བ་ཡང་། འཕགས་ལུལ་དུ་སྟོབ་དཔོན་སངས་ཀྱི་
བཟང་པོ། ཀ་མ་ལ་གྱི་ལ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་
ཡང་བརྗེ་ཏེ་རྣམས་ལས་མང་ཤོས་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས། འཕགས་
གྲོལ་སྟེ། སང་བཟང་ཨ་རྒྱ་ཡུ་ཀ་ར་སོགས་ཀྱིས་ཤེར་བྱིན་གྱི་ལྷ་བ་འདི་ཁོ་ན་
ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པར་མཛད། དེ་ལས་འཕགས་གྲོལ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་
འདིའི་སྟོན་དུ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་བཞེད་མཁན་འགའ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་།
དངོས་སུ་སྤྱོད་ན་མེད་པར་རྣམ་རིག་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་དབུ་མའི་ཤིང་
རྟའི་སྟོལ་སྟེ་བ་པོ་ནི་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡིན་པར་མཁས་དབང་ཐམས་ཅད་མགིན་
གཅིག་ཏུ་བཞེད་ལ། དེ་ལྷ་རིགས་པས་ཀྱང་འགྱུ་བ་པ་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་ལ་
བཏུས་པས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་སྤྱི་བུ་ཡབ་སྲས་གཞུང་གྱི་མོའི་དབུ་མ་པ་དང་།
ལྷ་བ་གྲགས་པ་ཐལ་འགྱུར་དང་། ལེགས་ལྷན་འབྱེད་མདོ་སྟེ་དབུ་མ་དང་།
སྟོབ་དཔོན་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་པར་
བཤད་དོ། །བོད་དུ་ནི་སྤྱི་བུ་པམ་པ་པལ་མོ་ཆེ་དང་། ཁྱད་པར་ལུགས་འདི་
གཙང་མར་འཛིན་པ་རྩོག་ལོ་ཆེན་པོ། ལྷ་བ་ཆོས་སངས་། རོང་སྟོན་ཆོས་རྩེ་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་འཆད་ཉན་ཀྱང་རྩེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྤྱི་བུ་པར་དུ་རྒྱ་

ཆེར་བྱུང་བར་བཤད་ལ། རྗེ་བརྒྱུད་འཛིན་དང་བཅས་པས་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་གཅིགས་ཆེ་ཞིང་ཟེན་བྲིས་སོགས་ཅི་རིགས་མཛད། གཞན་ཡང་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་སོགས་དབུ་མར་སྒྲ་བ་ཀྱན་གྱིས་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད་དུ་མཛད། མདོར་ན་གང་ཟག་ཆོས་སྒྱུན་ལྡན་པ་རྣམས་ནི། འདིའི་རིགས་པའི་གནད་ཟབ་མོའི་དགའ་སྟོན་མྱོང་བ་ན་ཡིད་དབང་མེད་དུ་སྟོགས་ཏེ་པད་ཆལ་ལ་བྱང་བ་བཞིན་དང་དུ་ལེན་པ་ཡིན་ནའང་། དེར་སང་ནི་གྲུབ་མཐའི་སྟོགས་སུ་ལའང་འཆད་ཉན་ལྟ་ཅི་སྟོགས་བམ་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་མཁན་ཙམ་ཡང་དགོན་པར་སྒྲུང་བས་ན་སྟོ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་སྟོགས་དུས་ཀྱི་མུ་མཐར་བྱུང་བ་ཅིང་རྒྱས་པའི་ཐུགས་ཁུར་མཛད་པར་རིགས་སོ། །མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གཉིས་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་འཛིན་ཅིང་། བྱུང་པར་དབུ་མ་པ་གང་ཞིག་ཆད་མ་ལ་ཐུགས་ཞེན་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་འདིའི་སྟོལ་ལ་ངང་གིས་དགའ་ཞིང་འདུག་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །

གཉིས་པ་བཅུན་པའི་རྣམ་ཐར་ནི། འཕགས་ཡུལ་ན་འདུལ་འཛིན་དམ་པ་མང་པོ་གསེར་རིའི་སྤྲང་བ་ལྟ་བུའི་ནང་ན་འདུལ་བའི་རྣམ་ཐར་གཙང་མ་སྦྱོང་བ་ལ་རི་དབང་ལྟར་མཐོ་ཞིང་སྟོམ་བཅུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚུལ་བྲིམས་གཙང་བའི་ཆད་དུ་སྤྲང་བར་གྲགས།

གསུམ་པ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། གཙོ་བོར་འཕགས་ས་མདོན་སུམ་མཛད་པའི་སྤང་རྟོགས་ལ་འཛིན་དགོས་ཀྱང་། དེ་ཕལ་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བས།

ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་སེམས་ལུས་ངག་གི་རྟགས་ལས་དཔགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། མཁན་ཆེན་འདི་ཉིད་འཇམ་གླིང་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་མཐའ་འཁོབ་ལུན་པའི་གླིང་གདུལ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་པ་ཤིང་རྟ་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྱས་ཟེན་ནའང་དེ་དག་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཤིང་རྟའི་ལམ་སྟོལ་གསུམ་པ་བྱེ་བའི་དོན་དུ་བསམ་བཞིན་དུ་སྒྲུལ་ནས་བོད་ཡུལ་གྱི་ལྟ་བཙན་པོ་བྲི་སྟོང་ལྟུང་བཙན་འབྱུངས་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་བྱང་དུ་དར་བར་ལུང་བསྟན་པའི་དུས་ལ་མ་བབས་ཀྱི་བར་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲུ་ཆའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་ལོ་དགུ་བརྒྱར་བཞུགས་པར་བཤད་པས་ནང་ཆོལ་དབང་ཐོབ་ཅིང་། བསམ་ཡས་ལ་རབ་གནས་མཛད་པའི་ཆོ་བཙན་པོས་མཁན་པོ་ཉིད་འཇམ་པའི་རྟོ་རྗེར་དངོས་སུ་གཟིགས་ཤིང་། རྟོན་ལྟ་རྣམས་ཡི་ཤེས་པར་དངོས་སུ་གྱུར་ནས་རྩ་འཁྱུལ་གྱི་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཆད་མེད་པ་མཛད་པ་ཀྱན་གྱི་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྱུར་པ་སོགས་སྤྱི་རོལ་ལ་དབང་ཐོབ་ཅིང་། བྱུང་པར་སུས་ཀྱང་མ་བྱུལ་བའི་བོད་ཡུལ་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལྟར་སྒྲུང་བར་མཛད་ཅུས་པ་ནི་རྒྱལ་སྲས་སེམས་དཔའ་གཞན་ལས་འཕགས་པའི་གྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གོ །

བཞི་པ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ནི། བསྟན་འགྲོལ་ཕན་པའི་མཛད་པ་བཟང་པོ་སྟེ། དེའང་མཁན་པོ་འདི་རྒྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐུགས་ལེགས་པར་འབྱོངས་པས་པོ་རྟེ་སང་ཞེས་པའི་མཚན་དོན་དང་ལྡན་པར་ཉི་ལྗེ་ལྟར་གྲགས་ཤིང་། འཇམ་པའི་

དབྱངས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྒྲིམ་བཅུ་ཆ་ཆེན་པོ་འདི་དགའ་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་
 ཏུ་མར་བཞུགས་ནས། ལྷ་ལེན་དང་། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་དང་། རྒྱ་ནག་ལ་
 སོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལེགས་པར་བསྐྱེད་སྤྱོད་པར་བཤད་ལ། གཙོ་
 བོར་ནི་ཚུལ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཤིང་རྟའི་ལམ་སྟོལ་དྲི་མ་མེད་པ་སྤྱེ་ཞིང་།
 དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་ལོག་སྒྲ་ཆར་གཙོད་ཅིང་སྒྲ་ལ་ལྷན་རྒྱུ་གཟུང་
 བ་འཆད་ཚུང་ཚུམ་གསུམ་དང་། འདུལ་བའི་རྣམ་ཐར་གཙང་མར་སྦྱོང་བ་སྟེ་
 མཁས་བཙུན་གྱི་རང་ཚུལ་སྒྲ་མེད་པས་བཟང་བོའི་སྤོན་ལས་སའི་སྟེང་ཀུན་ཏུ་
 བྱེད་པར་གྱུར་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་
 པའི་བྱགས་བསྐྱེད་དུས་སུ་སད་པའི་མཐུ་ལས། སྤྲས་ཀྱང་གདུལ་དཀའ་བ་
 གངས་ཅན་མུན་པའི་སྒྲིག་རུམ་འདིར་བྱོན་ནས་ལྷ་བཙོད་པོ་བྲི་སྟོང་ལྷེ་འུ་བཙོན་
 དང་མཇུག་ལ། དེའི་ཆེ་སྟོན་ཉིད་དང་ཆོས་རྒྱལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྟོན་ལམ་བཏབ་
 པའི་ཚུལ་དང་རྒྱལ་བོའི་སྒྲ་ཆས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟགས་ནས་རྒྱལ་རྒྱུད་
 ཆགས་འཛིག་གི་ལུང་བསྟན་སོགས་མཛོད། དགེ་བ་བཅུ་དང་ཁམས་བཙོ་
 བརྒྱད་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་བཤད། རེ་ཞིག་ཞིབས་མི་འདུལ་བའི་
 ལྷ་འདྲེ་རྣམས་གདུལ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱ་སྤྱི་རྩ་མ་སྟུན་བྱོངས་ཤིག་པར་ལུང་བསྟན་
 གནང་། མཁན་སྟོབ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བསམ་ཡས་ལ་ས་དབྱུང་མཛོད་ནས་སྤྱི་གཙུག་
 ལག་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་བཞེངས་པའི་རབ་གནས་སོགས་མཛོད།
 སད་མི་མི་བདུན་རབ་ཏུ་ཡུང་སྟེ་བསྟན་ཅུ་འདུལ་བའི་སྟོལ་བཏོད། ལོ་ཙཱ་བ་

རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་གི་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་མ་ལུས་པ་བསྐྱབས། བཀའ་
 དང་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་མ་ལུས་པ་འཆད་ཉན་
 གྱིས་གཏན་ལ་ཡབ་པས་བོད་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་མཛད།
 བསྟན་པ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་བོན་གྱི་ཆོག་མ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་མཛད།
 བཅད་ཅིང་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་མཛད་པས་བསྟན་པ་དེ་མེད་དུ་གྱུར། འདུང་
 ཁར་ཡང་སྐྱེ་གདུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བོད་ན་རབ་བྱུང་འབྱུང་ཚུལ་དང་། རམ་
 ཞིག་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ཆོལ་རྒྱུ་ཉ་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལ་སྤྱན་དྲོངས་ལ་བསྟན་
 པ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་གི་ཕུག་ཅེས་པ་རྒྱུ་ཉ་ལ་ཕྱག་ཡིག་བསྐུལ་བ་སོགས་དུས་
 གསུམ་སྒྲིབ་མེད་དུ་མཐུན་པའི་ངང་ལས་བོད་ཡུལ་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་
 ལྷག་པར་བསྐྱེད་དེ་བཀའ་དྲིན་བསམ་མི་བྱབ་པ་མཛད། སློབ་དཔོན་བསྐྱེད་
 ངང་ཚུལ་འདི་མཁན་པོའི་སློབ་མ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཁན་པོའི་དབུ་
 ཆོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་འགྲེལ་བའང་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་མདོར་ན་མཁན་པོ་འདི་
 ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཡུལ་དུ་དང་པོར་བསྟན་པའི་སློབ་བཏོད། བར་དུ་དར་ཁིང་རྒྱས་
 པར་མཛད། ཐ་མར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་སྦྱང་བའི་སྤུལ་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྟན་
 པ་ནམ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་དེ། རྩོམ་ཆེན་པོས་བོད་དུ་བསྟན་པ་
 འཇུགས་པའི་མཁན་ཆེན་ཉིད་དང་། མཁན་རྒྱུད་དང་། མ་འོངས་བསྟན་པ་
 གནས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་མཁན་རྒྱུད་ལ་སྤུལ་བ་བྱོན་པ་དེ་ཀྱན་རྩོམ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་རྩོམ་
 གཅིག་པར་གསུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བོད་དུ་བསྟན་པ་གནས་པ་འདི་མཁན་

ཆེན་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་དོན་དང་སྒྲིབ་ལམ་ཁོ་ནའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བར་གོར་མ་
ཆག་ཀྱང་། གང་ཟག་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པ་ལ་རང་རང་གི་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་གིས་མཐོང་
མཛད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀྱིས་བྱུང་བར་སེམས་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་གྱི་འདུ་བ་དང་གོས་ལ་
ཆོན་འཛིན་པ་ཚུན་ཆད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོན་ལས་ཡིན་ཀྱང་སྤྲོས་མི་ཤེས་པ་དང་
འདྲའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་འདིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། མཛད་པ་
བཟང་པོས་སའི་སྤྲོད་འདི་མ་ལུས་པ་བྱུང་བའི་ཉི་ལྱུང་གྲགས་པ་སྟེ། དེའང་
དེང་སང་བོད་ན་སྟེས་དབང་གིས་གྲགས་ལུང་ཐོབ་པ་དེ་འདྲ་མིན་པར་འཕགས་
ཡུལ་ན་ཕྱི་ནང་གི་པཱ་ཏ་དུ་མས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟེན་པ་བཅད་བརྟེན་པའི་
གསེར་བཞིན་བརྟགས་ནས་ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ལ་སྒྲིབ་པ་འཛིན་པ་ཡིན་
ནོ། །འཕགས་ཡུལ་དུ་དེ་སྒྲིབ་པ་པཱ་ཏ་གཅིག་ལས་གཅིག་མཆོར་བཟང་
ལས་འདས་པ་བཞུགས་ཀྱང་། དང་པོ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་སྤུལ་པའི་ལོ་པའ་རྣམས་
ཀྱིས་རྒྱས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ན་འདྲ་སྒྲིབ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་མཁན་པོ་
འདི་ཉིད་ཁོ་ན་སྟེགས་ཤིང་སྒྲིབ་དངས་པ་ནི། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་བྲོད་ན་ལྷ་བ་ལྟར་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྟན་
གྲགས་ཀྱི་རང་འོད་མ་བསྐྱབས་པར་གསལ་བའི་མཐུས་ཡིན་ལ། སྤྱིར་བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་འདི་ལ་བྱ་བ་ཆེར་མཛད་པའི་གཙོ་བོ་ནི། ཉེ་སྤྱི་
བརྒྱད་དང་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་རྒྱུ་དྲུག་
ལ་སོགས་པའི་དམ་པ་མང་ཞིག་བྱོན་པ་ལས། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་རྒྱལ་བ་

ཀུན་གྱི་ཐུགས་དོན་རྗེ་གསང་ཆེན་བཀའ་སྤྱད་པོ་གཅིག་ལུང་གྱུར་པ་གསང་བའི་
བདག་པོ་ཡིན་པས་འདིའི་རྣམ་ཐར་དང་ཡོན་ཏན་ས་ལ་གནས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་
དུའང་མི་འགྱུར་ན་པལ་བས་ལྟ་ཅི་སྟོས། འོན་ཀྱང་བྱུན་མོང་གི་སྒྲིབ་པ་དོར་ཡང་
འཕགས་བོད་ཀུན་ཏུ་མཛད་པའི་རོལ་མོ་ཆེས་མཚུངས་པ་མེད་པའི་རོལ་ཆར་
བསམ་མི་བྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་ཞིབ་པར་ཡི་གེར་བཀོད་པ་སོགས་མི་སྒྲིབ་ཡང་།
འདིར་ནི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་རྣམས་ལས་བྱུང་བཟུང་བསྟེན་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་མཁན་
པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ལ། སྤྱོད་པ་ལྟན་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གསུང་རྣམས་དང་བཀའ་འདྲིན་ཆོད་
མེད་པའི་ཐུག་རྗེས་ལས་དཔགས་ན་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྒྲིབ་པར་
འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་འཕགས་བོད་གཉིས་ན་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོར་ཚུད་མེད་དུ་
གྲགས་པའི་སྤྱོད་པ་བོན་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གཞུང་འདི་མཛད་པ་པོ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །རྒྱལ་བ་སྤྱོད་པ་དེ་ཡི་ལེགས་གསུང་ཆོས། །རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་གཞུང་
བཟང་ཐོགས་མེད་དང་། །བཟའོ་ལྟ་བའི་ཆ་རྣམས་ལྟས་བཀའ་བས། །ཤིང་
རྩ་གཉིས་ཞེས་ཉི་ལྱུང་གྲགས་ཀྱང་། །དེ་ཚུལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་སེམས་དཔལ་
རྣམས། །ལེགས་བཤད་ཚུ་གྲུང་ཕྱོགས་སུ་བཀའ་མོད་ཀྱི། །དུང་བྱུང་བ་
ཆོན་པོའི་ཐེག་མཆོག་མཆོ། །རྗོགས་པར་བྱོང་བའི་དག་འཕྱོན་ཐོབ་པ་མེད། །
བྱོད་ཀྱིས་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྩེ་རྒྱ་མཆོན། །རྣམ་དཔྱོད་རིགས་པའི་རྩལ་ཆོན་
གཅིག་གིས་འབྱུང་། །དེ་ཆེ་བྱོད་ནི་རྣམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་དུ། །མཐའ་དག་

ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཡངས་སྒྲིན་གྱིས་མངོས། རྟོན་དམ་མཁའ་ལྟར་ཞི་བའི་བྱུགས་
བརྟེས་པས། རྟུལ་ལྷན་སྒྲུབ་པ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མངོས། ར་སྟང་འཇམ་
ལྟར་མ་འདྲེས་གསལ་གཟིགས་པས། ཆོས་ཀྱི་གྲུགས་པས་ས་ཆེན་འདི་བྱབ་
ཀྱང་། དེ་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མཁའ་མཆོག་རྣམས། ། གཞུང་ལུགས་
བཞོན་པ་བཟང་པོའི་ཁྱོགས་བརྟེན་མོད། གྲི་མེད་ཆོད་མ་གཉིས་ཀྱི་གནས་
ཡངས་པོ། ཁད་སྒྲག་དུས་གཅིག་གཞལ་བའི་སྟོབས་བྱུགས་ཞན། ཁྱོད་ཀྱི་
བདེན་གཉིས་རིགས་པའི་ས་ཆེན་འདི། རྣམ་དཔྱོད་གོམ་པའི་སྟབས་ཆེན་
ཐ་སྟང་པའི་ཆོད་མ་དང་། རྟོན་དམ་ལ་རྣམ་གངས་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་བྱེད་གསུམ་མོ། མཆོན། གསུམ་
གྱིས་བཅད། རྟེ་ཆོ་ཁྱོད་ནི་འཛིན་མའི་ཁྱོན་བཞིན་དུ། མཐའ་དག་རིགས་
པའི་ཚུལ་མང་བཞོད་པས་མངོས། རྟེ་བྱིར་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟེ་ལམ་སྟོལ་
དང་། རྟེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་སྟོལ་ཆེན་ཏེ། བྱབ་པའི་ཐེག་མཆོག་
བརྟེན་པའི་འཇུག་རྟོགས་ལ། གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་པའི་སྟོལ་མི་མྱིད། །
རྒྱལ་ཀུན་བཀའ་ཡི་སྟུང་པོ་ཁྱོད་ཡིན་ཕྱིར། འདིར་ནི་ཐེག་མཆོག་རིགས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་བསྐྱས། ཟབ་གནད་སྟིང་པོའི་ཉི་མ་འདི་གཅིག་གིས། ར་སྟང་
གནས་པའི་རབ་རིབ་རྣམ་པར་བཅོམ། ཆོད་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ཐེག་
མཆོག་གནད། ཆེས་ཉུང་རིགས་པའི་འཕྲུལ་ཐབས་གཅིག་གིས་ནི། ཁད་
སྒྲག་སྟོན་པའི་གཞུང་བཟང་འདི་ལྟ་བུ། རྟེ་རྟེ་རིག་སྟགས་ཆེན་པོར་བདག་
གིས་འཆོལ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་སུའི་དོན་དུ་མངོད་པ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་གང་། དེའི་གཞུང་ལུགས་
ནི་གང་། དེའི་དོན་ལ་རིགས་པས་དྲངས་པའི་ཤེས་རབ་རི་ལྟར་སྒྲི་སྒྲུམ་ན།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱ་བསམ་པ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་གྱིས། ལམ་པར་བྱིན་བཅུ་
དང་ལྟན་པས་རྫོགས་སྒྲིན་སྒྱུངས་གསུམ་མཐར་མོན་པར་བྱས་ཏེ། འབས་བུ་
སྒྲི་གཉིས་བྱང་འཇུག་གི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཞུང་
ལུགས་ནི་དབུ་མ་དང་སེམས་ཅམ་སྟེ་ཚུལ་གཉིས་སུ་གྲགས་པ་ཁོ་ནའོ། རྟེ་
འདྲ་བའི་གཞུང་ལུགས་བཟང་པོ་དེ་ནི་སྟེ་སྟེ་གསུང་དང་ཉན་རང་གི་ཡང་སྟོད་ཡུལ་
ལས་འདས་པ། ཤིན་ཏུ་བདེན་ཞིང་ཟབ་མོའི་མཐར་བྱག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
བདེན་ཞིང་ཟབ་མོའི་དོན་དེ་ལ་དད་པས་མོས་པ་ཅམ་མིན་པར། ཡང་དག་
པའི་རིགས་ལམ་ནས་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་སྟེད་པ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་སོ། རྟེ་ལ་
ཟབ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་རྩི་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་མཐའ་ཀུན་དང་བྲལ་
བའི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་གཏན་ལ་པལ་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་ཐེག་ཆེན་དབུ་
སེམས་གཉིས་ཀྱི་སྟེ་སྟོད་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ཡི་གེ་འབྱུག་གཅིག་ཀྱང་དོར་རྒྱ་
མེད་པར་ཐམས་ཅད་གནད་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ཤེས་པ་ནི་གཞུང་མཐའ་དག་རྫོགས་
པས་ན་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱའོ། ཤེས་རབ་དེའི་བྱེད་ལས་ནི་རང་གིས་བསྐྱབས་པའི་
ས་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་གཞན་གྱིས་དཀྱི་བར་མི་རྣམས་པས་ན་ཤེས་ནས་དད་པ་
ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་ཞུགས་པའོ། རྟེ་ལྟར་ལམ་གྱི་ཐོག་

མར་མིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྷ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་རབ་དེ་འདྲ་བ་མེད་ཏུ་མི་
རུང་བར་ཤེས་ནས་ཆོལ་ཞིང་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་ནི་འདི་ཡི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྤྱོད་པ་གར་གཏོགས་ན། བསྟན་བཅོས་འདིས་ཤེས་བྱ་ཆོས་ལྷའི་
རང་བཞིན་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེར་ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་འདུ་ཚུལ་
འོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་ལྷ་པ་ཡིན་པས་ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་
ཡིན་ཀྱང་། བྱད་པར་ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་། ལྷ་བ་སྒྲོན་མེས་ཞུས་པའི་
ཏིང་འཛིན་སོགས་ཟབ་མོའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་དོན་དེ་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
དེའང་ཐ་སྟད་ཏུ་སེམས་ཙམ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཚུལ་འདི་ནི། ཡང་གཤེགས་
ལས། བྱི་རོལ་གྱི་ནི་གཟུགས་མེད་དེ། །རང་གི་སེམས་ནི་བྱི་རོལ་སྟངས་། །
སེམས་ནི་ཁོང་ཏུ་མི་ཆུད་བྱིར། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཏྟེག ཁྱེས་པ་
ལ་སོགས་པས་ཡང་ཡང་གསལ་བར་བསྟན་ལ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་
ཚུལ་ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་དངོས་རྣམས་ཡོད། །དོན་དམ་
ཏུ་ན་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་གང་ནོར་བ། །དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཚུལ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གི་འདོད་ཚུལ་ཡང་མདོ་
དེ་ལས། །སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྟུ། བྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་བརྟག་གོ། །
ཡང་དག་དམིགས་པར་གནས་ནས་སྟུ། །སེམས་ཙམ་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བཟླ། །
སེམས་ཙམ་ལས་ནི་བཟླས་ནས་ཀྱང་། །སྟངས་པ་མེད་ལས་ཤིན་ཏུ་བཟླ། །

སྟངས་པ་མེད་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ། །དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་། །
འཇུག་པ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཞེ། །སྒྲོན་ལམ་དག་གིས་རྣམ་པར་སྦྱངས། །ཡི་
ཤེས་དམ་པ་བདག་མེད་བ། །སྟངས་པ་མེད་ལ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། །དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་ཚུལ་མདོ་དེ་དང་། བྱད་པར་ཏིང་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་ལས། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པས་ན། །བྱིར་ཡང་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་
བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །མཁས་པས་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་རིག་སྟེ། །
མཚན་མའི་འདུ་ཤེས་དག་ནི་རྣམ་པ་ཤིག་ནས། །མཚན་མ་མེད་པ་ལ་ནི་དེ་
གནས་ན། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་རབ་ཏུ་ཤེས། །ཞེས་དང་།
ཡོད་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་མཐའ། །གཙང་དང་མི་གཙང་འདི་ཡང་
མཐའ་ཡིན་ཏེ། །དེ་བྱིར་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ནི་རབ་སྦྱངས་ནས། །མཁས་པ་
དབུས་ལའང་གནས་པར་ཡོང་མི་བྱེད། ཁྱེས་དང་། །སྒྲ་དང་ཆོག་གི་ལམ་བུལ་
བརྗོད་ཏུ་མེད། །ནམ་མཁའ་ཇི་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། །འདི་ལྷ་བྱ་ཡི་
ཚུལ་མཆོག་རྣམ་རིག་ན། །དེ་ཡི་སྒྲོབས་པ་དག་ཀྱང་མི་ཟད་འགྱུར། །ཞེས་
སོགས་ཇི་སྟངས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཏུ་རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་
དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། །རང་འགྲེལ་
ལས། །རིགས་དང་མདོ་སྡེ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི། །རིན་ཆེན་བཀོད་པས་མཛོས་པར་
བྱས། །ཞིབ་བའི་སྒྲོ་ཡིས་འདི་ཏྟགས་ནས། །ལྷ་སྒྲོན་ལ་སོགས་མདོ་ཟབ་
རྣམས། །སྒྲེ་པོ་སྒྲོ་ཡི་ནོར་ལྷན་ཞིང་། །བརྟན་རྣམས་འཇིགས་མེད་སྒྲོམ་པར་

ཤོག ཁྱིམ་གསུངས་པ་ལྟར་བཀའ་བྱི་མ་མེད་པའི་དགོངས་པ་དེ་དག་ཚུལ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ཚད་མས་གཞན་གྱིས་དྲ་དུ་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་
ཤིང་རྟའི་ལམ་སྒོལ་བྱེས་པའི་གནད་ཟིན་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་དབུ་ཞབས་ཀྱི་དོན་ལ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མ་ནོར་བ་ནི་ཅི།
ཚུལ་གཉིས་ནི་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་
ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཚུལ་གཉིས་ནི་དེའི་དོན་རིམ་བར་ངས་པའི་ལམ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱ་འདི་དག་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀྱིས་བྱེ་བས་
ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཟད་པར་འདུ་ཞིང་། དོན་དེ་གཉིས་ལ་སྒྲོས་འཇལ་ཚུལ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ཕྱོགས་ཅམ་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོགས་ཚུལ་གྱིས་བྱེ་
ནང་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱེ་རོལ་སེར་སྒྲུབ་དག་
ནི། ཡོན་ཏན་གསུམ་མཉམ་པར་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་།
བདག་གཉིས་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ཞིང་། གཙོ་བོ་དེའི་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ནི་ཀྱེན་
རྫོང་བསྐྱུ་བའི་ཚེས་ཅན་དུ་འདོད་ལ། བཅ་ཞིག་ལམ་བསྐྱེམས་པས་བསམ་
གཏན་གྱི་མིག་ཐོབ་ནས་བལྟས་པས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་མཚང་མདོན་སུམ་
དུ་རིག་སྟེ་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་གཙོ་བོའི་གྲོང་དུ་ཐིམ་ནས་བདག་ཤེས་རིག་གི་
སྒྲིམ་བུ་འདྲིད་ཅིང་བསྐྱུ་བ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་རང་གཅིག་
ལྟ་ཡན་གར་དུ་གནས་པ་ནི་ཐར་པའི་ཞེས་འདོད་པ་དང་། གསང་བ་པ་དག་
བདག་དམ་པ་གཅིག་སུ་རྣམ་ཤེས་ཅམ་གྱི་རང་བཞིན་ཀྱེན་ལ་བྱུང་བས་ནམ་

མཁའ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བ་ནི་དོན་དམ། དུ་མར་སྒྲུང་ཡང་དེ་ལྟར་མི་བདེན་
པར་བདག་ཤེས་རིག་ཅམ་དུ་གཅིག་པས་ན་སྒྲོང་བཅུད་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
སོ་སོར་རིས་ཆད་དུ་སྒྲུང་བ་ནི་ཀྱེན་རྫོང་། བདག་དམ་པ་དེ་ཚུལ་བཞིན་རྣལ་
འབྱོར་པས་བསྐྱེམས་པས་གཏུག་མ་དང་གཏུག་མ་མེན་པའི་མ་རིག་པ་དང་
བྲལ་ནས་བྲལ་པ་ཆག་ན་དེའི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་ཆེན་པོར་འདུ་
བ་བཞིན་དུ་བདག་ཆེན་པོ་དེར་ཐིམ་སྟེ་གོལ་བར་འདོད་པ་དང་། རིག་བྱེད་
པ་སོགས་སོ་སོ་རང་རང་གི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཚད་མ་པ་དང་བྱུང་འབྱུག་དབང་
ལྷག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་རྟག་པ་དོན་དམ་པ། དེའི་རྣམ་འབྲུལ་ལས་བྱུང་
བའི་དངོས་པོ་རྣམས་མི་བརྟན་བསྐྱུ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ཅིང་། ལྟ་དེ་
དག་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་གཏན་དུ་རྣམ་པར་གོལ་བ་ཡིན་པར་རྫོམས་ནས། དེ་
སྐྱུབ་པའི་ལམ་དཀའ་བྱུང་དང་བརྟུལ་ཞུགས་སྣ་ཚོགས་དང་། མཚོད་སྒྱིན་
དང་། བསམ་གཏན་དང་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པའི་ཐབས་དུ་
མ་ལ་རྟེན་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་རྟག་པའི་བདག་དང་ནམ་མཁའ་སོགས་
ཡེ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྐྱུ་བ་ཡེ་སྟེད་པའི་ལྷགས་ཞེས་པ་སོགས་གྲུབ་
མཐའི་མིང་དང་འདོད་ཚུལ་བྱེད་བྲག་པ་ཆེས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
མདོར་བསྐྱུ་ན་ལའོར་བར་བཅིངས་གོལ་གྱི་རྒྱ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཁས་
ལེན་པ་ཡིན་ལ། རྟག་སྐྱུ་བ་འདི་དག་ཐར་པ་ཡོད་པར་སྐྱུ་བའི་ལྷགས་ཡིན་
པས་ན་དེའི་ལམ་ཡང་བསྐྱུ་བ་པར་རྫོམས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བརྟུལ་ཞུགས་

ལ་བརྩོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཏྲག་དངོས་བཀག་པས་ཞེགས་ཤིང་སོ་
སོར་འགོག་པ་འདུག་ཅེས་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱུང་འཕེན་པ་ནི།
མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བའི་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་འདི་ཙམ་ཡོད་ཅིང་འདི་ཡུལ་
དབང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་དོན་དམ་ཡིན་ལ། འདི་ལས་སྒྲུ་ཞིང་
སྒྲུར་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་མི་བརྟན་སྒྲུ་བའི་རང་བཞིན་
དུ་ཁས་ལེན་ཅིང་། ལམ་གོམས་པ་སོགས་ཆོ་སྒྲུབ་པའི་ལས་འབྲས་མི་སྲིད་དེ།
ད་ལྟའི་རིག་པ་འདི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྱུང་བ་འདུས་པ་མེར་མེར་
པོ་ལ་སོགས་པ་ལས། ཆན་ལས་ཁྱོས་བྱེད་ཀྱི་རྣམས་པ་གསར་དུ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་གྲོ་
བུར་དུ་བྱུང་གི་ཆོ་སྒྲུབ་འདི་རིག་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཞིང་། འཇིག་
རྟེན་འདིར་རིམ་ཅོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྒྲོ་དང་དབྱུགས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། འཆི་བ་
ན་མར་མེ་རྒྱན་ཆད་པ་ལྟར་ལུས་རྩལ་དུ་དེངས། སེམས་ནམ་མཁའ་ཐིམ་པ་
དེས་ན་སྒྲུབ་པ་སྒྲིམ་མེད་ལ། དེས་ན་ལས་འབྲས་དང་ལམ་དང་ཐར་པ་ནི་མེད་
ཅིང་། བདེ་སྤྱད་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྒྲུང་བ་ནི་སྒྲུམ་པ་དང་ཆོར་མ་རྩོད་པ་
སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱུང་ངོ་ཞེས་
ཟེར། དེས་ན་ལུས་དང་སྒྲོ་ཆོགས་པ་མ་ཤིའི་བར་རིམ་སྲིད་དུ་བདག་ལ་ཕན་པ་
ཙམ་ཁོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་འགོག་པ་ལ་འབྱུང་བཞི་ཡོད་པར་
འདོད་པ་ལ་རྩལ་ཕན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། སྒྲུབ་སྒྲུ་མེད་པར་འདོད་
པ་འགོག་ཚུལ་རྒྱ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་གི་རིགས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུ་
རོལ་པའི་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དངོས་པོར་རྟ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་
ཏེ། ཏྲག་སྒྲུ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བདག་ལ་སོགས་པ་ཏྲག་དངོས་སུ་འདོད་ཅིང་། ཆད་
རྟ་བའང་འདིར་མངོན་སུམ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་འཛིན་འབྲུག་
པོ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་འདི་འགགས་ཤིང་ཞིག་ནས་སྒྲུབ་སྒྲུ་མཆོམས་མི་
སྒྲུར་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་དག་གི་ཆོས་འགའ་ཞིག་བརྟུན་པ་དང་སྒྲུ་
བའི་ཆོས་སུ་བཞག་ནའང་མཐར་གཏྲགས་ན་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཛིན་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཐོག་མེད་ནས་ལྟན་ཅིག་
ཏུ་ཞུགས་པའི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་ཤེས་པ་
རང་ག་མ་འདི་ཙམ་གྱིས་བཞག་པས་ན། འདོད་ཚུལ་སྒྲུ་ཆོགས་མཐའ་མེད་
པ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་ཞེན་ལས་འདའ་མི་སྲིད་དེ། མཁྱིས་ནད་ཅན་གྱིས་དུང་
དང་སྒྲུབ་པ་དངུལ་ལ་སོགས་པ་མི་འདྲ་བ་མཐོང་ཡང་སེར་པོ་ལས་གཞན་དུ་མི་
མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲིན་ཅི་ལོག་གི་རྟ་བ་གནས་པ་དེ་རྣམས་ལ་
བདག་མེད་པ་སང་གའི་སྒྲུ་ཆེན་པོ་བཟོད་པ་སྤུང་མེད་ཅིང་དེ་དག་གིས་ཡང་
དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་སྒྲུ་ཆོགས་བྱས་
ཀྱང་དངོས་འཛིན་གྱི་རྩ་བ་ལ་ཅིང་མི་གཞོད་པའི་ཉི་ཆོ་བའི་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ་བདེན་གཉིས་ལ་སྟོངས་ཤིང་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལམ་ལས་འཕགས་པ་རང་སྟེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་

ལའང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཅམ་རྟོགས་པ་དང་། ཡང་
དག་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ཚུལ་གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་ཞུགས་ཏེ། དེ་
ལས་དོན་སྤྱོད་པ་གཉིས་པོ་ལ་བྱེད་པ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དུ་
འདི་ལྟར་འདོད་དེ། བཅོམ་ཞིང་གཞན་བསལ་བར་གྱུར་ན་རང་འཛིན་གྱི་སྒོ་
འདོར་དུ་རུང་བའི་རགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྫོང་། མི་འདོར་བ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་
ཆ་མེད་ཅམ་དང་། བཅོམ་པོ་རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་ཅམ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་དགོས་ཏེ། དེ་
མེད་ན་བཅོམ་ཤེས་རགས་པ་འདི་ཀྱང་རྩོམ་གཞི་མེད་པས་ན་འདི་ལྟར་སྤྱང་བར་
ཡང་མི་འཐད་དེ་སྤུལ་མ་མེད་པའི་སྤུལ་བྱ་བཞིན་ནོ་སྤུལ་པའོ། །དེས་ན་རྩལ་
ཕྱ་རབ་དང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་ཚོགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་ལྟ་སྐད་
ཅིག་གིས་སྒྲི་ཞིང་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྤུལ་དུ་
རྫོམ་པར་ཟད་གྱི། འདི་ལས་ལོགས་སུ་བདག་མ་དམིགས་ཤིང་འདི་རིམ་ལྔ་རྩལ་
རྫོམ་པའི་བདག་དེའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་མཐུན་པས་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་མེད་
པ་དེའི་ཕྱིར་ན། ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བཟུང་བའི་
བདག་དེ་ནི་མེད་ལ། བདག་དེས་སྤྱོད་པའི་རྩལ་དང་ཤེས་པའི་ཕྱ་བ་མཐར་
ཐུག་པ་རྣམས་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མར་འདོད་ལ།
ལམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གོམས་པས་འཛིན་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་འཁོར་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཟད་ནས་འབྲས་བུ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ་ཏེ་ལེན་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་འདའ་བར་འདོད་ཅིང་།

རང་སྤྱོད་དངོས་སྤྱོད་པ་འདི་དག་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་ཚིག་འཆད་
པ་ན། སྤྱང་པ་དང་ཉུང་བའི་དོན་ལ་སོགས་པར་འཆད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་
རན་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྤྱོད་པ་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་ན་མི་བརྟན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་མང་བས་དངོས་པོ་
མེད་པར་གསུངས་ཏེ། སྤྱོད་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་མ་སྒྲིམ་པ་དང་། འདས་པ་
ཡིན་པས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སེམས་ཅམ་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤྱང་
བ་འདི་མེད་བཞིན་ཀྱང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པས་ཀྱང་རྫོང་། དེ་དག་གི་
སྤྱང་གཞི་གཞན་དབང་གི་རྣམ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་
ཅམ། ཕྱི་རོལ་གཟུང་བ་དང་དེར་འཛིན་པས་སྤྱོད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱ་སྤྱོད་དམ་
པ་ཡིན་ལ། འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱང་ཆ་འདི་རྣམས་ལ་སྤྱང་གཞི་རྣམ་ཤེས་
ཞིག་ཀྱང་མེད་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟར་འགྱུར་རོ་སྤུལ་དུ་རྣམ་རིག་ཅམ་དོན་
དམ་དུ་སྤྱོད་པོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གིས་འདི་ལྟར་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་
པའི་བཅོམ་པོ་ནི་རྩལ་ཕྱན་འགོག་པའི་རིགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཞིགས་པས་ཕྱི་དོན་
མི་འགྲུབ་ལ། འོན་ཅི་རབ་ཁང་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་བསྟོན་མེད་དུ་སྤྱང་
བ་འདི་ཅི་ཡིན་སྤུལ་ན། འདི་རྣམས་ནི་ཕྱི་རོལ་ན་བཅོམ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མེད་
ཀྱང་འབྲུལ་པའི་ངོན་ཡོད་པ་ལྟར་སྤྱང་བ་སྤྱོད་པ། དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་སྤྱང་བ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྤྱང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཤེས་པ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་ཅམ་
ནོར་བུ་བྱི་མ་དང་བུལ་བ་ལྟ་བུ་ལ། དག་དང་མ་དག་པའི་བག་ཆགས་སྤྱོད་ཆོགས་

གྱི་ཚེན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བས་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་གཞན་
དབང་གི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྟོག་འབྲེལ་དང་དོན་འབྲེལ། །དེ་ལྟར་འདོད་
འཇིགས་དང་མི་སྦྱག་པ་སོགས་གོམས་པ་བཞིན་དུ་ཐོག་མེད་གོམས་པའི་བག་
ཆགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ཤེས་པ་ཉིད་ལུས་དང་ཡོངས་སྟོན་གནས་ལ་སོགས་པར་
སྒྲུབ་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་དེ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་མ་
ཆུད་པར། ལུལ་པར་ཀ་དང་། སེམས་རྒྱུར་ཀ་ལྟ་བུར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཐ་
དད་པར་རྒྱུད་ཆད་དུ་དོན་ལ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་དངོས་པོའི་ཡིན་ལུགས་མ་
ཡིན་པའི་ཀུན་རྟུ་བཏགས་པ་འམ་འབྲུལ་པ་སྟེ། མི་ལམ་གྱི་གྲང་ཆེན་ལ་རང་
སྒྲུབ་དུ་མ་ཤེས་པར་བྱི་རོལ་གྱི་གྲང་པོ་དངོས་སུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་
གཟུང་འཛིན་དུ་སྒྲུབ་བཞིན་པ་གཞན་དབང་གི་རྣམ་ཤེས་དེའི་རང་བཞིན་མཐར་
བུག་པ་རང་རིག་རང་གསལ་ཙམ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ཙམ་བདག་གཉིས་
ཀྱིས་སྟོང་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དངོས་པོའི་ཡིན་ལུགས་གཏིང་
སྒྲེབས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། ཤེས་ཉིད་སྒྲུབ་པ་སྒྲུ་ཚོགས་སུ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་
ཚུལ་རྒྱས་པར་བྱེ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་
ཤེས་དགོས་པས་དེ་དག་ཞིབ་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེས་ན་གཞན་དབང་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་རྟུ་བཤད་ཚུལ་གཞུང་
སོ་སོར་བྱུང་བ་གནད་མ་ཤེས་ན་སྒྲོ་བལ་བ་ཇ་བཞིན་འབྲུགས་པར་འགྱུར་བས་
ན། གཞན་དབང་ཉིད་ལ་གནས་ཚུལ་མཐར་བུག་པའི་དོན་དབང་བཅའ་དུ་

བྱས་ན་དོན་དམ་དང་། སྒྲུབ་ཚུལ་དབང་བཅའ་དུ་བྱས་ཏེ་གཞལ་ན་ཀུན་རྫོབ་
རྟུ་བཤུར་བུང་བ་གནད་ཀྱི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་
པའི་དྲི་མ་གྲོ་བུར་བ་རྣམས་སྤངས་ཀྱང་། རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་རྣམ་ཤེས་
ཙམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནའང་མི་ལྷོག་པར་ཞིང་དང་སྐྱར་སྒྲུབ་པའི་གཞིར་
འདོད་དོ། །འདི་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྫོགས་པར་འདོད་
དེ། ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་སྐྱེ་བོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ཚོས་བདག་
མེད་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་ཀྱང་དབུ་མ་པས་དབྱུད་ན་སྒྲུབ་གཞི་ཤེས་པ་ཉིད་བདེན་
པར་ཁས་བླངས་པས་ཚོས་བདག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པས་
ཉི་ཆེ་བར་ཤེས་སོ། །ལམ་ཚོགས་གཉིས་ལ་འབད་པས་འབྲས་བུ་གནས་གྱུར་
བའི་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་འགྲུབ་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཀུན་
རྫོབ་ཙམ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཙན་ཐམས་ཙན་བྱ་ངན་ལས་བཟླ་
བར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ཤིང་། ལམ་ཚོགས་གཉིས་ཚད་མེད་
པ་ལ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་དུ་མར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྦྱུད་ནས། འབྲས་བུ་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་སྟེ་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་ཡང་། སྐྱེ་
བ་རེ་རེ་དང་ལུས་རེ་རེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་ལ། ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་
པར་གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕགས་ཤིང་། མཐར་ཡེ་ཤེས་དང་ཡོན་ཏན་མཐའ་
དག་ལ་མངའ་དབང་འབྱོར་དགོས་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ལུགས་འདི་ལ་འོས་
ཤིང་མཛེས་པ་ཡིན་པས་ཐ་སྟད་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུས་གཞི་བཏིང་ནས་

རྒྱུ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་གཞུང་བསྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་པས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
གྱིས་རྒྱུ་ཆེན་སྒྱུད་པའི་སྒྲོལ་བྱེས་སོ་ཞེས་གྲགས་པ་བཞིན་ཐེག་ཆེན་པ་ཀུན་ལ་
དགོས་པའི་གནད་གཅིག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སེམས་ཙམ་པའི་
ཚུལ་འདི་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་བདེན་པ་ཡིན་མོད། འོན་
ཀྱང་འདིའི་རྣམ་ཤེས་རང་གསལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་
ཆ་དེ་དག་གྲུ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་འདིར་སོ་སོའི་འདོད་
པའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་གཞུང་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། འདིར་བདེན་གཉིས་
ཀྱི་འདོད་ཚུལ་སྒྲིང་པོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོ་འཆལ་མང་དུ་སྒྲ་བས་ཅི་བཞི་སྟེ། །

དབང་པོ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་སྟོག་བཞིན་དུ། །

གྲུབ་མཐའི་ཟབ་གནད་རྗེན་ཅེར་ཟེན་པའི་སྒྲོ། །

ཚུལ་སའོ་མ་འབྱེད་པའི་རང་མོ་བཞིན། །

ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་དོ། །

དེ་ལྟར་རང་གི་སྟེ་པ་དེ་དག་ལ་སྒྲོའི་རྩལ་ཆེ་ཆུང་གིས་སྒྲོང་པར་ཉོགས་ཚུལ་ལ་
བྱབ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་དང་རྗེ་ཉེར་སོང་བས་གོང་
ནས་གོང་དུ་བྱུང་ལུགས་ཀྱང་། དེ་ཐམས་ཅད་མཆོངས་པར་སྒྲུང་གཞི་བདེན་
གྲུབ་གཅིག་ལས་འདའ་མ་རྣམས་པས་ཉི་ཆའི་སྒྲོང་པ་ཞེས་བྱ་ལ། གཞུང་འདིར་
ནི་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁོང་འདི་ན་རང་བཞིན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་

ཅིག་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྒྲོན་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཉལ་
ཏུ་རང་བཞིན་སྒྲོང་། །རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བཞིག་ན། །སྤྱིད་
པ་ཐམས་ཅད་ཡོང་ཡེ་སྒྲོང་བ་སྟེ། །ཉི་ཆའི་སྒྲོང་པ་ལུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི། །
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དབུ་མའི་གཞུང་འཇུགས་ལ། དབུ་
མ་དེ་ལ་འང་སྒྲུང་ཆོད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་མ་བརྟགས་མ་དབྱད་པའི་
སྒྲོ་རོར་སྒྲུང་ཙམ་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དང་། དབྱད་པའི་
གྲུབ་མཐའ་མདོ་སྟེ་པ་སོགས་དོན་སྒྲིའི་ལུགས་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་ཀྱང་།
གཞུང་འདིར་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་
པས་དབུ་མ་རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ཤིང་ཉིའི་སྒྲོལ་དང་པོར་བྱེ་བར་མཛད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་འདི་རིགས་པས་དབྱད་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མཐར་བུག་པ་ཡིན་ཅིང་། དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་འང་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐ་སྙད་དང་དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་སོ་སོས་རྟེན་དོན་སོ་སོ་བ་
ཡིན་ཅིང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་པས།
ལུགས་འདི་ལྟ་བུར་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་བདེ་ཞིང་གཞན་ཡང་དགོས་པའི་
མཆོག་དུ་མ་ཡོད་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདི་
ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ཡང་དོན་དམ་པར་སྒྲུང་བ་སེམས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་
ཀྱི་དབྱད་པ་མ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་སྒྲུང་ཙམ་གྱི་ཆོས་འདི་རྣམས་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་
ཆད་མས་གཞལ་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་སྒྲུང་བ་འདི་དག་ནང་གི་

སེམས་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་ཅིས་དྲི་ན། སློ་དང་ལྷན་པ་ཁ་ཅིག་གིས་བརྟགས་ཤིང་དབྱང་ནས་དེ་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པར་མི་འཐད་པས་རང་སྣང་ཙམ་མོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དང་འབྲ་ཡང་། གང་དག་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཞལ་ཚུལ་བསྟ་བསྟེར་གྱི་ཏེ། མ་བརྟགས་མ་དབྱང་པའི་སྣང་ཙམ་ལས་དབྱང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་ཁས་ལེན་ན་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་དང་ཆེས་འགལ་སྟམ་དུ་སེམས་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདྲིར་སྤྲོ་ཞིག་གིས་ཆོས་འདྲི་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བམ་ཞེས་ཤིང་། དེའི་ངོ་བོ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་སོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ། འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཤན་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། འོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་ངོས་ནས་གཞལ་བ་ཡིན་ན་ནི། སྣང་པའི་མདུན་ན་ཐུན་པ་ལྟར་དེའི་ངོར་ནམ་ཡང་མི་འགྲུབ་པས་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གྲུབ་པ་གཞག་ཏུ་མེད་ལ། ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའི་ངོས་ནས་གཞལ་བ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ངོར་བསྐྱེད་བསྐྱོན་མེད་དུ་གྲུབ་པས་དེས་ཐ་སྟད་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་རི་ཙམ་དབྱང་ཀྱང་ཚད་མའི་གཞུང་ནས་སྒྲེ་བ་སྤྱི་སོགས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་དབྱང་པ་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་དུ་མི་འགྲོའོ། །མདོར་ན་མཐུན་སྣང་གི་དངོས་པོ་འདྲི་ཙམ་དགག་པའི་དབུ་མ་པ་སྤྲུལ་མེད་ལ། རང་བཞིན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་འདྲི་པའི་དབུ་མ་པ་སྤྲུལ་མེད་ཀྱང་། བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་ཚུད་ཚུལ་གྱི་ཆོག་པའི་རྩ་ལ་འཕངས་ལས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལ་བྱུང་ཡོད་པ་ལས། ཐ་སྟད་བཞེད་ཚུལ་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་མཐོ་དམན་

མི་རུང་ངོ་། །དེས་ན་བུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། །སྟོང་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་སུ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྒྱུར་བ་མེད་ཀྱང་། གྲུབ་མཐའ་དང་ཐ་སྟད་མཁས་པ་དག་གིས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གོ་ཞིང་། བུམ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའང་ཐ་སྟད་དུ་གོ་བར་འགྱུར་གྱི། བན་ཚུན་འཆོལ་བའི་སྒྲིངས་པ་མི་སྒྲིལ་ང་། ཆོག་གིས་སྒྲིངས་ནས་བྱ་རོག་གི་ཁུ་འཕྲིགས་ལྷགས་པ་ཅན་དག་ལ་རང་སློལ་ཏྲག་ཏུ་ཞེན་པའི་ཆོག་ཙམ་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་། དོན་དུ་མ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པའི་ཆོག་རྣམས་ནི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དངོས་པོ་གཅིག་གི་རྫོད་བྱེད་དུ་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་བདེན་གྲུབ་ཅིས་པའང་། དོན་དམ་དཔྱོད་པས་དབྱང་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་ལ་གྲགས་ཆེ་བས་པལ་ཆེར་དེ་ལྟར་གོ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་བདེན་པ་ཞེས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་གོ་རུང་བ་བཞིན། གྲུབ་ཅིས་པའང་དེའི་ཆོག་མཐའ་ཙམ་དུ་བསམས་ན། ཐ་སྟད་ལ་གོ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མེད་པ་དེ་བཞིན་བྱུང་པར་སྒྱུར་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གཞན་དུ་འབྲུལ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་ཐ་སྟད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ངེས་པ་རྒྱ་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོས་བཞིན་རྫོད་པ་ལེགས་ཤིང་། གོ་བ་ལ་ཕན་སྟད་བྱུང་པར་སོགས་སྒྱུར་ཡང་འགལ་བ་མེད་དེ། དག་ནི་བརྫོད་འདོད་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ངོ་། །དེས་ན་གཞུང་རྣམས་སུ་བདེན་གྲུབ་དང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་ལ་བྱུང་མེད་དུ་དགག་པ་དང་། བྱུང་པར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་

ལྟ་བུ་སྟགས་སྒྲེ་བོ་རྣམས་མི་སྒོངས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཚད་མ་སོ་སོས་གཞལ་ཚུལ་
གྱི་གནད་རེ་ཡོད་པ་ཤཀ་མ་ཕྱེད་པར་ཚིག་གི་ཟེར་སྒྲོས་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་
ཕྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཐང་ཆད་དོ། །དེས་ན་རྗེས་ཐོབ་ཤཀ་འབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་
ཚད་མ་གཉིས་གྱིས་གཞལ་བའི་རྣམ་གཞག་མ་ལ་ལྟགས་པར་འཛོག་དགོས་
གྱི། ཤཀ་ཕྱེད་པ་མེད་པར་ཐ་སྙད་དུ་འདྲ་དབྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་དབྱེད་
པར་འགོ་བ་ལྟ་བུར། ཐེག་ཆེན་ལ་ལྟགས་པའི་གང་ཟག་འཆང་རྒྱ་བ་ཡོད་ཅེས་
ཁས་སྤངས་པའའང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཞིང་།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་སྒྲ་ནང་ཞེས་ལུ་དགོས་པའི་འགགས་ལ་ཐུག་ཅིང་།
ལམ་དང་འབྲས་བུ་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྒྲ་བར་དགའོ། །གལ་ཏེ་གང་ཟག་འཆང་
རྒྱ་བ་ཡོད་པར་སྒྲ་བའི་ཐ་སྙད་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ་སྒྲམ་ན། དེ་ལྟར་ན་
བདེན་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེས་ནས་སྒྲ་བ་ཉིད་གྱི་ལྟགས་ཁས་སྤངས་པར་གྱུར་པ་
སྟེ། ལྟགས་དེས་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་གྲུབ་པ་དང་།
སེམས་ཙམ་དུ་སྒྲ་བའང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་དེ་ནི་
གཞན་ངོ་ཙམ་དུ་ཁས་སྤང་གི་རང་ལྟགས་མིན་ནོ་སྒྲམ་ན་རང་ལ་རྗེས་ཐོབ་གྱི་
སྐབས་ན་ལམ་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་
པར་བཤད་པ་སྟགས་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་འདོད་པའི་
ལྟགས་ལ་བདེན་གཉིས་སྟེ་སྒྲ་ཞིང་། མ་ཕྱེས་པར་དབྱེད་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་
དབྱེད་པར་མི་འགོ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་མཉམ་བཞག་སྒྲ་དང་

རྟོག་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གཞལ་དོན་ལྟར་མཐར་ཐུག་གི་གནས་ཚུལ་
བདེན་པ་དབྱེར་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་བདེན་གཉིས་སྟེ་མི་དགོས་པས་
འདི་ལྟར་སྒྲ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་སྟགས་དགག་
སྒྲུབ་གྱི་ཁས་ལེན་གང་ཡང་མེད་པས་ཅིའང་མི་གསུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལན་
བཏབ་པ་དང་འདྲ་བར་ཡང་དག་པར་ན་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཤིང་
བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་གྱི་བྱིར་ཁས་ལེན་
མེད་པར་གྲུབ་ཀྱང་། རྗེས་ཐོབ་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་སྒྲ་ཚུལ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ཏེ་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་སྟགས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཞིག་རང་གིས་བསམ་ཞིང་
གཞན་ལའང་སྒྲ་དགོས་ན་ནི་ཚད་མ་གཉིས་སྟེ་རྟོག་སྒྲུབ་གྱི་ཚུལ་ལ་འཇུག་
པ་ལས་འདའ་བ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཆས་མི་
འདྲའོ་སྒྲམ་དུ་རྟོག་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཐ་སྙད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཚུལ་ཙམ་མི་འདྲ་
ཡང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་གནད་གཅིག་ཏུ་དབྱེར་མེད་
པར་རིགས་པས་གྲུབ་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན་གངས་ཅན་འདིར་ཡང་མཁས་
པ་ལ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཚད་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་ལ། གཞན་དག་གིས་དེ་མི་སྲིད་
པའི་གཏམ་རན་དུ་རྩི་བ་དང་། མཁས་པ་སྤྲ་མའི་བཞེད་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་
དེ་རྣམས་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་རྣལ་མ་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲུར་འདེབས་
སྟགས་དང་། གཞན་ཡང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱི་ལྟགས་ལ་སྒོངས་པའི་བྱི་
མ་མང་ཞིག་རང་གོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟ་བུའི་བདེན་གཉིས་གྱི་

རྣམ་པར་གཞག་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆོན་འདི་སྟུམ་དུ། གྲུན་རྫོབ་ཅེས་
པ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་བསྐྱབས་པ་ལམ་འགོ་བས་པ་ལྟ་བུར་བཤད་ན། མ་
དག་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི། གཏི་མུག་དང་བྲལ་བ་ཡང་དག་
པའི་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གྲུན་རྫོབ་མ་ཡིན་ལ།
དེའི་ཕྱིར་ན་མི་སྟོང་ངོ་སྟུམ་དུ་སེམས་ན་དེ་ནི། རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་
ཟ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་བདེན་ཞེས་སྤང་དགོས་ཏེ། ཆོས་མཆོག་
ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཆོས་ཞིག་ཡོད་ན་དེའང་སྐྱེ་མ་དང་མི་ལམ་
ལྟར་བལྟའོ་གསུངས་པའི་དོན་བཞིན་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། དེའང་བཀའ་
དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ན་བདེན་གཉིས་འཛིག་ཚུལ་གཉིས་སུ་གནས་ཏེ།
གནས་ལུགས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། སྟོང་པ་ལ་
དོན་དམ་དང་། སྟང་པ་ལ་གྲུན་རྫོབ་ཅེས་བཞག་པ་དང་། སྟང་ཚུལ་ལ་དཔྱོད་
པ་གྲུན་ཏུ་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། གནས་སྟང་མཐུན་པ་མི་
བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་དོན་དམ་དང་། ལྷོག་ཕྱོགས་ལ་གྲུན་རྫོབ་ཏུ་
འཛིག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། ཕྱི་མའི་དོན་དམ་ཡིན་ཀྱང་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཡིན་ལ།
སྐབས་འདིར་ནི་སྒྲ་མ་ལྟར་ཡིན་ཅིང་། དེའང་གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པ་
ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་མིན་པ་ལ་འཛིག་པའི་ཚུལ་ནི། ཡང་དག་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་དོན་དངོས་པོའི་ཡིན་ལུགས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་བརྟུང་པས་ན། གྲུན་རྫོབ་ཅེས་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་སྟང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱིས་

པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་སྟོང་པ་ཉིད་སྟུམ་ཤིང་བསྐྱབས་པར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཁོ་ན་
ལ་གོ་དགོས་ཀྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་ཞིང་བརྟུན་པའོ་ཞེས་གོ་བར་མི་
བྱ་ཞིང་། དེས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཉག་ཏུ་བསྐྱབས་པར་ཡང་གོ་བར་མི་བྱ་སྟེ།
འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་གཅིག་གིས་གཅིག་གསལ་བའི་ཕྱིར་
ངོ་། དེས་ན་སྟང་ཅམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་ཡང་སྟང་བ་ལ་
བདེན་འཛིན་ཞུགས་པའི་གཏི་མུག་གི་དབང་གིས་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པའོ། དེས་ན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་
པའི་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཐབས་མཐས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བས་གདུལ་བྱའི་
རྒྱུད་དང་བསྟན་ནས་སྟང་བ་ལ་གྲུན་རྫོབ་ཅེས་དོན་དམ་པ་རྟོགས་པའི་ཆོག་
སྒྲ་དུགས་དེ་རྒྱད་དུ་བཏགས་མོད། སྟང་བ་དང་གྲུན་རྫོབ་དོན་དུ་གཅིག་སྟེ།
སྟང་ནི་སྟང་ཡང་སྟང་བ་ལྟར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ་གོ་དགོས། བདེན་
པ་མེད་ཅེས་རྫོང་པ་དེས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟང་བ་ཡིན་པར་སྟོན་མི་དགོས་
ཏེ། སྟོང་པ་ཡིན་པ་ལ་བདེན་པ་མེད་ཅེས་བཏགས་པ་གོ་དགོས། དེ་དེ་ལྟར་
སྟང་བ་ལྟར་གྲུབ། སྟང་བ་ལྟར་བདེན་ན་གྲུན་རྫོབ་ཅེས་གདགས་པར་མི་རུང་
ལ། དེ་ལྟར་ན་མི་སྟོང་པར་འགྱུར་ཞིང་། མི་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཤེས་བྱར་
མི་སྲིད་པའི་ཚུལ་རིགས་པས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དེས་ན་ཤེས་བྱའི་ཁོང་འདི་
ན་སྟང་སྟོང་གཉིས་ངེས་སུ་ཆད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཞིག་
མི་སྲིད་ལ། དངོས་པོའི་གཤིས་ལ་མེད་པས་ན་རིགས་པར་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟ་བུ་

ཡོད་པར་ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་པ་དེས་ན། མདོར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་
ནི་སྣང་བཞིན་པ་དེ་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ཁོ་ནའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཞན་ཀུན་རྫོབ་
ཅེས་ཚིག་ཙམ་ལ་བསམས་ཏེ་སྒྲོན་ཅན་ངན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བཟུང་ནས། དེ་
དང་སྟོང་ཉིད་ལ་ཕྱིས་ཆེ་ཆུང་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་རྣམ་
དག་ཅིག་འབྱུང་དགའོ། །དེས་ན་མི་བདེན་པའི་སྣང་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བརྟེན་
གདགས་ཤིང་། རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ལ་དོན་དམ་ཞེས་བཏགས་
པ། དེ་གཉིས་པོ་ལ་ཕྱིས་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་
དུ་མགོ་སྟོམས་སུ་སྒྲོར་བ་འདི་ཤེས་ན་ཤེས་བྱའི་ཁོང་ན་དེ་ལས་ཤེས་རྒྱ་གལ་
ཆེ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་སོ། །དེས་ན་དབྱིངས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་བོ་མི་སྟོང་ན་དབྱིངས་ལས་ཐ་དད་པར་འགྱུར་
བས་ན་དབྱིངས་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྣང་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་
ལྷགས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེས་བདེན་
གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་པ་མདོ་ཙམ་བསྟན་ནས། ད་ནི་དེ་ལྟ་
བུའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་
དག་གིས་རི་ལྟར་ཤིང་རི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱ་སྒྲམ་ན། ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་
ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྒོལ་བྱི་མ་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ཡང་། མདོར་བསྟུན། ལང་ཀར་གཤེགས་

པ་ལས། ཆོས་ལྟ་དང་ནི་རང་བཞིན་གསུམ། །རྣམ་ཤེས་བརྒྱུད་པོ་ཉིད་དག་
དང་། །བདག་མེད་དོན་ནི་རྣམ་གཉིས་པོར། །ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་བསྟུས་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མིང་། རྒྱ་མཚན། རྣམ་རྟོག་ཡང་དག་པའི་
ཡེ་ཤེས། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཆོས་ལྟ་དང་། ཀུན་བཏགས། གཞན་དབང་།
ཡོངས་གྲུབ་སྟེ་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚིགས་བརྒྱུད་
དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཏེ་དེ་རྣམས་སུ་འདུ་ལ།
མཚན་ཉིད་གསུམ་སོགས་ཕྱི་མ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ལྟའི་ནང་དུ་རྟོགས་པར་འདུ་
ཚུལ། མདོ་ཉིད་ལས་རི་རྒྱུད་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་
ནི་དབྱིབས་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྣང་བའོ། །མཚན་ཉིད་
དེ་ལ་བུམ་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་གཞན་རྣམ་པར་བཅད་ནས་དེ་དང་དེར་ཞེན་
ཅིང་གདགས་པ་ནི་མིང་ངོ་། །དེ་ལྟར་མིང་བཏགས་ནས་རྒྱ་མཚན་རྣམས་གསལ་
བར་བྱེད་པའོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཏེ་སྒྲ་རྟོག་གི་སྒྱུད་ཡུལ་ཅན་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་བཏགས་ན་མི་བདེན་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །དེ་ལྟར་
གཟུང་ཡུལ་འཛིན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་སྟེན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚིགས་བརྒྱུད་ཡོད་དོ། །དེ་ནི་
གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཐ་སྟོན་ཙམ་དུ་སྣང་བ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྣང་གཞིར་
གྱུར་པའོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་བདག་གཉིས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་

ལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཡང་དག་མིན་རྟོག་དང་བྲལ་བའི་ཡུལ་ཅན་སོ་སོ་
རང་རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱི་མ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འདི་
གཉིས་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནི་མིན་གྱི་
ཡིན་ལུགས་མ་ཞོར་བས་ན་ཆོག་དེ་སྐད་སྒྲ་དྲུགས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་དེ་ལྟ་ཡི་ནང་དུ་སེམས་ཅམ་དང་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་
འདུས་པར་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་ཀྱང་དེ་ཅམ་
དུ་བྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་མིང་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱི་རོལ་
གྱི་སྒྲ་བ་བསྟོཅ་གས་པར་སྒྲ་བ་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
མེད་དེ། འདི་ལྟར་སྒྲ་བ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལ་གནས་
པའི་བག་ཆགས་སྟོཅ་གས་པ་སྟོན་པའི་དབང་ལས་བྱུང་སྟེ་མི་ལམ་གྱི་སྒྲ་བ་
ལྟ་བུར་ཤེས་པ་ནི་ཐ་སྟོན་རྣམ་རིག་པའི་ཚུལ་ཏེ་ཚུལ་དང་བོ་ཡིན་ལ། ཆོས་ལྟ་
ལས་ལྟ་མ་གསུམ་དེར་འདུའོ། །དེ་ལྟར་ཐ་སྟོན་དུ་སེམས་ཉིད་སྒྲ་བ་བསྟོཅ་གས་
པར་སྒྲ་བ་ཡང་སེམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་བདེན་པར་མེད་པས་ན། གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་སྟེ་མེད་དུ་ཤེས་པ་ནི་
དོན་དམ་དབུ་མའི་ཚུལ་ལམ་ཚུལ་གཉིས་པ་སྟེ། ཆོས་ལྟ་ལས་བྱི་མ་གཉིས་
དེར་འདུའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་
པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས། འདུ་བྱེད་ཁམས་དང་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་
ནི། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་ཡང་

གང་རྟོག་པ། །དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐ་སྟོན་དང་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་གཉིས་བྱུང་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་
བོ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་བོ་པ་ཞེས་པའི་མིང་
དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་དང་བོར་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་ཐ་སྟོན་དུ་སྟེ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་མི་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་
དུ་བཞག་པའི་ཡ་གྲུལ་རྣམ་གངས་པའི་དོན་དམ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པའི་བླ་
ལ་སྒྱུར་བའི་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བླས་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རམ། དོན་དམ་པའི་གངས་
སུ་གཏོགས་པས་ན་རྣམ་གངས་ཏེ། བདེན་པ་གཉིས་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
བླར་བགྱང་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དོན་དམ་མཐར་ཐུག་དང་མཐུན་པའི་སྟོ་ཅམ་
མམ། དེ་གོམས་པས་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུ་བཏྲས་
པའི་དངོས་བོར་འཛིན་པ་གཞོམ་ལུས་པའི་ཕྱིར་ན་དོན་དམ་ཡང་ཡིན་ལ། དེའི་
རོ་ལ་ལྟོས་ན་སྟེ་བ་མེད་ཅེས་པའི་ཁས་ལེན་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དེའི་དབྱེད་པ་ཆད་དུ་བྱིན་ཀྱང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངེས་པ་སྟེ་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
དག་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་དབང་དུ་ན། སྟེ་བས་དྲངས་པའི་སྟེ་
མེད་ཅེས་པའང་སྟོས་གཞན་བསལ་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་ཡིན་
པས། སྟེ་བ་ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཤིང་སྒྲ་དང་རྟོག་
པའི་སྟོན་ཡུལ་ཐམས་ཅད་སྒྲངས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཤིན་

ཏུ་བྱི་མ་མེད་པའི་གཟིགས་དོན་ནི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་སྒྲ་ན་མེད་
པ་ཡིན་ལ། དེའི་ངོ་ལ་སྟོན་ན་ཁས་ལེན་ཀྱན་དང་བྲལ་བའང་ཡིན་ནོ། །རྣམ་
གྲངས་པའི་དོན་དམ་ནི་འདི་དང་ཉི་ཞིང་མཐུན་པས་ན་དེའང་དོན་དམ་གྱི་གྲངས་
སྒྲ་བགྲངས་སྟེ་མཐུན་པའི་དོན་དམ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་
བསྒྲུབས་པས་ཉམས་སྦྱོང་གིས་སྤྲུལ་རེག་གྲང་གང་ཟག་དེས་རྗེས་སྟོན་གྱི་ཁས་
ལེན་མཛད་ཚུལ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཐལ་རང་སོགས་མིང་ཅི་བཏགས་གྲང་རུང་། རྟོགས་
པའི་མཐོ་དམན་རྒྱལ་ཙམ་མེད་པར་འཕགས་པའི་གཟིགས་པ་གནད་གཅིག་
ཏུ་འབབ་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་གལ་ཆེ་བས་འོག་ཏུ་དགོས་པའི་སྐབས་
སྤྱང་ཅུང་ཟད་འཆད་དོ། །འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུའི་
རྒྱ་ནི་བདེན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལས་གཞན་ཅུང་ཟད་
ཙམ་ཡང་མེད་དེ། དཔེར་ན། གཙུབ་ཤིང་དང་གཙུབ་སྟན་བྱུང་དུ་མ་ཆོགས་
པར་གང་རུང་རེ་རེས་མེ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་ཚུལ་གཉིས་པོ་
མཉམ་པར་མ་སྒྱུར་ན་མཐའ་བཞི་སྟོན་བྲལ་ལ་ངེས་པ་མི་སྟེ་བས་བསམ་བཞུང་
ལས་འདས་ཞེས་བཞུང་གྲང་བཞུང་དུ་མེད་པའི་བདག་བསྟོམ་པ་ལྟ་བུ་ལས་
སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་གཏིང་སྟེབ་པ་མི་སྲིད་པས་ཡང་དག་
པའི་རིགས་ལམ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཐོས་བསམ་གྱི་མིག་བསྐྱབས་ནས་ངེས་ཤེས་
སྟེ་བར་བྱས་ནས་དེའི་དོན་སྟོན་པས་ཉམས་སྦྱོང་བར་བྱའོ། །ངེས་ཤེས་མ་
སྟེས་པའི་མཐའ་བྲལ་དང་བཞུང་བྲལ་ཞེས་མིག་རྒྱར་རྒྱར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་

མིང་ཙམ་ལ་མངོན་སྟོན་དང་བཅས་ཏེ་དམིགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས། དེས་སྲིད་
རྩ་ལ་གཞོད་ན་དུ་མ་རོ་མཉམ་དུ་སྒྲ་བ་གསང་བ་པ་སོགས་གྲང་ལམ་དེས་གྲོལ་
བར་ཅིས་མི་འགྱུར། དེས་ན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་བཞེན་དུ་ཐ་སྟད་
དང་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཆད་མ་བྱི་མེད་གྱི་ཚུལ་གཉིས་མཉམ་པར་སྒྱུར་
བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་གཉིས་སྒྲུང་ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་མ་ལུས་པ་ལྟག་མེད་དུ་
བསྟེགས་ནས་མཐའ་བྲལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས་པར་འགྱུར་
ཏེ། གཙུབ་ཤིང་གཙུབ་སྟན་བསྐྱབས་པ་ལས་མེ་བྱུང་ནས་དེ་གཉིས་ཉིད་གྲང་
བསྟེགས་པ་ལྟར། བདེན་གཉིས་མཉམ་པར་སྒྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་བདེན་
གཉིས་སོ་སོར་ཞེན་པའང་བསྟེགས་ནས་སྒྲུང་སྟོང་རིས་སྤྲུལ་ཆད་པའི་དབྱིངས་
དམིགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། ཡོན་
ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུང་པ་ལས། གང་ཆེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་
ནག་ཆོས། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་བཤིག་ནས་རྒྱལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཆོ། །འཛིག་
རྟེན་དག་ན་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ཕྱིན་གྲངས་འགོ། །ནམ་མཁའ་གང་ལའང་ཅུང་
ཟད་མི་གནས་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་མཁས་གསལ་བ། །ཆགས་པ་བཅད་ནས་འགོ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་
འགོ། །ཉི་མ་སྒྲ་གཅན་གཟའ་བྲལ་ལྟར་ངེས་འདུག་པ་དང་། །མི་བཏང་རྩ་དང་
ཤིང་དང་ནགས་ཆོལ་སྟེག་པ་བཞེན། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་དག་
ཅིང་ཡོངས་དག་པར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ཕྱིན་ལྟར། །

བྱེད་པ་པོ་ཡང་མི་དམིགས་ཆོས་ཀྱི་མི་དམིགས་ཏེ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་
ཕྱིན་མཆོག་སྟོན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཐའ་བཞིའི་སྒྲིབ་བྲལ་སོ་
སོར་རང་གི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་ཙམ་ལས་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་བསམ་ཞིང་སྒྲ་
བར་མི་རྣམས་ཏེ། བལ་པོ་ཆེ་ལས། ཇི་ལྟར་བར་སྒྲ་གནས་ཀྱི་བྱ་ཡི་རྗེས། །
ཤིན་ཏུ་སྒྲ་དཀའ་བསྟན་པར་མི་རྣམས་ལ། །དེ་ལྟར་བདེ་གཤེགས་སྤྲས་ཀྱི་ས་
རྣམས་ཀྱང་། །ཡིད་དང་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱིས་ཤེས་མི་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གསལ་སྒྲ་ཐོབ་ཚུལ་ལས་
ས་ནས་སར་འཕར་ཞིང་། མཐར་སྐྱིབ་གཉིས་མཐའ་དག་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་མངོན་སུམ་མཛད་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། ཟབ་ཞི་
རྒྱལ་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་རྩི་འོ་ཆོས་ནི་བདག་གིས་ཐོབ་
པར་གྱུར། །བདག་གིས་བསྟན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་དེ། །མི་སྒྲ་ནགས་
འདབ་གནས་པར་བྱ་བ་སྟུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མདོར་ན་དུས་གསུམ་
ཀྱི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཇི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་
ན་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་དེ། རིགས་པས་བྱངས་པའི་རེས་ཤེས་
བྱེད་པར་ཅན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་ལྷགས་སོ་སོ་བ་ཙམ་
མ་ཡིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་སྤྱིའི་ལམ་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་ཞིང་ཐ་སྟོད་སྒྲ་ཙམ་པ་འདི་ལ་སེམས་ཙམ་ལས་རྒྱ་གཞན་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར་ནའོ། །དེའང་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། །ཐོག་མ་མེད་པའི་སྒྲིབ་
བཞོས་པས། །སེམས་ནི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་སྟེ། །དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲ་ཡང་
ནི། །ཡང་དག་ཇི་བཞིན་མཐོང་དོན་མེད། །ཅེས་སྤྱོད་མེད་པར་སེམས་ཙམ་
དུ་བསྟན་པ་དང་། གང་ཟག་རྒྱུན་དང་ཡུང་པོ་དང་། །རྒྱུན་དང་དེ་བཞིན་རྒྱལ་
རྣམས་དང་། །གཙོ་བོ་དབང་ལྷག་བྱེད་པོ་དག །སེམས་ཙམ་པོ་ལས་རྣམ་པར་
བརྟག །ཅེས་བྱེད་པོ་གཞན་མེད་པར་སེམས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་
མ་ལྟར། སྒྲ་བ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཅན་གྱི་སྤྱིད་པ་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་འདི་རྒྱ་མེད་
རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། །འདི་ལ་རྒྱར་གྱུར་པ་གཞན་དུས་དང་། རྒྱལ་
དང་། དབང་ལྷག་དང་། བདག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པོ་གཞན་མེད་པར་རང་
གི་སེམས་ཀྱི་དབང་ལས་བྱུང་བར་སྒྲ་བ་ཙམ་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཤིང་རྟ་སུ་ལའང་མི་འདྲ་བ་མེད་དེ། །སྒྲ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། སེམས་
ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་དང་། སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་དཔག་
ཡས་འགོད། །འགོ་བ་མ་ལུས་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས། །སེམས་སྤངས་
ན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གལ་ཏེ་སུ་ཞིག་སྤྱིད་པའི་
སྒྲ་བ་འདི་རྣམས་རང་སེམས་ལས་མ་བྱུང་བར་སྒྲ་ན་དེའི་རྒྱ་སེམས་ལས་
ལོགས་སུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་གི་སེམས་འཁོར་བར་བཅིང་
གོལ་གྱི་རྒྱ་གཞན་ཞིག་ཁས་སྤངས་པས་གདོན་མི་ཟ་བར་ལུ་སྟེགས་ཀྱི་གྲུབ་

མཐར་ལྷུང་བར་འབྱུང་རོ། །དེས་ན་བྱེད་པོ་གཞན་མེད་ཅིང་ཕྱི་དོན་མེད་པར་
སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་དུའང་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པས་ནི། ཐ་སྙད་སེམས་ཙམ་
དུ་འདོད་པ་འདི་ཐེག་ཆེན་སྤྱི་ལུགས་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དཔལ་ལྷན་
ཟླ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་ཅིའི་ཕྱིར་མ་མཛད་སྟེ་
ན། གོང་དུ་རི་སྐད་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་འཕགས་
པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱོད་ལུལ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་གཏན་ལ་ཡབ་
ཆོ། སྣང་སྤྱི་ལོའང་འདས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཀུན་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་འཛིག་
རྟེན་ན་སྣང་ཆོད་གཤམ་ཆོད་ལྟར་གཞལ་བྱར་བྱས་པས་ཆོག་གི། འདི་ཀུན་
མཐའ་བཞིའི་སྒྲིབ་བྲལ་ཆེན་པོར་ཡོན་པ་གནས་པའི་ཕྱིར་སྣང་ཚུལ་ཐ་སྙད་
ལ་གྲུབ་མཐའི་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོར་གཞུག་དགོས་པ་མིན་ཅིང་། སྣང་བ་དེ་ལ་
སྒྲ་རྟོག་གིས་གཞལ་ཏེ་ཡོད་དོ་ཞེས་མེད་དོ་ཞེས་སེམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་མེད་
མིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་གང་དུ་ཁས་ལེན་ནའང་དེ་དང་དེ་ལྟར་
གནས་ལུགས་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པས་དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་ཐལ་
འབྱུང་གིས་རྒྱལ་བའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་མཆོན་
མའི་དམིགས་གཏད་ཅིའང་མེད་པས་ཁས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ལེན་ཏེ་མི་ལེན་ནོ། །
ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་དམ་བཙས་ཀྱང་བདེན་
པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་མི་དགོས་པར་དགག་བྱས་ཏེ། འདིར་བདེན་གཉིས་སོ་
སོ་བ་རེ་རེའི་ཆོད་མས་གཞལ་ན་ཤན་མ་བྱེད་པར་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱས་ཀྱང་།

འདིར་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་
གནས་ལུགས་དབྱེད་པའི་རིག་ཤེས་ཆོད་མར་བྱས་ཏེ་གཞལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
འཇུག་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་པར་ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར། དག་
སྒྲོང་དག་བདེན་པ་དམ་པ་འདི་ནི་གཅིག་སྟེ། ཞེས་སོགས་ལུང་དྲངས་ནས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་དང་པོ་ནས་རྣམ་གྲངས་
མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པས་རྒྱུན་ཉིད་འདི་
པ་ཙམ་གྱི་སྣང་བ་འགོག་ཏུ་མེད་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་བརྟག་གཞིའམ། དོན་དམ་
རྟོགས་པའི་ཐབས་སམ་སྒྲོ་ཡིན་པས་དེ་ཙམ་རྩོད་གཞིར་བཟུང་སྟེ་སྒྲིབ་བྲལ་
ཆེན་པོར་གཏན་ལ་ཡབ་ནས། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་
གཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཆོད་མ་གཉིས་ཀྱིས་རི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་དགག་སྒྲུབ་
ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་གཞོད་མེད་དུ་མཛད་ལ། དེའང་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་མམ།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་
དེ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོད་མས་གཞལ་ན་སྤྱི་ལོའང་ཡོན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་ལྷོག་
གིས་ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བུར་འགྲུབ་ཚུལ་མི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ལ། སེམས་ཉིད་
དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་
བརྟན་པས་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །མཁན་
ཆེན་གྱི་གཞུང་འདིར་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་དམ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས། དང་པོ་བདེན་
གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ཏེ་ཆོད་མ་སོ་སོས་གཞལ་བའི་རང་རང་གི་ཁས་ལེན་ཡོད་

པར་བསྐྱབས་ནས་མཐར་ཁས་ལེན་ཀྱང་དང་བུལ་བའི་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་
དོན་དམ་ལ་སྒྱུར་བར་མཛད་པས། འདི་གཉིས་དེམ་ཅིག་ཅུར་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་
འདིའི་གནད་ཟེན་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཟབ་གནད་མཐར་ཐུག་པའང་ཟེན་ཅིང་།
གཞུང་འདིར་ཡང་། དངོས་པོ་ཀྱང་གྱི་རང་བཞིན་ནི། རིགས་པའི་ལམ་གྱི་
རྗེས་འབྲང་བར། ཞེས་པ་ནས། ཀྱང་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་ཡང་དག་མིན། ཞེས་
པའི་བར་གྱི་དོན་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་བ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་དང་དབྱངས་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རི་སྒྲིབ་ཆོས་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བདེན་པ་གཉིས་སོ་
སོར་ཞེན་པ་ཡོད་ཀྱི་རིང་ལ་དེའི་རོར་ཐ་སྙད་ཆོད་གྲུབ་དང་། དེའི་བདེན་མེད་
གཉིས་མི་བསྐྱོག་པར་མགོ་མཉམ་ལ། བདེན་གཉིས་སོ་སོར་ཞེན་པའི་ཡུལ་
རིགས་པས་སྤྲུལ་སྤྱད་ནས་འཛིན་པ་སྤོམ་དང་བུལ་བ་ན། དེ་གཉིས་མགོ་མཉམ་
དུ་ལེགས་ཏེ་སྒྲིས་པ་དང་བུལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གནས་སྐབས་སྒོ་རོར་
བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་ཡང་། མཐར་ཐུག་དོན་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྒྲིས་བུལ་
དུ་གྲུབ་པའི་གནད་གྱིས་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་
ཡུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཤན་འབྱེད་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་དང་། ཁས་ལེན་ཡོད་ཚུལ་
དང་མེད་ཚུལ་སོགས་ཤན་སྤེད་པ་གལ་ཆེའོ། །དེས་ན་འཁོར་འདས་འཆིང་
གྲོལ་གྱི་ཚུལ་རྣམས་མཉམ་བཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོན་མི་གནས་ཀྱང་། རྗེས་
ཐོབ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཞལ་བྱར་ཡོད་པ་དེས་ན་སྒྲ་བའི་ཞབས་ཀྱང་ལམ་ལ་

སྟོབ་ཚུལ་དང་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་རྣམས་བཞེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཐ་མལ་
པའི་སྤང་རོན་སྤང་བ་ཁོ་ན་ལས་དེར་མ་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་མི་ལེན་
ཏོ་ཞེས་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལྟར་
ཁས་ལེན་ཚུལ་དེའང་། གྲུབ་མཐས་སྒོ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་མ་
བསྐྱར་བའི་འཛིག་རྟེན་པལ་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་པ་
ཞིག་གོ། །འདིའི་འཛིག་རྟེན་ཞེས་པ་ལམ་ཁྱགས་མ་ཁྱགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཛིན་
དགོས་ཏེ། ཞི་བ་ལྟས། རྣལ་འབྱོར་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་པལ་པ་ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལམ་ལ་ཁྱགས་མ་ཁྱགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དེ་
དག་ལ། དག་པ་དང་མ་དག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས། རང་རང་ལ་
གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་སྤང་ཚུལ་སྤྲོ་ཆོགས་ཡོད་པའི་རང་དོའི་སྤང་བ་དེ་དག་
ཐད་ཀ་རང་སར་སྒྲིས་བུལ་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་གྱི། རྟེན་ཉིད་འདི་
པ་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་ལ་གྲུབ་མཐའི་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོར་གཞུག་མི་དགོས་པར་
མ་དབྱེད་པར་གྲགས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཤན་འདི་ལྟར་སྤེད་པ་གལ་
ཆེ་སྟེ། གཞན་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་འཛིག་
ཆོད་ ཐ་མལ་པ་གཞན་གྱི་སྟོལ་རེ་ལྟོས་འཆའ་དགོས་པ་མཚར་རོ། །དེས་ན་
དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་
མཉམ་རྗེས་ཀྱི་དགོངས་པ་གནད་གཅིག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚུལ་འདི་ལྟ་
བུ་ཟབ་པ་གང་དག་སྦྱིས་སྤྱངས་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དབང་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་ཉོགས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་མཛད་ན། བདག་ལྟ་བུ་ཉོག་གི་ཅོ་ལ་ཆུང་དག་གིས་ལོ་བརྒྱར་བསམས་ཀྱང་ཟབ་གནད་ཡིགས་པར་དཀའ་བས་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བཤད་པར་ག་ལ་རྣམ་ཀྱང་། དཔལ་རོང་ཟོམ་པ་དང་གྲོང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཡིགས་བཤད་ལ་སོགས་པ་རིག་འཛིན་བརྒྱད་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོ་གོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པའི་མཐུས་སྒྲས་པ་ཡིན་པས། རྣལ་འབྱེད་ཀྱི་ལུང་དག་པའི་མཐའ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་རྣམས་དང་། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་གནས་ལ་སྒྱུངས་པ་མཐར་སོན་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་ཆེར་འཆད་ཅེས་སྒྲ་བ་མང་མོད་ཀྱི། ཟབ་དོན་ཤེས་ཤིང་མྱོང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན། ཟབ་ལས་ཆེས་ཟབ་རིག་པའི་ལྷགས་མཆོག་ཅན། ཡོད་ན་ཟབ་དོན་རོ་མཆོག་འདི་མྱོངས་ཤིག ཅེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་དོ། །སེམས་ཙམ་དུ་བཞེད་ཚུལ་དེ་ལའང་། སྤྱིས་སུ་གཞུང་འཆད་པ་དག་གིས། མཁན་ཆེན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཆོགས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་ལ། སྤྱིར་ཡིད་རྣམ་ལ་ཆ་སྤྱེ་བའི་སྤྱོད་མོ་འགའ་ཞིག་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས་བསྟན་པ་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་འགའ་དང་སྤྱགས་སྤྱགས་སུ་འང་མང་པོ་འབྱུང་རྒྱུ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། སྤྱིར་གཞུང་འདི་ན་ཀུན་གཞི་བཞེད་པའི་ཆོག་ཟེན་གསལ་ཁ་མི་སྤྱང་བས་རང་འདོད་དང་བསྟན་ཏེ་དེ་ལྟར་བཞག་ཀྱང་རེ་ཞིག་ཆོག་མོད། ལར་སྤྱང་བ་སེམས་སུ་འདོད་པ་ལ་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་ཀུན་གཞི་ཞིག་ངེས་པར་ཁས་མ་སྤངས་ན་མི་རུང་བས། ལང་ག་ཤིགས་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་

དོན་རིམ་བཞིན་དུ་སེམས་ཙམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཞིག་ཁས་ལེན་ན་ཀུན་གཞི་ངེས་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། ཀུན་གཞི་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའི་སྟོང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་། དེ་གྲུབ་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པས་ཆོགས་བརྒྱད་འདོད་དགོས་ལ། གཞུང་འདིར་ཡང་། ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཐེག་པ་མདོར་བསྟན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་ཆོས་ལྟར་བཞིན་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ལུང་བྱངས་པ་ལྟར་སེམས་ཙམ་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་འདི་ཅི་ཕྱིར་མི་བཞེད་དེ་བཞེད་དོ་སྒྲུལ་མོ། །དེ་ལ་ཡིད་རྣམ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱགས་སོགས་སུ་ཀུན་གཞིར་བཛོད་པ་འདི་ཅི་ཞིག་ཆོགས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་ཅེས་པ་འདི་ཅི་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་ཡིད་རྣམ་ལ་སྤྱེ་ཡང་རུང་སྟེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་བག་ཆགས་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཀུན་གཞི་ལ་རིམ་བཤུད་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་ལ་ཡོད་ན་ནི། ཡིད་རྣམ་སྤྱོད་པ་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ་དོན་ཀུན་གཞི་ལས་མ་འདས་པས་མིང་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་མཆོན་ཉིད་མེད་ན་ནི་རྟེན་ལ་བ་ལང་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་མིང་ཙམ་དུ་ཟད་པས་དགོས་པ་ཅི་འང་མེད་ལ། ཆོགས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་ཅེས་པའང་། རོ་བོ་འམ། ལྷོག་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རྒྱད་ཐ་དད་དམ། བྱེད་ལས་སོགས་ཐ་དད་པ་གང་ལ་ཟེར། ཆོགས་དྲུག་དང་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཟེར་ན་ནི། དབུ་མ་པར་མ་ཟད་དེ་འདྲ་བ་འདོད་མཁན་གྱི་སེམས་ཙམ་པ་སུ་འང་མེད་དེ། ཤེས་པ་རྣམས་ཤེས་པའི་རོ་བོ་ཙམ་དུ་རྒྱད་མི་གཅིག་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཤེས་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་

ལས་སོགས་ཐ་དད་དུ་མེད་ན་དེར་བཏགས་པས་ཅི་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་པས་
སོ། །ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཕྱོག་པ་ལ་བསམས་ན་ནི། གྲུག་གཞི་མེད་བྱས་པས་ཚོག་
གི་ཚོགས་དུག་ལས་ཐ་དད་ཅེས་པའི་སྒྲ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པས་དེ་བརྗོད་པ་
ལ་དགོས་ལུས་མེད་པར་འགྱུར་རྟེ། ཕྱོག་པ་ཙམ་དུ་འང་ཚོགས་དུག་ལས་ཐ་དད་
དུ་བཞག་པ་མེད་ན་གྲུག་གཞི་ཞེས་གང་ལ་གདགས་ཏེ་གྲུག་གཞི་དང་ཚོགས་
དུག་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་འང་ཐ་དད་དུ་མེད་པས་སོ། །བརྟག་པའི་སྒྲ་
ཙམ་བརྗོད་པ་ལ་དྲང་བོར་དཔྱོད་ཅིག་དེ་ལ་བདག་ཅག་ནི་མ་འཁོར་པོ་འདི་ཉིད་
ཚོགས་བརྒྱུད་ཀྱང་བཞེད་དོ་ཞེས་འདོད་ལ། དེར་དངོས་སུ་དབྱུག་པ་སོགས་
ཀྱི་གཞོན་པ་མ་བྱུང་ན་རིགས་པའི་གཞོན་པ་ནི་འབྱུང་བར་མི་སེམས་སོ། །དེ་
ལྟར་ན་ཚོགས་བརྒྱུད་གནས་ཀྱང་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་འདོད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་
ཕྱིར་དུ་གཞུང་ལུགས་འདི་ཐེག་ཆེན་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་རྟེ། ཐ་སྙད་
ཙམ་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་དང་། བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་རྣམ་ཤེས་སུ་བྱོགས་མ་
བཅད་པའི་ཤེས་པ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་ཙམ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་བག་
ཆགས་འཛིན་པའི་སེམས་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་མ་ཟད་ཡོད་
དགོས་པར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེ་གྲུག་བཏགས་ཀྱི་གཞིར་
གྱུར་པའི་གཞན་དབང་གི་ངོ་བོར་བདེན་པར་ནི་མི་གྲུབ་པས་སྒྲ་བའི་ཞབས་
སོགས་ཀྱིས་བཀག་པའང་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་རིག་དང་གྲུག་གཞི་
འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་གྲུག་སེམས་ཙམ་པ་རང་རིག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་

པ་ལ་འཇུག་གི་གྲུག་གཞི་དང་རང་རིག་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་
ལ་རྣམ་པ་གྲུག་ཏུ་མི་འཇུག་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ལུང་ཁམས་སྤྱི་
མཆེད་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་
དེས། དབུ་མ་པ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ལུང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་ལམ་འབྲས་
ཁས་ལེན་པ་ལ་མི་གཞོན་པ་བཞིན་ནོ། །ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲས་པ་རྟག་དངོས་
ཀྱི་བདག་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འང་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
མདོར་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོད་མའི་ངོར་ཡོད་པར་གྲུབ་ན་དེ་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲས་ཀྱང་
དགག་མི་ལུས་ལ། ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་གཞོན་པ་ཡོད་ན་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པར་སྒྲས་ཀྱང་སྒྲུབ་མི་ལུས་ཤིང་། དོན་དམ་པའི་ཆོད་མས་མེད་པར་གྲུབ་པ་
དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲས་ཀྱང་སྒྲུབ་མི་ལུས་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ཤན་བྱེད་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་མདོ་སྟགས་སྤྱི་ལ་གལ་པོ་ཆེ་
ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མདོ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྟགས་སུ་འང་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་
རང་སྣང་དང་དེ་འང་སེམས་ཉིད་བདེ་བ་ཆེན་པོར་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་
པས་མདོར་ན་ཐེག་ཆེན་མདོ་སྟགས་མཐའ་དག་གི་བཞེད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་
པའི་གནད་སྟོན་པ་ནི་གཞུང་འདི་ཡིན་རྟེ། ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་ཆོས་ལྟ་རང་
བཞིན་གསུམ་ལ་སོགས་པར་འདུ་བར་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་བཞིན་ཐེག་ཆེན་
པ་གྲུག་དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་། དེ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་
འདི་ཁོ་ནས་ཤིང་རྟེན་སྤྱིའི་སྟོན་པ་ཡིན་པས་གཞུང་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ལ།

ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་བཞེད་ཅིང་གཏན་ཚིགས་རང་རྒྱུད་དུ་སྦྱར་བའི་
ཁས་ལེན་ཡོད་པའི་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ཚུལ་དུ་བཏོན་ཏེ་གཞུང་བསྐྱངས་
པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་བཞུང་བ་ཡིན་ནའང་། ལྷ་བ་ཐལ་འགྱུར་ལས་
དམན་ལོ་སྙམ་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཚུལ་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཐེག་
ཆེན་སྦྱིའི་ལམ་སྒོལ་དེ་ལྷ་ར་བྱེས་ནས་དོན་གྱི་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་རབ་
ཏུ་མི་གནས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནད་མཐུན་པར་གྱུར་བ་ལ་བྱུང་པར་གང་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་བའི་དགོངས་པ་སྣང་བ་འདི་ཀྱན་
ཐད་ཀ་རང་སར་དག་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུན་རིས་དབྱིངས་སུ་ཡལ་བའི་ཟབ་མོའི་
ལྷ་བ་ནི། རྫོགས་ཆེན་གྱི་གཞུང་ནས་ཀ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་
མཚུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་རིག་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་རང་ལུགས་སུ་དོན་གྱིས་
མཛད་པ་ཡིན་པས་དམན་པ་བདག་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྷ་ར་སྒོལ་ནའང་། འདི་ལྷ་
བུའི་གཞུང་ནི་ཐེག་ཆེན་སྦྱིའི་ལམ་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་རྟ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་
གཞུང་དགོངས་པ་རྒྱ་བོ་གཅིག་འདྲེས་སུ་སྦྱར་ཞིང་། བྱུང་པར་དོན་དམ་པའི་
ཆོད་མ་དཔལ་ལྷན་གྱི་ཡིས་ཇི་ལྷ་ར་བཞེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོད་མ་དཔལ་
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཇི་ལྷ་ར་བཞེད་པ་གཉིས་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་རོ་
གཅིག་ཏུ་བསྒྱུལ་ཞིང་། མཐར་ཐུག་མཐའ་བཞི་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་
སྒྲུལ་བའི་གཞུང་འདི་ལ་བཀའ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་རྒྱུན་བྱུག་ལ་སོགས་པ་ཤིང་
རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྷ་ར་བཀའ་བའི་ཟབ་གནད་མ་ཆོང་བ་མེད་པར་

རྫོགས་པས། སའི་སྟེང་ན་འགྲན་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་པོ་འདི་
ཕྱོགས་རེ་རེ་བ་འཛིན་པ་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་སྦྱི་བ་ཉིད་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བཀྱར་ཏེ་སྒྲོ་
ཀྱན་ནས་འབད་པས་འཇུག་པར་གྱིས་ཤིག དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྷན་
འདས་ཀྱི་དགོངས་པའི་བབས་སོ་ཆེན་པོ། ཤིང་རྟ་མཚོག་གི་ལུགས་སྒོལ་མ་
ལུས་པ་འབྲིལ་པའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་འདི་ཡིན་པས་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རྗེས་
སུ་མཐུན་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ཕྱོང་བ་བྱུན་གཅིག་ལ་གནས་པ་ལྷ་ཅི། ཐོས་
བསམ་གྱི་དུས་ན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཤ་བའི་གནད་ཀྱང་མ་ཟིན་
པར། ཐལ་འགྱུར་ཞེས་མཐོ་སྟོགས་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་པན་དཀའ་བས་གཞུང་
འདི་ལྷ་བུའི་ལམ་ནས་དབུ་མའི་གནད་ཟིན་པ་ལ་མཁུས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་
འདི་ལྷ་བུའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་ལེགས་པར་ཐོན་ན་དབུ་ཆོད་སང་གི་མཛིང་
བསྒོལ་ཞེས་བོད་ལ་གྲགས་པ་ལྷ་ར་མིང་དོན་དང་ལྷན་པར་ཐོབ་ལ། བདེན་
པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོད་མ་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འཆར་བའི་ལེགས་བཤད་འགྲན་
མེད་དུ་སྦྱར་བའི་དབང་ཐུག་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་གི་མཚོག་སྦྱོན་པའི་གཞུང་དག་
ནི་འཕགས་ལུལ་དུ་འདྲེ་ཁོ་ན་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཤིང་རྟའི་ལུགས་
སྒོལ་སོ་སོ་བ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུས་པའི་རིགས་པའི་སྦྱིང་པོ་མཚོག་དམ་པ་འདི་
གཅིག་ཏུ་ལས་གཞན་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷ་ར་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་
དོན་དེ་གཞུང་གིས་ཇི་ལྷ་ར་སྟོན་པ། གཞུང་འཆད་པའི་བསྒྲུས་དོན་གྱིས་གསལ་
བར་བཤད་པ་དེ་ལྷ་བུ་ནི་འདིའི་དབུ་ཞབས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་

གཉིས་སུ་བཞག་པ་འདི་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་རྒྱུ་བ་ཀྱིས་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲ་མ་ན་
ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། འབྱུང་བ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ཤད་པ། རྣམ་
པར་ཤེས་སུ་ཡང་དག་འདུ། །དེ་ཤེས་པས་ནི་འབྲལ་འབྱུང་ན། །ལོག་པར་
རྣམ་བརྟག་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འབྱུང་གྱུར་དང་བཅས་པར་
བཤད་པ་དེ། རྣམ་ཤེས་ལས་དོན་ལོགས་སུ་མེད་པར་ཤེས་ཉིད་དེ་དག་གི་རྣམ་
པར་སྣང་བ་ལ་བཞག་པས་རྣམ་ཤེས་སུ་འདུ་ལ། རྒྱུ་བ་ཀྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས།
འབྱུང་བ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་ལས། དེ་མིན་པར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་
རུང་སྟེ་དོན་ལ་ཡོད་དོ་སྒྲུ་མ་ན། ཤེས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ངོན་འབྲལ་ཞིང་སྒྲོང་བ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན་
ལོག་པར་རྣམ་པར་བརྟག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་སོ། །

ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྒོལ་གང་། །

ཚུལ་གཅིག་ཉིད་དུ་བསྐྱབས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ། །

ཚུལ་བཞིན་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་དེས། །

ཚུལ་བཟང་ཐེག་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཐོབ། །

ཡིན་ནམ་མིན་ཀྱང་གཞན་ཟེར་རྗེས་སྒྲོས་ན། །

དེ་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་ཡིད་ལ་འཐད་མོད་ཀྱང་། །

ཤིང་རྟའི་གཞུང་བཟང་དྲང་པོར་བཤད་པ་འདི། །

གང་ལ་གཟེན་པོར་གྱུར་རྣམས་བཟོད་པར་མཛོད། །

ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ལྷ་པ་དགོས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་གི་དོན་ལ་ངེས་པ་རི་ལྷར་སྟེ། དེའང་
བདེ་སྒྲག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རི་ལྷ་བྱ། དེས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་རི་ལྷར་ཐོབ་སྒྲུ་མ་ན།
སྦྱིར་ཐེག་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་བཞོན་པར་
གྱུར་པའི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམན་པའི་ཐེག་པ་ལས་དམིགས་པ་སོགས་ཆེན་
པོ་བདུན་ཀྱིས་འཕགས་པ་ནི་དབུ་སེམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སོ། །དེའང་དབུ་
སེམས་དེ་གཉིས་སོ་སོའི་ཕྱོགས་རེ་བ་མིན་པར་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཟུང་
གཅིག་ཏུ་ཆུད་པ་ནི་མཐའ་དག་གོ། །དེ་དག་གི་དོན་ལ་ངེས་པ་སྟེ་བའི་ཚུལ་ནི།
སྦྱིར་གོམས་ཤིང་ཉམས་སུ་སྦྱངས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་
བུ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ལ། དེ་དག་གི་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་རྒྱ་ནི་ཚུལ་བཞིན་
བརྟགས་ནས་ངེས་པ་རྟོག་པ་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་ནི་ལེགས་
པར་བཤད་པའི་གཞུང་ཐོས་པ་ལས་ཡིན་ཞིང་། དེའང་གཞུང་ཐོས་ཙམ་དང་།
དེའི་དོན་ལ་མོས་པ་ཙམ་ཀྱིས་ས་ལམ་བཟོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་
ལ་ངེས་ཤེས་ཚུལ་བཞིན་སྒྲིས་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་བན་པ་
རྣམས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དབྱུང་གསུམ་ཀྱིས་དག་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དོན། རིགས་པ་ཆད་མས་བསྐྱབས་པའི་ལམ་འདི་ལྟ་བུའི་རྗེས་

སུ་ཞུགས་ན་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱུང་པར་ཅན་སྒྲིམ་ནས། གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་
འཛོག་པ་དང་། གཞན་གྱིས་དྲང་དུ་མི་བཏུབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཆེན་
པོས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལུན་འདས་རྣམས་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་
པའི་ལམ་པོ་ཆེ་མཐོང་ནས་དེར་ལྷོག་མེད་དུ་ཞུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་གཞན་
ཟེར་ཅམ་དང་། མོས་པ་ཅམ་མིན་པར་རང་གི་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་
ཆེས་པ་ནི་གཞན་ལ་ལྷོས་པ་འཇམ། གཞན་གྱི་མཐུ་ལ་ལྷོས་པ་འཛོག་མི་དགོས་
པར་རང་དབང་འབྱོར་བ་ནི་གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་འཛོག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཤེས་
ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བདུད་དང་ཕྱིར་ཕྱོད་པ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་
ལམ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཁ་ལོ་དྲང་བར་མི་རུས་པ་ནི་གཞན་གྱིས་དྲང་དུ་མི་བཏུབ་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་མངའ་བའི་གང་ཟག་དེས། ཡང་
དག་པའི་ཆོས་ལ་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཇགས་པའི་ངེས་ཤེས་རྟེན་པ་དང་།
ཡང་དག་མིན་པ་ཆོས་མིན་གྱི་ཕྱོགས་སུན་འབྱེན་པས། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་
རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྟོང་མཐུ་ཐོབ་པ་ནི་མིག་གསལ་བས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་
བཞིན་ནོ། དེ་སྐད་དུ་འང་མགོན་པོ་བྱམས་པས། ཆོས་བཟང་རིགས་པས་རྣམ་
དབྱེད་བསམ་པ་ཅན། རྟག་ཏུ་བདུད་གྱིས་བར་ཆད་བྱེད་པ་མེད། བྱུང་པར་
རྟེན་དང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུན་འབྱེན། མི་འཕྲོག་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་མཚན་
ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དག་པའི་ལམ་ཐམས་
ཅད་ནི་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ནས་གོམས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་ངེས་པ་མ་

རྟེན་བཞིན་དུ་གོམས་ཤིང་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱར་བའི་ལམ་རྣམ་དག་མི་སྤྱིད་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། དེས་ན་ཚུལ་འདི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གི་རིགས་པའི་སྒྲིང་
པོ་ཡིན་པས་གནད་འདི་ཅམ་ཟེན་ན། འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཟབ་ཅིང་
རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་འབད་མེད་རང་གྲོལ་དུ་ཤེས་ཤིང་དད་པར་
ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཀུན་ནས་ཤེས་རབ་མཆེད་པར་འགྱུར་བ་ནི། མི་སྟག་
རྒྱུང་དུའི་མི་ནགས་ལ་ཟེན་པ་བཞིན་ནོ། དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་འདི་ཀུན་ལས་
འཇགས་པར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ལྟར་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། ལང་ཀར་
གཤེགས་པ་ལས་ཆོས་ལྟའི་དོན་གོང་དུ་རྗེས་སྐྱོད་བཤད་པ་དེ་དག་གཞུང་དེ་ཉིད་
གྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ་མཇུག་ཏུ་སུ་ཞིག་ཚུལ་འདི་རིགས་པས་དཔོག་བྱེད་
པ། རྟེན་ལུན་རྣལ་འབྱོར་བཙུན་ཞིང་མི་རྟོག་པ། མི་གནས་དོན་ལ་བརྟེན་
པར་གྱུར་པ་དེ། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསེར་བཞིན་སྦྱང་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ནི། ཚུལ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་ཞིང་རིགས་པས་གཏན་ལ་དབབ་
པའི་གཞུང་འདི་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་མ་བྱུང་བས། འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་གཞུང་
འདི་ཆེ་ཐང་དུ་བསྟགས་པར་གྲུབ་པོ། ཞིབ་ཏུ་ནི་ལང་གཤེགས་རྒྱུན་སྟག་པོ།
དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བ། རྩ་བ་སྦྱོན་མེད་ཉིང་འཛོན།
གྲུང་པོའི་རྩལ་གྱི་མདོ། སྟོ་གོས་མི་ཟད་པ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱང་པ། གྲུའི་
རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ། དཀོན་ཅིག་སྒྲིན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་བཀའ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་ཞིབ་མོར་བསམས་ན་འདི་

ལ་སྒྲར་ཡང་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །བྱེ་བྲག་གི་རེས་པ་སྒྲིལ་གྱི་དབང་
དུ་ན། གཞུང་འདི་ལ་དབུ་མ་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཇགས་པ་རང་ལུགས་
ཐུན་མེན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གཞལ་བྱ་མཚན་ཉིད་པ་དོན་བྱེད་རྒྱས་
གྱི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཛིན་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡུལ་མེད་རང་རིག་རང་གསལ་
གྱི་འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་སྒྲུང་བ་སྒྲ་ཚོགས་རང་
སེམས་གྱི་དབང་ལས་སྒྲུང་བས་སེམས་ཙམ་དུ་འདོད་པ་དང་། དོན་དམ་ལ་
རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་པའི་
དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒྲ་བས་སུ་ཚད་མ་སོ་སོའི་རྟེན་དོན་འགལ་
མེད་དུ་འཛིན་པ་ལོ། །དེ་རྣམས་སོ་སོའི་དགོས་པ་འང་། དང་པོ་ཡུལ་གཞལ་
བྱ་མཚན་ཉིད་པ་ཀུན་རྫོབ་ནི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་མེད་གྱི་ཆ་
རྣམས་ནི་རང་དབང་གིས་སྒྲུང་མི་རྒྱས་པར་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཞན་སེལ་
གྱི་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པས། ཚུར་མཐོང་གི་རྣམ་གཞག་འཐད་
པ་དང་། དེས་ཚུར་མཐོང་གི་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་
གཏན་ལ་ཐེབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ན་མ་མཁའ་སོགས་ནི་རྟག་པར་རྫོམ་པར་
ཟད་གྱི། དེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་ན། གང་དངོས་པོ་
ཡིན་ན་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མར་གྲུབ་པས།
དངོས་ཀུན་མི་རྟག་པར་བདེ་སྤག་ཏུ་འགྱུབ་པོ། །ཡུལ་རྫས་བཏགས་ལ་སྒྲུང་
སེལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཤེས་ན་འདི་ལ་གོ་བ་གཏིང་ལོངས་པ་སྒྲིལ་ཞིང་ཚད་

མའི་གཞུང་གི་སྒྲིང་དང་མིག་ལྟ་བུའོ། །ཐ་སྙད་རང་ལ་ནང་གསེས་ཡང་དག་
ཡིན་མིན་གཉིས་བྱེད་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་འདི་
མདོ་སྤེལ་དང་མཐུན་ལ། ཚོས་གྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་བྱི་རོལ་དཔྱོད་
ལ་འཇུག་པ་ན། །ཁོ་བོ་མདོ་སྤེལ་སྒྲས་ལ་རྣམ་པར་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས་
པར་གྲག་ འདིར་བྱི་དོན་སྒྲོག་ན་མོ་མི་འདོད་ཀྱང་སེམས་གྱི་དབང་གིས་སྒྲུང་
བ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་ཤར་བའི་སྒྲུང་ཚུལ་དེ་ལ་ཐ་སྙད་གྱི་གཞལ་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱེད་
དགོས་སོ། །
གཉིས་པ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་རང་རིག་ཡོད་ཅིང་། དེའང་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་
རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་རིག་པ་མིན་ཀྱང་། བཅའ་པོ་ལས་ལྟོག་སྟེ་སྒྲིང་
བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྒྲིས་ཙམ་གྱི་དོན་ལ་རང་རིག་གི་ཐ་སྙད་འཐད་པའི་
རྣམ་གཞག་བརྟན་པས། རང་གིས་རང་ལ་བྱེད་པ་འགལ་སོགས་གྱི་ཀླན་ཀ་
ཅིའང་མི་འཇུག་པར་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་གཞོད་མེད་གྲུབ་ཅིང་། དེས་སྒྲུང་བ་
སེམས་སུ་བརྒྱབ་པ་དང་། ཡུལ་སྒྲིང་བའི་ཐ་སྙད་གཞོད་མེད་དུ་འགྱུབ་པ་ཡིན་
ལ། འདི་ལྟར་ཁས་མ་སྒྲངས་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པས་བྱི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བ་
སོགས་མི་འགྱུབ་པས་ཚུར་མཐོང་གི་རྣམ་གཞག་ཀུན་འཛིན་པས་ན་རང་རིག་
ནི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་གནད་གཅིག་ཤུར་གྱུར་པ་ལོ། །
གསུམ་པ་སྒྲུང་བ་སྒྲ་ཚོགས་པ་སེམས་གྱི་རྣམ་འབྲུལ་དུ་ཁས་སྒྲངས་པས་ཐ་
སྙད་གྱི་ཡིན་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཤེས་ཤིང་འཁོར་བར་འཇུག་ལྟོག་གི་ཚུལ་

ལ་ཡིད་ཆེས་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་མཚན་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་
གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་ན། སྒྲ་བ་སེམས་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཀྱང་མི་དམིགས་
མོད། དེ་ནི་ཐ་སྙད་ལས་འདས་པའི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་སྒྲ་བའི་
ངང་ཚུལ་འདི་ལ་གནས་ན་ནི། བྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་རིགས་པས་གོད་ཅིང་།
སེམས་ཙམ་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པས་རྒྱུ་མཐོང་གི་ས་ལས་
མ་བཟུལ་བར་ཐ་སྙད་ཞིག་ཁས་ལེན་ན་འདི་ལས་གོང་དུ་གྱུར་པ་མེད་དེ། ཉེ་ག་
པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་དབྱེད་ན་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་
ཀྱང་། རང་ངོར་མྱོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུ་མེད་དུ་སྒྲ་བ་འགོག་ཏུ་མེད་པ་འདི་
སེམས་ཀྱི་སྒྲ་བ་འཇམ་རང་སྒྲ་བ་ཙམ་དུ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལས་བཟུལ་ན་ཐ་སྙད་ལས་འདས་པའི་དོན་དམ་པའི་ས་ཡིན་གྱི།
འདིའི་གོང་དུ་གྱུར་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཞིག་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།
དེས་ན་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གཤམ་པས་ཀྱང་། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྒྱུན་གྱིས་དངོས་པོའི་གནས་རྒྱུ་ཇི་ལྟ་བུར་གཞིགས་པའི་དགོངས་དོན་ཐ་སྙད་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་མཇད་པའི་སྟིང་པོ་ནི་དེ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་འང་
ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་དང་དོན་དམ་པ་སྒྱུར་ཏེ་སྟོན་པ་ནི་གཞུང་འདིའི་བྱང་ཆོས་
སོ། །དེ་ལྟར་སྒྲ་བ་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རོལ་པར་ཤེས་ན་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་
གི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ཚུལ་ཡང་། འདི་ལྟར་སེམས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་བག་
ཆགས་སྒྲ་ཆོགས་བཞག་པའི་དབང་གིས་སྲིད་པའི་རྒྱུ་བར་མ་ཆད་དུ་མི་ལམ་

ལྟ་བུའི་སྒྲ་བ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་ཤར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ལས་རྒྱ་གཞན་མེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་སྲིད་པའི་ཁམས་
སུ་འཇུག་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱག་གིས་ཀྱང་དགག་ཏུ་མི་སྲིད་ཅིང་།
རང་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་ན་དེ་ཁོ་ནས་ཆོས་ཀུན་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་གྱི།
བྱི་རོལ་ནས་དབང་ཕྱག་སོགས་མཉེས་པ་དང་། ཡུལ་དུས་ངན་པ་ནས་བྱོལ་
ཏེ་བཟང་པོ་གཤེད་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པར། བཟོད་པ་ཐོབ་
ནས་དེ་ཕན་ཆད་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བ་སོགས་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་
སྒྲ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་རང་གི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་མིན་པར། བྱི་
རོལ་གྱི་དངོས་པོའི་མཐུ་ཡིས་ཡིན་ན་ནི་བཟང་ངན་གྱི་དངོས་པོ་སྒྲ་ཆོགས་པ་
ནི་ཉེ་ག་དུ་སྒྲ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པས། ལམ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་གང་ཟག་
ལ་བྱི་རོལ་གྱི་དབང་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་སོགས་གཏན་དུ་སྒྲངས་པ་
མི་སྲིད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱིར་ན། སྒྲ་བ་སེམས་སུ་ཤེས་པ་དེས་འཁོར་བར་
འཇུག་ལྡོག་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
རང་གི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆོས་ཀུན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
པ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་བྱང་ཆོས་མཆོག་དངོས་པོའི་སྒྲ་བ་ཚུལ་གྱི་ཡིན་ལུགས།
བསྐྱེད་པའི་མན་ངག་གི་གནད་དམ་པ། སྲིད་པའི་འབྲུལ་ཀྱི་འབྲུལ་ཀྱི་འཁོར་
འཇིག་པ་ལ་ཤན་པ་སྟོག་གི་གནད་དང་། ཤིང་མཁན་ཤིང་གི་གནད་ལ་མཁས་
པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཐབས་བྱེད་པར་བས་ཟེན་ན་མཐར་ཐུག་དོ་

རྗེ་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་མན་ངག་གི་སྤྱིང་པོའང་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེར་སང་
ནི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་མཐོང་བས་མ་རྟེན་པར་ཆོག་ཙམ་ཁ་ལ་བྱེད་བརྒྱམས་ཀྱིས་སེམས་
ལ་གདར་ག་གཅོད་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་དེ་རྒྱབས་རྒྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་རྒྱབས་ཆེ་བའི་
གཏན་ཆོག་སང་། བཤད་རྒྱུ་ཆོས་བསྐྱེད་དེ་ལམ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྟུང་ནའང་།
ལར་ཐོས་བསམ་གྱི་སྤྱི་རྒྱ་གཅོད་དགོས་མོད་ཀྱང་། ཉམས་ལེན་སྤྱིང་པོར་ཡང་
དྲིལ་དགོས་ཆོད་གདམས་ཤིང་། ཆོས་ལག་ཏུ་ལོན་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་
ན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། རྩ་བ་པོར་ནས་ཡལ་ག་ཆོལ་བ། ཟས་མཆོག་རྟེན་
ནས་ཟས་རན་ཆོལ་བ། སྤྱང་པོ་རྟེན་ནས་སྤྱང་རྗེས་ཆོལ་བ། བཟང་མང་སྟེར་
བའི་རྗེ་པོ་ལ་མི་སྟོང་བར་རན་ཏེ་སྟེར་བའི་བྲན་ལ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའི་
དཔེ་གསུངས་པ་དེའི་ཚུལ་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་པོར་ནས་ཆོག་གི་སྤྱོན་པ་ཙམ་མཉམས་
པའི་དྲེགས་པས། གནད་དང་ལྡན་པ་གཞན་ལའང་བརྟུན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་ཆོས་རྒྱབས་ཆེ་རྒྱུང་གོ་བསྟོལ་བར་བཟུང་བའི་ཆོད་དུ་གདའོ། །དེས་
ན་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་རང་སྤྱང་དུ་ཤེས་པ་འདི་ནི་མདོ་སྒྲགས་གང་གི་ཡང་ལམ་
དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ཆད་ཤིང་ཏུ་ཡིད་ཆེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་འདི་
ལས་གལ་ཆེ་བ་མེད་དེ། མཚན་གཅིག་གི་མི་ལམ་ན་སྤྱང་བའི་ཚུལ་སྟོ་ཆོགས་
ལའང་། ཐབས་གཞན་གྱིས་སྤྱང་བར་རྩོམ་ན་ཟད་དུ་མེད་ཀྱང་། སེམས་ཉིད་
ལས་བྱུང་བར་ཤེས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་རང་ཞིར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་
སྤྱིང་པའི་སྤྱང་བ་དུས་ཀྱི་མཐའ་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱ་མེད་པའང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་

ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི་
ཆོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྷགས་སྟོལ་བཟང་པོ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་
བདེན་མེད་དུ་མ་བསྟན་ན་ནི་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་དངོས་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་འཛིན་པའི་ཐབས་མེད་ལ། དེ་ཙམ་ཞིག་དོན་དམ་དུ་བསྟན་ན་ནི་སྟོ་རྒྱུང་
བ་ཁ་ཅིག་དགག་བྱ་བ་གཞན་པའི་མེད་པ་ཙམ་གནས་ལྷགས་སོ་སྟུང་དུ་སྟོང་བ་
ཉིད་ལ་ཞེན་ནས་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བར་འགྱུར་ལ། ཞེན་ཚུལ་ལའང་སྟོང་
ཉིད་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་དངོས་མེད་དུ་ཞེན་པ་གཉིས་ཡོད། མཐའ་གང་
དུའང་ཞེན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྒྲུས་ན། སྤྱིང་པའི་རིམས་ནད་མཐའ་དག་གི་གཉེན་
པོ་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་བདུད་རྩིའི་འབྱུང་གནས་རིགས་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས་
བྱངས་པའི་ངེས་ཤེས་ནི་པོར་ཏེ། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་བྱས་ན་མི་རུང་ངོ་སྟུང་དུ་བྲན་
མེད་ཐུན་པའི་འཐིབས་པོར་ཞུགས་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན། ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་བལྟ་
ཞིང་མཐོང་བ་དང་རྟོག་ཅིང་ཉམས་སུ་མྱོང་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མའི་བསྟན་
བཅོས་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་རྒྱུང་རྣམས་སྤང་བར་
འགྱུར། །རི་ལྟར་སྒྲུལ་ལ་བཟུང་ཉེས་དང་། །རིག་སྒྲགས་ཉེས་པར་བསྐྱབས་
པ་བཞིན། །དེ་ཕྱིར་ཞེན་པས་ཆོས་འདི་ཡི། །གཏིང་རྟོགས་དགའ་བར་མཁྱེན་
གྱུར་ནས། །བྱུང་པའི་བྱུགས་ནི་ཆོས་བསྟན་ལས། །རབ་ཏུ་ལོག་པར་གྱུར་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དང་པོར་རྣམ་གྲངས་ཙམ་གྱི་དོན་

དམ་པ་འདིས་དངོས་ཞེན་བཞིག་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་
དོན་དམ་བསྟན་པས་དངོས་མེད་ལ་དེར་ཞེན་གྱི་ཆའང་བཀག་སྟེ། མདོར་ན་
ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། གཉིས་ཡིན་དང་། གཉིས་མིན་གྱི་མཐའ་བཞི་ཀ་
ལ་བདེན་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་གང་ཡང་མ་སྦྱར་བར་དེ་དག་གི་དམིགས་
གཏད་ཞིག་པའི་སྒྲིམ་བྲལ་ཆེན་པོ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་དོན་ཟབ་
མོ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ངོས་ཟིན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །ཚུལ་དེ་དག་ནི་ཞི་བ་ལྷ་ས།
སྟོང་ཉིད་བག་ཆགས་གོམས་པས་ནི། །དངོས་པོའི་བག་ཆགས་སྟོང་འགྱུར་
ཞིང་། །ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གོམས་པས་ནི། །དེ་ཡང་བྱིན་སྟོང་བར་འགྱུར། །
གང་ཆེ་གང་ཞིག་མེད་དོ་ཞེས། །བརྟག་བྱའི་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ། །དེ་ཆེ་
དངོས་མེད་རྟོག་བྲལ་བ། །སྟོ་ཡི་མདུན་ན་རི་ལྷ་ར་གནས། །གང་ཆེ་དངོས་དང་
དངོས་མེད་དག །སྟོ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །དེ་ཆེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་
པས། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །འོ་ན་མཐའ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་བསམ་བྱ་ཞིག་མི་སྲིད་པས་
མཐའ་བཞི་ཆར་བཀག་ན་ཅིའང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་རྟ་ཤང་གི་ལུགས་དང་བྱད་
ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན། །རྟ་ཤང་ལ་སོགས་པ་ནི་དངོས་ཞེན་ཐམས་ཅད་ཞེགས་ནས་
དམིགས་གཏད་ཀྱི་མཚན་མ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་ནས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་མིན་གྱི།
སེམས་ལ་འགྱུ་འཕྲོ་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ཙམ་ལ་མཐའ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་
ལྟ་ཅི། ཡོད་མཐའ་ཡང་སེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་ལ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་

དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ལས། །ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཡང་དག་
འདས། །ཉེ་བར་ཞི་དང་ངོ་བོའི་དོན། །མདོན་རྟགས་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ལ། །
སྒྲང་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་
སོགས་ལྟ་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མེད་
པར་རིགས་པས་དབྱད་ནས་འཛིན་སྟངས་དང་བཅས་ཏེ་བསྒྲམས་ན་ཡོད་ཞེན་
གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཀྱང་དངོས་མེད་ལ་དམིགས་པ་མ་དོར་བས་སྒྲིམ་བྲལ་དང་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་ནི་ག་ལ་ཡིན། །ལ་ལས་བདེན་
གྲུབ་བཀག་པའི་མེད་དགག་ལ་ཞེན་ན་ཆད་ལྟའོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་དངོས་ཞེན་
དང་བཅས་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པར་ཆད་ལྟ་ཞེས་གྲགས་
པས་ན་འདི་ཆད་ལྟ་འང་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། །འདི་བདེན་པར་ཡོད་ཞེན་གྱི་གཉེན་
པོར་འཛིན་སྟངས་དོན་མཐུན་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་དང་མི་སྦྱག་པ་སོགས་བཞིན་
དུ་ལས་དང་པོ་པའི་བསྒྲམ་པར་བྱ་བའང་ཡིན་མོད། །ལྟ་དང་ཁས་ལེན་ཀུན་
བྲལ་གྱི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལ་བསྐྱུན་ན་གིན་ཏུ་དམན་
ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མེད་པར་ལྟ་བུ་པ་ནི་ཡིན་ནོ། །དེའང་
ལས་དང་པོ་པའི་དགག་བྱ་བཀག་པའི་མེད་ཀྱང་ཙམ་ཞིག་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་
སྲིད་ཀྱང་། །དབུ་མས་དབྱད་པ་གནད་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། །རང་བཞིན་
མེད་པ་དང་། །མེད་པ་ཙམ་གྱི་བྱད་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས། །རང་བཞིན་
མེད་པ་དང་རྟོག་འབྱུང་དོན་དུ་དབྱེར་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་གྱི་འཛིན་

སྒྲངས་ནི། གཡང་ས་ལྟ་བུ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
མོད། རི་སྒྲིབ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་འཛིན་སྒྲངས་དང་བཅས་པ་དེ་སྒྲིབ་དུ་རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་སྒྲོས་པ་མཐའ་བཞི་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་མོ། ། མཐའ་བཞིའི་
གང་དུ་འང་གནས་པ་མེད་པར་རིགས་པས་རྩད་དར་བྱེད་ཆོད་པའི་རེས་
ཤེས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་
པར་བཞག་པས་ནི་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་རྟུན་ལ། དེ་ལས་
སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དང་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་ཡང་དག་མཐའ། ཡུམ་
ནས་བཤད་པའི་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་དོན་རྣལ་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟར་མཉམ་བཞག་གི་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་
དབང་དུ་ན། མཐའ་བཞིའི་དམིགས་གཏད་མེད་ཅིང་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་མིན་པས་
ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། དམིགས་གཏད་ཡོད་བཞིན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་
ནི་གཡོ་སྒྲུའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཁས་མི་ལེན་པ་ཅམ་འདྲ་ཡང་། དོན་ལ་
བདེན་རྒྱུ་གི་བྱེད་ཡོད་དེ། རྒྱུ་པོ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་བརྒྱས་པར་ཁས་མི་ལེན་
པ་དང་། རྒྱུ་པོ་མིན་པ་ཞིག་གིས་བརྒྱས་པར་ཁས་མ་སྒྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་
མོ། །དེ་འང་མཉམ་བཞག་གི་སྒྲིབ་ཡུལ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་
པའི་ཐབས་སུ་རྗེས་ཀྱི་རེས་པས་རྗོད་པ་ཆོག་གི་ཐ་སྙད་དུ་བརྟུན་བཏགས་ཏེ།
སྒྲུ་མེད་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོས་བྲལ་དམིགས་མེད་མཐའ་བྲལ་
ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པའི་ཆོ། ཆོག་རྣམས་ནི་

རང་གི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་རེས་པར་གཟུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པས་ན། དེ་ལས་
ལྟོག་སྟེན་མ་ཡང་མི་སྒྲུབ་ས། དོན་དེ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ལས་
འོས་མེད་ཅིང་སྒྲོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཛིན་པར་བྱེད་མོད། དོན་དུ་ཆོག་དེ་དག་ནི་
ཁས་ལེན་དང་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་སྒྲིབ་དུ་བསྟན་པ་
སྟེ། དཔེར་ན། ང་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པས་ན། ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ནི་བསམ་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་མོ། །ཞེས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཆོག་དེ་
དག་ནི་ཁས་ལེན་ཡོད་པ་དང་བསམ་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྒྲིབ་
དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་མོ། །དེ་ལྟར་ནའང་མཇུག་མོས་ལྷ་བ་བསྟན་པ་ན་ལྷ་བ་ལ་
མི་བལྟ་བར་མཇུག་མོ་ལ་ལྟ་བ་ལྟར། མྱོངས་པས་ཆོག་ལ་འཆེལ་ནས་ཁས་
ལེན་མེད་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། བསམ་མི་བྱུང་བས་ཁས་པ་དང་། བརྗོད་དུ་
མེད་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་སྟེན་དུ་གསུང་བའི་ཀྱི་ཆོག་དེ་དག་རྒྱུང་འཕེན་པས་
རྗེས་དཔགས་ཆད་མ་མིན་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལྟར་འགལ་བར་གོ་བ་ནི་ཆོས་
འབྲུལ་པ་སྟེ་གིན་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་
མཚོན་བྱེད་བརྗོད་པའི་བརྟུན་བྱས་པ་དང་། ཁས་ལེན་མེད་པའི་དོན་རེས་བཟུང་
གི་ཆོག་གིས་ཁས་སྒྲངས་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཅན་དུ་མི་བཟུང་བར་གནད་
གཅིག་ཏུ་གོ་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒྲུ་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གིས་དམིགས་
པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་མཐའ་དག་སྒྲོང་པར་སྟོན་ཅིང་། ཆོས་གང་སྒྲོང་པ་དེ་ལ་དེར་
ཞེན་ལྟོག་པས་ན་དམིགས་པ་མེད་པར་བསྟན་པར་ཟད་དོ། །དེས་ན་བདེན་

མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་དབྱེད་ན་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་
གྱི། བདེན་གྲུབ་ཅེས་དགག་རྒྱུ་གཞན་ཞིག་གིས་བུམ་སོགས་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་མིན་
ཞིང་། ཚོས་གང་ལ་བདེན་པ་མེད་པ་དེ་ལ་དེར་ཞེན་ཕྱོག་དགོས་པས་ན། ཚོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མེད་པར་རྟོགས་ནས་འཛིན་སྟངས་ཐམས་ཅད་ཞིག་དགོས་
གྱི། བདེན་མེད་གྱི་སྒྲ་དོན་ཙམ་ལ་ཞེན་པའི་འཛིན་པ་ཡོད་ན་ད་རུང་ལྟ་བུ་མ་
ཞིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཞིགས་ན་སྟེང་དུ་དེ་དག་གི་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་གྲུབ་
འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས། དེ་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཀྱང་
མ་གྲུབ་པར་ངེས་ལུས་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་འང་བདེན་གྲུབ་མེད་ཀྱང་དེར་
འཛིན་ཞིག་པར་མི་བྱ་ན། བུམ་སོགས་དངོས་པོ་ཀུན་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་། དེ་
ལྟར་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བདེན་གྲུབ་ཅེས་པ་དེ་ཁོ་ན་འགོག་
གི་ཚོས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མི་ཞེས་ལ། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་མཐའ་དག་
ཀྱང་མི་བསྐྱོད་ན། གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཞེས་
ལ། གཞན་ཡང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དངོས་པོའི་འཛིན་རྒྱུར་ཐལ་བ་
སོགས་གསུམ་པོ་འཇུག་ཅིང་། དོན་དམ་དཔྱོད་པས་དབྱེད་ནས་མི་བསྐྱོད་པའམ་
མི་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བས་ན། སྟེ་མེད་ལ་སོགས་པའི་
ཚིག་གིས་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་ཞི་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེས་ན་
དམིགས་གཏད་གང་ཡང་མེད་པའི་ཤར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ནི། ཏུ་ཤར་གི་དེ་དང་ག་
ལ་འབྲེལ་སྟེ། མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་བྲལ་ནི་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་སུ་མ་

ལྟངས་པ་སྟེ། སོ་སོ་རང་ཤེས་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ལས་ངེ་ལྟ་བུ་བཞིན་སྒྲ་རྟོག་གིས་
བསྟན་པར་མི་ལུས་ཀྱང་། མཚོན་པའི་ཚིག་ཏུ། སྒྲ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དམ།
བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གི་དབུ་མ་ཞེས་གྲགས་པ་དེའོ། །དེའང་འཛིན་སྟངས་
ནི་རྟོག་ཏུ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་བྲལ་བས་ཡང་
དག་པའི་དོན་མི་མཐོང་ན། ངེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཅན་མཉམ་བཞག་གིས། གཉིས་
སྒྲ་མཐའ་དག་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་ལུགས་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་
བས། བསྟན་པ་འདི་ལ་གྲུས་པ་དག་གིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །སྐབས་
འདི་ཤིན་ཏུ་དོན་ཆེ་ཡང་། ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་ངོ་བོ་ངེ་ལྟར་བཤད་
ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་མདའ་འཕངས་པ་ལྟར་བྱིས་པའི་སྟོ་འཇུག་པའི་གནས་
མི་རྟོག་པར་གསུངས་པས་ན། མང་དུ་བརྗོད་པས་ཅི་བྱ་སྟེ། ཚུལ་འདིའི་གནད་
ལ་མི་འཇུགས་པར་རེག་པའི་ཐབས་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་རིགས་
ལམ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་སྒྲ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་གཏན་
ལ་ཐབ། དེ་ནས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དུ་འཆར་ཚུལ་ལ་ཡིད་ཆེས། དེ་ནས་སྟོང་
བཞིན་དུ་སྒྲ་ལ། སྒྲ་བཞིན་དུ་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་ཟུང་དུ་འཇུག་
པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་འདི་ཉམས་སུ་བྱང་
བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ཡོད་པར་ཞེན་པ་དགག་པའི་
དོན་དུ་བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་དངོས་མེད་ལ་
ཞེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་ངེ་སྐད་གསུངས་

པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐའ་ཀྱན་བྲལ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་འདི་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་དག་ནི་སྒྲོ་ཡི་རྣམས་པའི་དབང་གིས་དང་པོར་རེ་ཞིག་རྣམ་
གྲངས་པའི་དོན་དམ་ལ་ཞེན་ཏེ། དངོས་འཛིན་འདིས་སྲིད་པར་བསྐྱུས་ཤིང་
འདིའི་ཡུལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས། དོན་དམ་པར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གྲུབ་པ་གང་
ཡང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་མེད་དགག་གི་འཛིན་སྒྲངས་ལ་ཕྱིས་ཆེར་བཟུང་། འདི་
པས་མཐའ་བཞི་ག་དགག་གུང་། དོན་དམ་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་སམ།
བདེན་གྲུབ་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་མ་སྒྱུར་བར་དགག་པ་མིན་ལ། བདེན་གཉིས་
ཕྱིས་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་སེལ་ཚུལ་སོགས་ཤན་ཕྱིས་ཏེ་སྒྲུབ་ཏེ། ཚུལ་དེའི་
དབང་གིས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་སྙམ་པའི་མེད་འཛིན་དང་། ཀྱན་རྫོང་ཏུ་
དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ། དེ་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་ན་ཀྱན་
རྫོང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་སྒྱུར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་ངོ་སྙམ་དུ་ཡོད་འཛིན་དང་བཅས་
པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་གྲངས་པའི་སྐྱེ་མེད་ནི་སྐྱེ་བའི་སྒྲོག་སྒྲོགས་ཙམ་ཡིན་པས།
སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་མེད་དེ་དག་གཞི་གཅིག་གི་སྤྱི་བུ་པན་ཚུན་སྤྱི་བའི་ཚུལ་གྱིས་
འགལ་བར་ཅི་སྟེ་མི་འགྱུར་སྙམ་ན། ས་བོན་ལས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་ཡང་བདེན་པའི་སྐྱེ་
བ་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆོན་གྲུབ་པའང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ནི།
སྒྲུང་ཚུལ་ཀྱན་རྫོང་དང་། གནས་ཚུལ་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་ན།
འགལ་བ་མེད་པར་མ་ཟད་ཆེས་འཐད་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ལས་
གསལ་པོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་དེ་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་མི་འགོག་ལ།

གང་རུང་རེའི་ཡུལ་ཅན་ཆད་མའི་ངོར་བྱས་ན། རང་རང་གིས་རི་ལྟར་བཅད་
བ་ལས་ལྷོག་སྒྲོགས་ནམ་ཡང་མི་སྒྱུབ་པས། སོ་སོའི་སྒྱུབ་བྱེད་གཏན་ཆོགས་
རང་རྒྱུད་དུ་འགོད་པའང་དེ་ལྟར་འཐད་དོ། །དེས་ན་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་
ཞེན་ཅིང་། སོ་སོའི་ལྷགས་སུ་ཁས་ལེན་པས་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁས་ལེན་གྲང་
ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་མེད་གྲང་། ཀྱན་རྫོང་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་
ལྟར་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་ཞེན་པའི་ཆ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་ཐུན་མོང་
མིན་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་པ་དག་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་ཞེན་པའི་དགག་
བྱ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་སོགས་ལའང་ལྟ་བུ་དེ་ལས་སྐྱེད་ཅུང་
ཟད་གྲང་འདོན་རྒྱུ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་བྲལ་ཁས་
ལེན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲོས་པ་གཅོད་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པར་
རིགས་པས་ནམ་ཡང་འགྲུབ་དགའོ། །དེས་ན་རི་སྤྱིད་འཛིན་པ་དང་བཅས་
ཤིང་བདེན་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོའི་
སྒྲོད་ཡུལ་ལས་མ་འདས་པས་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེར་ཕྱིན་
མཆོན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་འཐོབ་པས། ཐལ་འགྱུར་པས་
དང་པོ་ནས་སྤྱིད་སྤྱིད་ཟུང་འཇུག་སྒྲོས་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལ་བདེན་གྲུབ་མེད་གྲང་ཀྱན་རྫོང་ཙམ་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་
སྙམ་པའི་ཞེན་ཆ་དེ་རིགས་པས་སུན་ཕྱངས་བས། བདེན་གཉིས་སོ་སོར་
ས་ན་འདུག་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ཞིག་ནས། བདེན་གཉིས་རོ་གཅིག་

ཏུ་འདྲེས་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་
འཛིན་སྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཞིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་པའི་ལྷགས་ལ་
མཐའ་བཞི་པོར་བདེན་གྲུབ་དང་དོན་དམ་སོགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་
བྱད་པར་སྒྱུར་མི་དགོས་པར་མཐའ་བཞིའི་ཞེན་ཡུལ་ཞིགས་པས་ཡུལ་ཅན་
སྒྲོས་དམིགས་པ་དང་། ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་
མཐར་ཐུག་པའི་གནས་ལྷགས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་
སྤྱུ་མཐུན་པར་ལ་སྒྲོ་བ་ཡིན་ཀྱང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆད་མས་ཇི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་གཞོད་མེད་
དུ་འཛོག་པའང་ཆེས་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་ཁས་ལེན་
ཡོད་མེད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་གཟུང་བར་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་སྒྲ་བ་འདི་ཀུན་མཁྱེན་
སྟོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མེད་པ་སྟེ། གཞན་སྟེ་འགོག་
པའི་ཐལ་སྒྲོག་སོགས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན་ཡིད་ཆེས་སྟེའོ། །མཁན་པོའི་གཞུང་
འདིར་ནི། ཐོག་མར་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་འཇལ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་མེད་
པས་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབས་ནས། མཐར་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་ཆེན་
པོར་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་ཞེན་པའང་བཀག་ནས་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་སྤྱུ་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་
གཏན་ལ་ཕབ་པས་གཞུང་དེ་གཉིས་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་ལ་དབྱེ་བསྒྲི་
མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །འོ་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་

འོ་སྤྱམ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁས་ལེན་ཀུན་བྲལ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་རིགས་པས་རྒྱ་ཆེར་
བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ཁས་ལེན་དང་བཅས་
པ་དེ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པ་རང་རྒྱུད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། རྣམ་
གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་ཁས་ལེན་ཀུན་བྲལ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་
པ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཛོག་
པའི་སྐབས་སུ་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་མི་འདོད་དང་གཏན་
ཆོགས་འགོད་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་བྱས་ཏེ་འཛོག་པ་ནི་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་
བ་ཅུམ་སྟེ་གོང་གི་མཚན་ཉིད་འདིར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁས་ལེན་ཡོད་མེད། ཐ་
སྙད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་མི་བཞེས། རང་བཞིན་མེད་
སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཐལ་རང་དུ་འགོད་ཚུལ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་
པར་སྒྱུར་མི་སྒྱུར་གྱི་གནད་ཀྱང་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ལ་གནས་ནས་
བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ཁས་ལེན་དང་བཅས་པ་ཞིག་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡིན་ན། རང་
རྒྱུད་པ་དང་བྱད་བྱེ་མི་བྱས་ཏེ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་འང་འགོག་
པའི་རིགས་པ་ཇི་སྟེད་པ། རང་གི་ཀུན་རྫོབ་ཆད་གྲུབ་ལའང་མཚུངས་ཏེ། གང་
ཡང་དབྱད་མི་བཟོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་
དུ་འང་བཀག་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་བདེ་བ་ཅུམ་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་
བྱད་པར་ཅིའང་མི་འཐོབ་ལ། རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་

དོན་དམ་དབྱུང་བཟོད་དུ་བསྐྱབ་པ་མིན་པས། དོན་དམ་ཏྲོགས་ཚུལ་ལ་དོན་
གྱི་བྱུང་པར་ཅི་ཞིག་གིས་འཕགས་པའང་འདིའོ་ཞེས་ཡིད་ཆེས་གཏིང་ཚུགས་
པ་ཉིད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཁན་ཆེན་གྱི་དབུ་མའི་རྒྱུན་འདིར་ནི་ཐལ་
རང་གཉིས་ཀ་དོན་གྱིས་འདུ་བས་དབུ་མ་ཀུན་གྱི་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐལ་
རང་ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ཆད་མས་ཇི་
ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་སོ་སོར་ཁས་ལེན་པ་ལ་རང་ཉིད་གནས་ནས། གཞན་ལ་
ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་རང་རྒྱུད་པ་གཙོ་ཆེར་སྦྱོར་བའི་སྒྲོ་ནས་ཆོལ་
བའི་སྒྲོ་བས་པ་འཛོམས་པ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། རང་མཐའ་བཞི་སྒྲོས་
བུལ་ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་ལ་གནས་ནས། གཞན་ཁས་ལེན་ཅན་
གྱི་ཆོལ་བ་ལ་ཁོ་རང་གིས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀོད་
པའི་སྒྲོ་ནས་ལོག་ཏྲོག་བསྒྲོག་པས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའང་སྒྲོ་བ་
དཔོན་གྱིས། གལ་ཏེ་མདོན་སྒྲུལ་ལ་སོགས་པའི། །དོན་གྱིས་འགའ་ཞིག་
དམིགས་ན་ནི། །བསྐྱབ་པའམ་བསྒྲོག་པར་བྱ་ན་དེ། །མེད་ཕྱིར་ང་ལ་གྲུག་ཀ་
མེད། །ཅེས་དང་། གང་ལ་སྒྲོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། །སྒྲོང་པའང་ཅུང་ཟད་ཡོད་
པར་འགྱུར། །མི་སྒྲོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །སྒྲོང་པ་ཡོད་པར་གལ་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅུམ་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་
རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་སྒྲེ་བ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་པར་གདོད་ནས་
རང་བཞིན་མེད་པའི་རང་ཚུལ་དུ་གནས་པར་མཐོང་བའི་ཆོ། །བསྐྱབ་ཅིང་

དམིགས་པར་བྱ་བའམ། དགག་ཅིང་བསལ་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད་པར་སྒྲོས་
པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་གྱུར་ནས། ཁས་
ལེན་དང་འཛིན་སྒྲུངས་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་ཟུང་འཇུག་རབ་ཏུ་མི་གནས་
པའི་དོན་ལ་རྟེན་པར་གྱུར་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་དོན་བྱི་མ་མེད་པའོ། །
དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་དགག་འབའ་
ཞིག་ །དངོས་ལ་དགག་སྐྱབ་གང་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །སྦྱིར་གདོད་
ནས་མ་སྒྲེས་པ་ལ་བསལ་གཞག་མེད་པར་སྒྲོན་པའི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་དོན་ཅན་
གྱི་ཆོག་རྣམས་གྱི་བསྟན་དོན་ཇི་བཞིན་རྒྱུན་པར་འཆར་དཀའ་བས་གོམས་པ་
ཡུན་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་རྣལ་མ་འཛིན་ན་བཤད་མ་
ཐག་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དེ་རྣམས་གྱི་དོན་ལྟར་ཡེ་སྒྲོང་སྒྲོས་བུལ་ཆེན་པོའི་
ཚུལ་དུ་འཛིན་པར་མཛོད་ཅིག་ དེ་ཕྱིར་ཐལ་རང་དེ་དག་མཉམ་བཞག་བདེན་
གཉིས་རོ་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྒྱུན་ཐོབ་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་
པའི་ཤེས་རབ་ལ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་རྩལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེས་ན་དོན་དམ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་འདིས་ཐལ་རང་གི་གཞུང་ཡང་རྒྱ་
བོ་གཅིག་འདྲེས་སུ་སྦྱར་ཞིང་། རྒྱུན་ཐོབ་ཏུ་ཤོན་འབྱེད་སོ་སོར་ཏྲོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱུང་པའི་འབྲས་བུ། མཉམ་བཞག་ཏུ་མཐའ་ཀུན་
ཏུ་རྣམ་པར་མི་ཏྲོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་སོགས་དགོས་པའི་རབ་དམ་པ་
དུ་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རི་རྒྱུད་བཤད་པས་མཚོན་སྦྱིར་གྲུབ་པའི་མཐའ་

ནམ་མཁའ་ཡིད་ཅན་ཐལ་བས་བྱུགས་པ་རུང་། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་བྲལ་རྒྱུད་ལ་སྒྲིལ་ཡང་། ལས་དང་པོ་པ་རིམ་གྱིས་འཇུག་
པའི་དབང་དུ་ན། ཡང་དག་པའི་རིགས་པ་དྲི་མེད་གྱིས་དང་པོར་འདུས་བྱས་
འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྟན་
སྟངས་ལ། བྱིས་ནས་མེད་པ་སོགས་ལྟག་མ་གསུམ་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་བཀག་
ནས། བྱོགས་རེ་བའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མི་གནས་པའི་རིས་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་རྗེས་
མཐུན་དུ་བསྐྱོམས་པས་ནམ་ཞིག་རིས་འཛིན་མེད་པར་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཀྱན་
ཅིག་ཅར་ཁེགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གསལ་སྒྲུང་འཕྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ།
ཀྱན་མཁུན་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་སངས་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས། གནས་ལུགས་དཔྱོད་
པའི་སྒྲིལ་བྱེད་བློ་བྱོས་གྱིས། །མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་པ་ཅིག་ཅར་མི་ཁེགས་ཀྱང་། །
རིས་འཛིན་ཆུལ་གྱིས་བཞེ་ཆར་བཀག་ནས་ནི། །ཆུལ་བཞེན་བསྐྱོམས་པའི་
མཐོང་ལམ་སྒྲེས་པའི་ཆོ། །ལྟ་བུ་ཆོས་དབྱིངས་མཐོང་བའི་ཐ་སྟོད་མཛད་། །
ཅས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་བྲལ་བའི་དབྱེར་
མེད་གྱི་གནས་ལུགས་འདི་ལ་སྤྲུལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལུགས་
དྲི་མ་མེད་པར་བཟུང་ནས། རྟོ་རྟེན་ཐེག་པའི་མན་ངག་ཟབ་མོའི་གནད་དང་
ལྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོད་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་རྟོགས་པ་བཞིའི་གཏུན་
ཆོགས་སོགས་རིགས་པ་རྣམ་དག་གི་ལམ་ནས་རིས་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམས་
པས་ཀ་དག་ལྟན་གྲུབ་བའི་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་རིས་པའི་གདིང་ཐོབ་

པས་གྲུབ་བརྟེན་བར་མ་ཆད་པར་བྱོན་ཅིང་། བྱུགས་ནས་ཆོས་གཏེར་འབུམ་
ཐུག་རྟེན་བ་དང་། འཇའ་ལུས་ཟང་ཐལ་གྱི་ས་ལ་གཤེགས་པ་མང་ཞིག་བྱོན་
པ་ནི་ལམ་གྱི་འདྲེན་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་དག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གོ །
འོ་ན་འདི་རྟོག་མ་ཁོ་ནའི་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བས་ཟབ་
མོའི་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་སྤྲུལ་ཡང་ཡང་བསྟན་པའི་མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་བྲལ་དེ་ཉིད་
རྒྱུན་དུག་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་ཆུལ་
དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་ཤིང་། གྲུབ་ཆེན་རིག་པ་འཛིན་པ་མཐའ་དག་གི་
ཐུགས་ཉམས་སུ་བསྟར་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ལམ་བཟོད་པ་
གཅིག་པུ་པ་ཡིན་པས་གསར་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་ཆུལ་མཆོན་ཅམ་བཤད་ན། དགེས་མཛད་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོས། མཐར་ཐུག་
ལྟ་བུ་བྱུང་བར་ཅན། །ཟུང་འཇུག་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་ཡིན། །ཐབས་ཤེས་ཡ་བྲལ་འདོད་པ་གང་། །མཐའ་རུ་སྒྱུང་བས་
དགག་བྱའི་བྱིར། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བོད་ཡུལ་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་
བཞད་པ་རྟོ་རྗེས། །སྤང་དང་སྟོང་པ་དབྱེར་མེད་ན། །ལྟ་བུ་གྲོའ་དུ་གྱུར་པ་
ཡིན། །ཞེས་དང་། ཡོད་པ་དངོས་པོར་སྤང་བ་དང་། མེད་པ་སྟོང་པའི་ཆོས་
ཉིད་གཉིས། །རོ་བོ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་པས། །རང་རིག་གཞན་རིག་ཡོད་
མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྒྲ་མ་ས་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལ་འཇམ་པའི་དབྱངས་
གྱིས་གདམས་པ་ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་གྱི་མན་ངག་ལས། འཛིན་པ་བྱུང་ན་ལྟ་བུ་

མིན། ཅིས་དང་། གངས་ཅན་མཁས་པའི་དབང་པོ་ས་སྐྱ་པ་རྒྱུ་ཉམས། འདིར་
འཐད་པའི་ཕྱོགས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ཟག་གང་ལ་ཉོས་ཀྱང་སྒྲ་སྟེ། སྒྲ་
བའི་ཆ་ཀྱན་རྒྱུ་སྟེ། སྒྲ་བའི་ཆ་དོན་དམ། དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཆ་བྱང་འཇམ་
སྟེ། རིམ་ལྡེ་ལས། སྒྲ་བ་དང་ནི་སྒྲ་བ་གཉིས། རོ་སོའི་ཆར་ནི་ཤེས་གྱུར་
ནས། གང་དུ་ཡང་དག་འདྲེས་གྱུར་པ། བྱང་དུ་འཇམ་པར་དེ་བཤད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པས་སོ། རྒྱལ་གསུམ་པོ་འདི་འདྲ་དོན་རིམ་ལྡེ་པ་རྟོགས་
པ་ཤེས་བྱའི་གནས་སོ། དེ་ཐབས་ཤེས་རབ་བྱང་དུ་འཇམ་པའི་སྒྲ་ནས་ཉམས་
སུ་ལེན་པ་བསྒྲུལ་པར་བྱ་བའི་ལམ། དེ་རྟོགས་ནས་གནས་སྐབས་ས་དང་ལམ་
བཟོད་དེ། མཐར་ཐུག་སྐྱུ་གསུམ་ཐོབ་པ་འབྲས་བུའོ། རྒྱལ་འདི་ལུང་དང་
རིགས་པ་དང་མི་འགལ་བ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་སྒྲ་སྒྲོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་
པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ཅོང་ཁ་པས་ཀྱང་། ལས་དང་པོ་པ་རིགས་པས་
དབྱེད་པའི་ངེས་ཤེས་མེད་པར་སྒྲོས་བྲལ་ཆོག་ཙམ་དུ་ཤོར་བས་དངོས་ཞེན་
ལ་ཅིའང་མི་གཞོད་པས་ལམ་གོ་ལ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ཐུགས་རྗེའི་ཐུག་གིས་
བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་དབྱེད་པས་བྱངས་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་འཛིན་སྐྱངས་
ཉིད་རེ་ཞིག་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་ནས་མཐར་ཐུག་གི་གདམས་པར། སྒྲ་བ་
རྟོན་འབྱུང་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་དང་། སྒྲོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །
རི་སྒྲིད་སོ་སོར་སྒྲ་བ་དེ་སྒྲིད་དུ། །ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་
མེད། རྣམ་ཞིག་རེས་འཛིན་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། རྟོན་འབྲེལ་མི་བསྐྱུར་

མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། ཁངས་ཤེས་ལུལ་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀུན་ཞིག་ན། ཁྱེ་
ཆོ་རྣམ་པའི་དབྱེད་པ་རྒྱུ་གས་པ་ལགས། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དཔལ་
རང་བྱུང་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་རྒྱལ་བས་ཀྱང་མ་གཟིགས། །
མེད་པ་མ་ཡིན་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི། འགལ་འདུལ་ཡིན་བྱང་འཇམ་
དབུ་མའི་ལམ། མཐའ་བྲལ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཤོག ཅིས་དང་།
རྟོགས་པའི་དབང་ཐུག་དོལ་པོ་པས་ཀྱང་། རྒྱུ་ཐོབ་ཤན་འབྱེད་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ཆོ། མཐར་འབྲས་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེ་གཤེགས་
སྒྲིང་པོ་ཉིད་རྟོག་བརྟན་ཞི་བ་གཡུང་དུང་གི་བདག་ཉིད་མི་བསྐྱུ་བའི་བདེན་པ་
དམ་པ་ཡིན་ཅིང་། མཉམ་བཞག་ལ་སྒྲོ་བའི་ཆོན་སྒྲོས་པ་ཀུན་བྲལ་བསྒྲུལ་པར་
གསུངས་པའང་ཤིན་ཏུ་གནད་ཟབ་ཅིང་། གཞན་ཡང་གསང་བདག་སྒྲོལ་བའི་
མགོན་པོས། དེ་རྣམ་འཛིན་རྟོན་སྐྱོངས་འདི་རྣམས། ཁི་བོང་རྩ་རྣམ་ཅད་མེད་
དམ། ཁབ་ཤེན་པའི་དངོས་པོར་རྣམ་བཟྩགས་པས། རྟོག་ཆད་གཉིས་སུ་རྩུང་
བར་འབྱུང་། རྟོན་འབྲེལ་གྱིས་ཆད་སྒྲོང་པས་རྟོག སྒྲོང་ཞིང་རྟོན་ཅིང་འབྱུང་
ཕྱིར་སྒྲོང་། སྒྲོང་ཉིད་ཕྱིར་ན་ཀུན་འབྱུང་བས། སྒྲོང་དང་རྟོན་འབྲེལ་གཉིས་
མེད་པ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མཚོན་ཏེ་དམ་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་
གྲུབ་ཐོབ་དགོངས་པ་གཅིག་ཟེར་བ་ལྟར་གྱུར་ཏོ། །འོན་ཀྱང་མེད་པ་དང་
ཡོད་པའི་ཕྱོགས་རེ་རེ་རྩལ་དུ་བརྟོན་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་
འཛོམས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་བྱེད་པར་བ་ཡིན་

ཀྱང་། མཐར་ཐུག་གི་གནས་ལུགས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། སྤྱིད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལ་འཛིགས་པའི་ཡིད་དང་། ཞི་བ་ལ་དགའ་
བའི་ཡིད་གཉིས། ལས་དང་པོ་བས་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་སེམས་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིད་ཞེས་ཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་པའི་སྐབས་
ན་། ལམ་ལུགས་ལ་འཛིགས་སྤྱིད་ཀྱང་སྤྱང་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་
མཐར་ཐུག་གི་གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་ཆོན། རྟོན་པ་བཞི་དང་ལྷན་པ་རྣམས་
ཀྱིས། མཐའ་བཞི་སྒྲོས་བྲལ་ཉིད་བསྐྱབས་ནས། དེ་དང་འགལ་བ་རྣམས་
དགག་པར་བྱེད་ལ། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་མཐར་ཐུག་མཐའ་བཞི་སྒྲོས་བྲལ་
ལ་ཞེས་མཛད་ནས་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཡོད་མེད་ཕྱོགས་རེ་བ་རྩལ་འདོན་
མཛད་པའང་ཡོད་ལ། རྟོན་པ་བཞི་དང་བྲལ་བ་གཞན་ཁ་ཅིག་ནི་ཕྱོགས་རེ་
བའི་ལམ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྐྱོམས་ནས། རོན་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཆོག་གི་དགག་སྐྱབ་ཙམ་གྱི་སྒྲོས་པ་ལ་
འཆེལ་བ་དག་གིས་ནི། མདོ་ལས་སྤྱི་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་དུ་མ་གསུངས་པ་
དང་། ཁྱད་པར་ཆོས་སྤྱོད་བ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བཟུང་བའི་
དམ་པ་རྣམས་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱང་ཁྲོལ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
གཞན་ལ་སྐྱར་བ་ཡིན་ཀྱང་རུང་། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་སྐྱར་
པ་བཏབ་སྟམ་ན། ཕྱོགས་རེའི་མིག་ཅན་དེ་དག་གིས་ནི་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་གང་
ཟག་རྣམས་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྟོད་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཆེས་སྤྱད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་

མཆོན་ཡང་། དཔེར་ན། ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྟོན་པར་བཟུང་
བ་དབང་སྤྱུག་དང་ཁྱབ་འཇུག་སོགས་ལ། ལུང་མེད་དང་རོལ་བ། གཞན་
འཛོམས་པའི་ཁྲོ་བ་དང་གཡོ་སྦྱེའི་སྟོབས་ཆེ་བས་བསྐྱུགས་པ་ནི། མཁས་པ་
དག་གིས་བལྟས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མས་དབང་དུ་བྱས་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་སྤྱད་པ་ལས་མ་འདས་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་དེ་དག་གིས། རྒྱལ་བའི་
མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ནས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་། གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་མེད་བསྟོན་མེད་དུ་གྲུབ་
པའི་མཐའ་བཞི་སྒྲོས་བྲལ་ཉིད་རང་རང་གི་ཕྱོགས་སུ་བཟུང་བའི་གང་ཟག་
དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་མ་རྩས་ཞེས་དོན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
འདྲ་བའི་ལམ་ངན་པ་བྱུང་དང་འབྱུང་གྱུར་རྣམས་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཡིད་བཞིན་
མཛོད་ལས། གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ །ཟབ་ཞེས་སྒྲོས་
བྲལ་གནས་ལུགས་བསྐྱོམ་པར་གསུངས། །དེ་དང་འགལ་གྱུར་ལམ་ངན་ཇི་
སྟེད་པ། །དེང་སང་དར་བས་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ། ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་ཞེས་པ་ཅི་ཡིན་ན། དེས་པ་དེའང་སྐྱར་དུ་འདྲེན་རྩས་པ་
སྟེ། འདི་ལྟར་ཆོགས་རྒྱུད་ཅུས་དོན་ཆེན་པོ་དེས་པར་ཐོབ་པ་བདེ་སྐྱབ་ཅེས་བྱ་
སྟེ། དེའང་གཞུང་འདི་ཆོག་ཏུ་ཞིང་གསལ། དོན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་སྟེ། དེའང་
བཛྲོད་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྟོས་ན་གཞུང་འདི་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ཡང་། རང་སྤྱི་རྣམ་རིག་

སྒྲ་བ་མན་ཆད་གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པས་བརྟགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྒྱོན་ཐམས་
ཅད་ལྷག་མ་མེད་པར་མེ་རྩ་ལ་མེ་སྟག་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་གཏོང་བྱས་པའི་
རིགས་པ་རྣེ་ལ་རྩར་ཆེ་བ་བདེན་གཉིས་དཔྱོད་པའི་ཆད་མ་རྩ་ཤེས་དང་རྣམ་
འགྲེལ་ལྟ་བུའི་གཞུང་གི་སྒྲིང་པོའི་བཅུད་མ་ལུས་པ་འདུས་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་ཞིང་
ཟབ་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་སྟོན་ཀྱང་། གཏན་ཆོགས་དང་དག་གི་སྤེབ་སྒྲོལ་
ཆེས་གསལ་བས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཁོང་དུ་ཆུད་བྱས་པ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རང་
འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། གསལ་བའི་ལུང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་གང་ཞིག་འདིར་
བརྗོད་པ། རྒྱལ་བ་ཁྱུ་མཆོག་དམ་པའི་གསུང་རབ་སྒྲོན་ཆེན་ཡང་དག་པར།
གསལ་བྱེད་འདི་ནི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལ་སྤྱིར་དབུ་མའི་གཞུང་
ན་གཏན་ཆོགས་ལྷུ་མ་བཞིར་གྲགས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་རིགས་
པའི་རྒྱལ་བོ་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། གཞན་དེ་ཉིད་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཀྱང་།
གཙིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་འདི་ནི་རིགས་པ་དེ་རྣམས་ལས་རལ་གྱི་འོ་སོ་དང་
མདུང་གི་རྩ་རྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གཙིག་དུ་མའི་ཚུལ་ཙམ་རྟོགས་སྤྲི་ཞིང་། བརྟག་
བདེ་བ། ཆོད་ཆེ་བ་སོགས་ཁྱད་པར་དུ་མས་འཕགས་པ་ཡིན་པས་སྒྲོབ་དཔོན་
འདི་ཉིད་ཀྱིས། རིགས་པ་དེ་གཙིག་ཤུས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་
གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་འདི་ནི། བད་ལ་སྒྲན་ཐེབས་པའམ། གནད་ལ་མཆོན་
བསྐྱུན་པ་ལྟར་ཆེས་དགོས་པའི་གཏིང་དུ་སྤྲིབ་པ་ཞིག་སྟེ། རྩ་ཤེས་རབ་བྱེད་
གཞན་ཉིང་དུག་པོའི་ཉམས་ལེན་སྒྲིང་པོར་བྲིལ་བ་ལྟ་བུའི་རབ་བྱེད་བཙོ་བརྒྱད་

པ་ལས་གཙིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་གསུངས་ཤིང་། དབུ་མའི་གནད་བྲིལ་བ་
ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་སུ་འང་གཙིག་ཏུ་བྲལ་ཁོ་ནས་དངོས་ཀྱན་བདེན་
མེད་དུ་བསྒྱུབ་པ་སོགས་གཞུང་འདི་དང་མཚུངས་པ་ཁོ་ནར་མངོན་པ་སོགས་
གཞུང་ཀུན་གྱི་རིགས་པའི་རྣེ་སོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཆོས་འདི་ཀུན་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་གཙིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། གཙིག་དང་
དུ་མ་བྲལ་བའི་གནད་ཀྱིས་རང་དབང་ཚུགས་སུ་བྱ་མ་གྲུབ་པར་རྒྱུན་གྱིས་
བཙོས་ནས་སྒྲུ་མ་ལྟར་སྤང་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ལ། རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་གཙིག་དང་དུ་མར་བྲལ་བ་མི་སྲིད། གཙིག་དང་དུ་
མར་བདེན་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མི་སྲིད་པའི་གནད་ཀྱིས་གཏན་ཆོགས་གཞན་
ཀུན་ཀྱང་དོན་གྱིས་འདིར་བསྐྱུས་ཀྱང་རུང་སྟེ་མདོར་ན། གང་གིས་སྟོང་དང་
རྟེན་འབྱུང་དག དབུ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཙིག་པར། གསུང་མཆོག་མཚུངས་
པ་མེད་པ་ཡི། བྱུང་དབང་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་
པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་གཙིག་གི་དོན་གཙིག་ལ་ཆད་བར་
ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྱུང་གི་གནད་ཁོ་ནར་ཐུག་པར་ཤེས་པ་ནི་དབུ་མར་སྒྲུབ་
རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནད་གལ་པོ་ཆེ་ཡིན་ནོ། དེ་སྐད་དུ་འང་རང་
འགྲེལ་ལས། རྒྱལ་བ་གང་དག་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་། རྟོག་པ་མི་བཟད་བྲུ་བ་
ཀུན། རྣམ་གྲོལ་གསུང་བ་དེ་དག་ལ། རྟག་པར་རྒྱན་དུ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་གཞུང་འདི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་གནད་ཟིན་

པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་ན། འཇམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དུག་
རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བཅུད་
འདུས་པ་འདི་ཉིད་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞུང་ལུགས་འབྲུམ་ཐུག་དུ་མའི་དཀའ་
གནད་རང་གོལ་ཏེ། འཇམ་དཔལ་སྤྱོད་པའི་སེང་གེ་དག་དང་ཡིད་ལ་ཞུགས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་འབར་བར་བྱེད་པ་ནི་སློ་གོས་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོ་
དང་རིག་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་ན་མང་
དུ་སྤྱོད་ཅི་དགོས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། བརྟན་རྣམས་འདི་འཛིན་བྱེད་པ་
དང་། །མཁས་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི། །བདག་དང་གཞན་ལ་བྱུང་མཆོག་
གིས། །ཡོངས་སུ་མགྲ་བར་རབ་དུ་བྱེད། །དམིགས་པ་ཅན་ཀུན་སྤྱི་བརྟོལ་
གིས། །རྫོམ་པ་རྣམ་པར་བསལ་བྱས་ནས། །སྤོབས་པ་སོ་སོ་རིག་པ་ཡིས། །
ཤིན་ཏུ་མཐོ་བར་འགྱིང་བར་བྱེད། །ཟབ་མོའི་ཆོས་ཀྱི་ཡང་དག་ཉིད། །སྟོན་
པར་མཛད་པའི་ཐུབ་ཆེན་གྱི། །གྲགས་པ་དག་ནི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱི། །རབ་
འབྲུམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་
དག་པའི་ལམ་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་ནས། །སྤྱོད་ལྷན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །རྟོལ་
བ་ཆར་གཅོད་པའི་སྤོབས་པ་ཕྱོགས་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐོབ་སྟེ་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་བསྟན་པ་སྟེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ཚུལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལམ་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བཞུགས་པ་བཟང་པོ་ཞོན་ནས་འབྲས་བུ་བྱང་ཚུབ་ལ་སྤྱོར་

བར་བྱེད་དེ། དེའང་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ཅིང་། རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པས་སྤིད་པ་ལ་འཛིགས་པ་དང་། །ཞི་བ་ལ་དགའ་བའི་ཡིད་
སྤངས་ཏེ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་རྗེ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་
པོ་ཆེས་རྒྱ་བྱས་ཏེ། །ལམ་ཆོགས་གཉིས་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་འབད་པས་རང་གཞན་
དོན་གཉིས་འབྱོར་པའི་རྒྱལ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་
བུའི་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་པའོ། །དེ་འདྲ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་དེའང་སྟོམ་
བསམ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་དང་རིམ་པས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲེལ་ཞིང་། ཐོས་པའང་
རིགས་པའི་ལམ་རྒྱལ་དྲི་མེད་འདི་ལྟ་བུས་མ་ཞོར་ཞིང་ངེས་པ་རྟེན་པར་གཏན་
ལ་འབབས་དགོས་པས། །གཞུང་འདི་འདྲ་བ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་དོན་བསམས་ལ།
བསམ་ཞིང་བསམ་པས་ངེས་པ་རྟེན་པའི་དོན་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་ཟབ་མོའི་
ལམ་ལ་བཟོད་པ་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ཏེ། །ཟླ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལས་བཟོད་
པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་རི་སྐད་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
དགོས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་གཞུང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་ཤུགས་ལ་གསལ་པོར་བསྟན་
པའི་རྒྱལ་གཞུང་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
རྩིས་མགོ་ལྟ་བུ་དེ་ཆར་བར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་ན་དངོས་སུ་སྟོན་མི་སྟོན་
ཅི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་མཛད་པ་པོ་མཛད་བྱང་གིས་གསལ་ཞིང་། ཆད་
དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་འཛིན་པའི་སྟོན་ཤུགས་ལས་བསྟན་ཏེ། རྒྱལ་
གཉིས་ཤིང་རྟོགས་ནས་སུ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སོ། །

གཞན་གསུམ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡན་ལག་ལཱ་འི་ཚུལ་གྱིས་
སྒྱུ་དོན་དང་བསྐལ་ལན་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་མང་པོ་ཞིག་གསལ་ཞིང་
ཟབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་བའང་སྟོགས་
ཅིང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡུལ་དུས་དམན་པར་གྱུར་ཀྱང་བདག་ཅག་གིས། །
ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་བཞེད་སྟོལ་དྲི་མེད་གང་། །
རང་འདོད་འཁྱོག་བཤད་ཉེས་པས་མ་སྒྲགས་པར། །
ཕྱ་ཞིང་ཟབ་མོའི་ཟབ་གནད་གསལ་བར་བཤད། །
དེར་དུས་སྒྱེ་བོ་སྒྱེ་དང་ཐོས་པ་དམན། །
སྟོགས་ལྟར་ཕྱག་དོག་སྟེམས་པའི་འདུ་ཤེས་མཐོ། །
དེ་ཕྱིར་གཞན་དོན་འགྱུར་བར་དཀའ་ན་ཡང་། །
རང་སྒྲོ་ལེགས་བཤད་གོམས་པའི་ཆེད་དུ་བྲིས། །
གསེར་དང་བོང་བ་མཉམ་པའི་འཕགས་མཆོག་ལ། །
སྒྲིང་བཞིའི་སྤྱན་ཆོགས་བསྟོབ་ཀྱང་ཅི་བཀྱི་སྟེ། །
དེ་ཡི་ཐུགས་ལ་བརྟག་པའི་ཆོས་བཟུང་ན། །
དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་གྲགས། །
དེ་ཕྱིར་གངས་ཅན་མིག་གཅིག་མགོན་པོ་དེ། །
རེ་ཞིག་ཞི་བར་གཟིམས་པའི་ཚུལ་མཛད་ཀྱང་། །

སྤྱི་ཆོགས་སྤྱག་བསྟལ་འབྲུགས་པའི་འགྲོ་བ་ལ། །
ཐུགས་རྗེའི་སྤྱན་རས་ནམ་ཡང་ཡོལ་བ་མེད། །
དེ་སྤྱད་ཞིང་མཆོག་གང་ན་ཞི་བའི་སྤྱན། །
བསྐྱའི་འདབ་ལྟར་མཛེས་པས་དགེས་བཞིན་དུ། །
མངོན་སུམ་གཟིགས་པ་གང་གི་མདུན་ས་སྟུ། །
ལེགས་བཤད་དབྱངས་འདིའི་མཆོད་པས་མཉེས་གྱུར་ཅིག །

གཉིས་པ་བཤད་བྱ་གཞུང་གི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་། དེ་ལྟར་
སྒྲེ་བའི་དགོས་པ་གཉིས། དང་པོ་བཤད་བྱའི་གཞུང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་དབུ་མའི་རྒྱུ་འདི་འཆད་པ་ལ། མཆོན་དོན།
འགྱུར་ཐུག་གཞུང་དོན། མཐུག་དོན་བཞི་ལས། དང་པོ། རྒྱ་གར་རྒྱུད་དུ།
མ་རྒྱུ་མ་ཀ་ཨ་ལི་ཀླ་ར་ཀླ་རི་ཀླ་ བོད་རྒྱུད་དུ། དབུ་མ་རྒྱུ་གི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་
པ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལེགས་པར་སྒྱུར་བའི་རྒྱུད་དུ་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་བོད་རྒྱུད་
དང་ཤན་སྒྱུར་ན། མ་རྒྱུ་མ་ཀ་ནི་དབུ་མ། ཨ་ལི་ཀླ་ར་རྒྱུན། ཀླ་རི་ཀླ་ཆོགས་
སུ་བཅད་པའམ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དབུ་མ་ཞེས་པ་མཐའ་
གང་ལའང་མི་གནས་པའི་མིང་ཡིན་ལ། མིང་དེ་གང་ལ་འཐུག་པའི་དོན་ལ་
དབྱེ་ན། བཛོད་བྱ་དོན་གྱི་དབུ་མ་དང་། རྫོད་བྱེད་ཆོག་གི་དབུ་མ་གཉིས་སུ་
ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལ་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་སུ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་ལ།

ཕྱི་མ་ལ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་བཀའ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་བ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་བསྟན་བཅོས་ཏེ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། རྫོང་
བྱེད་ཆོག་གི་དབུ་མ་ལ་གཞུང་དབུ་མ་ཞེས་གྲགས་སོ། །རྒྱུ་གི་དོན་ནི་མཛེས་
ཤིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འདི་དབུ་མའི་རྒྱུ་དུ་རྩི་ལྟར་འགྱུར་
ན། བརྫོང་བྱེད་དོན་གི་དབུ་མ་སྒྲིམ་སུ་ལུས་མཛེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྫོང་བྱེད་གཞུང་
གི་དབུ་མ་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱུ་གིས་བརྒྱན་པ་དང་འདྲ་བར་གནས་པ་དེ། རྒྱལ་
འདི་ཉིད་གིས་གསལ་བར་བྱེད་པས་ན་འདི་ནི་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་ལུས་གསལ་
བར་འཆར་བའི་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་སྟེ་གསལ་བྱེད་གི་རྒྱུ་ནོ། །དེས་ན་འདི་ནི་དབུ་
མ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུ་ཡིན་གི་ཕྱོགས་རེ་བ་མིན་ནོ། །འོ་ན་འདི་དབུ་མ་ཐལ་
འགྱུར་བའི་གཞུང་གི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། འགྱུར་ན་འདི་ཐལ་འགྱུར་
བར་འདོད་དགོས་ལ། མི་འགྱུར་ན་དབུ་མ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུ་དུ་ཁས་སྤངས་
པ་དང་འགལ་ཞིང་། བྱེད་པར་གཞུང་དབུ་མའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལྟར་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱུ་དུ་མ་གྱུར་ན་དབུ་མའི་རྒྱུ་
དུ་ཡང་དག་པ་ཞིག་འགྱུར་བར་དཀའ་སྟེ་སྟེ་ན། འདི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་དུ་
འགྱུར་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ་བ་མེད་དེ། འདིར་རྫོང་ཐོབ་
ཁས་ལེན་དང་བཅས་པ་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་རིགས་པས་སྐྱབ་ཚུལ་གཙོ་
བོར་འཆད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫོང་ཐོབ་བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་
གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་ཐེབ་ན་དེས་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཁས་ལེན་དང་བྲལ་

བའི་དབུ་མ་ཆོགས་མེད་པར་འགྱུབ་པས་ན་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་མདོ་
ཙམ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །
དེ་དག་གི་གནད་ནི་སྒྱི་དོན་གི་སྐྱབས་སུ་བཤད་ཟིན་ལ། མཐའ་དབྱེད་དགོས་
པ་མང་དུ་སྤང་ཡང་སྒྲོ་ལྟར་རྣམས་ལ་དོན་གི་སྤྱིང་པོ་ཙམ་བསྟན་པས་ཆོག་པ་
དེས་ན་གཞུང་གི་འགྱུ་གཞིན་པའི་སྐྱབས་འདིར་ཆོག་ཏུང་དུས་འཆད་པར་འདོད་
དོ། །མདོར་ན་ཐལ་རང་གི་སྒོལ་འདི་དག་རྫོང་ཐོབ་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་སྤང་
བའི་སྐྱབས་དང་ཁམ་ཉམ་བཞག་བདེན་གཉིས་རོ་མཉམ་པའི་གནས་སྐྱབས་ལ་
རྩལ་འདོན་མཛད་པ་ཙམ་དུ་གོ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་འགང་ཆེ་ཞིང་དོན་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་དབུ་མའི་མཐར་ཐུག་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་མཐུན་པ་ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལུགས་ལྟར་ངེས་ཀྱང་། དེའི་རྫོང་ཐོབ་བདེན་གཉིས་ཆད་མའི་གནས་ཚུལ་
རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་དེ་ཡིན་པས། མདོ་རྣམས་ནའང་ལ་ལར་ཡོད་མེད་སོགས་
མཐའ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་སྐྱབས་པས་བརྫོང་མེད་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་
དམ་བསྟན། ལ་ལར་གཟུགས་མེད་རྣམ་ཤེས་མེད་ཅེས་མེད་དགག་ཙམ་གི་
རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་བསྟན། སྒྲོབ་དཔོན་གྱུ་སྐྱབ་གིས་མདོའི་དགོངས་པ་
དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་སུ་འོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབས་ནས།
མཐར་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་སྒྲོས་བྲལ་ཆེན་པོར་རིགས་པས་བསྐྱབས་
ལ། རྒྱལ་དེ་བཞིན་དུ་ཐལ་རང་གི་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམས་གིས་མཉམ་རྫོང་གི་དབུ་
མ་ལ་སོ་སོའི་རྩལ་འདོན་མཛད་ཚུལ་གིས་དེ་ལྟར་མིང་ཐོགས་པ་ཡིན་གི། རང་

རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རིམ་བཞིན་མ་བཀྲལ་བ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོར་རྗེས་ཐོབ་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་དབུ་
མ་འདི་ཙམ་ཞེས་ལ་མ་བརྟེན་ན་རྒྱ་མེད་པས་འབྲས་བུ་མཉམ་བཞག་དབུ་མ་
ཐོབ་པར་མི་ལུས་ཏེ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། རྟོན་དམ་བདེན་
པ་ཐབས་བྱུང་གྱུར་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། དམ་པའི་
དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་ཐ་སྙད་ཅས་པ་
རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་གྱི་ཟླར་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ལ་མི་གཟུང་གི་ཤེས་
བརྗོད་འདུག་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཅན་སྒྲ་རྟོག་གི་སྒྱུད་ཡུལ་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་
སྒྲུང་བ་འདི་ཡིན་པས་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ཡང་ཐ་སྙད་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་
ལ་བརྟེན་ནས། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་བྱང་འདུག་རབ་རྒྱུ་མི་གནས་
པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་འཇམ་སྒྲོས་བྲལ་སྒྲོ་འདས་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་འཇམ། དམ་
པའི་དོན་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་
དམ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གང་བྱུང་ཡང་། གཞུང་གི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲ་སོགས་
ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཐོས་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མེད་དགག་ཞེས་ལ་གོ་
བསྟེ་སྒྲ་འདུག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུལ་པ་འབྱུང་སྲིད་པས་སོ་སོའི་ཐད་དུ་
ཤན་འབྱེད་དགོས་ཏེ། དོན་དམ་ལ་དངོས་བཏགས་ཆེ་ཆུང་། རྣམ་གྲངས་ཡིན་
མིན་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དེ་དག་བཅོམ་དང་མུང་འདས་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་

སྒྱེ་མེད་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཐ་
སྙད་ཁས་ལེན་ཀུན་བྲལ་དོན་དམ་ཆེན་པོ་རྩ་ལ་འདོན་དུ་མཛད་པ་ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལུགས་ཐུན་མིན་ཡིན་ཀྱང་། གཞུང་འདིར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། སྒྱེ་བ་
མེད་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་གཏོགས་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་
ཀྱང་། ཞེས་སོགས་དང་། སྒྱེ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྒྲ་འགྲེལ་དུ། ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་སུ་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་ཞེས་
དང་། དོན་དམ་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། སྒྱེ་བ་དང་མི་སྒྱེ་
བ་དང་། སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་པའི་བྲུ་བ་མཐའ་དག་སྒྲངས་
པའོ། །སྒྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི། དེ་ལ་འདུག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དོན་
དམ་པ་ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གསལ་བར་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དབུ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུམ་དུ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐལ་རང་གི་སྒྲོབ་
དཔོན་སོ་སོས་འགྲེལ་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་སྒྱུར་མི་དགོས་སྟུམ་
ན། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་ལུས་པའི་སྒྲོ་
ལུས་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཅི་ནས་ཀྱང་སྒྱུར་ཏེ་བཤད་དོ། །ཆོག་
ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོག་རྒྱུ་དང་གྲངས་སུ་བཅད་པ་སྟེ་ལྷག་པ་མ་ཡིན་
པའི་དོན་ཏེ། །

གཉིས་པ་འགྱུར་བྱག་ནི། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆེལ་

ལོ། །ཞེས་ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིམ་འགྱུར་མཛད་པའི་སྤྱོད་ལོགས་སུ་དོན་
དམ་པའི་ཆོས་མཛོན་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་གཞུང་འདིའི་ཀླད་དུ་བཀས་བཅད་
དང་མཐུན་པར་ཕྱག་མཛད་པའི་ཆོག་བཞོད་པའོ། །དེ་ལ་གང་གི་ཐུགས་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་བྲག་རྩུ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བ་ནི་འཇམ་པ་ཡིན་ལ། མཁུན་གཉིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་ནམ་མཁའ་ཇི་སྟེན་
དུ་འགོ་བའི་དོན་རྟག་བྱུང་ལྟར་གྱུར་པ་མཛད་པ་ནི་དོན་གཉིས་འབྱོར་པའི་
དབལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་པ་ས་བཅུའི་སེམས་དཔའ་འཆེན་པོའི་ཚུལ་དུ་སྒྲུང་
ནས་འཁོར་བ་ཇི་སྟེན་དུ་རྟག་བྱུང་བཞེས་རྒྱུ་བྲལ་བའི་གཞོན་ནུའི་གཟུགས་
སུ་བཞུགས་པས་ན་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ཞེས་བྲལ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་མགོན་པོ་གང་
ལ་སྒྲོ་གསུམ་འདུད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཕྱག་འཆལ་བའོ། །

གསུམ་པ་གཞུང་དོན་ལ་ཤེས་བྱ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་།
དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ལ་བསྐྱེད་པས་དོན་བསྐྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བདེན་གཉིས་
ཀྱི་ཚུལ་ངོས་གཟུང་བ། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་བ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་
གསུམ། དང་པོ་ལ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟན་པ། ཀྱན་རྫོབ་དུ་
ཡོད་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྩ་བའི་རྟགས་འགོད་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་
རྒྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ། བདག་དང་གཞན་སྒྲིམ་དངོས་འདི་དག །ཡང་དག་
དུ་ན་གཅིག་པ་དང་། །དུ་མའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་མེད་

དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་རང་སྤེལ་པ་
སངས་རྒྱས་པ་དྲང་། གཞན་ཕྱི་རོལ་ལ་སྤེལ་སྒྲིམ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བདེན་གྱུར་དུ་
སྒྲིམ་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་ན། རིགས་
པས་ལེགས་པར་དབྱད་པའི་ཆོག་ཅིག་པ་དྲང་དུ་མའི་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་
དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འདི་རྣམས་ལ་རྟུང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པ་བྱུང་བཅད་ཀྱང་
མེད་དེ། དཔེར་ན་སྒྲུང་ཡང་མི་བདེན་པ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ། །
རྒྱུ་དོན་དུ་འགོད་ན། རང་གཞན་གྱི་སྤེལ་པས་བདེན་པར་སྒྲིམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་
དངོས་པོ་འདི་ཀྱན་ཆོས་ཅན། །ཡང་དག་པར་རང་བཞིན་མེད་དེ། བདེན་པའི་
གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་རང་སྤེལ་སྒྲིམ་པ་ལུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་སྤེལ་སྒྲིམ་པ་
གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་བདེན་པ་ཞིག་ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་
མ་གང་རུང་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད་དགོས་ཏེ། གཅིག་དང་དུ་མ་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་
གནས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་བདེན་ཚུལ་ལུང་གསུམ་པ་ཞིག་ཤེས་
བྱལ་མི་སྟོན་པ་དེས་ན་རྟགས་འདི་བདེན་པའི་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཡིན་
ནོ། །

འདིར་འབྲོས་དོན་བྱུང་བཅད་བཤད་ན། ཆོས་ཅན་ལ་དབྱད་པ། གཏན་ཆོགས་
ལ་དབྱད་པ། དཔེའི་ཚུལ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ཁ་ཅིག་འདི་སྒྲུམ་དུ།
འདིར་གྲུབ་མཐས་སྒྲིམ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་བཀག་པར་མཛད་པས་ཐོག་མེད་

ནས་གོམས་པ་བདག་འཛིན་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་ལ་གཞོད་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ན།
གཞུང་འདིར་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་འདོད་པ། ཉག་དངོས། འདུས་མ་བྱས།
གང་ཟག་བྱུང་པ། རགས་པ། སྤ་བ། ཤེས་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་བས།
དེ་རྣམས་སུ་ཉག་མི་ཉག་ བྱི་དང་ནང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན། བྱུང་མ་བྱུང་། རགས་
པ་སྤ་བ། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་སོགས་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱུན་
འདུ་བ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་རིགས་པས་བདེན་མེད་དུ་བྱུང་ན་དེས་བདག་འཛིན་
ལྟ་བུ་སྒྲིམ་གཉིས་པོ་དུང་ནས་འབྱེན་ལུས་ཏེ། སྤྱིར་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
ལྟ་བུ་སྒྲིམ་གྱི་ཚོངས་པའི་དབང་གིས་བུམ་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དེ་དང་དེར་
བྱུང་པར་འཛིན་ཞིང་། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བྱེད་
ལ། དངོས་དང་དངོས་མེད་ལ་དེ་ཉིད་དུ་ཞེན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་
ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་སྤྲོད་དུ་མ་བཟགས་མ་དབྱེད་པར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་བུ་
སྒྲིམ་ཀྱང་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཚོས་དང་གང་ཟག་བྱུང་བྱུང་ལྟར་ཞེན་པའི་ངོ་
པོ་དེ་དག་གི་གདགས་གཞི་ནི་ཕུང་སོགས་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་
བཞིན་ལོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཟུང་སྟེ་རང་སྤོས་ནན་གྱིས་བཏགས་པ་ཉག་དངོས་
ཀྱི་བདག་ལ་སོགས་པ་འདུ་ཤེས་སྒྲ་ཚོགས་འཇུག་ཅིང་ཞེན་པའི་སྤྲད་བྱས་བྱིས་
པ་རྣམས་བཅིངས་པར་བྱུང་ཏོ། །དེ་ལ་དེ་རྣམས་གཅིག་བཀག་པས་གཅིག་
ཁེགས་པ་དང་མི་ཁེགས་པའི་ཚུལ་ནི། ཉག་དངོས་སུ་ཞེན་པའི་ཡུལ་རྣམས་
དེ་དང་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པས་བཀག་ཀྱང་། དེ་རང་འཛིན་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་གྱི་

ཉེན་མ་ཡིན་པས་ད་དུང་རང་འཛིན་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་མི་ཁེགས་ཀྱང་། རང་འཛིན་
ལྟ་བུ་སྒྲིམ་གྱིས་གཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་བདག་མེད་པར་ཤེས་ན། བདག་དེ་ཉག་
པ་དང་བྱེད་པོ་སོགས་སུ་འདོད་པའི་ཀུན་བཏགས་ཐམས་ཅད་ཁེགས་ཏེ། མོ་
གཤམ་གྱི་བུ་མེད་པར་ཤེས་ན་དེའི་ཁ་དོག་ཀྱང་མེད་པར་ཐག་ཚད་པ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་འདིར་ཡང་གང་ཟག་དང་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་པའི་གཅིག་དུ་བྱལ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་བྱུང་ན་བདག་གཉིས་
ཀྱི་འཛིན་པ་ག་ལ་འབྱུང་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་
ལ་པ་བྱུང་པའི་བྱིར་པོ། །དེས་ན་ཀུན་བཏགས་དང་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་
རྣམས་བསྐྱེད་ཏེ་ཚོས་ཅན་དུ་མཛད་པ་སྟེ། འཛིག་ཉེན་གཞོད་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པ་ལ་སྤྲང་བའི་དངོས་པོ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་བྱི་པོ་ལ་པས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་སོགས་
ཀྱང་བསྐྱུ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ཐལ་རང་གང་ཡིན། དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་གང་
ཡིན། མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གང་ཡིན་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་གཏན་
ཚིགས་འདི་ཐལ་འགྱུར་དུ་འགོད་དམ། རང་རྒྱུད་དུ་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན་
ཉགས་པ་པོ་པོས་ཁས་སྤངས་པས་བྱུང་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལ། འདིར་ནི་པ་
པོ་པོས་གཅིག་དང་དུ་མ་བྱལ་བར་ཁས་མ་སྤངས་པས་མི་འཐད་ཅིང་། གལ་
ཏེ་རང་རྒྱུད་དུ་འགོད་ན་ཉགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་ཚད་མས་བྱུང་པ་ཞིག་
དགོས་པ་ལ། འདིར་ཚོས་ཅན་ཉག་བདག་དང་ཉག་པའི་དབང་ལྷག་ རུལ་དང་

ཤེས་པ་ཆམེད་རྣམས་མ་གྲུབ་པས་ཆོས་ཕན་མི་འགྲུབ་ལ། དེ་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་
ཆོས་འགྲུབ་ཐབས་མེད་པས་ཚུལ་གསུམ་མི་ཆང་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། རྒྱ་
བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ལ་ལས་གཞན་སྡེས་བརྟགས་པ་མ་གྲགས་པ་ལ་ཐལ་བར་
སྦྱབ་པ་དང་། གྲགས་པའི་དོ་བོ་རྣམས་ལ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་རུང་གསུངས་
ཀྱང་། དབུ་མ་སྤྱང་བ་སོགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་ཕྱི་མི་དགོས་པར་ཐལ་
རང་གང་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་རུང་ངོ་། །དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་དུ་འགོད་ན། ས་རོལ་
པོས་དངོས་སུ་གཅིག་དུ་བྲལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་། བྱབ་བྱ་དངོས་
སུ་ཁས་སྤངས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀོད་ནས་བསྐྱབས་པས་རྟགས་དེ་ལས་
གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་གཅིག་དུ་བྲལ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལས་འོས་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དབང་ཕྱུག་རྟག་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་
རྣམས་དུ་མར་ཁས་སྤངས་པས་ན། དུ་མར་ཁས་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་དབང་ཕྱུག་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་ནུས་ཤིང་། གཅིག་ཡིན་པ་ཞིགས་ན་
དུ་མའང་ཞིགས་པས། རོན་དུ་རྒྱུ་ལ་བ་རང་གིས་ཁས་སྤངས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
གཅིག་བྲལ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། དུ་མར་ཁས་སྤངས་པས་གཅིག་བྲལ་དུ་གྲུབ་
བོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ལ་འགྲེལ། །ཡང་རང་རྒྱད་དུ་སྦྱོར་ཡང་རུང་སྟེ། ཆོས་
ཕན་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་སོགས་དོན་ལ་མི་སྤིང་ཀྱང་། སློང་དབང་ཕྱུག་རྟག་
པ་མིན་པ་ལས་ལོག་ཙམ་གྱིས་གཞན་སེལ་འགྲུབ་ལ། དེ་ལ་བདེན་མེད་གྱི་
ཐ་སྙད་གྲུབ་པས། ཕྱི་རོལ་ན་རྟག་དངོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཞིག་ཡོད་པར་ཞེན་

པའང་ཞིགས་ཏེ། རྟག་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཕན་དུ་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའང་དེ་དང་
འབྲ་བར་རང་རང་གི་སློབ་ཇི་ལྟར་བཞག་པ་དེ་ཙམ་ལ་དགག་པ་འཇུག་པ་ཆོས་
འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་སློང་དབང་གཞན་སེལ་གྱིས་བཟུང་ཙམ་དང་། ཕྱི་རོལ་
གྱི་སྤྱང་བ་གཉིས་སྤྱང་བརྟགས་གཅིག་དུ་བསྡེས་ནས་འཛིན་པ་ལ་དགག་སྦྱབ་
གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཆང་མ་སྤྱིའི་ལུགས་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཆོས་ཕན་དོན་དུ་མི་སྤིང་པ་རྣམས་ལ་བརྟག་བྱ་དོན་གྱི་རང་མཚན་མེད་
ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་ཞེན་པའི་སྤྱང་ངོའི་ཡུལ་དེ་ལ་བདེན་མེད་གྱི་ཐ་སྙད་གྲུབ་པས་
དེ་དོན་དུ་མེད་པར་ཤེས་ནུས་སོ། །
གཉིས་པ་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྦྱབ་གང་ཡིན་དབྱང་པ་ལ། གལ་ཏེ་འདི་དོན་སྦྱབ་
གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ནི་དགག་བྱའི་རང་བཞིན་
མེད་པར་དགག་པ་ཙམ་སྟེ། བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པས།
དེ་ཙམ་ཞིག་འདིས་སྦྱབ་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཆོས་ཕན་རྣམས་རྟེན་པར་
མི་འགྱུར་ཏེ་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་དང་ཆོས་ཕན་ཐ་
དད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདིས་ཐ་སྙད་སྦྱབ་བོ་ཞེན། རང་བཞིན་
མེད་པའི་ཐ་སྙད་དངོས་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དུ་བསྐྱབ་ཆོ། ལུམ་མེད་གྱི་
ས་ཕྱོགས་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ཉིད་གྲུབ་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེན། འདི་དོན་སྦྱབ་ཡིན་ཀྱང་བསྐྱབ་གཞི་རྣམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
ཐོག་མེད་དངོས་ཞེན་གྱི་དབང་གིས་ཇི་ལྟར་སྤྱང་བ་དེ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་

དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཙམ་དུ་བསྐྱབ་ཀྱི། ཆོས་གཞན་ངོ་བོས་
དམིགས་སྤྲོད་པ་རྒྱུ་ཙམ་བསྐྱབ་པ་མེད་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་ན་རབ་ཏུ་གྲགས་
པའི་དངོས་ལ་ཞེན་པ་ཙན་གྱི་ངོར་སྤང་བ་འདི་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། རང་
བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཙན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཐ་སྙད་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་
གི་དངོས་པོ་སྤྱི་མ་ལུ་བྱའི་སྤང་བ་འདི་སྤང་ཆོད་གྲགས་ཆོད་དང་བསྐྱབ་ཏེ་ཆོས་
ཙན་དུ་གཟུང་བ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱི་སྤྱོའི་
ཐ་སྙད་བསྐྱབ་སྟེ། འོག་སོགས་འདུས་པ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དུ་གདགས་པ་
བཞིན། དེས་ཟིན་ལ་ཡང་ཡང་དུན་པར་བྱ་བ་དང་། མ་དེས་པ་རྣམས་ལ་རྟགས་
ལས་རྗེས་སྤྱད་པོགས་པར་བྱས་ཀྱང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཙན་ཐ་དད་དུ་མི་འགྱུར་
ཏེ། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་སྤང་བར་མི་འགལ་བ་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །
སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་ནི་ཚུན་དག་གི་སྤྱི་བའི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་
དཔེ་ཆ་གཞན་ཀུན་ན་ཕྱོགས་གང་རུང་རེར་འཛིན་པ་ལས་མི་སྤང་ཡང་། འདི་
བཞིན་ཤེས་ན་སྤྱི་དང་བྱད་པར་སྐྱབས་འདིར་གོ་བ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་གལ་ཆེ་
བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྟགས་དང་དགག་བྱ་གཉིས་ཀ་མེད་དགག་ཡིན་
ནམ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་ལས་རང་གི་
ངོ་བོ་མེད་པའི་དངོས་མེད་རྒྱུ་པ་ཙམ་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པས། བསྐྱབ་བྱ་
གོ་བྱ་དང་། གཏན་ཆོགས་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་ལ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་ནི་
དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་སྐྱབ་ཆོས་དངོས་པོ་ཞིག་ཁས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ལེན་སྟམ་

ན། འདི་ལ་མཁས་པ་དག་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་སོ་སོར་སྐྱབ་པ་མང་ཡང་། རྟགས་
གཅིག་དུ་བྲལ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་བདེན་མེད་གཉིས་ཀ་མེད་དགག་ཡིན་ཏེ།
དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་པ་ཡིན་ཀྱང་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་འབྲེལ་
མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དགག་བྱ་བཅད་ཕྱོག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཀ་བདག་
མེད་གྱི་ངོ་བོར་འདྲ་བས་ངོ་བོ་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་བྲལ་བོ། །དེས་ན་འདོད་
ཚུལ་སྤྱི་ཆོགས་པ་དེ་དག་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རལ་བ་མང་པོ་བྱེད་ཀྱང་། སྤང་སེལ་
ལེགས་པར་བྱེད་ན་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྤྱག་དྲངས་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་རི་ལྟར་
དབྱད་ཀྱང་རི་བཞིན་པའི་དེས་པ་རྟེན་དགའོ། །སྤྱིར་རྟགས་རིགས་འདི་སྐྱབས་
གཞན་སེལ་དང་ཚུལ་གསུམ་དང་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དབྱིས་ཕྱིན་པ་
གལ་ཆེ་ཡང་འདིར་ཡི་གེ་མང་གིས་དོགས་ནས་མ་བྲིས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་ཆོད་མའི་
གཞུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྤང་ཡང་བདེན་པ་མེད་པའི་དཔེ་ནི་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། དེའང་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། མེ་ལོང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། །
རི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། །གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ལྟོན་
པ་ཆོས་འདི་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་
པ་འདི་རྣམས་སྤང་ཡང་མི་བདེན་པར་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་
པ་དེ་ལ་དཔེར་བྱས་ནས་ཆོས་ཀུན་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་
ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའང་མེ་ལོང་དང་བཞིན་པ་ཆུན་རྟེན་འབྲེལ་དུ་

གྱུར་པ་ན། གདོང་གི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུའི་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་སྟེ། གཟུགས་
ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་མདོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་མ་འདྲེས་པར་མཛོན་
སུམ་དམིགས་གིང་། དེ་མ་བརྟགས་མ་དབྱུང་པར་མཐོང་ཙམ་སྒྲུང་ཙམ་དེ་
ཉིད་དུ་བཞག་ན། གཟུགས་དངོས་དང་བྱད་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་དབྱུང་
ན་དེ་ལ་གདོང་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་དངོས་ཡིན་པའི་ཆ་རྒྱལ་ཤ་བ་ཙམ་ཡང་
མི་རྟོག་ལ་དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྒྲུང་ཙམ་འགོག་མེད་དུ་རང་གིས་ཉམས་སུ་བྱོང་
ཡང་བརྟགས་ན་གཟུགས་བརྟན་དེ་གང་དུ་མཐོང་བའི་གོ་ས་མེ་ལོང་གི་བྱི་ནང་
བར་གསུམ་དང་། ཤེས་པ་དང་ཡུལ་གྱི་བར་སྟོང་པའི་ཆ་དང་། རང་གི་ཤེས་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཀྱན་དུ་ཡང་མེད་ན་སྟོགས་གཞན་དུ་ག་ལ་ཡོད། མ་རྟོག་བཞིན་
དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་འང་རིགས་པ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་མ་རྟོག་པར་ཡང་ཡོད་
པར་བཟུང་བས་ཆོག་ན་མོ་གཤམ་བུ་ཡང་ཡོད་པར་ཅིས་མི་འཛིན། དེས་ན་
སྒྲུང་ཡང་བདེན་པ་མེད་པ་དཔེ་དེའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཏིང་
འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་མཆོན་མོ་རྒྱ་ཡི་ཟླ་བ་དག །དྲངས་གིང་རྟོག་པ་
མེད་པའི་རྒྱ་ནང་སྒྲུང་། །རྒྱ་ཟླ་སྟོང་པ་གསོག་སྟེ་གཟུང་དུ་མེད། །ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་འདི་སྐབས་དཔེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཅུང་ཟད་དགག་ན། རྒྱལ་དཔོགས་
པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ནི། མེ་ལོང་གི་ངོས་
ལ་རང་གི་མིག་གི་འོད་ཟེར་ཕོག་ནས་བྱིར་ལོག་པས་རང་གི་བཞིན་ལ་སོགས་

པ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཐ་སྟད་བཏགས་སོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཐ་སྟད་དུ་གཟུགས་བརྟན་ཞེས་མཐོང་ཚུལ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་ངོ་བོ་གཟུགས་དངོས་དང་བདག་གཅིག་
ཏུ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུར་འདོད་པ་ལ། དེ་མི་འཐད་དེ་ལུགས་དེ་ལྟར་ན་མེ་ལོང་གི་
ངོས་བྱང་དུ་བལྟས་ན་གཟུགས་བརྟན་ལྟོ་སྟོགས་སུ་བལྟས་པ་མ་མཐོང་བས་
གཟུགས་དང་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་སྟོགས་འགལ་བ་དང་། མེ་ལོང་གི་ངོས་
རྒྱང་དུ་ལ་རང་གི་བཞིན་ཆེན་པོའི་གཟུགས་བརྟན་རྒྱང་དུར་སྒྲུང་བས་ཆད་མི་
འདྲ་བ་དང་། གཟུགས་བརྟན་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་སོན་པར་སྒྲུང་བས་གནས་
མི་འདྲ་བ་དང་། ཡང་རྒྱ་དྲངས་པའི་མཚོ་འགུམ་གྱི་རི་དང་གིང་གི་ཡལ་ག་དང་
ཅེ་མོ་གྱེན་དུ་བལྟས་པ་མང་པོའི་གཟུགས་བརྟན་ཡལ་ག་དང་ཅེ་མོ་བྱར་དུ་
བརྟན་པར་དམིགས་པས་གནས་སྐབས་མི་མཐུན་པ་དེས་ན་གཟུགས་བརྟན་
འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་
མི་འདྲ་བས་ན། དཔེར་ན་སྐྱ་ཤེས་དང་གཟུགས་ཤེས་བཞིན་དུ་སྟོད་ཡུལ་ཐ་
དད་པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་བརྟན་འཛིན་པའི་ཤེས་པས་རང་གི་བཞིན་ལ་སོགས་
པ་གཟུགས་དངོས་བཟུང་བ་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་
ན་རེ། གཟུགས་བརྟན་ནི་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་གིན་དུ་དྲངས་པའི་
གཟུགས་གཞན་ཞིག་བྱང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་རྒྱལ་
ཤུན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་པན་རྒྱན་གཅིག་གི་གོ་སར་

གཅིག་འབྱུང་བ་ལ་གཤམ་མི་བྱེད་པ་མི་སྤྱིད་པས་ཡུལ་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་
གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མིན་པར་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་ན་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་
མེད་པར་འདྲེས་ཤིང་ངོ་བོ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་དགོས་
པས། འདིར་གཟུགས་བརྟན་ནི་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པའི་ངོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་
ན་དམིགས་པར་གྱུར་པས་གཟུགས་བརྟན་ཡང་གཟུགས་ཡིན་པར་གྱུར་ན།
གཟུགས་གཉིས་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་རི་ལྟར་གནས་ཏེ། ལུས་པ་གཉིས་ལུས་པ་
གཅིག་གི་གོ་སར་གནས་མི་སྤྱིད་པ་བཞིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་འདི་རྒྱུད་དང་
ཉི་མ་ལ་སོགས་པས་མ་ངེས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་དང་ཉི་མ་ལ་སོགས་པའི་
རྒྱལ་པ་མོ་རྣམས་ཐལ་བ་དང་རྩམ་པ་ལྟར་འདྲེས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཡུལ་ཕན་
ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པ་ཡིན་གྱི་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་
དཔོགས་པ་དང་བྱེ་སྒྲ་བ་གཉིས་གཟུགས་བརྟན་ལ་གཟུགས་སྤྱེའོན་པས་དེ་
མ་བཀག་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པའི་ཚོས་གཉིས་ཀ་དང་ལྟན་པའི་
དཔེ་གཟུགས་བརྟན་བཀོད་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་བཀག་ལ། ཡང་
གཟུགས་བརྟན་གཤམ་པར་འདོད་པ་མདོ་སྤེལ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། དངོས་པོའི་
རྣམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་མཐུས་མེ་ལོང་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་གཤམ་པ་
ཉིད་གཟུགས་བརྟན་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲང་བ་ཙམ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །དེ་ལ་གཟུགས་བརྟན་འདི་ནི་ཡུལ་མེད་ཀྱི་གཤམ་པ་དེ་ལྟར་སྤྲང་བའོ་ཞེས་
འདོད་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་འདོད་པའང་ཡུལ་མེད་བཞིན་

དུ་སྤྲང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཅིའི་སྤྱིར་མི་འདོད་དེ། གཟུགས་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་
ཀའི་སྤྲང་བ་ནི་རྣམ་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པས་སོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་བརྟན་ནི་རྣམ་
པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དུ་མི་འཐད་དེ་གཟུགས་བརྟན་ཉིད་མི་འགྲུབ་པས་
ཡུལ་མེད་ལ་གཤམ་པ་ཙམ་མོ་སྤྲུམ་ན། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་
སྤྱི་རོལ་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རྒྱལ་པ་སྤྱིར་བཞིན་དུ་འང་མ་
གྲུབ་པ་སོགས་གཟུང་བ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཡུལ་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་པས་
གཟུགས་བརྟན་དང་བྱེད་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུ་མ། མི་ལམ། སྒྲིག་
རྒྱ། དྲི་ཟའི་གྲོང་བྱེད་དང་། མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་འང་
དེའི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་གཞོན་ལུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་པ་ན་
རེ། རྒྱ་མ་ལ་སོགས་པ་མི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འཛིམ་པའི་དུམ་
བུ་ལ་སྒྲུ་མའི་སྒྲར་བརྒྱུད་དམ། འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་སྤྲང་བའི་གཤམ་པ་ལ་ཟེར། དང་
པོ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་གཤམ་པ་ཡིན་པས་གང་ལྟར་ཡང་
སྒྲུ་མའི་རྟ་སྤྲང་སོགས་མེད་པར་མི་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་ལ་སོགས་
པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སམ་གཤམ་པ་གང་རྒྱུད་བདེན་པར་
ཡོད་པས་ན་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཀྱི་དཔེར་མི་རྒྱུད་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་
འཐད་དེ། འདི་ལྟར་སྒྲུ་མ་སོགས་ཀྱི་སྤྲང་བ་ནི། རྣམ་བཙས་པ་གཤམ་པའི་རྣམ་
པ་སྤྲང་བར་འདོད་པའམ། རྣམ་མེད་པ་ཡུལ་དངོས་སྤྱིར་བཞིན་པར་འདོད་པའི་
སྤྱོད་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་སྟེ། སྤྱོད་པ་རི་ལྟར་སྤྲང་བའི་དམིགས་

ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་འཛིག་གི་དེའི་རྒྱུ་ཙམ་ལ་སྐྱུ་མ་སོགས་ཀྱི་སྤང་བར་གདགས་
པ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་ཙམ་ལ་གདགས་ན་མིག་སོགས་ཀྱང་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱང་
སྐྱུ་མ་སོགས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུ་དང་དམིགས་པ་ཐ་དད་ཡིན་
པས་ན། སྐྱུ་མ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་གཟུགས་དང་ཤེས་པ་དག་ཡོད་དུ་ཟེན་
ཀྱང་དེ་ལ་དཔེར་བྱས་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་འཛིམ་པའི་དུམ་བུ་ཡོད་དུ་ཟེན་
ཀྱང་དེ་ཉིད་སྤང་སོགས་སུ་མ་དམིགས་ན། དེ་ལ་སྐྱུ་མའི་སྤང་བ་ཞེས་མི་བརྗོད་
ཅིང་དཔེར་ཡང་མི་བྱེད་ལ། འཛིམ་དུམ་དེ་ཉིད་ཉིད་སྤང་སོགས་སུ་དམིགས་ཆོ་
དེ་ལ་སྐྱུ་མ་ཞེས་གདགས་ཤིང་དཔེར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་སྦྱིར་དོན་ཤེས་ཉིས་
ཆར་ཡང་བདེན་མེད་དུ་གྱུབ་པས་རྒྱུ་བདེན་པའོ་ཞེས་སྐྱུ་བ་པར་མི་རུས་ལ།
གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་རྒྱུ་གཟུགས་ཤེས་དག་ལ་བདེན་པར་སྤོམ་དུ་ཆུག་ནའང་། དེས་
དམིགས་པ་ཉིད་བརྗོད་པ་ལ་བདེན་པར་བྱ་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མས་
མིག་བསྐྱེད་ཀྱང་སྐྱུ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་དག་ལ་སྐྱུ་མའི་སྤང་བ་ཡོད་ཀྱང་། གཞི་
དེར་ཉིད་སྤང་སོགས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྦྱེ་བ་ཡིན་གྱི། འདིའི་
རྒྱུ་འཛིམ་དུམ་དང་མིག་ཤེས་དང་སྐྱུ་མ་མཁན་སོགས་ཡོད་པས་འདིའང་བདེན་
ལོ་སྤྱི་མ་དུ་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དམིགས་པ་ཉིད་ཐད་ཀ་རང་ས་ན་
ཡིན་ཡིན་ལྟར་སྤང་འདུག་པ་སྟེ། སྤང་བ་ལྟར་མ་གྱུབ་པར་ཤེས་པ་ལ་དཔེར་
བྱས་པས་དཔེ་མ་གྱུབ་པ་མིན་ནོ། །དེ་དག་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་
གསལ་པོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བའི་རྟགས་བཀོད་པ་དེའི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ། བློགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་
དང་། རྒྱབ་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་སྐྱབ་པ་དང་།
བདེན་པའི་དུ་བྲལ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱབ་པའི་གཅིག་དགག་མ་རྒྱབ་
པའི་གཅིག་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱབ་བྱེད་བྱེད་བྲག་པ་གཅིག་བདེན་
དགག་མཁའ་སོགས་རྒྱབ་བྱེད་སྦྱི་གཅིག་བདེན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་
ལ་རྟག་དངོས་གཅིག་བདེན་དགག་གང་ཟག་གཅིག་བདེན་དགག་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་གཞན་སྟེས་བཏགས་པའི་རྟག་དངོས་དགག་རང་སྟེས་བཏགས་
པའི་རྟག་དངོས་དགག་དེ་ལྟར་བཀག་པའི་མཇུག་བསྐྱུ་བ་གསུམ། དང་པོ།
འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་ཉིད་སྦྱོར་བས། རྟག་རྣམས་གཅིག་སྤྱི་བདག་ཉིད་མིན། །
འབྲས་བུ་རེ་རེ་ཐ་དད་ན། །དེ་དག་རྟག་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྦྱིར་གོང་དུ་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་
དེ་རང་གཞན་གྱི་སྟེ་པས་སྐྱས་པའི་དངོས་པོ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
སྟེང་དུ་གྱུབ་པ་ནི་ཚུལ་དང་པོ་བློགས་ཆོས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་
རྟགས་དེ་ཡོད་ན་བསྐྱབ་བྱ་བདེན་མེད་ཡོད་དགོས་པ་ནི་ཚུལ་གཉིས་པ་རྗེས་
འགྲོའོ། །བསྐྱབ་བྱ་བདེན་མེད་མེད་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱང་ལྟོག་པ་
ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་ལྟོག་ལྟར་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་དང་རྟགས་གཉིས་རྗེས་
སུ་འགྲོ་ཞིང་ལྟོག་པའི་འབྲེལ་པ་བྱུང་བར་ཅན་ངེས་པས་ན་རྟགས་དེས་བསྐྱབ་
ཆོས་དེ་འགྱུབ་ངེས་པའི་རྒྱབ་པ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱབ་པ་གྱུབ་

པའི་རྟགས་དེ་ཕྱོགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གང་གི་ཆོས་སུ་འགྱུར་ན་དེས་བསྐྱབ་
བྱ་འགྱུར་པ་ལ་བསྐྱབ་མེད་པས་ཚུལ་གཉིས་དང་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་མང་ཏུ་
གི་མཐའ་ཡང་ཞེགས་པ་ཡིན་པ་དེས་ན། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་
བའོ། །ཞེས་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱུང་པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་རྩ་བའི་རྟགས་འགོད་པའི་ཆོ་གཅིག་དུ་བྲལ་གསུངས་པ་དེ། རང་
གཞན་གྱི་སྤེལ་སྒྲིམ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་རིམ་པར་
འཆད་པར་འདོད་ནས། འདི་ཐད་ཀྱི་སྤྲེང་འགྲེལ་དུ་གཏན་ཆོགས་འདི་མ་གྲུབ་
བོ་སྒྲིམ་དུ་མ་སེམས་ཤིག ཅེས་གསུངས་ལ། རི་ལྟར་གྲུབ་སྒྲིམ་ན། དང་པོ་
བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་མ་གྲུབ་ན་དུ་མ་གྲུབ་པ་མི་
སྤྲོད་ཅིང་དུ་མའི་བརྩམ་གཞི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་དང་པོར་སྐྱབ་བོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་
ཤེས་བྱའི་ཁོངས་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་སྒྲུང་བ་
དང་མི་སྒྲུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཆ་དབྱེ་རྒྱ་མེད་པར་གཅིག་བྲལ་བདག་ཉིད་དུ་ཕྱོགས་
དུས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་མཐའ་ཕྱོགས་དུས་ཀྱིས་བསྐྱས་
པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་སོ་སོར་མི་སྒྲུང་བར། རིལ་གཅིག་ཏུ་ནམ་མཁའ་
འབའ་ཞིག་ལྟ་བུར་འགྱུར་དགོས་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཕྱོགས་དུས་ཀྱི་སྒྲུང་
བ་སྒྲ་ཆོགས་ཆད་མེད་པ་ཆེས་བཀྲ་བ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུང་བ་འདི་དག་གཅིག་
ཏུ་བདེན་པ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་སྒྲུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། གང་སྒྲུང་སྤྲོད་འཁོར་
འདས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཅོག་ལ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་

མི་འཇུག་པ་ཞིག་མི་སྤྲོད་དོ། །དེས་ན་འདིར་བདག་གཞན་གྱིས་སྒྲིམ་པའི་དངོས་
པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་རྟགས་གྲུབ་ཚུལ་རིམ་པས་སྤྲོན་པ་ལ་ས་བཅད་ཀྱི་དབང་
དུ་ན། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སམ། བྱི་གཟུང་ཡུལ་དང་། བྱང་འཛིན་སེམས་
གཉིས་སམ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲོད་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོམས་ཀྱང་
རུང་མོད། འདིར་དཀའ་འགྲེལ་ལས། བྱུང་བ་ནི་བདག་དང་ནམ་མཁའ་ལ་
སོགས་པའོ། །མི་རྟག་པ་རྣམས་ནི་མ་བྱུང་པའི་སྤྱང་པོར་བསྐྱབ་པར་བཤད་པ་
ལྟར། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོམ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྟག་དངོས་དང་གང་ཟག་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པའི་ལུགས་ལ་དེ་དག་ཡུལ་ཐ་དད་ན་རིས་སུ་བཅད་པར་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་གཟུང་མི་རྣམས་པའི་བྱུང་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བསྐྱེད། །རང་འགྲེལ་
ལས། ཐ་དད་ཕྱོགས་ཅན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་ཐད་ཁོ་ནར་བྱུང་
མ་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པ་བྱུང་པ་མཚན་ཉིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསལ་
ལོ། །དེས་ན་བྱུང་བ་བྱེད་བྲལ་པའི་ནང་ཆོན་དང་པོ་རྟག་དངོས་སྐྱབ་པའི་བྱི་རོལ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱས་པའི་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་གྲུབ་ཚུལ་གོང་
དུ་རི་སྐད་སྒྲིམ་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་སྤྲེལ་སྤེལ་ཁ་ཅིག་
དབང་ལྷག་ལ་སོགས་པ་དོ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། དེའང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་
པ་ལྟར་དོན་མི་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཏུ་ཁས་
སྤངས་སོ། །རྒྱ་དབང་ལྷག་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་དུས་གསུམ་དུ་འང་འགྱུར་བ་
མེད་པས་རྟག་བཞིན་དུ་དེས་སྤྲོད་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་རྩ་མཐའ་གྱིས་

རྩ་བུམ་ཁྱེད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་སྒྲོས་བཤད་གསུམ་། །དེ་ལ་སྒྲོན་བཅུད་ཀྱི་
 དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཅིག་ཅུར་དུ་འབྱུང་བ་ཞིག་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་པས་རིམ་ཅན་
 དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར་རིམ་ཅན་དུ་ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེས་ན་
 ཁྱོད་ཀྱིས་རྟག་པར་འདོད་པའི་རྒྱ་གང་དེས་འབྲས་བུ་འདི་རྣམས་དུས་ཅིག་ཅུར་
 དུ་མི་བསྐྱེད་པར་གཅིག་རྩེས་སུ་གཅིག་མཐུད་དེ་རིམ་པ་ཅན་དུ་ཉེ་བར་སྒྲོར་
 བའམ་སྐྱེད་པར་སྒྲུང་བས་ན། རྒྱུད་བར་སྤྱག་སོགས་རྟག་པའི་དངོས་པོར་ཁས་
 གཤམ་པ་དེ་རྣམས་གཅིག་ལྟའི་བདུག་ཉིད་དུ་བདེན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
 དེ་ལ་རྒྱ་རྟག་པ་གཅིག་སུ་ཆ་མེད་པའི་རིམ་པོ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་འདི་ཀྱུ་
 སྐྱེད་ན། རྒྱ་དེའི་སྟེང་ན་འབྲས་བུ་གང་ཇི་སྟེད་པ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་མ་ཆང་བ་
 མེད་པར་ཡོད་དགོས་པས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་ལ་སོགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་ཅིག་ཅུར་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འབྱུང་སྟེ། འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་
 རྒྱ་མ་ཆང་ན་མི་སྐྱེ་ལ། རྒྱའི་རུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་གྱུར་ན་དེའི་ཆེ་འབྲས་བུ་
 ཐོལ་བ་ག་ལ་སྲིད། ཐོལ་ན་ནི་རྒྱའི་རྩེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་མི་བྱེད་པས་དེའི་འབྲས་
 བུ་ཡིན་པར་ཡང་གཞག་དུ་མི་རུང་དོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་རྣམས་
 དུས་ཅིག་ཅུར་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་སོ་སོའི་དབང་གིས་ཡིན་
 བོ་ཟེར་ན་ནི། རྟག་པ་གང་ཡིན་པ་གནས་སྐབས་གཅིག་ལས་འགྱུར་མི་སྲིད་
 པས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་མི་འཐད་དེ་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱུར་དུ་མི་རུང་
 བའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ཚོན་བྱགས་པ་བཞིན་ནོ། །ལྟོས་ཤིང་

བསྐྱར་དུ་ཡོད་ན་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་ལྟོས་སུ་ཚུགས་པ་ལ་
ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དང་ལྟན་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟག་དངོས་དང་བྲལ་བའི་སྐབས་
ཀྱི་རྟག་དངོས་དེ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ནི་རྟག་པ་ཉམས་ལ། བྱད་
མེད་ན་ནི་དང་པོའི་གནས་སྐབས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཕྱི་མས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་
ཀྱིན་རྣམས་འབྲལ་བའི་དབང་མེད་པར་མཁྱལ་ནས་ཐག་པས་བཏགས་པ་
བཞེན་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་ཏེ་གནས་ནས་སྤྲུམས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་
པ་དེའང་རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པས་ན་ནམ་ཡང་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་
འདིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ལ་རྒྱ་དབང་ལྷག་སོགས་ཀྱི་རུས་པར་མིང་བཏགས་
ནས་དེས་འབྲས་བུ་རྣམས་རིམ་པས་བྱས་སོ་ཞེས་ཟེར་བའང་ཁེགས་ཏེ། ཁོ་
རང་གི་ངོ་བོ་དང་རུས་པ་གཉིས་ཐ་དད་ན་ནི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་རུས་པའི་
མིག་གིས་བཏགས་པར་ཟད་ལ། ཐ་མི་དད་ན་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་རྟག་
ཏུ་འབྲས་བུ་མི་ལྟོག་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་དོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་
དུ་སྦྱེད་པར་ཁས་སྐྱེས་པའི་མཐོང་རྒྱ་རྟག་པ་གང་ཡིན་པ་གཅིག་ཤར་བའོན་
པ་ཞིག་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱི་གཅིག་ཤར་མ་བའོན་མཐོང་
རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །ཡང་དེ་དག་ཇི་སྐད་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཉེས་པ་
དེ་དག་བསྐྱོན་ཏུ་མེད་པར་མཐོང་ནས། རྒྱ་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་གཅིག་ཤར་མ་ཡིན་
ཏེ། འབྲས་བུ་རྩ་རྩ་བཞེན་དུ་རྒྱ་དེ་དག་གི་རང་བཞེན་ཡང་གཞན་དང་གཞན་
དུ་རིམ་ཅན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི། དབང་ལྷག་སོགས་

གྱི་དངོས་པོ་དེ་དྲག་རྟག་པ་ཡིན་པ་ལས་ཉམས་པ་ར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་
ཏེ། གནས་སྐབས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་
པ་ལོ་པ་པོས། རིལ་པོ་གཅིག་མིན་ཀྱང་རུང་རང་བཞིན་ནམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་གཅིག་
ཡིན་པས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ནའང་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཅི་འགལ་སྟམ་དུ་སེམས་
པ་སྟེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་གར་གྱི་ཆས་སྣ་ཚོགས་སུ་ཞུགས་ཀྱང་སྤྱོད་
གར་མཁན་དེ་སྤྱོད་དེ་དང་གཅིག་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་
དབྱུང་ན་གཅིག་སུ་ཆ་མེད་པ་མིན་པ་མེད་ཆད་རྟག་པ་མི་འཐད་པས་ཚིགས་བཅད་
གྱི་ཕྱིད་སྤྲུམ་མས་རྟག་པར་འདོད་པ་ལ་གཅིག་བདེན་བཀག་ ཕྱིད་ཕྱི་མས་གཅིག་
མིན་པ་ལ་རྟག་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་ལུགས་སྣ་ཚོགས་མཛད་
འདུག་ཀྱང་གཞུང་དོན་མ་ཞོར་བ་འདི་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་དང་རྒྱུད་ལྟ་
བུ་ནི་འདྲ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། བདེན་པའི་གཅིག་ཡོད་པར་
ནམ་ཡང་མི་གྲུབ་ལ། བདེན་གཅིག་ཡིན་ན་སྤྱར་གྱི་སྒྲིན་ལས་མི་འདའ་ཞིང་།
བཏགས་པའི་གཅིག་ཙམ་ནི་འདིར་དགག་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་དོན་དུ་མེད་པས་
རྟག་པར་བཞག་ཏུ་འང་མེད་དེ། དེས་ན་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་མེད་གཅིག་
སུར་མ་བདེན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ཆ་ཕྱིས་ཏེ་ལོགས་སུ་རྟག་གཅིག་ཏུ་བཞག་རྒྱ་
ནམ་ཡང་མི་སྤྱིད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་སྤྲེས་བཏགས་པའི་རྟག་དངོས་དགག་པ་ལ། འགོག་ཕྱིད་གྱི་
རིགས་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་

པོ། བསྐྱེད་པས་ལས་བྱུང་པའི་ཤེས་པ་ཡིས། །ཤེས་བྱ་འདུས་མ་བྱས་སྒྲ་བའི། །
ལུགས་ལའང་གཅིག་མིན་དེ་དག་ནི། །རིམ་ཅན་ཤེས་དང་འབྲེལ་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་སྤྲེ་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྟག་
པའི་དངོས་པོར་འདོད་དེ། དེའང་ནམ་མཁའ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཁེགས་པ་མིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཚད་བས་གང་སྟེ་བ་མིན་
པ་ལ་དེ་མ་སྒྲིས་པའི་ཆ་དེ་ག་ལ་དངོས་པོ་དེ་སྟེ་བའི་གོགས་ཕྱིད་པའི་འདུས་མ་
བྱས་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་ཞེས་རྣམས་སུ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཡང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་བྲལ་བའི་ཆ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོགས་པ་ཞེས་
རྣམས་སུ་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འདིར་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
གཅིག་བདེན་བཀག་པས། རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་
བདེན་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། བསྐྱེད་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ། འདུས་
བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འདུས་མ་བྱས་
ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་དམ་པའི་ཡུལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཀྱང་དེ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་པ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་
པའི་ཤེས་པས་རིག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེས་རང་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་སྦྱིད་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་འདུས་བྱས་གྱི་ཚུལ་ཡིན་ན་འདི་འདུས་མ་
བྱས་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་དག་གི་བསམ་པ་ལ། ཡུལ་ཡིན་ན་རྒྱུའི་ངོ་

བོ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་བསམས་ནས། ཡུལ་འདུས་མ་བྱས་དེ་ཤེས་
པ་སྒྲ་བྱི་རིམ་ཅན་གྱིས་ཤེས་ཀྱང་དེ་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་སོ་སོར་
བརྟགས་འགོག་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་གཅིག་བདེན་དུ་རྟག་
པར་གནས་སོ་སྒྲ་མ་པའོ། །དེ་ལ་འདི་ལྟར། བསྒྲམས་པ་ལུས་བྱུང་པའི་རྣལ་
འབྱོར་མཛོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཡིས། ཤེས་བྱ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འདུས་
མ་བྱས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་པའི་ལྷགས་ལའང་
རིགས་པས་བརྟགས་ན་ཡུལ་འདུས་མ་བྱས་དེ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་མིན་ཏེ། གང་
གི་བྱིར་ན་ཡུལ་འདུས་མ་བྱས་དེ་དྲག་ནི། སྒྲ་བྱི་རིམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དྲང་།
ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་པའི་བྱིར་ཏོ། །ཞེས་སོ། །འང་ཞེས་པ་རྟག་དངོས་
གྱིས་བུམ་སོགས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་བྱི་རོལ་པའི་ལྷགས་མི་འཐད་
པར་མ་ཟད། འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་རྟག་པར་འདོད་པ་བྱེ་
སྒྲའི་ལྷགས་ལའང་མི་འཐད་པ་ཡོད་ཅེས་གོང་མ་དང་སྟོགས་སྒྱུར་ཏེ། འབྲས་
བུ་བསྐྱེད་དམ་མི་བསྐྱེད་པ་སོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྟག་དངོས་གཅིག་
བདེན་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་ཚིག་གི་རྒྱས་པ་འདོན་པའོ། །དེ་ལ་པ་རོལ་
པའི་བསམ་པ་རོལ། ཡུལ་ཁོ་རང་རྟག་པ་ཡིན་པའམ་གཅིག་བདེན་ཡིན་ན། ཡུལ་
ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་ངོ་བོས་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ལ་ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་
བ་ཅམ་ཡིན་པས། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ཡུལ་མི་རྟག་པ་དང་དུ་མར་ག་ལ་
འགྱུར་སྒྲམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་ནི་རང་སྡེ་ཚོས་ཉིད་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་།

གཞན་སྡེ་ཚོས་ཅན་བུམ་པ་སོགས་འཇིག་པའི་རྒྱ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་རྟག་པར་
འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གང་ཞིག་རྟག་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་
གཅིག་སྒྲ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁར་སང་མཐོང་བའི་བུམ་པ་དང་དེ་རིང་མཐོང་
བའི་བུམ་པ་གཉིས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་མི་འདྲ་ཡང་། ཡུལ་བུམ་པ་གཅིག་ཡིན་
ན་སྒྲམ་དུ་འཇིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་ན་ཡུལ་ཡང་གཅིག་སྒྲ་
ཉིད་དུ་བདེན་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་པས།
ས་བཅད་གཉིས་པ་དེའི་རྒྱལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཤེས་པ་སྒྲ་མའི་ཡུལ་བྱི་
མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ན་མི་འཐད། མི་འབྲང་ན་མི་འཐད་པས་དགག་པའོ། །
དང་པོ། རྣམ་ཤེས་སྒྲ་མས་ཤེས་བྱ་བའི། །རང་བཞིན་རྗེས་སུ་འབྲང་ན་ནི། །
ཤེས་པ་སྒྲ་མའང་བྱི་མར་འགྱུར། །བྱི་མའང་དེ་བཞིན་སྒྲ་མར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་འདུས་མ་བྱས་རྟག་པར་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྒྲ་མའི་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འདུས་མ་བྱས་དེ་ཁོ་ན་ཤེས་པ་བྱི་མའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནམ་མིན་ཅེས་དྲིའོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་འདུས་མ་བྱས་ཡོད་པར་ནི་ཁས་
སྒྲང་ཡོད་པ་ལ་ཤེས་པས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་ཚད་མ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཤེས་
པས་དམིགས་པ་ལ་རིམ་ཅན་གྱིས་བྱུང་པ་དང་། རིམ་ཅན་ལ་སྒྲ་མའི་ཡུལ་བྱི་
མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མི་འབྲང་གང་རུང་ལས་ཁས་ལེན་གཞན་མི་སྲིད་པས་ན།
སྟོགས་དང་པོ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། འདི་ལྟར། རྣམ་ཤེས་སྒྲ་མས་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཡུལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཤེས་པ་བྱི་མའི་

རྗེས་སུ་འབྱུང་བའམ། བྱི་མའི་དུས་ན་འང་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་
ནི། འོ་ན་ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་གཅིག་པུ་ལ་དམིགས་པ་
ཡིན་པས་དེ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལ་འང་ཁྱད་ཡོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཡུལ་གང་དང་
གང་ཤེས་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་ཤེས་པ་ཞེས་འཛིན་གི་གཞན་དུ་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་
དུ་མ་འཛོག་པར་མི་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་སུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བུ་མ་འཛིན་
ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་བུ་མ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མེད་པ་དང་།
འདྲམ་མ་བྱས་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་
པའི་འདྲམ་མ་བྱས་ཤེས་པར་བཞག་གི་ཆོས་གཞན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་
གཞག་ཏུ་མི་རུང་བས་ཤེས་པ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མེད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་
ཤེས་པ་སྐྱེས་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་བདེན་པ་དེས་ན། ཤེས་པ་སྐྱེས་
མ་འདྲ་བྱི་མར་འགྱུར་ལ། བྱི་མ་འདྲ་དེ་བཞིན་སྐྱེས་མ་འགྱུར་དགོས་པས། དེ་
ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་འདྲམ་མ་བྱས་ནི་བྱི་མའི་དུས་ན་འང་ཡོད་ལ་རྣམ་
ཤེས་སྐྱེས་མ་ནི་མེད་ཅིང་། རྣམ་ཤེས་བྱི་མའི་ཤེས་བྱ་ནི་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་ཡོད་ལ་
རྣམ་ཤེས་བྱི་མ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་མི་རུང་ངོ་། །ཡུལ་དེ་ལ་དུས་སྐྱེས་པའི་
ཁྱད་ཡོད་ན་སྐྱེས་ཀྱི་གཅིག་པར་མི་རུང་ལ། ཡུལ་ལ་ཁྱད་མེད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་སྒོ་
སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་སྐྱེས་ཀྱི་དུ་མས་དེ་གཅིག་པུ་ཡང་ཡང་དམིགས་སོ་སྐྱེས་ན།
སྒོ་རང་རང་གིས་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་དེ་ཡུལ་ཅན་མེད་པའི་སྐྱེས་ཤིང་གས་
དང་། ཡུལ་ཅན་འགགས་པའི་བྱི་ཤིང་གས་སུ་ཡོད་ན་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཅིའི་

བྱིར་མེད་དེ། སོ་སོའི་ཡུལ་གྱི་དམིགས་པ་དེ་དང་དམིགས་བྱེད་སྒོ་ཁ་བྲལ་ནས་
ཡུལ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པས་སོ། །སོ་སོའི་ཡུལ་དེ་དང་དེ་མིན་པའི་གཅིག་བདེན་
གཞན་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་སྐྱད་ཅིག་མའི་སྒོའི་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ་ལ། དེ་ལྟར་
ན་དེ་གཅིག་བདེན་དུ་སྒོ་ངོར་གྲུབ་པ་འདྲ་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་
ལ་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་མི་སྲིད་པ་མ་
ཡིན་གྱི། ཡུལ་བདེན་པའི་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་
འབྱུང་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡུལ་བུ་མ་ལ་སྐྱེས་སུ་གཅིག་ཁར་སང་ཡང་ཤེས་
དེ་རིང་ཡང་ཤེས་སོ་ཞེས་སྐྱེས་པ་ནི། བུ་མ་པའི་རང་མཆོཅ་སྐྱད་ཅིག་མ་འདྲ་
བ་རྒྱུན་མ་ཆད་དུ་བྱུང་བ་ལ་འབྲལ་གཞི་བྱས་ཏེ་གཅིག་ཅེས་བཏགས་པ་ཙམ་
ཡིན་གྱི། དོན་ལ་གཅིག་ཡིན་པར་བདེན་ནོ་སྐྱེས་པ་རིགས་པ་འདིས་ཞེགས་
པས་ལྟོས་མེད་དང་གཞོད་པ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆོགས་མང་པོ་ཞིག་
ཀྱང་ཚུལ་འདིས་ཆོགས་མེད་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདྲམ་མ་བྱས་
ཡིན་ཀྱང་རུང་འདྲམ་བྱས་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྐྱེས་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ཁས་སྒྲུངས་
ན། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་རིམ་ཅན་འབྱུང་མི་ཤེས་པར་གྲུབ་པའི་རིགས་པ་
འདིས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་
ཏུ་དགག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་ཀྱང་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་བྱེད་པ་
འདི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཤམ་ཆེད། ཚུལ་འདི་དང་མཚུངས་པར་རྟག་བདེན་འགོག་
པ་འདྲ་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བརྟན་གང་དོ་རྗེ་དོ་སོགས་ཀྱི། །དོན་ཡང་གཞན་

ལ་ལྟོས་མེད་ཕྱིར། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཤེས་པ་ནི། ཅིག་ཅར་རང་ཉིད་བསྐྱེད་
པར་འགྱུར། །ལྟན་ཅིག་བྱེད་པས་ཕན་འདོགས་ཕྱིར། །འདི་ཡི་དེ་དག་རིམ་
འབྱུང་ན། །སྐད་ཅིག་སོ་སོར་གཞན་ཡིན་བརྗོད། ཅེས་པ་ལྟར་ཡུལ་གཅིག་
བདེན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲོས་དེར་དམིགས་ནས་བཞག་དགོས་ཤིང་། དམིགས་
ན་དམིགས་རྒྱུན་དེས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡུལ་དུས་
གྱི་ཆ་མི་འདྲ་བ་ཅིའང་དབྱེར་མེད་པས་གཅིག་བདེན་ལྟོས་མེད་ཡིན་པས་ཡུལ་
ན་མི་གཅིག་པ་དུ་མ་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་
དེ་དག་གིས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཀྱང་འདི་ལ་འབྲུལ་རྒྱས་བསྒྲིབས་ཏེ། ད་དུང་
ཡུལ་གཅིག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ཐ་དད་ཡོད་པ་ཅི་འགལ་ཏེ། ལུས་པ་
གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་བཞིན་ནོ་སྟུམ་དུ་ཞེན་པ་ལྟོག་དཀའ་བས།
གོང་གི་དོན་རྒྱས་པར་བྱེ་ན། ཤེས་པ་སྣ་མའི་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱ་དེ་
ཤེས་པ་སྣ་མས་ཤེས་བཞིན་པའི་སྐབས་དེ་ན་སྤྱི་མས་ཤེས་སམ་མ་ཤེས། ཤེས་
པར་མི་སྲིད་དེ་དེ་དུས་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་མ་སྒྲེས་ལ། མ་ཤེས་ན་ཤེས་པ་སྣ་མའི་
ཤེས་བྱར་སོང་ལ། སྤྱི་མའི་ཤེས་བྱར་མ་སོང་བའི་སྐབས་ཤིག་སྲིད་དགོས་ལ།
དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་མའི་རང་དུས་སྤྱུང་ཤེས་པར་མི་རུང་སྟེ། ཡུལ་དེ་གཅིག་སྤྱི་ཆ་
མེད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་དང་པོ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཕྱིས་
ཀྱང་ཡིན་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་ཞིག་ཡོད་ན་ཆ་མེད་པ་དང་རྟག་པ་ལས་
ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་སྤྱི་མའི་དུས་ལ་སྣ་མས་ཤེས་མི་ཤེས་དེ་ལྟར་དབྱེད་

ནས་སྣ་སྤྱིའི་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་ནོ་སྟུམ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་
སྣ་སྤྱིའི་རང་དུས་གྱི་ཡུལ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། སྣ་མའི་ཡུལ་སྤྱི་མས་མ་
ཤེས་ལ། སྤྱི་མའི་ཡུལ་སྣ་མས་མ་ཤེས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་
སྤྱི་རྒྱུ་མེད་པར་སྣ་མའི་ཡུལ་སྤྱི་མས་ཤེས། སྤྱི་མའི་ཡུལ་སྣ་མས་ཤེས་ན། སྤྱི་
མའི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ན་སྣ་མའང་སྤྱི་མའི་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ།
སྣ་མའི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ན་སྤྱི་མའང་སྣ་མའི་ཤེས་པར་འགྱུར་
ཏེ་རིམ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོགས་
གྱི་རྣམ་གཞག་མཐའ་དག་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་གཅིག་སྤྱི་ཆ་
མེད་དུ་བདེན་ཕན་ཆད་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ཡང་གཅིག་སྤྱི་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་
དུ་མ་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འང་འདི་སྟུམ་དུ་ཤེས་ངོ་ལ་སྣང་བའི་
ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་དོན་གྱི་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤིན་དུ་སྒྲུབ་པ་དག་ཞེན་
ན་དེའང་མི་རུང་སྟེ། བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་ཡུལ་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་པས་གྲུབ་མཐའ་
དང་འགལ་ལ། གཞན་རྟག་སྒྲིབ་བས་དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྤྱི་དོན་
གྱི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་གཅིག་ཡིན་པས་སྣང་ངོའི་ཡུལ་ལ་འང་མི་འདྲ་བ་ག་ལ་
འོང་སྟེ་འོང་མི་རིགས་སོ། །ཡང་དེ་དག་འདི་སྟུམ་དུ། གང་ཟག་དུ་མའི་སྒྲོས་
ཡུལ་བུམ་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་ལྟར་སྒོ་ཐ་དད་ཀྱང་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་པ་ཅི་
འགལ་སྟུམ་ན། ལུས་པ་གཅིག་ཅེས་པ་ནི་ལྟོ་ལྟོར་བའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ལ་
ལུས་མིན་གཞན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒྲོས་ལུས་པ་ཞེས་ཐ་སྟོད་བཏགས་ཏེ།

རང་མཚན་གྱི་ཚུལ་རྒྱལ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་གཅིག་ཅེས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་གཅིག་བདེན་མ་ཡིན་ལ། གཅིག་བདེན་ཡིན་ན་གང་ཟག་དུ་མའི་སྒོ་ནས་དད་གིས་དམིགས་མི་རུང་བར་རིགས་པ་འདིས་གཞོད་པ་ཡིན་པས་དེ་དཔེར་མི་རུང་ངོ། །མདོར་ན་འདུས་བྱས་གཅིག་ལ་ཡུལ་དུས་ཐ་དད་པའི་སྒོས་དམིགས་པར་སྒྲུང་བ་ནི་རྒྱལ་དང་སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པའི་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་གཅིག་ཅེས་ཞེན་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པར་སྒོམ་པ་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་གཅིག་ལ་སྒོ་དུ་མས་དམིགས་པར་སེམས་པ་ནི། དགག་བྱ་བཅད་པའི་དངོས་མེད་གྱི་ཆ་ལ་དེར་ཞེན་པ་ཙམ་ལས་ཡུལ་གཞན་མེད་ཀྱང་། དངོས་པོ་ཡོད་པ་བཅད་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོས་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེ་ལ་ཡུལ་དུ་ཞེན་ནས་ནམ་དེའི་ཐ་སྙད་དཔར་པ་ན་སྒྲིའི་ཡུལ་རྣམས་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་འདིས་ཚུལ་ཉིད་ཏྲག་པ་བདེན་གྱུ་བ་དྲི་མ་རིམ་གྱིས་སྦྱང་ཞིང་ཤེས་པ་སྒྲ་མའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་འདི་བས་ཐུབ་གཞན་མི་འདུག་ཅེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚུལ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཏྲག་བདེན་དེ་ལས་མཁན་ཆེན་གྱི་རིགས་པ་འདི་ཚུལ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གོ། །དེ་འང་ངོ་མོ་སྟོང་པའི་གནད་གྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་བྱའི་ཁོངས་ན་དེ་བས་མཚོག་གཞན་མེད་པ་མི་བསྐྱུ་བའི་དམ་པ་དང་། དུས་ཚད་མེད་དང་སྟེགས་ཚད་མེད་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཇི་སྟན་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་

རིགས་པས་གཞོད་མེད་དུ་འཇོག་ནས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཞུང་འདིར་དུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་སྒྲ་མའི་ཕན་ལྷན་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ན་གཅིག་བདེན་མི་འགྱུར་པ་ཙམ་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་བདེན་གྱུ་བ་བཞག་ཀྱང་། དོན་དུ་སྟེགས་དུས་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་མཐའ་དག་གི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་ལ་དབྱེད་ནས་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་སམ། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་མིན་པར་སྒྲ་ཡང་རུང་སྟེ་དོན་དུ་ཤེས་བྱ་བདེན་གྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་ཆད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྟེགས་དུས་གང་ན་གཅིག་ཅེས་གང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་བདེན་ནི་མི་སྲིད་ལ། ཚུལ་དུ་མ་ལ་གཅིག་ཅེས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། ཤེས་བྱ་མིན་པ་བཅད་ནས་ཤེས་བྱ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་བཅད་པའི་དངོས་མེད། དངོས་མེད་བཅད་པའི་དངོས་པོ་སོགས་མདོར་ན་རང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་བཅད་པའི་སྒྱུ་དང་། རྟོག་པས་གཅིག་ཅེས་བཞག་མེད་གྱི་སོ་སོའི་གཅིག་ལའང་ནང་གསེས་མང་པོ་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་དབྱེ་བ་རེ་རེ་ལ་གཅིག་ཅེས་བཏགས་པའང་། མཐར་བཅའ་ཤེས་རྒྱལ་དང་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་གྱི་བར་དུ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་གྱི་གཅིག་སྟེ་ཞིག་མི་རྟོག་ལ། ཆ་མེད་གཉིས་པོ་འང་ཇི་སྲིད་དམིགས་པ་དང་མ་བྱལ་གྱི་བར་དུ་གཅིག་སྟེ་བདེན་པ་མི་འགྱུར་པ་དེས་ན་གཅིག་ཅེས་གང་བཞག་པ་ཀུན་ལ་དབྱེད་ན་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་གཅིག་སྟེ་བདེན་པ་ཞིག་མི་འགྱུར་པོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་སྒྲ་མའི་ཡུལ་ཡང་འདི། བྱི་མའི་ཡུལ་ཡང་འདི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་ཚུལ་དུ་

མ་ལ་གཅིག་ཏུ་བཏགས་པར་ཟད་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བ་འདི་ངས་མཐོང་
བའང་འདི་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དུས་གཅིག་ཏུ་ཕྱོགས་ཐ་དད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གཅིག་
ལུང་གཟུང་བ་ནི། ཡུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གདགས་གཞིའི་ཆོས་དུ་མ་ལ་གཅིག་ཏུ་
བཏགས་པར་ཟད་ཀྱི། མདོར་ན་ཕྱོགས་དུས་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་ཀྱང་
གཅིག་བདེན་ནི་མི་སྤྲིད་དོ། །འོ་ན་དངོས་མེད་ལ་ཆ་དབྱེ་རྒྱུ་མེད་དོ་སྟུང་ན།
སྤྱིར་དངོས་མེད་ལ་ལུས་མེད་གཏན་མེད་སོགས་དབྱེར་ཡོད་ལ། བྱེ་བྲག་ལུས་
མེད་ལྟ་བུ་ལའང་གསེར་ལུས་མེད་པ་སོགས་དངོས་པོ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་གྲངས་བཞིན་
ལྟན་ལ། རང་རང་གི་དགག་བྱ་དེ་བཅད་ཅམ་གྱི་ཆ་ཞིག་ལ་སྒྲོས་དེ་ལྟར་བཟུང་
བ་ཅམ་ཡིན་པས། སྒྲོ་རོ་ན་སྒྲུང་བའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་དེ་ལས་ཁྱི་རོལ་ན་རང་དབང་
གིས་གནས་པ་རྩེད་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་
ཆོས་གང་དག་ཤེས་པ་ཐ་དད་པས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཆད་ཡུལ་དེ་ལ་བདེན་པར་
གྲུབ་པའམ། གཅིག་ལུང་བདག་ཉིད་དུ་བདེན་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
གལ་ཏེ་བརྟགས་པའི་མཐའ་བཟུང་ན་འདི་ལྟར་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གཅིག་
ལུང་བདེན་ན། དེ་རང་ས་ན་སྤོ་མོར་བདེན་འདུག་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
སྟེང་ན་ཆོས་གཞན་ཞིག་དབྱེ་བ་མི་སྤྲིད་པ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་འབའ་ཞིག་
ཅམ་ལས་ཤེས་བྱ་གཞན་ཐམས་ཅད་མི་སྤྲིད་པར་འགྱུར་དགོས་ཏེ་ཤེས་བྱའི་
ཁོངས་ན་ཆོས་གང་བདེན་པར་ཡོད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ། དེ་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་གཅིག་
ལུང་ཆོས་སུ་བདེན་པར་གཞག་པ་དེ་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་ན་སེམས་ཅན་

གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་དད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་གཞག་ཏུ་རུང་ངོ་ཅོག་ལས་
གང་དུ་ཞིག་གིས་ཡུལ་དེ་མ་དམིགས་པ་ཡོད་ན་ཡུལ་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་སྟེད་ཀྱིས་
མ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རུང་ལ། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་ལོ་ཟླ་ཞག་དུས་སྐད་ཅིག་གི་སེམས་ཆད་མེད་པ་ལས་དུ་ཞིག་
གིས་མ་དམིགས་ན་དེ་དང་དེའི་གྲངས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་ཆོས་སུ་དབྱེ་རུང་
ཞིང་། ཤེས་པ་མིན་པ་ལུས་པ་མིན་པ་སོགས་ཁོ་རང་མིན་པའི་ཤེས་བྱའི་ཆ་ཇི་
སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་གྲངས་སུ་དབྱེར་རུང་ལ། ཡང་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་ཕྱོགས་
དུས་ཀྱི་ཤེས་པ་དུ་ཞིག་གིས་དམིགས་ཀྱང་དེ་དང་དེས་དམིགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་
ཞེས་དུ་མའི་ཆོས་སུ་གཞག་རུང་ལ། སྤོ་མོ་ཡིན་པ། རུང་དུ་ཡིན་པ། ཤེས་བྱ་
ཡིན་པ་སོགས་སྒྲོས་བཏགས་ཡིན་པའི་ཆ་ཇི་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་གྲངས་སུ་འང་
འགྱུར་ཞིང་དུ་མར་བཞིག་ཏུ་ཡོད་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་ལུང་བདེན་
པ་དེ་གང་ལ་ངོས་འཛིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ཡང་མིན་པར་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་གཅིག་ལུང་བདེན་པ་ཞིག་འདོད་ན་ནི། ཕྱོགས་དུས་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་
གི་ཡང་ཤེས་བྱར་མི་རུང་བས་གཅིག་ལུང་བདེན་ནོ་ཞེས་པའང་དམ་བཅའ་ཅམ་
མ་ཡིན་ནམ། དེ་རྣམས་ནི་དུ་མ་ཆད་མེད་པ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཆོས་གཅིག་
གི་ངོ་བོར་གཅིག་ཏུ་བདེན་པའང་ག་ལ་སྤྲིད། དེ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་བཟུང་ནས་འདི་འོ་ཞེས་དེ་ལ་སྒྲུར་ཡང་ཆ་དབྱེ་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ནི་མི་སྟེད་
ལ། ཆོས་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་པ་ལ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་། དབྱེ་བ་མེད་པ་ལ་

གཅིག་པུར་བདེན་ཞེས་མི་འདོགས་ན་གཅིག་པའི་ཆོས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་གཞན་
ཤེས་བྱའི་ཁོངས་ན་རྟེན་པར་དཀའ་བ་མ་ཡིན་ནམ། མདོར་ན་ཤེས་བྱའི་ཁོངས་
འདི་ན་ངོ་བོ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། གཅིག་པུར་བདེན་པའི་ཆོས་
ཤིག་ཡོད་ན། རྟོགས་དུས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཚད་མེད་པ་ཀུན་གྱིས་དེ་འབའ་ཞིག་
དམིགས་པ་ལས་གཞན་ཆོས་གཅིག་ཀྱང་དམིགས་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། དེ་
འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་རྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་གཅིག་ཀྱང་མེད་དགོས་ལ།
མཐར་འདི་ནི་གཅིག་པུར་ཞེས་ཤེས་པ་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱང་
མེད་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཡུལ་གཅིག་པུ་དེ་མིན་པའི་ཆ་ཞིག་དབྱེར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་འང་མེད་ན་ཡུལ་གཅིག་བདེན་
དེ་འང་སུ་ཞིག་གིས་དམིགས་ཏེ་དམིགས་མི་སྲིད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱའི་སྒྲུང་
བ་སྒྲ་ཆོགས་པ་གང་ཡང་རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་ན་ཤེས་བྱའི་ཁོངས་ན་གཅིག་པུར་བདེན་པའི་ཆོས་ཤིག་གཞི་མ་གྲུབ་མི་
འགྲུབ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བས་ན་རྟོགས་དུས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་སྒྲ་ཆོགས་ཆེས་བཀྲ་
བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱའི་ཁོངས་ན་བདེན་གྲུབ་གཅིག་ཡོད་ན། །
ཤེས་བྱ་འདི་ཀུན་གཏན་ནས་མི་སྒྲུང་འགྱུར། ཤེས་བྱ་གཅིག་ཀྱང་བདེན་པར་
མ་གྲུབ་པས། །མཐའ་མེད་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཚུལ་རྣམས་པར་བཀྲ། །ཞེ་མ་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་ཅིང་ངོ་མཚར་ཆེ་ལ་དེ་མཁྱེན་པའི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་སང་གའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ལས་སྒྲོ་

གྲོས་གྱི་ལུས་སྟོབས་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པས་མཐའ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ཉིད་ཁམ་
གཅིག་གིས་ཟ་བར་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་གང་གིས། སྒྲུང་སྲིད་ལ་སྒྲོས་པ་ཅིག་ཅར་
གཅོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་དཔགས་པར་དཀའ་བའི་རིགས་པ་འཇམ་དབྱངས་
ལྷག་གི་རལ་གྱི་འདི་ཐོགས་ལ། ཆོས་གཅིག་ཀྱང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་
ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དུ་འཆར་ཚུལ་བྱད་པར་ཅན་ལ་
ཡིད་ཆེས་ལྷོག་པ་མེད་པ་ཀུན་ལ་བསྐྱེད་པར་མཛོད་ཅིག དེ་ལྟར་གཞུང་གི་
རིགས་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་བདེན་སྟོང་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་འདི་ནི་རང་སྒྲོས་རྩལ་
དུ་བཏོན་ཏེ་སྒྲལ་ལྷན་རྣམས་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
ས་བཅད་གཉིས་པ་རྗེས་སུ་མི་འབྱང་ན་མི་འཐད་པ་ལ། ཡུལ་འདུས་མ་བྱས་
སྐད་ཅིག་མར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་སྟོན་ཡོད་པར་བསྟན་པ་
གཉིས། དང་པོ། སྟོན་དང་བྱི་མའི་གནས་རྣམས་སུ། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་མི་འབྱུང་ན། །
འདུས་མ་བྱས་དེ་ཤེས་པ་བཞིན། །སྐད་ཅིག་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་རྟོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ཁས་སྒྲུངས་ཏེ་ཤེས་པ་སྟོན་མ་དྲང་
བྱི་མའི་གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་ཡུལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་གཅིག་ཁོ་ན་མི་འབྱུང་བར་
ཤེས་པ་སྒྲ་མ་རང་དུས་ཀྱི་ཡུལ་འདུས་མ་བྱས་དེ་ཤེས་པ་བྱི་མའི་གནས་སྐབས་
ན་མེད། བྱི་མའི་ཡུལ་སྒྲ་མའི་དུས་ན་མེད་པར། མདོར་ན་རང་ཡུལ་བྱེད་གྱི་
ཤེས་པ་སོ་སོའི་ཡུལ་སོ་སོ་བ་ཡིན་གྱི་གཅིག་གི་ཡུལ་གཅིག་ལ་རྗེས་སུ་འབྱང་
བ་མིན་ན་ནི། ཡུལ་འདུས་མ་བྱས་དེ་ཡང་། དཔེར་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འགགས་

ནས་དུས་གཞན་དུ་མི་གནས་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་རིམ་བུ་རྒྱུ་བ་བཞིན་དུ། སྐད་
ཅིག་མའི་རང་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ལས་མི་འདེམ་བར་སྒོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
གཤམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་སྒྲིན་བསྟན་པ་ལ། རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ན་འདུས་བྱས་
སུ་ཐལ་བ། མི་ལྟོས་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་ཐལ་བ་གཉིས། དང་པོ།
སྐྱ་མ་སྐྱ་མའི་སྐད་ཅིག་གི། མཐུ་ཡིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ན། འདུས་མ་བྱས་
སུ་འདི་མི་འགྱུར། ཁེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་
ཏེ། དེ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་སོ་སོའི་ཡུལ་འདུས་མ་བྱས་དེ་སོ་སོ་བར་གྲུབ་པས་སྐད་
ཅིག་མར་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ནའང་ད་རུང་འདུས་མ་བྱས་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲིན་པ་
དེ་དག་ལ་འདི་དྲི་སྟེ། དེ་ལྟར་བུའི་ཡུལ་ཅན་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འདུས་མ་
བྱས་དེ་རྣམས་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་སམ་མི་ལྟོས་ཞེས་དྲིའོ། རྟོགས་དང་པོ་ལྟར་ཡུལ་
འདུས་མ་བྱས་རང་གི་སྐྱ་མ་སྐྱ་མའི་སྐད་ཅིག་མ་རིམ་པར་འབྱུང་བ་གང་གི་མཐུ་
ཡིས་སྐད་ཅིག་བྱི་མ་བྱི་མ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ནི། རྒྱ་དང་རྒྱུ་
ལས་སྒྱེས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདུས་མ་བྱས་སུ་འདི་མི་འགྱུར་ཏེ།
དབང་ན་འདུས་བྱས་སེམས་དྲང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རིམ་བུ་བཞིན་དུ་འགྱུར་
རོ། རྟོགས་པ། སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་འདི་དག་ཏུ། རང་དབང་འབྱུང་བར་
འདོད་ན་ནི། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་
འགྱུར། ཞེས་འགྲེལ་གཉིས་པ་ལྟར་ཁས་བྲལ་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡུལ་འདུས་

མ་བྱས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་རང་ཡུལ་བྱེད་ཀྱི་གཤམ་པ་སོ་སོའི་རང་དུས་ལ་
སོགས་པ་འདི་དག་ཏུ་སྐད་ཅིག་སྐྱ་མ་སོགས་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་རང་
དབང་དུ་འབྱུང་བར་འདོད་ན་ནི། རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་
བྱིར་ན། དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་རྟག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཁོ་ནར་
ཟད་དོ། རྟེན་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཁས་ལེན་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་མེད་གང་
རུང་དུ་འགྱུར་དགོས་ཚུལ་ནི། བརྟགས་མཐའ་བཟུང་སྟེ་གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་བཞིན་
པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་མིན་ན་དེ་རྟག་ཏུ་ལྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པར་ཅིས་མི་
འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་གཞན་སྐྱར་ཡོད་ལ་བྱིས་མེད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱ་ལོག་སྟོབས་
ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལྟོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་གནས་སྐབས་མིན་
པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་རྒྱ་མེད་པས་དེ་ལོག་པ་མེད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ལན་ཅིག་
མིན་ཟེན་པས་མ་འོངས་པ་ནའང་ལྟོག་པ་མི་མིན་ལ། འདི་མ་བྱུང་བའི་དུས་
ཀྱང་མི་མིན་དེ། དངོས་པོ་གཞན་མ་སྒྱེས་པ་ནི་རྒྱ་མ་ཚང་བས་ཤོལ་བ་ཡིན་
ལ། འདི་ལ་རྒྱ་མི་དགོས་པས་ནམ་ཡང་ཡོད་པར་ཅིས་མི་འགྱུར་ལ་དེ་བཞིན་
དུ་འགྲེལ་ཀུན་ནའང་ཡོད་དགོས་ལ། ཡང་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་པ་འདི་དག་
ནི་རང་རང་གི་རྒྱ་ཡིས་བྱས་པ་སྟེ། ས་བོན་མ་བཏབ་བཞིན་དུ་ལོ་ཏྲག་ཉེ་བར་
སྤང་ནས་འོངས་སྟོད་པ་མེད་ནའང་། ས་བོན་བཏབ་ན་ལོ་ཏྲག་མངོན་སུམ་
ཡོད་པར་བྱར་རུང་བ་བཞིན་རྒྱ་ལ་ལྟོས་ཚད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྒྱའི་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་ཡོད་ཅིང་སྤང་དུ་རུང་མེད་ཀྱི། གང་ལ་རྒྱ་མེད་པ་དེ་དག་རྒྱའི་རྗེས་སུ་

མི་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ནས་དུ་འང་ཡོད་པར་བྱར་མི་རྣམས་ཤིང་ཡོད་པར་མི་རུང་
སྟེ་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་ནོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་སྐད་ཅིག་མ་
རྣམས་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་རྒྱ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་
དག་གིས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྐད་ཅིག་མཁམ། རྟག་ཏུ་ཡོད་མ་སྦྱངས་པའི་སྐད་
ཅིག་དུ་མ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་པས་འགལ་འདུལ་དེ་ལས་ཆེ་བ་མེད་ཅིང་
བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་བསལ་ཙམ་གྱི་གཞན་སེལ་རྟོག་
པའི་གཞུགས་བརྟན་ལ་ཡུལ་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་གཅིག་བདེན་དུ་བརྟོམས་
པར་ཟད་ཀྱི། ཡུལ་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་དོན་བྱེད་པའི་རྣམས་པའང་མེད་
ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་དོན་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཞོད་
མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་མངོན་སུམ་སྤང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་དང་དེར་ཞེན་པའི་
འགོ་བརྒྱུས་མི་འོས་ཤིང་། མངོན་སུམ་དུ་མ་སྤང་། ཆོད་མས་མི་འགྲུབ་པའི་
རྟག་དངོས་སོགས་ལ་སྟོ་རྟོན་འཆའ་བ་རྣམས་ནི་ཆེས་མི་འོས་པ་ཉིད་དོ། །
གསུམ་པ་རྟག་དངོས་བཀག་པའི་མཚུག་བསྟུ་བ་ནི། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་མ་ཡིན་
ལ་། རྟོད་འདོད་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། མ་ཞིང་གཞུགས་བཟང་མི་བཟང་
ཞེས། འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ཅི་པན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་
རྟག་བདག་དང་དབང་ལྷན་འདུས་མ་བྱས་སོགས་ལ་སྟོམ་པས་གཞག་པ་ཙམ་
ལས་ཡུལ་རང་ལ་དོན་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་རྩེད་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་
འདྲ་བ་ལ། ཡུལ་དེ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་པོ་སོགས་སུ་འདོད་པའི་སྟོས་ནན་གྱིས་དེ་

ཡོད་པར་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་འབྲིག་པ་བརྟེན་མི་རྣམས་པའི་
མ་ཞིང་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་འདི་གཞུགས་བཟང་ངམ་མི་བཟང་ཞེས། འབྲིག་
པའི་འདོད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱེད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་
བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་པན་ཏེ། དེ་དག་གིས་གྲུབ་ཏུ་མེད་པའི་འདོད་དོན་ནི་འབྲིག་
པ་ཡིན་ན། མ་ཞིང་དེ་འབྲིག་པའི་དོན་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་དང་བྲལ་བས་རེ་བ་
རྒྱབ་མི་རྣམས་པ་དང་འདྲ་བར་རྟག་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་འདྲ་བ་ནི་དོན་བྱེད་པའི་
རྣམས་པས་སྟོངས་པས་དེ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་། ཁས་སྤངས་པའི་དོན་ལྟར་ཐོབ་པ་
ནམ་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་སྟོང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་དངོས་
པོ་རྣམས་ལ་དགག་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་རྣམས་གཞག་བྱེད་ཀྱི། མེད་བཞེན་ནན་
གྱིས་བཏགས་པའི་དོན་མེད་ཀྱི་ངལ་བ་དང་དུ་མི་ལེན་ཞིང་མི་བསྐྱབ་ལ། དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ནད་མེད་ལ་སྤྲོད་བཏུང་མི་དགོས་པ་ལྟར་དགག་དགོས་པའང་
མེད་པས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གོང་དུ་རྟག་དངོས་མ་བཀག་
གམ་ཞེན། དེ་ནི་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བརྟགས་སུ་ཐེན་པ་མིན་ན་དགག་པའང་བྱེད་མི་དགོས་པས་དགག་པ་དེ་ནི་
གཞན་དབང་གིས་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་དངོས་
པོའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སྟོ་ཞིང་། དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་
བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་
ཅིང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་སྟོ་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་དགག་པར་བྱེད་དེ། དོན་

བྱེད་ཅུས་པ་བརྟག་གཞིར་བྱས་པ་ལ་དགག་སྐྱབ་གྱི་ཚད་མས་བཅད་པ་ལྟར་
སྐྱེས་བུའི་དོན་བསྐྱེམ་མེད་དུ་ཐོབ་ཅུས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ལྷན་བུད་མེད་གྱིས་
སྐྱེས་པ་ལ་བརྟག་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་བདག་མེད་བསྐྱབ་པ་
ཡིན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་མ་བསྟན་ནོ་སྙམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ།
ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཚོ་དེ་པར་འདོད་པའི་དོན་མ་ལུས་པ་བཟོད་ལ།
བཟོད་པར་འདོད་པ་ནི་དོན་བྱེད་ཅུས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འཛིན་ནོ། །དངོས་པོ་
ལ་བདག་མེད་པར་ཉོག་ན་དངོས་མེད་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཉོག་སྟེ། དངོས་མེད་
ནི་དངོས་པོ་བཅད་པའི་མེད་དགག་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པས་ན་ཐ་སྟད་
གྱི་ཚད་མས་ཀྱང་དོན་བྱེད་ཅུས་སྟོང་ལ་ཡུལ་རང་དབང་དུ་གྱུབ་པ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པར་ངེས་ནས། དངོས་མེད་ཁོ་རང་རང་རྒྱ་བྱུབ་པར་གཞིར་བཞག་
ལ་དགག་སྐྱབ་མི་བྱེད་པར་བསྟན་ན་དོན་དམ་པར་མ་གྱུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས།
དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་དེ་དངོས་པོ་གང་དགག་པ་དེ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་
བཏགས་གྱི། དེ་ལས་ལོགས་སུ་དངོས་མེད་ཅེས་རང་དབང་གིས་སྒྲོར་འཆར་
བ་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་ན་མཁས་པ་དག་གིས་དེ་རང་རྒྱ་བྱུབ་པར་ཡོད་པར་རྩི་ལྟར་
འཛིན། མ་བཟུང་ན་དེ་ཁོ་ན་ལ་དགག་ཀྱང་ཅི་དགོས་ལ། བསྐྱབ་ཀྱང་ཅི་སྐྱབ་
སྟེ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་པ་ཞེས་བྱའི།
དངོས་མེད་སོགས་གྱི་ཐ་སྟད་ནི་ཡོད་ཅིང་དེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་གི་
ལོགས་སུ་འབད་པ་ཚུམ་དགོས་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ནི་དོན་བྱེད་

ཅུས་གྱི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཛིན་ལ། དེ་ནི་དོན་བྱེད་ཅུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། གཞན་སྐད་ཅིག་མ་མིན་པ་ནི་རིམ་དང་ཅིག་
གོས་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདི་ཀུན་རྫོབ་བཤད་པའི་
སྐབས་སུ་གནད་ཆེད། །དེ་ལྟར་ཐ་སྟད་ལ་དབྱེད་ནས་རྩིས་ཡོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་འཛིན་པའི་ལུགས་ལ། བཏགས་ཡོད་ཙམ་ནི་རང་རྒྱ་བྱུབ་པའི་ངོ་བོར་མེད་
པས། དེ་དག་དོན་གཞན་གིག་ཏུ་གཞག་མི་དགོས་ཏེ། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་
སྒྱི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་འང་དོན་དམ་པར་ཉོག་མི་ཉོག་གཉིས་གང་དུ་འང་
མ་གྱུབ་ཀྱང་། ཐ་སྟད་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་མི་ཉོག་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཅིང་ཉོག་
པའི་ཐ་སྟད་ནི་མི་ཉོག་པ་ལས་ལོག་ཙམ་ལ་ཉོག་པར་བཞག་པ་དང་། རིགས་
འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ལ་ཉོག་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གེས་པར་བྱའོ། །
དེས་ན་གནས་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པའི་ངོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་བཏགས་
པ་ཙམ་དུ་གནས་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་རང་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྒྲུང་བ་རྣམས་ནི་
མ་གྱུབ་བཞིན་དུ་འགོག་ཏུ་མེད་པ་རྒྱ་ནང་གི་ཁྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེས་ན་གང་
གཅིག་སྤར་བདེན་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་འདིས་དུས་དང་རྣམ་
པ་ཀུན་ཏུ་གཅིག་བདེན་འགོག་གི་ ཐ་སྟད་བཏགས་པའི་གཅིག་ཙམ་འགོག་
པ་མིན་པར་གེས་པར་བྱའོ། །བཏགས་པའི་གཅིག་ཙམ་ནི་དུ་མ་ལ་གཅིག་
ཅེས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དོན་དུ་གཅིག་སྤར་གྱུབ་པ་མ་ཡིན་པས་དེས་
གཅིག་བདེན་ལ་མི་གཞོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་བདེན་གྱུབ་དང་།

ཐ་སྟོད་བཏགས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་པ་སོགས་ཤན་བྱེད་པ་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ།
སེལ་པའི་སྒྲ་བཞིན་དུ་ཐད་ཀར་གོ་བ་ཤན་བྱེད་པ་ཞིག་ལེན་མ་ཤེས་ན་གཞུང་
གང་འཆད་ཉན་སེམས་ཀྱང་རྩ་པལ་བ་རྩ་བཞིན་འཛིངས་ནས་ཅིར་ཡང་ངོས་
མི་ཟེན་པ་འབྱུང་བས་ཤན་བྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་གང་ཟག་གཅིག་བདེན་དགག་པ། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་
པར། གང་ཟག་བསྟན་དུ་མི་རུང་བས། གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་། །
བྲལ་བར་གསལ་བར་རབ་ཏུ་ཤེས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་འཁོར་བ་གཅིག་
ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་ཅིང་བཅིང་གོལ་གྱི་ཐ་སྟོད་གདགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་
སེམས་ཙན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཅིག་པུར་ཞེན་ནས་གང་ཟག་ཅིས་ཐ་སྟོད་
བཏགས་ཏེ། གང་ཟག་འཁོར་བར་འབྱམས། ཐར་པ་ཐོབ་ཅིས་སྒྲ་བྱེད་སྐད་
ཅིག་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཛིག་པའི་བྱིར་ལོ། དེ་ལ་སྒྲོས་དམིགས་ནས་བདག་
དང་སྦྱེས་བྲལ་སོགས་པའི་རྣམ་གངས་ཀྱིས་བརྗོད་ཅིང་རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ། འགོ་བ་རྣམས་ནི་མ་བཏགས་མ་དབྱེད་པར་རའོ་སྟེ།
དུ་འཛིན་ཞིང་། དེའང་བྱི་རོལ་པ་རྣམས་ནི་བདག་དེ་ཉིད་ཟ་བ་པོ་དང་། ཏྲག་
པའི་དངོས་པོ་དང་། རྣམ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དང་ལྡན་པར་འདོད་ལ། རོ་བོ་ཡང་མ་སྦྱེས་ཡེ་ཡོད་ལྟ་བུར་ཞེན། དེ་ལ་ལས་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་དང་། ལ་ལས་མ་བྱུང་བ་དང་། ལ་ལས་བཅུ་པོ། ལ་
ལས་ཤེས་པ་སོགས་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲོག་ལ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་གཟེར་སྒྲ་

ཚོགས་བཏབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུའོ། གནས་མ་བུའི་སྟེ་བ་དག་ནི་བདག་དེ་
ནི་དངོས་པོར་ཡོད་ཅིང་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ། དེ་སྤང་བོ་དང་གཅིག་
ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་ཐ་དད་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཏྲག་མི་ཏྲག་
སོགས་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་དོ། ཁངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་
མཚན་ཉིད་པ་འཛིན་པའི་ནང་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤང་བོ་ལྟེ་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུ་
ལ་རའོ་སྟེ། དུ་སྒྲོམ་པར་ཟད་གྱི། བདག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་པར་
འདོད་པའི་དེ་ཡི་རྩལ་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་ན། འདི་ལྟར་སྐད་ཅིག་སྐད་
ཅིག་གིས་སྒྲེ་ཞིང་འཛིག་པ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ལྟེ་པོ་འདི་མ་ཡིན་པར། གཞན་
ཞིག་ནས་གང་ཟག་ཅིས་བྱ་བ་ཞིག་དུ་ལ་ཙམ་ཡང་རིགས་པ་དང་མཐུན་པར་
བསྟན་དུ་མི་རུང་བས་ན། གང་ཟག་ཅིས་བྱ་བ་གདགས་གཞི་སྤང་བོ་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་དོན་དུ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་
དང་བྲལ་བར་སྒྲོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་རབ་ཏུ་ཤེས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་མ་གྲུབ་ལ་སྤང་བོ་ནི་དུ་མ་དང་མི་
ཏྲག་པ་ཡིན་པས་བདག་གཅིག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མི་རུང་ངོ། གཞན་
ཡང་བདག་དེ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་རང་བཞིན་གཞན་དང་གཞན་
འབྱུང་བས་དུ་མར་འགྱུར་ཞིང་བྱེད་པོ་སྦྱོད་པོ་ཐ་དད་ལ། སྐད་ཅིག་མ་མིན་ན་
ནི་སྒྲ་མ་མི་འཛིག་ལ་བྱི་མ་གཞན་མི་འབྱུང་བར་ཏྲག་པ་གཅིག་པུའི་རང་བཞིན་
དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བཅིང་གོལ་བདེ་སྒྲ་སོགས་མི་འཐད་ཅིང་མ་སྦྱེས་

པ་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་དེ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་འགྱུར་ཞིང་
སྦྱིར་རྟག་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ། །བརྗོད་མེད་ཀྱི་བདག་
ནི་བདེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ལོག་པས་བྱ་བ་བདེན་པར་གནས་ག་ལ་སྲིད་དེ།
གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏྲག་ལ་
སོགས་ལྟར་བསྐྱིམ་མི་དགོས་པར་གྲུབ་ལ་ཐ་སྟོད་དུ་འང་དངོས་པོ་ཡིན་ན་
གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་གཞག་ཏུ་ཡོད་པས་
བྱ་བ་པ་ལ་བདག་ལ་དེ་མེད་པས་ན་བདག་དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་
བཟུང་བྱེད་མེད་པའི་བྱ་བ་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྟེ། ཤིང་མེད་
པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཤ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བཙུན་ལྟ་
འདས་ཀྱིས། དཔེར་ན་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། ཤིང་རྟ་ཞེས་ནི་བྱ་བར་
འདོད། །དེ་བཞིན་སྤང་བོ་རྒྱུར་བྱས་ནས། ཀྱུན་རྗེ་བུ་ཉི་མེས་ཅན་བརྗོད། །
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་
བྲལ་བས་དོན་དམ་པར་བདེན་པ་མེད་ཀྱང་། ཀྱུན་རྗེ་བུ་ཐ་སྟོད་དུ་སྤང་བོ་ལྟ་
རྒྱུར་བྱས་ནས་བདག་ཏུ་དམིགས་པ་སྟེ། སྤང་བོ་ལྟ་ཆ་མ་བྱེས་པ་ཙམ་ལ་གཅིག་
ཏུ་བཟུང་བ་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བཏགས་པ་དང་། སྤང་བོ་ལྟ་ཆ་རྒྱུན་རྒྱུན་ཅིག་
མ་རྣམས་ལ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་སྟེ་རྒྱུན་ཅེས་བྱ་ཞིང་། ཕྱོགས་དང་དུས་ཀྱི་ཆ་བྱེས་
པ་མ་ཡིན་པར་དེའི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་གཅིག་སྤང་བཏགས་
ཏེ། གང་ཟག་འདི་ནི་སྤང་འདི་ནས་འཕྲོས། བྱིས་འདིར་སྦྱེ་ཞེས་ཐ་སྟོད་དུང་

བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རང་འཛིན་ལྟར་སྦྱོས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་
པའི་ར་ཙམ་ལ་དམིགས་ཀྱི། སྤང་བོ་ལྟ་ལ་ཆ་བྱེས་ནས་གསལ་བོར་དམིགས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དམིགས་རྣམས་སོ་སོར་མི་བྱེད་པར་གོམས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་
འཇུག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བཏགས་ཚོས་གང་ཟག་དེའི་
གདགས་གཞི་སྤང་བོ་ལྟ་ཡིན་པས་སྤང་བོ་ལྟ་ཙམ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་ཞེས་
དམིགས་རྣམས་བྱེ་ཞིང་དབྱེད་ན་དེ་ལྟར་འཛིན་དགོས་ཏེ། སྤང་འཛིན་གྱི་སྦྱོས་
དམིགས་ལྟལ་བཏགས་པའི་སྤང་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་། གདགས་གཞི་གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་རང་མཚན་དམིགས་པར་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལས་
འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་དེ་གང་ཡིན་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་གིས་ཡིད་རྣམ་
ཀྱི་རྒྱུན་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་སྤང་བོའི་རྒྱུན་སོགས་འདོད་ཀྱང་། དོན་དུ་ལས་
བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ལ་སྦྱོན་གྱི་གཞན་དུ་སྦྱོན་མི་སྲིད་པ་ལ། ལས་བྱེད་པ་པོ་ཞེས་
བྱ་བའང་དུ་མ་ཚོགས་པའི་ཚོས་ཞིག་ལ་བྱེད་པོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བཏགས་པ་ཙམ་
ལས་དོན་དམ་པར་ནི་ལས་བྱེད་པོ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་
པ་མེད་ལ་དེ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ལས་རྒྱུ་འབྲས་བྱས་པ་རྟེན་མི་ཟ་ཞིང་། མ་
བྱས་པ་དང་མི་སྤྲད་པ་ཡིན་ཏེ། བཏགས་ཙམ་མིན་པར་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་
ན། དེ་རྟག་པ་ཡིན་ན་ནི་ལས་བྱར་མི་རུང་ལ་འབྲས་སུ་སྦྱོན་ཡང་རུང་བ་མི་
འཐད། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་ནི་བྱེད་པོ་དང་སྦྱོད་པོ་ཐ་དད་པས་རྣམས་སྦྱོན་བྱིང་
བར་མི་འཐད་པ་དེས་ན་ཚོས་དུ་མ་ལ་གཅིག་ཏུ་བཏགས་པའི་ར་ཙམ་དེ་ཉིད་

བྱེད་པོར་ཡང་རུང་ལ་རྣམ་སྤྲིན་མྱོང་བ་པོར་འཐད་དེ། སྤར་ངས་འདི་བྱས།
ད་ལྟ་ས་བོན་འདི་འདེབས། སང་སྟོན་དུས་བཟའོ་ཞེས་དུས་ཀྱི་ཆ་མི་སྤྱེ་བར་
གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་ང་ཙམ་དེ་ཡི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ལས་
རང་གིར་བྱ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། རོན་དམ་པར་ད་ལྟའི་ང་ཙམ་པོ་འདི་
ཡང་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དཔྱད་རིགས་ཀྱིས་རྟེན་
དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བདག་སྤར་སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་མྱོང་སྟམ་པ་དང་།
ད་ལྟ་བདེའོ་སྟམ་པ་སྤར་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་དང་ད་ལྟའི་སྤང་པོ་ལྟ་ཆ་མ་བྱས་པར་
གཅིག་ཏུ་བརྟགས་པ་དེ་བཞིན་སྤྱིད་པ་ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་བར་དུ་རིལ་པོ་
གཅིག་ཏུ་བརྟགས་ནས་ངའོ་སྟམ་པ་དེའི་དབང་དུ་ན་ཡུལ་དང་དུས་ལ་སོགས་
པའི་ཆ་སོ་སོར་བརྟགས་གིང་དབྱེད་ནས་མ་བྱས་པའི་ང་ཙམ་ཞིག་ལས་འབྲས་
ཀྱི་རྟེན་དུ་འཐད་དེ། ཆ་བྱས་ན་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དུས་མཉམ་པ་ནི་མི་སྤྱིད་
པས་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་འབྱུང་བར་བསྐྱབ་མི་ལུས་སོ། །
དེ་ལྟར་སྤར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་། ད་ལྟའི་མྱོང་བ་པོ་དང་། མ་འོངས་ན་མྱོང་
བར་འགྱུར་བ་པོ་རྣམས་བདག་གོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བརྟགས་པ་དེས་ན་བདག་དེ་
ནི་དུ་མ་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི། ལེགས་པར་དབྱེད་ན་སྤར་དང་ད་
ལྟ་མ་འོངས་པའི་སྤང་པོ་ཐམས་ཅད་རིམ་པས་སྒྲད་ཅིག་མ་མ་གཏོགས་གཅིག་
ཡིན་པ་མི་སྤྱིད་པས་དབྱེད་པའི་དབང་དུ་ན་ལས་བྱེད་པོ་དང་མྱོང་པོ་རྒྱུན་གཅིག་
ལ་བརྟགས་པས་རྒྱུན་ཙམ་བཞག་ཀྱང་གཞལ་ལུགས་གཅིག་ཏུ་ན་འགལ་བ་

མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱུན་ཙམ་ཞེས་པའི་སྤང་པོ་འང་དབྱེད་ན་བརྟགས་པ་ཙམ་
ཡིན་ལ། མཐར་དུ་མ་ལ་མ་བརྟགས་པའི་གཅིག་བདེན་མི་རྟེན་པས། མདོར་
ན་གང་ཟག་གཅིག་བདེན་མི་སྤྱིད་པར་དུ་མ་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྟགས་པའི་གང་
ཟག་ཙམ་གྱི་ཚུལ་འདིས་ལས་འབྲས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་སོགས་གནད་ཀྱི་རོན་དུ་
མ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་སྐབས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཞེས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྤྲིན་པ་ནི་ལས་བསགས་པ་པོ་རང་ལ་སྤྲིན་པར་གསུངས་པའི་བདག་དེ་གང་
ལ་ངོས་འཛིན་དབྱེད་པ་ཡིན་གྱི། བག་ཆགས་ཀྱི་བགོ་གཞི་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་
གོ་བར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་གཅིག་བདེན་དགག་པ་ནི། ཐ་དད་ཕྱོགས་ཅན་དང་
འབྲེལ་བྱིར། །བྱབ་རྣམས་གཅིག་སྤར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལ་སྤྱིར་བྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་དུ་མ་ལ་དེའི་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་སོང་བ་ངོ་པོ་
གཅིག་གི་ཚུལ་གྱིས་བྱབ་པ་སྤྱི་བྱེད་བྱག་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་གང་གི་མཐའི་བར་
དུ་གང་གནས་པར་གྱུར་པ་ངོ་པོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱབ་པ་གོས་ལ་ཆོན་གྱིས་
ཁེབས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་བྱབ་པ་ནམ་
མཁའ་དང་དུས་དང་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ཆེན་པོ་དང་ཆད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་
དངོས་པོར་ཞེན་ནས་དུས་རྒྱུར་སྤྱི་བ་སོགས་བྱི་རོལ་པའི་འདོད་ཚུལ་བྱུང་ཞིང་།
ཡང་བྱེད་བྱག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གིས་གསལ་བའམ་བྱེད་བྱག་དུ་མ་ལ་རྗེས་
སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ནི་བྱབ་པ་རྟག་པ་མི་སྤྲོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཡོད་ཅིང་དེས་

གསལ་བ་རྣམས་བ་ལང་དུ་མ་ཐག་པ་གཅིག་གིས་བཏགས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲེལ་
ཞིང་གནས་ལ། དེའང་སྒྱི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་དང་།
ཉི་ཆོང་བ་བ་ལང་གི་སྒྱི་ལྟ་བུ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་སྒྱི་གསལ་རྒྱས་ཐ་དད་དུ་འདོད།
གྲངས་ཅན་བ་སྒྱི་གསལ་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བྱེད་
རྣམས་གང་ཡིན་ཡང་རུང་རིགས་པ་འདིས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་པའི་
ཕྱོགས་ཅན་ནམ། ཕྱོགས་ཐ་དད་པ་ཅན་ཏེ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་མི་འདྲ་བ་ཤིང་
ལ་སོགས་པ་དྲང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ན། བྱུང་བའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་དེ་རྣམས་
ཀྱང་གཅིག་ཕྱར་བདེན་པར་གྲ་ལ་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་དང་སྒྱི་ལ་
སོགས་པ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་བྱུང་བྱེད་ཕྱོགས་དང་དུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
དངོས་པོ་དེ་དག་དང་མ་འབྲེལ་ན་ནི་བྱུང་བར་འཛོག་མི་རུང་ལ། འབྲེལ་ན་
ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤིང་ལ་བྱུང་བའི་ཆ་དེ་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤིང་ལ་བྱུང་བའི་ཆ་
དེ་དང་གཅིག་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་ནི་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ཡིན་པ་
དེ་བཞིན་དུ་དེ་དང་འདྲེས་ཤིང་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེལ་བའི་བྱུང་བྱེད་གསལ་བ་
དང་ཤིང་དེ་དག་ཀྱང་ཐ་དད་མེད་པར་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་
ཡང་བྱུང་བྱེད་བྱེད་ཐུག་པ་ཤིང་ལྟ་བུ་གཅིག་སྒྲིམ་ན་ཡུལ་དུས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་
རྣམས་ཅིག་ཅར་སྒྱེ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་ལ། ཆ་སོ་སོ་གཅིག་མིན་ན་
ནི་བྱུང་བ་གཅིག་ཕྱར་གྲ་ལ་འགྱུར་ཏེ་བྱུང་བྱེད་དང་གསལ་བ་ཐ་དད་པའི་གྲངས་
བཞིན་དུ་མར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྒྱི་གསལ་སོགས་ལ་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་

ཀྱང་དོན་དུ་དེ་གཉིས་མ་འབྲེལ་ན་བྱུང་བྱེད་དུ་མི་རུང་ལ། འབྲེལ་ཕན་
ཆད་རིགས་པ་འདི་གཅིག་ཕྱར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཅོག་གཅིག་བདེན་འགོག་རུས་
སོ། །དེ་ལྟར་བྱུང་བྱེད་སྒྱི་ཞེས་པ་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་གཞན་སེལ་
ཡིན་གྱི་དོན་ལ་གྱུབ་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཡལ་ག་ལོ་མ་ལྷན་པ་མཐོང་བ་ན་
དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཤིང་ཞེས་བཏགས་པ་དེ་ལ་སྒྱིའི་ཐ་སྒྱུད་བཏགས་
པ་སྟེ། དེ་ཡུལ་དུས་ཐ་དད་པའི་བྱེད་བྱེད་ལ་རྒྱས་སུ་འགོ་བའང་ཡིན་ཅིང་། སྒྱི་
དེ་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་ནས་སྒྲང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲེས་ཏེ་དགག་སྒྲུབ་
བྱས་པའི་སྒྱི་ཁེགས་པས་བྱེད་བྱེད་ཁེགས་པ་དང་དེ་གཉིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་
ལ་སོགས་པའི་སྒྱོན་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཞན་ལས་ལྷོག་པར་སྒྲང་
བའི་ལྷོག་པ་ཆིག་ཀྱང་སྒྱི་དང་། གཞན་དང་རང་གི་རིགས་མཐུན་མཐའ་དག་
ལས་ཀྱང་ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་ཉིས་ཆོགས་ནི་རང་མཚན་ལ་འབབ་པས་བྱེད་བྱེད་
ཡིན་ལ་གཉིས་པོ་དེའང་ཆོས་དུ་མ་ལ་གཅིག་ཏུ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པས་གཅིག་
བདེན་མི་སྲིད་ལ། ནམ་མཁའ་ནི་དངོས་པོར་མི་གྲུབ་པའི་ཚུལ་འོག་ཏུ་འང་
འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་མ་བྱུང་བའི་གཅིག་བདེན་དགག་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་གཅིག་བདེན་
དགག་ཤེས་པ་གཅིག་བདེན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རགས་པ་གཅིག་བདེན་
དང་། རུལ་ཕན་གཅིག་བདེན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ། བསྐྱེབས་དང་མ་
བསྐྱེབས་དངོས་སོགས་ཕྱིར། །རགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཕྱར་མིན། །ཞེས་

གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྩལ་ཕྱ་རབ་དུ་མ་ཚོགས་པའི་ཆ་སྟེ།
དེའང་ནང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱི་རོལ་དུ་བུམ་སྒྲམ་ཁང་པ་རི་སྒྲིང་
རྩལ་པོ་སྟོང་ཆེན་པོའི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲང་བ་དེ་དག་གང་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་
དག་ལ་གོས་ལ་སོགས་པས་བསྐྱབས་པ་དྲང་མ་བསྐྱབས་པའི་དངོས་པོ་སོགས་
ཐ་དད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན། རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱང་བདེན་པའི་གཅིག་ཕྱེ་ཉིད་
དུ་འགྱུར་བ་མིན་ནོ། །དེའང་ལུས་ལྟ་བུ་ལ་དབེར་མཚོན་ན། གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་
པའི་ཆ་དང་མ་བསྐྱབས་པའི་ཆ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སོགས་ཁོངས་ནས། གཡོ་
བ་དང་མི་གཡོ་བ། ཚོན་གྱིས་བསྐྱར་བ་དང་མ་བསྐྱར་བ། ཚོག་པ་དང་མ་ཚོག་
པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཚོས་དུ་མ་ཡོད་པས་དེ་དག་གཅིག་ཕྱེའི་རང་
བཞིན་དུ་ག་ལ་འགྱུར། གལ་ཏེ་བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་སོགས་ནི་ཡན་ལག་
རྒྱུ་པ་སོགས་ལ་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་ཅན་ལ་མིན་ནོ་ཞེས། ཅི་ཡན་ལག་ཅན་
ཞེས་པ་དེ་ཡན་ལག་རྣམས་དང་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གཅིག་ན་ནི་མི་འདྲ་བ་
དུ་མའི་ཚོས་སུ་གནས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གྲུབ་ལ། ཐ་དད་ན་སྒྲང་དུ་རུང་དགོས་
པ་ལ་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང་། གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་ཀ་བུམ་བཞིན་དུ་
འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་གཉིས་འདྲ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བས་
ལོགས་ཤིག་ཏུ་དམིགས་མི་དགོས་ཤི་ན། རྒྱུ་པ་ལ་འདྲ་བས་འབྲེལ་བ་གང་
ཡིན་པ་ལག་པ་དང་འདྲ་བ་གཉིས་མི་གཅིག་ན་ནི་རགས་པ་རྣམས་གཅིག་ཕྱེར་
མི་རུང་ལ། གཅིག་ན་ནི་དུ་མའི་ཚོས་སུ་དམིགས་པའི་བྱིར་འགལ་བ་ལྟ་ག

བར་ཡང་དེ་ལ་གནས་པ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་པ་ཡན་ལག་
དུ་མ་ཚོགས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་གཅིག་བདེན་
མི་གྲུབ་པས་ཐ་སྟད་རྣམས་འཐད་གྱི། གཞན་དུ་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་བདེན་
དུ་ཡོད་ན་ཡན་ལག་དང་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ཀྱི་བརྟགས་པ་མི་འཇུག་མི་སྤྲོད་
དོ། ། །
གཉིས་པ་ལ་རྩལ་ཕྱ་རབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཁེགས་པས་
དངོས་པོ་དུ་མ་ཁེགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱོགས་སུ་འདོད་ཚུལ་
བརྗོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་པ་གཉིས། དང་པོ། འབྱར་བ་དང་ནི་བསྐྱར་བ་འཇམ། །
བར་མེད་རྣམ་པར་གནས་ཀྱང་རུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་འདིར་ཡུལ་
ལྟ་དང་དབང་པོ་ལྟ་སྟེ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ནི་གང་ཡང་
རུང་སྟེ། རགས་པར་སྒྲང་བ་ལ་དུ་མར་བཞིག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་ཡན་ཚུན་གཅིག་
གི་གོ་སྐྱབས་སུ་གཅིག་འདུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་བསགས་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་དུ་མཐོང་བས་དེ་དག་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་བར་དུ་གཞིག་ཏུ་རུང་སྟེ། དབེར་
ན་རྩ་བུམ་གྱི་མོར་བྱས། གྱི་མོ་བྱེ་མར་བཏགས། བྱེ་མའང་རྩིང་པོ་ཞིབ་མོར་བྱས་
པ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་སིལ་མར་བཅད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པས་ན་མིང་དུ་འང་གཟུགས་ཞེས་བཅུགས་སུ་རུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རོན་དུ་
ན་ཐོགས་རིག་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པས། རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་དུ་
ཡོད་པ་གནོད་པ་བྱུར་རུང་བ་ཞིག་གི་སྒྲ་དྲགས་སུ་གཟུགས་ཞེས་བཤད་དེ་གྱི་

གཟུགས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་རྩལ་སྤྲ་བ་ལ་དེ་མ་གྲུབ་སྟུམ་ན་རགས་པ་
ལ་ཡོད་པས་སྒྱུ་མེད་དོ། །རྣམ་ཤིག་མིན་པའི་གཟུགས་འདོད་པ་ལྟར་ན་འང་
རྟེན་ལ་གཞི་བཟུང་བ་ལྟར་ཡོད་པས་དེ་སྒྲ་གདགས་སུ་རུང་སྟེ། སྒྱིར་སྒྲ་ལ་བཤད་
འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་། གང་རུང་རེ་ལས་མེད་པ་སྟེ་ཕྱ་གསུམ་དུ་ཡོད་
པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཟུགས་སུ་རུང་བ་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བྱ་
ལ། །གཟུགས་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་རགས་པ་མིག་གི་ཡུལ་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་
བྲག་ཏུ་བཏགས་པའོ། །དེ་ལ་བཅའ་པོ་དེ་དག་རགས་པ་སྤྲ་བར་གསལ་ནས་
སྤྲ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ཆ་གསལ་བྱ་མེད་པ་ལ་རྩལ་སྤྲ་བ་ལ་ཅེས་བྱའོ། །
དེ་འང་དེ་ལས་ཆུང་རུང་གཏོང་དུ་མེད་པ་རྩལ་སྤྲ་བའི་རབ་བམ། སྤྲ་བའི་མཐར་
ཐུག་དང་། དེ་བདུན་ལ་རྩལ་སྤྲ་བ་སྟེ་གསལ་འགྱུར་ཏེ། རིམ་པས་ལྷགས་ཆུ་རི་
བོང་ལྷག་གྲང་ཉི་ཟེར་རྩལ་རྣམས་དང་སྟོ་མ་གྱི་གསལ་སྟེང་ཚད་ཀྱི་བར་བདུན་
འགྱུར་དུ་རྩི་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདོད་ཁམས་ན་དབང་པོ་ལ་སྒྲུང་རུང་གི་རྩལ་
ཆུང་རུ་ཞིག་ལ་མ་མཐའ་ཡང་དབང་པོ་དང་སྒྲུ་མེད་པའི་རྩལ་སྤྲ་བ་བརྒྱུད་
འདུས་ཡོད་ཅིང་། དབང་པོ་ལ་སྟེགས་ཡོད་ན་དེ་དེས་ཀླགས་ཏེ་གེས་པར་
བྱའོ། །དེས་ན་མཐར་ཆ་མེད་པའི་རྩལ་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་གྱི་རྩལ་རེ་
རེ་བ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གཟུང་བའི་དབང་དུ་ཡིན་གྱི་ཆ་སྟོ་སྟོ་བ་མེད་
ལ། །རགས་པ་རྣམས་ལ་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས་རྩལ་སྤྲ་བ་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ་མང་
ཏུང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །བོད་ཁ་ཅིག་རྩལ་སྤྲ་བ་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པ་འང་བྱུང་

ལ། །དེ་ལྟར་ན་རགས་པ་རྩི་བ་པ་མི་སྤྲོད་པ་སྟེ་གསལ་གྱིས་གཞི་བཟུང་པས་མི་འཐད་
དོ། །མཐོང་ན་རགས་པ་ཆ་གསལ་དུ་ཡོད་པས་རེ་སྤྲ་བ་གཏོང་བ་ཡིན་ལ།
མཐར་གཞི་མེད་དུ་གྱུར་ན་རགས་པ་ཡི་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བསམས་ནས་རྩལ་
སྤྲ་བ་དེ་ལས་ཆུང་རུང་གཏོང་བྱ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་རྩལ་སྤྲ་
བ་འདོད་པ་སྒྱུ་ལྷགས་ཡིན་ལ། གཞན་སྟེ་རྣམས་ནི་རྩལ་དེ་རྟག་པར་འདོད་
ལ། །རང་སྟེ་རྣམས་ནི་སྒྲ་དེ་མ་མཐའ་འདོད་པ་བྱུང་བར་རོ། །རྩལ་སྤྲ་བ་
དེས་རགས་པ་རྩི་བ་པའི་སྒྲ་བས་ན་རྩལ་དེ་དག་ལ་བར་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་
གང་རུང་གི་ཚུལ་དུ་རྩི་བ་དགོས་པས། དེ་ལ་འདོད་ལྷགས་གསུམ་བྱུང་སྟེ།
གཟུགས་ཟེར་བ་ན་རེ། སྤྲ་བ་སྟེ་གསལ་པ་རྩི་བ་དགོས་ཀྱི། མ་སྤྲོད་ན་རགས་
པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བས་རྩལ་རྣམས་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྱུར་
ཏེ་གནས་པ་ཁོ་ཁོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཆ་མེད་པ་ལ་སྟེགས་ཐ་དད་ཅིག་གིས་
འབྱུར་ན་ནི་འབྱུར་བ་དང་མ་འབྱུར་བའི་ཆ་ཡོད་པས་ཆ་མེད་དུ་མི་རུང་ལ། མ་
འབྱུར་བའི་ཆ་གཏན་ནས་མི་སྤྲོད་ན་ནི་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་དད་ཀྱི་གོ་སྒྲ་བས་ག་ལ་
ཡོད་དེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མཐར་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཀྱང་ཆ་མེད་པའི་རྩལ་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །ཡང་བྱེ་སྒྲ་སྟེ་གསལ་པ་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་
པན་ཚུན་མཐུས་མི་འཐོར་བར་འཛིན་གྱི། གཅིག་ཏུ་འབྱུར་བ་གོང་ལྟར་མི་
འཐད་པས་རྩལ་གཅིག་ལ་རྩལ་གཞན་གྱིས་བསྐྱོར་བ་ཅུང་དུ་བར་དང་བཅས་
པར་གཡག་རྩ་དང་ཞེ་ཞེ་གསེང་ལྟར་གནས་སྟེ་ཞེས་ཟེར། དེ་འང་མི་འཐད་དེ།

བར་ཡོད་ན་དེར་སྒྲུབ་མཁུ་གྱི་རྒྱལ་ཕྱོད་ལྟར་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པར་འགྱུར་
ལ། དེ་དང་ཡང་པན་ཚུན་སྤྱད་མི་ཤེས་པས་དེའི་བར་དུ་འདྲུལ་གཞན་ཡོད་
དགོས་པ་སོགས་མཐར་ཐུག་ཕྱོད་ལྟར་གཉིས་ཆོགས་པའི་བར་དུ་སྤྱིད་པ་གསུམ་
ཡང་གོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མདོ་སྤྱི་པ་སོགས་ནི་རེག་ལ་མ་
འབྱུར་བར་འདོད་དེ། གོང་ལྟར་འབྱུར་མ་འབྱུར་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པས་རྒྱལ་
མང་པོ་དག་ལ་དོན་དུ་གཅིག་གཅིག་ལ་རེག་པའམ་འབྱུར་བ་མེད་ཀྱང་བར་
མེད་པས་རེག་པར་འདྲུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་། གཅིག་གཅིག་ལ་
རེག་ཅིང་བར་མེད་ན་འབྱུར་བ་དང་དོན་གཅིག་ལས་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
སྤྱིད་དེ། རི་སྤྱིད་གཅིག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་བར་མེད་པ་མི་སྤྱིད་པས་ན། སྤྱད་
པ་དང་འབྱུར་བ་དོན་དུ་གཅིག་ཡིན་པར་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་
ཟེན་ཏོ། །དེས་ན་རེག་པའམ་བར་མེད་ན་མ་འབྱུར་བ་མི་སྤྱིད། མ་འབྱུར་ན་
རེག་པའམ་བར་མེད་པ་མི་སྤྱིད་པས་འདི་ཡང་གོང་གི་སྤྱད་མ་སྤྱད་བརྟགས་
པས་ཁེགས་སོ། །དེ་ལ་རགས་པ་རྩོམ་པའི་གཞི་སྤྱོད་པ་གྱི་རྒྱལ་དེ་དག་གཅིག་
ལ་གཅིག་འབྱུར་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དེ་དྲང་ནི། གཞན་མ་འབྱུར་བར་
བར་དང་བཅས་ཏེ་བསྒྲིམ་བུ་ཅོམ་དུ་འདོད་པའམ། ཡང་མ་འབྱུར་ལ་བུར་མེད་
པའི་རྣམ་པར་གནས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་དེ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུར་
སྟེ། ཕྱོགས་ཆ་ལ་བརྟགས་པའི་རིགས་པ་འདིས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་རྒྱལ་ཕྱོད་ལྟར་བཤམ་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གཞན་པ་ལ། ཆ་མེད་ན་རགས་

པ་མི་འགྲུབ། ཡོད་ན་སྤྱོད་པའི་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ། དབུ་མ་
གནས་རྒྱལ་ཕྱོད་རྒྱལ་གཅིག་ལ། །བལྟས་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །
རྒྱལ་ཕྱོད་གཞན་ལ་ལྟ་བུ་ཡང་། །དེ་ཉིད་གལ་ཏེ་ཡིན་བརྗོད་ན། །དེ་ལྟ་ཡིན་
ན་ས་ཚུ་སོགས། །རི་ལྟར་རྒྱས་འགྱུར་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའང་
ཕྱོགས་ཆ་ལ་བརྟགས་པའི་ཚུལ་ནི། རགས་པ་རྩོམ་པའི་ཆོད་བསམ་ན་གནས་
པའི་རྒྱལ་ཕྱོད་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་རྒྱལ་དུ་མ་ཆོགས་ནས་འདྲུ་དགོས་
ལ། དེའང་དབེར་ན་ཁང་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཤར་ངོས་སུ་བལྟས་པའི་ཆ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་གཞན་ལ་ལྟ་བུའི་ངོས་དེ་དང་དེ་ལ་འདི་ཕྱོགས་འདི་ལ་
བལྟས་པའི་ངོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གདགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་དུ་མ་འདུས་ནས་
རགས་པ་རྩོམ་པའི་ཆོད་པ། དབུ་མ་གནས་པའི་རྒྱལ་ཕྱོད་དེ་ལ། ཤར་ཕྱོགས་
གྱི་རྒྱལ་ཕྱོད་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་བལྟས་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལས་
ཆ་གཞན་མེད་པས། ཕྱོགས་ལྟག་མའི་རྒྱལ་ཕྱོད་གཞན་ལ་ལྟ་བུ་ཡང་། ཤར་
ལ་ལྟ་བུའི་ངོས་སམ་ཆ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲུ་ཏེ་བརྗོད་ན་ནི། ཁྱོད་
ཀྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་ན་ནི། སྤྱད་པ་རྩོམ་པ་འདི་དག་རྗེ་
ལྟར་རྒྱས་འགྱུར་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ནམ་ཅི། འོན་ཏེ་རྒྱལ་ཕྱོད་
བསགས་པས་སྤང་ལ་སོགས་པ་རྗེ་ཆེ་རྗེ་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་འདོད་ན་ནི་
རྒྱལ་གཅིག་ལ་གཏད་པའི་ངོས་གང་ཡིན་པ་དེ་གཞན་ལ་འདྲུ་བལྟས་སོ་ཞེས་
པའི་དམ་བཅའ་འདི་འདོར་བར་བྱ་སྟེ་འདི་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་

ལྟར་འགལ་ན་རགས་པ་ཚུམ་དུས་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་པའི་རྩལ་དེ་ལ་ཕྱོགས་
བཅུའི་རྩལ་བཅུས་ཅིག་ཅར་བསྐོར་བའི་ཆེ་དེ་ལ་ཆ་དུ་མ་དབྱེ་རྒྱ་མེད་པས་ཕྱོགས་
གཅིག་གི་རྩལ་ལས་རྩལ་གཞན་ལ་གོ་ས་གཞན་ཐོབ་པ་མེད་པས་ཕྱོགས་ལྟག་
མ་དོན་མེད་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། སྤར་ཡང་རྩལ་རི་ཙམ་ཆོགས་
ཀྱང་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ལས་མི་སྤྱིད་པས་རགས་པ་ཚུམ་མི་ཤེས་ལ། ད་
རུང་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན་རྩལ་གཅིག་གི་གོ་ས་རྟེན་པ་དེའང་རྩལ་སྒྲ་མའི་ཆ་ཐམས་
ཅད་ལ་བྱི་མའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་བྱལ་ན་ནི་གཉིས་ཀ་སྤུ་ཡིན་པ་ཉམས་
ཏེ། བྱལ་མ་བྱལ་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། ཐམས་ཅད་དུ་བྱལ་ན་ནི་བར་གྱི་
གོ་སྐབས་ཅུང་ཟད་མེད་པས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། གཅིག་ཏུ་སོང་ཡང་རི་ཆེར་
འགོ་བའི་མེད་དེ། རི་ཆེར་སོང་ན་ཆ་མེད་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པས་ཆ་མེད་གཅིག་
གིས་ཅིག་ཤོས་བྱལ་བའང་མི་རིགས་པ་དེས་ན་རྩལ་སྤུ་ཆ་མེད་གཅིག་བདེན་
ཞིག་ཡོད་ན། སའི་དབྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་མཆོ་ཆེན་པོར་འོངས་
པའི་རྩལ་སྤུ་ཆོགས་ཀྱང་། རྩལ་རི་ཙམ་མང་བ་དེ་ཙམ་ཆེ་ཞིང་རྒྱས་པར་མི་
འགྱུར་བར་རྩལ་སྤུ་ཆ་གཅིག་གི་ཆོད་ཁོན་ར་འགྱུར་རོ། །འདི་སྐབས་རྩལ་སྤུ་
ཞེས་པ་སྤུ་རབ་ཀྱི་རྩལ་ཆ་མེད་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི། དེ་བདུན་བསགས་པའི་རྩལ་
སྤུ་ལ་གོ་བར་མི་བྱའོ། །སྤྱིར་རྩལ་སྤུ་དང་རྩལ་སྤུ་རབ་ལ་བྱད་ཡོད་དེ།
རྩལ་སྤུ་ཆ་བདུན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། སྤུ་རབ་ཅེས་སྤུ་བའི་རབ་ཏུ་གྱུར་
པའམ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་མོད། རྩལ་སྤུ་མོ་དང་། དེ་སྤྱོད་བསྐྱུས་པའི་རྩལ་སྤུ་

ཞེས་པ་སྤྱི་མིང་ཡིན་པས་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་ཐད་དུ་འཇུག་ཡུལ་ཤན་བྱེད་དགོས་
སོ། །
གཉིས་པ་ཆ་ཡོད་ན་སྤུ་རྩལ་དུ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། རྩལ་སྤུ་གཞན་ལ་
སྤུ་བའི་དོས། །གལ་ཏེ་གཞན་དུ་འདོད་ན་ནི། །རབ་ཏུ་སྤུ་རྩལ་རི་སྤུ་བྱུར། །
གཅིག་སྤུ་ཆ་ཤས་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་སྤུར་དབྱད་པས་
འཇིགས་ནས། དབུ་མ་རྩལ་གྱི་རྩལ་སྤུ་གཅིག་ལ་སྤུ་བའི་རང་བཞིན་གཅིག་
སྤུ་དེ་གཞན་ལ་སྤུ་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྩལ་སྤུ་གཞན་ལ་སྤུ་བའི་དོས་གལ་ཏེ་གཞན་
དང་གཞན་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི། །རབ་ཏུ་སྤུ་བའི་རྩལ་དེ་རི་སྤུ་བྱུར་ན་
གཅིག་སྤུ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུའི་
ཆ་དང་སྤུ་པས་སོ། །དེས་ན་སྤུ་བ་རྣམས་ཀྱང་རགས་པ་ལ་སྤུ་པས་བཞག་
ཅིང་། དེའི་གདགས་གཞིའང་དུ་མ་ལ་དམིགས་ནས་བཞག་གི་ཆ་མེད་གཅིག་
བདེན་གྱི་རང་མཆོན་མི་སྤྱིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་རྩལ་སྤུ་ཆ་དེ་ཞིགས་པས་དངོས་པོ་དུ་མ་ཞིགས་པར་བསྟན་པ་ལ།
རྟགས་འགོད་པ་དང་། བྱལ་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ། རྩལ་སྤུ་རང་བཞིན་
མེད་བྱལ་པ། །དེ་ཕྱིར་མིག་དང་རྩལ་ལ་སོགས། །བདག་དང་གཞན་སྤྱོད་
མང་པོ་དག །རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་
དེ་སྤུར་རྩལ་སྤུ་རྩུ་རྩུ་བཞིན་མེད་པར་བྱལ་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན། མིག་དང་རྩལ་
ལ་སོགས་པ་བདུག་དང་གཞན་གྱི་སྤེལ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་མང་པོ་དག་ཀྱང་རྩུ་

བཞིན་མེད་པར་མདོན་པ་འཕམ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིམ་པ་མེད་པར་རྫོགས་པ་
མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རང་སྤེས་སྒྲིམ་པ་མིག་དང་གཟུགས་དང་དེའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་སོགས་དོན་དམ་པར་འདོད་པའོ། །གཞན་སྤེས་གཟེགས་ཟན་
སོགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་རྫོགས་དང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་བ་སྒྲུབ་པ། དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེས་བརྒྱུ་དང་། དེ་ཡི་ཡོན་
ཏན་དེ་ལས་བདག་། དེ་ཡི་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་ཡང་། དེ་དག་དེ་དང་འདྲ་བ་
ཅན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱལ་ཕྱན་མེད་པས་མིག་སོགས་དེ་དག་རང་
བཞིན་མེད་པའི་འཐད་པ་ཅི་ཡིན་ན། འདི་ལྟར་རང་སྤེས་དག་ནི་གཟུགས་ཅན་
གྱི་ཁམས་བརྒྱུ་པོ་རྒྱལ་བསགས་པ་ཡིན་པས་ན་རྒྱལ་ཕྱན་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དུ་
འདོད་པ་དང་། བྱི་རོལ་པ་དག་གིས་འདོད་པའི་རྒྱལ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་
ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫོགས་རྣམས་ཀྱང་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་དེས་
བརྒྱུ་པར་འདོད་པ་དྲི་དང་། གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོལ་སོགས་པ་པལ་ཆེར་
རྒྱལ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་དང་། འདེགས་འཛོག་བརྒྱངས་བསྒྲུམ་འགྲོ་བའི་
ལས་ནི་ལུས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་ན་རྒྱལ་དེ་ཡི་ལས་ཀྱི་བདུག་ཉིད་ཡིན་
པ་དང་། ཡོད་པ་དང་བ་ལང་ལྟ་བུ་སོགས་སྤྱི་ཆེན་པོ་དང་ཉི་ཆོ་བ་དང་། བྱེ་
བྲག་གམ་བྱུང་པར་ས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་པལ་ཆེར་དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་
རྟེན་པ་ཡིན་པས། རྒྱལ་དེ་ཡི་སྤྱི་ཡིན་པ་དྲི་རྒྱལ་དེ་ཉིད་བྱུང་པར་ཡང་ཡིན་
ལ། རྒྱལ་དེ་དག་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དྲི་དྲི་ལྟ་བུ་ཅིག་འདྲུ་བ་ཅན་ཡང་ཡིན་

པར་འདོད་པ་དེའི་བྱིར་དེ་མེད་པས་དེ་ལ་དངོས་སམ་བརྒྱུད་པས་འབྲེལ་བ་
དེ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་ཕྱན་གྱི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་
ལྟར་རྒྱལ་ཕྱན་རང་མེད་པས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྒྱུ་བདེན་པར་མེད་ལ་
དེ་ལྟར་ན་དབང་ལྡན་ལ་བདག་རྒྱུན་དང་ཡུལ་ལྡན་ལ་དམིགས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་སྤྱིས་
པའི་མིག་ཤེས་སོགས་ལྟ་བུ་བདེན་པར་མི་འགྲུབ་ལ། དེ་མ་གྲུབ་ན་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་དེས་མདོན་པར་བསྒྲུབས་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱང་བདེན་པར་མི་འགྲུབ་ཅིང་།
དེ་ལྟར་ཆོགས་དུག་མ་གྲུབ་ན་དེ་འདས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་
ལ། སེམས་བདེན་པར་མེད་པ་དེའི་ཆོ་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫོགས་གཅིག་པའི་འདྲ་
ཤེས་དང་། ཆོར་བ་དང་། སེམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་
རང་བཞིན་མེད་པར་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཤེས་ལུས་སོ། །ལྷན་མིན་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་
ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དངོས་སམ་བརྒྱུད་པས་འབྲེལ་བ་ཅན་དེ་དག་
ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་གྲུབ་ཅིང་། ལྷན་མིན་དེ་དག་སྤྱོད་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་
དོན་དུ་མེད་པར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུམ་བུ་དུམ་བུར་ལན་བརྒྱུར་བཤིག་
པས་ཤི་ཟེན་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མཆོན་འདེབས་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་མིན་པའང་འབྱུང་བ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲིབ་དེ་ལྟར་ན་
འབྱུང་བ་མེད་པས་དེའང་མེད་དོ། །མཁའ་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ནི་སྤར་བསལ་
ཟེན་ཏེ། དེས་ན་ཁམས་བཙུག་པོ་འདྲུ་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་གསལ་བས་
ན་རང་སྤེས་སྒྲིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་བདེན་མེད་གྲུབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

གཞན་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པའི་དངོས་པོ་མང་པོ་ཞིག་བདེན་མེད་གྲུབ་ཚུལ་ཡང་། རྩལ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་རྩ་བ་རྩལ་མེད་ན་དེ་མེད་པ་དང་། སྒྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་གཟུགས་སོགས་འབྱུང་བཞིའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་འབྱུང་བཞི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་དེ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། འདེགས་སོགས་ལས་ནི་ལུས་ཅན་ལ་བརྟེན་ལ་ལུས་ཀྱི་རྩོམ་གཞི་རྩལ་མེད་པས་དེའང་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། སྤྱི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་བ་ལང་གི་སྤྱི་ལྟ་བུའང་གཟུགས་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་དེའི་སྤྱི་ཡིན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཤིང་དང་ས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྩལ་ལ་རག་ལས་ཤིང་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་དང་། ཡན་ཚུན་འདུ་བར་ཁས་སྒྲུངས་པ་དག་གྲུང་པ་ལ་ཆེར་རྩལ་ཕྱན་ལ་རག་ལས་པ་དེས་ན་སྤྱི་རོལ་པ་དེ་དག་གི་འདོད་པ་རྣམས་གྲུང་འཇིག་གོ། མདོར་ན་ལེགས་པར་དབྱེད་ན་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་ཡན་ཚུན་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་གནད་ཀྱིས་རྩལ་མ་གྲུབ་པས་བཅའ་པོ་མི་འགྲུབ་ལ། དེས་སེམས་གྲུང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཤེས་ཤིང་མཐར་ཆོས་ཀྱན་ལའང་བདེན་པའི་ཞེན་པ་འཇིག་རྟེན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷགས་ཕྱན་གྱི་པོན་པོ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྤྱུང་བས་གཞན་མི་བརྟན་ཞིང་རིམ་གྱིས་འཐོར་འགོ་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་པ་གཅིག་བདེན་དགག་པ་ལ། སྤྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་གཅིག་བདེན་དགག་པ་དང་། སྤྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་ལུགས་

ལ་ཤེས་པ་གཅིག་བདེན་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་ཐུན་མིན་སོ་སོའི་འདོད་པ་འགོག་པ་དང་། ཐུན་མོང་དུ་གཅིག་བདེན་གྱི་ཤེས་པ་མི་སྤྱི་དཔར་བསྟན་པས་མཐུག་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རང་སྤྱོད་རྒྱ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། སྤྱི་རོལ་པའི་ལུགས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྣམ་མེད་བྱེ་སྤྱི་བའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རྣམ་བཅས་མདོ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རང་རིག་འཐད་པར་སྒྲུབ། དོན་རིག་མི་འཐད་པར་སྒྲུབ། དེས་ན་རྣམ་མེད་པའི་ལུགས་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་རང་རིག་གི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་། དེ་རང་རིག་ཡིན་པའི་འཐད་པ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ། རྣམ་ཤེས་བཅའ་པོའི་རང་བཞིན་ལས། བརྒྱུག་པ་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་སྤྱེ། བཅའ་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདི་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱིར་སྤྱི་དོན་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གཉིས། འདོད་པ་ལའང་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་པ་དང་། རྣམ་བཅས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་རྣམ་མེད་དུ་སྤྱོད་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི། སྤྱི་དོན་ཡོད་གྲུང་དེ་དབང་པོས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་ཤེས་ནི་ཤེལ་སྒྲོང་ལྟ་བུ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་འཇིན་པར་འདོད་དེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོས་ཡུལ་ཁོ་རང་རྗེན་ཅེར་དུ་གཟུང་བ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བར་ན་མཚམས་སྦྱར་བའི་རྣམ་པ་ཞིག་ག་ལ་དགོས་ཏེ། རུམ་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་ན་ཡུལ་གྱི་གོ་ས་དེ་ན་གནས་པའི་རུམ་པའི་རང་མཚན་ཉིད་མདོན་སུམ་རྗེན་ནི་མཐོང་བ་འདི་ཙམ་མོ་སྒྲུམ་པ་སྤྱེ་

འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ངས་
མིག་གིས་བུམ་པ་མཐོང་ཞེས་མཐོང་བྱེད་མིག་དང་མཐོང་བྱ་བུམ་པ་ཁོ་ནར་
ཞེན་ནས་མངོན་སུམ་སྒྲ་བཞེན་པ་འདི་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་རྗེན་ཅེར་མཐོང་
བའོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་པས་དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་བརྒྱས་བུམ་པ་གཅིག་ལ་བལྟས་
ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བྱ་བུམ་པ་གཅིག་ཤུ་དེ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་
མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་དབྱེད་ན། ཡུལ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཤེས་ངོ་ལ་སྒྲ་བུས་
གཟུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཤེས་པས་མ་བཟུང་ན་དེ་ཤེས་པར་ཡང་ག་ལ་རུང་
སྟེ་བེམ་པོ་ལ་ཡུལ་ཤེས་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་མིག་དབང་གིས་མཐོང་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་བེམ་པོ་ཡིན་པས་ལྟ་བུ་དུ་མི་རུང་ལ་ཤེས་སོགས་དྲུང་བའི་
གཟུགས་ཀྱིས་བར་ཆོད་ན་འང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་གང་དང་
གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པས་མཐོང་ཞིང་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་དང་
བྲལ་ནས་རི་ལྟར་ཤེས་སུ་རུང་སྟེ་ཤེས་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་དབང་པོ་མིག་ཤེས་
ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུན་ཅུམ་སྟེ་ཡུལ་འཛིན་པའི་ལུས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་རྗེས་
སུ་འགོ་ལྟོག་གི་ངས་པས་གྲུབ་ལ། དེ་ཕྱིར་དཔེར་ན་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་གཟུགས་
བརྟན་ཤར་བ་ནི་མེ་ལོང་ནང་ལ་ཤར་བྱེད་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་སྒྱེས་པའི་
གཟུགས་བརྟན་ཡིན་གྱི། གཟུགས་དངོས་ག་ལ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་
ལ་སྒྲ་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནི་ཤེས་པ་དོན་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲ་བ་ཅུམ་ཡིན་ཏེ།
མི་བརྒྱས་བུམ་པ་གཅིག་ལ་བལྟས་ན་སོ་སོ་རང་རང་གི་ཤེས་པ་བུམ་པའི་རྣམ་

པར་སྒྲ་བ་སྟེ། མེ་ལོང་བརྒྱའི་ནང་དུ་བུམ་པ་གཅིག་གི་གཟུགས་བརྟན་སོ་
སོར་ཤར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གང་ཟག་བརྒྱ་པོ་དེ་སོ་སོ་རང་རང་
གི་རྒྱུད་ན་བུམ་པ་ཤེས་པའི་སྒྲ་བ་ཆའམ་ཤེས་ཆ་རེ་མེད་ན་ནི་བུམ་པ་ཤེས་པར་
ཡང་མི་རུང་ལ། ཡོད་ན་སོ་སོའི་སྒྲོ་ངོ་ལ་སྒྲ་བའི་ཆ་དེ་ཅིག་ཤོས་ལ་སྒྲ་བ་མི་
སྲིད་དེ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་སྒྲ་བ་ཕན་ཆད་རང་སྒྲ་བ་ཡིན་
པར་བརྗོག་ཏུ་མེད་ཀྱང་། འོན་ཀྱང་སྒྲ་བའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མེད་དུ་མི་
འབྱུང་བས་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་ནི་ཡོད་དེ། དེ་ལས་དེའི་རྣམ་པ་འབྱུང་
བ་ནི། རྒྱ་ལས་རྒྱའི་འབྲུར་ལྟ་བུའམ། གཟུགས་ལས་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་
སྟེ། དཔེར་ན། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ན། གཟུགས་དངོས་
ནི་མེ་ལོང་ལ་ནམ་ཡང་འཆར་མི་སྲིད་ཀྱང་། གཟུགས་ལ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་
སྒྲ་བ་བཞིན་དུ། རང་སེམས་ལ་གང་སྒྲ་བ་དེ་ནི་ཕྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་
འོས་མེད་ཀྱང་རྣམ་པ་དེ་ལ་རི་ཡོད་པ་མ་ལྟག་མ་ཆད་པར་ཕྱི་དོན་ལ་འང་ཡོད་
དགོས་ལ། དེ་ལྟར་རང་གི་སྒྲོ་ངོ་ལ་སྒྲ་བའི་རྣམ་པ་དང་། རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་
ཀྱི་ཕྱི་དོན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དུ་སྒྲ་བ་དེའི་འདི་རྣམ་པ་
ཡིན་གྱི་དོན་དངོས་མིན་པས། ཕྱི་དོན་དངོས་ནི་གློག་ན་མའི་ཚུལ་ཏེ་རྣམ་པ་
དེའི་ཕྱག་ཏུ་ཡིབ་པ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་བ་མེད་པར་འདོད། ལྷགས་
འདི་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་ཕན་ཆད་འདི་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་
པས་ཤིན་ཏུ་འཐད། འདི་དག་གིས་དཔེར་ན། ཆོན་གྱིས་བརྒྱུར་བའི་ཤེས་

མངོན་སུམ་བཟུང་ན། ཤེལ་མངོན་སུམ་ཚོན་གཟུགས་བརྟན་བཟུང་བ་ཡིན་
པ་ལྟར། མངོན་སུམ་སྤང་བ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སུ་
སྤང་བའི་གཞི་ནི་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྩལ་སྤྲ་བ་ཚོགས་པའི་སྤྱོད་ན་
ཡིན་པར་འདོད་པ་དེས་ན་དབང་པོས་ཡུལ་མི་འཛིན་པར་ཤེས་པས་འཛིན་
པར་འདོད་པའོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྱོད་ན་གཏན་ནས་མ་སྤང་ན་ཤ་བཟོགས་
གྱི་རྣམ་པ་འང་ཅིས་མི་འཛིན་ཏེ། བུམ་པ་དང་ཤ་བཟོགས་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་པ་
ལ། བྱད་མེད་པའི་སྤྱིར་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྤྱོད་ན་སྤང་ཞིང་དེ་པན་ཆད་ལྟོག་
གྱུར་ཡིན་ཟེར་གྲང་མདོ་སྤེལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་གཏན་མ་ཆུབ་པ་སྟེ། སྐད་ཅིག་
དང་པོ་ལ་ཡུལ་དངོས་སུ་རིག་ན་གཉིས་པ་སོགས་སུ་འང་ཅིས་མི་རིག་ ལྟོག་
གྱུར་ཡིན་ཡང་གང་གི་རྣམ་པ་གཏད་པ་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་ལས་གཞན་མི་
སྟིན་དེ། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་གཟུགས་དངོས་ཤར་བ་ནམ་ཡང་མི་སྟིན་གྲང་།
གང་མེ་ལོང་ལ་སྟོགས་པ་དེ་འཆར་བ་ལས་གང་རུང་རུང་མི་འཆར་བ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལ་སྐབས་འདིར་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་སྟོལ་གོ་
སྤྲ་བར་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་རྣམ་པ་ཅས་སུ་སྤྲ་བ་ལ་སེམས་
ཙམ་པ་དང་འདི་གཉིས་འདྲ་ཡང་། སྤྱོད་ན་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་མི་འདོད་
གྱི་བྱད་པར་ཙམ་མོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་ཅས་པ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་
འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་བརྟགས་པའི་མུ་གསུམ་ཡོད་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་
པར་འགྱུར་ལ། གཞུང་འདིར་ཐ་སྟོད་དུ་དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གང་བཞེད་ཅི་

ན། དགོ་ལྟན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཚད་མ་དང་འདི་ཀུན་མཐུན་པར་སྒྲ་ཚོགས་
གཉིས་མེད་པར་བཞེད་ཅིས་གསུངས་གྲང་། སྤྱིར་ཁ་ནང་ལྟ་རང་རིག་གི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་ཤེས་རྒྱུད་ཙམ་ལ་བསམས་ན། སྤང་བ་སྒྲ་ཚོགས་སེམས་སུ་གཉིས་
མེད་ཅིས་པ་དེའི་ཐ་སྟོད་རུང་བའི་སྐབས་ཙམ་ཞིག་ཡོད་མོད་གྱི། མུ་གསུམ་
པོའི་སྐབས་འདིར་ནི་དེ་ཙམ་མིན་པར་སྤྱིར་སྟོབས་གྱིས་རྣམ་པ་འཛིན་ཚུལ་ལ་
གོ་དགོས་པས་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པས་ལུགས་འདིར་ནི་ཐ་སྟོད་གྱི་ཚད་མས་
གྲུབ་ཅིང་གཞོད་པ་མེད་པ་ནི་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་མཐོང་བས་
བདག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྤྲ་ལ། གཞུང་གི་དགོངས་པ་འང་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
སེམས་ཙམ་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། རྩོན་གྱི་
སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་སྟོ་སོགས་འཛིན་པའི་སེམས་རིགས་འདྲ་ཤ་སྟག་པ་དུ་མ་
ལྟན་ཅིག་སྟེ་བར་འདོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་བཙོམ་ལྟན་འདས་གྱིས། གང་སྟེ་
སྤྱི་མེད་པར་སེམས་གཉིས་འབྱུང་བ་འདི་གནས་མ་ཡིན་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །
ཞེས་དང་། ཡང་སེམས་ཙམ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཅིག་
པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ལུང་དང་འགལ་བ་བརྟན་པ་ལ། དེ་དག་གིས་ཀློན་
ཀ་སྤང་པའི་དོན་དུ་ལུང་དེ་འདྲ་བ་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀུན་གཞི་ལ་དགོངས་
སོ་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། ཀུན་གཞིའང་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོད་སྒྲ་ཚོགས་
གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བས་དུ་མར་ཐལ་བ་དང་། ལུང་ཡང་རྩོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཚོས་
གྱི་གྲགས་པས། དེ་དག་རྣམས་ལས་རིགས་མཐུན་པའི། ཞེས་པ་ལ་སོགས་

གྱིས་མདོའི་དགོངས་པ་རིགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བར་
མི་སྲིད་པ་ལ་བཤད་པས་ཁྱེད་གྱི་ཚུལ་དེ་བོར་ནས་འཆད་པ་དེ་ལྟར་ན་མདོའི་
དོན་འདི་ལྟར་ཁོ་བོས་རིགས་པས་གསལ་བོར་སྒྲས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། སེམས་
གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི་མི་མཐུན་སྟེགས་དང་གཉེན་པོའི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་དང་། སེམས་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཞེས་པའང་
གྲངས་གྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པར་འབའ་ཞིག་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱོད་ལ་གྱི་དོན་
མེད་པར་བདག་དང་བདག་གི་དང་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་པའི་སེམས་ཉིད་
འབའ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པར་གྱུར་ནའང་རུང་ཞིང་འཐད་པ་ཉིད་དོ། །
དེ་ལྟར་སྒྲས་པ་མི་འཐད་པ་མེད་ཀྱང་རུང་། དགོས་པ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན།
རྣམ་སྒྲིན་ཀྱན་གཞིའི་ཤེས་པ་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོང་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་
རྣམ་པ་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ནི་མི་བསྐྱེད་པས་ཁྱེད་གྱི་
ཁས་ལེན་ཚུལ་ལས་འཕགས་སོ། །འོན་པ་མོལ་བོས་འདོད་པ་བཀག་ཀྱང་
དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་བཟུང་ན་ཅི་ལུགས་འདི་མ་མེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་
པར་བརྗོད་པ་ཞེས་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བསྟན་
འདུག་པ་འདིས་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་འདོད་ཚུལ་གཞན་གྱི་ལུགས་
དགག་པའི་ཤུགས་ཀྱིས། རང་ལུགས་ཀྱི་གྲངས་མཉམ་ཁས་ལེན་ཚུལ་བཅས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྲོང་བྱེད་ཆོལ་པའི་ལུགས་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་དེ་དོན་
དམ་པར་མ་ཟད་ཐ་སྟོན་དུ་འང་འཇུག་ལ། སྒྲ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པའི་ལུགས་

ལའང་ནམ་མཁའི་གོས་ཅན་ལུགས་སམ་ཅི་ཞེས་སུན་འབྱེན་གྱི་ཆོག་དང་བཅས་
ཏེ་བཀག་པ་དེའང་ཐ་སྟོན་དུ་འཇུག་ལ་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་འགོག་པའི་
རིགས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་འཇུག་གི་ཐ་སྟོན་ཅམ་དུ་མི་འཇུག་པས་ལུགས་འདི་
ཁས་ལེན་པ་འཐད་དོ། །དེ་ལ་སྒྲུབས་འདིར་ཕལ་ཆེར་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་
གྱི་བྱེད་པ་འདྲས་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་དགོན་པར་འདུག་ནའང་། དོན་དུ་རྟོག་
མེད་གྱི་ཤེས་རོལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་མི་སྒྲུང་། གཅིག་ལ་ཐ་
དད་དུ་སྒྲུང་མི་སྲིད་དེ། སྒྲུང་ན་སྟོ་དོན་མཐུན་དུ་མི་འགྱུར་པས་ན་དོན་རི་ལྟར་
སྒྲུང་བ་ལྟར་ཤེས་པའང་དེ་ལྟར་འགྱུར་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན་བུམ་པའི་རང་
མཆོན་མཐོང་ཆོ་དེ་དག་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་མ་འདྲས་པར་འཛིན་དགོས་པས་བུམ་
པའི་ཁ་དང་ལྟོ་བ་ཞབས་སོགས་ཆ་སོ་སོ་ནས་རྣམ་པ་གཏད་པ་ལྟར་འཛིན་གྱི།
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ཏེ་འཛིན་པ་ནི་མི་སྲིད་ལ། ཁ་བྱེར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་།
ཞབས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་དུ་མའི་
ཐ་སྟོན་ཐོབ་གྱི་གཅིག་གི་ཐ་སྟོན་ག་ལ་ཐོབ། འོན་ཀྱང་དེ་ཀུན་བསྟོམས་ནས་
བཟུང་བ་བུམ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པར་རིགས་གཅིག་པ་ལས་གཞན་མེད་ལ། བྱེ་
བྲག་ཁ་བྱེར་འཛིན་པ་ལྟ་བུའང་ཁ་བྱེར་འཛིན་པར་དོན་མཐུན་གྱི་གཞན་ལ་
མི་མཐུན་ལ། ཁ་བྱེར་གྱི་འང་སྟེང་འོག་འཛིན་པའི་ཆ་སོ་སོ་ནང་རིགས་མི་མཐུན་
ཡང་ཁ་བྱེར་གྱི་ཤེས་པ་གཅིག་པུའི་གདགས་གཞིར་རུང་བ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱན་
ལ་སྒྱུར་ན། རིགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ནམ་ཡང་དུས་གཅིག་ཏུ་སྟེ་བ་

མེད་དེ། གལ་ཏེ་ཡུལ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་ཆོ་བུམ་འཛིན་གྱི་
ཤེས་པ་རྟོག་མེད་རིགས་མཐུན་ནམ། རྟོག་བཅས་གཉིས་དུས་སྒྲིམ་མེད་པར་
སྒྱེན་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སོང་བས་རྒྱུད་ཐ་དད་པར་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ལ།
རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་སྒྱེ་ཡང་རྒྱུད་དང་རྣམ་ཤེས་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་བའི་
ཚུལ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཁ་བྱེད་འཛིན་པའང་བུམ་འཛིན་ཤེས་
པ་གཅིག་ཡིན། ལྟོ་བ་འཛིན་པའང་དེ་གཅིག་པ་ལྟ་བུར་གོ་བ་བྱས་ན་ཆེས་
ལོག་པར་འབྱམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཁ་བྱེད་ཤེས་པ་དང་ལྟོ་བ་ཤེས་པ་
སོགས་མཐོང་བའི་སྒྲིད་ཡུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲམས་ཏེ་བུམ་
འཛིན་ཤེས་པར་བཞག་པས་ན་ཤེས་པ་ཐ་དད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འཕང་ལོ་དང་
ལྟོ་བ་རྩེ་བས་སུ་བྱུང་སོགས་ལ་ཤིང་རྟར་བཏགས་ཆོ། ཡན་ལག་དེ་རྣམས་ནང་
ཕན་ཚུན་གཅིག་མིན་ཀྱང་། དེས་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་
བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བུམ་པའོ་སྒྲམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོ། བུམ་མིན་ཐམས་ཅད་
རྣམ་པར་མ་བཅད་ན་དེ་མི་གྲུབ་པས་དེ་ག་རང་གཅིག་སུ་ལས་རྟོག་པ་གཞན་
དང་དུས་མཉམ་འགྲོགས་པ་མི་སྲིད། དེ་བཞིན་བྲ་འཛིན་ཙམ་དང་། བྲ་བོའི་
བྱེ་བྲག་སྒྲོ་འཛིན་དང་། སྒྲོན་བོའི་བྱེ་བྲག་དབུས་ཀྱི་སྒྲོན་བོ་སོགས་ཇི་སྲིད་སྒྲོས་
བྱེ་བ་སྲིད་དུ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་རྒྱུད་གཅིག་པ་དང་ངོ་
བོ་གཅིག་པ་སོགས་འཛིན་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། བར་གསེས་དུ་མ་མེད་པ་
ཞིག་ལ་འཛིན་ན་ཡུལ་ཆ་མེད་དང་རྣམ་ཤེས་ཆ་མེད་གཅིག་བདེན་ཞིག་ཁས་

ལེན་ན་མ་གཏོགས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་སོམས་ཤིག གཞན་ཡང་བུམ་པའི་ཁ་བྱེད་
དང་ལྟོ་བ་སོགས་ཡུལ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་རིགས་མི་མཐུན་
མིན་པར་སྒྲིན་བུམ་འཛིན་དང་རྒྱ་འཛིན་ཤེས་པའང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་།
མཐར་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་འབྱ་བས་སྒྲིན་ཤེས་གཟུགས་ཤེས་སོགས་ཤེས་
པ་ཡིན་ནོ་ཅོག་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན་རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཤེས་
པ་གཞི་མ་གྲུབ་པས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་དུ་བྱེ་བ་
ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལྷགས་འདི་ལ་བྱེ་མ་ལེབ་བྲ་སོགས་
གྱི་ཁ་དོག་ཅིག་ཅར་དམིགས་པ་སྲིད་གྱི། གཞན་དུ་དེ་མི་སྲིད་དེ་རིམ་ཅན་དུ་
དམིགས་ན་སྒྲོ་བ་བྱེད་ཆལ་བ་ལ་བརྗོད་པའི་ལྷགས་སྒྲིན་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་
གཞོད་ལ། ཅིག་ཅར་དམིགས་བཞིན་དུ་ཡང་རྣམ་པ་སོ་སོའི་འཛིན་པ་མེད་ན་
ཤེས་རྣམ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་པས་སྒྲིན་ཆོགས་
གཉིས་མེད་པའང་ཆེས་མི་འཐད་ཅིང་། མཐར་སྒྲིན་ཡུལ་སྒྲོན་བོ་ལྟ་བུ་གཅིག་
ལའང་དབུས་མཐའ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས། དེ་ཇི་བཞིན་འཛིན་པའི་
ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་ཐ་དད་མེད་པ་མི་སྲིད་དེ། སྲིད་ན་ཆ་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་ཆ་མེད་
དུ་འཛིན་པ་ཆད་མར་ག་ལ་འཐད། ཤེས་པ་དུ་མར་འདོད་པའི་ལྷགས་འདི་
ལ་ཐ་སྙད་དུ། གཞལ་བྱ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བུམ་པ་རྒྱལ་
དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆ་མེད་ཀྱི་བུམ་པ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་
དེའི་རྒྱ་མཚན་ཆ་བཅས་སུ་ཤེས་ངོ་ལ་སྒྲིང་བས་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །ལྷགས་

དེར་ཡང་གཟུང་རྣམ་འཛིན་རྣམ་རིགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་
ཏུ་སྦྱེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་བདག་པའི་ཐ་སྙད་དུ་སྦྱེ་བ་ལས། དོན་
ལ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྦྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གཞན་ན་མ་མཐོང་ཡང་ཚུལ་འདི་ཁོ་ན་
ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་ནོམ་ཞེས་བདག་གཅིག་ལུ་འཛིགས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ། །
དཔལ་ཚོས་གྲགས་གྱི་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་པའང་དེར་གནས་སུ་ཟེན་མོད།
ཚུལ་བཞིན་གང་ན་གསལ་སྟོང་ལྟར་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་བཀྲའ་གསལ་ན་
འབྱེན་ཏོ། །འདི་ལ་བརྗོད་དགོས་པ་མང་ཡང་དེ་ཞིག་མདོ་ཙམ་བསྟན་པའོ། །
དེ་ལ་རྣམ་མེད་པའི་ལུགས་ནི་ཆེས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་སྟོན་དགོས་པ་ལ། དང་
པོ་རང་རིག་འཐད་པར་བསྐྱབ་དགོས་པས། དེའང་གཟུང་ཆར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་
པ་དེའང་ཤེས་པ་ཡིན། དེ་འཛིན་པའང་ཤེས་པ་ཡིན་ཅིང་དེ་གཉིས་དེ་བོ་གཅིག་
ཡིན་ན་རང་གིས་རང་ལ་བྱེད་པར་འགལ་བས་དེ་མི་འཐད་སྟམ་ན། འདི་ལྟར་
གཞལ་བྱ་སྒྲ་ཚོགས་པ་སྒྲུང་བའི་ཡུལ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་
ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་ཞེས་
བཞག་ཀྱང་དོན་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞིག་གིང་རྟ་དང་རྩྭ་གཡུ་ལ་སོགས་
པ་བུམ་པོའི་རྩེ་བཞིན་གསལ་རིག་དང་བུལ་བ་དག་ལས་བསྐྱེད་པ་གསལ་
ཞིང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་བུམ་པོ་མིན་པའི་
རྩེ་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་བདག་རང་ཉིད་ཤེས་པ་འཕམ་རང་རིག་
རང་གསལ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་རང་རིག་ཏུ་གདགས་པའི་འཐད་པ། གཅིག་པ་ཆ་མེད་རང་
བཞིན་ལ། །གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་མི་འཐད་སྟེ། །དེ་ཡི་རང་གིས་རིག་པ་
ནི། །བྱ་དང་བྱེད་པའི་དངོས་པོར་མིན། །དེ་སྦྱིར་འདི་ནི་ཤེས་པ་ཡི། །རང་
བཞིན་ཡིན་པས་བདག་ཤེས་རུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་ཤེས་
རང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་གཞན་བཅད་ནས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིང་།
རང་ལས་གཞན་པའི་ཆ་མེད་པའི་རྩེ་བཞིན་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་ལ། དངོས་
སྟུན་སྦྱང་པར་བྱེད་པ་པོ་རྣམ་འཛིན་གྱི་རྒྱ་རིག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། དེས་
བསྐྱེད་བྱ་ཡུལ་རིག་པ་པོ་དང་། བསྐྱེད་འབྲས་སམ་རིག་པ་སྟེ་བྱ་བྱེད་ལས་
གསུམ་གྱི་རྩེ་བཞིན་ཡོད་པར་མི་འཐད་པའི་སྦྱིར་ན། ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྩེ་བཞིན་
རང་རིག་པ་ཞེས་རྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་ནི། སྒྲ་རིག་པ་ལ་གདབ་པ་ལྟ་བུར་དངོས་
སྟུང་ལས་ཐ་དད་པའི་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའམ། ཤེས་པས་རིག་
པར་བྱ་བ་ཡུལ་དྲང་། ཡུལ་དེ་རིག་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་མིན་
པ་དེ་ཡི་སྦྱིར་ན་འདི་ནི་ཤེས་པ་ཡི་རྩེ་བཞིན་ཡིན་པས་བདག་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་
འཐད་ཅིང་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དངོས་སྟུང་རང་རིག་པ་ཞེས་ཡུལ་ཅན་དང་
ཡུལ་བསྐྱེད་བྱ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་
བདག་ཉིད་བསྐྱེད་ན་མ་སྦྱེས་པའམ། སྦྱེས་ཟེན་པ་བསྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་
འཐད་དེ་སྦྱེས་པའི་སྒྲ་ལོགས་ན་དེ་མེད་པས་སྦྱང་པའི་རྣམ་པ་མེད་ལ། རི་སྟེ་
སྦྱེས་ཟེན་ནས་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་དུས་ན་དེ་དང་དེ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་

གྲུབ་ཅིང་། རང་གིས་རང་ལ་བྱེད་པར་འགལ་ཏེ་རལ་གྱིས་རང་མི་གཅོད་པ་
སོགས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཡུལ་བུམ་པ་སོགས་ལེམ་པོ་ཡིན་པས་དེ་དག་
ལ་གསལ་ཞིང་རིག་པ་མི་སྤྲིད་ལ། དེས་ན་དེ་དག་གི་ངོ་བོར་རིག་པར་བྱེད་
པ་རང་ལས་གཞན་པ་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་སྒོ་ལ་ལྟོས་དགོས་ཀྱང་། ཤེས་
པ་འདི་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ལེམ་པོ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པར་བྱ་བ་
རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ་དེ་སྤྱིར་རང་རིག་ཅེས་བཞག་པ་ཐ་སྙད་ཆེས་
འཐད་དེ། ཁོ་རང་སྤྱིས་ཙམ་ནས་གསལ་རིག་གི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས།
ཁོས་གཞན་རིག་ཀྱང་ཁོ་ལ་རིག་མཁན་གཞན་མེད་ན་རང་མི་རིག་པ་མ་ཡིན་
པས། གྲུ་པ་རང་གིས་རང་ལྟུ་ལས་བསྐྱལ་ཟེར་བ་དང་། མར་མེ་རང་གིས་རང་
གསལ་ཟེར་བ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་འདྲ་མུན་ཁང་ནང་གི་བུམ་པ་སོགས་མར་མེས་
སྤང་བར་བྱས་ཀྱང་། མར་མེ་རང་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱ་གཞན་མི་དགོས་པས་
རང་གསལ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལས་མར་མེས་རང་གིས་རང་ཡུལ་དུ་བྱས་
ནས་གསལ་བ་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་སྤྱོད་བཀས་ལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྤྱིས་
པ་ལ་རང་རིག་ཅེས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་སྤྱིར་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ངོ་བོའི་དབང་
དུ་བྱས་ཏེ་རང་གིས་རང་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
སུ་བྱེ་བའི་འཛིན་རྣམ་ལ་རང་རིག་ཏུ་བཞག་པའི་ལྟོག་ཆ་ནས་དེ་ཡིན་པས་མ་
བྱབ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་རང་རིག་ཅེས་པའི་ཐ་
སྙད་ཙམ་ཞིག་སྒྲུབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་རིག་འཐད་པ་ལ་

གཞོད་པ་གང་ཡང་མི་འབབ་སྟེ། ཤེས་པས་རང་གསལ་ན་མིག་གིས་རང་
མཐོང་བ་དང་། ཡང་ཟོར་ཅན་རང་གི་སྤྲག་པར་ཞོན་པ་སོགས་མི་རུང་བ་ལྟ་
བུའི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ་དང་། མར་མེས་རང་གསལ་ན་མུན་པས་རང་བསྐྱིབས་
པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད། རང་རིག་བདེན་པར་ཁས་སྤངས་
ན་འཇུག་སྟེ། རང་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡིན་པ་འགལ། ཡུལ་ཡིན་ན་རང་ཡིན་པ་
འགལ། གལ་ཏེ་མི་འགལ་ན་མུན་པས་རང་བསྐྱིབས་དགོས་པ་སོགས་གཞོད་
པ་བསྐྱོག་མེད་དུ་འབབ་ཀྱི། ཡུལ་སྤྱོད་བའི་སྤང་ཚུལ་ལས་གཟུང་འཛིན་ལྟ་
བུར་བཏགས་ཀྱང་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་ཙམ་
ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་འདི་ལ་སྒྱུན་གང་ཡང་མེད་དོ། །དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་སྒོ་ངོར་
ཡུལ་ཏྲ་སྤང་བྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེར་འཛིན་དབང་པོའི་སྒོ་ནང་ན་
ཡོད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། དོན་ལ་ཤེས་པ་དེར་སྤང་གི་གསལ་ཆ་ཙམ་ཡིན་པས་
གཟུང་ཆ་དང་འཛིན་ཆར་སྤང་བ་དེ་དག་ཤེས་པ་རང་ལས་གཞན་མིན་ཅིང་
གསལ་བར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རང་རིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་
འཐད་དེ། བདག་རང་ལ་རང་དོན་དུ་འབྲེལ་མི་སྤྲིད་ཀྱང་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི་
རྣམ་པ་གང་དག་དོན་གང་གི་ངོ་བོར་གཅིག་པ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཞེས་
གཞག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གང་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ངོ་ཅོག་
ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བཀས་ལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྤྱིས་པས། ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་པས་
ཡུལ་མཐའ་དག་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འཐད་ཅིང་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་

བཏགས་པ་ཙམ་ལ་རང་རིག་པར་ཆེས་འཐད་དོ། །དེའང་རྗེས་དཔག་ཆོད་
མའི་མཐའ་མཛོན་སྤྱོད་ལ་ཐུག་ཅིང་། མཛོན་སྤྱོད་དོན་རིག་ཀྱང་མཐར་གསལ་
བར་ཉམས་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་གིས་ཆར་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མཐོང་ཆོད་
མའི་རྣམ་གཞག་ཞིག་འདོད་ན་རང་རིག་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས། རང་རིག་
མི་འདོད་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་ཐུག་པ་དང་། དེ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་
རྣམས་རིགས་པའི་དབང་སྤྱོད་གི་གཞུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་དོན་རིག་མི་འཐད་པར་བརྟན་པ། དོན་གྱི་རང་བཞིན་གཞན་དག་
ལ་། །དེ་ཡིས་རྗེས་ཤེས་པར་འགྱུར། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་གཞན་ལ་མེད། །
གང་གིས་དེ་ཤེས་གཞན་ཡང་ཤེས། །ཤེས་དང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན། །ཐ་
དད་པར་ནི་འདོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་གསལ་ཞིང་རིག་པ་
ཡིན་པས་བདག་ཤེས་སྤྱོད་གི་གསལ་རིག་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་
ཤེས་པ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་དྲག་ལ། ཤེས་པ་དེ་ཡིས་རྗེས་ཤེས་པར་
འགྱུར་ཏེ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྗེས་ན་ཤེས་པ་དེ་ཡི་རང་
བཞིན་སྤྱོད་བ་གསལ་རིག་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་གཞན་དོན་ལ་མེད་ན། རྒྱུ་མཚན་
གང་གིས་ཤེས་པ་དེ་རང་གིས་རང་ཤེས་སྤྱོད་བ་བཞིན་དུ་དོན་གཞན་ཡང་
དངོས་སྤྱོད་ཞིང་ཤེས་པར་ག་ལ་རུང་སྟེ། དོན་རིག་སྤྱོད་ཤེས་པ་དང་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་གཉིས། རོ་བོ་ཐ་དད་པར་ནི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལ་ཡུལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པ་སྟེ། བདེ་

སོགས་ཉམས་སྤྱོད་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་དོན་ལ་ཡོད་པར་མི་རིགས་ལ། གང་
ཤེས་པས་ཉམས་སྤྱོད་བའམ་ཤེས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཆད་གསལ་ཞིང་རིག་ནས་
ཤེས་དགོས་ཀྱི་གསལ་རིག་དང་བྲལ་ན་ཤེས་པར་ག་ལ་རུང་། དེས་ན་སྤྱོད་
འཛོན་ཤེས་པའི་རོ་བོ་ལ་སྤྱོད་པ་གསལ་བར་སྤྱོད་བ་དེ་ཤེས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་
ལོགས་ཤིག་ན་བཅའ་བའི་དོན་དུ་གྲུབ་ཡོད་པ་ལྟར་ན། བཅའ་བའི་ཆོས་ཤེས་པ་
ལ་མེད། ཤེས་པའི་ཆོས་བཅའ་བོ་ལ་མེད་པས་དེ་གཉིས་གསལ་རིག་ཡིན་མིན་
གྱིས་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པས་ཐ་དད་ལ། ཐ་དད་གྱིས་ཐ་དད་ནམ་ཡང་
དངོས་སྤྱོད་བར་ག་ལ་འཐད་དེ། སྤྱོད་ལྟར་བཞིན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་
ན། ཤེས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གསལ་རིག་ཙམ་ལས་འདྲའ་བ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གསལ་རིག་དང་བྲལ་བའི་བཅའ་བོ་ཉམས་སྤྱོད་བའི་
གོ་སྒྲུབ་ནམ་ཐོབ། དེས་ན་སྤྱོད་འཛོན་ཤེས་པའི་རོ་བོ་སྤྱོད་རྒྱུའི་སྤྱོད་པ་ལྟ་
བུའི་རྣམ་པ་དེའང་གསལ་རིག་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ལས་ལོགས་སྤྱོད་པ་
མི་སྲིད་དོ། །དེ་ཕྱིར་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ན་ཡུལ་སྤྱོད་བར་མི་
འཐད་ལ། ཡུལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སྤྱོད་བ་གསལ་རིག་
གི་རོ་བོར་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ན་ཤེས་པས་དོན་རིག་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ནའང་།
ཕྱི་དོན་ལ་མཛོན་ཞེས་གྱི་དུག་གིས་མ་རུངས་པར་བྱས་པའི་བསམ་པ་ཙན་གྱི་
ལུགས་ལ་རྒྱལ་དེ་འདྲ་བ་མི་སྲིད་དེ། དོན་ཤེས་གཉིས་ཐ་དད་པར་འདོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཆད་ཡུལ་སྤྱོད་བར་མི་

འཐད་དེ། ཤེས་པའི་ངོན་གང་སྒྲ་སྒྲ་དང་གང་ཉམས་སུ་མྱོང་མྱོང་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་གསལ་རིག་གི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱུང་
གི་འབྲེལ་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་དོན་མྱོང་བར་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཏུས་མཉམ་པའི་མིག་
ལ་སོགས་པའང་མྱོང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་མེད་པ་ལ་
ཡུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་མེད་ན་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད་དེ་དེ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གང་ཕྱི་རོལ་པ་དག་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་རིག་པ་མེད་པར་འདོད་པར་
མ་ཟད་རང་རིག་པའང་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན། དོན་ཤེས་གཉིས་ཀའི་
ཐ་སྙད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་ནི་གསལ་བ་ཡིན་དགོས་ན། དེ་
གསལ་བ་མ་ཡིན་ན་མི་གཞན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་རང་གི་སྒྲིད་ཡུལ་དུ་མ་
གྱུར་པ་བཞིན་དུ། རང་གི་མདུན་ན་འདུག་པའི་དོན་ཡང་མངོན་སུམ་མྱོང་བར་
མི་འགྱུར་ཏེ་དོན་ཤེས་ལ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
དོན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་རང་སྟོང་རང་ལ་སྟོག་ཏུ་མ་
གྱུར་པ་འདི་རང་རིག་པའི་བདག་ཉིད་མིན་ན་སྟོས་ཡུལ་རིག་པའམ་མྱོང་བ་
ཐམས་ཅད་མི་སྲིད་པས་རང་རིག་ཆེས་འཐད་དོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་མེད་པའི་ལྷགས་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལ། རྣམ་བཅས་པ་ལ་
དོན་མྱོང་བའི་ཐ་སྙད་ཙམ་འཐད་པར་བསྟན་པ། རྣམ་མེད་པ་ལ་དོན་མྱོང་བའི་
ཐ་སྙད་ཙམ་ཡང་མི་འཐད་པས་ཆེས་དམན་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ།
ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་ཕྱོགས་ལ་ནི། །དངོས་སུ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱང་། །དེ་དང་

གཟུགས་བརྟན་འདྲ་བས་ན། །བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོར་བར་རུང་། །ཞེས་
ཕྱི་དོན་འདོད་ཀྱང་ཤེས་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྒྲ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ནི། དངོས་
སུ་དོན་དང་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་གཉིས་གཟུགས་དང་གཟུགས་བརྟན་འདྲ་བས་ན། བཏགས་
པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་པས་ཡུལ་དེ་ཤེས་པའམ། ཉམས་སུ་ཆོར་བར་གདགས་
རུང་སྟེ། ཡུལ་དངོས་སུ་མ་མྱོངས་ཀྱང་འདྲ་བ་ཉམས་སུ་ཆོར་བ་ལ་བུམ་པ་
མཐོང་། སྒྲ་ཐོས་སོགས་གྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་བྱས་ཆོག་པའོ། །གཉིས་པ། དོན་
གྱི་རྣམ་པས་བསྐྱར་ལྟན་པའི། རྣམ་ཤེས་སུ་ཞིག་མི་འདོད་པ། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་
རིག་པ་ཡི། རྣམ་པ་འདི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བུམ་སོགས་ཕྱི་དོན་གྱི་རྣམ་
པས་བསྐྱར་བ་དང་ལྟན་པའི་རྣམ་ཤེས་སུ་ཞིག་གིས་མི་འདོད་པ། རྣམ་མེད་
ཀྱི་སྒྲ་སོགས་གྱི་ལྷགས་དེ་ལ་ཡུལ་ཤེས་གྱི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པས་ཕྱི་རོལ་
གྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་སྟོ་སེར་སོགས་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་ཤེས་ཤིང་རིག་པ་ཡི།
རྣམ་པ་མངོན་སུམ་པ་འདི་ཡང་དུས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་འང་དབེར་
ན་ཤེས་གོང་ཆོན་གྱིས་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་ན་དེ་ལ་སྟོ་སེར་སོགས་གྱི་ཁ་དོག་ཇི་
བསྟན་ཀྱང་རང་མདོག་གཅིག་སུ་ལས་གཡོ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ། འདི་དག་
གི་ལྷགས་ལྟར་ན་ཕྱི་དོན་ནི་བེམ་པོ་རིག་པ་མེད་པ་ཡིན། ཤེས་པ་ནི་རིག་པ་
ཡིན་པས་དོན་ཤེས་གཉིས་ཐ་དད་རྒྱུ་རིང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་དངོས་སུ་མྱོང་
བ་མེད་པར་མ་ཟད། དེ་གཉིས་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའི་རྣམ་

པའང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐ་སྟོན་ཅམ་དུ་འང་མཐོང་ཐོས་སོགས་མི་སྲིད་པར་
འགྱུར་བས། རྣམ་པ་ཅས་པའི་ལུགས་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་སྤྱོད་ཅོད་
པར་འདོད་པས་གིན་ཏུ་འབྲེལ་མེད་པ་དེ་བས་ཀྱང་འདི་ནི་ཆེས་དམན་ཏེ་མངོན་
སུམ་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་མེད་ཀྱང་
མངོན་སུམ་སྒྲུང་བ་ཡོད་སྟེ་ལྷ་མ་ཡིན་ནའང་། རྣམ་པ་མེད་ན་སྤྱོད་ཅོད་མངོན་
སུམ་མྱོང་བ་མེད་དགོས་པར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་
མེད་པའི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་བརྟན་ནས། རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཤེས་པའི་རྣམ་
པ་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་གཅིག་བདེན་འགོག་པའི་ཚུལ་སོ་སོའི་ལུགས་
དང་བརྟན་ཏེ་རིགས་པས་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ། སྒྲོང་
བྱེད་ཆེལ་པ། རྣམ་ཤེས་གངས་མཉམ་པའི་ལུགས་དགག་པ་གསུམ། དང་པོ་
ལ་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ། རྣམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དུ་
མར་ཐལ་བ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཤེས་རྣམ་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ་གསུམ།
དང་པོ། ཤེས་གཅིག་ཐ་དད་མ་ཡིན་པས། རྣམ་པ་མང་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ། །
དེ་སྤྱིར་དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་ནི། །དོན་ཤེས་འགྱུར་བར་གཞག་པ་མེད། །ཅིས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་པ་ཅས་པའི་ལུགས་དེ་ལའང་། གཟུང་རྣམ་གཅིག་ཏུ་
འདོད་པ་དང་། དུ་མར་འདོད་པ་གཉིས། དུ་མར་འདོད་པ་ལ་རྣམ་པའི་གངས་
བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དུ་མར་འདོད་པ་དང་། མི་འདོད་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་

པ་སྟེ་ལུ་གསུམ་ལས་རྟོག་ཚུལ་གཞན་མི་སྲིད་པས། དེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་པ་གཅིག་སྟེ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ནི། ལུལ་སྟོན་
པོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམ་གཅིག་པའི་བྱས་པ་མི་རྟོག་སོགས་རི་སྟེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གར་
ཡང་། ལུལ་ཅན་ཤེས་པ་སྟོན་པོ་ཁོ་ནའི་རྣམ་ལྷན་དུ་སྟེ་བ་དང་། ཁྱ་འཛིན་མིག་
ཤེས་ལ་ལུལ་བྱ་བོས་སྡོ་སེར་སོགས་དུ་མས་རྣམ་པ་གཏད་ཀྱང་མིག་ཤེས་དེ་
སྟེད་ཀྱི་གངས་ལྷན་དུ་མི་སྟེ་བར་ཁྱ་ཅམ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་གཅིག་སྟེ་བར་
འདོད་པ་ལ། རྣམ་པར་དུ་མ་ལུལ་ཅན་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ལྟ་བུས་
ན། ལུགས་དེ་ལ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་ཞེས་མིང་དུ་འང་གདགས་སོ། །དེ་
ལ་ལུགས་དེ་དག་གི་འདོད་པ་ལྟར་ན། ཤེས་པ་གཅིག་སྟེ་བ་དེ་དང་རྣམ་པ་
གཉིས་རྣམ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པས། རྣམ་པ་ཡང་གཅིག་ལས་སྡོ་སེར་དཀར་
དམར་སོགས་མང་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ལ། རྣམ་པ་མང་
པོར་མི་འགྱུར་བ་དེ་སྤྱིར་ན་རྣམ་པ་སོ་སོ་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་ནི། སྤྱི་
རོལ་ན་སྡོ་སེར་སོགས་དོན་སོ་སོ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བར་གཞག་
པ་དེའང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་རི་མོ་བརྒྱངས་པ་མཐོང་བའི་ཆེ་རི་མོ་དེ་ལ་
ཡོད་པའི་སྡོ་སེར་སོགས་སོ་སོའི་རྩིས་སུ་སྒྲོ་མ་ཞུགས་ན་སྟོ་དོན་དང་མི་མཐུན་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་སྟོན་པོའོ། །འདི་ནི་སེར་པོའི་ཞེས་རྣམ་པ་
སྣ་ཚོགས་སུ་གདགས་པའི་རྒྱུང་རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་དོ། །
གཉིས་པ། རྣམ་པ་རྣམས་དང་མ་ཐལ་བས། རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྟེ་བ་མི་འགྱུར་

རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གསལ་མེད་པར་ཁས་སྒྲངས་ན་
མངོན་སུམ་དང་འགལ་ཞིང་མཐར་ཐ་སྟོད་ཐམས་ཅད་འཛིག་པས་དེ་ནི་རིས་
པར་ཁས་སྒྲངས་འོ་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྣ་ཚོ་གསལ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དང་ལྷན་
པའི་རྣམ་པ་རྣམས་དྲང་མ་བྲལ་བས་རྣམ་ཤེས་དེའང་གཅིག་པུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་
ཏེ་རྣམ་པའི་གྲངས་བཞིན་དུ་དྲུ་མར་འགྱུར་རོ།
གསུམ་པ། དེ་ལྟ་མེན་ན་འདི་གཉིས་ལ། །གཅིག་ཅེས་རྗེས་དྲན་བརྗོད་པར་བྱ།
ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་མདོར་ན་ཤེས་རྣམ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཤེས་
པ་གཅིག་དང་རྣམ་པ་དུ་མར་འདོད་ན། ཡང་ན་རྣམ་པ་དུ་མར་འདོད་པ་སྤང་
བའམ། ཡང་ན་ཤེས་པ་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་འདོར་དགོས་པར་རིགས་
པ་བཤད་མ་ཐག་པས་འགྲུབ་ལ། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་དགོས་
པ་མེན་ན་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་རྣམ་འདི་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་རྗེས་དྲན་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་པ་གཅིག་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡིན་པས་གཅིག་དང་
ཐ་དད་འགལ་བའི་ཆོས་སུ་གནས་པ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་སྲིད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་
ལ་མི་སྲིད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་སྟོན་གསུང་གྱི་སྤྱི་དུང་པར་ཐལ་ལོ། །
གཉིས་པ་སྒྲོང་བྱེད་ཆལ་བའི་ལུགས་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་།
དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ། དཀར་པོ་དག་ལ་སྟོན་པ་ལ། །ཤེས་པ་དེ་ནི་
རིས་འབྱུང་སྟེ། །མཁྱོགས་པར་འབྱུང་བྱིར་སྒྲུབ་པོ་དག་ ཅིག་ཅུར་སྟམ་དུ་ཤེས་
པ་ཡིན། །ཞེས་རྣམ་པ་འང་གཅིག་ལ་ཤེས་པ་གཅིག་ཡིན་པར་སྒྲ་བ་རྣམས་ནི་

འདི་ལྟར། ཡུལ་སྒོན་པོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམ་གཅིག་གི་བྱས་མི་རྟག་སྟོན་གྱི་
རྣམ་པ་སོ་སོར་མི་གཏོད་པར་སྒྲོ་ཙམ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་གཏོད་ཅིང་ཤེས་པ་འང་
སྒྲོ་ཙམ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ལྡན་དུ་སྟེ། །ཁ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལའང་ཡུལ་ཁ་བོའི་སྒྲོ་སེར་
སྟོན་དུ་མས་རྣམ་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་མ་གཏད་པར་ཁ་ཙམ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་
གཏད། ཡུལ་ཙན་ཡང་ཁ་ཙམ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ལྡན་དུ་སྟེ། །བས་ཤེས་པ་གཅིག་གི་
ངོ་བོ་ལ་གཞུང་རྣམ་གཅིག་དང་འཛིན་རྣམ་གཅིག་ཐད་ཀར་གནས་པར་འདོད་
པས་སྒྲོང་བྱེད་ཆལ་བ་ཞེས་འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་མིང་ངོ་། །འོ་ན་བྱེ་
མ་ལེབ་ཁ་བོ་དང་། རས་གཞིའི་སྟེང་ན་རི་མོ་སྣ་ཚོ་གསལ་བརྒྱངས་པ་འམ་བཀའ་
པ་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་སུ་རུང་བས་གོད་དོ་སྟམ་ན། དེ་
དག་ན་ཤེ། སེར་པོ་དང་དཀར་པོ་དག་ལ་སྟོན་པ་ལ། །དེ་དང་དེའི་ཡུལ་ཙན་
གྱི་ཤེས་པ་དེ་ནི་དུས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་མེད་ལ་བྱེ་བྲག་སོ་སོ་བ་རེ་རེ་བཀར་
ཏེ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་སྟེ། །འོ་ན་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དམིགས་པ་ལྟར་སྤང་བ་
ནི་། མེ་ཏོག་ལྷུང་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་བརྟེགས་པ་ལ་ཁབ་གྱི་མདས་བཏབ་པ་
ལྟར། ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་མཁྱོགས་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར་ན། བྱིས་
པ་སྒྲུན་པོ་དག་སྟོན་སེར་སྟོན་དུས་ཅིག་ཅར་དམིགས་སོ་སྟམ་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་མགལ་མེ་མཁྱོགས་པར་བརྒྱར་ན་འཁོར་ལོར་སྤང་ཡང་མགལ་
མེ་དུམ་བུ་ཆུང་བུ་ཞིག་ཡིན་པས་བྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་མ་ཆད་པའི་སྤང་
བ་འབྱུང་མི་རིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་མགལ་མེའི་སྒྲོང་ཅིག་སྒྲུབ་

དམིགས་པའི་སྒོ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ཏེ། འཁོར་ལོ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ་སྒྲུབ་
དུ་ལོག་པར་སྒོ་མ་པའོ། །
གཉིས་པ་དེ་དག་གི་པ་ལ། དོན་དག་གི་པ་དང་། དཔེ་དག་གི་པ་གཉིས། དང་
པོ་ལ། ཡི་གེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་མ་པའོ། ཡིད་རྟོག་འབའ་ཞིག་ལུང་ལ་
འཇུག་ཚུལ་གྱིས་མ་པའོ། སྒོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མ་པའོ་པར་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ། ལྷགས་མའི་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ། རབ་ཏུ་མཁྱོགས་པར་འབྱུང་ཡིན་
ན། །དེ་ཕྱིར་ཅིག་ཅུང་འབྱུང་བ་ཡི། །འདྲིར་ཡང་ཅི་ཕྱིར་འབྱུང་མི་འགྱུར། །
ཞེས་དེ་ལྟར་མཁྱོགས་པ་ཅུང་གིས་དུས་ཅིག་ཅུང་དམིགས་པའི་གསལ་སྒྲུབ་
ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ན། ལྷགས་མའི་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ཡང་རབ་ཏུ་
མཁྱོགས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། རབ་ཏུ་མཁྱོགས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཅིག་ཅུང་
འབྱུང་བ་ཡི་སྒོ་སྐབས་འདྲིར་ཡང་ཅི་ཡི་ཕྱིར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་འབྱུང་
དགོས་སོ། །དེ་ལ་ལུང་སྒོ་སེར་སྒོ་གསལ་ལ་རིམ་གྱིས་མཁྱོགས་པར་དམིགས་
པ་དེ་བཞིན་ལུང་ཡི་གེའི་སྒྲུབ་པ་དམིགས་པའི་སྒོ་དེ་དང་འབྲེན་གོས་ན། དེ་ལྟར་
ན། ལ་ཏ་ཞེས་པ་ལྷགས་མའི་མིང་དང་། ཏ་ལ་ཞེས་པ་ཤིང་ཏ་ལའི་མིང་ཡིན་
པ་ལ་ཡིག་འབྱུང་དེ་གཉིས་ལ་སྒོ་རིམ་གྱིས་ཞུགས་ཀྱང་འཇུག་པ་མཁྱོགས་པས་
ཅིག་ཅུང་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་ན་ནི། ལ་སྒོ་ན་དུ་བྱས་པ་དང་ཏ་སྒོ་ན་དུ་བྱས་པ་ལ་བྱུང་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ལྟར་ཡང་དེ་གཉིས་སྒོ་སེར་གྱི་རིམ་དུས་མཉམ་དུ་
མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཕྱི་མེད་པར་སྒྲུབ་པས་ན། ལ་ཏ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་འང་

ཏ་ལ་ལ་ཞོར་སྤྱིད་ལ། ཏ་ལ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་འང་ལྷགས་མ་ལ་གོ་བས་ཡིག་
འབྱུང་གོ་རིམ་དོན་མེད་ལ། ཡང་ན་ནི་གཉིས་ཀར་ཡང་གོ་བར་མི་རུང་ངོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ས་ར་ཞེས་པ་རྒྱུ་མཚོའི་མིང་དང་། ར་ས་རོ་བྱོ་བ་སྒྲུབ་པ་ཡིག་
འབྱུང་གོ་རིམ་བསྐྱེད་པའི་ཅིག་གོས་གོ་ལྷགས་པ་ཐམས་ཅད་རོ་མཉམ་པར་འགྱུར་
ཏེ་གང་ལྟར་བཞོད་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་ཕྱི་མེད་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ངོ། །དེས་ན་ཡིག་
འབྱུང་ལ་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་དམིགས་པའི་སྒོ་ལས་ཀྱང་མཁྱོགས་པའི་
རིམ་ཅན་ཞིག་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་ཞེས་བྱུང་བར་དཀའ་ན། ཉམས་སུ་མ་བྱུངས་
བཞིན་རིམ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཟེར་བའང་དོན་མེད་ཅིང་། མཁྱོགས་པར་འབྱུང་བར་
འབྲེན་པ་ཅིག་ཅུང་གི་སྒྲུབ་པ་མི་བསྐྱེད་ན་དེ་ཉིད་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཡང་གཞག་
མི་རུང་སྟེ། རྒྱུ་ཡིན་པ་མ་ཆད་འབྲས་བུ་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་ཞིང་ལྷོག་པས་བྱུང་
པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ། ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ལའང་། །རིམ་དུ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་
ངོ། །རིང་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པས། །སྒོ་རྣམས་ཀུན་ཀྱང་མཁྱོགས་འབྱུང་འདྲ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ལུང་གི་ངོ་བོ་ལ་སེམས་པ་དང་། དེའི་བྱུང་པར་
ལ་དབྱེད་པ་དང་། སྒོ་སྒྱུར་བའི་ཡིད་ལ་སེམས་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་རྒྱུང་
པ་འབྲེན་པ་སྟེ། མིག་ཤེས་སྒྲུབ་དང་མ་འདྲེས་པ་དག་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་
དུ་འབྱུང་བ་དེ་དག་ལ་འུང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅུང་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་བྱུང་སྟེ།
རིམ་ཅན་དུ་བྱུང་བར་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་ངོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རྒྱུ་ཅིག་

སྐད་ཅིག་གིས་སྒྲིམ་པ་ལྟར་ཕྱིན་པས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པས། སྒྲིམ་རྣམས་ཀྱི་ཀྱང་མགྲོགས་པར་འབྱུང་བ་ལ་འདྲ་ཞིང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བ་ལོ་ལ་གྱི་ལྷགས་ལས་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་ཅད་ལྟར་དུ་འཛིག་པར་ཁས་སྤྲོད་པ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ། དེ་ཕྱིར་ཡུལ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ། ། རིམ་གྱིས་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་གྱི། ། རྣམ་པ་དག་ནི་ཐ་དད་ལྟར། ། ཅིག་ཅུང་འཛིན་པར་སྤྱང་བར་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པ་ཅད་ཀྱང་མགྲོགས་པར་འབྱུང་བ་ལ་འདྲ་ཞིང་བྱེད་མེད་པ་དེ་ཕྱིར་སྒྲིམ་པ་ལྟར་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རིམ་གྱིས་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། ། རྒྱུ་མེད་སྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ལ་དུས་ཅིག་ཅུང་བཟུང་བར་སྤྱང་བ་དེ་ལྟར། ཅིག་ཅུང་འཛིན་པར་སྤྱང་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལ་ཡུལ་རིམ་བརྒྱུད་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་སྟགས་ལྟན་ཅིག་ཡོད་དུ་ཟེན་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་ལྟར་ལ་མ་གཏོགས་ཅིག་ཅུང་མི་འཇུག་པས་ཡི་གེ་ལ་དམིགས་པ་སྟགས་དང་བྱེད་མེད་ལ། ། འཇུག་པའང་ཡི་གེ་སྤྱི་མཐུན་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་པའི་ཐོག་མཐའ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་རིང་དུ་སྔོན་པ་མི་སྤྱི་པའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་རིམ་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་པ་སྤྱི་མཐུན་སྒྲིམ་པ་དབྱེད་ན་འདིའི་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པ་སྒྲིའོ། ། དེ་ལ་སྒྲིའོ་ལྟར་སྤྱི་མཐུན་ཅན་དུ་སྤྱང་བ་མ་ཆད་དེས་ཅིག་ཅུང་སྤྱང་བ་ཞེས་ལ། ཅིག་ཅུང་སྤྱང་བ་དེས་སྤྱི་མཐུན་བྱུང་བ་དམིགས་མི་གེས་པས་སྒྲིའོ་ལྟར་རིམ་ཅན་ལ་ཅིག་ཅུང་སྤྱང་བ་ཞེས་རྣམ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ལ། དེ་གེས་བྱ་གང་ལ་སྤྱང་ཡང་དེའི་

ངང་ཚུལ་ལས་འདའ་མི་སྤྱི་པས་རྒྱུ་མཚོའི་གསུང་དང་དཔེ་མི་རྟོག་དོ། ། གཉིས་པ་དཔེ་དགག་པ་ལ། རྟགས་འགོད་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་། མགལ་མེ་ལ་ཡང་ཅིག་ཅུང་དུ། ། འཁོར་ལོར་སྤྱང་བའི་འབྲུལ་པ་འབྱུང་། ། གསལ་བར་རབ་དུ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། ། མཐོང་བས་མཚམས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཁྱོད་ཀྱི་དཔེ་དེའང་མི་འཐད་དེ། ། འདི་ལྟར་མགལ་མེ་ལ་ཡང་དུས་ཅིག་ཅུང་དུ་འཁོར་ལོར་སྤྱང་བའི་འབྲུལ་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ། འདི་རྟོག་མེད་ཀྱི་གེས་པ་ལ་གསལ་བར་རབ་དུ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་བས་དུས་སྤྱི་མཐུན་ཀྱི་ཅིག་ཅུང་སྤྱི་མཐུན་སྤྱི་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། མགལ་མེ་ཉིད་ལྟར་དུ་བསྐྱོར་བས་རྒྱུ་མཚོའི་གསུང་པ་ཉིད་ཅིག་ཅུང་དུ་གསལ་བར་སྤྱང་བའི་དངོས་པོ་འཁོར་ལོ་ལ་འབྲུལ་པ་སྤྱི་པ་ལྟར་གྱི་འབྲུལ་སྤྱང་ཞེས་ཡིན་གྱི། སྤྱི་པའི་ཡུལ་སྐད་ཅིག་དུ་མ་སྒྲིམ་མཚམས་སྤྱང་ཏེ་འཁོར་ལོར་འབྲུལ་བ་ནི་མིན་པར་གེས་པར་བྱའོ། ། གཉིས་པ་དེའི་བྱུང་བ་སྐྱབ་པ་ལ། མཐོང་བར་ཡུལ་འགལ་བར་བསྟན་པ། དེས་ན་མཚམས་སྤྱི་པ་ཡིན་ན་གསལ་སྤྱང་མི་རིགས་པར་བསྟན་པའོ། ། དང་པོ་། འདི་ལྟར་མཚམས་རྣམས་སྤྱི་པ་བཞི། ། དན་པས་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ། མཐོང་བས་མ་ཡིན་འདས་པ་ཡི། ། ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་མིན་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་ཅི་གསལ་སྤྱང་དང་མཚམས་སྤྱི་པ་འགལ་ལམ་ཞེན་འགལ་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱི་པའི་མཚམས་རྣམས་སྤྱི་པ་བཞི་སྤྱི་པ་འདས་པ་དེ་དན་ནས་མཚམས་སྤྱི་པ་གྱི། མ་

དྲན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་མི་ནུས་པ་དེ་ཕྱིར་དྲན་པ་ས་མཚམས་སྦྱར་བར་བྱེད་
པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ད་ལྟ་མཐོང་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་དེར་
ད་ལྟ་བའི་ཡུལ་ལ་འདུག་གི། འདུས་པ་ཡི་ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། །

གཉིས་པ། དེ་ཡི་ཡུལ་དུ་གང་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ཞིག་པས་གསལ་མ་ཡིན། །དེ་
ཕྱིར་འཁོར་ལོར་སྒྲུང་བ་འདི། །གསལ་བ་མ་ཡིན་འགྱུར་བའི་རིགས། །ཞེས་
མགལ་མེ་ལ་འཁོར་ལོར་སྒྲུང་བ་འདི་ཁྱོད་གྱི་ཞེ་འདོད་ལྟར་སྒྲ་ཕྱིའི་སྒྲ་ཅིག་
དུ་མ་མཚམས་སྦྱར་ནས་གཅིག་དུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ན་དྲན་པ་ས་མཚམས་སྦྱར་དགོས་
ལ། དྲན་པ་དེ་ཡི་ཡུལ་དུ་གང་གྱུར་པ་དེ་ནི་སྒྲ་ཞིག་ཟེན་པས་ན་དྲན་པར་
བྱེད་པ་ཙམ་ལས་གསལ་བར་ཁྱོད་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕྱིར་དྲན་པ་ནི་འདས་
པའི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་མདུན་ན་འདུག་པའི་དངོས་པོ་ལའང་གིན་དུ་
གསལ་བར་མི་རྟོག་སྟེ་ད་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་
ཕྱིར་མཚམས་སྦྱར་ཡིན་དགོས་ན་ད་ལྟར་གྱི་འཁོར་ལོར་སྒྲུང་བ་འདི་ཡང་།
མི་གསལ་བ་དྲན་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི། མདོན་སུམ་དུ་གསལ་བ་འདི་
འདྲ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་སོ། །ཡུལ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབྲིགས་
པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་
ལྟར་ཅིག་ཅར་གསལ་པོར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཅར་འབྲིགས་མི་སྲིད་པས་
སྟོ་ལྟན་རྣམས་གྱིས་རིམ་ཅན་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ཟངས་མའི་གྲེགས་

མ་སོགས་སྟག་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་འོག་བཞེགས་པ་མང་པོ་དག་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་
གིས་འབྲིགས་ཆེ་ཅིག་ཅར་སྟག་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་ཡོད་པས་ཡུལ་
འབྲིགས་པའང་མི་གཅིག་གིས་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་དཔགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་གྲངས་མཉམ་པ་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག་
པའོ། །དང་པོ། རི་མོ་བརྒྱངས་པ་མཐོང་བའི་ཆོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་སེམས་མང་
པོ། །རི་སྟེ་གཅིག་ཆའི་ཚུལ་གྱིས་སྟ། །འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་འདོད་ན་གོ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་གཟུང་རྣམ་གྱི་གྲངས་བཞིན་ཤེས་པའང་དུ་མ་ཡོད་
པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ། ཡུལ་སྟོན་པོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་བྱས་
མི་རྟག་སོགས་རི་སྟེ་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་གྱི་རྣམ་པ་གཏད་ལ་ཤེས་པའང་དེ་སྟེད་
གྱི་རྣམ་ལྟར་དུ་སྟེ། ཡུལ་བྲ་བོས་ཀྱང་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟེ་སེར་སོགས་
ཡུལ་ལ་རི་སྟེད་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་གཏད་ལ་ཤེས་པའང་དེ་སྟེད་གྱི་རྣམ་ལྟར་དུ་
སྟེ་བར་འདོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་མོ་བརྒྱངས་པ་མཐོང་བའི་ཆོ་ཡུལ་དེ་ལ་སྟེ་
སེར་སོགས་རི་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་སེམས་མང་པོ་ཅི་སྟེ་ཅིག་ཅར་རམ་གཅིག་ཆའི་
ཚུལ་གྱིས་སྟེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་འདོད་ན་གོ། །ཞེས་ཕྱོགས་སྒྲའི་ཚུལ་བརྗོད་
པའོ། །དེའང་སྐབས་འདིར་ལེགས་པར་དབྱད་ན། སྒྲ་ཡུལ་རྗེས་གྱི་རྣམ་པ་
སོ་སོར་འཆར་རུང་གི་ཆ་རི་སྟེད་པའི་གྲངས་བཞིན་ཤེས་པ་སྟེ་ཡང་། རྗེས་དང་
ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ལྟོག་པའི་ཆ་རྣམས་ནི། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲུང་བ་ཉིད་གྱིས་
ལྟོག་ཕྱོགས་སུ་སྟོ་མ་བཏགས་པའི་ཆ་ནས་དེའི་ཡུལ་ཅན་ལའང་དེའི་རྣམ་པ་

ཅན་དུ་ཕྱོག་པས་སྤྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་ལམ།
རྣམ་ཤེས་གྲངས་མཉམ་པ་འདི་དག་པལ་ཆེར་ཤེས་པ་དེ་དག་རིགས་མཐུན་
ཡང་། རིགས་མི་མཐུན་པ་བཞིན་དུ་དུ་མ་འབྱུང་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ་སྟེ་
དུ་སེམས་པ་ཡིན་ཀྱང་རིགས་མཐུན་དུ་མ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་དེ། འཛིན་
རྣམ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རིགས་མཐུན་དུ་མ་མེད་ཚུལ་གྱི་རང་ལུགས་སྒྲར་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་པ་ལ། སྒོ་ཐམས་ཅད་དུ་མའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
སྒྱུབ། ཆ་མེད་གྱི་གཅིག་བདེན་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ། དེ་ལྟ་
ཡིན་ན་དཀར་ལ་སོགས། རྣམ་པ་སྣ་གཅིག་ཤེས་པ་ཡང་། ཐོག་མ་དབུས་
མཐའ་ཐ་དད་པས། དམིགས་པ་སྣ་ཆོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་བཤད་མ་
ཐག་པའི་ལུགས་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འང་ཁ་བོའི་གཞི་མཐོང་བ་ལ་སྒྲོ་སེར་སོགས་རྣམ་
པ་མང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡུལ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་གཅིག་
ཤེས་པ་དེ་ལ་ཡང་། ཐོག་མ་སྟེ་སྟེང་དང་དེ་བཞིན་དུ་འོག་དང་པ་རོལ་ཚུ་རོལ་
དང་དབུས་དང་མཐའ་ཡི་ཆ་ཐ་དད་པས་ན་དམིགས་པ་སྣ་ཆོགས་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་གྱི། གཅིག་ཅེས་བདེན་པ་ཞིག་མི་སྲིད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། དམིགས་བྱ་བཅ་པོ་ལ་བརྟགས་ན་གཅིག་སྤྱད་དམིགས་པ་མེད་
ཚུལ་དང་། དམིགས་བྱེད་སྒོ་ལ་བརྟགས་ན་དེ་མེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ། རྩལ་
སྟན་བདག་ཉིད་དཀར་ལ་སོགས། གཅིག་སྤྱེད་བདག་ཉིད་ཆ་མེད་པ། ཤེས་
པ་གང་ལ་སྣང་གྱུར་པར། །བདག་གིས་རབ་ཏུ་ཆོར་བ་མེད། ཅིས་གསུངས་

ཏེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་ན་གཅིག་སྤྱད་གྱུར་
པ་གང་ཡིན་ཏེ་མི་རིགས་སོ། །གང་ཡན་ལག་དབྱེ་བར་མི་རྣམས་པའི་རྩལ་སྟ་
རབ་ཙམ་ཡོད་ལ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྤྱེད་ཡིན་ནོ་སྟེ་སྟེ་མ། བདག་
གིས་ཇི་ལྟར་ནན་ཏན་དུ་འབད་ནས་བཏུང་དེ་བལྟས་ཀྱང་། རྩལ་སྟ་གྱི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱི་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་རང་གཅིག་སྤྱེད་
བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་འང་ཕྱོགས་གྱི་ཆ་དབྱེ་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ནི། ཤེས་པ་ཡིན་
ནོ་ཅོག་གང་ལ་སྣང་བར་གྱུར་བར། འདིའི་ཞེས་བདག་གིས་རབ་ཏུ་ཆོར་བ་
མེད་ཅེས་མདོར་ན། རྩལ་སྟ་རབ་ཆ་མེད་པ་མདོན་སྒྲུབ་ཉམས་སྒྲུབ་མྱོང་བ་ནི་
གང་ན་མི་སྲིད་ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟོག་ལྟར་རྣམས་ཀྱིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
པའི་རྒྱ་ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡིན་ན་མ་དམིགས་བཞིན་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁས་
སྤངས་ནས་རང་གིས་རང་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟུ། དེས་ན་བཙུང་མ་རས་ཁ་བོ་སོགས་
དང་བཙུང་མིན་སྤྱེ་མ་ལེབ་ཁ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཇི་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་
པའི་ཤེས་པ་འང་གཅིག་སྤྱད་བདེན་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ། རྣམ་ཤེས་ལྟ་ཡི་ཁམས་རྣམས་ནི། །བསགས་ལ་དམིགས་པའི་
རྣམ་པ་ཡིན། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དམིགས་པ་ནི། །བྱུག་པར་བཞག་པ་
བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱང་མིག་སོགས་དབང་པོའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལྟ་ཡི་ཁམས་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་རྩལ་སྟ་རབ་བསགས་
པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་རྣམ་པ་དེ་སྟེད་དུ་དུ་མར་འགྱུར་ལ།

ཡིད་ཤེས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་ཏེ་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆོས་
ཁམས་ཀྱང་རྣམ་ཤིག་མིན་པ་དང་འདྲེས་མ་བྱས་ནི་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་མི་རིགས་
པར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་རྣམ་བཙད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མིང་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་
ལ། ཆོར་འདྲུ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་གསུམ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དེ། དེ་ལ་དམིགས་
པའི་ཡིད་ཀྱང་སེམས་བྱུང་འབའ་ཞིག་མི་འཛིན་གྱི། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་
ཆོགས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ན། སེམས་དྲུང་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་ཆོགས་
པའི་དམིགས་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་སམ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་པར་བཞག་པ་འམ། དེའི་
དམིགས་སྒྲུབ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ། དེའང་རང་སྤེའི་བཞེད་ཚུལ་
ལྟར་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ན་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་
དོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་རོལ་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ། རིག་པ་ཙན་སོགས་ཀྱི་དགག་
པ་སྦྱིར་བཞག་ཤིང་། བྱེད་བྱས་སོ་སོའི་འདོད་པ་དགག་པའོ། ། དང་པོ། བྱི་གཞུང་
རྣམས་ལའང་རྣམ་ཤེས་ནི། གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡོན་ཏན་ལ་
སོགས་ལྟན་པ་ཡི། ། རྩེས་ལ་སོགས་པར་དམིགས་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་
ཏེ། གང་དག་བཞུན་པ་འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་གཟེགས་ཟན་དང་སེར་
སྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྩེས་སུ་འཇུག་པ་ལ་སྤྱི་རོལ་པ་འམ་ལྷ་སྟེགས་ཞེས་བྱ་ཞིང་།
སྤྱི་བོའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ལ་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲུབ་མཐའི་ལྟ་བུ་ལའང་
བྱེད་བྱས་དེ་ཙམ་སྲིད་མོད་ཀྱི་སྤྱི་རིགས་ནས་ཏྲག་ཆད་ལས་འདའ་མི་སྲིད་ལ་

ཏྲག་སྒྱུ་བའང་རྣམ་པ་མང་དུ་ཡོད་པས། ལྷ་བ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། དྲུག་ཅུ་ཙ་
གཉིས། སྤེ་ཆན་བཙུ་གཅིག་སོགས་དབྱེ་སྒྲོ་མང་ཡང་། བྱོགས་བསྐྱུས་པས་
ཏྲཥ་སྤེ་ལྷ་ལ་བསྐྱུར་རུང་བ་ཡིན་ལ། སྦྱིར་ལྷ་སྟེགས་ཞེས་པ་སྒྱུ་བཤད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་དངོས་སྒྱུ་བ་རྣམས་ལའང་འཇུག་པ་དང་།
པལ་ཆེར་སྤྱི་རོལ་པ་འམ་ལྷ་སྟེགས་སྤྱི་ལ་གྲགས་ཤིང་། སྒྱུ་འདོམ་པ་སོགས་
ཀྱི་ཆེ་ཏྲག་སྒྱུ་བ་ལ་བྱེད་བྱས་ཏུ་གོ་བ་དང་། རྒྱུང་འཕེན་ཡང་དེ་བཞིན་སྤྱི་རོལ་
པ་སྦྱི་དང་། བྱེད་བྱས་ཆད་སྒྱུ་བ་ལ་སྦྱེར་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་
གངས་ཙན་པ་སོགས་སོ་སོའི་མིང་ཡང་སྦྱི་དང་བྱེད་བྱས་གི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ཏེ་གཞུང་སོ་སོ་ན་ལ་ལར་གཅིག་ལྟ་བུ་དང་ལ་ལར་མི་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་
མང་བོ་ཡོད་པ་རྣམས་སྦྱིར་འདྲ་བ་ལས་བྱེད་བྱས་ཏུ་འདོད་ཚུལ་སྤེ་མོའི་དབྱེ་སྒྲོ་
ཡིན་པ་སོགས་དང་། སྒྱུ་བཤད་འཇུག་གི་རྒྱ་མཚན་ལ་བཞེན་པ་སོགས་
ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་སྒྲུབས་ཐོབ་ཀྱི་གོ་བ་ལེན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་མིང་གཅིག་
ལ་འཕྲོམས་ན་གཞུང་འཆད་པ་ལུགས་ནས་ཅིར་ཡང་དོས་མི་བྱིན་པར་འགྱུར་
བས་ཤན་བྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། ། དེ་ལ་གཟེགས་ཟན་སྟོན་པར་འཛིན་པའི་
ལུགས། བྱེད་བྱས་པ་འམ་ལྷ་སྟེགས་པ་དང་རིག་པ་ཙན་པ་ཞེས་སོགས་སུ་གྲགས་
པ་རྣམས་ནི་ཆོག་གི་དོན་དྲུག་ཏུ་འདོད་དེ། ས་ལ་སོགས་པའི་རྩེས་དགྲུ་དང་།
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉེར་བཞི། བརྒྱུངས་བསྐྱུམ་སོགས་ཀྱི་ལས་
ལྷ། དེ་གསུམ་ལ་ཡོད་པའི་བྱེད་བྱེད་སྤྱི་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་བ། སྤྱི་དེའི་བྱེད་བྱས་

གམ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསལ་བ། ཐ་དད་པའི་འདུ་བ་མགོ་ལ་རྩ་ལྟ་བུ་
དང་། ཐ་མི་དད་ཏུ་འདུ་བ་དྲུང་ལ་དཀར་ལྷུ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཆོག་གི་དོན་
དུག་གིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པར་འདོད་པ་སྟེ། དེའང་གཟེགས་ཟན་པས་
དཀར་ལྷུ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབང་ལྷུ་གྱི་བསྐྱུས་པས་རྟེན་དོའི་ཕོ་མཚན་གྱི་སྟེང་དུ་
ལྷག་པ་བབས་པ་ལ་དབང་ལྷུ་གྱི་བཟུང་ནས་དེ་ལ་རྩ་སྟེང་དམ་ཞེས་
སོགས་དུག་པོ་དྲིས་པ་ལ་མགོ་གྲག་རེ་བྱས་མཐར་འཕྲུང་བས་དུག་པོ་དེ་ཁོ་ན་
སྟུང་བའོ། །འདི་དག་དབང་ལྷུ་གྱི་ལྟ་ལ་འཛིན་ཅིང་དབང་ལྷུ་གྱི་དྲུག་པ་སོགས་
ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་ཡང་། སྤྱི་ཡོད་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྟན་པ་གཞན་འཕྲུ་
ན་གནས་པར་འདོད། ཆོག་གི་དོན་དུག་ཤེས་ནས་བསྒྲམས་ན་ཐར་བར་འདོད་
ཅིང་། ཐར་ཆོ་བདག་དེ་ཡོད་མེད་སོགས་ཐམས་ཅད་བྲལ་བར་འདོད། གཞུང་
ཞིབ་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བདག་བཅའ་པོ་ཡོན་ཅིང་དྲུག་པར་འདོད་
པའོ། །དེའང་རྩ་སྟེང་དུ་སྟེ། བདག་དང་དུས་དང་ཕྱོགས་དང་ནམ་མཁའ་དང་
རྒྱལ་སྤྱི་རབ་སྟེ་དྲུག་པའི་རྩ་སྟེ། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་སྟེ་མི་དྲུག་པའི་རྩ་སྟེ། །
ཡོན་ཏན་ཉེར་བཞི་ནི། གཅིག་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་དང་། རིང་གྲུང་སོགས་
པོང་ཆོད་དང་། སུན་ཚུན་འཕྲད་པ་དང་། སོ་སོར་དབྱེ་བ་དང་། ཐ་དད་པ་
གཞན་དང་། ཐ་མི་དད་པ་གཞན་མིན་པ་སྟེ་དུག་ནི་ཐུན་མོང་སྤྱི་ཡོན་ཏན་
དང་། སྒྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་རེ་གྱི་རྒྱུད་གི་ཡོན་ཏན། གཟུགས་མེད་ཡོན་
ཏན། རོ་རྒྱུད་ཡོན་ཏན། དྲི་སའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་ཡུལ་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་ནི་འབྲུང་བ་སོ་

སའི་ཡོན་ཏན་ཡོན་ལ། དེ་ཕྱིར་སྒྲ་ནི་ནམ་མཁའི་ཁོད་ན་དྲུག་ཏུ་གནས་ཀྱང་
རྒྱུད་རྒྱུད་པས་གཡོགས་ནས་མ་ཐོས་པ་ཡོན་ལ། སྒྲེས་བུས་ཨོ་ལྟ་བུ་བརྗོད་ཆོ་
ཁོག་པ་ནང་སྟེང་པའི་ཆོད་རྒྱུད་དེ་བསལ་ནས་ཐོས་ཤིང་སྒྲར་རྒྱུད་ལྷུ་ལྟ་བུ་ལྷགས་
ནས་དྲུག་ཏུ་མི་ཐོས་པར་འདོད། བདག་ལ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གསུམ་
སྟེ། མིག་གི་སྒྲོ་སོགས་དབང་སྒྲོ་ལ། བདེ་བ་སྐྱུག་བསྐྱུ་ལ། འདོད་པ་སྤང་བ།
ཆོས་དང་ཆོས་མིན། འབད་ཚུལ་དང་། འདུ་བྱེད་པའི་ཤུགས་ཏེ་བདག་གི་ཡོན་
ཏན་དེ་དག་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བདག་ཡོད་པར་སྒྲུབ། ལས་ནི་དངོས་པོ་གང་
ཡང་རུང་སྟེ། ཡར་བརྒྱུད་པ་དང་། རྒྱུར་བསྐྱུས་པ་དང་། བྱེད་ཏུ་འདེགས་
པ་དང་། གནས་གཞན་དུ་འཛོག་པ་དང་། གནས་གཅིག་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་འགྲོ་
བ་དང་ལྟེ། ཡོན་ཏན་དང་ལས་དེ་དག་གི་རྟེན་ནི་རྩ་སྟེ། ཡོན་ལ། དེ་དག་ལ་
བྱེད་བྱེད་སྒྲེ་སྟེ་བྲག་རིགས་མཐུན་ལ་སྒྲེ་སྒྲེ་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་གཞིར་
གྱུར་པ་དང་། བྲག་བྲག་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་བྱེད་བྲག་དང་། སུན་
ཚུན་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་འདུ་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེ་སོགས་ནང་གི་བདག་
ལ་གནས་པའི་བཅའ་པོར་འདོད། གྲངས་ཅན་པས་ཕྱི་ལོ་སྟུང་བུ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་
ན་དེའི་རང་བཞིན་བདེ་སོགས་གནས་པས་ན་ཕྱི་ལོ་བཅའ་པོར་འདོད་ཀྱང་། བདེ་
སོགས་དེ་དག་མྱོང་བའི་ཆོ་བདག་གིས་མྱོངས་སྟུང་པའང་ཤེས་པ་དང་འདྲེས་
ནས་ཆ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མྱོང་བར་འདོད། དེའང་བདག་ལ་ཤེས་པ་མེད་
ཀྱང་བདག་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་གིས་ཤེས་

སོ་སྣམ་དུ་རྟོག་ལ། ལྷ་སྟེགས་པ་འདི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བེམ་པོ་ཞེས་པ་འདི་རྒྱལ་
གྲུབ་ཀྱི་བེམ་པོ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་གོ་བར། ཤེས་པ་མིན་ཆད་ལ་སྤྱི་བྱབ་
ཏུ་གོ་དགོས་པས་ན། བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པའི་བདག་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་
ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བྱབ་ཅིང་ངོ་བོ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
ཞིག་ལ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་
གཞུང་རྣམས་ལ་འདྲ་རྣམ་ཤེས་ནི་གཅིག་པུ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་མི་རུང་སྟེ། རྒྱ་
མཆན་གང་གིས་ན་སྤྱི་རོལ་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་ལས་དང་ཡན་ལག་
ལ་སོགས་པ་ལྡན་པ་ཡི། རྣམ་དང་རྣམ་འགྱུར་དང་ལུས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་
པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྱེ་གཞུང་རྣམས་ན་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་
རྣམས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་དུ་མ་
ཅན་ཡིན་གྱི། བྱུང་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་གཅིག་པུ་བཞིག་སྒྲུབ་མི་ཤེས་པའི་
བྱིར་ན་ཤེས་པ་གཅིག་པུ་ཞིག་སྤྲིད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ། རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་དཔོགས་པའི་ལྷགས་
དགག་པ། རྒྱང་འཕེན་པའི་བྲངས་ཅན་པའི། གསང་བ་པའི་ལྷགས་དགག་
པ་བཞི། དང་པོ། རོར་བྱ་གཟི་ཡི་བདག་ཉིད་ལྟར། དངོས་པོ་ཀྱན་ཅེས་ལྟ་བ་
ལ། །དེ་ལ་འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱང་ནི། །གཅིག་སྤུང་ངོ་བོར་སྒྲུབ་མི་རིགས། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་བ་སྟོན་པར་འཛིན་པས་ན་རྒྱལ་བ་པ་ཞེས་
བྱ་ཞིང་། གཞུང་རྒྱལ་བྱེད་སོགས་ལ་ཆད་མར་འདོད་པ་དེ་དག་ལ། ཟད་བྱེད་

པ། གཅེར་བྱ་པ། ཆངས་པ་པ། ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་སོགས་མིང་དུ་མ་ཡོད་ལ། དེ་དག་
ཆངས་པ་ལྟར་འཛིན་ཅིང་བདག་འཛིང་གོལ་གྱི་རྒྱ་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་ཟད་
པ་ན་ཐར་པར་འདོད། གཞུང་ཆོག་གི་དོན་བདུན་གྱིས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་
པར་འདོད་དེ། དཀའ་བྱུང་སྒྲོམ་པ་ཉོན་མོངས་བཅིང་བ་གོལ་བ་སྟོག་སྟོག་
མིན་ནོ། །དེ་ལ་དཀའ་བྱུང་ནི་གཅེར་བྱར་རྒྱ་བ་ཟས་མི་ཟ་བ་མེ་ལྷ་བརྟེན་པ་
སྟུགས་ཀྱི་བརྟུལ་ལྷགས་ལ་སོགས་པ་པོ། །སྒྲོམ་པ་ནི་ཟག་པ་འགོག་པ་དང་
ལས་གསར་དུ་མི་གསོག་པའི་བྱིར་དགོ་བཅུ་སྟོད་པ་སྟེ། རྒྱང་ལོག་ཏུ་སྟོག་
ཆགས་ཤི་བའི་སྟོག་གིས་དོགས་ནས་རྒྱང་པར་བྱིལ་གཡེར་འདོགས་ཤིང་ཤིང་
ཡང་མི་གཅོད། ལུང་སྟོང་དུ་རྒྱ་ཡང་སྟེར་མཁན་གཞན་མ་བྱུང་ན་མི་འབྱུང་།
བརྟུན་ལ་སྒྲག་པས་མི་སྒྲུབ་པའི་བརྟུལ་ལྷགས་འཛིན་པ་སོགས་སོ། །ཉོན་མོངས་
ནི་དུག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་པོ། །དེ་དག་སྒྲོམ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །བཅིང་
བ་ནི་ལས་མ་ཟད་པས་བདག་འཁོར་བ་ན་གནས་པའི་ཐ་སྟོད་དོ། །གོལ་
བ་ནི་ལས་ཟད་ནས་ཐར་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ན་གདུགས་བཀའ་
པའི་དབྱིབས་འདྲ་བ་རྒྱུ་ཞིང་མདོག་བ་ཞོ་དང་ཁ་བ་རྒྱ་སྟོན་གྱི་མེ་ཏོག་སོགས་
དང་འདྲ་བར་དཀར་པའི་གཟུགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་འདོད། སྟོག་ནི་
སེམས་ཡོད་པ་ལ་འདོད་དེ། དེ་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་ནི་སེམས་དང་དེ་སྟེང་ལུས་
དབང་གཅིག་པུ་ལྟར། རྒྱ་ཤིང་ལ་རྒྱ་དབང་ཡོད་དེ་འབྱུག་སྒྲུ་ཐོས་ན་སྒྲེ་བ་
སོགས་དབང་པོ་སོ་སོ་ཡོད་པའི་ཤིང་འདོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲིན་པུ་དུང་ཉ་

ཕྱིས་སོགས་ལ་ལུས་ལྟེ་གཉིས་ཡོད། མེ་བྱིར་གྲོག་མ་སོགས་ལུས་ལྟེ་སྒྲ་གསུམ་
སྟེ་དབང་པོ་གསུམ་དང་ལྷན། ལུང་བ་སྦྱང་བུ་མཆུ་རིང་སོགས་མིག་ལས་དབང་
པོ་གཞན་བཞི་ཆང་། མི་རྟ་སོགས་ལ་མིག་ཀྱང་ཆང་བས་དབང་པོ་ལྷ་ལྷན་ནོ་
ཞེས་འདོད། སྟོག་མིན་ནི་སེམས་མེད་པ་སྒྲ་དྲི་རོ་འོད་ནམ་མཁའ་གྲིབ་མ་འཇམ་
གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཆོག་གི་དོན་དགྲུང་བཤད་པ་
ཡོད་དེ། སྟོག་ཟག་པ་སྟོམ་པ་ངེས་པར་རྒྱས་པ་འཆིང་བ་ལས་སྟིག་པ་བསོད་
ནམས་ཐར་པ་དང་དགྲུ་ལ་བཤད་ཀྱང་། ངེས་པར་རྒྱས་པ་ལུས་གདུང་བའི་
དཀའ་བྱུང་ཡིན་པས་དཀའ་བྱུང་གྱི་ནང་དུ་འདུལ། ལས་ལ་ཁྱོང་འགྱུར་གྱི་
ལས་དང་མིང་རྩས་ཆེ་དང་བཞིར་བཤད་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་འཆིང་བ་དང་དོན་
གཅིག་ལ། ཟག་པ་དང་ཉོན་མོངས་དོན་གཅིག་བསོད་ནམས་དང་སྟོམ་པའང་
འདྲ་ཞིང་། སྟིག་པ་ནི་ཟག་པ་དང་འཆིང་བར་བསྟུ་རུང་བས་དོན་སྣ་མ་བདུན་
དང་གཅིག་གོ། །འདི་དག་གིས་ཤེས་བྱ་སྦྱིའི་གནས་ལུགས་ལུལ་དུས་གངས་
གྱི་དུ་མ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཞེས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱལ་དཔོགས་པ་ཞེས་པ། བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་དཔོགས་པ་སྟོན་པར་འཛིན་
ཅིང་བྱུང་འཇུག་ལྟར་འདོད་པ། གཞུང་རྟོག་པ་ལ་ཕན་པའི་ཡལ་ག་ལོ་མ་ཅན་
གྱི་གསང་ཆོག་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལ་སྦྱོད་པ་པ། རིག་བྱེད་པ།
བྱུང་འཇུག་པ་སོགས་སུ་གསལ་ལ། བརྟེན་པ་དག་ཀྱང་འདིའི་བྱེད་པ་གོ། །
དེ་ལ་རིག་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་འདོད་པ་མང་ཡང་བསྟུ་ན། འབྲས་བུ་དོན་དུ་

གཉེར་བྱ་ནི་རིག་བྱེད་ལས་གསལ་པའི་སྦྱོས་བུ་དེ་མཐོང་ཞིང་རྟོགས་ན་འཆི་
བ་མེད་པའི་གནས་ཐོབ་པར་འདོད་དེ། དེའང་སའི་དགྱིལ་ལའོར་ལས་ཤིན་
ཏུ་འདས་པའི་ཐུན་པའི་དགྱིལ་ལའོར་ན་གནས་པ་ནི་མའི་འོད་ལྷ་བུ་དང་ལྷན་
པ། །ཁ་དོག་དཀར་སྟོང་དམར་པོ་བ་སྒྲ་ཡུང་བ་སྟག་རོལ་བཙོད་དང་ཀ་པི་ཇ་
ལའི་ཁ་དོག་འཛིན་པ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་ལ། དེའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཀྱང་། ཆངས་
པ་དང་། བདག་དང་། དབང་སྟག་དང་། ཀུན་ལ་བྱུང་པ་དང་། རྟག་པ་ཞེས་
ཀྱང་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཆངས་དབང་བྱུང་འཇུག་ལ་སོགས་
སོ་སོར་རྩལ་དུ་བཏོན་ཏེ། བྱེད་པ་པོར་བརྟོམས་ཤིང་ལམ་ཡང་མཆོད་སྦྱོར་
ཞིབ་ཀྱི་དང་རྒྱུང་དང་བསམ་གཏན་སོགས་མང་དུ་ཡོད་དོ། །འདོད་པ་གཙོ་ཆེ་
བ་བརྟེན་ན་དམ་བཅའ་བཅུ་ལས་རྣམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པར་འདོད་དེ། ཉ་ལ་སོགས་
པའི་འཇུག་པ་བཅུ་ལྷན་གྱི་བྱུང་འཇུག་ལྟར་ཁས་ལེན་པ། དེ་བཞིན་སྦྱོས་བུས་
མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཆང་མ། གརྱའི་བྱས་ཀྱིས་སྟིག་པ་འདག་པ། ལུང་མེད་
ལ་བུ་ཡོད་ན་མཐོ་རིས་སུ་སྦྱེ་བར་འདོད་པས་བུ་བསྦྱེད་དགོས་པ། གཡུལ་དུ་
ཞུགས་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་ལ་གཡུལ་དུ་ཤི་ན་མཐོ་རིས་སུ་སྦྱེ་བས་གཡུལ་ལ་
ཅིས་སུ་བྱེད་པ་གཡུལ་བསྐྱངས་པས་དག་པ། སྟོག་སྦྱང་བ་དཔེར་ན་ཐུ་གེས་
ཤི་ལ་སྟག་པ་ན་བརྟེན་ན་ངེས་དག་པ་དང་ཕན་པར་འགྱུར་ཏེ་སྟོག་གལ་ཆེ་བ་
དེ་བསྐྱངས་པས་སོ་ཟེར་བ་དང་། དངོས་མེད་རྒྱ་མེད་དུ་བྱུང་བར་འདོད་པ།
བྲམ་ཟེ་དང་རིག་བྱེད་དང་སྒྲ་མ་ལ་གཞོད་པ་བསད་ན་དག་པར་འདོད་པ་ཆོས་

བསྐྱེད་པ་མ་དག་པ། ཀྱུ་རུའི་ཡུལ་སོགས་སུ་སྒྲིམ་པ་ལམ་ཐ་ན་དེའི་རྒྱལ་གྱིས་
རིག་ཀྱང་མཐོ་རིམ་སུ་སྒྲིམ། ཤེས་པས་རང་མི་རིག་པ་དང་བཅུ་ལྟེ། །དེ་ལང་
ལུ་སྒྲིགས་པ་དེ་དག་རང་རང་གི་གཞུང་ལ་འཆེལ་ནས་ལྷར་སྒྲུང་བའི་གཏན་
ཆོག་གིས་བསྒྲུབས་ཤིང་། སལ་ཆེར་བྲམ་ཟེ་གདུག་པའི་གསང་ཆོག་ལ་
བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་འགལ་བ་བསྟན་ཡང་ས་ལོ་མའོན་སུམ་མཐོང་
བའི་དྲང་སྟངས་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་ལ་རྟེན་དཔག་གིས་མི་གཞོད་ཅེས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིབ་
པའི་རང་མཆོང་སྟོན་ཅིང་། བར་གསེས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་སྤྲོ་མོ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་
ཡོད། བྱི་རོལ་པ་འདི་དག་གི་ལུགས་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའི་ཞེ་འདོད། དེ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་པར་བཤད་
ན་སྒྲོ་སྒྲིང་ལ་ཕན་སྤིང་ཅིང་། གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་ཀྱི་ཞེ་འདོད་གསལ་པོར་
བྱེ་རྒྱས་ན་འང་འདིར་ཡི་གེ་མང་པོར་འགྱུར་བས་བཞག་ལ། གྲུབ་མཐའི་འདོད་
པ་ཕྱོགས་ཙམ་མ་སྒྲིམ་ན་ཕྱོགས་སྤྲུ་གང་ལ་མཚུབ་མོ་འཇུགས་སྟོར་གྱིས་དོགས་
ནས། ཏྲུ་སྟེ་ལྷ་གསང་བ་པ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་མཆོན་ཙམ་སོ་སོའི་ཐད་
དུ་འདྲི་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྲུབས་འདིར་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཙམ་གྱི་
སྟངས་ནས་དགག་པ་གཙོར་མཛོད་པས་རྒྱལ་བ་པ་དང་རྒྱལ་དཔོགས་པའི་ལུགས་
དེ་གཉིས་མཐུན་པར་འདི་ལྷར་དཔེར་ན། ཁ་དོག་སྒྲོ་ཆོགས་པ་ཅན་གྱི་ནོར་
ལུ་གཟི་ཡི་བདག་ཉིད་རི་ལྷར་དུ། ཡུལ་དངོས་པོ་མི་གཅིག་པ་རྣམ་པ་སྒྲོ་ཆོགས་
པ་ཀྱན་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་ནས་ཞེན་ཅིང་ལྷ་བ་

དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་ཡུལ་དངོས་པོ་སྒྲོ་ཆོགས་པ་དེ་ལ་འཛིན་པའི་སེམས་
དེ་དག་ཀྱང་ནི། གཅིག་སུའི་ངོ་བོར་སྒྲུང་མི་རིགས་ཏེ། ཡུལ་སྒྲོ་ཆོགས་ལ་སྒྲོ་
ཆོགས་སུ་མ་བཟུང་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་མཐུན་པར་རི་ལྷར་འགྱུར། མ་མཐུན་
ན་དེས་དེ་ཤེས་པར་ཡང་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གི་འདོད་
ཚུལ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་རིལ་པོ་གཅིག་ཡིན་པར་ལྷ་བ་སྟོན་
སུ་དང་། བླ་བོ་ཙམ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འཛིན་ཏོ། །འོ་ན་ཐམས་ཅད་གྱིས་རྟོགས་
པ་འདྲ་བར་འགྱུར་ཏེ་དམིགས་པ་གཅིག་ཡིན་པས་སོ་བཅེར་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་
ལ་སྒྲུ་ཡིས་བརྟོད་ཚུལ་དང་ཡིད་གྱིས་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ། དུ་མའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་སུ་དེ་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ་མར་
བརྟོད་པར་འདོད་པས་སྒྲོ་སེར་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དེ་དང་དེར་འདོད་
པལམ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། མང་པོའམ་ཐམས་ཅད་ལྷ་སུ་ཅིག་ཅར་བརྟོད་པལམ།
གཟུགས་སྒྲོ་ཞེས་པ་སོགས་དངོས་པོ་དེ་རིམ་གྱིས་བརྟོད་ཚུལ་གཉིས་ལས་ཆོག་
གིས་བརྟོད་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་གཞན་ནི་མེད་དོ། །དེས་ན་བརྟོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་
པོའི་བྱེ་བྲག་རེ་རེ་རིམ་གྱིས་བརྟོད་ཀྱང་རུང་། ཅིག་ཅར་ཁོ་རང་བརྟོད་ཀྱང་
རུང་སྟེ་དོན་དུ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གཅིག་སུ་དེ་ལས་མ་འདས་སོ། །དེ་བཞིན་
སྟོས་འཛིན་ཚུལ་ཡང་། དཔེར་ན་ཡུལ་བླ་བོ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་འདྲ་ཡང་
དེའི་ཁ་དོག་ལ་རང་རང་གིས་རི་ལྷར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དེའི་བྱེ་བྲག་རེ་རེ་བ་
སྒྲོ་སེར་སོགས་བཀར་ཏེ་འཛིན་པ་དེ་ལྷར་དངོས་པོ་དེའང་གཅིག་མིན་པར་སྒྲོ་

ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་སྒྲོས་དེ་ལ་ཐ་དད་མིན་པར་གཅིག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་བྱེ་སྟེ་འཛིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གཅེར་
བུ་པ་སོགས་སྒྲ་བར་བྱེད་དེ། རང་འབྲེལ་ན་སྟོགས་སྒྲས་བརྗོད་པའི་ཤུ་ལོ་ཀ་
གཉིས་བཀོད་འདུག་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གི་ཞེ་འདོད་ལ་ཁ་བོ་ཞེས་
རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ལ། ཁ་བོ་དེ་ལ་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་མེད་ན་ཁ་བོར་མི་
རུང་བས་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཅན་གྱི་ཁ་བོ་གཅིག་ཅེས་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་ཚོས་
སྒྲ་ཚོགས་པ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ཅེས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བཏགས་པ་
ཙམ་གྱི་གཅིག་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ནས་གཅིག་བདེན་ཞིག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པས། གཅིག་བདེན་ལ་དུ་མ་སྤྱོད་ན་མི་སྤྱོད་པ་ཅིའང་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་
རིགས་པ་བརྒྱ་ཕྱག་གི་མཚོན་ཚུན་ཅིག་ཅར་ཐོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོགས་བཅད་
འདིའི་ཐད་དུ། ལ་ལས་ནོར་བུའི་གཟི་ཞེས་ཡུལ་དུ་མར་འདོད་པའི་དཔེར་གོ་
བ་སྒྲངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྟོགས་སྒྲའི་འདོད་པ་དང་མི་འབྲེལ་བས་སོ། །
གཉིས་པ་རྒྱང་འཕེན་པའི་ལུགས་དགག་པ། ས་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་ལ། །
ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཀུན་འཛོག་པ། །སྟེ་འདོད་དེ་ཡི་ལུགས་ལ་ཡང་། །དངོས་
པོ་གཅིག་དང་མཐུན་འཇུག་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེའང་སྟོན་ལྟ་དང་ལྟ་
མིན་འཐབ་པའི་ཆོ་ལྟ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཚོས་ལ་དཀར་བས་འཐབ་མ་སྟོ་
ནས་ལྟ་པམ་དུ་ཉི་བ་ན། ལྟ་པར་བུས་འཛིག་རྟེན་སྟེ་མེད་པའི་བརྟན་བཅོས་
བརྒྱམས་པ་རིམ་གྱིས་གོ་ག་མཁར་བ་ལ་སོགས་པས་མི་ཡུལ་དུ་དར་བར་བྱས་

པ་སོགས་ལ་ཆད་མར་བྱེད་པ་ལུར་བུ་པ། རྒྱང་འཕེན་པ། རྒྱ་རོལ་མཛེས་པ་
པ་ཞེས་སོགས་སྟེ་གཤམ་པ་དེ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ན། ཆོ་སྟེ་བྱི་
ལས་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་མཐོང་བའི་འགྲོ་བ་སོགས་མི་འདོད་
ཅིང་། ཆོ་འདི་གང་ཙམ་ལ་ཕན་བྱིར། བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཉི་ཟླ་ལྟར་འཛིན་ལ།
ལྟ་བའི་སྟོང་པོ་དང་ལུང་ལུང་རྒྱུད་སྟེ་དུག་ལ་སོགས་པ་ཆད་མར་འཛིན་ཅིང་།
གྲུབ་མཐའ་ཡང་རིགས་པའི་སྟོ་གཅིག་དཔེ་གསུམ་ཚུལ་བཞིས་རྟོགས་པར་
བྱེད་དེ། ཆོ་སྟེ་བྱི་སོགས་མེད་དེ་རང་གི་དབང་པོའི་སྟོད་ཡུལ་དུ་མ་མཐོང་བའི་
བྱིར་ཞེས་པ་རིགས་པའི་སྟོ་གཅིག་ཡིན་ལ། དཔེ་གསུམ་ནི། རྒྱ་མེད་པའི་དཔེ་
སྒྲར་ལ་ཤ་མོ་རྩོལ་བ། འབྲས་བུ་མེད་པའི་དཔེ་ཐལ་བ་རྒྱུད་གིས་གཏོར་བ།
ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་དཔེ་ཉི་ཤར་དང་རྒྱ་བོ་ཐུར་འབབ་དང་སྟན་ལྷུ་མ་ཆོར་
མ་རྩོ་བ་སོགས་སོ། །ཚུལ་བཞིན་ནི། ཆོ་སྟེ་བྱི་མེད་ཀྱང་ད་ལྟའི་འཛིག་རྟེན་བདེ་
སྟེ་སོགས་ཡོད་པའི་ཚུལ། བདག་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་སྟེ་མེད་འཕོ་བ་མེད་ཀྱང་གྲོ་
བུར་ལུས་གྲུབ་དུས་རང་ཆས་ཡོད་ཚུལ། ས་སོགས་འབྱུང་བར་རིག་པ་སྦྱེད་
ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པ་འདུས་པ་ལས་ཆན་ལས་ཐྱོས་བྱེད་ཀྱི་ལུས་པ་ལྟར་ཤེས་པ་
གསར་དུ་གྲུབ་ཚུལ། ལམ་སྦྱོང་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་གོལ་བ་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་
ཤི་བ་ན་ཐམས་ཅད་གོལ་བ་གཅིག་པའི་དབྱིངས་སུ་གནས་པའི་རྒྱ་འབྲས་མེད་
པའི་ཚུལ་ཤེས་ན་གོལ་བའི་ཆེད་དུ་ངལ་དུ་བ་སོགས་ལ་མི་བརྟན་པའི་རྒྱང་
འཕེན་གྱི་གཞུང་བརྟན་པ་དོན་མེད་མིན་པའི་ཚུལ་ཉི་དེ་ལྟར་འདོད་དོ། །འདི་

དག་གི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱ་རྩ་བ་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་མའོན་
སུམ་དུ་མི་འགྱུར་བས་དེ་མེད་ལ་ད་ལྟ་འདི་གང་ཙམ་མོ་སྒྲུམ་པའོ། །ཀྱི་མ་སྒྲུབ་
པོ་གང་དག་ད་ལྟ་མའོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་དཔོགས་ན་
སང་དང་གནང་གི་དུས་ཀྱང་མེད་པས་ཟས་སོགས་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་མི་འོས་
ལ། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཡོད་པར་མའོན་སུམ་མ་མཐོང་ཡང་མེད་པར་ཡང་
མཐོང་བ་མེད་ན་མེད་ཅེས་ཅི་ཞིག་གིས་དཔོགས། རང་གིས་རྗེས་དཔགས་
ཆད་མར་མི་འདོད་བཞིན་གྲུབ་མཐའི་རྗེས་དཔགས་ལོག་པ་ལ་འཇུག་སྟེ་
རྗེས་བལྟམ་མོ་དང་ངོ་མཆར་གྱི་བྲེལ་བགད་དུས་གཅིག་འོས་པ་ལུགས་འདི་
ཀྱི་མ་སྒྲུམ་མོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལུགས་ལ་དགོངས་ནས་གང་དོན་དམ་པར་ཡོད་
པར་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་འདུས་པ་ལ། ཡུལ་ལྷ་
དྲང་དབང་པོ་ལྷ་པོ་ཀྱན་འཛོལ་པ་སྤྲུལ་གིས་འདོད་པ་དེ་ཡི་ལུགས་ལ་ཡང་།
འདུས་པ་ཞེས་པ་འདུས་པ་ཅན་དུ་མ་ཆོགས་པ་ཡིན་པས་ན། འདུས་པ་འཛིན་
པའི་ཤེས་པ་དེའང་དུ་མར་འགྱུར་གྱི་ཡུལ་དངོས་པོ་གཅིག་དྲང་མཐུན་པར་
འཇུག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་གངས་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་བདེན་གཅིག་མི་སྲིད་པར་བསྟན་
པ་ལ། དགག་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཉེས་སྟོང་གི་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་
པོ། སྟིང་སྟོབས་ལ་སོགས་བདག་སྒྲ་སོགས། རྟོགས་ལ་འང་དོན་གཅིག་སྒྲ་
བ་ཅན། ཤེས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྤྲང་བྱིང་།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའང་བྱང་སྟོང་སེར་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་དཀའ་བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་
ཐོབ་པ། རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྟོང་གི་དུས་སྤྱི་བྱུང་བ་གངས་རི་ན་ཡོད་པའོ། །
དེས་རང་གི་བསམ་གཏན་གྲུབ་པའི་ཉམས་དང་མཐུན་པར་བརྩམས་པའི་
གཞུང་དབང་ལྷག་ནག་པོ་རྒྱད་དུག་ཅུ་པ། མཆོན་ཉིད་ལྷ་བཅུ་པ་སོགས་དང་།
ཆད་མ་གསུམ། འགྲེལ་པ་བདུན་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གཞུང་ལ་
ཆད་མར་བྱེད་པ་ལ་སེར་རྒྱ་པའམ། གངས་ཅན་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེ་དག་
གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་ཉེར་ལྷར་སྒྲ་སྟེ། དེའང་བེམ་ཤེས་གཉིས་ལས།
བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བུ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་རྟག་དངོས་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་
པར་ལྷ་ལྷན་ནོ། །བེམ་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་གཙོ་བོ་རྟག་གཅིག་བེམ་
པོ་ཟ་བོ་མིན་ལ་བྱེད་པོ་ཡིན་པའོ། །དེའི་ངོ་བོ་རྟུལ་སྟོན་སྟིང་སྟོབས་གསུམ་ཆ་
མཉམ་པས་རྟོགས་དཀའ་བ་སྟེ། རྟུལ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལམ་གདུང་བ། སྟིང་
སྟོབས་བདེ་བ། སྟན་པ་བཏང་སྟོམས་ཏེ་ཡོན་ཏན་གསུམ་མོ། །དེ་གསུམ་ཤས་
ཆེ་ཆུང་མེད་པས་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟོང་བ་རྒྱ་གཙོ་བོ་སྟེ་བུམ་པ་སོགས་གྱི་
རྒྱ་འཛིམ་པ་ལྟ་བུ། དེ་ལས་རྣམ་འགྱུར་ཉེར་གསུམ་བྱུང་བར་འདོད་དེ། དེའང་
གཙོ་བོ་ལས་ཆེན་པོ་འམ་སྒྲོ་མེ་ལོང་དྲངས་པ་ལྟ་བུ་བྱིན་སྤྲུལ་དང་ནང་ནས་
ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བུ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་ནས་སྒྲིམ་བུ་ཡུལ་ལ་
ལོངས་སྟོན་པའི་མཆོམས་སྟོར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ཡོན་ཏན་གསུམ་འཕེལ་ནས་
ཆེན་པོ་ལས་ང་རྒྱལ་གསུམ་བྱུང་སྟེ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་།

སྒྲིང་སྒྲིབས་ཅན་གྱི་ར་རྒྱལ་དང་། ལུན་པ་ཅན་གྱི་ར་རྒྱལ་ལོ། །དེ་གསུམ་གཅིག་
ཏུ་བརྩི་ལོ། །ར་རྒྱལ་དང་པོ་ལས་དེ་ཙམ་ལྟ་བུར་སྟེ། སྒྲ་རེག་རོ་གཟུགས་དྲི་
རྣམས་སོ། །དེ་ཙམ་ལྟ་ལས་འབྱུང་བ་ནམ་མཁའ་སོགས་ལྟ་བུར་སྟེ། རིམ་པས་
ཡོན་ཏན་གཅིག་ནས་ལཱ་འདྲ་བར་དུ་ཡོད་པས་རྒྱ་དེ་དག་ལས་མཁའ་སོགས་སུ་
གཞག་པ་སྟེ། གཟུགས་དང་རོ་སོགས་ལས་འོ་མར་གཞག་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲིང་
སྒྲིབས་ཅན་བདག་མཆོག་འཛིན་ལྟ་བུའི་ར་རྒྱལ་ལས་དབང་པོ་བརྩུ་གཅིག་བྱུང་
སྟེ། མིག་ན་སྒྲ་ཕྱེ་ལུས་ཏེ་སྒྲོའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། སྒྲ་བ་ལ་དབང་བ་དག་གི་
དབང་པོ། དེ་བཞིན་དུ་བྱིན་ལེན་ལག་པ། འགོ་བ་རྒྱུད་པ། སྒྲིགས་མ་འདོར་
བ་རྒྱུ། དགའ་བར་བྱེད་པ་འདོམས་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་ལས་གྱི་དབང་པོ་ལྟ།
ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བ་སྒྲོའི་དབང་པོ་སྟེ་དབང་པོ་བརྩུ་གཅིག་བྱུང་ངོ་། །ལུན་
ཅན་གྱི་ར་རྒྱལ་གྱིས་དེ་གཉིས་གྱི་གོགས་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་
དུ་འབྲེལ་ནས་གནས་པ་དེ་སྤིད་སྤིན་སུ་བལ་གྱིས་བརྟམ་པ་ལྟར་འཁོར་བར་
འབྱམས་ལ། རམ་ཞིག་ཡུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་རིག་ནས་ནང་དུ་ཕྱེ་གཅིག་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་མིག་ཐོབ་ནས་བལྟས་པས་གཙོ་བོ་
སྒྲིངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་བསྐྱུས་པའི་ཆོ་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་
སུ་ཡུལ་དང་མི་འབྲེལ་བར་ཡན་གར་དུ་གནས་པ་འཆིང་བྱེད་ཡུལ་དང་བྲལ་
ཏེ་ཐར་བར་འདོད་དོ། །འདིས་ཀྱན་གཞི་ལ་གཙོ་བོ་དང་ཡོད་ཤེས་ལ་བདག་
ཏུ་འབྱུལ་གཞི་བྱས་པ་ཡིན་ཅིང་། གཙོ་བོའི་གྲོང་ལས་རྣམ་འགྱུར་མཆོད་ཚུལ་

སོགས་ཤེས་པ་མཆོད་པའི་ཚུལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཞིབ་ཏུ་གྲུབ་མཐའི་བབ་སེམས་
ཙམ་རྣམ་བརྟུན་པ་དང་ཆེས་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད། བྱི་རོལ་པའི་ནང་ན་
གྲུབ་མཐའ་ལེགས་ཤོས་ཡིན་ཅིང་། ཁོ་རང་རང་ལུགས་ཙམ་གྱི་དབར་དུ་གོ་
རྒྱུ་ཡང་ལེགས་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སེར་སྒྲིམ་པའི་རྗེས་འབྱངས་རྣམས་
ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་འདོད་པ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་
འདི་སྐད་དུ། གང་སྒྲིང་སྒྲིབས་ལྟ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིང་དང་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་དམིགས་པའི་ཡུལ་
དུ་འདོད་པའི་སྒྲིགས་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་འདྲ་དོན་གཅིག་སུ་ཁོན་ཞིག་སྒྲིང་བ་
ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་
བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུལ་སྒྲིང་བར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་འདི་པའི་ལུགས་
ལ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་ལ།
གསུམ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ཡིན་པར་མི་རུང་ངོ་། གཉིས་པ། དངོས་པོའི་ངོ་
བོ་རྣམ་གསུམ་ལ། དེ་ནི་གལ་ཏེ་རྣམ་གཅིག་སྟེ། དེ་དང་མི་མཐུན་སྒྲིང་ན་གོ། །
དེ་ནི་དེར་འཛིན་རི་ལྟར་འདོད། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་གྲངས་ཅན་པ་དེ་དག་
ཡུལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་པ་ལ། ཤེས་པ་དྲི་ནི་གལ་
ཏེ་རྣམ་པ་གཅིག་སུར་སྒྲིང་བ་སྟེ། ཡུལ་དྲི་དྲང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་སྒྲིང་བར་འདོད་ན་གོ། །འོན་ཤེས་པ་དྲི་ནི་ཡུལ་དྲིར་འཛིན་པའི་
ཡུལ་ཅན་ཀྱང་ཡིན་པར་རི་ལྟར་འདོད་དེ་འདོད་མི་རིགས་སོ། །གྲངས་ཅན་

པ་ན་རེ། ཡུལ་གསུམ་ཀ་ཚང་པར་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་པའི་ཚེ་དེ་གསུམ་ལས་
གང་ཤས་ཆེ་བ་ཁོ་ན་དམིགས་པས་དམིགས་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རེ་ཞེན་དེ་ལྟར་
མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དང་མོས་པ་དང་ལམ་བསྐྱོམས་པའི་
བྱུང་པར་གྱིས་སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལའང་སོ་སོས་ཞུམ་གདུང་བདེ་བར་དམིགས་
པས་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྤྲང་ན་ཤས་ཆེ་ཆུང་མི་རུང་ལ། གང་ཤས་ཆུང་
བ་མི་སྤང་བའི་དབང་གིས་ཤེས་པས་མ་བཟུང་ཞེན། ཡུལ་རི་ལྟར་གནས་པའི་
རང་བཞིན་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་ན་ཡུལ་དེ་ཤེས་པའི་ཤེས་པར་གཞག་རུང་
གི་ ཡུལ་དང་མ་མཐུན་ན་དེ་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མི་རུང་སྟེ། སྟོ་
འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཁ་འཛིན་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་ཤེས་པ་
འདིའང་སྒྲ་ཤེས་ཡིན་པར་མི་རུང་སྟེ། སྒྲ་ནི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་
འདི་ནི་གཅིག་པུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་དེ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །
དེས་རྟོག་གེ་སྟེ་ལྟ་སྦྱར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པའི་ཆུ་
རོལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དབྱུང་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཐམས་
ཅད་རྟོག་གེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་རྣམས་མེད་པར་ཡང་། །སྒྲ་ཚོགས་སྤང་ལ་རྟག་པ་སྟེ། །
གཅིག་ཆའམ་ཅི་སྟེ་རིམ་འབྱུང་བའི། །རྣམ་ཤེས་རུང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རིག་བྱེད་གྱི་མཐའ་གསང་བ་སྒྲ་བའི་ལུགས་འདི་ནི་སྦྱིར་
གོང་བརྗོད་རིག་བྱེད་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཀྱང་རིག་བྱེད་གྱི་ཟབ་གནད་

མཐར་བུག་གསང་བ་དམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོ་རང་ལ་བུན་མིན་གྱི་འདོད་ཚུལ་
དུ་མ་ཡོད་པ་དང་། བྱུང་པར་གོང་བཤད་ལྟ་བུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་ཡོད་
པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། འདི་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་མེད་པར་ཐམས་ཅད་
རིམ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་པས་དེའི་ལུགས་ལའང་རྣམ་ཤེས་གཅིག་བདེན་
མི་སྤྲིད་ཅེས་སྟོན་དགོས་པས་ཡིན་ལ། དེའང་དངོས་པོ་དུ་མ་དག་གཅིག་ཏུ་
སྒྲོམ་ཚུལ་རིག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ལ། བྱུང་པར་འདི་པའི་བྱན་
པར་བྱེད་པ་བསྐྱབ་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་མཁའ་
ལྟར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། བྱུང་ཅིང་ཐམས་ཅད་དེ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་
གྱུར་པའི་བདག་བྱུང་པར་དགྲ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདོད་དེ། རོ་བོ་སེམས་ཅན་ཡིན་པ།
ལུས་ཡོད་པ། བྱུང་པ། རྟག་པ། གཅིག་པུ། འབྱུང་འཛིག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ།
ལུས་ཅན་གྱི་སྒྱུར་ཡོན་གྱིས་མ་གོས་པ། སྒྲོའི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ། དག་གིས་
བརྗོད་དུ་མེད་པ། ལུས་སུ་སྤང་ཡང་རོ་བོ་ལ་ལུས་མེད་པ་ཤེས་རིག་ཙམ་མོ་
ཞེས་འདོད་དེ། འདི་དག་གིས་འབྲུལ་གཞི་ཕྱི་ནང་སྟོན་བཅུད་གྱི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་བྱ་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་པའི་བཏགས་ཙམ་གྱི་གཅིག་
དེ་ལ་སྒྲོ་ཡི་རྟེན་འཚོས་ནས་བདག་ཏུ་བཏགས་ཏེ་བྱུང་པར་དུ་མའི་རང་བཞིན་
ཅན་དུ་བལྟས་པའོ། །དེའང་ལུས་ནི་སྤྲང་བྱོགས་སྤྲིས་བུའི་མགོ་ འོག་བྱོགས་
རྒྱུ་པ། ལམ་མཁའ་ལྟོ་བ། བྱོགས་བཞི་ལག་པ། གཟའ་སྐར་སྒྲ། རི་རབ་
བང་། གརྲ་སོགས་ཆུ་རྣམས་ཅ། རགས་ཚལ་སྤྱ་སེན། མཐོ་རིས་རྒྱུ་པ། ཚངས་

པ་དབུ་ལ་བ། ཚོས་སྒྲིན་མ་གཡས། ཚོས་མིན་སྒྲིན་གཡོན། འཆི་བདག་ཁོ་
གཉིས། ཉི་ལྷ་མིག་གཡས་གཡོན། རྒྱུང་དབྱུགས་དབྱངས་ཅན་སྟེ། ཉིན་མོ་
མིག་སྟེ། མཚན་མོ་མིག་བཅུ་མ། རྒྱུས་པ་གཡས་ཀྱི་ཆ། སྟེང་མེད་གཡོན། རྩབ་
འཇུག་རྒྱུང་པ། ཁ་དོག་རྣམས་ཁྲག་འཇིག་རྟེན་པ་རྩ་བར་གཡས། འདས་པ་
གཡོན། དགའ་བའི་རང་བཞིན་ནི་སྟེ་རྒྱུ་བདག་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
རྒྱུ་གྱིས་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་བྱུང་། དེ་ལ་གནས་དེ་ལ་ཐིམ་ཀྱང་དེ་གཅིག་པུ་
རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་ཅིང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
བདག་དེའི་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་མེད་པར་བྱུང་ཀྱང་། སོ་སོར་རིས་
ཆད་དུ་སྒྲུང་བ་ནི་ཚོས་ཅན་གྱི་དབང་གིས་ཐ་དད་པར་སྒྲུང་བ་སྟེ་བུམ་པའི་ནང་
གི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །དེའང་དམ་པའི་དོན་དུ་བདག་དེའི་རང་བཞིན་
གཅིག་པུ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་བཅིང་ཐར་སྟེ་འགག་མེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་
པར་ཐག་པ་ལ་སྒྱུ་ལ་བཞིན་འབྱུང་ཏེ་གཟུང་འཇོག་གཉིས་སུ་སྒྲུང་ཞིང་། སྤྱིང་
པ་འདི་མི་ལམ་སྒྱུ་མ་དྲི་ཟའི་གོང་བྱིར་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། ལ་ལས་
འབྱུང་བར་བརྟག་ ལ་ལས་ཡོན་ཏན་རིག་ནས་དེར་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། དག་
དང་མ་དག་པར་སྒྲུང་བ་ཡང་ནམ་མཁའ་སྒྲིན་གྱིས་ཁེབས་མ་ཁེབས་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཅིང་། བདག་བདེན་པ་རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོག་པ་ལ་གནས་ན་ཡིད་མེད་པར་འགྱུར་
ལ་དེའི་ཆོ་གཉིས་སྒྲུང་ཡང་ལོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་སྟེ། རང་
འགྲེལ་ལས་ཕྱོགས་སྒྲུའི་གཞུང་བཞེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་མ་རྟོགས་ན་

འཁོར་བར་འགྱུར་ལ། གང་གིས་དེ་རྟོགས་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དྲིས་པ་དང་མཁས་པ། སྤྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས། དམ་
ཟེ་དང་གདོལ་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་དགོ་སྤྲིག་གིས་མི་གོས་ལ། བདག་ཆེན་པོ་
དེར་ཐིམ་ན་ཡང་སྤྱིང་མི་ལེན་པས། རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་
འཇིགས་མེད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་བདག་དེའི་རང་དུ་ཅིའང་མི་བསམ་མི་བརྟོད་པར་
བཞག་པས་གཞུག་མའི་མ་རིག་པ་བྱ་དང་རི་དྲགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ནའང་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། གཞུག་མ་མིན་པའི་མ་རིག་པ་ནི་དོན་དམ་པ་
དེའི་རང་བཞིན་དང་མི་མཐུན་པའི་བསྟན་བཅོས་མཉན་པ་ལས་སྒྲིས་པའི་སྒྲོ་
བཏགས་གཉིས་དང་བུལ་ནས་བུམ་པ་ཆག་ན་བུམ་པའི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་
ཉི་ཆོ་བ་ནམ་མཁའ་ཆེན་པོར་རོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྟར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
བདག་ཆེན་པོ་དེར་ཐིམ་ནས་གོལ་བར་འདོད་པའོ། །བདེན་སྟོང་བདར་ག་མ་
ཆོད་པར་སེམས་ཉིད་རྟག་བྱུང་གི་དངོས་པོར་དམིགས་པའང་རྒྱུ་འདི་འདྲར་
འགྱུར་ཉི་བས་ཤིང་རྟོག་ཆོན་པའི་ལྷགས་དྲི་མེད་ལ་ཐོས་བསམ་ཅུད་གདར་ཆོད་
པ་རེ་བྱས་ན་ལེགས། འོན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ལ་མིང་ཅོམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཞེན་ནའང་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བར་
གསུངས་པས་སྟེ་གསུངས་པའི་ལམ་དང་བྱུང་མེད་ཅེས་སྒྲུབ་པར་ཡང་བདག་ཅག་
མི་སྒྲོབས་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནའང་
དངོས་ཞེན་དང་བཅས་པ་དེ་འདྲ་བ་རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པ་མིན་

ནོ་ཞེས་ལུང་དང་རིགས་པས་གསལ་བར་གྲུབ་པོ། རྟེན་ལ་གསང་བ་པའི་ལྷགས་
འདི་ལ་གཅིག་གྲོལ་ན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། མ་གྲོལ་ན་སྤྱུ་ཡང་
གྲོལ་མི་སྲིད་པ་དང་། ལམ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྤང་གཉེན་ཡོད་ན་གལ་ཏེ་
སྤང་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་བདག་དེའི་རང་བཞིན་ལ་ལྷན་ན་ནི་དེ་སྤང་བར་མི་རུང་
བ་དང་། ཡེ་ཤེས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལྷན་དུ་ཟིན་ན་བསྐྱེད་ཀྱང་མི་དགོས་པ་
དང་། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་མི་འཐད་དེ། མདོར་ན་རྟག་
པ་གཅིག་སྤུའི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་པའི་བྱིར་རོ། བླ་མ་མཁའི་དཔེ་ཡང་རྟག་
དངོས་འགོག་པས་ཁེགས་སོ། རྟེན་ལྷན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་རྟག་པ་གཅིག་
སྤུའི་རང་བཞིན་སྒྲ་ཚོགས་སུ་ཤར་བར་ཁས་ལེན་པའི་ལྷགས་ལ་གཅིག་བདེན་
གྱི་རྣམ་ཤེས་མི་སྲིད་པར་སྟོན་ཏེ། འདི་ལྷན་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལོགས་སུ་
མེད་པར་ཡང་། ཤེས་པ་གཅིག་སྤུ་ཉིད་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྤང་
བས་ཐམས་ཅད་རིལ་པོ་བདག་ཤེས་པ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེའང་
རྟག་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་རྟག་པ་སྟེ། གཅིག་སྤུ་བདེན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
འདོད་པའི་ལྷགས་དེ་ལྷན་ན། སྤང་བ་སྒྲ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པར་གཅིག་ཆུང་མ།
རྩི་སྟེ་དེ་མིན་པར་རྩི་མ་གྱིས་འབྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་བདེན་ཞིག་འཛོག་
དུ་རུང་བ་ཤིན་དུ་དགྲ་འཕྱེ། ཅིག་ཅར་དུ་མ་སྤང་ནའང་དུ་མའི་བདག་ཉིད་
དང་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར་དུ་མར་འགྱུར་ལ་རིམ་གྱིས་སྤང་ཡང་རུང་། གཟུགས་
དང་སྒྲ་སོགས་རྣམ་པ་སོ་སོའི་གྲངས་བཞིན་དུ་དུ་མར་ཅི་སྟེ་མི་འགྱུར་གཞན་

ཡང་རིམ་གྱིས་སྤང་ན་དང་པོ་སྟོན་པོར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་དང་། རྩིས་སུ་དམར་
པོར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པས་ན་དང་པོའི་དུས་སུ་འང་བྱི་
མ་སྤང་བར་ཐལ་ཏེ། རྟག་པ་འགྱུར་མེད་གྱི་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་གཅིག་
པའི་བྱིར་རོ། གལ་ཏེ་སྒྲ་ཚོགས་པའི་སྤང་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འང་སྒྲ་ཚོགས་
སུ་མི་འགྱུར་ན་འདི་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། གསང་བ་པ་
འདིས་རྣམ་ཤེས་ཀུན་ལ་བྱབ་པར་འདོད་ཀྱང་འདིར་མ་བྱབ་པ་འགོག་པའི་ས་
ཁོངས་སུ་བཞག་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དབང་བཅོན་དུ་བྱས་
པའི་བྱིར་རོ། བྱི་དོན་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་པར་སྒྲ་ཡང་དོན་འདོད་པའི་ཁོངས་སུ་
བྱས་པ་ནི་མུ་སྟེགས་གཞན་གྱི་བྱུགས་ལ་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། རྟེན་ལྷན་ཏུ་སྟེ་
ལྷ་དང་རིག་བྱེད་གསང་བ་སྒྲ་བ་སོགས་གྱི་ཞེ་འདོད་ལྷན་པའི་བྱ་བ་འཛིགས་
སུ་རུང་བ་དགྲིགས་ནའང་དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་
གྱིས་འབྲུགས་པར་བྱ་མི་ལུས་པ་དེ་ནི་ཁས་ལེན་ཅི་བྱས་ཀྱང་ལྷགས་བསྐྱེགས་
སྒྲ་བས་དྲིལ་བ་ལྷན་སྒྲ་བར་མ་ལུས་ནས་སྤང་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་གྲུབ་མཐའ་དེ་
དག་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རིགས་པ་སྒྲ་བ་
དག་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་འཛིགས་པ་དང་བག་ཚབ་མེད་པར་སང་གོ་བཞིན་དུ་
རྒྱ་བར་བྱེད་དོ། གཞན་ཡང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བའི་གསུངས་པ་
དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་མེད་བཞིན་དུ་རང་གར་ལམ་ཚོལ་བར་ཞུགས་
པ་དག་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་བར་བཞེན་པའི་འབྲུལ་པ་དུ་མ་སྤང་དང་ད་ལྷན་

བྱུང་། མ་འོངས་པ་ནང་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྤྱི་དུ་མང་མོད་ཀྱི་
ཤེས་བྱའི་གཤེས་ལ་གཅིག་བདེན་མེད་པས་ན་སྟོགས་དུས་གང་ན་གཅིག་
བདེན་སྐྱབ་རྣམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་མི་སྤྱི་དུ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །མུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་འདིར་པལ་ཆེར་བསམ་གཏན་ཙམ་གྱི་
ཉམས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འགའ་ཞིག་རིགས་པས་དབྱུང་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
པལ་ཆེར་བསམ་ཟེ་གདུག་པས་རང་གི་ཞེ་འདོད་གྲུབ་པའི་སྤྱད་དུ་གཡོ་སྤྱི་འོ་ཆོག་
སྤྱར་བ་ཡིན་ནོ། །བོད་དུ་འང་བོན་ཞེས་པ་དང་པོ་ཆོས་ཡེ་མ་དར་གོང་དུ་བོད་
ཡུག་ཞིག་འདྲེས་བརྒྱམས་ནས་ལྷ་འདྲེ་མཆོད་ཐབས་སོགས་རྫོལ་ཐབས་སུ་
ཤེས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ལས་རིམ་པས་རྗེ་རྒྱས་སུ་བྱུང་བར་མངོན་ཞིང་། དེར་སང་
ནི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་མིང་བསྟར་གྱི་དོད་རེ་ཡོད་པར་འདུག་
ལ། ཁ་ཅིག་བོན་ཆོས་དང་རྟིང་མ་འདྲའོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་། ཆོས་སྒྲིབ་ལ་སོགས་
པ་འདྲ་བའང་མང་དུ་འདུག་མོད། དེ་དག་གིས་བན་ཆོས་ལ་སྟོགས་བསྟན་ནས་
བྱིས་པས་ན་འདྲ་བར་ཅིས་མི་འོང་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་དུ་ནང་པའི་གྲུབ་
མཐའ་ཉན་ཐོས་ལ་མགོ་སྟོམས་པ་ཐ་སྟོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་རང་རྒྱལ་སེམས་
ཙམ་དང་། དུ་སྟོན་ནལ་འབྱོར་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་མེད་ལ་མགོ་སྟོམས་པ་
བཅུ་བཤད་པ་སོགས་བཞིན་དུ། བོད་དུ་འང་བོན་པོ་ལ་དབུ་པར་འདུལ་མཛོད་
སྟགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་དང་། བདེ་མཆོག་འཛིགས་བྱེད་ཡུར་པ་སོགས་
ལྷ་རྣམས་དང་། གཏུམ་མོ་ཡུག་ཆེན་རྫོགས་ཆེན་སོགས་བན་ཆོས་ལ་རེ་ཡོད་

འདྲ་བཟོ་རེ་ཡོད་པར་འདུག་ལ་དེ་དག་གདོད་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སྟོ་བྱར་
ཀུན་བཏགས་མཐའ་མེད་ལ་དགག་པར་ག་ལ་ལངས། འོན་ཀྱང་ལྷ་གཤེན་
དང་སྟགས་ལ་སོགས་པ་འབྲལ་དུ་པན་པ་དག་ཀྱང་སྤྱང་བ་རྣམས་ནི་སངས་
རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་དང་སྤུལ་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་དུ། རྒྱལ་
བ་དང་རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོན་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་
པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བདེན་སྤྱི་རྣམ་ཐར་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནང་འདི་དག་
གིས་ཀྱང་ཆོས་འདི་པའི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་རྣམ་དག་ལ་སྤྱབས་སུ་ཁས་འཆེ་
བའམ། ཡང་ན་ཁོ་རང་གི་བསྟན་པ་རང་རྒྱ་བྱབ་པ་ཞིག་བཟུང་ན་བརྟེན་མཁས་
པ་རྣམས་དང་གཏན་ཆོགས་འགྲན་པའི་འོས་སུ་འགྱུར་གྱི། བཏགས་ན་ཅིང་
མ་ཡིན་པ་ནི་བྱིས་པ་འདྲིད་པ་ཙམ་ལ་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱང་ཞེན་
གང་ཡང་བསྟེད་པར་མི་རིགས་སོ། །ལར་རྒྱ་གར་ན་སྤྱི་བ་ནང་པ། བོད་ན་ལུ་
སྟེགས་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་བོན་བོ། རྒྱ་ནག་ན་རྒྱ་གར་ལྷོ་གང་ཞེས་བྱང་དུ་
བྱུང་བའང་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལུགས་གཞན་
དག་ཀྱང་། བསྟན་པ་ལ་མ་གཞིར་ན་རང་གར་གཞན་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་བ་སྟོན་
མའི་མདོ་ལས། འཛིག་རྟེན་དག་ན་ལུ་སྟེགས་ཅན་གཞན་གང་། འཕོད་པ་དེ་
དག་རྣམས་ལ་ཡིད་མི་སྤང་། །དེ་དག་རྣམས་ལ་སྤྱི་དུ་རྗེ་ཉེར་འཛིག་པ། འདི་
ནི་བཟོད་པ་དང་པོའི་བྱེད་པར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། འོན་ཀྱང་
དགའ་བར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། སྟོང་ན་ལྷའི་བདུད་རྩི་བོར་ནས་བ་རྩི་རྩི་བོ་ལ་རེ་བ་

བཞིན་ནོ། །བྱང་པར་དུ་མཁན་ཆེན་གྱི་རིང་ལུགས་ཤུག་པའི་བསྟན་པ་གཙང་མར་
འཛིན་པ་རྣམས་ནི་མཁན་ཆེན་གྱི་བཀའ་དྲགས་ཕྱག་རྒྱས་བཅད་པ་བཞིན་ཐོན་
པོ་ལ་དགའ་བར་མི་བྱ་སྟེ་ཐོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་མཁན་པོ་འདི་དག་ཐོའི་དང་མར་
བཏུ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་མོང་དུ་མཇུག་བསྟུ་བ་ལ། བྱི་རོལ་ལ་གཅིག་བདེན་དུ་ཞེན་པ་
དགག་པ། ཤེས་པ་ལ་གཅིག་བདེན་དགག་པ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་
གསུམ། དང་པོ། རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་ཤེས་པ་དག །མིང་ཙམ་དུ་ནི་སྣང་
བ་རྣམས། །ཡི་གེ་དུ་མ་སྣང་བའི་བྱིར། །སྣ་ཆོགས་སྣང་བར་གསལ་བ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའང་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཆམེད་པས་
ན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཤུར་འགྱུར་སྟུང་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དངོས་མེད་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་གང་དག་ཡུལ་རྗེན་
ཅུང་དུ་སྦྱང་བ་ནམ་ཡང་མེད་པས་དེ་དང་དེའི་མིང་གི་རྣམ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་
རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ནི་སྣང་བ་རྣམས། །ཡི་གེ་དུ་མ་སྣང་བའི་
བྱིར་ན། །སྣ་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་སྣང་བར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་གཟུགས་ཐོགས་རེག་གི་རྣམ་པ་མེད་ཙམ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་སྟོབ་པ་ཉགས་
པ་ཡིན་ལ་ནམ་དེ་དྲན་པ་ན་མིང་དང་བཅས་ཏེ་དྲན་པར་བྱེད་ཀྱི། བྱམ་སོགས་
བཞིན་དུ་མིང་དང་མ་འདྲེས་པར་དེ་ལ་དམིགས་པ་མེད་དེ། དེ་རང་མཚན་
དང་བྲལ་བའི་བྱིར་ན་དབང་པོས་མངོན་སུམ་དུ་རྣམ་པ་ཀྱུ་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ།

དབར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་ཞེས་པ་མིང་དང་བྲལ་ཏེ་ཡིད་ངོར་འཆར་ཚུལ་ནམ་ཡང་
མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་མིང་ནི་དོན་རང་གི་སྟངས་ན་མ་གྲུབ་པའི་བཏགས་པ་
སྟོབ་པ་ཡིན་ལ། བརྗོད་བྱ་དེ་དག་མིང་དང་ཡི་གེ་སྣ་ཆོགས་པ་དག་གིས་
གདགས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དངོས་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རི་རྩ་ལ་སོགས་པ་
དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་བཅད་པའི་སེལ་ཆ་ཞིག་ཡིན་པར་འདྲའང་མདུན་གྱི་རྩིག་
པ་སོགས་ཀྱི་ཐོགས་རེག་མེད་པའི་བར་སྟོང་སང་རེ་བ་དེ་ནི་བྱི་རོལ་གྱི་རྩིག་
པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་དབྱིབས་ལྟ་བུར་དམིགས་པར་སྣང་བ་ནི་ནམ་མཁའ་
ཡོད་པར་འདོད་པའི་འབྲུལ་གཞིའོ། །དེ་ལ་ལེགས་པར་དབྱེད་ན་གཟུགས་
མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་ནམ་མཁའ་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྲ་གའི་ནམ་མཁའ་
ནམ་མཁའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་ལ། སྟེང་གི་གནམ་སྟེ་སིང་རེ་བ་རྒྱན་གྱི་ནམ་
མཁའ་ཞེས་གྲགས་པ་ནི་རི་རབ་ལ་ཉི་འོད་ཐོག་པའི་གཟུགས་ཡིན་པས་ནམ་
མཁའ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། རྣམ་ཤེས་སྣ་ཆོགས་མིན་སྣང་བ། །འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་གཞུགས་
ན་ཡང་། །འོན་ཀྱང་ཡང་དག་གཞག་མི་རུང་། །མཚན་ཉིད་བཅས་ལ་གཞོད་
མཐོང་བྱིར། །ཞེས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཡུལ་སྣ་ཆོགས་མིན་པར་སྣང་
བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཟེར་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་གཞུགས་པའམ་ཡོད་
དུ་ཆུག་ན་ཡང་། །འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་ཡང་དག་པར་གཅིག་
བདེན་དུ་གཞག་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་གཅིག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནམ།

མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་ལ་རིགས་པས་གནོད་པ་བསྐྱེད་མེད་དུ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་གཅིག་བདེན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཞིག་ཡོད་ན། ཉན་དངོས་ལ་རི་སྐད་
བརྗོད་པ་སོགས་དོན་བྱེད་གྱི་རྣམ་པས་སྟོང་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་དེ་རྣམ་
ཤེས་སུ་འདར་མི་རུང་ངོ་། །དེས་ན་གྲུབ་མཐས་རི་ལྟར་བརྟགས་རི་ལྟར་བརྗོད་
ཀྱང་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པ་གཅིག་བདེན་ཞིག་བསྐྱེད་མི་རྣམ་པས།
དེ་སྐྱབ་མཁན་ལ་གྲུབ་འབྲས་མཐོང་བའི་དབུགས་ནམ་ཡང་མི་ཕྱིན་ཏོ། །
གསུམ་པ། དེ་ཕྱིར་སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་ཡི། །ཤེས་པ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གནས། །
དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ལྟར། །གཅིག་སྤྱི་རང་བཞིན་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གོང་
དུ་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དབྱེད་ན། ཡུལ་གཅིག་བདེན་མི་སྤྱི་པའི་གནད་
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ནི་དུས་རྣམ་
པ་ཀུན་ཏུ། གནས་སམ་དམིགས་ཡུལ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་རང་
ཡང་གཅིག་སྤྱི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མི་རིགས་སོ། །ཡང་ན་གནས་ཞེས་
གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །ཞེས་མཁུག་བསྟུས་པའོ། །
གཉིས་པ་ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ་ཕྱོགས་སུ་
བརྗོད་པ་དང་། ཚུལ་དེ་ལ་བརྟག་པ་གཉིས། དང་པོ། རི་སྟེ་ཐོག་མ་མེད་རྒྱུད་
ཀྱི། །བག་ཆགས་སྒྲིབ་པས་སྦྱུལ་པ་ཡི། །རྣམ་པ་དག་ནི་སྣང་བ་ཡང་། །ཁོར་
བས་སྦྱུ་མའི་རང་བཞིན་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རང་སྟེ་སེམས་ཅམ་
གྱི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོ་གོས་དཀར་པོ་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྣང་

བ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་དག་ རུལ་ཕྱ་རབ་ཏུ་འདོད་པ་ཉན་ཐོས་དང་། རྣམ་དང་
ཡོན་ཏན་ལས་སུ་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་མཚོག་དང་མཚོག་མིན་གྱི་ལྟ་བུའི་
རྣམས་སུ་འབྲངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་པ་མི་རིགས་པར་སྦྱབ་པ་སྟེ། དེའང་ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་སྦྱབ་པ་འཇམ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་དུ་འདོད་པ་
འགོག་པ་ལ། སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱེས་ལ་འདྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའང་མཛོན་སུམ་གྱི་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལས་སྦྱེས་ཤིང་
དེ་དང་འདྲ་བར་འདོད་པ་ལ་དེ་མི་འཐད་པའི་རིགས་པས་འགོག་པ་ལ་དེ་སྐད་
དུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། དེའང་ཐེག་བསྟུས་སོགས་སུ་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་
དུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། གཙོ་བོར་དེ་དང་འདྲ་བར་སྦྱེས་ཅམ་གྱི་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་
མི་འགྲུབ་སྟེ། ལྷ་བ་གཉིས་སྣང་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་
དང་། ཕྱི་དོན་སྤྱི་རགས་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་མེད་ཀྱི་སྤྱི་བ་
དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཛོན་སུམ་མི་དམིགས། རགས་པ་མི་འགྲུབ་པས་ཕྱི་
དོན་མེད་པར་བསྦྱབ་ལ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་བསྦྱབ་
པའི་གཙོ་བོ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པའི་གཏན་
ཚིགས་དང་། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱིས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལ་ཡུལ་སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་དུས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཆོད་མས་
དམིགས་པ་དང་། དེའང་ངེས་འགའ་བ་མ་ཡིན་པར་གཏན་དུ་བྱུང་བ་འཇམ་ངེས་
པ་སྟེ་འདི་ལྟར། ཡུལ་སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་གྱི་སྟོ་ཚོས་ཅན། རྣམ་གཞན་མ་

ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་གཉིས་སྒྲུང་བཞིན། ཞེས་
འགོད་པའོ། །དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམས་གཅིག་ཡིན་
དགོས་སོ་སྒྲུལ་ན། གང་རྣམས་གཅིག་མ་ཡིན་ན་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་ལ།
རྣམས་ཐ་དད་ལ་རྟགས་དེ་ཞུགས་པ་མི་སྲིད་དེ་སྒྲ་སེར་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །
ཐ་དད་པ་གང་དག་ངེས་འགའ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ན་འདྲ་། རྣམ་རྟག་ཏུ་གཅིག་
དམིགས་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་བྱུང་བ་མ་
ཡིན་ལ། སྒྲོན་པོ་དང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་གཉིས་ནི་ནམ་ཡང་ཅིག་ཤོས་མ་དམིགས་
པར་གཅིག་ཡན་གར་དུ་དམིགས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་རྣམས་ཐ་
དད་ན་དུས་ངེས་འགའ་སོ་སོར་དམིགས་པ་འདྲ་སྲིད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་
སྐབས་རྟགས་འདི་ལ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་གསུམ་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་སོགས་
ཞིབ་པར་བཤད་ན་གོ་བ་ལ་ཕན་པར་འོང་ཡང་རྩ་བའི་གནད་ཅུང་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་ལ་སོགས་པ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་
གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུག་གཏུགས་ནས་ཞོ་ཐག་གཅོད་
ས་ནི། ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། མ་ཤེས་ན་རང་གིས་
སྒྲོང་བར་ཡང་མི་རུང་བའི་གནད་གཅིག་སྤྱེད་ཅིན་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་
སོགས་རིགས་པ་བརྒྱ་ཕྲག་གི་གྲོས་ཐག་ནང་ནས་ཆོད་པ་ཡིན་པས་ན། གཞུང་
འདིར། རང་གིས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཅུང་ཞིག་ལ་ཟད་
པར་འདུ་བས་དེར་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

གསལ་རིག་ཅུང་འཇུག་ཤེས་སོ་སོ་བའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟར་པ་ཞིག་ལ་བག་
ཆགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གདགས་པ་སྟེ།
དེའང་ངོ་བོ་ལུང་མ་བསྟན་ཡུལ་གྱི་དོན་ཅུང་རིག་པ་རྒྱུན་སྒྲིལ་ཅིག་མར་འབྱུང་
བ་། ལམོར་རིག་སོགས་ཀུན་འགོ་ལྡེ་ཅུང་དང་ལྷན་པ། དམིགས་པ་མི་གསལ་
བ་། སྒྲོན་བཅུད་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དབྱེ་ན་རྣམ་
སྒྲིན་གྱི་ཆ་དང་ས་བོན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ལམོར་དམིགས་
ཡུལ་སོགས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡང་འཇུག་ཤེས་སོ་སོའི་ཕྱོགས་སུ་མ་
ལྟར་པའི་ཤེས་པ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་ཅུང་ལ་གཟུང་བའི་གནད་ཟིན་ན་ཀུན་
གཞིའི་བྱུང་པར་ཐམས་ཅད་བདེ་སྤྲུག་ཏུ་ཤེས་རུས་ཀྱི། གཞན་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་ཀུན་གཞི་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་དང་ངོ་བོ་འདི་འདྲའོ་ཞེས་འཆད་ཅིང་
བསམས་ན་བསྐལ་པར་བརྟགས་ན་འདྲ་གནད་ཡིགས་དཀའོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་
གཞག་ཞིབ་པར་གཞུང་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུ་མཆོད་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བ་ལས། རྒྱབས་བཞིན་དུ་ཆོགས་
བདུན་ལམོར་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཞིང་འགག་པའི་རུས་པའམ་བག་ཆགས་ཏེ།
མདོར་ན་རང་འབྲས་ཤི་མ་སྒྲིད་རུས་ཞིག་ཀུན་གཞི་ལ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་མ་སྒྲིན་
པ་ན་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་ལ། སྒྲིན་པ་ན་ལུས་གནས་ལོངས་སྒྲིད་སྒྲ་ཆོགས་
པར་སྒྲུང་བ་སྟེ། ཡུལ་མེད་བཞིན་དུ་འདྲ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྒྲུང་བ་
སྒྲ་ཆོགས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ་ནི་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དང་མི་སྤྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་

གོམས་པའི་སྒོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་སྒྲ་བ་སེམས་སུ་མི་འདོད་ན་
མ་གཏོགས། འདོད་པའི་ཆད་ཀྱན་གཞི་ངེས་པར་ཁས་སྒྲ་བ་དགོས་ཏེ། འཇུག་
ཤེས་རྣམས་སོ་སོ་བ་སྤྱོད་སུ་ལྷུང་བ་ཅན་ཡིན་པས། དེ་རེ་རེ་ནས་སྤྱི་ནང་
གི་དངོས་པོ་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱན་གྱི་གཞིར་མི་རུང་ལ་སྒྲ་བ་
བ་སྒྲ་ཚོགས་པ་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་པའི་སེམས་དེ་ཡུལ་ཤེས་ལུས་ཀྱན་གྱི་གཞི་
ཡིན་དགོས་པས་སེམས་གསལ་རིག་ཅམ་ལས་འདའ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
ལུགས་དེ་དག་མདོར་བསྡུས་སུ་བརྗོད་པར་དགོངས་ནས། རི་སྒྲེ་ཐོག་མ་མེད་
པ་ནས་གནས་པའི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གྱི། དངོས་ཞེན་གྱི་བག་ཆགས་སྒྲ་
ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྤྱོན་པས་སྒྲུལ་པ་ཡི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་
དྲག་ནི་སྒྲ་བ་འདི་ཡང་། ཚོར་བ་པོ་དང་ཚོར་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་གཉིས་སུ་རྒྱང་
ཆད་དུ་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་མེད་ཀྱང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལྟ་བུར་སྒྲ་བ་བཞི། སེམས་
ལུལ་པའམ་ནོར་བས་མེད་བཞིན་སྒྲ་བ། སྒྲ་མའི་རུང་བཞིན་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་མི་ལམ་དྲི་ཟེའི་གོང་ཁྱེར་མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་སྒྲུལ་པ་ཆུ་ཁྲ་རྣམས་
དང་འདྲའོ་ཞེས་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་འདོད་དོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཆུལ་དེ་ལ་བརྟག་པ་ལ། དེ་དག་གི་སྒྲིན་ཡོན་ལ་བརྟག་པ་དང་། སྒྲིན་
གྱི་ཆ་དགག་པའོ། །དང་པོ། དེ་དག་འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་ །དངོས་དེ་ཡང་དག་
ཉིད་དམ་ཅི། །འོན་ཏེ་མ་བརྟགས་གཅིག་སྤྱོད། །དགའ་བར་ཁས་ལེན་འདི་
བསམ་མོ། །ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་ལུགས་དེ་ཐ་སྙད་གྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ།

གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་རན་པ་རྣམས་སེལ་བའི་གཉིན་པོ་རྣམ་
པར་དཀར་བ་ཡིན་ཞིང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་ཡང་དག་
དང་ལྟན་པ་ཡིན་པས་ན་དགེ་བའམ་ལེགས་པ་ཡིན་མོད་གྱི། །འོན་ཀྱང་ཤེས་
པ་ཉིད་རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་པར་སྒྲ་བ་དེ་དག་གི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་དག་པ་ཉིད་
དམ་ཅི། །འོན་ཏེ་མ་བརྟགས་གཅིག་སྤྱོད་ལྟ་བུར་ཉམས་དགའ་བར་བྱེད་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཡིན་པའི་ཆུལ་འདྲི་བསམ་པའམ་བརྟག་
པར་བརྟམ་མོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པ་དག་མ་བརྟགས་སྒྲ་བ་ཅམ་གྱི་ཐ་སྙད་
གྱི་འཛིན་ཆུལ་ཁོན་འདི་དབང་དུ་མ་ཡིན་པར་དོན་དམ་པ་ལའང་རྣམ་ཤེས་དེ་
ནི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འདོད་པས་ཡང་དག་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན།
གཉིས་པ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དགག་པ་ལ། རྣམ་བདེན་པའི་
ལུགས་དང་། རྣམ་བརྟུན་པའི་ལུགས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྒྲིན་པའི་
ཆལ་བ། རྣམ་ཤེས་གངས་མཉམ་པ། སྒྲ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པའི་ལུགས་དགག་
པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་འགལ་བ་སྒྲིན་པ་དང་། འགལ་སྒྲིན་མི་རྣམས་པའི་ཆུལ་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ། གལ་ཏེ་ཡང་དག་རྣམ་པར་ཤེས། །དུ་མར་འགྱུར་
རོ་ཡང་ན་ནི། །དེ་དག་གཅིག་འགྱུར་འགལ་ལྟན་པས། །གཏོན་མི་ཟ་བར་སོ་
སོར་འགྱུར། །ཞེས་གོང་ལྟར་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་འམ། །དོན་དམ་པར་ཡང་ཁས་
ལེན་པ་གང་ཡིན་བརྟག་པའི་ཆོན། གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་འང་རྣམ་
ཤེས་ནི་ཡོད་དོ་ཞེན། །ཞེས་སེམས་ཅམ་སྤྱིའི་འདོད་པ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱ་

བརྟན་ནས། སེམས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་འདྲ་ཡང་། ལྷང་བའི་རྣམ་པ་འདི་
དག་སེམས་སྤྱོད་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་རྣམ་བདེན་པ་དང་། དེ་སེམས་སྤྱོད་བདེན་
པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྣམ་པ་རྒྱུན་པ་གཉིས་སྤྱོད་ལ་དེ་གཉིས་ལས་རྟོགས་
ཚུལ་གཞན་པ་མི་སྤྲོད་དོ། རྣམ་བདེན་པ་ལའང་རྣམ་པ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་
མང་ཉུང་ལ་འདོད་ཚུལ་སྤྱོད་གསུམ་བྱུང་བ་ནི་མདོ་སྤྲེལ་དང་འདྲ་བ་ལ། མདོ་
སྤྲེལ་པས་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་གྱི་ཕྱི་དོན་ལོགས་སྤྱོད་པར་ཁས་ལེན་ལ། སེམས་
ཙམ་པས་རྣམ་པ་སྤྱང་བ་དེ་ཉིད་ཡུལ་དུ་བཏགས་གྱི། དེ་ལས་པ་རྩལ་ན་ལོགས་
སྤྱོད་དོན་མི་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་བྱེད་པར་རོ། དེས་ན་དེ་གསུམ་གྱི་འདོད་ལུགས་
སྤྱང་མདོ་སྤྲེལ་པའི་སྐབས་སྤྱོད་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པས་འདིར་ལོགས་སྤྱོད་སྤྲོས་
མ་དགོས་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་སྒྲོ་བ་བྱེད་ཚལ་བའི་ལུགས་ལྟར་ན་མི་འཐད་
དེ། སེམས་དང་རྣམ་པ་གཅིག་ཡིན་ན་ཆ་མེད་གཅིག་ཤུའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་སྤྱང་
བར་མི་རིགས་པས་རྣམ་པ་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་
དུ་མར་འགྱུར་རོ། ཡུང་ན་ནི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་བཞིན་རྣམ་པ་
དེ་དག་གྲུང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། དུ་མར་སྤྱང་མི་རིགས་ལ། དེ་ལྟ་བུར་མི་
འགྱུར་ན་གཅིག་ནི་དུ་མ་དང་ཅིག་ཤོས་དུ་མ་མ་ཡིན་པའི་དེ་གཉིས་འགལ་བ་
དང་ལྟན་པས་གཏོན་མི་ཟུང་བར་སྤྱོད་ཚུལ་འགྱུར་དགོས་པས་གཅིག་ཡིན་པར་
ཁས་བླངས་པའང་དོན་མེད་དོ། དེ་ལ་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིར་གཅིག་ཁོ་ན་མ་
ཡིན་པར་དུ་མ་སྤྱོད་ཚུལ་སྤྱོད་པ་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་ཅིང་ཤོ་ལ་བ་རང་ཡང་

ཁས་ལེན་མོད། འོན་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། བདེན་ན་
གཅིག་དུ་མ་གང་རུང་དུ་བདེན་དགོས་ལ། དུ་མར་བདེན་པའང་གཅིག་བདེན་
ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་དགོས་པས། གལ་ཏེ་བདེན་པ་ཡོད་ན་གཅིག་བདེན་ལས་
འདའ་མི་སྤྲོད་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ཡིན་པས། འདིར་སྤྱིར་རྣམ་ཤེས་གཅིག་བདེན་
འགོག་པ་ལ་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོགས་གི། དུས་རིམ་ཅིག་ཙམ་གྱི་
བྱེད་པར་བྱེད་ནས་དགག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པས། ཤེས་པ་གཅིག་གིས་རྣམ་པ་
གཅིག་དུས་རིམ་ཙམ་དུ་ཤེས་ཀྱང་རུང་། རྣམ་པ་སྤྱོད་གཅིག་མིན་པས་དེ་
གཉིས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་བདེན་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་འདིར་
སྤྱོད་ཅིག་མའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་བདེན་དོན་དམ་པར་དགག་པ་ལ་ནི་མདོ་སྤྲེལ་
པའི་སྐབས་སྤྱོད་བཤད་པ་བཞིན་རྣམ་པ་རེ་རེ་བ་ཐ་སྤྱད་དུང་མི་འཐད་པར་
བརྟན་ཟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའང་དོན་སྤྱོད་པས་ཕྱི་དོན་ཁྲ་བོའི་སྤྲོད་ན་སྤྱོད་སེར་སོགས་
དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱོད་རིམ་ཙམ་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ན་སྤྱོད་པ་བཀག་ཟེན་
ལ། འདིར་སྤྱོད་དོན་མི་འདོད་པས་ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་སྤྱིན་ཟེན་གྱི་སྤྱང་
བ་ཁྲ་བོའི་རྣམ་པ་ལ་སྤྱོད་སོགས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་དགོས་པར་གྲུབ་པས་དེ་
རྣམ་པ་དུ་མ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོགས་གི། དེས་ན་སེམས་ཙམ་པ་སྒྲོ་བ་བྱེད་ཚལ་
བའི་ལུགས་འདིར་ཁྲ་བོའི་རྣམ་པའི་གཟུང་རྣམ་དེའང་ཁྲ་ཙམ་གཅིག་ཡིན་པར་
འདོད་པ་ནི་བྱེད་པར་ཡིན་ལ། དེར་གཅིག་མིན་པའི་སྤྱོད་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཆད་
པར་འགྱུར་རོ། སྤྱིར་ཐ་སྤྱད་དུང་མ་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པར་ལྟ་ཅི་སྤྱོད་ཏེ། མའི་

མངལ་ནས་ཤི་ཟེན་པ་ལ་བཅས་པའི་ཆོ་གསོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་ཐལ་བ་འགོད་པ་དང་། རྒྱུན་དེ་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་རྣམ་བཅས་
པ་ལ་འང་མཚུངས་པར་རྒྱུན་པའོ། །དང་པོ་འགལ་བ་དེ་ནམ་ཡང་སྤོང་མི་རྣམས་
པའི་རྒྱུ་མཚན། རྣམ་པ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན། །གཡོ་དང་མི་གཡོ་ལ་སོགས་པ། །
གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་གཡོ་ལ་སོགས། །ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ལན་གདབ་
དཀའ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་ཤེས་རྣམ་ལ་བརྗོད་པའི་རྒྱུན་བཤད་མ་
ཐག་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུ་ཞིང་རྣམ་པ་གཅིག་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་
ཤེས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་བསྒྲེག་མེད་དུ་འཇུག་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་
གི་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་བསྐྱེད་ཏེ་གཅིག་གི་
ངོ་བོར་འདོད་ན་ནི། །གཡོ་བ་དྲང་མི་གཡོ་བ་དང་ཆོན་གྱིས་བསྐྱར་བ་དང་མ་
བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གིས། །གཞན་ལྟག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཡོ་བ་
མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་ཏེ། མདོར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ལ་ཅི་མཐོང་
བ་གཞན་ཀུན་ལ་འང་མཐོང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་རྣམ་པ་ཐ་དད་
མིན་ནོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་ཟིན་པས་ད་ལྟ་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་ཁ་ཅིག་ནི་གཡོ་
ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་མི་གཡོ་བའི་ཐ་དད་པར་སྒྲུ་མི་རྣམས་པས། ཐལ་བ་འདི་ལ་ལན་
གདབ་པར་དཀའ་འོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པའི་སྤོང་བོ་ལ་འང་གཅིག་བཏགས་ཅམ་མིན་
པར་བདེན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་སུ་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ནང་གི་དཀར་
པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཆོན་གྱིས་བསྐྱར་ན་ཆ་གས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱར་བར་ཐལ་

བ་སོགས་སུ་མཐོང་དགོས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་སུས་ཀྱང་མི་རྣམས་ལ།
དེ་ལྟར་རྣམ་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་ཆད་གོང་གི་ཐལ་བ་དེ་བསྒྲེག་མེད་
དུ་འབབ་པ་ཡིན་གྱི། ད་རུང་དེ་ལ་གོགས་སུ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །
གཉིས་པ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་ཡང་། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་མ་བྲལ་ན། །གཅིག་
གི་ཆོས་སུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ་བསྒྲེག་པ་མེད། །ཅེས་དེ་
འདྲ་བའི་ཐལ་བ་དེ་ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་གྱིས་འདོད་པའི་རྣམ་པ་
ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི་ །གཞན་དོན་སྒྲུབ་ས་འདོད་པའི་ཕྱི་དོན་དངོས་ལ་མི་འཇུག་
པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །སེམས་ལས་གུད་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་ཚུལ་
ལམ་དངོས་པོ་ལ་ཡང་། །སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དུ་མ་དང་
ལྟན་ཅིག་པའི་རང་བཞིན་དང་མ་བྲལ་བར་རྣམ་བཅས་སུ་ཁས་ལེན་ན། རྣམ་
པ་རྣམས་གཅིག་པར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་པའི་རྒྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམས་
ཀྱང་། དེའི་ནང་གི་ཆ་གས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་གི་ཆོས་སུ་གཞན་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ་ཐལ་བ་དེ་བསྒྲེག་ཏུ་མེད་དོ། །རྣམ་པ་རྣམས་
ནི་ཕྱི་དོན་རི་འདྲ་བ་ཡིན་ན་རྣམ་པ་གཅིག་པ་དེ་བཞིན་ཕྱི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཅིས་
མི་འགྱུར་ཏེ་ཕྱི་དོན་སྤོང་བོའི་ནང་གི་དཀར་པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཆོན་བུགས་ན་
གཞན་སྤོ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་འང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་དག་གཅིག་བདེན་ཡིན་མི་སྤྲིད་པའི་གོ་བ་སྤྱིར་
བཏང་བ་གལ་ཆེའོ། །དུ་མ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པས་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཅིའང་སྤྲིད་

ཀྱང་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཅིག་བདེན་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་མི་སྲིད་པ་དང་།
གཅིག་ཏུ་བཏགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་རུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དུ་མར་བདེན་པ་
ལ་གཅིག་ཏུ་གཞག་མི་རུང་བ་དང་། དུ་མར་བཏགས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་གདགས་
རུང་བ་སྟེ་དངོས་བཏགས་ཀྱིས་ཁྱད་སྟེ་ཞིང་བཏགས་པ་ལ་ཐ་སྟོད་འཐད་པར་
ཡིད་ཆེས་པ་འདིའི་དབུ་ཞབས་བར་གྱི་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་གལ་ཆེ་གོས་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་གངས་མཉམ་པའི་ལྷགས་དགག་པ། རི་སྟེ་རྣམ་པའི་གངས་
བཞིན་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁས་ལེན་ན། །དེ་ཆེ་རྒྱལ་ཕྱན་འབྲར་འགྱུར་བ། །
དབྱེད་པ་འདི་ལས་བསྐྱོག་པར་དགའ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིར་སྟོན་
གྱི་རྣམ་རིག་སྒྲུབ་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཁའི་གཅིག་དུས་ཅིག་ཅར་རིགས་མཐུན་པའི་ཤེས་
པ་དུ་མ་སྟེ་བར་འདོད་པ་ནི་ཐ་སྟོད་དུ་འང་མི་འཐད་ལ། རང་ལྷགས་ལ་རྣམ་
པའི་གངས་བཞིན་ཤེས་པ་དུ་མ་སྟེ་ཡང་རིགས་མཐུན་དུ་མི་འགྱུར་བས་རིགས་
མཐུན་དུ་མ་ལྟན་ཅིག་མི་སྟེ་བའི་ཚུལ། རྟོག་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་བྱེད་པ་ཤེན་སྟེས་
ཏེ་སྒར་ཅུང་ཟད་བཀོད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རང་ལྷགས་ཀྱི་ཁས་ལེན་སྟེན་
མོང་མིན་པ་དེ་ལྟར་ན་བཏགས་པའི་ཐ་སྟོད་དུ་མི་འཐད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
པའི་ལྷགས་འདི་དབུ་མ་ལ་མཛེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པའི་
ལྷགས་ལ་རི་སྟེ་རྣམ་པའི་གངས་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དུ་མར་ཁས་
ལེན་ན་ཡང་། ཁོ་རང་གི་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྱུ་བའི་མི་འགྱུར་སྟེ། དེ་ལྟར་དུ་

མར་སྒྲུང་བ་དེ་ཡི་ཆེ་ན། དུ་མའི་ནང་གི་གཅིག་ལའང་མཐའ་དབུས་སྟོགས་
གྱི་ཆར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་དཔེར་ན། རྒྱལ་ཕྱན་ལ་བཏགས་པ་རི་འབྲ་
དེ་འབྲར་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བཏགས་པ་དེ་རྒྱལ་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཤེས་པ་
ལ་མི་འཇུག་ཅིས་པ་སོགས་ལན་གྱི་གོ་སྐྱབས་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་སྒྲུང་
ལྷགས་ལ་ཁྱད་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དབྱེད་པ་འདི་ལས་བསྐྱོག་པར་དགའ་བ་སྟེ་
བསྐྱོག་མི་ལུས་སོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རང་ལྷགས་རྣམ་པའི་གངས་བཞིན་ཤེས་པ་
དུ་མ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དུ་མ་ནི་བཏགས་པ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་དུ་མར་སྒྲུང་
བ་མི་འགོག་པར་རྟོན་འབྲེལ་ཙམ་དུ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་
ལའང་ཆ་དུ་མ་དང་། ཆ་ལ་རྒྱལ་ཕྱན་དུ་མ། རྒྱལ་ལ་གཅིག་བདེན་གང་ཡང་
མེད་བཞིན་སྒྲུང་བཏགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་བསྐྱེད་པ་སྟོན་མེད་དུ་འཛིག་ལུས་པ་
སོགས་ཤེས་བྱ་རབ་འབྱམས་ཀྱན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་འབྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁ་བོ་
འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དུ་མའི་ནང་གི་སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལའང་དབུས་ཀྱི་ཆ་ན་
སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་དེ་ལ་བར་མེད་དུ་བསྐྱོར་བར་སྒྲུང་བའི་སྟོགས་ཆ་སོ་སོར་
གཏད་པའི་དོས་གཅིག་ཡིན་ན་སྟོགས་ཆར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་
ཐལ་བ་དང་། དོས་སོ་སོར་ཡོད་ན་དབུས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་
དུ་མར་ཐལ་ལོ། །བར་མེད་རིགས་གཅིག་པའི་རྒྱལ་དུ་མ་བཟུང་བ་ན་རགས་
པ་ལ་གོང་བུ་གཅིག་ཏུ་འབྱུལ་བ་དང་། བར་མེད་པར་དུ་མ་བྱངས་པའི་སྟོན་
པོ་ལ་སོགས་པའི་རིག་པ་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འབྱུལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་བྱེད་ག

ཇི་ཡོད་དེ། སྒྲིན་པོ་སྒྲིན་པ་ལ་མེད་དུ་སྒྲིན་པ་དེ་ཉིད་ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱལ་པ་ལ་བཟུང་བ་
གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་ལ། གཞན་རིག་པའི་ངོ་བོར་འདོད་པ་ཙམ་ལས་
སྒྲིན་པ་གྱི་ཆ་དང་བཅས་པར་སྒྲིན་པའི་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པ་གྱི་ཆ་ཡིན་པར་ནི་སྒྲིན་
ཀྱང་འདོད་མི་རྣམས་པས་དབྱེད་པ་འཇུག་པའི་སྒྲིན་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ལས་མི་
འདོད། རིགས་མཐུན་ནམ་མེད་མཐུན་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་བར་མེད་དུ་སྒྲིན་པའི་
དོན་སྒྲིན་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟག་པ་འདི་འདྲུག་ཀྱི་འཇུག་གོ།
གསུམ་པ་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པ་གཉིས་མེད་པ་དག་པ་ལ། སྒྲིན་པ་ཉིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་
འགོད་པ་དང་། དེའི་འཐད་པ་སྒྲིན་པ་ལོ། དང་པོ། གལ་ཏེ་སྒྲིན་པ་དེ་གཉིས་
ན། རིགས་མཐུན་པའི་གོས་ཅན་ལྷགས་སམ་ཅི། སྒྲིན་པ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་
མིན། རིན་ཆེན་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པ་ལས་འདྲ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་དག་ནོར་
བྱ་གཟེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་པའི་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པ་གྱི་ངོ་བོ་བཟུང་ངོ་
ཞེས། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་སྒྲིན་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཀྱན་ཤེས་པ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་
ཡིན་ན་དངོས་ཀྱི་གཉིས་པའི་ཞེས་དུ་མ་གཉིས་པར་སྒྲིན་པ། གོས་མེད་པས་
ན་ནམ་མཐུན་གོས་ཅན་ཞེས་བཏགས་པ་གཉིས་པའི་ལྷགས་སམ་ཅི་ཞིག་
སྟེ། སྒྲིན་པ་པའི་དངོས་པོ་ནི་དུ་མ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་
ཏུ་གལ་ཅུང་སྟེ། དེས་ན་སྒྲིན་པ་དག་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་
པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་དཔེ་བྱེད་པའི་སྒྲིན་པ་ལས་པ་རིན་ཆེན་སྒྲིན་
པ་དང་ལ་སྒྲིན་པའི་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པ་ཡོད་པའི་ཤེས་

པའི་རང་བཞིན་དང་འདྲའོ། ཞེས་སོ། དེ་ལ་གཉིས་པའི་དང་འདི་གཉིས་
སྒྲིན་པ་ལ་གཉིས་ཏུ་བཟུང་བར་འདྲ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གསལ་བ་པས་ཀྱང་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྒྲིན་པ་འདིས་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པའི་འདོད་
པར་སྒྲིན་པ་བཟུང་འདོད་ལ། དེའང་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་རྒྱུད་ལ་རེ་རེ་བཞིན་ཡོད་
པ་དང་དེའང་སྒྲིན་པའི་མཚུངས་འདོད་ལ། གསལ་བ་པས་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པའི་
རྒྱུ་ལ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་འདོད་པའི་བྱེད་པར་ཙམ་
མོ། དེས་ན་སྒྲིན་པའི་བྱེད་པའི་བྱེད་པའི་ལྷགས་པར་བཟུང་དོ། དེའང་ཚུང་
དག་ཡིན་ལག་གཉིས་པའི་སྒྲིན་པ་འགོད་ན། གང་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པ་དེ་གཉིས་
པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་དཔེར་ན། རིན་ཆེན་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པ་
པ་བཞིན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདིའང་སྒྲིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། དེ་ལ་
རྒྱུ་ལ་འདི་རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པའི་རང་བཞིན་
དང་འགལ་བ་སྒྲིན་པ་དག་ཉིད་བར་དམིགས་པ་རྒྱུ་སྒྲིན་པ་ཡིན་
ནོ། དཔེར་འདི་གཉིས་པའི་ལྷགས་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཙམ་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་
མ་གྱུ་བ་པའི་དཔེ་སེམས་རྒྱུད་སྒྲིན་པ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
འགོད་པར་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་གསུངས་སོ། འོན་ཀྱང་སྒྲིན་པ་ཞེས་ཀྱི་དབང་དུ་ན་
རིན་ཆེན་སྒྲིན་པ་བཟོད་ཀྱང་མི་འགལ་ལོ།
གཉིས་པ་འཐད་པ་ནི། སྒྲིན་པ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་ན། སྒྲིན་པ་རོ་
བོར་སྒྲིན་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་མ་བསྐྱེད་པ་སྒྲིན་པ་ལ། ཐ་དད་འདི་ནི་

རིམ་པ་འགྲུར། ཞེས་སྒྲ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་གཅིག་པའི་རང་
བཞིན་ཡིན་ན། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མི་མཆུངས་པ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་དོ་བོར་སྒྲར་
བ་དྲང་། ལ་ལ་ནི་བསྐྱབས་པ་དྲང་། ལ་ལ་མ་བསྐྱབས་པ་དང་། ལ་ལ་སྐྱེ་བ་
དང་། ལ་ལ་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་མི་འདྲ་བའོ། ཐ་དྲད་པ་དག་
ཏུ་སྒྲར་བ་འདྲི་ནི་རིམ་པ་འགྲུར་ཏེ། དཔེ་རིན་པོ་ཆེ་གཟི་ལ་སོགས་པ་ལའང་
ཐ་དད་པའི་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ན་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཡང་དམིགས་
པར་ག་ལ་རུང་། གང་གཞོན་མེད་ཀྱི་ཤེས་དོར་ཐ་དད་ཏུ་སྒྲར་བ་དེ་དག་ཐ་དད་
ཏུ་གྲུབ་པ་ལ་འབྲུལ་བ་མེད་དེ། རིན་ཆེན་ཐ་དད་པ་དང་མཆུངས་སོ། ཐ་དད་
མིན་ན་གཅིག་ཏུ་གསུམ་པམས་ཅད་ཏུ་ག་པར་ཐལ་བ་དང་། གཅིག་གཡོ་བས་
ཐམས་ཅད་གཡོ་བ། གཅིག་སྐྱེ་བས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་བརྟུན་པའི་ལྷགས་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྟུན་པ་དང་། དེ་
དགག་པ་གཉིས། དང་པོ། རི་སྟོང་དོ་བོ་ཉིད་ཏུ་དེ། རྣམ་པ་འདི་དག་མེད་
པ་སྟེ། ཡང་དག་ཏུ་ན་རྣམ་མེད་པའི། རྣམ་པར་ཤེས་ལ་ནོར་བས་སྒྲར་། །
ཞེས་རི་སྟོང་ཤེས་པ་རང་གི་གཤིས་སམ་དོ་བོ་ཉིད་ཏུ་ནི་ཤེས་པ་དེའི་རྣམ་པ་འདྲི་
དག་ཀྱང་མེད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་གི་དོ་བོ་རྣམ་པ་ཀུན་དང་ཐལ་བ་
ཤེས་སྟོང་དག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འདོད་ལ། འོ་ན་སྒྲ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་འདི་
སེམས་ལ་སྒྲར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། སྒྲར་མེད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་དོན་ཏུ་ན་

རྣམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་འབྲུལ་བའོར་བས་སྒྲར་བ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། སྒྲགས་ལ་སོགས་པས་དྲུག་གས་པའི་མིག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འཛིམ་
དུམ་སོགས་ལ་ཏྲ་སྒྲར་ཏུ་སྒྲར་བ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་རྣམ་པ་དེ་དག་སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཏུ་ཁས་མ་སྒྲངས་པར་མཁའ་ལ་སྒྲ་ཤད་ཀྱི་སྒྲར་བ་ལྟ་བུ་བརྟུན་པ་
ཡིན་པས་ན་སེམས་དེ་སྟེད་ཀྱི་གངས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་རྣམས་
བདེན་ན་གཅིག་ཏུ་འགལ་ཡང་། བརྟུན་པ་ལ་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ཀྱི་འགལ་
བ་མེད་པ་དེས་ན་གོང་གི་རྣམ་བདེན་པ་ལ་བརྟུན་པའི་སྟོན་ཐམས་ཅད་མེད་
པར་གསལ་འིག་གི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་བས་ཚོག་གོ་སྟམ་ན།
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། དགག་པ་མདོར་བསྟན། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད།
དེ་ལ་སྟོན་སྟོང་གི་ལན་དགག་པ་གསུམ། དང་པོ། གལ་ཏེ་མེད་ན་རིམ་བུར།
དེ་དག་འདི་ལྟར་གསལ་བར་ཚོར། དེ་ཡི་དངོས་ལས་ཐ་དད་པའི། ཤེས་
པ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་དག་མེད་ན་ཚུལ་
རིམ་བུར་རྣམ་པ་དེ་དག་གིས་ནས་མཁས་པའི་བར་གྱིས་འདྲི་ལྟར་མདོན་སུམ་
བསྐྱེད་པ་སྟོན་མེད་ཏུ་གསལ་བར་ཉམས་སུ་ཁྱོང་ཞིང་ཚོར་བ་འདི་འཐད་པར་
འགྱུར་རམ། གང་མེད་པ་དེ་དག་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་མེད་པས་བྱུང་སྟེ། རི་བོང་
རྣམས་སུ་ཤེས་པའི་རིག་བྱ་དང་། རྣམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གི་དྲི་དང་། མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་
གཟུགས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་མི་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། དེ་ལ་རྣམ་བརྟུན་པ་དག་གིས་
སྒྲར་དེའི་རྣམ་པ་འདི་གཏན་ནས་མི་འཆར་བར་ཁས་སྒྲངས་མི་བྱས་པས་དེ་སྒྲར་

ངོ་ན་མེད་ཟེར་བ་མ་ཡིན་པས། མེད་ཀྱང་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་ཙམ་ཡོད་པར་འཐད་
དེ་སྐྱ་ཤད་མེད་ཀྱང་དེ་སྒྲོ་ངོར་འཆར་རྒྱ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ་རྣམ་པ་འོ། །དེ་མི་
འཐད་དེ་འདི་ལྟར་ཞིབ་པར་དབྱད་ན་གང་སྣང་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་སྣང་བ་
ཙམ་ལས་གཞན་དུ་འོས་མེད་པས། ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀ་སེམས་ཡིན་པར་འདྲ་
མོད། ལྟོས་ནས་ཕྱེ་ན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
ཐ་སྙད་གདགས་རུང་ནའང་། དེ་གཉིས་ལྟོས་ནས་སྒྲོས་ཕྱེ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་
ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་བཟང་ངན་བདེན་བརྟུན་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་བྱད་
པར་ཅིའང་མེད་དེ་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་མེད་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་བརྟུན་
པས་ཤེས་པ་ནི་ཡོད་ལ། རྣམ་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་ཕྱེས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེའང་སེམས་ཙམ་སྒྱུའི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་
དངོས་པོ་ཞིག་ཁས་སྐྱངས་ན་སེམས་ཙམ་གྱི་ར་བ་ལས་འདའ་བས་དེ་འདྲ་སྤྱི་
ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པས། ཆོས་གང་ཡོད་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་དགོས་
པ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་བརྟུན་པ་འདིས་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་མི་འཐད་
པར་བལྟས་ནས་དེ་མེད་ཅེས་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ཅེས་མ་བཞག་ན་ཡོད་ན་
ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་ཡོད་པར་མི་རིགས་ལ། ཤེས་པ་དང་རྫས་གཅིག་
ཏུ་ཡོད་ན་རྣམ་བདེན་པ་དང་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། རྣམ་པ་མེད་
པའམ། རྣམ་པ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པའམ། རྣམ་པ་བརྟུན་ལ་
ཤེས་པ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་བརྟུན་པ་བྱིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་མེད་

ཅས་ཟེར་བ་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་མེད་དུ་རྒྱག་ནའང་། འོན་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་
ཤེས་པ་ཤེས་སྒྲོང་འདྲ་བ་དེ་ག་རང་གོགས་མེད་གཅིག་པུ་འབའ་ཞིག་ལས་རྣམ་
པ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་ཞིང་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་ག་ལ་སྤྱིད་དེ། རྣམ་པ་
མེད་ན་ཤེས་པ་དེ་གང་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་བདག་ཉིད་ཙན་དུ་སྒྲེ་བར་འཐད་
དམ་སེམས་ཤིག་དཔེར་ན། མཁའ་ལ་སྐྱ་ཤད་སྣང་བའི་ཆོ། སྐྱ་ཤད་མེད་ཀྱང་
སྐྱ་ཤད་དུ་སྣང་བ་ནི་ཤེས་པ་ཉིད་སྐྱ་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱི་
ན། སྐྱ་ཤད་མེད་ཀྱང་དེར་སྣང་གི་ཁྱོང་བ་ཙམ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཡང་། སྐྱ་ཤད་
དུ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དེའང་མེད་ཟེར་ན། རང་སྒྲོ་སྐྱ་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཙན་དུ་སྒྲེས་
པའི་ཁྱོང་བ་དེའང་གཏན་ནས་མེད་དགོས་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
རྣམ་པ་མེད་ཟེར་བ་དང་། རྣམ་པ་ཅིའང་འཆར་མི་སྤྱིད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་
གཉིས་སྐབས་འདིར་མགོ་མཉམ་སྟེ། ཅིའང་མ་ཤར་ན་རྣམ་པ་མེད་པ་ཡིན་
ཀྱི། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་ཞིག་ཤར་པར་ཆད་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཡིན་ལ་ཤེས་པའང་
ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་གཞག་མི་རུང་ངོ་། །ཤེས་པ་མ་ཡིན་ན་ཤེས་
པའི་ར་བ་ལས་འདས་པའི་མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་ཁ་དོག་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་གང་གི་
ཡང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་མི་སྤྱིད་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ངོ་། །དེས་ན་འདི་ལྟར་ཤིན་ཏུ་
གསལ་པོར་ཁྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟུན་ལ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་བདེན་ནོ་ཞེས་པ་འདི་ལ་ལེགས་པར་སྒྲས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །
མདོར་ན་ཤེས་རྣམ་ཐ་དད་དུ་ལྟོས་ནས་ཕྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་བྱད་ཕྱེས་

ནས་ཡོད་མེད་ཅིག་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཛོག་མི་བྱས་ཏེ། རྣམ་པ་ཞེས་པ་ཤེས་པས་
ཡུལ་སོ་སོར་རིག་པའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་ཙམ་ལས་ལོགས་སུ་དབྱེ་བ་མེད་པས་
ན། རྣམ་པ་དེ་ཡི་དངོས་ལས་ཐ་དྲད་པའི་ཤེས་པ་ཡན་གར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་
རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མེད་པ་མི་སྣང་བའི་ཐལ་བ་འཇུག་
ཚུལ་འདི་ཤན་བྱེད་ནས་ཞིབ་མོར་བསམ་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། གཞན་དུ་ངོ་བོ་མེད་
པ་ཙམ་ལ་བཟུང་ནས་གཏོལ་མེད་དུ་འདུག་པ་གང་དག་མཐར་རང་ལའང་
མཚུངས་པའི་ལྟ་ཆོད་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ནི་ཕྱ་ཞིང་ཞིབ་པ་དབུ་མའི་ལམ་ལས་རྒྱུ་
རིང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཙམ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་རྣམ་པ་དེན་པ་ཡིན་
པས་རྣམ་པ་དེན་པ་འདི་གཞུང་བརྒྱུད་ཞིང་། རྣམ་པ་རྒྱུན་པ་ཕྱི་དོན་སེམས་སུ་འང་
མི་བདེན་པར་འདོད་པས་བདེན་སྟོང་ལ་ཕྱུང་ཉེ་བས་དབུ་མ་དང་མཚམས་སྦྱར་
ལྟ་བུ་ཡིན་པས་གོ་རིམ་གྱིས་འདི་གོང་མར་བཞག་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ལ་མི་འཐད་
པ་ཆེན་པོ་འོང་བས་ཐ་སྙད་རྣམ་པ་དེན་པ་ཁོ་ན་ལྟར་ཁས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ཕྱ་བའི་གནད་ཟིན་ན་དགག་པ་འོག་མ་རྣམས་སུ་འང་དེའི་ཚུལ་
གྱིས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཤེས་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་རྣམ་པ་མེད་པ་མི་འཐད། འཛོན་རྣམ་རྒྱུ་བ་མི་འཐད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡུལ་ཤེས་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད། འབྲེལ་བ་ལ་
བརྟགས་ན་མི་འཐད། རྒྱལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱི་དང་
བྱེ་བྲག་གཉིས། དང་པོ། འདི་ལྟར་གང་ལ་དངོས་གང་མེད། །དེ་ལ་དེ་ཤེས་

ཡོད་མ་ཡིན། །བདེ་བ་མིན་ལ་བདེ་སོགས་དང་། །དཀར་བ་རྣམས་ལའང་མི་
དཀར་བ་ཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཙན་གཉིས་སུ་བྱེ་
བའི་ཡུལ་གང་ལ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་མེད་པར་གྱུར་བ་ན། ཡུལ་ཙན་གྱི་ཤེས་
པས་ཀྱང་རང་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལ་མེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཤེས་པར་བྱར་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བདེ་བ་མིན་པ་སྟུག་བསྐལ་ལ་བདེ་བ་དང་སོགས་
པའི་སྒྲས་བདེ་བ་ལ་སྟུག་བསྐལ་དུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ཡུལ་དཀར་པོ་རྣམས་ལའང་མི་དཀར་བ་ནག་པོར་ཤེས་སུ་མི་རུང་བ་བཞིན་
ནོ་ཞེས་སྤྱིར་བཏྲན་ནས།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ལ། དངོས་སུ་ཤེས་པ་མི་འཐད། བརྟགས་ཙམ་དུ་འང་
ཤེས་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ། རྣམ་པ་འདི་ལ་ཤེས་པའི་དོན། །དངོས་སུ་
འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཤེས་པའི་བདག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ནམ་མཁའི་མེ་
ཏོག་ལ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དེ་ལ་ཤེས་པས་ཡུལ་ཤེས་ཚུལ་ལ་
དངོས་སུ་ཤེས་པ་འཕམ། བརྟགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པ་གང་རུང་ལས་འདའ་
མི་སྤྲིད་ལ། དངོས་སུ་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་བཅའ་པོའི་རང་བཞིན་ལས་ལོག་པའི་
བདག་ཉིད་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པར་གསལ་ཞིང་རིག་པར་སྐྱེས་པ་ལ་དངོས་སུ་
རིག་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དོན་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ཡུལ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་
མ་རིག་ཀྱང་ཕྱི་དོན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་དེར་སྣང་གི་ཤེས་པ་སྐྱེས་
པ་ལ་ཡུལ་རིག་པར་ཐ་སྙད་བརྟགས་པ་ཡིན་ནའང་། རྣམ་མེད་པའི་ལྷགས་

ལ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མི་སྲིད་དེ། དང་པོ་འདི་ལྟར་མངོན་སུམ་གསལ་པོར་
མྱོང་བ་སྡོམ་སེལ་གྱི་རྣམ་པ་འདྲི་ལ། འདི་དང་འདིའི་ཞེས་མངོན་སུམ་
རིག་ཅིང་ཤེས་པའི་དོན་དངོས་སུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་ཤེས་པ་ནི་
ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དང་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་དགོས་ན། བྱོད་ཀྱི་ལུགས་
ལ་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དྲང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་ན་ནམ་ཡང་དངོས་སུ་མྱོང་བ་གལ་འཐད་དེ། དཔེར་ན་ནམ་
མཁའ་མེ་ཏྲག་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྲལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་
མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བཏགས་ཙམ་དུ་འང་མྱོང་མི་སྲིད་དེ། མེད་ལ་རྣམ་པ་མེད་པས་ན། །
གདགས་པ་འང་མི་རུང་ཏྲ་རུ་བཞིན། །མེད་པ་བདག་སྣང་ཤེས་སྦྱིད་པར། །
རྣམ་པ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གལ་ཏེ་ཆོས་གང་ཡོད་པར་གྱུར་ན་དངོས་སུ་
མ་མྱོངས་པར་འདོད་ཀྱང་རུང་། རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་བདག་ཉིད་སྣང་
བའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པས། ཤེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བར་སྦྱེས་
པ་ལ་ཡུལ་དེ་མཐོང་ངམ་ཤེས་ཞེས་རུང་ནའང་། གང་མེད་པ་ལ་ནི་བདག་སྣང་
གི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པས་ན། གདགས་པ་ཙམ་དུ་འདྲ་འདི་དང་
འདི་མྱོང་བ་འཇམ་ཤེས་ཞེས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་ཏྲ་རུ་བཞིན་ནོ། །དེ་འང་
ཏྲའི་རྩ་ཙམ་ལ་ཁོ་རང་སྣང་བའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པས། ཏྲའི་རྣམ་
པ་འདི་ལྟ་བུའི་ཞེས་རང་མཚན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ཐ་སྙད་དུ་འང་མི་སྲིད་

པ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་དེ་དང་འདྲ་བར་རྣམ་པ་འང་མེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྡོམ་སེལ་
སོགས་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའི་ཞེས་བདག་ཉིད་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྦྱིད་པར་བྱེད་
པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པར་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སེམས་ཙམ་རྣམ་པ་རྒྱུན་པས་
དོན་ལོགས་སུ་ཡོད་ཅིང་ཤེས་པས་འདྲ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བཏགས་པས་
མྱོང་བ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་དངོས་བཏགས་གང་གི་ཚུལ་དུ་འང་
མྱོང་བ་མི་སྲིད་ན་མྱོང་ཚུལ་གཞན་མེད་པས་རྣམ་པ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་གཏན་
མེད་དུ་ཐལ་བ་འབྱུག་པའི་ཆེད་དུ་མཐའ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པ། གང་ཕྱིར་དེ་ཡོད་ངེས་ཆོར་བ། ཤེས་དང་
འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །བདག་མེད་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །དེ་ལས་བྱུང་བ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡུལ་གང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་
འབྲེལ་བ་ཡོད་དགོས་ཀྱི། འབྲེལ་མེད་དུ་ཆོར་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་
ཕྱིར་སྡོམ་སེལ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དེས་ངེས་
པར་ཆོར་བ་འགོག་མེད་དུ་སྣང་བ་འདི་ལ་བྱོད་ལྟར་ན། ཤེས་པ་དྲང་འབྲེལ་
བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ། །དེ་གང་གི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་ལྟར་རྣམ་
པ་བདག་རང་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པས།
ཤེས་པ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་བདག་
གཅིག་དུ་གྱུར་ན་ནི། རྣམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའམ། ཤེས་པ་བཞིན་
དུ་རྣམ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་གདོན་མི་ཟ་བ་དྲང་། ཤེས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བ་འང་

མ་ཡིན་ཏེ་མེད་པ་ནི་ཚོས་གང་གི་འབྲས་བུར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
དུ་ཚུགས་ན་འང་སྤྱི་ཡོད་པས་ཅིག་ཅར་དུ་རིག་པ་མེད་པའི་སྒྲིན་དུ་འབྱུང་བ་
སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་མི་མྱོང་
བའི་སྐབས་སྤྱི་ལ་དེ་དག་དབྱུང་དགོས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ནི་རྣམ་བརྟན་པས་
དེ་བྱུང་དུ་ཁས་ལེན་པར་མི་རིགས་པས་དབྱུང་བ་དེ་འདིར་དགོས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་ཡང་འབྲེལ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་
འགལ་བ་ཆེས་ལྷི་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཚོས་གང་ཞིག་ཚོས་གཞན་མི་འདོར་བ་
ལ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བཏགས་ལ། སྤྱི་ཐོབ་པའི་ལྷན་འབྲེལ་འདུ་འབྲེལ་སོགས་
གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བྱས་པའི་སྤྱི་རིགས་ཀྱི་མཐའ་མ་ཆོད་ལ། དཔལ་ཚོས་ཀྱི་
གྲགས་པ་ནི། ཚོས་གང་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་གིས་བྱུང་བའི་
སྤྱིར་ན། དང་པོ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། ཐ་དད་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་བྱུང་
གི་འབྲེལ་བ་སྟེ་གངས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་མཛད་དེ། དེའང་གཞི་བྱམ་པ་ལྟ་
བུ་གཅིག་ལ་རྟག་པ་ཡིན་པ་བསལ་བའི་ལྷོག་ཆ་ནས་མི་རྟག་པ། མ་བྱས་པ་
བསལ་བའི་ཆ་ནས་བྱས་པ། དངོས་མེད་བསལ་བ་ཆ་ནས་དངོས་པོ་ཞེས་གཞན་
སེལ་གྱིས་ལྷོག་ལྷོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་བསལ་བའི་ཆ་སོ་སོར་ཡོད་པ་རང་
རང་གི་མིང་གིས་གོ་བར་རྟུས་པ་དེ་གཞན་གྱིས་གོ་མི་རྟུས་པས་སྒྲོ་རྟོག་གི་ཡུལ་
དུ་སོ་སོར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་དོན་བུམ་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་གཅིག་པས་བྱས་པ་དང་
མི་རྟག་པ་བུམ་པའི་སྟེང་ན་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བར་བཞག་སྟེ། གཞན་

སེལ་གྱི་རྟོག་ངོར་དབྱེ་བསྐྱེའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་བདག་གཅིག་ཡིན་
པས་རང་ལ་རང་འབྲེལ་མི་སྲིད་དེ། སོར་མོའི་ཕྱི་མོས་རང་མི་གཟུང་བ་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བྱུང་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཉེར་ལེན་
གྱི་རྒྱ་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། གཞུང་གཞན་དུ་རྒྱ་དུག་
དང་རྒྱུན་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་ཡོད་པའང་
ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྤྱིར་རྒྱ་ལ་རྣམ་པ་ལྟ་སོགས་སུ་བཤད་ཀྱང་དངོས་ནི། རྣམ་
པར་གཞག་འཛིག་གི་རྒྱ་དང་། སྤྱི་དབྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། གང་མེད་
ན་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་ལ་རྒྱ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞར་བྱུང་འགལ་བ་
ལའང་དངོས་པོ་གཉིས་པན་ཚུན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་བྱུང་ཏེ། རྒྱུན་རྟུས་
མ་ཚུངས་སུ་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཞེས་གྲགས་
པ་དང་། འགལ་ལྷ་དངོས་མེད་ཡིན་པ་སྟོང་དང་སྟོང་མིན་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་སྤང་
འགལ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། དང་པོ་ལ་སྤང་ཚུན་ལྟ་བུ་དོན་འགལ་དང་། བདག་
འཛིན་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟོང་འགལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ཀ་
དངོས་སུ་འགལ་བ་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་པན་ཚུན་དངོས་སུ་ལྷོག་
ལྷོགས་སུ་བྱུང་བ་མིན་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ལྷོག་ལྷོགས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བྱེད་
དུ་བྱུང་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པ། བྱས་པ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྟག་པའི་
བྱེད་བྱེད་མ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཐད་འགལ་འབྲེལ་གྱི་གོ་བ་གཏིང་

ལོང་བ་གཤམ་ཆེ་ཡང་། ཡི་གས་འཛིགས་ནས་བཞག་ལ་འགལ་འབྲེལ་འདི་
གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་དགོས་པས། སྐབས་འདིར་
མཚོན་ཙམ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྒྱུ་ལ་བཏག་ན། རྒྱུ་མེད་ན་ནི་གང་ཞིག་གིས། །རེས་འགའ་འབྱུང་
བ་འདི་རུང་འགྱུར། རྒྱུ་དང་ལྷན་ན་གང་ཞིག་གིས། །གཞན་གྱི་དབང་ལས་
ལྷོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་མེད་མོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་ལ་རྒྱུ་ཡོད་
དམ་མེད་ཅེས་དྲིས་ན། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཁས་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་པ་ཡིན་
ལ། རྣམ་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་དོ་ཞེན་ནི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞིག་གིས་ཏག་ཏུ་ཡོད་པ་འཇམ་
མེད་པ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་སྐབས་ལ་ལ་ན་ཡོད་ཅིང་ལ་ལར་མེད་པ་འདི་དུས།
རེས་འགའ་འབྱུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་རུང་བར་གཤམ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་ལ་མི་ལྷོས་ན་
རེས་འགའ་བ་མི་རུང་བར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཤམ་ཏེ་རྣམ་པ་འདི་རྒྱུ་དང་
ལྷན་པར་གྱུར་ན་འང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་ཞིག་གིས་གཞན་གྱི་དབང་
ཡིན་པ་ལས་ལྷོག་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་ཏུ་མེད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་ན་ཡོད་
པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་འང་སེམས་ཙམ་པས་ཤེས་པ་ལས་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ནི་ཁས་མི་
ལེན་པས་འདི་འང་ཀུན་བཏགས་སུ་མི་འགྱུར་བར་གཞན་དབང་དུ་ཐལ་བ་རྒྱུ་གི་
པར་མི་རྟུས་སོ། །གཉིས་པ་འཛིན་རྣམ་རྒྱུང་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། དེ་
མེད་ན་ནི་ཤེས་དེ་ཡང་། རྣམ་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། །ཤེས་སྒྲོང་དག་

པ་འདྲ་བ་ཡི། །ཤེས་པ་རབ་ཏུ་ཚོར་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཤམ་ཏེ་ཡུལ་
རྣམ་པ་དེ་མེད་ན་ནི་ཡུལ་ཅན་འབང་ཞིག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་། གཉིས་སྒྲོང་
རང་གསལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཁོ་རང་རྣམ་པ་མེད་པ་ཡི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་
མྱོང་བར་འགྱུར་རིགས་ན་འང་། ཡུལ་གྱི་ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་དང་བལ་
བ་ཡུལ་ཅན་རྒྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཤེས་སྒྲོང་དག་པ་འདྲ་བ་ཡི་ཤེས་པ་ཞིག་
དམིགས་རུང་ན་འང་མ་དམིགས་ཏེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འཇམ་རབ་ཏུ་ཚོར་བ་མེད་
དོ། །དེ་ལ་སྦྱིར་ཡུལ་གང་དང་གང་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཞེས་
གདགས་པ་སྟེ། དེ་འང་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་འང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་
མ་དམིགས་ན་མིག་ཤེས་ཁོ་རང་འདི་འོ་ཞེས་གཟུང་བར་མི་རྟུས་པ་དེ་བཞིན་
རྣམ་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རྒྱུང་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་དེ། དེ་ལ་གསལ་རིག་
ཙམ་ཤེས་སྒྲོང་འདྲ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་འང་ཤེས་པ་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་པ་
ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་དང་འདི་འདྲའོ་ཞེས་གང་དམིགས་ན་
དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་འཆར་དགོས་ཀྱི། རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་དེ་དང་དེར་བཞག་
པ་ནི་དམ་བཅའ་ཙམ་སྟེ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མདོག་དཀར་པོ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་དང་
འདྲའོ། །དེས་ན་རྣམ་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་རིགས་
པ་ལ་མ་མྱོངས་པས་དེ་འདྲ་བ་མེད་པར་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་དེ་འདྲ་བ་ད་ལྟ་
དམིགས་སུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅིང་མེད་དེ། རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྣམ་པ་
ནི་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱིན་འང་མེད་ནང་ན་འང་མེད་པར་འདོད་ན། ཁ་བསྐྱར་

ཞིང་བསྐྱད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དེ་མེད་ན་གཤམ་སྒྲོང་དག་པ་འབྲ་བའི་གཤམ་པ་
གཉིས་སུ་མེད་པ་རང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཕྱོད་། ཕྱོད་བཞིན་དུ་སྒྲོས་མ་ངེས་པ་འང་
ག་ལ་སྤྱད་དེ་མི་ངེས་པ་འི་བསྐྱད་རྒྱ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་དག་ན་
རེ། ཇི་ལྟར་སྒྲིག་རྒྱ་སྒྲོགས་ལ་ཕྱི་རྣམ་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཕྱོད་བས་གཏན་ཚིགས་
དེ་མ་ངེས་སོ་སྒྲུལ་ན། སྒྲིག་རྒྱ་སྒྲོགས་ལ་འང་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་དེ་མཚུངས་
པས་ན་མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྲིག་རྒྱ་སྒྲོགས་ལ་འང་རྒྱ་སྒྲོགས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཕྱི་ན་མེད་དུ་རྒྱུག་ན་འང་ནང་གཤམ་པ་ལ་དེའི་རྣམ་པར་འབྱུང་པའི་རྣམ་
པ་ཙམ་ཞིག་མེད་ན་གཤམ་པ་ཕྱི་ན་མེད་པ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཕྱོད་སྒྲེ་ཕྱོད་བར་མི་རིགས་སོ།
གསུམ་པ་སྒྲོན་སྒྲོང་གི་ལན་དགག་པ། འདི་ནི་འབྱུང་པས་གཤམ་ཞེ་ན། །དེ་
ཅི་འབྱུང་ལ་རག་ལས་སམ། །དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་བྱུང་ན་ནི། །དེ་ཡང་གཞན་གྱི་
དབང་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་མེད་ན་ཕྱོད་བར་མི་
འཐད་བར་བསྟན་པ་ལ་རྣམ་པ་རྒྱུན་པ་རྣམས་ན་རེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་མེད་ཀྱང་
གཤམ་ཕྱོད་གི་ཐ་སྙད་ཙམ་རྒྱུན་ཆད་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་པ་འདྲི་ནི་མེད་ཀྱང་སྒྲོ་
འོར་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སམ་འབྱུང་པས་དེ་ལྟར་གཤམ་པ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན། མིག་སེར་གྱི་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་ཆོ་མེད་བཞིན་དུ་དུང་ལ་
གསེར་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་
མེད་ཀྱང་སེར་པོ་ལ་སྒྲོགས་པའི་རྣམ་པ་བདེན་པ་ལྟར་སྒྲུང་བར་འདོད་དོ་ཞེ་
ན། རྣམ་པ་དེ་ནི་ཅི་སྒྲེ་འབྱུང་པ་ལ་བདག་ཉིད་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་

རྒྱལ་ལས་པ་ཡིན་པར་ངེས་སམ། འོན་ཀྱང་འབྱུང་པ་དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་བྱུང་བ་
དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡིན། དེ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་
ཡོད་ན་ནི། རྣམ་པ་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་ལོན་ཉིད་དོ། །
དེ་ལ་འབྱུང་པ་ཞེས་པ་འབྱུང་པའི་རྒྱ་བག་ཆགས་དང་། འབྲས་བུ་འབྱུང་པ་
རང་གི་ངོ་བོ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། རྒྱ་བག་ཆགས་དང་རྣམ་པ་གཉིས་
བདག་ཉིད་གཅིག་འབྲེལ་མི་རིགས་ཏེ། བག་ཆགས་ནི་འབྲས་བུ་མ་བྱུང་བ་
ཡིན་པས་དེས་རྣམ་པ་ཕྱོད་བར་མི་འཐད་ལ། འབྲས་བུ་འབྱུང་པ་དང་ནི་དེ་
བྱུང་གི་འབྲེལ་མི་རིགས་ཏེ་རྣམ་པ་དང་འབྱུང་པ་གཉིས་དུས་མི་མཉམ་པར་
འབྱུང་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཤམ་ཏེ་འབྱུང་པའི་དབང་
གིས་སྒྲུང་ན་རྣམ་པ་དེ་བག་ཆགས་དང་དེ་བྱུང་དང་འབྱུང་པ་དང་བདག་གཅིག་
གིས་འབྲེལ་དགོས་པར་ཟད་ན། དེ་ལྟར་འབྲེལ་པན་ཆད་རྣམ་པ་དེ་འང་གཞན་
དབང་ཉིད་དུ་འབྱུང་ཏེ། འདི་ལྟར་གཞན་དབང་གཞན་དབང་ཞེས་བྱ་བ་དག་
དང་མ་དག་གི་རྟེན་འབྲེལ་འདི་ལས་གྲུད་ན་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འབྱུང་པས་གཤམ་ཞེས་པ་དེ་འང་རྣམ་པ་མེད་པ་ལ་མི་
རུང་སྟེ། རུང་ན་འབྲེལ་བ་ཡོད་དགོས་པས་རྣམ་པ་མེད་པར་ཡང་མི་རུང་ཞིང་
གཞན་དབང་དུ་འབྱུང་ལ། འབྲེལ་བ་ཅི་འང་མེད་ན་འབྱུང་པས་ཀྱང་གཤམ་པར་
བྱུང་མི་རུང་སྟེ་མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་ཁ་དོག་བཞིན་ནོ། །དེས་ཐག་རིང་ན་རྒྱུང་དུ་
ཆེན་པོར་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུའི་དཔེ་སྒྲོགས་ཀྱི་ལན་ཡང་བཏབ་ཟིན་ཏེ། །

གཞན་ཡང་སྒྲོ་བ་དཔོན་དག་སྤང་ན་དེ། རྣམ་ཤེས་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་དེ། བག་
ཆགས་ཉེས་པས་དགྲ་གས་པས་ན། སྒྲོ་བ་པོ་ལ་སོགས་ཆོར་བ་ཡི། རྣམ་པ་
འབའ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཉེ་ནི་སྒྲོ་སོགས་ཉོགས་པ་དེ། སྒྲོ་ལ་སོགས་
པའི་མཚན་ཉིད་མིན། ཉེ་ཡི་མཇུག་ལ་སྒྲོངས་པའི་བདག་ བྱི་རོལ་སྒྲོ་ལ་
སོགས་པར་སེམས། ཞེས་སྒྲུ་བ་དེ་དག་གི་ལན་ཡང་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དག་གིས་སྒྲོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཡུལ་མེད་ཀྱང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཙམ་ཁོ་ན་
ཡིན་གྱི། དམིགས་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཉེས་ན་སོ་སྒྲིའི་ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་དམིགས་པ་སྒྲོ་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བསྐྱུར་བ་མ་ཡིན་པས་ན་རྣམ་
མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་
རོ་སྒྲམ་པའོ། ཉེ་ལ་སྒྲོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཟུང་པ་ཆད་སྤང་རོར་ཡུལ་ཡོད་
ལ་ཡུལ་དེ་བྱི་དོན་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་གང་དུ་འང་གྲུབ་པ་མེད་ན་དངོས་བཏགས་
གང་གི་རྒྱུ་ལ་དུ་འང་སྤྱོད་བ་མེད་པ་དང་། འབྲུལ་བའི་དབང་གིས་སྤང་ན་འང་
དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བཏགས་པ་འདིས་སྒྲུ་བ་དེ་དག་བསལ་བེན་ཏེ་རྒྱོལ་
བ་དེ་དག་གིས་བརྗོད་རྒྱུ་ལ་ཁྱད་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཁྱད་བྱེས་ནས་རྣམ་མེད་
དུ་སྒྲུབ་མི་ལུས་སོ། ཉེ་འང་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་མི་ལམ་དང་དོན་
སྒྲིའི་སྒྲོ་སྤང་ལྟ་བུས་མ་དེས་པར་བསྟན་པའི་ཆོ། དེ་དག་གིས་རྣམ་པ་མེད་ཀྱང་
འབྲུལ་པའི་དབང་གིས་དེར་སྤང་བར་ལན་འདེབས་པ་ཀུན་གོང་གི་རིགས་པའི་
རྒྱུ་ཤེས་སེལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སྐབས་

ན་ཤེས་པ་སྒྲོ་ཆོགས་སུ་སྤང་བ་འདི་བརྟུན་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་འང་། དག་པའི་
སྐབས་ན་རང་བཞིན་གཅིག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རོ་བོར་འགྱུར་བས་ན་ཤེས་
པ་གཅིག་བདེན་འགོག་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ་སྒྲམ་ན། གལ་ཏེ་དག་པའི་སྐབས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལྟོག་པར་སྤྱིད་ན་
དེ་ཆོ་ཁྱོད་ལྟར་ན་འདི་འང་སྤྱིད་དགོས་ཏེ། འབྲུལ་པ་ལོག་ཀྱང་རྣམ་པ་རྣམས་
ལྟོག་པར་མི་སྤྱིད་དེ། རྣམ་པ་རྣམས་ནི་མེད་པར་འདོད་པས་ན་འབྲུལ་པ་དང་
དེའི་བག་ཆགས་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཏུ་མེད་པས་
བ་ལང་ལྟོག་པར་མ་དེས་པ་བཞིན་ནོ། སྒྲོ་བ་གཞན་ཡང་མ་དག་པའི་སྐབས་
ན་ཤེས་པ་བརྟུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱང་། དག་པའི་སྐབས་ན་རྣམ་པ་སྒྲོ་ཆོགས་
མེད་པས་གཅིག་སྤྱར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་འདོད་ན། སྤར་མེད་
པའི་བདེན་པའི་ཤེས་པ་དེ་རྒྱ་གང་ལས་སྒྱེ་བ་བརྗོད་དགོས་སོ། ཉེ་ལ་སྤར་
གྱི་བརྟུན་པའི་ཤེས་པ་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་ལྟོག་སྤྱོད་སུ་གྱུར་པ་དེ་
ལ་བདེན་པ་སྒྱེད་པའི་ལུས་པ་མེད་པས་སོ། ལུས་ན་དེ་བརྟུན་པར་ཡང་མི་
འགྱུར་ལ། ལུས་བཞིན་དུ་བདེན་པ་མིན་ན་བདེན་པར་འདོད་པ་དེ་འང་བདེན་
པར་མི་འགྱུར་རོ། ཉེ་ལ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་དེ་རྒྱ་
མེད་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཏུ་ཀ་ཏུ་ཡོད་མེད་དུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། ཤེས་པ་དེ་
རང་བཞིན་གྱིས་བདེན་པའི་གནས་སྐབས་གཅིག་སྤྱར་གྲུབ་པ་ནི་མི་སྤྱིད་དེ།
དབང་ལྷག་ཏུ་ག་དངོས་སོགས་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གནོད་པ་སྤྱི་བྱུང་མེད་

དུ་ཐལ་བ་དེ་འདི་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་མཐུ་ཡིས་
སྒྱེ་བར་ཁས་ལེན་ནའང་། བདེན་པའི་ཤེས་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་དེ་མི་
རུང་སྟེ། དོན་དམ་པར་རྒྱུ་འབྲས་འབྲེལ་བའི་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འདི་ལྟར་དུས་མཉམ་པ་ལ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུ་སྒྱེ་བའི་སྔ་
རོལ་ན་རྒྱུ་མེད་པས་ལྷན་པ་མེད་ཅིང་རང་གྲུབ་ནས་ལྷན་ཆེ་འབྲས་བུ་འདྲ་བ་
ཟིན་པས་དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཛོག་མི་རུང་ངོ་། །དུས་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་ཀྱང་རྒྱུ་
འབྲས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པ་དང་
མ་ཆོད་པ་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྒྱེ་སྟེ། འདི་ལྟར་དུས་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་ན་རྒྱུ་
དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཞིག་པ་ཡོད་དགོས་ཏེ་རྒྱུ་མ་ཞིག་ན་བར་ཆོད་
པའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུ་ཞིག་ཟིན་པའི་ཞིག་པ་ཁོ་ན་ལས་སྒྱེ་
དགོས་ན་དེའང་མི་རིགས་ཏེ། ཞིག་པ་ནི་མེད་པ་ཡིན་ལ་མེད་པ་ནི་ལྷན་པ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞིག་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་ན་རྒྱུ་རི་ལྟར་ཞིག་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཞིག་
པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། བསྐྱེད་པའི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་སྔར་གྱི་དངོས་པོ་
རྣམས་ད་ལྟ་ཡོད་པར་ཅིས་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞིག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པར་དེ་དག་
ད་ལྟ་དངོས་མེད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་མེད་པས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཏྲག་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱུ་མ་འགགས་ན་འབྲས་བུ་སྒྱེ་བ་མི་འཐད་པས་
འབྲས་བུ་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་། ཞིག་པ་ཁོ་རང་རྒྱུ་ལས་མ་བྱུང་བའི་དངོས་པོར་འགྱུར་

བ་སོགས་གཞོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་དེས་ན་རྒྱུ་ཞིག་ནས་མེད་པའི་ཆ་ལ་ཞིག་
པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། ཞིག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དངོས་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་
པོ་དགག་པའི་ཆ་ལ་དངོས་མེད་དུ་བཏགས་པ་ཅི་ལས་དངོས་མེད་ཅིས་གང་
ཡང་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དངོས་མེད་དངོས་མེད་མ་ཡིན་ན།
མཐར་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ། དངོས་དང་དངོས་མེད། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་
སོགས་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་སྤང་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་འབྲུགས་ནས་
ཤེས་བྱའི་རྣམ་གཞག་མ་ལུས་པ་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཞིག་པ་ཞེས་
བྱ་བ་རྒྱུ་ཞིག་པའི་ཆ་མེད་དགག་ཅི་མ་ཡིན་པས་དེ་རང་ལ་ལྷན་པ་གང་ཡང་མེད་
ཅིང་། རྒྱུ་ནི་ད་ལྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལས་ཀྱང་སྒྱེ་བར་མི་འཐད་
དོ། །གཞོད་པ་འདི་དང་རྒྱུ་འབྲས་མ་སྤང་ནས་སྒྱེ་བ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་
གཉིས་དོན་འདྲ་ལ། གལ་ཏེ་ཞིག་པ་ལས་སྒྱེ་བར་འདོད་པ་ལྟར་ན་མ་སྤང་
ནས་སྒྱེ་ཞེས་ཁས་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བར་དུ་དུས་གཞན་
གྱིས་མ་ཆོད་ན་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐད་ཅིག་པ་ཡན་ལག་མེད་པ་གཉིས་
བར་མ་ཆད་པ་ལ་དུས་མཉམ་པ་ལས་གཞན་མི་སྲིད་ལ། དེ་ལྟར་བར་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་ན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རང་ལ་རང་བསྐྱེད་པར་ཡང་
མི་འཐད་ལ། དུས་ཀྱང་བསྐྱལ་པའང་སྐད་ཅིག་ཅི་ལ་དུ་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རྒྱུ་
འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པ་འདིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལའང་མི་འཐད་

པར་བརྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་སྒྲ་
ཡང་དེ་ལྟར་བརྟག་མི་བཟོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞག་གི་རྒྱ་འབྲས་
དབྱུང་བཟོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་དུ་འབྱུང་གི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ག་ལ་
འབྱུང་། དེ་ལྟར་ལས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ནི་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟགས་པ་མཚུངས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་དག་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས་རི་སྐད་བཤད་པ་
བཞིན་གསལ་བར་བསྟུས་ཏེ་བརྟན་པ་ལོ། །འོན་དེ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་སྤང་མ་སྤང་
གང་ལས་ཀྱང་མི་སྟེན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དོན་མེད་པར་མི་
འབྱུང་རམ་ཞེན་མི་འབྱུང་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
ཁས་ལེན་པའི་སྟོགས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་དགོས་
ལ། དེ་ལྟར་ན་སྤང་མ་སྤང་དམ་བར་ཚོད་མ་ཚོད་གཉིས་ལས་མཐའ་གཞན་
མི་སྤྱོད་པས་དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
གཉིས་དང་བྲལ་ན་རྒྱ་འབྲས་བསྐྱེད་རྒྱལ་གཞན་མེད་པས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་མི་
འཐད་པ་ཡིན་ནའང་། གང་རྒྱ་འབྲས་བདེན་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་སྟོགས་
ལ་རྒྱ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་དེའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་རྒྱར་གྲུབ་པ་དངོས་པོའི་ཚོས་
ཉིད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་གི་སྤང་མ་སྤང་གི་བསྐྱེད་རྒྱལ་གཉིས་གང་དུ་འང་
ཁས་ལེན་མི་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་མི་འཐད་པར་
འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་རྒྱ་འབྲས་ཆེས་འཐད་པའང་ཡིན་ཏེ་འོག་ཏུ་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པ། བདག་རྒྱ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་

སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་བརྟན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་རྣམས་
གིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཅིང་། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཟབ་གནད་ཡོད་པ་ལེགས་
པར་སྟོང་ལྷན་ན་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའི་སྤྱུ་ཐག་ཚོད་ཅིང་དབུ་མའི་གནད་
གསང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འདི་ལས་དོན་ཆེ་
བ་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་བདེན་པའི་དུ་བྲལ་སྒྲུབ་པ་ནི། དངོས་པོ་གང་གང་རྣམ་དབྱུང་པ། །
དེ་དང་དེ་ལ་གཅིག་ཉིད་མེད། །གང་ལ་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་དུ་
མ་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་གཞན་གྱི་སྤྲེལ་པས་ཁས་
སྤངས་པ་རྟག་མི་རྟག་བྱུང་མ་བྱུང་རྒྱལ་རགས་པ་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་
པ་དངོས་པོ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་སྤྱུང་གྲུབ་པ་ཡོད་མེད་
དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱུང་པ་དེའི་ཆོན་ལ། མ་དབྱུང་པའི་དོར་གཅིག་སྤྱུང་སྤྱུང་
བའི་དངོས་པོ་སྤྱུ་བ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ། །བརྟག་པའི་ཁུར་རྩི་རྩི་རི་བོ་
འབུམ་ལས་ཕྱི་ཞིང་བསྐྱོང་བ་དེ་བཟོད་ལྷན་པ་རྒྱལ་སྤྱུ་རབ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་
དུམ་སྤྱུ་དུམ་སྤྱུ་བརྒྱ་ཚལ་དུ་ཞིག་ཅིང་འཐོར་བ་ཁོ་ན་ལས། དངོས་པོ་དེ་དུང་
དེ་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །གང་ལ་གཅིག་པ་ཉིད་ཡོད་
པ་མིན་པ་དེ་ལ་དུ་མ་ཉིད་ཀྱང་མེད་དེ། དུ་མ་ནི་གཅིག་ལས་རྩིས་དགོས་ན་
གཅིག་མེད་པའི་དུ་མ་ག་ལ་སྤྱོད་དེ། ཤིང་མེད་ན་ནགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལྟར་གཤེགས་པ་ལས། སྟོ་ཡིས་རྣམ་པར་གཞིག་

ན་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ནི་གཟུང་དུ་མེད། རྟེན་ལྗོངས་དེ་དག་བརྗོད་མེད་དང་། རོ་བོ་
ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་བཤད། སྒྲོ་ཡིས་རྣམ་པར་གཞིག་ན་ནི། གཞན་དབང་
མེད་ཅིང་བརྟག་པ་མེད། བྱུང་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་མེད་ན། སྒྲོ་ཡིས་རི་ལྟ་
རྣམ་པར་བརྟག་ རང་བཞིན་མེད་ཅིང་རྣམ་རིག་མེད། རང་པོ་མེད་ཅིང་
ཀུན་གཞི་མེད། རོ་མཚུངས་བྱིས་པའི་རྟོག་གེ་པ། རན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་
དག་བརྟག་ མཚན་མ་དངོས་པོ་རྣམ་རིག་དང་། ཡིད་ཀྱི་གཡོ་བ་གང་ཡིན་
ལས། རང་ཡི་སྤྲས་རྣམས་རབ་འདས་ནས། རྟེན་དག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྟོང་། །
ཅས་གསུངས་ཏེ། སྒྲོས་བརྟགས་ཤིང་དབྱང་ན་གཅིག་དང་དུ་མའི་རོ་བོ་ཉིད་
གཟུང་དུ་འཇུག་པ་མེད་ལ། དེའི་བྱིར་ན་དངོས་པོ་དེ་དག་དག་གིས་འདི་དང་
འདིའོ་ཞེས་གཅིག་དང་དུ་མར་བདེན་པ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་དེ་
དང་དེར་བཟུང་བའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱི་དོན་མེད་པར་བརྟན་
ནས། ཡང་ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པར་བལྟ་བ་ལའང་དོན་དེ་བརྟན་པའི་བྱིར་
སྒྲོས་གཞིག་ན་གཞན་དབང་དང་ཀུན་བརྟགས་ཡོངས་བྱུང་གི་དངོས་པོ་གསུམ་
ཡང་ཡོངས་སུ་མེད་ན། དེ་ཡིད་པར་སྒྲོས་རི་ལྟ་བརྟག་པར་བྱ་ཞེས་པ་དང་།
ཡང་དེ་ལྟར་མེད་ན་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་འཇིག་རྟེན་ལ་རི་ལྟ་བརྟགས་
པ་ཡིན་སྟུང་ན། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་མེད་ཅིང་།
ཡུལ་ཅན་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རིག་ཀྱང་མེད་ལ། བྱི་ནང་གནས་
ལུས་ཡོངས་སྟོང་དུ་སྒྲུང་བའི་དངོས་པོ་མེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ས་བོན་འཛིན་

པའི་ཀུན་གཞི་འང་མེད་མོད་གྱི། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྟོག་པའི་རིག་པ་ཡེ་
ཤེས་དང་བྲལ་བས་སམ། ཆོས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་
པའི་ཤེས་རབ་གྱི་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བས་ཤི་ཟེན་པའི་རོ་དང་འདྲ་བ། བྱིས་པ་
ལ་རྟོག་གེ་དན་པའི་དབང་གིས་གཤམ་ཏེ། དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་བདེན་པར་
རྣམ་པར་བརྟག་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པར་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། ཡང་། འོ་ན་
ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་དག་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་རི་ལྟ་བུའི་གནས་པ་ལ་གནས་
པར་འགྱུར་སྟུང་ན། སྒྲོ་སེར་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་། བྱི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་
གྱི་དངོས་པོ་དང་། མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། གཞན་དབང་
གི་ཡིད་ཀྱི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལོ་ཅོག་གི་སྒྲོས་པ་ཀུན་
ལས་རང་ཡི་སྤྲས་རྣམས་འདས་ནས་མཁས་པ་དེ་དག་གང་ལའང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པར་སྟོང་དོ། ཞེས་སོ། གཞན་ཡང་སྒྲོ་གྲོས་རྣམ་པར་དཀར་བ་སྒྲོ་བ་དཔོན་
ཆོས་ཀྱི་གཤམ་པས་ཀྱང་། གང་གིས་དངོས་རྣམས་ངེས་བརྟགས་ན། ཡང་
དག་ཏུ་ན་དངོས་དེ་མེད། འདི་ལྟར་དེ་དག་གཅིག་པ་དང་། རྟེན་མའི་རང་བཞིན་
ཡོད་མ་ཡིན། ལྟ་ཆོགས་དངོས་པོའི་དོན་རྣམས་ལ། གཤམ་ཏེ་གཅིག་ཉིད་མི་
རིགས་ན། དེ་སྒྲོ་སྒྲོ་ཆོགས་སྒྲུང་བ་ཡང་། རི་ལྟ་བུར་ན་གཅིག་ལུང་འགྱུར། །
རི་ལྟ་རི་ལྟར་དོན་བསམས་ན། དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བྲལ། དེ་བས་མཚན་
ཉིད་སྟོང་པའི་བྱིར་། རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་བཤད་ཅིས། མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་གང་གསུང་བ། དེ་ནི་གསལ་བར་འོང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའང་

ཚུལ་དེ་དང་འབྲེལ། །
གཉིས་པ་བྱལ་བ་སྐྱབ་པ་ནི། གཅིག་དང་དུ་མ་མ་གཏོགས་པར། རྣམ་པ་
གཞན་དང་ལྗན་པ་ཡི། དངོས་པོ་མི་རུང་འདི་གཉིས་ནི། ལན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་
གནས་ཐིམ་རྟོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའང་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་གང་སྐྱས་
པའི་ཕྱོགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྡེ་དུ་རྟགས་དེ་གྲུབ་ཅིང་མཐུན་དཔེ་ལ་
རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཀྱང་། ད་རུང་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་ཡང་
བདེན་པ་ཞིག་སྲིད་དམ་སྟུམ་ནས། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པའི་
ལྡོག་བྱལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་རྟགས་འདིའི་བྱལ་པ་མ་ངེས་པར་ལན་ཐེབས་སྟུམ་
པའི་རེ་བ་བྱེད་པ་ནི་རེ་བ་འབྲས་མེད་བརྟུན་པ་བསྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གལ་
ཏེ་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་སྲིད་ན་ནི། གཅིག་
དང་དུ་མ་གཉིས་ཀྱང་བདེན་པ་མེད་ཀྱང་། ད་རུང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་
མེད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱལ་པ་མེད་ནའང་། གང་ཐིམ་གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་
མ་གཏོགས་པར། རྣམ་པ་གཞན་དང་ལྗན་པ་གཅིག་དུ་མ་གང་ཡང་མིན་པ་
ཡི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གཅིག་དང་དུ་མ་འདྲི་
གཉིས་ནི། ལན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་སྤང་བོ་གཞན་
མི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱའི་ཆོས་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་
གང་སྐྱས་པ་དེ་དག་ལ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་དེ། ཕྱོགས་
ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་ཅིང་བྱལ་པ་ངེས་པས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་

གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་ནི་དངོས་པོའི་རྣམ་
གངས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་བསྐྱོད་པའི་གཅིག་དུ་བྲལ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐ་མི་
དད་ཡིན་པས། ཆོས་ཅན་དེའི་སྡེ་དུ་བསྐྱབ་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པ་མ་གྲུབ་ན་
ནི་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་མ་འབྲུབ་ལ། གཏན་ཆོགས་
གྲུབ་ན་ནི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པའང་གྲུབ་ཟིན་ཏེ།
དཔེར་ན། གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བ་ཉིད་ངེས་ནས་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་
ལ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྤང་ཁས་མི་ལེན་པ་བཞིན་ནོ་སྟུམ་ནས་གཏན་ཆོགས་
འདི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གནས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། ཐོག་
མེད་གྱི་སྤོངས་པས་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པ་ལ་གཏན་ཆོགས་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་བརྟེན་
ནས་དེ་ལྟར་ཤེས་སུ་གཞུག་པ་སྟེ། རོག་སོགས་འདུས་པ་ལ་བ་ལང་དུ་མི་ཤེས་
པ་ལ་རོག་གློག་ཤལ་དང་ལྗན་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་བ་ལང་ངོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའམ།
མདུན་འདིར་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་བུམ་པ་མེད་དེ། ཡོད་ན་
དམིགས་དགོས་པ་ལ་དེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གང་རང་
བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཤེས་ངོར་སྤྱང་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ལ། ཤིང་
ལོག་པས་ཤ་བ་ལྡོག་པ་ལྟ་བུར་བདེན་པའི་བྱལ་བྱེད་གཅིག་བདེན་དང་དུ་མར་
བདེན་པ་ལོག་པས་བྱལ་བྱ་བདེན་པར་ལྡོག་པ་ཡིན་པས་ན། བསྐྱབ་བྱ་དང་

གཏན་ཚིགས་གཉིས་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བྱད་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་རྟགས་དེས་ཚོས་
ཅན་ལ་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། རི་ལྟར་བུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པ། བུམ་
པ་བདེན་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུར་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འདྲ་
བའི་རྣམ་གྲངས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་དེས་མ་ཤེས་པ་ལ་ཤེས་
པར་བྱེད་ཅིང་ཤེས་ཟིན་གསལ་འདེབས་ཡིན་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྷོག་
ལྷོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ། སྤང་ཙམ་བདེན་སྟོང་
གི་ཀུན་རྫོབ་དོན་གཟུང་། དེའི་རང་བཞིན་བྱེ་སྤྱོད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ།
དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ནའི་མཚན་ཉིད་འཛིན། གལ་
ཏེ་འདི་བདག་དོན་འདོད་ན། ཁྱེད་ལ་བདག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་གསུངས་
ཏེ། དེ་ལྟར་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་འང་བདག་མི་བཟོད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དངོས་
པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། སྤྱི་མའི་རྟ་སྤང་དང་མི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མ་
བདགས་ཉམས་དགའ་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ནའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འདི་ཀུན་གྱི་བརྟུན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་བཟུང་
བར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་བདུག་གམ་དོ་བོ་ཞིག་དོན་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ན། དེ་ལ་
བདུག་གིས་དགག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་ནི་ཁོ་རང་གི་ཡིན་
ལུགས་ཡིན་གྱི། གཞན་དག་གིས་འདོད་པས་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་གྱུར་བཅོས་སུ་
ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱི་མའི་རྟ་སྤང་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་རྟ་སྤང་དུ་

གྲུབ་པར་གྱུར་ན་དེ་བརྟུན་པའི་ཞེས་གཞག་པར་མི་རུང་བ་དང་འདྲའོ། ཁྱེད་
ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་
ཡང་རུང་སྟེ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ལ་སྒྲོས་བཞག་པས་བཅོས་སུ་མེད་དེ།
དངོས་པོའི་ཡིན་ལུགས་དང་སྒྲོ་མཐུན་པར་གྱུར་ན་སྒྲོ་དོན་མཐུན་ཡང་དག་པ་
ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་དངོས་པོའི་ཡིན་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་ཅི་བདགས་གྱུར་
རང་གི་སྒྲོ་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པའི་སྒྲོ་འདོགས་པར་འགྱུར་གྱི། ཡུལ་
དེ་ནི་དེས་འདོད་པས་བཞག་པའི་རྟེན་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཁྱེད་ན་གཞན་
གྱིས་མ་བཅོས་པར་རང་གི་དོ་བོའི་ཡིན་ལུགས་ཡིན་ན་དངོས་པོ་དེའི་ཚོས་ཉིད་
དམ། ཁོ་རང་གི་ཡིན་ལུགས་སམ། རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་ཁོ་རང་གི་རང་གིར་
བྱས་པ་ཡིན་པས། སུ་དག་གིས་གྱུར་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱང་བར་མི་རྣམས་པས་
ལུགས་ཀྱི་མེད་པ་འམ་ལུགས་ཀྱི་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུགས་ཀྱི་ནི་འཛིན་
བྱེད་ཡིན་ལ་རང་འདོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་ལུགས་ཀྱིས་བཟུང་མི་རྣམས་ཞེས་པའི་
དོན་ཏེ། དཔེར་ན། མེ་ཚ་བ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱིས་གྱུར་དེ་ཚ་བ་མིན་པར་བསྒྲུབ་མི་
རྣམས་པ་ལྟ་བུའོ། ཁྱེད་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ནའི་ཞེས་པའི་སྒྲུས་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་
གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་ཡང་དག་མིན་པ་བརྟུན་པའི་དོ་བོ་འཛིན་གྱི། ཡང་དག་པའི་
དོ་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནམ་ཡང་མེད་ཅེས་ཡང་དག་པ་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་འདི་དག་ཅེས་གཉིས་ཚིག་བྱས་པ་དཔེ་ལ་ལར་སྤང་ཡང་བ་འཕུལ་ཆད་

ནས་ཡི་གེ་མ་དག་པ་སྟེ། དཔེ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དག་པ་རྣམས་ན་འདི་བདག་ཅེས་
ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ནར་གཟུང་དགོས་སོ། ཚིག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྫོང་ཆོད་གྲུབ་
མི་བཀག་པ་ལ་བཤད་མཁན་འདུག་ཀྱང་། སྤྱིར་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཀྱན་རྫོང་གི་རང་མཚན་ཐ་སྟོད་ཀྱི་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་དང་།
དོན་དམ་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་དགག་པ་ལ་བྱེད་པ་རང་རྒྱུ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་
གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཐ་སྟོད་ཆོད་གྲུབ་མི་དགག་པ་ནི་བདེན་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་
ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་དེ་རྒྱས་པར་མ་སྒྲིལ་སོ། །
ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ནི་དོན་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་བརྒྱུང་བ་ཡིན་པས་བཤད་དགོས་
པ་མང་དུ་འདུག་ཀྱང་མཚན་ཙམ་བརྗོད་ན། དེ་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཁོ་ན་ཞེས་
པ་དང་། དཔེ་ལ་ལར་འགྲུབ་གྱི་དབང་གིས་ཀྱན་རྫོང་པ་ཉིད་ཅེས་ངེས་གཟུང་
བྱས་པ་དེ་གཉིས་དོན་དུ་འདྲ་ལ། ཡང་། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་རྣམས་ལ་ཟུར་སྦྱང་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དོན་དམ་པའི་དབྱེད་པས་དགག་པ་ཇི་སྟེད་པ་
ཀྱན་ཀྱང་ཀྱན་རྫོང་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཐབས་སུ་འགོ་བ་དང་། ཀྱན་རྫོང་
སྤྱི་ཚིགས་པའི་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པ་ཉོགས་པའི་ཐབས་སུ་གྲུབ་པ་
སྟེ། དེ་གཉིས་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འཆར་བ་ཞིག་གི་གོ་བ་འདི་ལ་ལེན་རྒྱ་
ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱང་ཙམ་བདེན་པས་སྟོང་པ་འདི་ཀྱན་རྫོང་གི་རོ་བོ་
ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་འདི་སྤྱང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཞིག་ན་ནི་འདི་ཀྱན་རྫོང་མ་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདིར་སྤྱང་ཡང་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་

པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདི་ཀྱན་རྫོང་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པ་འདྲ་དེ་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་གཅིག་དང་དུ་མར་བུལ་བའི་དོན་དམ་
པར་རང་བཞིན་མེད་པ་དེའི་སྒྲིབ། སྤྱང་ཙམ་འདི་ལ་ཀྱན་རྫོང་གི་མཚན་ཉིད་
ཐོབ་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། བདེན་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་གཅིག་གིས་གཅིག་
གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཕན་ཚུན་གཞོད་པ་ཙན་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། ཞིབ་ཏུ་
གོང་འོག་ཏུ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲིགས་ནས་སྟོང་དང་ཉོན་འབྱུང་གཅིག་
གྲོགས་སུ་གཅིག་འཆར་ཞིང་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་མི་སྲིད་པའི་གོ་
བ་ལ་སྟོ་ཀྱན་ནས་འབད་པ་ལས་ལྷག་པའི་དོན་ཆེན་པོ་ཤེས་བྱའི་ཁོངས་ན་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་འདི་དག་གི་ཡིན་ལུགས་ཅི་འདྲ་ཞིག་
ཡིན་སྟེ་མ་ན། རྣམ་པ་སྤྱི་ཚིགས་སུ་སྤྱང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་རང་བཞིན་མེད་པར་དབྱེད་པ་དེས་ཀྱང་ཀྱན་རྫོང་གི་ཡིན་ལུགས་ལ་
སྒྲིག་སྒྲོགས་སུ་སྟོ་འདོགས་པ་སེལ་བ་ཡིན་པས་ཀྱན་རྫོང་གི་ཡིན་ལུགས་
གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་བ་དང་སྟོང་པ་ཟུང་དུ་མ་འབྲེལ་ན་དངོས་
པོའི་ཡིན་ལུགས་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་འདུ་འབྲེལ་མེད་པར་ཤེས་ན་
དངོས་པོའི་ཡིན་ལུགས་ཤེས་པ་སྟེ། སྤྱི་མའི་རྟ་གྲང་གི་རང་བཞིན་རྟ་གྲང་དུ་
སྤྱང་ནི་སྤྱང་བ་དང་། བདེན་ནི་མི་བདེན་པའི་བརྟུན་པ་ཡིན་པ་ཟུང་དུ་ཚིགས་
པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཇི་སྟེད་གནས་པའི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ལ་མཁས་པའི་
སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟུང་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་བཤད་དེ།

ཇི་སྐད་དུ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྲད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐ་སྤྲད་
དུ་སྟོན་པ་རྣམ་པ་བཅུར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ།
ལུང་པོ་སྟོན་པ་དང་། ཁམས་སྟོན་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་སྟོན་པས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཆོས་བཅུ་དང་
ལྷན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འགྲུག་རྫོགས་པ་ལ་ཁམས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །བཅུ་
གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་སུའང་འདོགས་ལ་དོན་དམ་པར་ན་གཟུགས་
སུའང་མི་དམིགས་ཤིང་མཛོན་པར་ཞེན་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་སོགས་
ལ་སྐྱར་ཏེ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་སྟོ་གོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་
པ་ལས་ཀྱང་། རྩལ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་སྟེ།
དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རིགས་པས་མཐོང་བའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་། རྒྱལ་བ་སྐྱེད་མ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། སྟོང་པར་གསུངས་པ་འདི་
ནི་ཀུན་བདག་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་བདེན་ཏེ་
ཡང་དག་པར་ན་ཤེས་པ་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེའང་ཀུན་བདག་པའི་
པར་བདག་ཅག་འདོད་དོ། །གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་བྱུང་ན་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་སུ་སྤྲང་བ་ཁོན་ཀུན་བདག་པའི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འགྲུབ་ན་འང་སྤར་

ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཆོད་མས་གཞོད་པ་ཡོད་པས་དེའང་ཀུན་བདག་པའི་ཉིད་དུ་
བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བོའི་རྩལ་གི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ལཱ་འདི་བྱ་འདི་ཇི་སྟམ་
དུ་སེམས། གང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་
མེད་པ་ཡིན། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་འཆོལ་བ་དེ་ནི་འཆོལ་བ་མ་མཆིས་པའོ། །དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེན། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྤྲད་
དུ་སྟེ། སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་མ་མཆིས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་དེ་ནི་འཆོལ་བ་མ་མཆིས་པའོ། །དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་
ཞེན། འདི་ལ་གང་ཡང་ཡང་དག་པར་ཆོས་གང་ཡང་མི་དམིགས་པའི་སྤྲད་
དུ་འོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་འོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་མེད་
པ་དང་རྟེན་འབྱུང་གི་སྤྲང་བ་གཉིས་པོ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་ཆུ་སྐྱེ་ལྟར་སྟོང་བཞིན་
སྤྲང་བའི་ངེས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་ནས་དེ་ལྟ་བུར་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་སྟོན་ནས་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྤྲང་བ་དང་བཅས་པའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་ངེས་
ཤེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེའང་གནས་རྩལ་དང་མཐུན་པར་བཟུང་བ་ཡིན་མོད།
སྟོང་པའི་གཞི་ཉིད་དང་དེའི་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོས་སྐྱར་ནས་བཟུང་བ་ཅམ་
སྟེ། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོག་པ་གཉིས་པོའི་ཞེན་ཡུལ་རིགས་པས་སུན་ཕྱུང་བྱས་
ཤིང་བོག་དབྱུང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པས་ན་ཀུན་
རྫོགས་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་བསྟོམས་པ་ནི་དགག་སྐྱབ་

གྱི་རྟོག་པའི་སྒྲིམ་པ་ཀྱན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དེ། སྤང་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོ། །མཉམ་བཞག་སྤང་བ་ཅས་སུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་འདས་སྒྲིམ་བྲལ་ཡིན་ཚུལ་ལ་ནི་བྱད་ཅིང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ཀྱན་རྫོང་དེའི་རང་བཞིན་སྤྱི་སྤྱོད་པ་ལ། སྤང་ཅམ་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། སྤང་གཞི་བདེན་སྤྱོད་དུ་ངེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཚུལ་རྩི་ལྟར་སྤང་བ་དང་། རྒྱ་གང་གིས་སྤང་བའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ། མ་བརྟགས་གཅིག་སྤྱི་ཉམས་དགའ་ཞིང་། སྤྱོད་དང་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་པ། རྟོན་བྱེད་པ་དག་ལྟས་རྣམས་ཀྱི། རང་བཞིན་ཀྱན་རྫོང་པ་ཡིན་རྟོགས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀྱན་རྫོང་ཅས་བྱ་བ་དེ་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྟག་པའི་དབང་ལྷག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མིང་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བ་བྱ་བྱེད་བསྐྱེད་དུ་ལྟས་པ་གནག་རྩི་ཡན་ཆད་ལ་གཉིས་དུ་གྲགས་པའི་དོན་དེ་ལ་བརྟའི་དབང་གིས་ཀྱན་རྫོང་ཅས་བཞག་པ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། ཀྱན་རྫོང་འདི་ནི་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་དངོས་མེད་མཐོང་བ་དང་འདོད་པའི་དོན་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རི་བོ་བརྟགས་ན་དབྱེད་མི་བཟོད་ཀྱང་མ་བརྟགས་གཅིག་སྤྱི་ཉམས་དགའ་དགའ་ལྟར་མཛོན་སུམ་དུ་སྤང་ཞིང་། རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་རི་བོ་སྤྱོད་ཅིག་གིས་སྤྱོད་དང་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་མཐོང་བ་དང་འདོད་པའི་དོན་བསྐྱེད་དུ་བྱེད་པ་དག་ལྟས་པའི་

དངོས་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཀྱན་རྫོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའམ་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་ལ་ཀྱན་རྫོང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་རྣམ་བཅད་གྱི་དབང་དུ་གསུམ་བཟུན་པ། ཡོངས་གཅོད་གྱི་དབང་དུ་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཀྱན་རྫོང་འདི་དག་བདེན་པས་སྤྱོད་བཞིན་དུ་སྤང་བ་མ་ཡིན་པ་བསལ་བའི་ཆ་ནས་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བརྟགས་ན་མི་རྟོན་ཀྱང་མ་དབྱེད་པའི་རིང་འགོག་མེད་དུ་སྤང་བ་ཚུན་དག་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ལྟོ། །དེ་དག་ནི་སྤང་བ་བསྐྱེད་འདི་ལ་བདེན་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་རིགས་པ་གོང་དུ་རྩི་སྤྱོད་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་ངེས་སོ། །སྤྱོད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་དོན་དུ་སྤྱོད་འགག་གི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་བཟུན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རྟག་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་སོགས་པས་གསལ་བར་གྲུབ་ཀྱང་། འདིར་ཅུང་ཟད་སྒྲིམ་ཏེ་བཤད་ན། སྤྱོད་ཅིག་མར་སྤྱོད་པའི་རིགས་པ་ལ། ལྟོས་མེད་དང་། གཞོད་པ་ཅན་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དང་པོ། གང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་འཛིག་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་སྤྱོད་ཅིག་གིས་འཛིག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། ལྷོག་དང་མི་ལྟོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན། སྤྱོད་དངོས་པོར་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་སུམ་པ་ལྟ་བུ་འཛིག་རྒྱ་དང་མ་ཟུན་གྱི་བར་དུ་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྤྱོད་ཐོབ་སོགས་ཀྱིས་བྱོམ་མ་བྱས་པ་དེ་སྤྱོད་ཁར་སང་གི་སུམ་པ་དེ་རིང་གི་འདི་འང་ཡིན། དེ་རིང་གི་འདི་སང་གི་དེ་འང་ཡིན་སྟུམ་པའོ། རྟེན་ལ་འཛིག་པར་བྱ་བྱེད་དངོས་པོ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འཛིག་

ཅེས་པའི་སྒྲ་འདྲུག་མོད་ཀྱི། གང་ལྟར་ཡང་རྒྱ་གཞན་མི་དགོས་ཏེ། དང་པོ་
ལྟར་ན་རང་སྤྱིད་ཀྱི་ལས་གཞན་མི་དགོས་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན་རྒྱ་གཞན་མི་
སྤྱིད་པས་སོ། །བུམ་པ་གཅིག་སྒྲིམ་ནས་སྐད་ཅིག་བརྒྱའི་བར་དུ་འཛིག་རྒྱ་
དང་མ་ཐུང་། དེ་ནས་ཐུང་དེ་ཞིག་པ་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་
སྒྲིམ་མ་ཐག་པའི་སྐབས་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་ཡོད་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མེད་པར་སྐད་ཅིག་དེ་དག་གི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་བུམ་པ་གཅིག་ཡིན་ན། སྒྲིམ་མ་ཐག་པའི་སྐད་ཅིག་དང་རྒྱུན་འགག་
ཁ་མའི་སྐད་ཅིག་གི་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་
བུམ་པ་དེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཞིག་པར་གྱུར་པ་ལས་སྐད་ཅིག་བརྒྱར་མི་
གནས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བར་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་སོ་སོ་ཐ་དད་མ་
ཡིན་པར་སོང་ན་སྐད་ཅིག་དེ་མི་ཚང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་ཅེས་
པ་དེ་འང་བུམ་པ་དང་ངོ་པོ་ཐ་དད་པར་བུམ་པ་ཏྲག་ནས་སྐད་ཅིག་ལོགས་སུ་
བགྱང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་མི་སྤྱིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞག་ལོ་བསྐྱལ་པ་རི་ཙམ་
གནས་ཀྱང་དེ་སྐད་ཅིག་མར་གྱུབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་མ་བསགས་པའི་ལོ་སོགས་
གྱུབ་མི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །མི་ལོ་བརྒྱར་སྤྱོད་དོ་ཞེས་པའང་ལོ་རེ་རེ་བ་བརྒྱ་
བརྩིས་པ་ཡིན་ལ། ལོ་ལའང་ལྷ་བ་བརྩ་གཉིས་མ་ཚང་ན་ལོར་མི་རུང་ལ། ལྷ་
བ་ལའང་ཞག་སུམ་ཅུ། ཞག་ལ་དབྱུག་དབྱུག་ཅུ། དབྱུག་རེ་ལ་སྔར་དབྱུག་ཅུ། སྔར་
རེ་ལ་དབྱུགས་དབྱུག དབྱུགས་རེ་ལ་འབྱེན་རྩལ་གཉིས། དེའི་རེ་རེ་ལའང་སྐད་

ཅིག་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལྷ་རྩལ་འདྲ་བ་མ་བརྒྱ་བརྩེགས་པ་ཁབ་ཀྱིས་སྒྱེན་པར་
སྤྲུག་པ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་རྣམས་རིམ་པས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས། གོ་རིམ་
འཆོལ་བར་འབྱུང་མི་ཤེས་ལ། དེའི་ནང་གི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལྟ་བུ་མ་ཚང་ཡང་།
དེའི་གྲངས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཡུན་གྱི་མི་འགོ་བ་མི་སྤྱིད་ཅིང་། སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་
གཉིས་པའི་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་གཅིག་ཡིན་པར་གྱུར་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་
ཁོ་ན་བཞིན་ལས་གཉིས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་
ལས་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་མི་འཛིག་ན་མཐར་འགྱུར་བའང་མི་སྤྱིད་ཅིང་། མདོར་
ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཆོས་ཅི་དམིགས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་དམིགས་ཀྱང་མི་
རུང་སྟེ། སོ་རྒྱུད་དང་སྔ་ཡོད་ད་ཡོད་ཀྱི་བྱུང་པར། སྤྱི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་
གྱུར་མ་གྱུར། བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་
དགོས་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་སྔ་མ་ཞིག་ནས་བྱི་མའི་གནས་སྐབས་སྒྲིབ་པར་
ངེས་ཏེ། གང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལའང་སྔ་མ་རྒྱ་མེད་པའི་དུས་དང་། ད་ལྟ་ཆུ་ཡོད་
པའི་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་གཅིག་ཡིན་ན། རྒྱ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་བཞིན་
ཆུ་ཡོད་པ་ཡིན་དགོས་ལ་དེ་མི་སྤྱིད་པའི་སྔ་མ་རྒྱ་མེད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་བུམ་པ་དེ་
འགགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་མ་འགགས་ན་ཆུ་ཡོད་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་
མི་སྤྱིད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོའི་ཆོས་གང་ཞིག་དོན་བྱེད་པར་སྤྱང་
བ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་མ་འགགས་ན་བྱི་མ་མི་སྒྲིབ་ས་དངོས་པོ་རང་གི་
སྒྲིབ་འགག་གཉིས་རྒྱ་གཅིག་གིས་འཕེན་པ་ལས། འགག་པ་ལ་རྒྱ་གཞན་མི་

དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གིས་སྒྲིའིང་འགག་པ་ཡིན་
མོད་ཀྱི། འདྲ་བ་བར་མ་ཆད་དུ་བྱུང་བ་ལ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་བྱས་ཏེ་གཅིག་པུར་
བཟུང་བ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། ན་ཞིང་བདག་ཚུ་འདྲིར་བརྒྱལ། སང་ཡང་བརྒྱལ་
ལོ་སྒྲུལ་དུ་ན་ཞིང་དང་དེ་ལོ་སང་མོད་ཀྱི་རྒྱ་བོ་དེ་གཅིག་རྟག་ལྟ་བུར་སེམས་
ཀྱང་། བརྟགས་ན་ན་ཞིང་དང་སང་མོད་མར་ཞོག་ ད་ནང་གི་རྒྱ་ཡི་ཤུལ་ན་ཟེལ་
པ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་རྒྱ་གསར་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བྲུམ་
པ་ལྟ་བུ་ཐོ་བས་འཛིག་གོ་ཞེས་སེམས་པ་ནི། བྲུམ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་འོངས་པ་
རྒྱུ་མ་ཐུང་དེ་སྒྲིབ་བ་བཀག་སོང་བ་ལ་བྲུམ་པ་བཞིག་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི། དངོས་
སྲུབ་པ་འཛིག་གི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོ་བས་ཐོ་བ་རང་ངམ། གྱོ་མོ་འམ། དེ་ལས་
གཞན་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ན། རང་བྱེད་མི་སྲིད་ལ། བྲུམ་པའི་ཉར་
ལེན་དང་ཐོ་བས་ལྟ་ན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ནས་གྱོ་མོ་སྒྲིབ་བར་བྱེད་མོད། འོན་
ཀྱང་གྱོ་མོ་བྲུམ་པ་ཡིན་གྱི་བྲུམ་པ་ཅི་ཞིག་བཞིག་ ཐོ་བ་གཅིག་གིས་བྲུམ་པ་
དངོས་མེད་དུ་འཛིག་པ་དང་། གྱོ་མོ་དངོས་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་བསྐྱེད་དོ་སྒྲུལ་
ན། དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་བྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་ལ། གྱོ་མོ་ལས་གཞན་
བྲུས་པས་བྲུམ་པ་མི་འཛིག་སྟེ། ཀ་བ་བྲུས་པས་བྲུམ་པ་མི་འཛིག་པ་བཞིན་ནོ། །
གང་ཐོ་བས་བྲུམ་པ་བཞིག་གི་གྱོ་མོ་མེ་བྲུས་པའི་ཐལ་བ་ལྟར་ཤུགས་ལས་བྱུང་
དོ་སྒྲུལ་ན། རྩ་མཐུན་གྱིས་ཀྱང་འཛིམ་པ་བཞིག་པར་འགྱུར་གྱི་བྲུམ་པ་བྲུས་
པར་མི་འགྱུར་བ་སོགས་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་འཛིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱ་ཡིས་

བྱེད་དོ་ཞེས་གང་སྒྲིབ་བ་དེས་དོན་ལ་རྒྱ་ཡིས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་
སྟེ། མེད་པར་བལྟ་བེར་བ་དང་། ལྟ་བུ་མེད་བེར་བ་གཉིས་དོན་དུ་འདྲ་བ་བཞིན་
ནོ། །
གཉིས་པ་གཞོད་པ་ཙན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་བྱ་རྒྱུ་པལ་ཆེར་
ནག་པོ་ཡིན་ཀྱང་དཀར་པོ་ཡོད་སྲིད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་པལ་ཆེར་མི་རྟག་ཀྱང་།
དབང་ཤུག་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་རྟག་པའང་ཡིན་སྲིད་
དོ་བེར་ན། གང་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་དོན་བྱེད་བྲུས་པས་སྟོང་པའི་རྟག་པ་ཡིན་
ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱུང། དཔེར་ན་ནམ་མཐའ་བཞིན། དབང་ཤུག་རྟག་
པའང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་དོ། །ཞེས་གང་དོན་བྱེད་ན་ནི་རིམ་ཙན་དང་སྐད་ཅིག་
མ་ཉིད་ཡིན་དགོས་ལ། རྟག་པ་ལ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པས་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་
ཞིང་གང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་དེ་ལ་དངོས་པོ་མི་སྲིད་དེ། མདོར་ན་རྟག་ན་
དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགའ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྟག་པ་འགའ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
གཞི་མཐུན་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟག་པའི་དངོས་
པོ་མི་སྲིད་ཅིང་དངོས་པོ་གང་ཡོད་འཛིག་པ་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པར་གྲུབ་པས་
ཤེས་བྱའི་ཁྱོད་གང་ནའང་དངོས་པོ་རྟག་པ་ཞིག་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་
དོན་བྱེད་མི་བྲུས་པ་ནམ་མཐའ་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དངོས་པོ་གཞན་བསལ་བའི་ཆ་ལ་སྒྲོ་བ་ཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། ནམ་མཐའ་
རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་དཔེར་བྲུས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་

གྱི། རྟག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་ནི་ཅི་འདྲ་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་
སྒྲིམ་པ་ཉིད་འཇིག་པའི་དོན་དུ་གོ་བ་འདི་ཐ་སྙད་གྱི་ཚད་མའི་ནང་ན་དོན་ལུལ་
དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་འབྲུལ་
མེད་དང་ཐ་སྙད་གྱི་ཡིན་ལུགས་ཤེས། སྤྱིད་ལ་ཞེན་པ་དང་རྟག་དངོས་སོགས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་བསྒྲོག་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེ་
སྒྲག་ཏུ་འཇུག་ལུས་པ་སོགས་རྣམ་བུ་གི་ཚེས་དཀར་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་
པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། རྗེས་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ནས་སྒྲུང་པོ་
ཆེའི་རྗེས་མཆོག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ནས་མི་རྟག་
པའི་འདུ་ཤེས་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་བྱེད་ལུས་པའི་ཚུལ་ཡང་། རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་དག་མིང་
ཙམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཕྱང་ཟད་མེད་པ་བཞིན་དུ་དངོས་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
དོན་དུ་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་དངོས་པོ་གང་དགག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་དབང་དུ་གྲུབ་
པ་ཕྱང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེས་ན་དོན་བྱེད་མི་ལུས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་
པ་ནི་ཐ་སྙད་གྱི་ཚད་མས་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པས་ན་དོན་དུ་མེད་པར་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། དེས་ན་སྒྲིམ་བྱས་འཇུག་ལྟོག་གི་ཡུལ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་ཡོད་པའི་
དངོས་པོ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདིར་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། གཅིག་བསྒྲུབ་པ་ན་དེ་རྟེན་དང་། གཞན་རྣམས་བཏང་
སྟོམས་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐབས་འདིར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་

གཞིར་གྱུར་པ་མཁས་པ་པརྟེན་ནས་སྒྲུན་པོ་བ་ལང་རྗེ་ཡན་ཆད་ལ་གྲགས་པ་
དོན་བྱེད་ལུས་པའི་དངོས་པོ་གཞོད་མེད་གྱི་དབང་པོ་ལ་རང་མཚན་སྣང་ལུས་
ཤིང་རང་འབྲས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ལུས་པ་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་གྱི་ཚད་མས་གཞག་བྱ་
དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་དངོས་མེད། དགག་དང་སྒྲུབ་པ། སྤྱི་
དང་བྱེ་བྲག་འགལ་དང་འབྲེལ་བ། རྗེས་དང་ལྟོག་པ། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད།
སྣང་དང་སེལ་འཇུག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་འཇུག་
ཅིང་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲིའི་དངོས་ཡུལ་ནི་དོན་
བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། །འོ་ན་རྒྱུན་འགག་ཀའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་དོན་བྱེད་ལུས་པའི་
མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་སྟམ་ན། རྟེན་དང་ཐུང་ན་ལུས་པས་ན་སྒྲིན་དེ་མེད་པར་
གསུངས་ཀྱང་། རྟེན་དང་མ་ཐུང་ན་འདྲ་རང་འབྲས་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་མོད་གྱི།
སྤྱིར་དོན་མི་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གཞུང་གཞན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ལ་
ཡང་ལོག་གི་ཐ་སྙད་མཛད་ལ། སྣང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་ན་འདིར་ཡང་དེའི་ཐ་
སྙད་ཙམ་བྱས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་གཞུང་འདི་ཡིས་ཐ་སྙད་
གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཚད་མས་དབྱེད་ནས་འཇོག་ཚུལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཚད་མའི་
གཞུང་ཁོ་ན་ལྟར་བྱ་དགོས་པས། ཐ་སྙད་དུ་འདྲ་དོན་བྱེད་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་
ཐ་སྙད་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གཞག་པའདར་མི་རུང་བས་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཁོ་
ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ལོག་པའི་ཞེན་སྣང་གི་ཡུལ་སྒྲ་གཉིས་
ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ལ། དེར་སྣང་བ་ནི་ཤེས་པ་ཉིད་དེར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་

ཀྱུན་རྒྱུ་ལྟར་པའི་སྒྲིབ་མེད་ལ། སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་
གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་བསམས་ན་ནི་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གཤམ་ཏེ་དེ་དོན་དུ་ཡོད་
པར་བཟུང་ནས་དེ་ལ་ཀྱུན་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པས་བདེན་པ་གཉིས་
སུ་མ་འདུས་པའི་ཤེས་བྱ་ལུང་གསུམ་པར་འགྱུར་རོ་སྤྲུམ་ན། དེ་ཡོད་ཅིང་སྤང་
ཅིག་མ་མིན་པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་ཏྲག་པའི་སྤང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་བརྟུན་
པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བདེན་མེད་སྤྱད་པའི་དཔེ་མཐུན་སྤང་
བ་མི་སྤྱད་པ་སོགས་སུ་ཐལ་བས། འཛིག་ཏེན་ཐ་མལ་པ་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་
སྤྱན་པ་ལྟགས་གྱི་རང་ཚུལ་བཟུང་ནས། དངོས་པོའི་དེ་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ལས་
ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཚོད་པ་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ནི་བཞད་གདུག་གི་རྒྱ་ལྟར་
སུ་མ་ཚོགས་པ་ཞིག་གོ། །དེ་བཞིན་སེལ་བའི་སྤྱོད་པས་གྱིས་དངོས་མེད་གྱི་རྣམ་
པར་བཟུང་བ་ལའང་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་གོ། །དེ་ལ་ཚད་མ་གཞུང་གི་གོ་བ་བྱང་མ་རྒྱུ་པ་རྣམས་
ལ་ཀྱུན་རྒྱུ་ལྟར་ཡང་ལོག་བྱེད་པ་དེ་སྤོ་ལ་བཟུང་བདེ་ཡང་སྤྱད་པས་འདིར་ཀྱུན་རྒྱུ་ལྟར་
ལ་དོན་བྱེད་ལུས་པས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ལ་ཐ་སྤྱད་ཚད་མའི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཟབ་
པ་ཡོད་པ་ནི་ཚོས་གྱི་གྲགས་པའི་རིང་ལུགས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པ་དག་གི་
སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཅད་གྱི་དབང་དུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་བསྟན་
ཀྱང་། ཡོངས་གཙོ་དུ་ཀྱུན་རྒྱུ་ལྟར་གཙོག་གི་ངོ་བོ་ལ་དེ་གསུམ་ཀ་ཚང་དགོས་
ཏེ། ཐ་སྤྱད་གྱི་ཚད་མས་ཉིད་དོན་ནམ། རང་མཚན་སྤང་བུ་གི་དངོས་པོ་ཐམས་

ཅད་ལ་གྲགས་པའམ། སྤང་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པ་འདི་ཀྱུན་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་
ནི་ཞེས་ཡང་ཡང་བཞད་པ་དེའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་ཅད་ཡོངས་གཙོ་དུ་གྱི་རྒྱུ་ལ་མཛོར་
བསྟུས་སུ་བརྟེན་ན། དེ་མིན་བསལ་བའམ་གཞན་སེལ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་འདི་
དག་གི་ཐ་སྤྱད་བྱེད་པ་སྟེ། སེལ་རྒྱུ་ལ་བྱུང་མེད་ལྟ་བུ་མེད་དག་གི་གཞན་
སེལ་དང་། བྱུང་མིན་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་དག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཡོད་ལ།
དེའང་རང་མིན་པ་བསལ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་དེའི་ངོ་བོ་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྣམ་པ་ཅད་
དང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རང་མིན་མཐའ་དག་བསལ་བ་ཡོངས་
གཙོ་དེ། དེས་ན་དེ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་ཅད་གྱིས་ཞིགས་ན། དེའི་ངོ་བོ་ཡོངས་
གཙོ་དུ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་བསྟོག་སྟེ་གྲུབ་རྒྱུ་ལ་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྤྱིར་
བཏང་ནས། བྱེད་པ་ཀྱུན་ཏུ་བྱེད་པ་སྤྱོད་པ་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅད་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ།
འདི་ལྟར་སྤྱད་ཐམས་ཅད་ནི་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས། སྤྱད་པར་
གི་བརྟེན་བྱེད་པ་རྣམ་པར་བཟུང་བའི་སྤྱོད་པས་གྱིས། བརྟེན་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡོངས་
གཙོ་དུ་གྲུབ་པ་ཉིད་གོ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་
རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོན། དོན་མི་མཐུན་རི་བོང་གི་རྣམས་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་ལའང་། རི་
བོང་མིན་པ་དང་རྣམས་བཟུང་ནས་བརྟེན་བྱེད་པའི་སྤྱད་པ་ལྟ་བུ་མེད་ན། ཡུལ་
དེའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའོ། །དེ་མ་སྤྱོད་ན་དེ་གཏན་མེད་དུ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་པ་ལའང་མི་
སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱོད་པས་ཙམ་ལས་སྤོ་ཡུལ་དུ་འཕང་བ་མ་གཏོགས་
རི་བོང་རྣམས་པའི་ལ་ནི། བཟུང་གཉིས་གསུམ་གྲུབ་པ་གཞན་མེད་པས་དོན་ལ་

ཐ་སྙད་དུ་འཇམ་དུ་། རྟོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅད་ལ་ནི། ཡོངས་གཙོ་དང་རྣམ་པ་ཅད་
གྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་འདྲ་དངོས་མེད་རྣམས་དངོས་པོ་རྣམ་པར་
བཅད་པ་ཙམ་གྱི་རྩ་བ་ཅན་ཏེ། དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཐ་སྙད་དུ་དེའི་
ངོ་བོ་ཡོངས་གཙོ་དང་དུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་ཡང་། རྟོན་ལ་རྣམ་པ་ཅད་གྱི་སྟོབས་
གྱིས་གྲུབ་པ་མ་གཏོགས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་གཙོ་དང་དུ་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་དོ། རྟོན་པོ་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་གཙོ་དང་དུ་གྲུབ་པའི་ཤུགས་
གྱིས། རང་མིན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཅད་དུ་ཞེགས་པས་བཅད་གཉིས་ཀས་
གྲུབ་ཀྱང་། གཙོ་བོར་ཡོངས་སུ་གཙོ་བོའི་སྟོབས་གྱིས་རྣམ་པར་བཅད་པ་
ཤུགས་ལ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། རྟོན་ལ་སྟོས་དང་རྟོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་
ཐུག་ན། མིང་གིས་བརྗོད་པའི་རྟོན་དག་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཀྱང་མི་ཐུག་
ལ། རྟོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རྣམ་པ་ཅད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཡོངས་གཙོ་དང་གྱིས་གྲུབ་
པའི་ཀྱང་མི་ཐུག་ན། དངོས་དངོས་མེད་ཀྱི་ཀྱང་མི་ཐུག་པས་དེ་གཉིས་ཤལ་
འབྱེད་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆོལ་། རྟོན་ལ་ཀྱང་གཞི་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ཀྱང་
པར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་སྒྲུབ་པ་ན། ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལ་མི་ལྟན་པ་བཅད་
ནས་ལྟན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྟན་པ་བཅད་ནས་དེ་ཉིད་ལ་
ལྟན་པའི་ཚུལ་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་འདྲ་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ་ལ་སྒྱུར་
ན། གཞི་དེར་ལྟན་ཚུལ་ལའང་། གཏན་ནས་མི་སྤྲོད་པ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་
དུ་རུལ་དུ་གྲུབ་པ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་བཅད་ནས། དེ་ལ་སྤྲོད་པར་གྱུར་པ་བཞག་པ་

པ་ལ་མི་སྤྲོད་རྣམ་གཙོ་དང་ཟེར་ཞིང་། གཞི་དེའི་སྤྱོད་ཀས་གཙོ་བོའི་སྤྲོད་ཀྱང་
གཞིའི་སྤྱོད་ཀས་གཞན་ལ་མ་ཁུབ་པ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མིག་དབང་
ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱུས་པའི་ཡུལ་རིག་པ་བཞག་པ་ལྟ་བུ། གཞིའི་སྤྱོད་ཀས་མཐའ་
དག་ལ་མི་ལྟན་པ་བཅད་ནས། ཀུན་ཏུ་ཁུབ་པར་གྱུར་པ་བཞག་པ་ལ་མི་ལྟན་
རྣམ་གཙོ་དང་། གཞི་ལ་ཁུབ་ཀྱང་མཚན་འདོད་མེད་པའི་ཆོས་གཞན་ལའང་
ཁུབ་ཆེས་པ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་བཞག་པ་ལྟ་བུ།
གཞན་ལ་ལྟན་པ་བཅད་ནས། དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟན་པར་གྱུར་པ་བཞག་པ་ལ་གཞན་
ལྟན་རྣམ་གཙོ་དང་ཅེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་གཙོ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་གསུམ་སྤངས་
པའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྟོན་མེད་པར་འདོད་དོ། རྟོན་ལ་ཀྱང་གཞི་ལ་ཀྱང་ཆོས་
སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟན་པའམ། གཞན་ལའང་ལྟན་པ་སྟེ་རྣམ་
གཙོ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་རྟོན་བཞིན་སྒྲུབ་པར་
བྱེད་དོ། རྟོན་ན་གཞི་གང་ལ་ཀྱང་པར་གྱི་ཆོས་གང་དག་ཅི་མཆིས་པའི་ལྷོག་
ཆ་ནས་རྣམ་པ་ཅད་དེ་སྟེད་དུ་བྱེད་རུང་ལ། རང་མིན་མཐའ་དག་བཅད་པའི་ངོ་
བོ་ནི་ཡོངས་གཙོ་དང་དང་གཙོ་གཤིག་གོ། རྟོན་ཀྱང་གཞི་དང་ཀྱང་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་
དབང་དུ་ན། ཀྱང་གཞི་སྟོན་པོ་ཙམ་གྱི་ལྷོག་པ་དང་། སྟོན་པའི་སྟེང་གི་བྱས་
མི་རྟག་སྟགས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ལྷོག་པར་འགྱུར་ཞིང་། མཚན་མཚན་གཞི་གསུམ་
དུ་བྱེད་ན། དེ་གསུམ་གྱི་ལྷོག་པ་ལ་དོན་ལྷོག་ རང་ལྷོག་ གཞི་ལྷོག་ཅེས་གསུམ་
པ་ལ་སྟགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་ན་ལྷོག་པ་ཐམས་ཅད་དེ་མིན་གཞན་རྣམ་པར་

བཅད་པའམ་སེལ་བའི་ཆ་ནས་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །བཅད་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིན་
ཏུ་གསལ་བར་འདིར་བསྟན་པའོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་གོང་གི་ཆོས་གསུམ་
པོ་དེ་གཞི་གཅིག་ལ་འབྲལ་མི་རུང་དུ་ཆོང་དགོས་བྱས་པ་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ།
དེ་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་འཐད་ན། ཆོར་བ་ཡིད་མི་འོང་གི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན།
མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
མི་རྣམས་ཏེ། ཉམས་མི་དགའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན། ཆོངས་དབང་ལ་ཁོར་སྒྱུར་
གྱི་སྲིད་པའི་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། སྒྲུག་བསྐལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཐམས་
ཅད་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བདེ་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་དེ་འབྲུ་མང་ངོ་། །དགོངས་པ་བྱེན་གཅིག་གོས་ཀྱང་
བྱེད། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། མེད་པར་དགག་པ་ཅམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། རྟན་
ཅིག་མར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉམས་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་མི་སྦྱོར་བ་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པར་འགྱུར་གྱི། རོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ལ་
སོགས་པའི་སྦྱའི་དོན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྦྱོར་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའང་
ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཏོགས་པ་ཡིན་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་བསམ་ཞིང་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བའང་

མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྟོན་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
རྣམས་ཏེ་མངོན་སུམ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁའ་སོགས་འདུས་
མ་བྱས་ཆོས་ཅན། རོན་བྱེད་རྣམས་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉམས་
གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་གང་ཞིག་མཁའ་སོགས་
དོན་དམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ་དོན་བྱེད་རྣམས་སྟོང་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཞེན། འདི་ལ་ཉམས་དོན་གྱིས་གོ་བ་ལས་ཆོག་ཤུགས་དོན་ཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་
ནའང་། དེ་ལྟར་ན་འཛིག་ཏེན་ཐ་སྟན་དུ་འང་མེད་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་མགོ་
བསྐྱེས་ན། ཁོ་རང་ལའང་དེ་གཏན་མེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོག་
གིས་མཚུངས་ཤིང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་པ་དངོས་མེད་ཀུན་ལ་འབྲུ་བས། ཞེ་འདོད་
སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱེན་ཅིག་གོས་ལའང་བྱེ་བས་ཆོག་གོ། །དེ་གཉིས་མི་
མཚུངས་ཏེ་ཐ་སྟན་དུ་ཡོད་མེད་ལ་བྱུང་ཡོད་པས་སོ་སྒྲམ་ན། རོན་རང་མཚན་
གྱི་སྟོང་ནས་བྱུང་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་མ་རུས་ན། རྣམ་བཅད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཅམ་ནི་དོན་
ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དབྱེད་གཞིར་མཚུངས་པར་འགྱུར་ངོ་། །དེ་ལྟར་མཚན་
སྦྱོང་ཅམ་དུ་ཐལ་སྟེང་ཅུང་ཟད་བཀོད་ནས་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མ་བརྟགས་
ཉམས་དགའ་ཞེས་པའང་སྒྱུ་མའི་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་བརྟགས་བག་ཡངས་སུ་བཞག་
ན་ཡིན་ཡིན་ལྟར་འདུག་པ་ལ་ཉམས་དགའ་ཞེས་བཤད་རུང་གི་སྒྱུ་མའི་སྒྲུང་
བ་ཡིན་ཆོད་ཉམས་དགའ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། འཛིག་སྒྲག་གི་སྒྲུང་བའང་
འཆར་བ་ཡོད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་མ་བརྟགས་ན་གྲུབ་གྲུབ་ལྟ་བུའི་རང་འཛིན་

གྱི་ཤེས་པ་འདྲིད་པའམ་ཉམས་དགའ་བར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལྷ་བྱ་སྦྱར་གྱི།
ལུས་སེམས་ཚར་བ་བདེ་བའི་ཉམས་དགའ་བ་ཁོན་ལ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །
དེས་ན་རྩོད་པ་དང་པོ་དེ་འདྲ་བ་ཚིག་འབྲི་ཙམ་ལས་དོན་ཆེར་མེད་ཀྱང་། རྩེ་
མ་གཉིས་ལ་གོ་བ་ཆེན་པོ་སྤོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། སྤོང་ཉིད་མེད་དགག་ནི་ཐ་སྟོན་
ཀུན་བྱལ་གྱི་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞག་གི་རྣམ་
གྲངས་པའི་དོན་དམ་གྱི་སྒྲ་བོ་ཀུན་རྫོབ་དེ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ་དེའི་དབང་དུ་ན་དོན་
དམ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྟོན་དང་དོན་དམ་ལ་རྣམ་གྲངས་སྤྱེད་གོས་པ་འདི་
གཞུང་འཆད་པ་ལ་མིག་དང་འདྲ་སྟེ་དེ་མེད་ན་གར་ཡང་མི་བྱིན་ཏོ། །རྩོད་པ་
གསུམ་པའི་བསྟན་དོན་ལྟར། མཁའ་སོགས་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་ལ་དེ་ཡོད་
པའི་ཐ་སྟོན་ཙམ་ནི་གང་གཅན་བྱ་སྒྲ་བོ་དངོས་པོ་དེའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བས་ན།
སྦྱར་ཤེས་བྱ་མིན་པ་དང་དེ་དག་གི་ཐ་སྟོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་རྣམ་
པ་ཀུན་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མ་བསྐྱས་པས་བདེན་གཉིས་གང་
ཡང་མིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཏྲག་མི་ཏྲག་གཉིས་སྤྱུ་ཁ་ཚོན་བཅན་
པ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་བདག་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་ཞེས་སྒྲགས་བཅའ་
དུ་མེད་པ་ལྟར། འདིར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་སྤྱུ་རྣམ་མཁའ་སོགས་
མ་འདུས་པར་སྒྲོམ་པའང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་ནི་
གཟུགས་ཐོགས་རེག་མེད་པའི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས། རྣམ་མཁའ་
དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་གཉིས་ལ་ཐ་སྟོན་ཙམ་གྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་བར་བྱས་

ནའང་དོན་ལ་དབྱེད་ན་རང་མཚན་ཡོད་མེད་བྱུང་བར་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེས་
ན་རི་བོང་རྩ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། སྒྲ་ཡིས་རི་བོང་རྩ་མེད་བཅན་པ་ལྟར་སྒྲོས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ལྟར་སྒྲུང་ནའང་། རི་བོང་རྩའི་རང་མཚན་ཤེས་བྱ་ལ་
མི་སྲིད་པས་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་བར་བཅད་གྱི། དེ་ལྟར་མིན་པར་མིང་
ཙམ་ལ་དམིགས་པས་དེ་ཤེས་བྱར་སོང་ན་རི་བོང་རྩའང་ཤེས་བྱར་འགྱུར་ཞིང་།
མཐར་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ན་མི་སྲིད་པའི་དངོས་པོ་
ཅིའང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཁའ་སོགས་དངོས་མེད་རྣམས་མིང་
ཙམ་ལ་དམིགས་པར་བཅད་གྱི། དོན་དུ་མི་འགྱུབ་པས་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། གཞུང་གཞན་ནས་ཀྱང་། རྣམ་མཁའ་མོ་
གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས། ཞེས་གྲགས་སོ། །འོན་ནམ་མཁའ་མེད་ན་འཛིག་
ཏེན་ན་འབྱུང་བ་ལྟེ་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཏུ་བགྱང་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་
དཔེར་མཛད་པ་སོགས་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། གོང་བཤད་ལྟར་ཐོགས་
རེག་མེད་པའི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་དེ་ཙམ་ལ་མ་བཏགས་པར་སྒྲོམ་པའི་དོར་བྱས་
ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་བཅད་གྱི། བཏགས་ཤིང་དབྱེད་ན་རྣམ་མཁའ་ཡོད་པར་
སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཚད་མ་མེད་དེ། རྣམ་མཁའ་ལ་རང་མཚན་མེད་པས་མིག་
ཤེས་སོགས་དོན་རིག་གི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མི་འགྱུབ་སྟེ། འགྱུབ་ན་
གཟུགས་སོགས་སྤྱུ་འགྱུར་ལ། །རང་རིག་གིས་གྲུབ་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །
མྱོང་བའི་ཕྱིར་གྲུབ་སྒྲུམ་ན་ཐོགས་རེག་མ་དམིགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་

དམིགས་རྒྱུ་ཡོད་ན་ནམ་མཁའ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་དེ་ལ་
འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མི་སྤྲོད་པས་རྗེས་དཔགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་ནམ་མཁའ་ཞེས་པ་ཆོག་ཙམ་ལྟག་མར་ལུས་པར་འགྱུར་ངོ་། །
དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་དབེ་ཉིད་ཤེས་པར་འགྱུར་རྟེ། རྣམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་
ཆོག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དོན་འདི་བཟླ་བ་ར་
གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུ་དང་བྱ་གཤི་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་
ཡོད་པའི་རྒྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ནི་གོང་དུ་སྟོན་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་
ཆོད་མས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་ན་ནི་དོན་
དམ་པའི་ཆོད་མས་སྤྲར་ཡང་བརྟན་ཏེ་རྒྱབ་མི་དགོས་སོ། །གྲུབ་མཐའ་གོང་
འོག་གི་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའོ། །དེས་ན་དོན་བྱེད་ལུས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་
དགག་སྒྲིབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྒྲིབ་ཅིང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་
བདག་གཉིས་ཀྱང་སེལ་བ་ཡིན་རྟེ། རྒྱུས་བྱ་ལང་ཆོ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ལ་མིག་
དང་ལྟན་པས་དབྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་བཀག་པས་དངོས་མེད་ཉིད་
སྟོ་ཡུལ་དུ་གྲུབ་གྱི། དངོས་མེད་ཅེས་དགག་སྒྲིབ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་གཞན་
མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་དེའི་སྒྲོ་དོན་ཙམ་ལ་ཐ་སྙད་སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ནི་
ནམ་མཁའ་མེ་ཏོག་ལའང་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེའང་ཀྱན་རྫོབ་དེའི་མཆོན་
གཞིར་གྱུར་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ཤེས་བྱ་

ཐམས་ཅད་དེ་ཙམ་དུ་འདུ་བས་སོ། །དེ་ལ་སྦྱར་བཏང་དུ་ནང་གི་སྟེ་མཆོད་དུག་
དང་། ཕྱིའི་སྟེ་མཆོད་དུག་ཡོད་ལ། མཆོན་ཉིད་ནི་དེ་མ་པ་ལྟར་གཟུགས་འཛིན་
གྱི་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུན་བྱུང་མོང་མེན་པ་དང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་
དུ་གྱུར་པ་སོགས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བར་དུའོ། །
གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཆོགས་བརྒྱད་དེ།
བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུས་པའི་རིག་པ་སོགས་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་ལ། བག་ཆགས་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པའི་གསལ་རིག་ཙམ་
དང་། ཤེས་པའི་རྒྱུད་ལ་རར་འཛིན་པ་གཉིས་ནི་ཀྱན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་དོ། །སྦྱར་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་དེའི་ཐ་སྙད་མཆོན་བྱ་
རྣམ་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དོན་ལྟོག་དང་རང་ལྟོག་དབྱེ་ཞིང་དོན་དང་ཐ་སྙད་
ལ་མི་སྟོངས་པའི་སྤྲད་དུ་སྟོ་ལྟེ་ལྟེ་བ་བུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་
ཡིན་གྱི། མཆོན་ཉིད་དེ་དང་ཆོག་གི་རྣམ་པ་མཚུངས་པའི་སྟོ་ནས་མཐའ་གཞན་
དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྒྱུས་བྱའི་སྟོའི་འཇུག་པ་མཐའ་དག་བསྒྲོག་པ་དག་རྒྱུན་
གཅིག་གིས་བྱུང་དགོས་པར་བསམས་ནས་ཆོག་རེ་མང་གི་སྟོས་པ་ལྟར་ལེན་
པ་ལས། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཆོད་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་གི་སྟོས་བཞིན་
དོན་གྱི་གནད་ཟིན་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །
ཀྱེ་མ། དེར་དུས་སྤུན་པོ་གང་དག་རང་གིས་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་དག་
མ་ངེས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ཆོད་མ་ཆོད་ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལའང་སྟོན་

འདོགས་པར་ཉེན་པར་། མཚན་ཉིད་འདི་ལ་དོན་ལྡན་གི་གནད་ཟེན་ཚུལ་ལ་
བྱུང་ཡོད་ཀྱི། ཚིག་གི་ཆ་ནས་མཐའ་གཞན་དུ་བརྟགས་པའི་སྒྲོ་བརྟགས་སྒྲོས་
རྒྱུ་འདི་མོ་འབྲི་བ་ལའ་ཆེར་ལ་སྒྲིང་པོ་ཅིང་མེད་ཀྱང་། གཞན་ཟེར་གྱི་ཚིག་
འབྲུལ་གས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲགས་སྒྲོ་ལ་བཟུང་བ་ལྟ་བུས་ཆོས་པར་བྱས་
ནས། སྒོན་གྱི་དམ་པ་མཚོག་དག་གི་གཞུང་ལའང་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་
ཏུ་ཡ་མཚན་ནོ། །བྱུང་པར་སྒྱུར་མ་སྒྱུར་སོགས་གོ་བའི་གནད་རྣམས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་ངེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་གང་ལ་དོན་གྱི་ཉེས་པ་ཡོད་པ་ནི་ཚིག་གང་
གིས་ཀྱང་བསྐྱོག་པར་མི་རུས་ལ། ཚིག་གི་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ནི་བདག་ཉིད་གྱི་
ལག་ན་ཐོགས་པའི་ཞགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་རབ་གྱི་རུས་པ་
དང་བརྟན་ཏེ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་རྣམས་
དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་རྩོད་པ་དག་དོན་ལ་ཏོན་གྱི། ཚིག་གི་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་གཙོ་
བོ་མ་ཡིན་ཀྱང་། བྱིས་པ་རྣམས་ཚིག་ལམ་གྱིས་རྩོད་པ་ལ་ནི། སྒྲོ་ཡི་རུས་པའི་
ལྷགས་ཀྱང་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ན། ཚིག་རྣམས་ཀྱང་སྒྲུང་ཆེན་མེད་པ་བཞིན་
དུ་རང་དབང་དུ་མ་གྱུར་ཞིང་འཇིགས་པའི་གནས་སུ་ལྟ་དགོས་པས་ཏྲག་ཏུ་དེ་
འབའ་ཞིག་མིག་རས་ཀྱིས་བཙུང་བ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུས་སྟོབས་མཚོག་
ཏུ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱི་དུ་རེ་ཞིག་གཞན་གྱིས་དབྱགས་འབྱེན་མི་རུས་མོད་ཀྱི། འོན་
ཀྱང་ཚིག་གི་འཕྲུག་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་འཆད་པ་དང་། རྩོད་པ་དང་། རྩོམ་
པ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པ་མང་ལ་དོན་རྒྱུད་གནད་ཀྱི་ཏོགས་པ་སྒྲེ་བ་བྲལ་བས་

ན། སྒོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ལ་ཏོན་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞུང་ལྷགས་རྣམས་ཀྱི་གོ་
བ་རྣལ་མ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་ཟབ་མོའི་ཤེས་རབ་ལ་དབང་འབྱོར་བར་གྱུར་པས།
དག་གི་རྗོད་པ་རྣམས་ལ་རང་དབང་ལྷགས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞུང་གི་
གནད་རྣམས་ཐལ་འཕྱུར་གྱི་དག་གི་ཐེང་བར་སྒྲེལ་ཏེ་པས་ཆོ་ལ་གྱི་སྟོབས་པ་
འཇོམས་པའི་ཚུལ་སོགས་ལའང་མཁས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་སོགས་
གྱི་ཟུར་ཆོད་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། གང་མཚོན་བྱ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་སྟེའི་
ཐ་སྙད། ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གང་ལ་གདགས་པའི་དོན་གྱི་ལྡན་པ་
དེ་ནི་ལུས་སོགས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ལ། དེས་ན་ལྟོ་ལྟོར་བ་ལུས་
པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ན། དེ་ལུས་པའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་ལ། གདུང་འདེགས་
གྱི་དོན་བྱེད་པ་སོགས་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། གཞི་ལྡན་རང་
ལྡན་གཉིས་དང་མ་འདྲེས་པ་མཚན་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་རྗེན་ཅེར་དུ་ངེས་པ་སྒྲོན་
མེད་ཅིག་ཟེན་ཆོ། མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྤྱི་བ་གསུམ་བྲལ་བའམ། མི་ལྷན་
གཞན་ལྷན་མི་སྤྱི་བ་རྣམས་གཙོ་བོ་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོན་མཚན་ཉིད་
དང་མཚོན་བྱའི་འབྲེལ་བ་ནམ་ངེས་པ་ན་དོན་གྱི་རྣམ་བཙད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཟུར་ཐམས་ཅད་ལྷག་མ་མ་ལུས་པ་དེར་ཆོད་པ་ཡིན་ལ། ཚིག་གི་སྒྲོས་པ་མང་
པོ་མེད་ཀྱང་གནད་ཟེན་པ་ལ་དེས་ཚིག་གོ། །དཔེར་ན། ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་
པས་དོན་གྱི་རྣམ་བཙད་ཀྱིས་མཐུན་གནས་ཀྱི་ཤིང་གོ་རུས་ཀྱི། ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་
དང་དེའི་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་མི་

དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །མཚན་མཚོན་འབྲེལ་བར་རྟོགས་མ་བྱས་ན། མཚན་
 ཉིད་རྫོད་པའི་ཚིག་གི་སྟེང་ནས་ངག་མང་བ་ཙམ་ཞིག་གིས་ཡན་དཀའ་སྟེ།
 དཔེར་ན། རིན་པོ་ཆེ་ཤེལ་དྲངས་བ་ལ་བལྟས་ནས་མི་ཞིག་ན་དེ། འདི་ཡིན་
 རྒྱུ་ལ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲི་ན། གཞན་ཞིག་གིས་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་རྒྱུ་ནི་ལ་ནི་ཁ
 དོག་སྟོན་པོ་ཡིན་པོ་ཞེས་སྟུས་ན། དེས་ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟགས་ནས། འོ་ན་རས་
 སྟོན་པོ་འང་ཡིན་རྒྱུ་ནི་ལ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲི་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་
 པོ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་ནོར་བུ་མཐིང་ཀའང་དེ་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་
 རྒྱུ་ནི་ལ་ནི་དེ་ལས་རིན་ཐང་ཆུང་ངོ་། འོ་ན་ཤེལ་སྟོན་པོ་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཤེལ་ཡལ་བ་ལས་རིན་ཆེ་འོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་བརྗོད་ཀྱང་ཡིན་
 རྒྱུ་ལའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བརྗོད་ནས་དེ་ངོས་ཟིན་
 པ་མི་འོང་སྟེ། དམུས་འོང་ལ་གྲང་ཆེན་གྱི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་འདྲ་ལ། སྟོན་
 པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དུས་ན་ཡུལ་དོན་གྱི་སྟེང་གི་ཆོས་སྟོན་པོ་དང་ཡིན་རྒྱུ་ནི་ལ་
 འབྲེལ་བར་རྟོགས་ན་དེ་ཉིད་དུ་སྟོོ་འདོགས་ཆོད་པ་དང་འདྲ་བར་མཚན་ཉིད་
 གྱི་གནད་ཟིན་པས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡིན་ཡུགས་ཀྱང་དེས་ཤུགས་གྱིས་ངེས་
 ཤིང་སྟོོ་འདོགས་གཞན་འགག་ཐུབ་པ་ནི་སྟོག་འགགས་པས་དབང་པོ་གཞན་
 འགག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་གནད་ཟིན་པར་བྱ་བ་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་
 ཀྱང་ཏུ་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་བཅད་པའི་གོ་བ་རྣལ་མ་ཞིག་ལ་སྟོོ་གཞག་པ་གལ་
 ཆེ་འོ། །དཔེར་ན། ཐུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་ལྟོ་ལྟོར་བའི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་

ཤར་ཀྱང་། ལྷོ་ལྷིང་པ་གཞན་ཡོད་ཆད་ལ་འབྲུག་མི་སྲིད་པ་དང་འབྲེལ། རེས་ན་མཆོན་ཉིད་དེས་བཞག་པའི་མཆོན་བྱ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་གཞི་གང་གི་སྟེང་
དུ་བསྐྱབ་ན། གསེར་བུམ་ལྟ་བུ་སོགས་མཆོན་བྱའི་བྱེ་བྲག་གང་དུང་གཅིག་
ལ་དམིགས་གྱིས་མ་བཀར་ན། མཆོན་བྱ་དང་མཆོན་གཞི་སྐྱ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་
ཐ་དད་དུ་མི་འཆར་བས་གཞི་ལྡོག་ངོས་མི་བློན། མཆོན་གཞི་གསེར་བུམ་དེ་
ཡིན་ན་མཆོན་མཆོན་གཉིས་གྱི་རྟེན་གཞིར་འགྱུར་དགོས་པས་ལྷོ་ལྷིང་དང་བུམ་
པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་བྱུང་ཀྱང་། གདགས་གཞི་ལ་དེ་མི་དགོས་ཏེ། བུམ་
པའི་ཁ་བྱུང་ལྟ་བུ་ཞབས་གྱི་ཆ་དང་གཟུགས་རྒྱལ་སོགས་བུམ་པའི་གདགས་
གཞི་ཡིན་ཀྱང་དེ་རེ་རེ་ནས་བུམ་པ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་
མཆོན་གཞིའི་སྐབས་སུ། བུམ་པའི་དོན་མཐོང་ཡང་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་པ་ལ། ཐ་
སྙད་སྐྱབ་པའི་མཆོན་སྦྱར་རྣམ་དག་འགོད་པ་ལྟ་བུ་ལ། གསེར་བུམ་དང་བུམ་
པ་གཉིས་ཀ་བུམ་པ་ཅམ་ལྡོག་ཏུ་སྒྲ་སྒྲོ་མཐུན་པས། དེའི་ཆོ་གསེར་གྱི་ལྷོ་ལྷིང་
ཞབས་ཞུམ་ཚུ་སྦྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་རུས་པ་མཆོན་གཞིར་འཛིན་པ་བདེ་ཞིང་། དེ་
དང་རིགས་མཐུན་ཀུན་དེས་འགྲེས་ཏེ། ཀ་བའི་མཆོན་གཞིར་ཤར་གྱི་གདུང་
འདེགས་གྱི་དོན་བྱེད་རུས་པ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་འོ། །མི་རྟག་པའི་མཆོན་གཞིར་
སྐྱ་ལྟ་བུ་ནི་མིང་ཐ་དད་པས་སོར་གཞག་བྱས་པས་ཆོག་གོ། རྟོག་གའི་གསང་
ཆོག་རྣམས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོང་ཅེས་པ་རྣམ་བཙད་
གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལྟན་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་ངོར་བསྐྱ་

མེད་བསྟོན་མེད་དུ་སྤང་ཡང་རང་བཞིན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
པ། དེའི་སྤང་ཆ་ཀུན་རྫོབ། སྤང་ཆ་དོན་དམ་སྟེ་དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །དེ་སྤང་དུ་འང་འཇགས་པ་གྲུས། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་སྤང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་རྒྱུ་བྱས་
གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་རྒྱ་གང་གིས་སྤང་ན། བརྟག་པ་མ་བྱས་ཉམས་དགའ་བའང་། །བདག་
རྒྱ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལ། །བརྟེན་ནས་སྤྲི་མ་སྤྲི་མ་ཡི། །འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་འབྱུང་བ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་འདི་
རྣམས་འགོག་མེད་དུ་སྤང་བ་དེ་རྒྱ་ཅི་ཞིག་གི་དབང་གིས་སྤང་སྟུམ་ན་འདི་ལ་
རྒྱ་གཞན་ཅིའང་མེད་དེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཁོ་ནའི་ཚུལ་དུ་སྤང་
ངོ་ཞེས་སྟོན་པའི་བྱིར། བརྟག་པ་མ་བྱས་ན་ཉམས་དགའ་བ་ཅུང་གི་སྤང་བ་
འདིའང་། སྤང་བའི་རྒྱ་ལོགས་སུ་མེད་ཀྱི་དེ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་
སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲི་མ་སྤྲི་མ་ཡི་འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་བ་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་གང་སྟོས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་མེ་ཏོག་བཞིན་
དུ་སྤང་མི་རིགས་ལ། གང་ཤེས་བྱར་གྱུར་ན་སྟོས་པས་བྱུང་སྟེ་དངོས་པོ་རྣམས་
སྟོས་ཏེ་སྟེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དངོས་མེད་རྣམས་སྟོས་ཏེ་བརྟགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ན། བྱིད་དང་ནང་གི་ཚོས་གཉིས་ལས། བྱིའི་
ཚོས་ནི་ས་བོན་ལས་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་ལ།

ནང་གི་ཚོས་རྣམས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱ་འབྲས་
བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་གང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་
དུ་མ་ཤེས་པ་ནི་སྟོངས་པ་སྟེ། དེའང་ཤེས་པ་མེད་ཅུང་མ་ཡིན་པར། དངོས་
སུ་རིག་པ་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་སྟོངས་
པའོ། །དེ་ལྟར་སྟོངས་ནས་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་
དེས་ལས་བསགས་པ་ནི་འདྲ་བྱེད་པ་དང་། འདྲ་བྱེད་པ་དེས་བག་ཆགས་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལ་བགོ་ཞིང་ནམ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འཇང་འབྲས་ཀྱི་ཤེས་
པ་གྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་བཞི་དང་མངལ་
ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཏེ་ཡུང་པོ་ལྟ་གྲུབ་ལ།
མིང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་སོགས་ནང་གི་སྒྱེ་མཆེད་དུག་འབྱུང་ཞིང་།
སྒྱེ་མཆེད་དེ་ཡོད་ན་ཡུལ་དུག་པོ་དང་སྤྲད་པའི་རེག་པ་འབྱུང་ངེས་ལ། རེག་
པ་ན་སེམ་གདུང་བར་མའི་ཚོར་བ་ངེས་པར་སྒྱེ་ཞིང་། ཚོར་ན་རི་མི་སྟུམ་དུ་
འཛོག་པ་མི་སྲིད་པར་སྲིད་པ་འབྱུང་བ་དང་། སྲིད་པ་སྒྱེས་པ་ན་དེ་ཅུང་དུ་མི་
བཞག་པར་གང་སྲིད་པའི་ཡུལ་དོན་དུ་གཉིས་ནས་དང་དུ་སྤང་བའི་ལེན་པ་
འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་དང་དུ་སྤང་པ་ན་ཆོད་ལས་བསགས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྲིད་
པ་ཞེས་བྱ་ལ། ལས་དེ་ནམ་ཡང་བར་མ་དོར་ཆུད་ཟ་བ་མེད་པས་དཀར་ནག་
གི་རྒྱ་དང་མཐུན་པར་མཐོ་རིས་དང་བན་སོང་དུ་སྒྱེ་བ་ནི་སྒྱེ་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་
ལྟར་སྒྱེས་ནས་བརྩམས་ཏེ་རིམ་པས་རྒྱུན་འགྱུར་བའི་རྟ་བ་དང་། རྒྱུན་འགགས་

པའི་འཆི་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་ཆ་ནས་འབྲུག་པས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་ཞིང་།
དེ་རྣམས་ཀྱང་ཉེན་མོངས་ལས་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་གསུམ་དུ་འདུལ། དེ་དག་ཕན་
ཚུན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྱུར་ནས་སྤྲོད་པ་མཁའ་མེད་འཁོར་ལོ་ལྟར་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་
འཁོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་སྤང་དུ་བྱུང་བ་ཡང་མི་སྟོང་བའི་རྒྱ་ཞིག་ལ་བརྟེན་
ནས་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྟོང་པ་ཁོ་ནའི་ཆོས་རྣམས་ལས། སྟོང་
པའི་ཆོས་རྣམས་འབྱུང་བར་ཟད། །ཁ་ཏོན་མར་མེ་མེ་ལོང་རྒྱ། །མེ་ཤེལ་ས་
བོན་རྒྱུར་དང་སྒྲས། །ལུང་བོ་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་ཡང་། །མི་འཕོ་བར་ཡང་
མཁས་རྟོགས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་གིས་ཁ་ཏོན་གྲོག་པ་གཞན་
ཞིག་གི་ཡང་ཡིད་ལ་འཇག་པར་གྱུར་ན། བ་རོལ་བོའི་ཡིད་ལ་ཡོད་རྒྱུའི་མདོ་
སྤེལ་སོགས་པ་དེ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཡིད་ལ་འཕོས་པ་མ་ཡིན་ལ། ཚུ་རོལ་གྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཁ་ཏོན་དེ་ཤེས་པའི་སྟོ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཁ་ཏོན་གྱི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་
ཡིན་གྱི། རྒྱ་མེད་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུང་བོ་སྤེལ་མ་ཕྱི་མར་འཕོས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ་རྟག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་སྤེལ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
ཏེ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་མར་མེ་ལས་མར་མེ་མཚོན་པ། མེ་
ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ། རྒྱ་ལས་རྒྱ་ཡི་འབྱར་གཤོང་གི་རྣམ་པ་འབྱུང་
བ། མེ་ཤེལ་ལས་མེ་མཚོན་པ། ས་བོན་ལས་ལྷ་གྲུ་སྟེ། རྒྱུར་བའི་རོ་ལས་
འགམ་རྒྱུ་ལྡང་བ། རྒྱ་ལས་རྒྱ་བརྟན་འབྱུང་བའི་དཔེ་རྣམས་བཞིན་དུ། རྒྱ་
འབྲས་བུར་འཕོས་ཏེ་རོ་བོ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། འབྲས་བུ་རྒྱ་སྤེལ་ལ་མ་

བརྟེན་པར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར། རྒྱ་མེད་ན་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་མི་སྤྲོད་ཅིང་། རྒྱ་
ཚང་ན་འབྲས་བུ་ལྷོག་པ་མི་སྤྲོད་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོའི་ཡིན་ལུགས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཞོར་བར་སྒྲ་བ་ནི་དག་
སྟོང་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་ཁོ་ནའི་བྱུང་ཆོས་སྤྱན་མེད་པ་ཡིན་
ནོ། །རྒྱ་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡང་དངོས་པོའི་ལུས་པའི་ཆོས་ཉིད་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་རྒྱ་སོ་སོས་འབྲས་བུ་སོ་སོ་བསྐྱེད་དུ་བསྐྱེད་ནའང་།
དོན་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་སྟོང་ཉིས་ཆོགས་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཕྱད་ནའང་བསྐྱེད་པར་མི་འཐད། མ་ཕྱད་ནའང་
བསྐྱེད་པར་མི་འཐད་ལ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་བསྐྱེད་ཚུལ་མི་སྤྲོད་མོད་
ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་བསྐྱེད་དུ་སྤང་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱ་འདི་
ལས་འབྲས་བུ་འདི་བསྐྱེད་དུ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་ལས།
འབྱུང་ན་རི་ལྟར་འབྱུང་། འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ལ་སོགས་པའི་འཐད་
པ་རྟོག་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཆ་བ་ཡིན་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་གྱི། དེ་
ཆ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེས་འཐད་པ་ལོགས་སུ་ཆོལ་དགོས་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་གཞལ་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་
གཞལ་བ་ནི་ཆད་མའམ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་དེ་ལའང་ཡུལ་རྒྱ་འབྲས་
རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་གཞལ་བའི་ཆ་ནས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལྟས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་
པ་གསུམ་གསུངས་ལ། གཞལ་བྱ་དེ་དག་ལ་སྟོ་འདོགས་པ་བཅད་ནས་དགག་

པ་དང་རྒྱུ་པ་པའི་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱེད་པ་ལ་འཐད་པ་རྒྱུ་པ་པའི་རིགས་
པ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། དེ་ལ་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་འཇལ་བྱེད་མངོན་སུམ་
ཚད་མ་དང་། རྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཇལ་བྱེད་རྗེས་དཔགས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ཡོད་
ལ། རྗེས་དཔགས་ཀྱང་ཡུལ་རྟོག་གྱུར་དེ་དོགས་ནུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་
ཆོས་ཚད་མས་བཟུང་བ་ཡིན་པས་མཐར་མངོན་སུམ་ལ་གཏུགས་ཤིང་། མངོན་
སུམ་དེ་འང་ཆོས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་གཏུགས་དགོས་ཏེ་འདི་ལྟར་བྱ་བྱེད་ལྟོས་
པ་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཁོ་ནར་
འདུ་ཞིང་། དེས་ན་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོས་ཐག་གཅོད་ཅིང་ཟད་སར་
རྒྱུལ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། དེར་བྱུག་ནས་དེ་ཕན་ཆད་འཐད་
པ་གཞན་རྒྱུ་པ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ཚེ་བའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་དུ་མེད་པ་
བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པ་དེ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་
ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དངོས་པོའི་ཡིན་ལུགས་མ་ཞོར་བར་གཞལ་
བ་ཡིན་པས་དེ་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་ཏུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་
དང་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་ལ་མེད་རང་བཞིན་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དམ་ཡིན་ལུགས་དང་།
མི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དམ་ཡིན་ལུགས་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་ཚད་མ་གཉིས་པོ་འདི་ཟུང་དུ་ཆོགས་པས་དངོས་པོའི་ཡིན་ལུགས་མ་
ཞོར་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོག་རྒྱུང་རེ་རེས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་འང་བདེན་པ་གཉིས་
པོ་འདི་ལས་བརྩམས་ཏེ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་མ་ཞོར་བར་དོན་བཞིན་བསྟན་
པ་ཡིན་ལ། རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་
དགོས་པ་ནི་ཤུག་ཏེ་རིང་ལུགས་མ་ཞོར་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རིགས་པས་དབྱེད་
པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཚད་མ་སོགས་ནང་རིག་པ་ལ་མི་མཐོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི།
དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཚད་མའི་བྱང་བྱ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ཉམས་སུ་བསྟར་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བདུད་ཀྱི་གསང་ཆོག་རྩམ་
ཆེན་པོ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་མ་
ཞོར་བར་གཟིགས་ནས་བརྩེ་བས་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་ལ་ངས་
ཤེས་སྟེ་བའི་སྒོ་རིགས་པ་ལ་སྤྲད་པའི་ཆོག་འདི་ལ་བདེན་ཆ་ཞིག་སྤྲོད་ན་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་ཆོག་གཏན་ནས་མི་སྤྲོད་པར་འགྱུར་ཤོ། །དེས་ན་རིགས་པའི་གྲོས་
ཐག་གཅོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་དགོས་པ་ཚད་མ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་པས་སུ་གལ་ཆེ་
བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྐབས་འདིར་རྒྱ་འབྲས་
ལ་དབྱེད་པའི་ཆོན། ལས་འགགས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་གཉིས་ཀྱི་བར་
དུ་དུས་ཡུན་རིང་པོས་ཆོད་པས་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་རི་ལྟར་འབྲེལ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་
པ་སྤྱེས་ནས་དངོས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་བར་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཐོབ་
པ་དང་ཆུད་མི་ཟ་བའི་རྩས་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། དབུ་མ་པ་ཉེན་འབྲེལ་
ཅོམ་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་དེ་གཉིས་བར་འབྲེལ་བའི་རྩས་གཞན་ཅི་འང་མི་དགོས་པར་

ལས་སྒྲོན་སོང་གིས་གང་དུ་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་རྒྱུད་དེར་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་རྒྱུད་
མི་བཟ་བས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཆེས་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་དུ་སྤང་བ་ས་
བོན་དང་ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྤང་ནས་ནི་བསྐྱེད་མི་ཤེས་པས་ན་ས་
བོན་དང་ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུ་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་རུང་བ་དང་།
ལས་དང་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་དུ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་
མི་རུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་དེ་གཉིས་མགོ་མཉམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གོ་བ་
འགང་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ས་བོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་པར་
རྟོགས་པ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ས་བོན་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་
ཏེ། མའི་རང་བཞིན་ཆ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་དེས་རང་
འབྲས་མི་བསྐྱེད་པ་འཇམ། འཚོལ་བར་བསྐྱེད་པ་འཇམ། ཐུག་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་
སོགས་མིན་པ་ནི་དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་དོ། །དེས་ན་ལྷ་གྲུ་དེ་ས་བོན་ཞིག་པ་
ལས་སྐྱེའཇམ། འོན་ཏེ་མ་ཞིག་པ་ལས་སྐྱེ་བརྟགས་ན་གཉིས་ཀའང་མི་འཐད་
མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་ས་བོན་གྱི་སྐྱད་ཅིག་སྤྲུལ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ཙམ་
ཡིན་ལ། དེའང་རྒྱུ་སྒྲོན་སོང་གི་ས་བོན་དེ་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུར་གདགས་
པ་ཡིན་གྱི། དེའི་སྤྲེང་གི་དངོས་པོ་མ་ཞིག་པ་དང་། དངོས་མེད་ཞིག་པ་གཉིས་
ཀ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་གང་རུང་གིས་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་ཏེ། ལྷ་གྲུའི་རྒྱུ་ས་བོན་
ཙམ་ཡིན་གྱི། དེའི་སྤྲེང་གི་གཟུགས་ཀྱི་ཆའམ་དངོས་མེད་ལས་ལྷོག་པའི་ལྷོག་
ཆ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་རྒྱུར་བ་རྒྱུ་རུ་མི་གཞག་པ་བཞིན་ནོ། །ཁྱོགས་དུས་ཀྱི་ཆ་བྱེ་སྟེ་

རྒྱུར་བཞག་ན་དམིགས་སུ་བཀར་བ་དེ་ལས་གཞན་རྒྱུར་མི་རུང་བའི་ཐ་སྟོད་
གྱི་རྣམ་གཞག་འཛིག་སྟེ། ལུས་པ་ཞེས་པ་གཟུགས་དུལ་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟ་
བུ་དང་འདྲ་ལ། དེས་ན་རྒྱུ་འབྲས་སྤང་མ་སྤང་གང་དུ་འང་མི་རུང་མོད། རྒྱུ་ཡིས་
འབྲས་བུ་འཕེན་པ་མི་བསྐྱེད་པ་ཚོས་ཉིད་དེ། དཔེར་ན། ཉི་ཟླའི་གཟུགས་བརྟན་
རྒྱུ་ལ་ཤར་བ་ལ་ཉི་ཟླ་དངོས་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་སྤང་ཞིང་། གཟུགས་
དང་གཟུགས་བརྟན་སྤང་མ་སྤང་གྱི་འཐད་པ་བྲལ་ཡང་མངོན་སུམ་སྤང་བ་དེ་
དཔེར་བྱས་ནས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་འདྲའོ། །ཞེས་
བརྟན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་པས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་ཚོས་
ཉིད་ཡིན་པ་ཙམ་ལས་འདས་ནས་ངེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་ཀྱང་མི་རུང་སྟེ། ས་བོན་
ལས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ། ལས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་ཞིག་མ་ཞིག་ཆ་
བྱེན། མ་ཞིག་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་གྱི་སྒྲོན་སྤར་བཤད་ལྟར་དང་། ཞིག་
པ་ལས་སྐྱེ་ན་ས་ལྷ་གྲུ་གི་བར་དུ་ཞིག་པ་སྐྱད་ཅིག་མས་ཚོད་པས་རྒྱུ་འབྲས་རྒྱུན་
མི་ཆད་དུ་མི་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་ཡོད་ལ། བར་དེར་ཞིག་པ་སྐྱད་ཅིག་མས་མ་ཚོད་
ན་རྒྱུ་ཞིག་པར་ཡང་ག་ལ་རུང་། ཡང་ཞིག་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་མ་ཞིག་བཞིན་
དུ་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་དམ་ཞིག་ནས་སྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་རྒྱུ་ཞིག་པ་དང་འབྲས་བུ་ལྷ་
གྲུ་གཉིས་དུས་མཉམ་པས་མི་འཐད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཞིག་པ་སྐྱད་ཅིག་
དང་པོ་འགགས་ནས། ཡང་ཞིག་པ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་འབྱུང་ལ། དེ་དང་ལྷ་
གྲུ་དུས་མཉམ་ན་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བས་མི་འཐད་པས། དེ་ལྟར་

ན་མཐར་ཞིག་པ་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་ལ། ཞིག་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་མིན་
ན་ནི་རྟག་དངོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ནམ། ཡང་ན་ནི་དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྟོང་པའི་
ཕྱིར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡང་ག་ལ་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་ས་བོན་འགགས་
སུ་རྒྱུ་ན་འང་ཞིག་པ་དག་གིས་གོ་བཀག་ནས་ཐུག་ཀྱང་མ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་ཞིག་
པ་སྤྱིང་མཐར་ཐུག་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་
ལོ་ཅོག་རྒྱུ་ཆད་དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་ངོ་། །དེས་ན་དཀའ་
འགྲེལ་ལས་ཇི་སྐྱད་བཤད་པ་ལྟར། ས་བོན་ཞིག་པ་དང་མ་ཞིག་པའི་ཆ་གཉིས་
ཀ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་པས་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་
པ་འདི་ཙམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ས་ཐུག་ལྟ་བུ་ལ་ཐ་སྟོད་དུ་
རྒྱུ་ཞིག་ནས་སམ་འགགས་ནས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཅིས་ཁས་ལེན་པ་ནི་རྒྱུ་ཉིད་
འབྲས་བུའི་དུས་ན་མ་འགགས་པར་ཡོད་པ་བསལ་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་ཙམ་
སྟེ། རྒྱུའི་སྐྱད་ཅིག་ལོག་པ་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱད་ཅིག་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་
གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པར་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་བརྟགས་ན་དབེན་པ་ཡིན་གྱི། རྟེན་
ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ལུས་ཀྱི་ཞིག་པ་ཞེས་རྒྱུ་འགགས་པའི་
ལུས་ན་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཅིའང་མེད་དེ། འབྲས་བུ་ན་མས་རྒྱུ་སྟོན་སོང་ལས་
སྐྱེ་ཡང་སྟོན་སོང་ཞེས་རྒྱུ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ལུས་ཀྱི་དངོས་པོ་
ཅིའང་མེད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱད་གཞི་བདེན་སྟོང་དུ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུ་

མེད་ན། །རུང་མིན་ཞེས་པ་འང་ལེགས་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་འདི་ཡི་ཉེར་ལེན་
པ། །ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྟོས་ཤིག་ །ཅིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་
ཅུང་ཟད་མེད་བཞིན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཚུལ་དུ་འགོག་མེད་དུ་སྐྱད་བ་དུ་ཕྱིར་
ཆོས་འདི་དག་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་སྐྱད་བ་ལོན་ཡིན་གྱི། དངོས་སྐྱེ་
བ་ན་མས་གྱིས་འདི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་ཀུན་རྫོབ་འདི་དག་
ལ་སྐྱད་གཞིའམ་རྒྱུ་བདེན་པ་ཞིག་མེད་ན། འདི་ལྟར་སྐྱད་དུ་རུང་བ་མིན་ཞེས་
བརྗོད་པ་འདྲ་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་འདི་ཡི་སྐྱད་གཞིའམ་
རྒྱུ་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་སྟོས་ཤིག་དང་
རིགས་པས་གཞོད་པ་མེད་པར་གྲུབ་ན་དེ་རྒྱུ་ཡིན་པར་བདག་གྱུང་ཁས་ལེན་
མོད། གོང་དུ་ཇི་སྐྱད་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཤེས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཅོག་བདེན་གྲུབ་
མེད་པར་གྲུབ་ཟེན་པ་དེས་ན་རྒྱུ་བདེན་པ་གཞག་པར་མི་ལུས་སོ། །དེའང་
འཕགས་པ་གྲུས། སྐགས་དང་སྐྱུ་ན་དང་སྐྱུ་མའི་དབེའི་ཚུལ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་
གྲུབ་པའི་ཆོགས་སུ་བཅུད་པ། ཡི་གེ་གཅིག་སྐགས་གང་ཡང་མེད། །ཅིས་པ་
ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟོད་གྲུབ་པ་ལས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དངོས་སྐྱེ་བ་དག་
ནི་སྐལ་མ་མེད་པའི་སྐལ་བུ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་སྐྱད་བ་སྐྱེ་ཆོགས་ལ་སྐྱད་པའི་རྒྱུ་
མེད་ན་སྐྱད་མི་རུང་བར་བསམས་ནས། རྟེན་དང་ཤེས་པ་ཆ་མེད་དམ། གཉིས་
སྟོང་གི་ཤེས་པ་སོགས་སྐྱད་གཞིའམ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ཅིང་། སངས་རྒྱུས་
བཙུང་ལྟར་འདས་གྱིས་ཤིང་རྟེན་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟེན་བརྟགས་

པ་བཞིན། ལུང་པོ་རྒྱུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་ལ། དབུ་མ་པ་ནི་སྤང་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདེན་པ་ཞིག་མེད་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བ་མི་འགག་པར་ཤར་བར་མཁུན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྤོང་པ་ལས་རང་སྤང་བར་འདོད་དེ། གཟུགས་བརྟན་སྤོང་བཞིན་དབང་པོའི་
སྤྱོད་ལུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་སྤོན་པར་བྱེད་དོ། །དེའང་བྱིས་
པ་ལས་དང་པོ་པའི་སྤོང་སྤོང་པ་དང་སྤང་བའོ། །ཡོད་པ་མེད་པ་འདི་གཉིས་
པན་ཚུན་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཅིག་གིས་གཅིག་བཀག་པ་ལྟ་བུ་ལས་འཆར་
མི་སྲིད་པས་ཟུང་དུ་ཆུད་པར་རྟོགས་དགའ་ནའང་། རོ་བོ་ནི་མདུན་དུ་བཞག་
པའི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པས་དབྱེད་ཆོར་བཞིན་
གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མཐོང་ན། སྤོང་པ་དེ་དུང་དབྱེད་པའི་དུས་ན་
བྱུང་གི་སྤྱོད་མེད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་བུམ་པ་དེ་སྤྱི་འགག་གནས་གསུམ་དུ་
སྤང་བའི་སྐབས་ནའང་རང་བཞིན་མེད་པའི་རང་ཚུལ་ལས་ཅུང་ཟད་གཡོ་བ་
མེད་པ་ཡིན་པས་སྤོང་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་སྤྱི་ཡིན་ལུགས་སྤང་སྤོང་ཟུང་
དུ་འཇུག་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། སྤྱིར་བདེན་མེད་གྱི་
རིགས་པས་སྤོང་བར་རྟོགས་པ་སྤྱི་ཡང་། སྤོང་པ་རྟོན་འབྱུང་དུ་འཆར་བ་ལ་
ཡིད་ཆེས་ཐོན་དགའ་བ་ཡིན། དེ་ཐོན་ནས་མདོ་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་གྱི་ལྟ་བའི་
མང་འགྲིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤང་གཞི་ཐད་ཀར་བདེན་མེད་ཟེར་ཐལ་
དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་གྱི་རང་ནས་སྤང་བ་རྟོན་འབྱེད་པ་སྤྱི་མེད་དུ་འཆར་ཚུལ་

མཐོང་བ་འདི་མདུང་བས་ཀྱང་མདུང་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་ཚུལ་ཡང་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་རྫོགས་པར་སྤོན་ཏོ། །
གཉིས་པ་རྩོད་སྤོང་ལ། གྲུག་ཀ་མེད་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྟན། དེའི་དོན་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་པས་སྐོལ་འཛོམས་ལུས་པ་དང་། ཚུར་ལ་
གང་གིས་མི་ཚུགས་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་
ནི། །རིགས་པའི་ལམ་གྱི་རྗེས་འབྱངས་པར། གཞན་དག་འདོད་པ་སེལ་བར་
བྱེད། །དེ་སྤྱིར་སྐོལ་བན་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་འདི་ལྟར་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་
ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ཡི་ཚུལ་ནི། དངོས་སྤྱོད་པས་གྱི་རིགས་པའི་ལམ་
གྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པར་བྱས་ནས། གཞན་སེར་སྐྱ་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་
རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པ་དྲག་གིས་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་
སོགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡི་སྤྱིར་ན་པ་པོ་ལ་
གྱི་སྐོལ་བ་རྣམས་གྱི་སྤྱོད་པ་དན་པ་དག་འཇུག་པའི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐབས་
མེད་པར་འཛོམས་ལུས་ཏེ། སྤོན་མེད་པའི་མཁའ་ལ་ཉི་མའི་དབྱིལ་འཁོར་
ཤར་བའི་མདུན་ན་ཕུན་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་སེར་སྐྱ་པ། མེད་པར་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ། གཉིས་ཀར་སྤྱོད་པ་གཅིར་
བུ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་གི་འདོད་པ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་མི་
མཐུན་པས་ཆོད་མ་མེད་ལ། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ནི་དངོས་པོ་སྤྱོད་པས་ལུགས་
གྱི་རིགས་པ་དང་ལྟན་པས་ན་དེ་དག་གི་འདོད་པ་སེལ་བ་ལ་ཆོགས་མེད་ཅིང་

ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །ཁས་མི་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ། །
དེ་ལ་ནན་ཏན་ལྡན་པས་ཀྱང་། །ཅིར་ཡང་གྲུག་ཀྱང་མི་རུས། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། །གང་བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་བར་དུ་མྱོང་བ་སྒྲུང་ཙམ་བསྒྲུ་མེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་བཀག་པ་མེད་ལ། །དེ་
དག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅིའང་མེད་པ་ཡིན་པས། །མཐའ་གཅིག་ཏུ་
ཡོད་པར་སྒྲུབ་དྲང་། །མེད་པར་སྒྲུབ་དྲང་། །ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་།
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་མཐའ་བཞིའི་ཕྱོགས་གང་ཡང་ཁས་
མི་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གྲགས་བཅའ་བའི་བསམ་པ་དྲག་པོས་ཀྱན་ནས་
བསྒྲུངས་ཏེ་འབད་པ་ནན་ཏན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་ཀྱང་། །ཅིར་ཡང་གྲུག་
ཀྱང་མི་རུས་ཏེ་ནམ་མཁའ་འབྲེགས་པར་འདོད་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་
དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་བསྐྱོག་ནས་རང་ཉིད་ལྟ་གྱུན་རབ་ཏུ་བྲལ་
བའི་དབུ་མའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་ན་ནམ་
མཁའི་མེ་ཏྲག་ལྟ་བུ་ལས་མཐོང་བོས་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་འཕགས་འཕགས་མིན་
སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་འགལ་སྒྲུམ་པའི་
གྲུག་ཀྱང་བྱེད་པ་ནི་སྟོང་པོ་ཅིའང་མེད་པའི་ཆོག་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་
དུའང་འཕགས་པ་ལྟས། །གང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། །མེད་དང་ཡོད་མེད་
ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་གྲུག་ཀྱང་བར་ནི། །ཡུན་རིང་དུ་ཡང་བརྟོད་མི་རུས། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། །དོན་དམ་ལ་ཚིད་སྟོང་དང་། །ཀྱན་རྫོབ་ཚིད་
སྟོང་གཉིས། །དང་པོ་ལ་མཐའ་བཞིའི་སྟོན་བྲལ་གྱི་དོན་དམ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་
ཚུལ་དང་། །དེ་ལ་ཚིད་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཁས་ལེན་དང་བཅས་པ་རྣམ་
གངས་པའི་དོན་དམ་བཤད་པ་དང་། །ཁས་ལེན་ཀྱན་བྲལ་རྣམ་གངས་མ་ཡིན་
པའི་དོན་དམ་བཤད་པ་གཉིས། །དང་པོ་ལ་རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་གྲུབ་ཚུལ།
དེའི་སྒྲ་དོན་གཉིས། །དང་པོ། །དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་ན། །དངོས་པོ་གང་ཡང་
གྲུབ་པ་མེད། །དེ་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་མ་སྐྱེས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །གོང་དུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་
པས་གཅིག་དུ་མར་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་
ན་དངོས་པོ་གང་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེ་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་དངོས་པོའི་
ཡིན་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། །སྟོ་གོས་རྒྱུ་མཆོས་བསྟན་
པ་ལས། །གང་དག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བ། །དེ་དག་དངོས་ཉིད་ཅི་ཡང་མེད། །
གང་དག་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། །དེ་དག་གང་དུའང་འབྱུང་བ་མེད། །ཅེས་དང་།
གྲུང་པོའི་ཕུལ་གྱི་མདོ་ལས། །གང་ཞིག་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ཡི། །ཆོས་དེ་གང་
ཡང་མི་དམིགས་ན། །འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །བྱིས་པ་དག་ནི་
འབྱུང་བར་འདོད། །ཅེས་དང་། །དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

གང་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །རང་བཞིན་མེད་པས་གཞན་རྒྱུན་ངེ་
ལྟར་འགྱུར། །རང་བཞིན་མེད་པས་གཞན་གྱིས་ངེ་ལྟར་བསྐྱེད། །རྒྱ་འདི་བདེ་
བར་གཤེགས་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་ལས།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་འཇུག་པ་
རྟེན་པས་བསྐྱེད་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་མ་རིག་པ་ཉིད་གྱིས་
མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡང་། ཆོས་
འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དུས་གསུམ་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་མཉམ་པ་སྟེ། འདས་
པའི་དུས་ནའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའོ། །ཞེས་སོགས་དང་།
ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་སྟེ། ཆོས་གང་ལ་རང་བཞིན་
མ་མཆིས་པ་དེ་ནི་འདས་པ་མ་ལགས། མ་འོངས་པ་མ་ལགས་ལ་སོགས་པ་
ངེ་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དུས་གསུམ་
དུ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ན། །གཞོན་
ནས་ཞི་ཞིང་མ་སྐྱེས་ལ། །རང་བཞིན་ལྷ་རན་འདས་པ་ཞེས། །མགོན་པོ་བྱོད་
གྱིས་ཆོས་རྣམས་བཤད། །ཅེས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ཉིད་ལོགས་པར་
བཤད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་གཞོན་མ་མ་འོངས་པའི་
དུས་ན་ཞི་ཞིང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ན་མ་སྐྱེས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །འདས་པའི་དུས་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷ་རན་འདས་པ་སྟེ་ངོ་
བོ་མེད་པའི་སྐད་དུའོ། །འདིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་

དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རིགས་པས་གང་གྲུབ་པ་དེ་ནི་དོན་བཞིན་ཡང་
དག་པར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་གསུངས་ལ། གང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
གྱིས་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་སྒྲོལ། དམ་པའི་དོན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །འདི་ནི་དམ་པའི་དོན་
ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེ་བའི་དགག་བྱ་བདེན་
གྲུབ་བཀག་པའི་མེད་རྒྱུ་འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་དུ་ཐ་སྙད་དམ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
གཏོགས་པ་ཡིན་གྱི། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དམ་པའི་
དོན་ནམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དམ་མཆོན་ཉིད་པ་དེ་དུང་མཐུན་
པའི་ཕྱིར། འབས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པའི་ཚུལ་དུ་བདེན་ཡོད་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས་
བདེན་མེད་རྒྱུ་པ་འདི་ལའང་ནི་དམ་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་བར་བརྟེན་ནའང་རྣམ་
གངས་པའི་དོན་དམ་མམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པ་མཆོན་
ཉིད་པ་ནི་མེད་རྒྱུ་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་བཞིའི་སྒྲིས་བྲལ་ཡིན་ནའང་གཞན་
སེལ་གྱི་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ཡུལ་ན་གནས་པའི་དངོས་པོའི་བདེན་མེད་ཅམ་པོ་བ་རྣམ་
གངས་པའི་དོན་དམ་འདི་མེད་ན་དོན་དམ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པའི་ཐབས་མེད་ལ།
དེ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སམ་རྒྱ་ཡིན་ཅིང་དེ་ལ་གཏོགས་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་
ཞེས་བརྟེན་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱེས། །མེད་པར་ཡང་དག་ཁང་ཆེན་གྱི། །སྟེང་དུ་འགོ་བར་བྱ་བ་ནི། །མཁས་
ལ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དགག་བྱ་བཅད་

ཅམ་གྱི་བདེན་སྟོང་མེད་དགག་གི་ཆ་དང་། རྟེན་འབྱུང་གི་ཆ་སོ་སོར་རང་ས་ན་
མ་འདྲེས་པར་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ན་ལྷགས་དེ་ལ་འཛིན་པ་འང་ཡོད་ཁས་ལེན་
ཀྱང་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་གི་བདེན་མེད་གྱི་ཆ་དེ་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོའང་དོན་དམ་མཐར་ཐུག་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་
ཡིན་ན་གཞིའམ་གནས་ལྷགས་སྒྲ་སྟོང་བྱུང་འཇུག་མིན་ཞིང་སྟོང་ཆ་ཁོ་ནའི་
ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་ཞིང་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་འཛིན་པ་འཇམ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་
འདའ་བ་མི་སྤྲིད་ལ། རིགས་པས་བདེན་གྲུབ་ཅམ་བཀག་པའི་བདེན་སྟོང་གི་
ཤུལ་ན་མི་འགོག་རྒྱུའི་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་རང་མཚན་མེད་པ་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བས།
རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་མི་འགོག་ན། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་
པས་དབྱུད་བཟོད་དུ་ཐལ་བ། དོན་དམ་པའི་སྒྱེ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བ།
འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དངོས་པོའི་འཛིན་རྒྱུར་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་གཞོད་
པས་ན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་སྟོང་དུ་བཞག་པ་འང་ཐ་སྙད་ཅམ་
སྟེ་གནས་ལྷགས་ལ་སྒྲ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་མཉམ་བཞག་
ཡི་ཤེས་ཀྱི་དབུ་མ་དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་དེ། རྒྱལ་འདི་ལྟ་
བུའི་ལམ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྟོགས་དཀའ་བ་མིན་ནམ་སྒྲོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་
ལེགས་པར་སོམས་ཤིག

གཉིས་པ་རྣམ་གྲངས་མིན་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ།
ཡང་དག་ཏུ་ན་སྒྲོས་པ་ཡི། ཆོགས་རྣམས་ཀྱན་ལས་དེ་གྲོལ་ཡིན། ཞེས་

གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་ཡོད་པ་དགག་པའི་དོན་དམ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་དོན་དམ་དངོས་
མ་ཡིན། མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་པ་དེ་ལས་བོགས་དབྱུང་དུ་མི་
སྤྲིད་པ་གང་ཡིན་སྟེ་ན། དངོས་པོ་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པ་འདི་ནི་ཡོད་
པ་བསལ་བའི་གཞན་སེལ་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་ཡིན་པས་སྒྲོས་པ་
ལས་མ་འདས་ལ། ཡུང་དྲག་པ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་ན་ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་
ལ་སོགས་པའི་མཐར་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་ཡི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱན་ལས་ཀྱང་། དོན་
དམ་མཚན་ཉིད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས།
གཉིས་པ་དེའི་རྒྱལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དོན་དམ་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་ལས་
འདས་པར་བསྟན་པ། སྒྲ་རྟོག་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲིད་ཡུལ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་
གཉིས། དང་པོ། སྒྱེ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །སྒྱེ་བ་མེད་ལ་སོགས་མི་
སྤྲིད། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་བཀག་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཆོག་གི་སྒྲ་མི་སྤྲིད། །ཡུལ་མེད་པ་
ལ་དགག་པ་ཡི། །སྒྱུར་བ་ལེགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་
དམ་པར་དངོས་དངོས་མེད། སྒྱེ་མི་སྒྱེ། སྟོང་མི་སྟོང་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་པའི་
བྱ་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒྱེ་བ་དང་གནས་པ་འགག་པ་ལ་
སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་དག་གི་ལྷོག་ཕྱོགས་སྒྱེ་བ་མེད་གནས་པ་མེད་
ཅས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྤྲིད་ལ། སྒྱེ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡི་
ངོ་བོ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན། བརྗོད་བྱ་དེ་དང་དེ་ཡི་རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་སྒྲ་ཡང་མི་
སྤྲིད་ལ། དགག་བྱའི་ཡུལ་མེད་པ་ཡིན་པ་ལ། དེ་དགག་པ་ཡི་གཏམ་ཆོགས་

སྒྲིབ་བཤུག་བརྟུན་པ་ཙམ་ལས་ལེགས་པ་འཇམ་དོན་དུ་གནས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དགག་བྱ་ཡོད་པ་དགག་པ་འཇམ། མེད་པ་དགག་པ་འཇམ། གཉིས་ཡིན་
གཉིས་བྲལ་ཅི་དགག་ཀྱང་དགག་བྱ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་གདོད་ནས་མ་སྦྱེས་པ་
ཡིན་པས། དེ་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། དེ་རྫོང་པའི་སྒྲིབ་དང་། དེ་ལྷར་
ཡིད་གྱིས་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་བས་ད་པར་རྫོམ་
པའི་སྒྲིབ་དང་ཚིག་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲུལ་
འཁོར་དུ་ཟད་གྱི། དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་རེག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་མེད་པར་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་ལམ་ན་བྱ་བྱང་
ཞིང་གི་བ་ལ་མྱ་ངན་བྱེད་པའི་ཚེ། བྱ་མེད་དོ་ཞེས་རྟོག་པ་བཞིན་དུ། དངོས་
པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པའི་ཡོད་དོ་སྒྲུམ་པའི་ཞེན་པ་ཞིག་
བྱུང་བ་ལ། དེ་དོན་དུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་བརྟུན་པའི་མེད་དགག་ཏུ་འཛིན་པ་
དེས་རྟོག་པས་རྟོག་པ་བཞིག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། མེད་པ་རང་ཡང་རྟོག་པས་མར་
བཞག་པ་ལས་མ་འདས་པས་གནས་ལུགས་ལ་མེད་པ་ཞེས་སྤྱུང་བྱུང་བ་
མེད་དེ། ཞི་བ་ལྷས། བརྟག་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། རྟོག་པ་དངོས་མེད་
འཛིན་མ་ཡིན། རྟོག་པ་བརྟུན་པའི་དངོས་གང་ཡིན། རྟོག་པ་དངོས་མེད་གསལ་
བར་བརྟུན། རྟོག་པ་མི་ལམ་བྱ་གི་ལ། རྟོག་པ་སྒྲུམ་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི། རྟོག་
པ་ཡོད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡི། གོགས་ཡིན་དེ་ཡང་བརྟུན་པ་ཡིན། ཞེས་དང་།
དབྱེད་བྱ་རྣམ་པར་དབྱེད་བྱས་ན། རྣམ་དབྱེད་ལ་ནི་རྟོག་པ་ཡོད་མིན། རྟོག་

མེད་ཕྱིར་ན་མི་སྦྱེ་སྟེ། རྟོག་པ་ཡང་མྱ་ངན་འདས་པར་བརྟུན། རྟོག་པ་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ། རྟོག་པ་སྒྲིབ་དང་རྟོག་པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་གྱི་གཡོ་བ་ཅི་སྤྱིད་པ་དེ་སྤྱིད་
དུ་ཀུན་རྫོང་དང་ཐ་སྙད་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་བརྟུན་ནས་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་དང་། ཐ་སྙད་ལ་བརྟུན་ནས་དོན་དམ་པ། གཉིས་
སྤྱུང་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟུན་ནས་གཉིས་སྤྱུང་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འཕྲོད་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། རྟོག་པ་ཚོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་པའི་ངོ་བོ་ནི་མཐའ་བཞིའི་
སྒྲིབ་པ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཞེས་ཚིག་གིས་བརྟུན་པ་དང་། འདི་
ཞེས་བྲོས་དམིགས་པར་མི་ལུས་ཏེ། སྒྲིབ་པས་བརྟུན་མེད་ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་
ཕྱིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། རྟོག་པ་སྒྲིབ་སྤྱིད་ཕྱོགས་སུ་མ་ལུང་བ་སྒྱུ་
འགག་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་འོད་གསལ་
བ་སྟེ། མ་སྦྱེས་མི་འགག་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད། རྟོག་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལྷར་ཀུན་རྫོང་སྒྲིབ་དང་རྟོག་པ་སྒྲིབ་སྤྱིད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཀྱང་
མཐར་འཛིན་གྱི་ལྷ་བ་ངན་པའི་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སེལ་ལུས་པའི་རང་བཞིན་
ཚོས་གྱི་དབྱིངས་རྣལ་འབྱོར་པའི་སོ་སོ་རང་རེག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བ་
མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་ཞིང་། གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ཡོད་
གྱི། གཉིད་འབྲུག་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས། སོ་སོ་རང་
རེག་ཡེ་ཤེས་སྤྱིད་ཡུལ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། རྟོག་པ་དོན་དམ་སྤྱི་
སྤྱིད་ཡུལ་མིན་པར་བརྟུན་པ་འདི་ལ་གོ་དགོས་པ་འདི་ཡོད་དེ། དོན་དམ་རྣམ་

གྲངས་པ་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་དགག་པ་ཙམ་ནི་སྒྲིའི་ཡུལ་ཡིན་སྒྲིའི་ཡུལ་ཡིན།
རྣམ་གྲངས་མིན་པ་ལ་ནི་སྒྲ་སྒྲོང་རེ་རེའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟར་པའི་སྒྲ་སྒྲོང་
བྱང་འཇུག་བདེན་གཉིས་བྱང་འཇུག་སྒྲོས་བྲལ་དབུ་མ་སོགས་མིང་བཏགས་
པ་ནི་མཆོན་བྱེད་ཙམ་སྟེ་མཛུབ་མོས་སྒྲ་བ་བསྟན་པ་དང་འདྲ་བ་ལས་དོན་དུ་
སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མཐར་འཛིན་གྱི་
ཞེན་ཡུལ་ཐམས་ཅད་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་སུན་སྦྱང་བའི་འབྲས་
བུ་རྟོག་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དགག་སྒྲུབ་ལས་འདས་པའི་
ཆོས་ཉིད་ལ་བསལ་གཞག་མེད་པར་འཇུག་པ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་ཉམས་ལེན་དངོས་གཞི་སྟེ། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞག་
པར་བྱ་བ་བྱུང་བཅད་མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་
ནས་རྣམ་པར་གོ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའང་དཔེར་ན། ཅིའང་
མ་མཐོང་ཞེས་མཐོང་བ་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་དང་། ཅིའང་མེད་པར་
མཐོང་ཞེས་མཐོང་བ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་གཉིས་ལ་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ།
ཕྱི་མས་ཀྱང་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པར་མི་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་དམ་སྒྲོ་འདས་སམ།
སྒྲིའི་སྒྲིའི་ཡུལ་མིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲིའི་ཡུལ་ཡིན་
ཞེས་འདོད་པ་ལ་དོན་ལ་ཁྱད་མེད་དེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་སྒྲོས་པ་ཐམས་
ཅད་ལོག་ཅིང་གཟུང་འཛིན་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས་ན། དེའི་སྒྲིའི་ཡུལ་
དུ་དམིགས་པར་བྱར་ཡོད་པར་མི་སྟོན་ཏེ། གང་ཆོ་སྒྲིའི་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་སྒྲོ་

ཡང་སྒྲིའི་བ་དང་བྲལ་བ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་
བཞིན་དུ་བལྟའོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་རྣ་ཤེས་གྱི་སྒྲིའི་ཡུལ་མིན་ཀྱང་མིག་ཤེས་
གྱི་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་བསྒྲུབས་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་ཚུལ་ཡང་
འཛིག་པར་འགྱུར་བས་ན་དོན་དམ་སྒྲོ་འདས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཞོད་
པ་མེད་དེ། མདོ་ལས་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྟན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བར་གྱི་ཤེས་པའི་
སྒྲིའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ཐ་སྟོད་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མཐར་བུག་གི་དོན་དམ་དངོས་སུ་གཞལ་བ་ལ་ཀུན་
རྫོབ་གྱི་ཡུལ་ཅན་འཛིག་རྟོན་པའི་ཤེས་པ་ཆོད་མ་མིན་ཞིང་། དེ་ནི་རྟོན་ཅན་
ཞིག་མ་གཏོགས་ཅི་ལའང་མི་བརྟེན་པ་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་
པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲིའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་མི་བྱས་ཏེ། བཙས་པའི་བྱ་ཆུང་གིས་ཉི་
མ་ལ་ལྟ་བ་དང་། དམུས་ལོང་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་ལ། རྟོན་
ཅན་ཡོད་དོ་སྟམ་པའམ། མེད་དོ་སྟམ་པ་ཞིག་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་འཛིན་
སྟངས་གྱིས་ཡུལ་དེ་གནས་ལུགས་སོ་སྟམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོས་རྟོན་འཆའ་བའི་
ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དབུ་མའི་རིགས་པས་སུན་སྦྱང་མི་བྱས་པ་མི་སྤྲིད་དེ། ཆོས་
ཉིད་གྱི་རིགས་པ་ལ་ཉི་རིང་མི་མངའ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས། གང་གི་རོར་བྱས་
ནས་མཆོན་མ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་གྱིས་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་གཟུང་བའང་
གཞག་པར་མི་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྟོང་ཉིད་མཐའ་བྲལ་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་

དངོས་ཞེན་གྱི་གྲུ་གཟིངས་འཛིག་པའི་ཚོ། དམིགས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་
མའི་གཟེབ་ལ་ཆགས་པའི་སྤྲོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཚོང་པ་རྣམས་སྒྲག་ཅིང་རྟུང་རྟུང་
པོར་གྱུར་ནས་ཡུལ་གྱི་རྟེན་ཞིག་ལ་འཇུ་བར་བརྩམས་ཀྱང་། རྟེན་ཉིད་ཀྱང་
མི་བརྟན་པ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཚོས་དབྱིངས་པ་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཚོ་
ཚོན་པོར། ཐོག་མེད་ནས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཐའ་དག་
ཤི་ཡང་སྲུ་དག་ལ་མི་དགའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་ཀྱི་
རྒྱལ་ཐབས་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་
པས་ན་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ནི་ཚུལ་དེ་ལ་མི་སྒྲག་ཅིང་ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་དབུ་མའི་གཞུང་ཀུན་གྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་
སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་
གྲངས་མིན་པའི་གོ་བའི་དབང་གིས་བྱི་མ་ལྟར་ན་སྒྲོས་ཀུན་ལོག་པ་སྟེ། སྟོང་
པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཅིའང་མ་མཐོང་བའི་ཚིག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚིག་གིས་དེར་ཞེན་པར་མི་
བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྒྲོས་པ་ལྟོག་པའི་དོན་དུ་བརྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས།
ཁྱོད་ལ་སྟེར་བའི་ཟོང་ཅིའང་མེད་ཅེས་སྒྲས་པ་ལ། གྱེ་བདག་ལ་ཅིའང་མེད་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཟོང་དེ་བྱིན་ཅིག་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཟོང་མེད་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་
པར་ཐབས་གང་གིས་རྟུས། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཞེན་པའང་དེ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་
པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མདོར་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པའི་འཛིན་སྐྱངས་

དང་བཅས་པ་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། བྱི་མ་ལྟར་པས་
ལེན་དང་སྒྲོས་པ་བྲལ་བ་གང་ཡིན་ལས་དོན་གྱི་གནད་ཤན་བྱེད་དགོས་ཀྱི།
རང་བཞིན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ངེས་ཅམ་ལས་ངོས་མི་ཟེན་ནོ། །དེས་ན་ཐལ་
རང་གི་འཆད་ཚུལ་ལྟོ་སྒྱུར་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་གནད་སྒྲོས་བྲལ་དུ་
གཅིག་ཀྱང་། རྗེས་ཐོབ་ཤན་འབྱེད་ཆོ་རང་རྒྱད་པ་ལྟར་དོན་དམ་ལ་གཉིས་
སྲུ་བྱེ་བ་བདེ་ཞིང་། མཉམ་བཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ན་བྱེ་མི་
དགོས་པར་སྒྲོས་བྲལ་ཆོན་པོར་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་ན་དབུ་མའི་གནད་
མཐར་ཐུག་ཟེན་རྟུས་ཀྱི་གཞན་དུ་དཀའོ། །དེའང་རྣམ་གྲངས་པའི་དབང་
དུ་ན་སྒྲེ་བ་དང་སྒྲེ་མེད་ཅེས་པ་དེ་དག་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་སྟེ།
གཉིས་ཀའང་ངེགས་པས་དབྱེད་ན་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པ་ལ། ཞེན་ཡུལ་
སྲུ་བྱང་རྟུས་བཞིན་དུ་སྒྲེ་མེད་ལ་དེར་འཛིན་མཐར་ཡང་མི་གཏོང་ན་དངོས་
པོའི་ཚོས་ཉིད་དབང་བཅན་པར་མ་སོང་བས་སྒྲེ་སོགས་ཀྱི་ཞེན་པའང་སྟོང་བར་
མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདི་སྟུམ་དུ། བུམ་མེད་དུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ལའང་དགག་
བྱ་བུམ་པའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་བསལ་བའི་རྟོག་པ་གཉིས་མེད་པར་དེར་འཛིན་
མི་ཤེས་ཀྱང་། དེའི་རྟོག་པ་ནི་དགག་རྒྱུད་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བུམ་པས་
དབེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་ཐ་སྟོན་དུའང་མེད་པས་སྟོང་རྟེན་འབྱུང་བུང་འཇུག་
གི་དོན་མེད་ལ། སྒྲེ་སོགས་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་ཀྱང་བདེན་པའི་སྒྲེ་མེད་ཡིན་པ་དེ་
ནི་སྟོང་རྟེན་འབྱུང་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་དང་མཐུན་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་

སྒྱེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་ནམ་ཡང་བསྐྱོག་པར་མི་རུང་སྟམ་པའང་ལེགས་པ་མིན་ཏེ།
ཟུང་འཇུག་ཡིན་པས་ན་དེའི་ངོ་བོ་རི་ལྟ་བུ་བཞི་སྒྲ་བརྒྱུད་དང་བྲལ་བར་གནས་
གྱི། གཞན་དུ་ན་དམིགས་པར་བྱར་ཡོད་པར་ཡང་ཅིས་མི་འགྱུར། འོན་ཀྱང་
རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྒྲ་སྒྲིང་སྒྲ་རྟེ་བཟུང་བ་ཙམ་ནི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
དང་མཐུན་པའི་སྒྲོར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའང་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་
དབྱུང་ན་མི་བསྐྱོག་པའི་ཐ་སྟན་གྱི་སྒྱེ་བ་དང་། དེའི་སྟེང་གི་སྒྱེ་མེད་གཉིས་
གང་ཡང་མི་རྟོན་པར་མགོ་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་གྱི་
སྐབས་འདིར་ཐལ་རང་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་
གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རང་བཞིན་མེད་ཅིས་འཛིན་པ་སོགས་ལོག་པས་གནས་
ལུགས་མི་མཐོང་ན་འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་མཛོན་
སུམ་གྱིས་གནས་ལུགས་གཟིགས་པར་དགའ་འོ། །འོན་ཏེ་སོ་སྒྱེའི་ས་ན་བསྐྱོམ་
པ་དེ་ལས་འོས་མེད་སྟམ་ན་འང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྗེས་མཐུན་བསྐྱེད་དུ་ཅིའི་
ཕྱིར་མེད། དེ་ལྟར་མི་རྣམས་པས་རེ་ཞིག་འཛིན་སྟངས་མི་འདོར་སྟམ་ན། བཙན་
ཐབས་གྱིས་དེ་འདོར་དུ་འཇུག་པ་སུ་ཞིག་ཡོད་དེ། འོན་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དགོས་གྱི། ཟབ་མོ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་རྟོག་
གའི་ཡུལ་མ་ཡིན་སྟམ་དུ། ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་སྒྱོད་ཡུལ་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་
ཁྱིད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་སྟིང་པོའི་གནད་ཉམས་པར་འགྱུར་
བས་ན་རང་གི་སྒྲོ་ལ་སྒྱུར་བདེ་བའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་ཟབ་མོའི་ཆོས་སྤང་བར་

མི་བྱ་སྟེ། བདེན་གཉིས་གྱི་ཚུལ་ལ་རིང་དུ་འདྲིས་པར་བྱས་ན་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་
སུམ་ཐུན་པའི་བཟོད་པ་སྒྱེ་ལ། དེའི་ཆོ་སྒོ་འདས་ལ་ཡིད་ཅུང་ཟད་ཆེས་ནས་
གོམས་པའི་དབང་གིས་གདོད་མཛོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཙས་
གྱིས་དབུགས་དབྱུང་བའི་གསུང་གི་ཚུལ་ལ་བསམས་ཏེ་རྒྱུར་མཐོང་ཙམ་ལ་རེ་
བའི་སྒོས་ལྷ་ཚུགས་དང་ལྷུ་པ་གཉིས་ཀ་སྒྲོངས་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་
ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚུལ་ལ་རིམ་བཞིན་འཇུག་པར་འཆོལ་ལོ། །ལང་ཀར་གཤེགས་
པ་ལས་ཀྱང་། ཡོད་པའི་རྒྱས་དྲངས་མེད་པ་སྟེ། ཡོད་པའང་མེད་པའི་རྒྱས་
དྲངས་སོ། །དེ་བས་མེད་པར་བརྗོད་མི་བྱ། ཡོད་པ་ཉིད་དུའང་མི་བརྟག་གོ། །
གང་ལ་ཅི་ཡང་མི་སྒྱེ་བ། ཅི་ཡང་འགག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །འཛིག་རྟོན་རྣམ་
པར་དབེན་མཐོང་བ། །དེ་ལ་ཡོད་དང་མེད་པ་མེད། ཅིས་གསུངས་ཤིང་།
གཞན་སྟེ་གཞོན་རྒྱུ་ལེན་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་། འོ་མ་ལ་ཞོ་མེད་པ་སྤྲ་ན་
མེད་པ། ཞོ་ལ་འོ་མ་མེད་པ་ཞིག་ནས་མེད་པ། རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྩ་མེད་པ་
གཏན་ནས་མེད་པ། བ་ལང་ལ་རྟ་མེད་པ་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་མེད་པའོ། །
ཞེས་མེད་པ་བཞི་པོ་དེ་དངོས་པོ་གཞན་འགྱུར་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡོད་
པའི་རྒྱས་དྲངས་ནས་མེད་པ་བཞག་སྟེ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་དངོས་མེད་ཀྱང་དངོས་པོའི་རྒྱས་དྲངས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་
ལ། གལ་ཏེ་མོ་གཤམ་དང་། སྤྱིར་བུ་ཡོད་པར་མ་ངེས་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ཞེས་
པའི་སྒྲ་སྒྲོ་ཙམ་པོ་དེའང་མེད་ལ་སྒྲ་སྒྲོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མེད་པའི་ཐ་སྟན་ད་

ཀྱང་བྱེད་དོ། །རི་བོང་རྩ་ལ་སོགས་པའང་དེ་དང་འབྲེལ། །མེད་པའི་སྒྲིམ་བྱངས་
ནས་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲིབ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་དབང་གིས་གྲགས་
སོ། །སྒྲ་ན་ཡོད་ན་ནི་སྒྲིབ་པ་འགལ་རྟེ། ཡོད་པ་སྒྲིབ་ན་སྒྲིམ་པ་དེའང་སྒྲ་རྒྱེ་བས་
ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཡོད་མེད་བདེན་མི་བདེན་སྟོང་མི་སྟོང་སོགས་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལས་ཆོས་ཉིད་སྒྲིམ་
པ་བྲལ་བའི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་ལ། བཅ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཐོབ་ནས་སྒྲིམ་བྲལ་ལ་གནས་པ་ན། གུན་རྟོག་གཡོ་བའི་བདུད་གྱི་ས་ལས་
རིང་དུ་འདས་ཤིང་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དེ་སྐད་དུ་ཡང་པལ་པོ་ཆེ་ལས། བྲ་ལ་ཤེས་དཀའ་བྱང་སྒྲོང་ཆེན་པོའི་ལམ། །
མི་རྟོག་རྟོག་ཡུལ་མ་ཡིན་བཟླ་བར་དཀའ། །རང་བཞིན་ཞི་ཞིང་འགག་མེད་
འབྱུང་བ་མེད། །མཁས་གསལ་ཤེས་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡིན། །རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་
ཞི་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཟེད། །རྒྱུད་ལས་རྣམ་གྲོལ་མཉམ་པར་ཐུང་ན་འདས། །
མཐའ་དང་དབུས་མེད་ཆོག་གིས་བརྗོད་དུ་མེད། །དུས་གསུམ་གྲོལ་བ་ནམ་
མཁའ་འདྲ་ཞིང་མཚུངས། །ཞེས་དང་། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། དོན་
དམ་པར་ན་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་མདུན་ན་ཆོས་གང་ཡང་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པའམ། སྤང་བའམ། བསྒྲོམ་པའམ། མདོན་དུ་བྱ་བར་འགྱུར་
བའི་ཆོས་གང་ཡང་མི་འདུག་གོ །ཞེས་དང་། གྲུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་
ལས། རྩོན་མཐའ་སྟོང་ཞིང་བྱི་མའི་མཐའ་ཡང་སྟོང་། །སྒྲིབ་དང་འཇིག་དང་

གནས་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་། །འདི་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་མིན་དངོས་མེད་མིན། །
གང་ཕྱིར་ཆོས་གུན་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་། །ཞེས་དང་། སྒྲོ་གོས་རྒྱ་མཆོས་བསྟན་
པའི་མདོ་ལས། ཆངས་པ་ཆོས་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་
དོ་ཞེའམ། མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཁས་མི་ལེན་རྟེ། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་
རྒྱུ་གྱི་མདོ་ལས། དོན་འཆོལ་རྣམས་གྱིས་མཆིས་མི་བརྗོད། །མ་མཆིས་ཞེས་
ཀྱང་བརྗོད་མི་བཟྱ། །ལན་མེད་ཆོག་ལམ་མ་མཆིས་པ། །མི་བརྟེན་བྱོད་ལ་
ཐུག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲད་པ་ལས། གལ་ཏེ་མི་
ཤེས་བཞིན་དུ་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་། །ཆོར་བ་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་སྤང་
པོར་སྒྱུད་བྱེད་ཅིང་། །སྤང་འདི་སྟོང་ཞེས་རྟོག་ན་འང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནི་། མཆོན་མ་ལ་སྒྱུད་སྒྲིམ་མེད་གནས་ལ་དད་མ་ཡིན། །ཞེས་དངོས་དངོས་མེད་
གང་དུ་ཞེན་ཀྱང་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་དང་། གང་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ་ནི་
མེད་ཅེས་བྱ། །བྱིས་པ་རྣམས་གྱིས་དེ་བརྟག་ཡོད་དང་མེད་པར་བྱེད། །ཡོད་
དང་མེད་པ་འདི་གཉིས་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་རྟེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་
གིས་འདི་ཤེས་ངེས་པར་འབྱུང་། །ཞེས་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཤེར་བྱིན་གྱིས་
ལྟ་བུ་གུན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་དང་། སྒྲིབ་མེད་དང་སྒྲིབ་གཉིས་
ཀར་མི་རྟོག་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་བྱིན་མཆོག་སྒྱུད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། རྒྱུ་སྤྲུག་པོ་བཀོད་པ་ལས། ལྟ་བུ་རི་སྟེད་གང་ཡང་རུང་། །
ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་ཡི། །ལྟ་བུ་རྣམ་པར་སྤང་བའི་བྱིར། །སྟོང་པ་ཉིད་

གྱི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། རྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བོས་ཀྱང་། །ལ་ལའི་ལྟ་བ་མ་ཞིག་ན། །
གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་ཅན་ཏེ། རྟེན་པས་བཏང་བའི་ནད་པ་བཞིན། །རི་ལྟར་
བསྐྱེད་པ་ཆོག་པའི་མེ། །བསྐྱེད་པ་མེད་པས་མི་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་བསྐྱེད་
བྱ་ལྟ་ཆོག་ན། རྟོང་ཉིད་མེ་ཡང་འགག་པར་འགྱུར། །ལྟ་བ་འགོག་པའི་དུས་
སུ་ཡང་། །ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་མེ་འབྱུང་སྟེ། །ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་
བྱེད། །ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་པས་རྣམ་པར་མཛོམས། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་
སྟོ་གོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས། །དེ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན།
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟངས་རི་སྟེང་པ་དང་ཡི་གེ་དང་སྐད་དང་བརྟན་བསྟན་པའོ། །
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི། གང་ལ་སེམས་གྱི་རྒྱ་བའང་མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་
ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བ་པ་ཡོངས་སུ་
གཟུངས་སྟེ། འདི་ལྟར་སྟོང་བཅུད་གྱི་འཛིག་རྟེན་མུང་བྱའམ་ཤེས་བྱ་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་དང་། མྱོང་བའི་ངོ་བོའམ་ཤེས་པ་སྟེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མདོར་
ན་འཛིག་རྟེན་པའམ་ལུང་ལས་འབྱུང་བའང་རུང་སྟེ། འདི་ནི་ཤེས་པའོ། །འདི་
ནི་ཤེས་བྱའོ། །འདི་ཡོད་དོ། །འདི་མེད་དོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟངས་དུ་གདགས་ཏེ་
སྐད་དང་ཡི་གེ་བརྟན་བརྟུན་དུ་རུང་བ་རི་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་
ལ། དོན་དམ་ལ་ནང་གི་ཡིད་གྱིས་རྫོང་པ་དང་། བྱི་རོལ་ཏུ་ངག་གི་རྫོང་པ་
གཉིས་དང་བྲལ་བའོ། །རི་ལྟར་ན་ཡིད་གྱིས་རྫོང་པ་ཡིན་སྟེ་མ་ན། ཡིད་གྱིས་
བརྒྱ་བྱིན་ལ་ཆོས་མཛོད་པར་བཤད་པ་དང་། ཡིད་གྱིས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་

ལན་བཏབ་པ་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་། མདོ་མུང་འདས་ཆེན་པོ་
ལས། དེགས་གྱི་བྱ་བྱམས་པ། གང་ཞིག་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་། ཡོད་པ་འང་
མ་ཡིན་མེད་པ་འང་མ་ཡིན་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ནི་ཉན་བོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་གྱིས་དཔག་ཅུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ཉིང་རེ་འཛིན་
དམ་པ་ནས། སྟོན་སྟོན་པ་མང་དུ་བོས་པའི་སྟེ་བོར་གྱུར་ཆོ་འཇམ་དཔལ་དང་
བརྟན་དེ། འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། སྟོན་པས་མེད་ཅེས་སྟེ་ཡོད་
མེད་གྱི་བདེན་པ་ལ་རྩོད་པར་གྱུར་ཏེ་གཅིག་ཏུ་མ་ཆད་དོ། །མཐའ་མ་ཆོ་འཕོས་
ནས་བསྐལ་པ་གངས་མེད་གྱི་བར་དུ་ལྷགས་གྱི་ཐོ་ལུམ་ཟ་བའི་དཔལ་བར་
སྟེས། དེ་ལས་ཐར་ཏེ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྲུངས་དང་ཐར་ནས་འོད་སྤྲུངས་གྱིས་
ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་འདི་སྐད་དུ་བཤད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་
གྱི་རང་བཞིན་ནི་གཅིག་ཏུ་རེས་ཤིང་ཆད་པ་མེད་དེ། བྱོད་ཡོད་པ་དང་མེད་
པར་སྒྲིབ་ནི་དོན་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་ཞི་བ་སྟེ། བདེན་པ་འདི་གཉིས་ནི་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ལ་མེད་
པའང་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ཤེས་པ་ནི་ཡི་གེའི་དོན་ཤེས་པར་ཟད་གྱི། དོན་ཟབ་
མོ་མི་ཤེས་པས་དོན་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དཔུས་ལོང་རམ་འོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན།
དོན་ཟབ་མོ་འདི་ལྟ་བུ་རི་ལྟར་ཤེས་ཤིང་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་བཤད་པ་བོས་
ནས། དབེན་པར་ཞག་བདུན་ཏིང་འཛིན་བྱས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་
པར་གསུངས་པ་ལྟར། སྟངས་སྟོང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་དབུ་མ་མཐའ་བྲལ་ལ་

མཉམ་པར་བཞག་ན་ལེགས་ཀྱི། ཆོས་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་མཐའ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོས་པའི་སྒྲོགས་བཟུང་ནས། བཅ་ཚུན་དགྲ་
བཞིན་ལྟ་བུའི་རྩོད་པ་ཅན་པོ་དེ་ན་མང་ཡང་སྒྲོགས་ལྟུང་དང་བྲལ་བར་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་གཞུང་ལམ་སྟོང་བ་དག་ཨེ་མ་སྒྲལ་བ་བཟང་ངོ་། ། དེ་ལྟར་མདོ་
སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྟོ་གྲོས་བཟང་པོ་འཕགས་པ་གྲུས་ཀྱང་
གསུངས་པ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་འགྲུབ་མི་འགྲུབ། །
དངོས་པོ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི། །དངོས་པོ་མེད་ཅེས་སྒྲེ་བོ་སྒྲ། །ཞེས་དངོས་པོ་
གཞན་གྱུར་ལ་འཛིག་རྟེན་ན་མེད་པར་གྲགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་སོགས་གོང་དུ་
བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་སྟོབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས། སྟོ་ཆུང་གང་དག་དངོས་
རྣམས་ལ། །ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་ཉིད་དུ། །ལྟ་བུ་དེ་ནི་བཏྲ་བྱ་བ། །ཉི་བར་
ཞི་བ་ཞི་མི་མཐོང་། །ཞེས་དང་། །ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་འཛིན། །མེད་ཅེས་
བྱ་བ་ཆད་པར་ལྟ། །དེ་སྦྱིར་ཡོད་དང་མེད་པ་ལ། །མཁས་པས་གནས་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །ཡང་དག་ཡང་དག་
མ་ཡིན་ཉིད། །ཡང་དག་མིན་མིན་ཡང་དག་མིན། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་
བསྟན་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་དག་བདག་དངོས་གཞན་དངོས་དང་། །དངོས་
དང་དངོས་པོ་མེད་མཐོང་བ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ། །ཡང་དག་
མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་དག་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །
རྒྱལ་བྱ་བ་ལྟ་བུར་ནི། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ལོག་མིན་པར། །འདོད་པ་དེ་དག་

ལྟས་མི་འཕྲོག་ །ཅིས་དང་། ཐམས་ཅད་རྟག་མིན་མི་རྟག་པའང་། །ཅི་ཡང་
མེད་དེ་དེ་རྟག་ན། །དངོས་ཡོད་རྟག་དང་མི་རྟག་པར། །འགྱུར་ན་དེ་ནི་གལ་
ཡོད། །གང་ཅི་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་རིག་བྱ། །སྟོང་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་སྟོང་། །འདི་ལྟར་མི་སྟོང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སུ་ལ་
སྟོང་ཉིད་འདི་འབྱུང་བ། །དེ་ལ་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་། །སུ་ལ་སྟོང་
ཉིད་མི་འབྱུང་བ། །དེ་ལ་ཅི་ཡང་འབྱུང་བ་མེད། །ཅིས་དང་། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་
སྟོང་པ་ཉིད། །ལྟ་ཀུན་ངེས་པར་འབྱིན་པར་གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་
ལྟ་བུ། །དེ་དག་བསྒྲུབ་དུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་དང་། ལས་དང་ཉོན་
མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས། །དེ་དག་སྒྲོས་ལས་སྒྲོས་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་
པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྷོག་པ་སྟེ། །སེམས་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་
ལྷོག་པས་སོ། །མ་སྒྲེས་པ་དང་མ་འགགས་པ། །ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་འདས་དང་
མཚུངས། །ཞེས་དང་། གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ཞི་བ་དང་། །སྒྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
མ་སྒྲོས་པ། །རྣམ་རྟོག་མེད་དོན་ཐ་དད་མེད། །དེ་ནི་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲ་རྟག་ཀུན་རྗོབ་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། །རྣམ་པར་རྟོག་
ལ་བརྟེན་ན་ཡང་། །ཀུན་རྗོབ་པར་འགྱུར་ཡང་དག་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
གལ་ཏེ་དོན་དམ་པ་རང་གི་དོ་བོ་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་ཀྱང་། ཐོག་མེད་
གོམས་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་བ་བསྒྲུ་མེད་དུ་འཆར་བ་འདི་དག་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་

ཡུལ་ཉིད་དུ་བཟུང་ནས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྒྲོ་བ་རྟེན་པར་བྱས་ཏེ་ཡོད་མེད་
ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་སེམས་པས་ན། རོན་དེ་ཉིད་སྒྲོ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་
མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུ་སྒྱུར་བ་ཡོད་དོ་ཞེན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཙམ་ནི་ཡུལ་གྱི་དོ་བོ་མ་ཡིན་པ་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཙམ་ཡིན་
པས་ཤེས་པ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་ལ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་
དབྱེད་མ་ཟེན་ནམ། གཞན་ཡང་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་མ་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ནི་
ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དོ་བོ་ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲོད་ཡུལ་སྒྲོ་བ་ཉགས་པའི་དོ་བོ་ཀྱན་རྫོབ་པ་
ཡིན་པས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་པར་འགྱུར་གྱི། ཡང་དག་པ་མིན་
ཏེ་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུ་རོན་བཞིན་ནོ། །དེ་འང་ཆོས་འདི་ཀྱན་བརྟེན་ནས་
འབྱུང་བ་ཡིན། བདེན་མེད་ཡིན། དེ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཡིན། སྒྲོས་བྲལ་ཡིན་
ཡང་དེ་དག་གི་སྒྲུ་རོན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིན་སྤངས་བསྐྱེད་པས་གནས་
ལུགས་རྟོགས་པའི་གོ་མི་ཆོད་དེ། མིང་དེས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་རོན་དངོས་སམ་
རྗེས་མཐུན་པ་མུངས་ནས་སྒྲོས་པ་འགགས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ན། རོན་དམ་སྒྲོ་ཡི་སྒྲོད་ཡུལ་མིན། །
སྒྲོ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་སྒྲུ་འོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་
པར་བསྟན་པ་ནི་མེད་པར་དགག་པ་སྟེ། མ་ཡིན་དགག་ནི་ཆོས་གཞན་གྱི་དོ་
བོ་སྒྲུབ་པས་དེ་འདྲ་ལ་ཟུང་འཇུག་གི་རོན་མེད་ལ། སྤང་བ་རང་བཞིན་མེད་
པར་གདགས་པ་འང་། སྤང་བ་ལས་ལོགས་ན་སྒྲོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གོ་ན་མེད་

དགག་ཟེར་ཡང་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ལ། སྤང་བ་ཉིད་མེད་བཞིན་སྤང་
བ་ནི་ཟུང་འཇུག་སྟེ་དོ་མཆར་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྤང་སྒྲོང་དབྱེར་མེད་བརྗོད་
བྲལ་དུ་གནས་པས་ན་མཐར་ཐུག་གི་རོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་དང་བྲལ་བས་སྒྲོ་ལས་
འདས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། རོན་དམ་པ་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་
འགྱུར་ན་དེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་གྱི། རོན་དམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་རྒྱུ་ཆར་
གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་སྒྲོས་པའི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་དགག་བྱ་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་ལ་
སྒྲོས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུའི་ཉི་ཆོ་བ་ནི། ཐོགས་དུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོགས་
རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། དེ་དག་
ཀྱན་རྫོབ་དང་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པས་ཆོས་དབྱིངས་
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རོན་མེད་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཚུལ་གཅིག་
ཅིང་། ཐ་དད་དང་གཉིས་སུ་བྱུང་མེད་པར་དོ་མཉམ་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉག་གཅིག་ཅེས་གྲུང་བྱའོ། །
གཉིས་པ་རྩོད་སྒྲོང་ལ། རང་བཞིན་སྒྲོང་བ་ཡིན་ན་ཀྱན་གྱིས་མདོན་སུམ་རྟོགས་
པར་ཐལ་བ། སྒྲོང་ཡང་མི་སྤང་ན་དེ་སུས་གྲུང་མི་རྟོགས་པས་གཏན་ཆོགས་
རོན་མེད་དུ་ཐལ་བ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་སོགས་མི་འགྲུབ་པས་
བསྒྲུབ་བྱ་དང་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་མི་སྤྲོད་པར་རྩོད་པ་གསུམ། དང་པོ་
ལ་རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་འོ་ན་དེ་ནི་རྟོགས་གྱུར་པས། །དེ་ཡི་

རང་བཞིན་མངོན་སུམ་ཕྱིར། །མི་མཁས་རྣམས་ཀྱང་དངོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་
པོ་འདི་འདྲ་ཅིས་མི་རྟོགས། །ཞེས་དཔེར་ན་བུམ་མེད་ཀྱི་ས་གཞི་མངོན་སུམ་
དམིགས་ན། གཞི་དེར་བུམ་པ་མེད་པ་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་འདོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་
ན། འོ་ན་ཆོས་ཅན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་གྱུར་
པས་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཁོ་རང་ལས་ལོགས་སུ་གྲུབ་མི་ཤེས་
པ་དེའང་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། ལྟ་བུ་དཀར་པོ་མ་ཡིན་པ་བྱིས་
པ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་གཏན་ཆོགས་སོགས་མི་ཤེས་པའི་མི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་འཇོ་ངོ་བོ་ཡིན་ལུགས་འདྲི་འདྲ་ཅིས་མི་
རྟོགས་ཏེ། མ་རྟོགས་ན་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། རང་བཞིན་
ཡིན་ན་མི་རྟོགས་པ་མི་སྤྲོད་དོ། །ཞེས་ཅོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལན་ནི། མ་ཡིན་ཐོག་མེད་རྒྱུད་ཕྱི་བར། །དངོས་པོར་སྟོང་བཏགས་
དབང་བྱས་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །མངོན་སུམ་རྟོགས་
པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་
ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དུས་
འདི་ཙམ་ནས་བྱུང་། འདི་ཡན་ཆད་མེད་ཅིས་པའི་མཐའ་མི་རྟོག་པའི་ཐོག་མ་
མེད་པའི་སྤྲོད་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྒྲིམ་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ། དངོས་པོ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པའི་དུག་གིས་སྒྲགས་ཤིང་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པའི་བག་

ཆགས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་ཞིང་ཕྱི་བར་གྱུར་པས་སྤང་དཀའ་བ་ཡོད་པས་ན་བུམ་
སོགས་མངོན་སུམ་མཐོང་ཡང་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ངེས་པར་
མི་རྣམས་ཏེ། ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་དངོས་པོར་སྟོང་བཏགས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་
པས་དབང་དུ་བྱས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དངོས་པོའི་
རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའང་དཔེར་
ན་འདྲ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པར་དམིགས་པས་སྟོང་བསྟན་པ་དག་
གིས་སྤང་ཅིག་མ་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་
དང་འགལ་བའི་མི་སྟོང་པ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གི་རྟོག་པས་བསྟན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་སྤང་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
བབྱུང་སྟེ། དངོས་པོར་ཞེན་པ་འདི་མེད་བཞིན་བབྱུང་བ་ཡིན་པས་འགལ་བ་
ལྟར་སྤང་བ་ལ་ཡ་མཚན་ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མངོན་སུམ་སྤང་བ་ཙམ་ལ་
ཞེན་པས་དེ་ཙམ་ངོ་མཚར་མི་ཆེ་སྟེ། འདི་ལྟར་བ་ལང་ཉིད་དང་། བུམ་པ་ཉིད་
དམ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིས་དབེན་པའི་བ་ལང་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་གསལ་པོར་
མཐོང་བ་ན། སེར་སྒྲིད་དང་གཟེགས་མ་སྟོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་གྱུར་པ་དག་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། མ་མཐོང་བའི་སྤྱི་ཉིད་
དེ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་རྟོག་པ་འདི་ནི་ཡ་མཚན་ཆེ་པོ། །

ཅོད་པ་གཉིས་པའི་ལན་ནི། དེ་ལ་སྟོང་བཏགས་གཅོད་བྱེད་པ། །ཤེས་པར་བྱེད་

པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས། རྗེས་སུ་དཔོགས་རྒྱུ་མཁས་ཤེས་པར་བྱེད། རྣམ་འབྱོར་
དབང་རྒྱུ་མཁས་མཛོན་སུམ་གསལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་
ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྒྲིལ་རྩོད་པ་ལུགས་ལ་འཕང་སྟེ། དེའང་དེ་ལྟར་ཚིག་ཀྱན་གྱི་
རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཡིན་ཀྱང་། རང་བཞིན་དེ་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཚིགས་སུ་ངེས་
པ་མེད་ན་དེ་རང་བཞིན་ཡིན་ཀྱང་རུང་ཅི་ཞིག་པན་ཏེ་སུས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མི་
སྤྲོད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་སྤྲོན་ཅི་ལོག་
ཏུ་སྒྲིབ་བཏགས་པ་གཙོ་བོ་དཔལ་ལྡན་པར་བྱེད་པ་དང་། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་
ཉིད་མ་ནོར་བར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་གཅིག་དང་དུ་བུལ་གོང་
དུ་ཇི་སྟངས་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཐོས་ནས་དེ་དག་གི་དོན་ཚུལ་བཞིན་བསམ་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྗེས་སུ་དཔོགས་པར་བྱེད་པའི་ཚིགས་སྟོར་བ་རྒྱུ་མཁས་ཀྱིས་
དངོས་པོའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་ལ། དེའི་
དོན་ལ་རབ་ཏུ་གོམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་པོ་རྒྱུ་མཁས་ཀྱིས་སྤྲོན་ཅི་མ་ལོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོན་ཀྱིས་ཚིགས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་པ་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་གསལ་པོར་གཟིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའང་འཛིན་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཉམ་པ་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ས་དང་
པོ། དེ་ནས་ཚིགས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གསལ་སྒྲུབ་ཇི་ཆེར་མཆོད་དེ། མཐར་གནས་
ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་རྟོགས་པར་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཚིགས་ཐམས་ཅད་མཉམ་ཉིད་དུ་རྒྱུ་མཁས་པར་འབྱེད་པའི་ཉིང་།

དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་རྣམ་རྟོག་གི་བྱི་མ་དང་
 བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས། བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་བ་སྟིང་པོ་
 མེད་པ་ཚུ་གིང་གི་སྟོང་པོ་ལྟར་ཐམས་ཅད་རི་ལྟར་སྟོང་བརྟགས་པའི་ས་བོན་ཡང་
 མི་སྟེ་བ་དེ་ལྟར་བྱགས་སུ་ཆུད་དེ། སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་འདུག་པའི་མདོ་ལས།
 རི་ལྟར་ཚུ་གིང་སྟོན་པའི་སྟོང་པོ་ལ། སྟིང་པོ་འདོད་མིས་རིམ་པར་བཞག་བྱས་
 གང་། བྱི་དང་ནང་ན་སྟིང་པོ་མེད་པ་ལྟར། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
 ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ཆེད་དུ་
 བརྟེན་པ་ལས་གང་། གང་ཞིག་ལྷ་དུ་སྐྱུ་ར་དག་ལ་མེ་ཏོག་ལྟར། སྟིང་པ་དག་
 ལ་སྟིང་པོ་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་པ། དགེ་སྟོང་དེ་ནི་ཕ་རོལ་མིན་པའི་ཕ་རོལ་
 སོང་། སྐྱུ་ལ་རྒྱས་པ་ཡི་བགས་པ་རྟིང་པ་བརྩེ་བ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 ལྷ་དུ་སྐྱུ་ར་ལ་མེ་ཏོག་ནམ་ཡིན་དུ་མི་སྟེ་བས་མེ་ཏོག་མེད་པའི་དུས་ན་ཡོད་ཀྱང་
 སྤ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱིར་མ་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་ཡིན་
 པ་ལྟར་སྟིང་པ་ལ་འདྲ་སྟིང་པོ་གཏན་ནས་མེད་པར་མཐོང་ན་ཕ་རོལ་མིན་པ་འམ་
 ཚུ་རོལ་འཁོར་པའི་འཛིན་རྟེན་འདིའི་ཕ་རོལ་མུང་འདས་ལ་སོན་ཏེ་འཁོར་བ་
 འདོར་ཞེས་སོ། དེ་ལྟར་གཞུང་གི་རྩོད་ལན་གྱི་ཤོ་ལོ་ཀ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་
 མེད་གོམས་པའི་དངོས་ཞེན་བསྟོག་དགའ་བ་དང་། དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་
 རིགས་པའི་དབྱུད་པ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། དེ་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་
 པ་སྟོང་རུས་ཀྱང་། མ་གོམས་ན་སྟོང་མི་རུས་པས་ནན་ཏན་ལ་སྟིང་པོར་གྱིས་

ཤིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒོ་བྱར་དུ་
ཆགས་པའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་ལ་སྒོ་ཞུགས་ནས་ཡིད་ལ་ལན་ཁ་ཡར་བྱས་པའང་འབྲལ་
དུ་སྒྲིང་དཀའ་ན་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་ཉོན་མོངས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། དེས་ན་
ཆོས་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་འཛིགས་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉོན་མོངས་ལ་སྒྲན་དུ་འགོ་
བ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་དགོས་པ་སྟོར་བ་སྟེ། དཔེར་ན། བཀྲེས་པ་སེལ་བའི་ཆེད་
དུ་ཁ་བས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྦྱར་ནས་མ་བོས་པར་སྟོག་གིར་གྱི་བ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ལ་རིགས་པའི་དབྱེད་པས་གོ་
བ་སྐྱམ་པོ་ཙམ་གྱིས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་པས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་
སྟོང་བ་ཐོན་པར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བགྱི་བར་འོས་པ་གཅིག་པུ་
ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམ་ལས། གལ་ཏེ་རིགས་བཅས་
མང་དུ་སྒྲས་ཀྱང་ནི། །བག་མེད་མི་དག་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་འགྱུར། །དཔེར་ན་
ལྷགས་རྗེས་གཞན་གྱི་ལྷགས་བགྱང་ལྟར། །དེ་དག་དགོ་སྒྲིང་སྐལ་པ་ཐོབ་མ་
ཡིན། །གལ་ཏེ་རིགས་བཅས་ཏུང་དུ་སྒྲ་བྱེད་ཀྱང་། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆོས་ལ་
སྒྱུད་པ་དག །འདོད་ཆགས་ཞེས་དགའི་ལྷག་སྒྲིང་བྱེད་པ། །དེ་དག་དགོ་སྒྲིང་སྐལ་
པ་ཐོབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་འདྲ་སྒྲིང་བྱེད་པ་སངས་རྒྱུས་
ཉིད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ལ་ཐབས་ཚུལ་དང་རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་མ་འབད་ན་
ཡང་དག་པའི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་རེས་པ་མི་སྟེ་བས་ཐོས་བསམ་
གྱི་ཤེས་རབ་ནགས་ལ་མེ་མཆེད་པ་ལྟ་བུ་བརྩོན་པའི་རྒྱུད་གིས་སྤར་ཞིང་དོས་

སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་ཁོ་ནས་སྒོ་འདོགས་པའི་ཆར་ཆིང་ལྷག་མེད་དུ་བསྐྱེད་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲན་སྒོམ་སུན་པའི་རུམ་དུ་གཉིད་ལ་མ་ཡུར་
ཞིང་། ཐོས་པ་ཁ་ཁྱེར་གྱི་རྒྱུད་གིས་གཡེངས་ཏེ་རང་གར་མ་འབྱམས་པར། ཐེག་
པ་མཆོག་གི་ཁང་བཟང་གི་ནང་དུ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་སྒྲིང་ཞིང་། ཡང་
དག་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉན་མཉེས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཞིང་དམ་པའི་
གྲོགས་བཟང་པོ་དུ་མས་མཉུན་བལྟས་ཏེ། ལྷག་པའི་ལྟ་ལ་བཟོད་མེད་ཀྱི་
གདུང་ལྷགས་དང་འགོ་བ་ཀུན་ལ་བརྩེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲིང་བ་ཆེར་འཕེལ་
བས། ལྷང་སྤྱད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་གཟིགས་མོ་ལ་རྩེན་པའི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་སྒྲིང་
བ་ཞིག་བྱུང་ན་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་འང་སྒྲིན་པ་ཡིན་པས།
དེ་ལྟ་བུའི་དམ་པ་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲོན་
ཞིང་འཇུག་པར་འཆལ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་རང་འགྲེལ་གྱི་མཇུག་ཚུམ་དུ།
བདག་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྒྱུད་ལྷངས་པས་བརྒྱལ་བའི་སུན་བསལ་ཞིང་། །
ཡང་དག་དམ་པ་རིག་ལ་ཡང་དག་རིག་དང་འགྲོགས་པ་དང་། །གཞན་གྱི་དོན་
ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་ཞིང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས། །གཙང་མ་བརྒྱར་
བརྟེན་ཅིང་གིན་ཏུ་བརྟན་པར་གྲུས་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལ་སྐབས་འདིར་བདག་མེད་གསལ་བར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་
དེ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། རོ་བོ། དབྱེ་བ། སྒྲ་དོན། ཚུད་སྒྲིང་བཞི་ལས། དང་
པོ་སྐབས་འདིའི་རྣལ་མཛོན་གྱི་རོ་བོ་ནི། ཡུལ་བདག་མེད་གསལ་བོར་སྤར་བ་

ཡིན་ལ། དེའང་སྒྱུར་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་པའི་རྟོག་བྲལ་འབྲུལ་
མེད་གི་ཤེས་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བྲལོ། །
གཉིས་པ་སྒྱུ་རིགས་ཅམ་དུ་དབྱེ་ན། ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གསུམ་གི་
མངོན་སུམ་གསུམ་མཐ། ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་གཉིས་སུ་
སྒྲེབ་པའི་ལྷ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རང་རྒྱལ་ནི། བསམ་གཏན་མཐའ་བརྟེན་གཅིག་
ལ་ཀུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སྒྲོབ་པ་ལོགས་སུ་མི་བརྩི་ལ། གྲུབ་
མཐའ་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེའང་ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་ཆེན་གང་
རུང་ལས་མི་འདའ་བས། འདིར་རང་རྒྱལ་ལ་མི་སྒྲོབ་པ་གཅིག་ཏུ་བརྩི་ལོ། །
དེ་ལྟར་ལའང་རྗེས་ཐོབ་སྣང་བཅས་གི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། མཉམ་
བཞག་སྣང་མེད་གི་དབྱེ་བས་བཅུར་འགྱུར་ལོ། །དེའང་སངས་རྒྱས་ལ་མཉམ་
རྗེས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་རི་རྩ་རི་སྟེང་གཟིགས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་སྒྲེབ་ལོ། །
དེ་ལ་སྣང་བཅས་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པས་མཐོང་བ་སྟེ། དག་བཙུམ་བསེ་རུ་
སྟོན་རྣམས་གིས། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གྲངས་མེད་མཐོང་། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྣང་མེད་ནི། ཉན་ཐོས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཅིག་
དང་། རང་རྒྱལ་གཟུགས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བདག་མེད་སྟེང་
གཉིས་དང་། ཐེག་ཆེན་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྫོགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
བག་ཆགས་ཀུན་སྒྲངས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །
གསུམ་པ་ངེས་པའི་ཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། བོད་སྐད་ལྟར། དོན་རྣལ་མ་ལ་

སྟོག་ནས་པའམ་འབྱོར་པ་ལ་བྱ་ཞིང་། མངོན་སུམ་ནི་གསལ་བར་སྣང་བ་ཅམ་
མོ། །རྒྱ་གར་གི་སྐད་ལ། མངོན་སུམ་གི་སྐད་དོད་པ་ཏི་དང་ཨཱ་མཆོམས་སྒྱུར་
བས་བྲ་ཏཱ་ཞེས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བྲ་ཏི་ནི་ཉེར་བསྒྱུར་ཏེ་སོ་སོ་སོགས་དོན་མང་
པོ་ལ་འཇུག་ ཨཱ་དབང་པོའི་སྐད་དོད་ཡིན་པས་དོན་དུ་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་
བརྟེན་པའམ། དབང་པོ་བརྟེན་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་ལ། དེའང་སྒྱུ་བཤད་འཇུག་
གི་ལུའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དཔེར་ན་མཆོ་སྒྲིམ་ཞེས་པའི་སྒྲ། མཆོ་ལས་སྒྲིམ་
པའི་བདུ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྐམ་ལས་སྒྲིམ་པའི་བདུ་ལ་འཇུག་
པ་ཁོ་ན། མཆོ་ལས་སྒྲིམ་པའི་སྟོག་ཆགས་ལ་བཤད་པ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི། འཇུག་
པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་བྲ་ཏཱ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་བཤད་ན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་
པ་ཡིན་ཀྱང་། འཇུག་རང་མཆོན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་སྟེ།
དེའང་དབང་ཡིད་གི་མངོན་སུམ་གཉིས་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད། རང་
རིག་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་
དུ་མེད། དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་ལ་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་འཇུག་པ་མེད་དོ། །
བཞི་པ་རྩོད་སྟོང་ལ་སྒྱུ་དང་བྲེ་བྲག་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱ་ལ་རྩོད་པ་དང་།
འབྲས་བུ་ལ་རྩོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་དང་བྲེད་པ་ལ་རྩོད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ། བྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་གོམས་ཀྱང་གསལ་སྣང་རབ་གི་མཐར་ཐུག་
པ་མི་སྤྱིད་དོ་ཞེན། བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གོམས་བྱེད་གི་ཐབས་དང་
མ་བྲལ་བར་བསྐྱོམ་པ་ཆོས་ཅན། ནམ་ཞིག་གསལ་བ་རབ་གི་མཐར་ཐུག་པ་

འབྱུང་བུང་སྟེ། རང་གི་རྟེན་བརྟན་ཅིང་གོམས་པ་རང་གིས་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་
པའི་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདོད་འཇིགས་གོམས་པའི་སྒོ་བཞིན་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རྟེན་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲ་མའི་རྣམ་པ་ཕྱི་མར་བགོས་ནས་
སྒྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་ཏེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མས་
ཕྱི་མ་ལ་ཕན་མི་གདགས་པ་ལྟ་བུ་མིན་པ་ལ་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱུང་འཇམ་སོགས་
རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྒྱེ་བ་སྒྲ་ཕྱི་མེད་པས་རྟེན་བརྟེན་པ་མི་འབྲུབ་སྒྲུམ་པའི་
ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་འགོག་ལ། རྟེན་བརྟན་ཕན་ཆད་གོམས་པ་རྩེ་གསལ་དུ་འགོ་
རྒྱུ་ཡོད་པ་འདོད་འཇིགས་གོམས་པའི་སྒོ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བསམ་གྲུབ་བོ། །

གཉིས་པ། གོམས་པ་ཡོད་དུ་རྒྱལ་གྲང་བདག་མེད་དེས་བྱེད་ལས་སྤྱིད་པ་ལ་
གཞོད་མི་རྣམས་སྒྲུམ་ན་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མེད་ན་རྣམ་
པ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་མི་སྤྱིད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཁོར་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་སྒྲུམ་ན།
གཞན་ཕྱི་རོལ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་དག་ན་རེ། ལས་དང་ལུས་དང་སེམས་གསུམ་ག་
ཆོགས་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས། གང་བུང་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་
མི་བསྐྱེད་དེ་རྒྱ་ལུང་མེད་པའི་ས་བོན་བཞིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་ལས་དང་ལུས་གཉིས་
པོ་འཇོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཀའ་བ་སྤྱོད་དོ་ཞེས་འཇོག་ཏེ། །དེ་ལ་ལས་སྤྱང་
མི་རྣམས་ཏེ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་སྤྱིད་མ་སྤྱངས་ན་དེ་སྤྱངས་གྲང་
སྤྱར་སྒྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བ་མ་བཅད་པའི་ཡལ་ག་བྲེགས་པ་ལྟར་ཅིང་མི་ཕན་
པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་སྤྱིད་སྤྱངས་ན་བུད་གིང་ཟད་པའི་མེ་ལྟར་དེ་རང་གིས་

འགགས་པ་ལས་འོགས་སུ་སྤང་མི་དགོས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ནི་སྤྱིད་པ་ཕྱོག་
པའི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་
ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གྲང་བྱུང་པར་དུ་འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྒྱེས་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ཕན་ཆད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་
སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཕྱོག་ན་དེ་ཀྱན་གྲང་མི་འབྱུང་བར་དངོས་
སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་འབྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལས་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་
རྩ་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་བཞིན། །སྤྱ་བཞིན་
རྩ་བཞིན་ལྟོན་གིང་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་གྱི་
རྩ་བ་འཇིག་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་ཀྱན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་རྩ་བ་དེ་སྤྱོད་རྣམས་སམ་སྒྲུམ་ན་རྣམས་ཏེ། དེ་སྤྱོད་བཏགས་པ་ཅུམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོ་འང་། བྱམས་པ་དང་མི་སྤྱག་པ་
སོགས་བདག་འཇོག་དང་མཚུངས་ལྟར་དུ་གནས་ཆོག་པས་འགལ་བ་མ་ཡིན་
ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་དེ་དང་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་འགལ་ཏེ་སྤྱང་
ལུན་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བདན་པས་བརྟུན་པ་སེལ་རྣམས་པས་ན་འཁོར་བའི་
རྩ་བ་གཅོད་པའི་ལམ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ས་བོན་
ལ་ཕྱོག་མ་མེད་གྲང་མེ་ལ་བསྐྱེགས་ན་ཕྱི་མཐའ་མཐོང་བ་ལྟར། འཁོར་བ་ཕྱོག་
མ་མེད་གྲང་། འཁོར་བར་སྤྱེ་བའི་གོགས་བདག་མེད་རྟོགས་ན་ཕྱི་མཐའ་འབྲུབ་
པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ལ་སྤྱོད་བ་དང་། རྟོགས་པ་ལ་རྩོད་པ་གཉིས་

ལས། དང་པོ། ལྷ་སྟེགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
པས་སྒྲོང་མི་རྣམས་པ་དང་། གལ་ཏེ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་ཀྱང་སོ་སྟེས་སྒྲོང་བའི་ཐབས་
མི་ཤེས་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཤེས་ནས་སྤངས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་ལྟར་སྤྲུང་འགྱུར་
བས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། དྲི་མ་སྤངས་པའི་རྣམས་གོལ་གཏན་དུ་བཞི་སྟོན་ཅེས་
ཟེར་རོ། གྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཀུན་རྟོག་སྟོ་བྱུང་བ་ཡིན་
ལ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དྲི་མ་སྒྲོང་བའི་
ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཅད་ནས་སྤངས་
པ་ལ་སྤྲུང་ལྟོག་པ་མེད་དེ་བྱུང་གིང་ཟད་པའི་མེ་དང་འབྲ་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅོད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་པ་
ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲོང་ཉིད་དང་སྒྲིང་རྩི་སོགས་ལ་སྒྲོ་རི་ལྟར་གོམས་ཀྱང་ཆད་མེད་
པར་གྱུར་ནས་དེའི་རང་དུ་འགྱུར་མི་སྟོན་དེ། མཆོངས་པ་རི་ལྟར་གོམས་ཀྱང་
མཐའ་མེད་དུ་མཆོངས་མི་རྣམས་པ་དང་། རྒྱ་རི་ལྟར་བསྐྱོལ་ཡང་མེད་རང་བཞིན་
དུ་འགྱུར་མི་སྟོན་པ་དང་། གསེར་རི་ལྟར་བཞུས་ཀྱང་རྒྱུན་མེད་བྲལ་ན་སྤྲུང་
འབྱུགས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་ཟེར། དཔེ་དེ་རྣམས་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། མཆོངས་
གོམས་པ་ཐད་ཀའི་འབད་པར་ལྟོས་པས་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་དུ་འཕེལ་མི་རྣམས་
གིང་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཐུག་བཅས་སུ་གནས་པ་དང་། སེམས་ནི་བརྩེ་སོགས་ཀྱི་
ངོ་བོར་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་དུ་གོམས་པས་འཕེལ་བ་ཡོད་པ་ས་བོན་ལས་ས་བོན་
བཞིན་ཡིན་ཅིང་སྒྲོའི་རང་བཞིན་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་བསྐྱོལ་བ་སྤྲུ་མ་

བསྐྱམས་ནས་རྟོན་བརྟོན་པ་མིན་ཡང་སེམས་སྤྲུ་མའི་རྣམས་པས་ཕྱི་མ་བྱུང་པར་
དུ་འཕེལ་ཞིང་དེའི་རང་དུ་འགྱུར་བ་བྱུང་གིང་མེད་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་སྤྲུང་སྤྲུང་ལྟོག་པའི་རྒྱ་གསེར་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་
ནའང་། སེམས་དྲི་མར་སྤྲུང་ལྟོག་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་སྟེ། གཉིན་
པོས་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་གིང་བསྟེགས་པ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཐར་ཐུག་
པ་རྣམས་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅོད་པ་ལ། རྒྱ་ལ་ཅོད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་ཅོད་
པ་གཉིས། དང་པོ། ཕྱི་རོལ་པ་དག་ན་རེ། རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གསར་དུ་
བསྐྱུབ་པར་མི་རྣམས་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བསམ་གཏན་དང་སྒྲིང་རྩི་
ལ་སོགས་པའི་ཐབས་དང་། ཤེས་རབ་དམིགས་པ་མེད་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་
རྒྱ་རྒྱེན་དུ་གྱུར་པས་མཁྱེན་པ་གཉིས་འགྲུབ་པ་སྟེ། ཐབས་སྒྲིང་རྩི་ཆེན་པོ་
གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱས། ཤེས་རབ་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱེན་བྱས་ནས་རི་སྟེང་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་
སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱས་གིང་། ཐབས་སྒྲིང་རྩི་ཆེན་
པོས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་བྱས་ནས་རི་སྟེང་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་ལ།
གང་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་རི་སྟེང་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་
ཡིན་ལ་དེའི་ངོ་བོ་ནི་མཆོངས་པའོ། རྟེན་དང་འགལ་བ་ཆོས་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་

པའི་ཤེས་རབ་བརྟན་དུ་ཡོད་པ་སོགས་གོང་གི་སྐབས་ལྟར་དབྱད་པས་རྣམ་
མཁེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་གྲུབ་ཅིང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མི་འབྲུལ་
བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྒྲིམ་བུར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་
འགྲུབ་སྟེ། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་
སྟོབ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་མི་སྲིད་དེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་
མཐའ་མེད་པ་ཡིན་པས་མཐའ་མེད་པ་ཤེས་ན་མཐའ་རྟེན་པར་འགྱུར་བས་
དེའང་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། མཐའ་མེད་པ་ལ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་མི་སྲིད་དེ་ནམ་
མཁའ་ཚད་ལ་གཞལ་བས་ཤེས་མི་རྣམས་པ་བཞིན་ནོ་ཟེར། དེ་ལ་མཐའ་མེད་
པ་ལ་མཐའ་འདྲིའོ་ཞེས་ཚད་གཟུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཞིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་
མཁའ་ཀུན་ལ་བྱུང་ཅིས་པའང་མཐའ་མེད་ལ་བྱུང་པ་སྲིད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་རོ་མཉམ་དུ་མཁེན་པ་ཡིན་གྱི། མཁེན་ཚུལ་མཐའ་
དག་ཚུར་མཐོང་གི་ར་བ་ལས་བརྒལ་བ་ཡིན་ལ། མི་རྟོག་བཞིན་དུ་མཁེན་པ་
དང་། དུས་གསུམ་མཁེན་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་སྟེ་བའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་གཞན་དུ་བཤད་
དོ། །འདྲིར་ཚུར་མཐོང་གིས་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་ཡིན་པ་ཙམ་སྒྲུབ་ན། གང་
ཟག་གང་གིས་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་ལམ་བཤེད་བཞིའི་འཇུག་ལྡོག་མ་
ནོར་བར་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟོན་ཀུན་ཚོགས་དང་
མི་ཀུན་ཚོགས་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་དགོས་མེད་ཀྱི་སྲིན་བུའི་གངས་ལ་

སོགས་པ་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་ཉེར་མཐོ་ཅིང་མེད་པས་སྟོན་པས་
མཁེན་དུ་ཟིན་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་ཀུན་བརྟན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། བརྟན་ཀྱང་
དེ་སྟེད་གཟུངས་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལམ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་
གྲུབ་པ་འདི་འདྲ་སྟོན་པ་དེ་ནི་སྒྲིམ་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་མཁེན་པའི་སྟོན་པ་
ཡིན་པར་བདག་ཅག་གིས་ཁས་ལེན་ལ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་དཔགས་ན། གཞན་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཁེན་པར་ངེས་ཏེ། གང་ཟབ་ཅིང་སྤྱོད་པའི་དོན་མཐར་
ཐུག་པ་མཁེན་པ་དེས་རགས་པ་རྟོགས་རྣམས་པར་གདོན་མི་ཟ་སྟེ། རིང་བའི་
རྒྱལ་ཕྱ་མོ་མཐོང་བའི་མིག་གིས་ཉེ་བའི་བུམ་པ་མཐོང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁེན་པའི་ལམ་དང་འབྲས་
བུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་བཞིན་ཅུང་ཟད་བཀོད་པ་ཡིན་
ལ། སྦྱར་སྟོགས་སྒྲ་མུ་སྟེགས་སོགས་འགོག་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་སྦྱར་བལྟས་ཀྱི་
ཤག་བཀྱེ་བའི་ཆེད་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། མུ་སྟེགས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་ཞེ་
འདོད་འདི་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་ངན་པ། རང་ལའང་ཚུལ་དེ་དང་
མཚུངས་པར་གནས་པ་དེ་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་དྲི་
མ་མེད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་ཀུན་རྟོག་ངན་པ་རྣམས་སུན་ཕུང་ན།
སྒྲོ་ནོར་ལྡན་པས་ལྷགས་གཞན་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་
དོན་བཞིན། རང་གི་ལམ་དང་སྟོན་པ་ལ་མི་འཕྲོག་པའི་ཡིད་ཆེས་སྟེ་བ་ཡིན་

པས་བསམ་པར་བྱ་བ་གལ་པོ་ཆེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མདོར་ན་སྤྱི་བའི་རྩ་བ་
གཅོད་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་ནི་བདེན་གཉིས་
དཔྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་དེའང་སྤྱངས་པ་སོགས་ལ་
ལྟོས་མེད་དུ་གཞུགས་ལས་བསམ་པ་འཇམ། ས་རུམ་ནས་འཐོན་པ་ལྟར་འབྱུང་བ་
མི་སྤྱི་བའི་པས་འདི་ལྟར་ལམ་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་པ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པས། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བའི་རིགས་པ་དེ་དག་གི་ཚུལ་གྱིས་ལེགས་པར་བརྟགས་
པའི་རྗེས་དཔགས་ཆད་མ་ལས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པར་ངེས་སྟེན་པའི་
ངེས་ཤེས་སྒྲུབ་ཡིན་ལ། ངེས་ཤེས་དེ་དང་དངོས་པོ་ལ་སྤྱི་བའི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པའི་
སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་སྒྲུབ་མུན་ལྟར་འགལ་བ་ཡིན་པས་ངེས་ཤེས་དེས་སྒྲུབ་བྱ་
སྒྲོ་འདོགས་རྣམས་གཅོད་པ་ཡིན་ལ། ངེས་ཤེས་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོམ་ནི་དམུས་
ལོང་གིས་གཟུགས་གཞལ་བ་ལྟར་དོན་ལ་མི་གནས་པས་སྒྲོམ་པ་ངེས་ཤེས་
དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་སྤྱགས་བཅུ་ཀུན་ན་གནས་པ་ལ་དུས་ཀུན་
ཏུ་ཐལ་མོ་སྒྱར་ཏེ་ཁུ་ཞིང་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅས་
སྒྲོན་ལམ་དུ་འང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་པའི་ཤེས་པ་དང་བྲལ་ན་ཡང་དག་པའི་
དོན་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་། རིགས་པ་ཆད་མ་དང་བྲལ་ན་ངེས་པ་མི་སྒྲུབ་པ་འདི་
ཁོ་ན་ལམ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་བའི་གཞལ་པའི་མན་ངག་གོ། །ངེས་ན་
ཐེ་ཆོམ་ཆད་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འབྲས་བུ། གདིང་དང་ལྡན་པ་བསྒྲུམས་པའི་

འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ལ། འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་མེད་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ནི་གཟུགས་
བརྟན་ཙམ་མོ། །ཞར་བྱུང་དུ་ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ལ་དབྱེད་པ་ཅུང་ཟད་དམ་
པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་བཞིན་འབྲི་ན། འདི་ལྟར་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་དངོས་
པོ་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་རྟོག་གི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ལུལ་
མི་གཅིག་ན་བསམ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་ནང་གི་སྒྲུབ་མུན་བཞིན།
གཅིག་ན་ནི་ལུལ་དེ་བྲུབ་བམ་མ་བྲུབ། ལུལ་དེ་བྲུབ་ན་ནི་བསམ་བྱ་མ་འབྲུལ་
བར་ཐལ། ལུལ་བདེན་པའི་སྤྱི་བའི་ཆད་མ་བཞིན། མ་བྲུབ་ན་སེལ་བྱེད་ཆད་
མར་མི་འབྱུར་ཏེ་གཞལ་བྱ་མེད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཞིན་ནོ་ཞེས་དང་། གཞན་
ཡང་། ལུལ་གཅིག་ན་ལུལ་དེ་བདེན་ནམ་བརྟུན། བདེན་ན་སྒྲོ་འདོགས་བདེན་
ལ། བརྟུན་ན་ཆད་མ་བརྟུན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། དངོས་དངོས་མེད་ཀྱི་བྱེད་པར་
དུ་མ་བྲལ་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲོས་བཟུང་བའི་བུམ་པ་ཙམ་ཞིག་ལུལ་གཞལ་
བྱ་ཡིན་པས་ཞེན་ལུལ་གཅིག་པས་བསམ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་
མེད་ལ། ཞེན་སྒྲངས་ཐ་དད་དེ་སོ་སོར་ཡོད་པས་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་དུ་འཛོག་
པ་འཐད་དོ། །དེས་ན་ངེས་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཀྱི་བདེན་བརྟུན་ཀྱང་ཞེན་སྒྲངས་
དོན་ལ་མཐུན་མི་མཐུན་གྱིས་འཛོག་གི་ལུལ་རང་དབང་བ་གཅིག་ཏུ་མི་གཟུང་
ངོ་། །དེ་ལ་མི་གཉིས་ཀྱི་ཉན་ཤེས་ལ་དུང་གི་སྒྲུབ་ཀུན་པར་བྱ། གཅིག་གིས་
རྟག་གཅིག་གིས་མི་རྟག་སྟུམ་ན། གཉིས་ཀ་རང་གིས་བཟུང་བའི་ཞེན་པའི་
འཛོན་སྒྲངས་དང་། ལུལ་དུང་སྒྲུབ་བརྟགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ཏེ་བཟུང་བ་

ཡིན་པས་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་ཡུལ་གཅིག་ཐ་དད་བརྟགས་པའི་སྒྲིན་མེད་
པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལེགས་པར་རྟོགས་ན་ཚད་མའི་གནད་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་
འགྲོལ་ལོ། །ཡང་ངེས་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་སྒྲའི་ངོ་བོར་གཅིག་གམ་མི་གཅིག་
གཅིག་ན་རལ་གྱིས་རང་མི་གཙོད་པ་ལྟར་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ།
ཐ་དད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་
མ་བསལ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེན། སྒྲའི་རྒྱན་
ཅོམ་དུ་གཅིག་པས་རྒྱུད་ཐ་དད་ལྟར་མི་འགྱུར་ལ། རྣམ་པ་ཐ་དད་པས་རང་ལ་
རང་གིས་བྱ་བ་ལྟར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་གམ་མི་
གཅིག་དུས་གཅིག་ནི་མི་སྤྲོད་དེ་སྤང་གཉེན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཡོད་
པར་ཐལ་བས་གཞོད་ལ། མི་གཅིག་ན་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ།
ཉི་ཟེར་དང་མཚན་མོའི་ཐུན་པ་བཞིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་དུས་མི་གཅིག་
པས་སྤང་མི་སྤྲོད་ཀྱང་། སྒྲའི་རྒྱན་གཅིག་ལ་དང་པོ་སྒྲོ་འདོགས་སྒྲེས། བྱིས་
ངེས་ཤེས་སྒྲེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རྒྱན་སྒྲེ་མ་ལུས་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་
ཞེས་ཐ་སྟོད་བཏགས་པ་སྟེ། སྒྲའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤང་གཉེན་ཐམས་ཅད་དེ་
དང་འདྲ་སྟེ། འདས་པ་འགགས་ཟིན་པ་དང་། ད་ལྟ་བྱུང་ཟིན་པས་དེ་ལ་གཞོད་
པ་བྱར་མི་རུང་ལ། མ་འོངས་པ་མ་སྒྲེས་པ་ལ་འང་གཞོད་པ་བྱར་མེད་པས་དོན་
དུ་སྤྲད་ཅིག་མ་ལ་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྤང་བྱའི་རྒྱན་མ་འོངས་
པ་འཕྲོ་མཐུད་དུ་སྒྲེ་བའི་གོགས་བྱས་སོང་བ་ལ་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་བཏགས་

པའོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྤང་གཉེན་ལྟར་ཅིག་དུ་བསྐལ་པ་གངས་མེད་དུ་མར་
འགྲོགས་པ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྒྲིབ་
པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཡུན་རིང་དུ་འགྲོགས་པའི་བྱིར་ཟེར་ཡང་། མིང་ཅོམ་
ལ་བསམས་ན་མ་གཏོགས་དོན་དུ་ལྟར་ཅིག་གནས་ན། དེས་དེ་བསལ་ག་ལ་
ལུས་ཏེ། དེས་ན་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་དང་སྤང་
བྱའི་འགྲོགས་པ་མེད་ལ། གཟུང་འཛིན་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་སྤང་མོ་ནི་
འཕགས་པ་སྒྲིབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞན་གྱི་སྤང་བྱ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། རོར་ཉིང་གི་སྤང་
བྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས། ཡུལ་དང་ངོ་བོ་དུས་
གསུམ་ལ་བརྟགས་པ་འདི་འདྲ་དོགས་སྒྲོང་ལེགས་པོ་ཡིན་པས། རྗེས་སུ་
དཔོགས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད། ཅིས་པའི་མཐའ་དབྱེད་དུ་བཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཚུད་པ་གསུམ་པའི་ལན་ལ། ལན་དངོས་དང་། དེ་ལྟ་མིན་ན་མི་འཐད་པར་
བརྟན་པའོ། །དང་པོ། གཞུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་ཅན་སྤངས་
ནས་མཁས་པ་དང་། བྱུང་མེད་བྱིས་པའི་བར་དག་ལ། གྲགས་པར་གྱུར་
པའི་དངོས་རྣམས་ལ། བསྐྱབ་དང་སྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་འདི། །མ་ལུས་ཡང་
དག་འཇུག་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་སྤངས་ནས་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་
བྱ་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་སྐྱབ་པ་གཏན་ཆོགས་སྒྲོར་བའང་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱབ་པ་གཏན་ཆོགས་

མི་བརྗོད་དོ་སྙམ་ན། དམ་བཅས་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །
གཏན་ཚིགས་བརྗོད་ན་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དེ་འདྲ་བའི་
ཚུང་པ་འདི་ནི་གྱིན་སྟེ། འདི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་ཚེས་ཅན་དུ་བཞག་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི། གྲུབ་མཐའི་གཞུང་གིས་བཞག་པ་འཕམ་བསྐྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་གྱི་ཚེས་
ཅན་སྤངས་ནས་ཉེ་དེ་ཤེས་འདོད་དུ་མ་བཟུང་བར། མ་ལས་པ་དྲང་མི་མ་ལས་
པ་ཐ་མལ་གྱི་བྱད་མེད་དང་བྱིས་པའི་བརྟ་དག་ལ། མཐུན་པར་སྤང་ཞིང་ཡོངས་
སུ་གྲགས་པར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ལ། བསྐྱབ་
བྱ་དྲང་དེ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི། མ་ལུས་
པ་གཞོད་མེད་ཡང་དག་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཞུང་གི་
འདོད་པ་མི་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚེས་ཅན་ཚུང་གཞིར་བཟུང་ན་ཐུན་མོང་
མཐུན་སྤང་གི་ཚེས་ཅན་མི་འགྲུབ་པས་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ཚེས་ཅན་གཞི་
མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་པའི་ཚེས་གཉིས་ལྟན་
གྱི་དཔེ་ཡང་མི་སྲིད་པས་རྟགས་ཐམས་ཅད་ལྷུང་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
གཞུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་ལས་ལེན་མཐུན་པར་གྱུར་ན་ནི་ཅི་ཞིག་ཚུང་
དེ་ཚུང་པ་འདྲ་མེད་དོ། །མཐུན་བཞིན་དུ་འདྲ་ཚུང་ན་ནི་རང་གི་བྱོགས་ལ་མི་
ལྟ་བར་སུན་ཅི་བྱིན་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་བསྐྱོག་ན་མི་འཐད་པ།
དེ་ལྟ་མིན་ན་གཞི་མ་གྲུབ། །ལ་སྟགས་ལན་ནི་རི་སྐད་གདབ། །རི་སྐད་བཤད་

པ་འདོད་པ་མི་མཐུན་པ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལྟ་བུས་བྱད་པར་དུ་མ་
བྱས་པར་སྤང་ཙམ་གྱི་ཤེས་འདོད་ལ་ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་དེ་ལྟ་མིན་ན་བྱིད་
གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་གཞི་མ་གྲུབ་པ་དང་། དཔེ་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་པ་ལ་སྟགས་
པའི་ལན་ནི་རི་སྐད་གདབ་སྟེ་གདབ་པར་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་
པས་པ་རོལ་པོའི་ངོར། སྐྱེས་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཞེའམ། ལ་ལ་ཚེས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་
བུ་ལ། པ་རོལ་ལྟ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཚེས་ཅན་བྱེ་བྲག་པ་བཟུང་
ན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལ་དང་། བམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱ་གཟུང་དགོས་ན།
དེ་མི་སྲིད་པས་ཚེས་ཅན་གཞི་མི་འགྲུབ་ལ། དེ་མ་གྲུབ་པའི་དེ་ལ་བརྟན་པའི་
རྟགས་ཀྱང་མི་སྲིད་དེ་རི་བོང་རྩའི་གཉེར་མ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཚེས་ཅན་དང་
མཐུན་པའི་བྱོགས་སུ་སྦྱར་བའི་དཔེ་ཡང་མི་སྲིད་པས་མཐར་ཐུག་སུ་དཔགས་
པར་བྱ་བ་ཚེས་ཅན་དང་། རྟེན་སུ་དཔགས་པའི་རྟེན་ནམ་སྐྱབ་བྱེད་གཏན་
ཚིགས་ཐམས་ཅད་མི་འགྲུབ་པོ། །དེས་ན་ཐུན་མོང་མཐུན་སྤང་གི་དངོས་པོ་
ཙམ་དང་། དེ་ལ་འང་འཛིན་སྤངས་ཞིབ་ཏུ་བྱེད་ནས་ཐ་སྙད་བསྐྱབ་པའི་ཚེ་ན།
གོང་གི་ངེས་ཤེས་དང་སྟོང་འདོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རི་སྐད་དབྱེད་པ་ལྟར་བྱས་ན་
རིགས་པའི་མཐིང་ལོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཚུང་སྟོང་ལ། སྐྱབ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་རྣམ་གཞག་སྦྱིར་
འཐད་པ། ཚེས་བྱིའི་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ཚུལ་བྱེ་བྲག་

ཏུ་བཤད་པ། དེ་ལྟར་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བར་བསྐྱེད་པ་ལས་མཐུག་བསྐྱེད་པ་
གསུམ། དང་པོ། བདག་ནི་སྣང་བའི་རང་ཅན་གྱི། །དངོས་པོ་དགག་པར་མི་
བྱེད་དེ། །དེ་ལྟར་ལས་ལྟུང་བ་དང་། །བསྐྱེད་བྱ་གཞག་པ་ལུགས་པ་མེད། །
ཅེས་གསུངས་ཏེ། བདག་ནི་མཁས་ནས་བྱིས་པའི་བར་གྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་
ཐུན་མོང་དུ་མིག་དང་རྣ་བ་སོགས་ལ་སྣང་བའི་རྟེན་ལྟུང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཙམ་འདི་ནི་དགག་པར་མི་བྱེད་དེ། །འདི་ལ་ཤེས་
རབ་དང་ཡེ་ཤེས་གྱིས་དབྱེད་ན་ཆུ་ཤིང་གི་སྟོང་པོ་བཞིན་དུ་སྟོང་པོ་བག་ཙམ་
ཡང་མི་སྣང་བས་དོན་དམ་པར་བྱུང་བར་མི་འདོད་དོ། །སྣང་བའི་དོན་མ་
བཀག་པ་དེ་ལྟར་བས་རྣ་དངོས་པོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོང་འདོགས་པ་སེལ་ཞིང་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་རྩེས་སུ་དཔོགས་པ་གཏན་ཚིགས་དྲུང་། གཏན་
ཚིགས་དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའམ་རྩེས་སུ་དཔོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
གཞག་པ་ལ། རྣམ་གཞག་ལུགས་ཤིང་རྟོག་པར་བྱུང་བའི་སྟོན་གྱི་ཆ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བོ། །
འདིའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲ་ནི་ཤུགས་གྱིས་གསལ་བས་སྟོས་མི་དགོས་
ཏེ། རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པས་སྣང་བ་འདི་འང་འགོག་པའི་དོན་དུ་གོ་ནས་དེ་
ལྟར་ན་སྐྱབ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་སྟམ་དུ་སེམས་
པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིའི་སྐབས་དང་སྦྱིར་དབུ་མ་ཐམས་ཅད་
མཚུངས་པར་སྣང་བ་མི་འགོག་ཅེས་པའི་དུས་སུ་རང་བཞིན་སྟོང་པས་མ་བྱུང་།

པའི་སྣང་བ་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་ལྟར་བོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུ་ཟླ་ཉིད་
སྣང་བཞིན་པ་དེ་སྟོང་གི་སྣང་བ་དེ་བཞག་ནས་ལོགས་སུ་སྟོང་རྒྱ་ཞིག་མེད་
པ་བཞིན་དུ། སྟོང་ཡང་དེས་སྣང་ཙམ་ཡང་མེད་མི་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་སྣང་
བའང་མེད་ན་དེའི་སྟོང་བའང་མེད་པས། སྟོང་བ་དང་སྣང་བ་གཉིས་པོ་ཕན་
ཚུན་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་མི་སྟོང་ལ། གཅིག་ཡོད་ན་གཅིག་ཡོད་པས་བྱུང་
ཅིང་། ཡོད་ཚུལ་ཡང་སྟངས་བྱུང་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་སྟོང་ཡོད་པའམ།
གཅིག་བསལ་རྩེས་གཅིག་འོང་བ་ལྟར་འཛིན་མིན་པར་སྟོང་པ་ལ་སྣང་
བས་བྱུང་། སྣང་བ་ལ་སྟོང་པས་བྱུང་། དེ་གཉིས་ནམ་ཡང་འདྲ་འབྲལ་མི་ཤེས་
པའི་ཡིན་ལུགས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གིས་བཀག་ཀྱང་ཡིད་ཕྱིར་
མི་ཕྱོག་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་དབྱེད་པ་གཏིང་
སྟེབས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་མདོ་སྐྱེད་གང་གི་ལམ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་ཀྱང་སྟོག་
ཅ་ཚུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྐབས་འདིར་སྣང་བ་མི་འགོག་ཅེས་པ་མཐུན་
སྣང་ཆོས་ཅན་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་ཞིག་གི་དོན་དུ་བསྟན་ཀྱང་གནད་བསྐྱངས་ཏེ་
ཅི་ཕྱིར་སྣང་བ་མི་འགོག་སྟམ་ན་ཅོད་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ནི་མིན་
གྱི། རང་གི་བྱུང་བའི་མཐའ་དང་མི་འགལ་བར་སྣང་བ་མི་འགོག་ཅེས་གོ་བའི་
ལུ་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱའི་ཚུལ་རྟོགས་ན་ཐ་སྟོང་དུ་འང་ཁས་
ལེན་གོ་ན་ཏུ་བདེ་སྟེ། བྱུང་མཐའ་སྟོང་ཆོགས་པའི་འཛིན་པ་སྟུག་པོ་ལ་མ་བརྟེན་
པས་འཛིན་རྟེན་གྲགས་པའི་ཆད་མ་གཞོད་མེད་དུ་འཇུག་སྟེ། རི་རྒྱུད་དུ།

འཛིན་པ་སྟག་ལ་མི་བརྟེན་ན། །ཐ་སྟོད་རབ་ཏུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཐ་སྟོད་
རྣམས་ལ་མཁས་གྱུར་ན། །བརྟེན་བཅས་དོན་ལ་སྒྲུངས་པ་མེད། །ཅེས་བཤད་
པ་བཞིན་ནོ། །དེའང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དོན་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དག་
གིས་དབུ་མའི་གནད་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། ལས་དང་པོ་བས་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་
གྱིས་བརྟགས་ཆོ་བུམ་སོགས་མི་རྟོག་པའི་དོན་ལ་བསམས་ན། མ་དབྱེད་པའི་
ངོར་ཡོད་པ་འདི་ཡི། དབྱེད་ན་མེད་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་སོ་སྟུམ་པའི་སྣང་
སྟོང་ངེས་འཛིན་གི་ཚུལ་དུ་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་འཆར་ཞིང་། དེའི་ཆོ་དེའི་མེད་
པ་ཉིད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་འཇམ། ཡེ་ནས་སྟོང་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ་
བསམས་པས་ཆུ་ཟླ་ལྟར་སྣང་བཞིན་སྟོང་ལ་སྟོང་བཞིན་སྣང་བའི་ངེས་པ་བྱུང་
པར་ཅན་སྟེ་སྟེ། དེའི་ཆོ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་འགལ་མེད་དུ་གར་
བའཇམ། ཟུང་འཇུག་ཏུ་གོ་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དུས་དེ་གཉིས་ཆོག་གིས་བརྟོད་
ཚུལ་ལ་ཐ་དད་ཡོད་ཀྱང་། ངོ་བོ་ལ་ཐ་དད་ཅུང་ཟད་མེད་པར་དབྱེར་མེད་པའི་
ཚུལ་ལ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པས། དགག་གཞི་སྣང་བ་དང་། དགག་བྱ་བཅད་
པ་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་རང་སར་ཞིག་སྟེ། དགག་སྦྱབ་བསལ་གཞག་
མེད་པར་སོར་གཞག་ཏུ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་སྟོན་བྲལ་གྱི་རྣམ་པར་འཆར་ཞིང་། དེ་
འབྲའི་སྟོན་བྲལ་ལ་གོམས་པས་ཆོས་ཅན་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཉིད་སོ་སོ་བ་ལྟ་
བུའི་བློ་རིས་ཆད་གྱི་དམིགས་པའི་སྟོན་ཡུལ་དག་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་ངེས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་སྟེ་བས་མཐར་ཕྱིན་ཏོ། །དེ་

ལྟར་སྟོང་པ་དང་། ཟུང་འཇུག་དང་། སྟོན་བྲལ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དབུ་
མའི་འཆར་རིམ་བཞི་པོ་དེ་དག་སྔ་མ་སྔ་མ་རིམ་བཞིན་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
བྱི་མ་བྱི་མའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་སྟེ་བ་ཉིད་དེ། འདི་དག་ནི་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་
མན་ངག་གི་གནད་དམ་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་དམ་བཅའ་མདོར་བསྟན། རིགས་པས་རྒྱས་པར་སྦྱབ་པ་གཉིས།
དང་པོ། དེ་བྱིར་ཐོག་མེད་སྤྱད་རྒྱད་ནས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་རྟོག་སོགས་
གྱི། །རིགས་དང་མཐུན་པའི་ས་བོན་ཉིད། །རྗེས་སུ་དཔགས་པར་བྱ་བ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་རི་སྐད་བརྟོད་པ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་མི་སྤྱད་ཀྱང་། སྤྱད་པའི་སྣང་བ་སྟོང་ཆོགས་འགོག་
མེད་དུ་བཀྲ་བ་དེ་ཡི་བྱིར་ན། ཐོག་མ་མེད་པའི་སྤྱད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ནས་
ཀྱང་། དངོས་དྲང་དངོས་མེད་བདག་དང་གཞན་དུ་རྟོག་པ་སོགས་རང་ཉིད་
གྱི་རིགས་དྲང་མཐུན་པའི་ས་བོན་ཉིད་ཡོད་པར་གཏན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
རྗེས་སུ་དཔགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །འདི་ལ་སྤེབ་སྦྱོར་གོ་བདེ་བར་
བསྟེན་པས་ན། དངོས་དངོས་མེད་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ནམ་མཁའ་སོགས་སྣང་རྟོག་
སྟོང་ཆོགས་པ་འདི་དག་སྣང་བའི་རྒྱ། རང་རང་གི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་རྟོག་
པའི་ས་བོན་ནམ་བག་ཆགས་ཐོག་མ་མེད་པའི་རྒྱུ་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཞུགས་
པ་ཞིག་ཡོད་པར་རིགས་པས་དཔག་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའང་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནའང་དངོས་

དང་དངོས་མེད་གྱི་འདུ་ཤེས་སྒྲོས་པ་སྣ་ཚོགས་པས་སྒྲོ་གྲོས་མི་དགར་བ་རྣམས་
གྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བསྐྱད་དེ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྒྲུང་བ་པ་མཐའ་མེད་པ་འདི་
ལ། རྒྱུ་མེད་པ་མི་སྲིད་པས་རྒྱུ་ཡོད་དགོས་ལ། རང་རང་གི་རིགས་མཐུན་གྱི་
ས་བོན་པོར་ནས་རྒྱ་གཞན་རིགས་པས་མི་འགྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་རིགས་མཐུན་
གྱི་ས་བོན་ཅམ་སྒྲུང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་འདིའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་གྲུབ། ཅེས་སོ། །གཉིས་
པ་དེ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ལ། མི་འཐད་པ་དགག་འཐད་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་
པོ། འདི་ནི་དངོས་པོའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས། །འབྱུང་བ་མ་ཡིན་དེ་མེད་ཕྱིར། །
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ། །རྒྱ་ཆེར་རབ་ཏུ་བཀག་པ་ཡིན། །རིམ་གྱིས་
འབྱུང་ཕྱིར་སྒྲོ་བྱར་མིན། །རྟག་འབྱུང་མ་ཡིན་རྟག་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སྒྲུང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་ལ་རིགས་མཐུན་གྱི་ས་བོན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་གཞན་ཅིའི་
ཕྱིར་མེད་སྟམ་ན། དེ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གལ་ཏེ་བུམ་པ་སོགས་དངོས་
པོ་རྣམས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་དེ་དང་དེར་རྟོག་པ་འབྱུང་དུ་
རྒྱུ་ནའང་། བུམ་སོགས་རྟོག་པའམ་སྒྲུང་བ་འདི་ནི་སེམས་ལ་སྒྲུང་ཅམ་ལས་
ལོགས་སུ་ཐ་དད་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟམ་ན། གོང་དུ་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་རིགས་
པས་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་དག་རྒྱ་ཆེར་རབ་ཏུ་བཀག་
ཟེན་པ་ཡིན་པས་ན་རྟགས་ཅི་ཕྱིར་མི་འགྲུབ་སྟེ་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་
རྣམས་རང་དོར་སྒྲུང་ཅམ་འདི་ལས་རང་དབང་གིས་མ་གྲུབ་པས་ཡང་དག་པར་

ན་དེ་དག་གིས་བཞག་པའི་སྒྲུང་བའང་མི་སྲིད་དེ་རྒྱ་མེད་པའི་འབྱུང་བ་ཞིན་ནོ། །
འོ་ན་དངོས་པོ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་མེད་དུ་སྒྲུང་བའམ། དངོས་པོ་རང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་
རྒྱ་གཞན་ཞིག་གིས་དེར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུང་བ་འདི་དག་
ནི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་མེད་པར་སྒྲོ་བྱར་རང་གར་བྱུང་བའང་མིན་
ཏེ། རྒྱ་མེད་སྒྲོ་བྱར་དུ་འབྱུང་ན་རེས་འགའ་འབྱུང་བའམ། རིམ་གྱིས་འབྱུང་
བ་མི་འཐད་དེ། རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ། རྟག་ཏུ་མེད་པར་འབྱུང་དགོས་པ་གོང་
དུ་རི་རྒྱུད་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བུམ་སོགས་སྒྲུང་བ་ལ་རྒྱ་
གཞན་དབང་ལྷན་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པའམ། བདག་དང་ཤེས་པ་སོགས་རྟག་
པ་ལས་སྒྲེ་ན་ཅི་འགལ་སྟམ་ན་འགལ་ཏེ། སྒྲུང་རྟོག་འདི་དག་རྒྱུད་ཅིག་གིས་
སྒྲེ་འགག་ཅན་ཡིན་གྱི། མི་འགག་མི་འགྲུར་བར་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན། རྒྱ་རྟག་པ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲུང་རྟོག་སྣ་ཚོགས་
པ་སྒྲུང་བ་ཅམ་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་པ་འདི་ལ་རྒྱ་མེད་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། རྒྱ་ཡོད་
པའང་ཕྱི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་རང་གི་མཐུའམ། དངོས་པོ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་
གཉིས་གང་ལས་ཀྱང་འབྱུང་མི་སྲིད་པས་སེམས་ལ་གནས་པའི་བག་ཆགས་
ཀྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་ལས་གྲུར་པར་རིགས་པས་ཆེས་གསལ་པོར་གྲུབ་
པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ། དེ་བས་གོམས་འདྲ་དེ་ཉིད་ཕྱིར། །དང་པོ་རང་གི་རིགས་ལས་སྒྲེས། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཕྱི་ནང་གི་སྒྲུང་

བ་སྒྲ་ཚོགས་པ་འང་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ། དཔེར་ན་
འདོད་པ་དང་འཇིགས་པ་སྒྲོ་ལ་གོམས་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་ན་སྒྲེ་བ་སྒྲ་ཕྱི་ཡོད་པར་ཡང་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒྲེས་མ་ཐག་པའི་
སེམས་སྐད་ཅིག་དྲང་པོ་དེའང་རང་གི་རིགས་མཐུན་གྱི་སེམས་སྒྲ་མ་ལུས་སྒྲེས་
པར་ཡང་དག་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་ཚུལ་གྱིས་ཆགས་
བཅས་ལ་ཡང་སྤྱད་ཕྱི་མའང་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་སྒྲེ་བ་འདི་ཉིད་
ལ་མཚོན་ན། སྒྲ་ཡུལ་གཞན་ལྟ་མའི་རིག་པ་ཉམས་སུ་བྱངས་པའི་སེམས་
ཀྱི་བག་ཆགས་རྒྱད་ལ་གནས་པས་ད་ལྟའང་ཡུལ་རིག་པ་དེ་ལྟ་བུ་དོན་དུ་གཉེར་
བའི་སེམས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བྱས་པ་དང་། ད་ལྟ་དེ་ལྟ་བུའི་འབྲིག་པ་ཉམས་སུ་
བྱངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དུས་ཕྱིས་ཀྱི་ཆགས་སེམས་སྒྲོང་བྱས་ལ། དེ་བཞིན་
དུ་གང་དང་གང་ལ་གོམས་པ་དེ་རི་ལྟར་གོམས་པའི་ཤུགས་དང་མཐུན་པར་
ཕྱིས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པར་སྒྲུང་སྟེ། སྒྲོག་སོགས་བསྐྱབས་
པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གང་འདོད་ལྟོན་དག་གིས་ཡུལ་བྱད་མེད་བཟང་མོ་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་ཡོད་ལ་བྱས་པ་དང་། སྒྲ་མ་དག་གིས་སྒྲུལ་ལ་སོགས་པ་འཇིགས་
པ་དག་ཡང་ཡང་ཡོད་ལ་བྱས་ནས་གོམས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་མཐར་མཐུན་ན་
གནས་པ་ལྟ་བུའི་གསལ་སྒྲུང་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། བསམ་གཏན་དང་མི་སྒྲུག་
པ་སྒྲོམ་པ་སོགས་སྒྲོ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲེས་སེམས་སྐད་ཅིག་དང་པོའང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོའི་

མཐུ་ལས་མི་འབྱུང་། རྟག་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་། རྒྱ་མེད་དུ་མི་འབྱུང་བར་
རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་དངོས་པོ་སོགས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
ཏེ། ད་ལྟའི་ཤེས་པ་འདི་དངོས་པོ་སོགས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ནོ། །འདི་ལ་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ལས་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མང་དུ་གསུངས་
པ་བྱིས་ན་ཡི་གེ་མང་བར་འགྱུར་བས་བཞག་ལ་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་གསལ་ཞིང་
རིག་པ་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ནི་རིག་པ་ཉིད་ལས་གཞན་བཅའ་པོ་སོགས་
འཐད་པ་མ་ཡིན་པས་སེམས་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
སྒྲ་མཐའ་བྱག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་གནད་དེ་དག་འདིར་གསུངས་པའི་རིགས་
པ་འདིས་ཚར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོན་མཐའ་བྱག་མེད་དུ་གྲུབ་པ་དེ་
བཞིན་དུ། འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བ་འཆི་བའི་སེམས་ཀྱང་བདག་དང་
བདག་གི་ལ་ཆགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བག་ཆགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་སེམས་
གཞན་གྱི་མཚམས་སྒྲོར་བྱས་ཏེ་སྒྲ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱ་ཚང་ཞིང་གོགས་
མེད་ན་འབྲས་བུ་སྒྲེ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པས། ད་ལྟའི་ཤེས་པ་སྒྲ་མས་ཕྱི་མ་
བསྒྲེད་པ་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་ཚེ་ནའང་རྒྱ་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་དེས་བྱས་པའི་
ལས་ཉོན་གཉིས་ཀ་ཚང་ཞིང་གོགས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱིང་
པར་མཚམས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྒྲོར། དེས་ན་བདག་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར་དུ་སྤྱིང་
པ་མི་ལྟོག་ལ། སེམས་གསལ་བ་ཙམ་ནི་བདག་འཛིན་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་
རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་ལས་སྒྲེ་བ་ཡིན་པས་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་ཀྱང་

གོགས་མེད་ལ་རྒྱ་ཚང་བས་ལྷོག་པ་མེད་དེ་ཞེས་རིགས་པའི་བདག་ཉིད་རྣམས་
བཞེད་ལ། རྩེ་མཐོང་ཚད་མའི་ལྷགས་ལྟར་ན། མ་དག་པའི་སེམས་འགགས་
ཀྱང་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་རྩེ་ལ་འདི་ལྟ་བུས་སྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
དག་འཕྲོས་དོན་དུ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྱིར་འཐད་
པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཤེས་བྱ་ནང་གི་རྒྱ་བའི་རྩེ་ལ་གྱིས་ཐ་སྙད་འཛོག་པ་འདི་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་ཅིང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་དངོས་པོའི་གནས་རྩེ་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྒྱུར་
བ་འདེབས་པ་ཐམས་ཅད་ལྟག་མེད་དུ་བཅོམ་ནས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྩེ་ལ་ལམ་
གཞན་ལས་འཕགས་པའི་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་སྒྲེབ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེས་སོགས་
དོན་དམ་པའི་རྩེ་ལ་སྒྲུབ་བས་དབང་སྒྱུར་བ་དག་ན་ཤེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་འདི་ནི་རྒྱ་འབྲས་སོགས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
འགོག་པ་ལ་སྟོབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་མེད་པར་སྒྱིབ་པ་ནས་དབང་
བསྒྱུར་བའོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལྟས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་སྒྱུར་
འདེབས་པ། །ལོག་ལྟས་དཀར་ཕྱོགས་དུང་འབྱོན་དམ་ཆོས་ཀྱི། །ལོ་ཏྲོག་སེར་
བ་ནམ་མཁའི་མེ་ཏྲོག་འདི། །ལེགས་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱང་བསྐང་སྤང་བར་
བྱ། །ཞེས་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་དངོས་པོ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཞིག་ན་རྒྱ་
འབྲས་མི་འཐད་ལ། མེད་ན་རྒྱ་འབྲས་ཆེས་འཐད་པའི་གནད་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་
པས་དེ་དག་གི་སྒྲུབ་པ་རན་པ་འང་རྩེ་ལ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱགས་པའི་རྩེ་ལ་གྱིས་མཐུག་བསྐྱུ་བ། དེ་ཕྱིར་རྟེན་ཆད་ལྟ་བ་
རྣམས། །གཞུང་འདི་ལ་ནི་རིང་དུ་གནས། །ལྷོག་དང་རྗེས་སུ་འཐུག་པ་ཡང་། །
ས་བོན་ལྷུ་གུ་ལྷགས་སོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་རྒྱ་མེད་ན་འབྲས་
བུ་མི་འབྱུང་ལ། རྒྱ་ཚང་ན་འབྲས་བུ་མི་ལྷོག་པའི་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱུ་
བ་མེད་པའི་སྒྲུབ་རྩེ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་མ་
ཡིན་པའི་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་། དངོས་པོ་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འབྲེལ་བར་རྒྱུན་
ཆད་པར་ལྟ་བ་རྣམས། རྩེ་ལ་གཉིས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་
འདི་ལ་ནི་ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པར་རྒྱང་རིང་དུ་གནས་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
དཔེར་ན། སྒྲུང་བའི་མདུན་ན་ཐུན་པ་སྐབས་མི་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་འང་རྟག་
ཆད་ནི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་དངོས་
པོ་མེད་ན་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བ་འང་ག་ལ་ཡོད་ཀྱང་། ཀུན་རྗོབ་རང་ལ་ལྟོས་
པའི་རྟག་ཆད་ཀྱང་མི་སྲིད་པའི་རྩེ་ལ་རྒྱ་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་སྐད་ཅིག་གིས་ལྷོག་པ་དྲིང་།
འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དག་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་འཐུག་ཅིང་། རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆང་ན་འབྲས་
བུ་ངེས་པར་སྒྲེབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་བར་མ་ཆད་པ་ཡང་། དཔེར་ན་ས་བོན་ལས་ལྷུ་
གུ་དང་། དེ་ལས་ལྷགས་ཐུན་སྒྲེབ་སོགས་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་
དཀོན་མཆོག་སྒྲིན་ལས། ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ལ་མཁའ་པ་ཡིན་ཞེས། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྐྱུབ་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཡང་སྒྲོབ་ལ། སྒྲོབ་པ་འང་མི་དམིགས། བསྐྱུབ་པའི་ལམ་ཡང་མི་དམིགས།

གང་སྟོབ་པ་དེའང་མི་དམིགས་ཏེ། རྒྱ་དེ་དང་རྒྱུན་དེ་དང་གཞི་དེས་ཆད་པར་
ལྟ་བར་ཡང་མི་ལྟོང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་མདོ་དེ་ལས། རིགས་ཀྱི་
བྱ་འདི་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་
རྟོག་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་དང་འདྲ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རྟོག་སྟེ།
དེ་གཟུགས་ལ་རྟོག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མི་དམིགས་། གྲུན་འབྱུང་བ་མི་
དམིགས་སོ། །ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་དང་འདྲ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེ་
བ་མི་དམིགས་། གྲུན་འབྱུང་བ་མི་དམིགས་། འགོག་པ་མི་དམིགས་སོ། །དེའང་
དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་ཀྱི་
རང་བཞིན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
ལ་རྟོག་ཆད་རགས་པ་ནི། དངོས་པོ་སྐྱད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། ད་
ལྟའི་ལུང་པོ་ལས་སྤྱི་མའི་ལུང་པོ་མི་སྐྱེ་བའམ། ལས་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་
བ་ལྟ་བུར། དངོས་པོའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་དེས་རང་འབྲས་མི་བསྐྱེད་པར་འཛིན་པའི་
ཆད་ལྟ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་གཡང་ས་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་སྤྱི་ལོ་ལ་པའི་ལྟ་བ་རན་པ་སེལ་
བའི་གཉེན་པོར། དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱད་ཅིག་གིས་འགགས་ཤིང་། རྒྱ་ཆང་ན་
འབྲས་བུ་ངེས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱལ་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དེའང་རྒྱ་སྒྲ་མའི་སྐྱད་ཅིག་
འགགས་པར་འཛིན་པ་ནི་ཆད་ལྟ་མིན་ལ་རྟོག་མཐའ་སེལ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
ཞིང་། རྒྱ་ལས་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་མའི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་ནི་རྟོག་མཐའ་མིན་
ལ་ཆད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་དང་མཐུན་

པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་འཛིན་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ལྟ་
བ་རྒྱལ་བཞིན་སྐྱེད་མི་རྣམས་པས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་དགོས་
ལ། དེའི་ཆོད་ལ་སྟོས་པའི་རྟོག་ཆད་ནི། དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་ཐ་
སྙད་དུའང་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོར། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཡོད་
པ་ནི་མེད་མཐའ་སེལ་བའི་གཉེན་པོ་སྟེ། དེ་ཡོད་མཐའ་དང་རྟོག་མཐའ་མིན་
ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་ཡོད་མཐའ་སེལ་བའི་གཉེན་པོ་སྟེ། མེད་མཐའ་དང་
ཆད་མཐའ་མིན་ཡང་། དེར་འཛིན་པ་དེ་དག་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་རང་བཞིན་ཙམ་སྟེ། ད་རུང་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་འདས་པའི་
མི་རྟོག་སྟོས་བྲལ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་སྒྲངས་ཐམས་ཅད་ཞིག་པའི་ཆོ་ན།
ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྟོས་པའི་མཐའ་
གཉིས་པོ་དང་ཡང་བྲལ་ནས། དེའི་ཆོ་མཐའ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་མ་ལུས་པ་ཞིག་
ནས། ལྟ་གྲུན་ངེས་པར་འབྱིན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་མཐའ་རགས་པ་
དང་། ཐ་བ། ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་སེལ་བའི་ལྟ་བ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་རྟོག་
དུ་གྱུར་ཅིང་སྟོས་བྲལ་དུ་མཐའ་སྤྱིན་ནས་དེ་ལས་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་
གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་ལྟ་བའོ། །དེས་ན། ཡོད་དང་མེད་པ་འདི་གཉིས་
མཐའ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་མཉམ་བཞག་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་དང་། རྗེས་ཐོབ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསལ་བུའི་མཐའ་

ཕྱ་རགས་གཉིས་ལ་སྒྱུར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་
ཕན་ཡོན་ལ། རོན་དམ་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན། གུན་རྫོབ་དོན་
བྱེད་རྣམས་སྒྲ་གི་ཕན་ཡོན། དེ་གཉིས་ཟུང་འབྲུག་ཏུ་གོམས་པའི་ཕན་ཡོན་
གསུམ། དང་པོ། ཆོས་ལ་བདག་མེད་མཁས་པ་ནི། །རང་བཞིན་མེད་པ་གོམས་
བྱས་པས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །ཉོན་མོངས་བསྐྱེམས་པ་མེད་པར་
སྒྲོང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་དང་བུམ་སོགས་ཤེས་བྱའི་ཆོས་རྣམས་
ལ་བདག་མེད་པའི་ཚུལ་ཡང་དག་པའི་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ངེས་
པའི་ཤེས་པ་ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི། རང་བཞིན་མེད་པ་
དེ་ཉིད་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱས་པས། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བདག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཡི། །སེམས་སྒྲིབ་ཅིང་འཆིང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནམ་ཞིག་ཆེད་
དུ་བསྐྱེམས་པ་མེད་པར་ཡང་ཉི་མའི་མདུན་ན་ཐུན་པ་ལྟར་རང་གིས་སྒྲོང་བར་
འགྱུར་ངོ། །ཞེས་སོ། །དེའང་ལས་དང་པོ་པ་དངོས་ཞེན་གོམས་པ་བྲགས་དྲག་
ལ། །གཉེན་པོ་སྒྲར་མ་འདྲིས་པ་ཡིན་པས་ཆེད་དུ་བསྐྱེམས་ཀྱང་སྒྲོང་མི་
རྣམས་པ་ལྟ་བུར་གནས་ཀྱང་ནམ་ཞིག་གཉེན་པོ་གོམས་པ་བྲགས་དྲག་པའི་ཆེ་
ན་བསྐྱེམ་མི་དགོས་པར་གཉེན་པོ་སྒྲེ་ཁིང་སྒྲར་བྱ་འགག་ལ། མཐར་སྒྲར་བྱ་
ཡོངས་སུ་ཟད་ནས་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་རང་བཞིན་ལག་མཐིལ་དུ་
སྒྱུ་རུ་ར་རྫོན་པའི་འབྲས་བུ་བཞག་ན་ཕྱི་ནང་མི་སྒྲིབ་པར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་

འགྱུར་བར་དངོས་སྒྲོབས་ཀྱི་རིགས་པས་འགྲུབ་སྟེ། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་
པ་གང་ཞིག དེ་ལ་ཡུལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲ་མོའང་མེད་
པས་གོགས་མེད་ཅིང་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་ཚད་བའི་ཕྱིར་ངོ། །དེ་ལ་ལམ་རྣམས་ནི་
སྒྲར་བྱའི་གཉེན་པོར་རིགས་པས་འགྲུབ་སྟེ། རི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་གྲུས།
དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་ནི། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲང་མི་བཟད་འབྱུང་། །
ལྟ་བུ་མ་རུངས་ཡོངས་སུ་འཛིན། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྩོད་པར་འབྱུང་། །དེ་ནི་
ལྟ་བུ་གུན་གྱི་རྒྱ། །དེ་མེད་ཉོན་མོངས་མི་འབྱུང་སྟེ། །དེ་བས་དེ་ནི་ཡོངས་ཤེས་
ན། །ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སུ་འབྱོངས། །གང་གིས་དེ་ཤེས་འགྱུར་ཞེན།
རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་མཐོང་བས་ཏེ། །བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་པ་མ་སྒྲིམ་ཞེས། །ཡང་
དག་མཁྱེན་པ་མཆོག་གིས་གསུངས། །ཞེས་དང་། ལྷ་བ་སྒྲོན་མེ་ལས། དེས་
གང་ཆགས་པ་དང་། གང་ལ་ཆགས་པ་དང་། གང་གིས་ཆགས་པའི་ཆོས་དེ་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །
གཉེན་པོ་ལ་སྒྲར་བྱས་སྒྲར་ཚུགས་པའི་སྐབས་ཀྱང་མི་སྲིད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་
ལས། །འཆོ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །རང་བཞིན་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ལོག་གིས། །
འབད་དུ་ཐིན་ཀྱང་མི་བསྒྲོག་སྟེ། །སྒྲོ་ནི་དེ་ཕྱོགས་འཛིན་ཕྱིར་ངོ། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི་སྤྱིར་གྲགས་པ་ལྟར་
གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སྒྲར་བྱ་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ན།
བདག་མེད་རྣམ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲར་བྱ་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་གནད་

ལ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་དགོངས་པ་འགལ་མེད་དུ་འཇུག་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། སྤྱིར་ས་བཅུའི་ཡོ་ཤེས་ནི་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་། དེ་དག་གི་སྤང་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྱུ་འབྲུལ་ཡང་
ཆད་མེད་པ་ཡོད་པས། མདོ་རྣམས་ནའང་ཚུལ་མང་དུ་བཀའ་སྤྱུལ་གྱང་། སྤྱི་
རིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་འབྱུང་སྟེ། སྤྱིས་བསམ་དོན་དུ་གཉེས་བྱའི་མཆོག་
ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཡིན་པས་ན། དེ་དག་ལ་བར་དུ་གཅོད་
པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་སྤྱིབ་པ་འང་སྤྱི་རིགས་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་
པ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་བཞག་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་དབུས་དང་
མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སྤྱིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་
སྤྱིབ་པ་ཉིད་དུ་བརྟན། །དེར་ནི་སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཟད་ནས་ནི་གོལ་
བར་འདོད། །ཅིས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཞལ་འཆམ་
པར་འདི་གཉིས་ལས་དོན་གྱིས་གཞན་པའི་སྤྱིབ་པ་ལུང་གསུམ་པ་ཞིག་གསུངས་
པ་མེད་དོ། །བག་ཆགས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་མ་རྣམས་ཀྱང་དོན་ཤེས་བྱའི་
རང་བཞིན་རིམ་བཞིན་མདོར་དུ་འགྱུར་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཤེས་
སྤྱིབ་ལས་མ་འདས་སོ། །དེ་འང་ཐར་པ་ལ་གང་གིས་སྤྱིབ་ན། བདག་དང་
བདག་གིར་འཛིན་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་སྤྱིབ་ལ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ལ་གང་གིས་སྤྱིབ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མདོར་དུ་མ་གྱུར་

པའི་ཕྱོངས་པས་སྤྱིབ་པོ། །དེ་ལ་ཉོན་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་རྒྱ་
དང་ངོ་བོ་བྱེད་ལས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་གཞུང་སོ་སོར་བྱུང་ཡང་
དོན་དུ་གནད་གཅིག་ལ། མདོ་དོན་སྤྱིར་ཐོར་བྱེད་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་བར་
འབྱམས་པའི་རྒྱུའི་གཅོ་བོ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་
རྣམས་ཀྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་རྩ་བ་ནི་འཛིན་ལྟ་སྟེ་སྤྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་
ཤིང་དེ་ལྟར་རིགས་པས་ཀྱང་འབྱུང་པ་བཞིན། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་
པའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་ཡིན་ལ།
རིམ་བཞིན་སྤྱིབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རིམ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ལ་ཕྱོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་རྩ་བ་ཅན་
གྱི་ཕྱོངས་པ་སྤྱོད་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་
གོ་བ་གཏིང་སྤོབས་ནས་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་དང་སྐར་ན། བདག་ཏུ་
འཛིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེར་སྒྲ་སོགས་ཕྱིན་དུག་རང་རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་
སུ་གྱུར་པ་གང་ཞིག་དེ་ཡོད་ན་གཉེན་པོའི་པར་ཕྱིན་སོ་སོ་ལ་མི་འཇུག་པ་ནི་
ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་ཡིན་ལ། ལྷགས་ཀྱང་ཆོས་བདག་མེད་དུ་མ་རྟོགས་
པའི་ཆོས་བདག་གི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་འང་རྒྱུད་སྤྱོད་པ་ལས། འཁོར་གསུམ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པར་འདོད། །སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་རྣམ་
རྟོག་གང་། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤྱིབ་པར་འདོད། །ཅིས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ན། བདག་འཛིན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལྟོག་པར་རིགས་པས་འགྲུབ་སྟེ། གང་བདག་མེད་
པར་མཐོང་ན་དེར་འཛིན་པའི་དབང་གིས་ཆགས་པ་དང་སྤང་བ་དང་རྒྱལ་ལ་
སོགས་པ་མི་སྲིད་ལ་བདག་འཛིན་ཡོད་ན་དེ་དག་ཀྱང་ཡོད་པར་ངེས་སོ། །དེ་
སྐད་དུ་འང་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་སྤང་བོར་འཛིན་ཡོད་པ། དེ་སྲིད་
དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །ལས་ལས་ཀྱང་ནི་
སྒྲིབ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲུལ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །
བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། དེ་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །
ཉིས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་
ཆགས་པ། དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་
པ་ལས། ཉོན་མོངས་སྒྲོན་རྣམས་མ་ལུས་འཛིག་ཆོགས་ལ། །ལྷ་ལས་བྱུང་བར་
སྒྲོ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ནས། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བདག་
འཛིན་དེ་ནི་གཉིན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྲོད་བ་ཡིན་ལ།
དེ་འང་མཐོང་ལམ་དུ་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ་བདེན་
དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་ལ། དེ་ཕན་ཆད་
སྒྲོམ་ལམ་དུ་ལྷན་སྒྲིམ་སྤྲོད་ངོ་། །ཀུན་བཏགས་ལྷན་སྒྲིམ་འདི་གཉིས་ཀྱི་གོ་
བའི་གནད་རྣམས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཉོན་རང་གིས་ཉོན་སྒྲིབ་
ཀྱི་གཉིན་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འབའ་ཞིག་བསྒྲོམས་པས་ཉོན་མོངས་

ཐམས་ཅད་ཟད་ཅུས་ཏེ་བྱད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་བཞིན་སྲིད་པའི་རྒྱ་མེད་པས་
འཁོར་བར་སྤྲར་ལྟོག་པ་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒྲོམ་
པ་མ་རྟོགས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྲོད་བར་མི་འགྱུར་ངོ་། །སྒྲིབ་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་
ལ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་རུང་
བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཉོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིམ་སྤྲོད་བའི་ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པ་སོགས་
སྐབས་ཐོབ་ཤན་སྤྲོད་པ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཤམ་ཆེད། །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པས་
ནི་མཐོང་ལམ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཉོན་ཤེས་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་སྤྲོད་བར་བྱེད་
ལ། །ས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་འབད་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་ངར་འཛིན་གྱི་རྒྱ་བ་སྤྲོ་མོང་ཟད་པས་ན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་ནས་
དེ་ཕན་ཆད་དག་ས་གསུམ་དུ་གཉིས་སྤྲང་གི་བག་ཆགས་སམ། ཤེས་སྒྲིབ་
འབའ་ཞིག་སྤྲོད་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྒྲིབ་པ་སྤྲོ་མོས་
ཀྱང་བར་ཆོད་པ་མེད་པས་མཉམ་པ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་སྤྲོད་
པ་ལ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་འཇུག་པ་ལས། ཆགས་པ་མེད་པའི་སྒྲོ་ནི་
སྒྲོན་རྣམས་དག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ཕྱིར། །ས་བརྒྱད་པ་ལ་བྱི་མ་དེ་དག་
རྩ་བཅས་ཉེ་བར་ཞི་འགྱུར་ཞིང་། ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིང་ས་གསུམ་སྒྲ་མར་གྱུར་
ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི། །འབྱོར་པ་མ་ཁའ་ལྟར་མཐའ་བུལ་མ་ལུས་
འཐོབ་པར་ཅུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ཐལ་འགྱུར་བ་ཁོ་
ནའི་ལུགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་ཤིང་ཏ་

ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བོ། ཉོན་མོངས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཅིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་ཏུ་སྒྲོངས་པའི་རྟོག་པའོ། །
དེས་ན་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྒྲོང་ལ།
ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོས་པ་བཅད་པའི་ཕྱོགས་
ཀྱི་མཐུས་སྒྲོང་བར་འགྱུར་གྱི། དངོས་པོར་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྒྲོང་བར་མི་
འགྱུར་རོ། ཁོ་ན་ཉན་ཐོས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་དངོས་
པོར་ལྟ་བུ་དང་མ་བྱལ་བ་ཡིན་ན། དེ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་
ཇི་ལྟར་འཐོབ་ཅེ་ན། དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་
རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་ཐོབ་པར་འདོད་
ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཟད་པ། བག་ལ་ཉལ་
མ་ཟད་པ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཡུང་པོ་ལས་མ་འདས་པའི་གང་ཟག ཁམས་གསུམ་
ཀུན་ཏུ་སྒྱོར་བ་རྣམས་སྤངས་པས་སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་ཆོ་བཀའ་པ་ཞེས་བྱ་བར་
འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་སྤངས་སྒྱུ་འཕྲུལ་བྱ་བ་ལས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
རྣམས་སྤངས་གིང་། བྱི་རོལ་དངོས་ལ་མངོན་ཞེན་པའི། ཐེག་པ་དམན་པ་
པ་རྣམས་ཀྱིས། སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟར་འཐོབ། ཅེས་པའི་ལན་དུ། བྱང་
ཆུབ་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། །ལྷག་མ་དང་བཅས་ལྷག་མ་མེད། །ལྷག་
བཅས་ཡུང་པོའི་རོ་བོ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་ན། །ལྷག་
མེད་བག་ཆགས་མེད་པ་སྟེ། །མཁའ་ལྟར་དྲི་མེད་དག་པ་ཡིན། །བྱང་ཆུབ་རྣམ་

པ་འདི་ལྟ་བུར། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་ཀྱིས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟ་བུར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ནི་ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་པ་ཞེས་
གསུངས་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གོ །ཞེས་
ཀྱང་འབྱུང་ན། བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་རྣམས། ཅི་ཞིག་ཟད་ཅིང་
མི་སྟེ་བ་ཤེས་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། ཁམས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་སྒྱོར་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པས་དབྱེ་བཅོམ་པའོ། །གང་ཅི་འདར་རུང་སྟེ་ཀུན་འབྱུང་
གི་ཆོས་དེ་དག་འགོག་པའི་ཆོས་སུ་ཤེས་པས་རང་བྱང་ཆུབ་བོ། །བག་ཆགས་
ཀྱི་མཚམས་སྒྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་སྒྲ་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་རོང་བཅོམ་པས་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མགོན་པོ་ཀྱུ་སྟུབ་དང་ལྷ་བའི་ཞབས་
ལ་སོགས་པ་དགོངས་པ་གཅིག་དང་དབྱངས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་བུ་གི་སྒྲོངས་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱ་
བ་ནི་རྒྱུན་མཐའི་རྟོག་ཏིང་གི་སྤང་བྱ་གཅིག་ཕུ་ལ་བྱུག་པ་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་བུ་གི་པའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གཅིག་ལས་མི་སྤིང་ལ། དེ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་གཟིགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱང་གཅིག་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་
ན་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལས། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་ནི་རིག་དང་མ་རིག་པ་ཅམ་
ཀྱི་བྱད་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་ཟབ་པར་ཤེས་ནུས་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་

པའི་གནད་གྱིས་ཉན་རང་བྱང་སེམས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་གནས་ལུགས་
ལ་གཟེགས་པའི་སྒྲིབ་པ་དག་ཅིང་། བྱང་སེམས་རྣམས་ལའང་སའི་བྱང་པར་
གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕགས་ལ། མཐར་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྤང་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་སོ། །དེས་ན་གནས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེས་གནས་ལུགས་ལ་སྒྲིབ་
པའི་ཆ་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ལ་གཟེགས་པ་རྣམ་པར་
དག་ཚུལ་གྱིས་བྱང་ལུགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་གནད་
གྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་མདོ་དང་བསྟན་
བཅོས་རྣམས་ནས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་དོན་བསྟན་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔལ་
ལྷན་ལྷ་པའི་ཞབས་གྱིས། གང་ཕྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་
སེལ་བ་ནི། ལྷ་པ་བྱེད་གཞན་མེད་ཆོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྱུར་དབྱེ་ལའང་
བརྟེན་མིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་སྟོ་གོས་འདི་ཡང་ཐ་དད་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
པ་། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་གྱིས་འགོ་ལ་ཐེག་པ་མི་མཉམ་དབྱེར་མེད་བསྟན། ཅས་
པ་ལ་སོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པའི་རིགས་པ་རྣམས་གྲུབ་
ཀྱི། གཞན་དུ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་
དག་བཅོམ་པ་རྣམས་སྤང་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་མ་ཡིན་པར་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་འདོད་དེ། མཐར་ཐུག་གི་ཐར་བ་མུང་འདས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ཡིན་
པའང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། བྱ་ངན་འདས་

པ་མི་འཐོབ་སྟེ། །འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི། །ཉི་མ་བཟླ་བར་མི་རུས་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཉན་རང་གིས་ཉན་མོངས་པ་
སྤངས་པའང་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་སྤངས་པ་ཡིན་པས་སྤྲར་ལྟོག་པ་དང་
འཁོར་བར་ལས་ཉན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་མེད་དེ་ལས་ཀྱི་ཆོ་བཀའ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེར་མ་ཟད་སྤང་བྱའི་ས་བོན་མ་ཟད་ཀྱང་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ངན་སོང་
དུ་མི་འགོ་བ་སོགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ས་དང་པོར་ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པས་བདེན་དོན་མངོན་སུམ་གཟེགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་
འདོགས་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་ལ། གོམས་པ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཕ་མོ་མ་སྤངས་
ཀྱང་། སྒྲུལ་སྒྲིབ་པ་བཅད་པ་ལྷང་མི་རུས་པ་ལྟར་ལས་ཉན་གྱིས་སྲིད་པར་སྒྲིབ་
བ་སོགས་རང་དབང་མེད་པ་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་དེ། ཇི་སྒྲིབ་དུ། འཕགས་པའི་
ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །འཛིག་ཆོགས་སྟིང་པོ་བཅོམ་རྣམས་གྱིས། །སྒོ་མ་
ལམ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བྱ་རྣམས། །གོས་རྩལ་དག་དང་མཚུངས་པར་བསྟན། །ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འཕགས་ས་ཐོབ་ནས་ལས་ཉན་གྱི་གཞན་དབང་
གིས་མ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲིབ་བ་སོགས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། སྟིང་
རྒྱུ་དེ་དབང་གིས་མ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲིབ་གནས་བཞིར་སྒྲིབ་པ་ལེན་པ་
སོགས་འཛིག་རྟེན་ཐ་མལ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་ནས་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་
པ་སྟེ། ཇི་བཞིན་ཡང་དག་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །སྒྲིབ་སོགས་རྣམས་ལས་འདས་གྱུར་
ཀྱང་། །སྟིང་རྒྱུ་དེ་དབང་ཉིད་སྒྲིབ་དང་། །འཆི་དང་ཤ་དང་ན་བར་སྟོན། །ཞེས་

གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ནི། མ་དག་ས་བདུན་ལ་གནས་
པ་རྣམས་ནི་གཙོ་བོར་ཐབས་མཁས་དང་སྙིང་རྩེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་
སྐྱེ་བ་ལེན་ལ། དག་ས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ནི་དབང་འབྱོར་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་
སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་སྒྲོན་ཏོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་སྒྲོན་ན་
དེའི་ཆོ་ལུས་སེམས་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་ཚར་བ་རང་མཚན་པ་ཡོད་དམ་སྟེ་མ་
མེད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། དེ་ཡིས་ཚོས་ཀྱུན་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་དང་། །སྐྱེ་བ་སྐྱེད་
མོས་ཚལ་འགོ་ལྟར་རྟོགས་ནས། །འབྱོར་པའི་དུས་དང་རྒྱད་པའི་དུས་ནའང་
འདི། །ཉོན་མོངས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་གིས་འཇིགས་པ་མེད། །རང་གི་ཡོན་ཏྲ་
སེམས་ཅན་པན་འདོགས་དག་ལ། །བསམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་རྩུ་འབྲུལ་རྣམ་པར་
འབྲུལ། །རྒྱུན་དང་སྒྲོན་མོས་མཚོག་ཅི་དག་འབ་། །སྙིང་རྩེའི་བདག་ཉིད་མིན་
པ་རྣམས་ལ་མེད། །གཞན་དོན་བརྩོན་ལྷན་སྙིང་རྩེའི་བདག་ཉིད་འདི། །གང་
ཆོ་མནར་མེད་པ་ལའང་དགར་འཛིན་པ། །དེ་འདྲ་བ་དག་སྲིད་ན་གཞན་རྟེན་
ཕྱིར། །སྤྲུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་རྣམས་གྱིས་ག་ལ་འཇིགས། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་སའི་སྤང་བྱ་དེ་ལྟར་ཡོན་དུ་རྒྱུག་ནའང་གཉེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
གྱི་དབང་དུ་ན་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ལ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་དམ་
མེད་ཅེ་ན། ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་གྱི་ཞལ་ནས་འདི་སྐད་དུ་གསུངས་
ཏི། །ཉན་རང་ལ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ལ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་
རྣམས་ཅོད་པར་གྱུར་ནའང་། རང་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་སྒྲོན་ཡང་བདག་

ཡོད་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ལྟར་ཅི་རིགས་སྤྲང་ཡང་། དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་
པ་ལ་ནི་ཡུང་པོར་འཛིན་པའི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་འབྲས་བུ་འཐོབ་མི་
སྲིད་མོད། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་བདག་མེད་ནི་ཡུངས་འབྲུ་སྲིན་གྱིས་ཐོས་པའི་
ནང་གི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྒྱ་རྒྱུང་བར་མདོ་སྡེ་རྣམས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་
བདག་མེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། །འདི་ལྟ་བུའི་ལེགས་བཤད་
སྒྲ་མཁན་སུའང་གངས་ཅན་ན་མ་བྱུང་ངོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་
ན། དབུ་མའི་རིགས་པས་སུ་ཐག་བཅད་ཆོ་ཚོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ལ་སྒྲོང་
གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་སྒྲོང་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་གང་ཡང་མེད་
པས། ཡུང་པོར་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ངོ་སྟེ་མ་པའི་རང་འཛིན་
ལྟར་སྐྱེས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་བྱུང་ན། ཏྲག་བདག་ཅམ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་
སྒྲོང་མི་རུས་པར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ན་ཚོས་གྱི་བྱེ་བྲག་ང་
ཅམ་པོ་སྒྲོང་པར་མཐོང་བ་ལ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐ་སྐད་རུང་སྟེ།
རྒྱུ་མཚོ་དུབ་གང་འབྱུངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚོ་འབྱུངས་ཞེས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ལྟར།
ཉན་རང་ལའང་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏི། ཉན་
རང་སྒྲོང་ཉིད་ལ་སྒྲུག་ཅིང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པ་དག་ལ་སྒྲོང་
པ་ཉིད་སྒྲོང་ན་རང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུའང་འཐོབ་མི་རུས་ཏི། བྱང་ཆུབ་གསུམ་
པོ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
འོན་ཀྱང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་ཤེས་བྱའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་

མེད་ཚྭ་གསུམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་གཅིག་འབྱུངས་ཀྱང་རྒྱུ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཚུ་ཚྭ་གསུམ་
པར་ཁོང་དུ་སོང་བ་མིན་པ་ལྟར། དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྒྲ་སྒྱུར་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་མ་རྟོགས་ཞེས་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱན་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
ཆོས་བདག་མེད་ཡོངས་སུ་ཚྭ་གསུམ་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན། ཆོས་ཞེས་པ་དོན་
བཅུ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདི་སྐབས་ཤེས་བྱ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་
པ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཐམས་
ཅད་སྟོང་པར་ཤེས་ན་ཆོས་བདག་མེད་ཚྭ་གསུམ་པ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། སྟོས་
དང་བཅས་པར་སྟོང་པ་ཉིད། །བཅུ་དྲུག་བཤད་ནས་མདོར་བསྡུས་ཏེ། སྒྲར་
ཡང་བཞེ་བཤད་དེ་དག་ནི། ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དེ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་ཉན་རང་གིས་ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་པ་
ཉིད་ཤེས་ན་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་སྟུང་པ་ནི་གྱིན་སྟེ། དོན་
ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གནས་སུ་ཟེན་ཀྱང་། གཅིག་
སྟོང་པར་ཤེས་ན་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་མཐོང་ངེས་པའི་བྱུང་པ་མེད་དེ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་ལ་ཞེན་ནས་ཆོས་བདག་མེད་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་དང་།
ཕྱིན་པ་གི་ཡོངས་འཛིན་དང་། སྟོང་པ་དང་། ཡོངས་བསྡེའི་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་
རྟོགས་པ་བུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུང་རིགས་འཛིན་པ་དག་
ཀྱང་སྟོའི་ཕྱི་ལ་འཕང་གིས་ཆོས་བདག་མེད་ཡོངས་སུ་ཚྭ་གསུམ་པར་གཏན་ལ་
ཕེབས་མ་ཕེབས་དང་། སྒྲུལ་པའི་སྐབས་ན་སྟོས་བུལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བསྒྲུལ་

རྣམ་མི་རྣམ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །གང་གིས་དངོས་པོ་གཅིག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་
མཐོང་ན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་གསུངས་པ་ནི་ཉི་ཆོ་བ་མ་ཡིན་
པའི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བར་གནས་པ་ཉིད་མཐོང་
རྣམ་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གང་ཟག་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཆོས་གཅིག་སྟོང་པར་ཤེས་ན་ཆོས་ཀྱན་སྟོང་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཤེས་
དགོས་ན། ཕྱི་དོན་རྒྱལ་ཐུན་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་སྟོ་དེས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཕེབས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་དབུ་མའི་གཞུང་གི་རིགས་
པ་རྒྱས་པ་ཀྱན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཆོས་
བདག་མེད་ལ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་ཕྱིན་པ་གི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་བཟུང་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གུངས་མེད་གཅིག་ལ་མདོན་སུམ་མཐོང་མི་རྣམས་ན། ཉན་
རང་དེ་ལས་ལྷོག་པས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། ཆོས་གཅིག་སྟོང་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་ཀྱན་
ཀྱང་མཐོང་སྟུང་པའི་བྱུང་མཐའ་འཆའ་ན། གྲུབ་མཐའ་བཞེད་པོ་ཐམས་ཅད་
དབུ་མ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ལས་སྒྲ་བར་འདུག་གོ། །དེའང་
ཉན་རང་དབྱེ་བཅོམ་པས་ཀྱང་ནམ་ཞིག་རྟོགས་དགོས་ཏེ། བསྐལ་པ་སྟོང་སྟག་
བཅུའི་མཐར་འགོག་པའི་དབྱིངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་བསྐལ་ཏེ་ཐེག་
ཆེན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་བདག་མེད་ཅེས་པའང་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཅོག་ལ་
བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། གང་རུང་རེ་རེ་ཙམ་ལ་རྟོགས་པས་ཆོས་
བདག་མེད་ཚྭ་གསུམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་ཀའམ།

བདེན་བདེན་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དུ་བྱུང་བུ་གི་ཚོས་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་འཛིན་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལ་ཚོས་བདག་མེད་པ་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལས་འདས་པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོས་བྲལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་བདེན་པ་བཀག་ཀྱང་དངོས་པོ་བདེན་མེད་རང་ལ་སྟོ་ཡི་རྟོན་བཅས་ནས་དེ་ལས་འདའ་མ་རྣམས་པ་རྣམས་བཅད་དགག་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་བྱུང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་སྟོང་པར་སྤུ་ཐག་ཆོད་མོད། དེའི་ཡུལ་ཅན་ཉི་ཆོ་བའི་མཁུན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཐེག་ཆོག་གི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྒྱན་ན་རྒྱ་མཚོ་དང་བ་ལང་གི་མིག་རྩེས་ཀྱི་ཆུའམ། རམ་མཁའ་དང་ཡུངས་འབྲུ་མིན་གྱིས་ཟོས་པའི་ནང་གི་རམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་བྱད་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་བྱད་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་མཐོང་མན་དུ་འདྲུང་བ་ཡིན་གྱི། རྟོགས་པ་ལ་བྱད་མེད་ན་སྟོང་བ་ལ་འདྲུང་བུ་ཡོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། སྤང་རྟོགས་རྩེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མི་མཚུངས་ན། སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་འགལ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཆོད་མ་མེད་པར་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལམ་དང་འབྲས་སུའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་འབྱུང་བས་ཤིན་ཏུ་སྒྲུབ་པ་བཅད་པ་ལྟ་བུར་དོན་གྱིས་འགྲོ་བས་ན་ཅིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་

དཀའ་ལོ། །དེས་ན་སྤང་བྱ་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་མ་བསྐྱིབས་པ་ལྟར་རྟོགས་པའམ། སྤང་བྱ་སྤྱི་བ་པ་མེད་ཀྱང་བསྐྱིབས་པ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་གང་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུན་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ཉི་མ་གར་བའམ། ཉི་མ་གར་ཡང་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་ཁས་སྤངས་པ་དང་འདྲ་བས་རིགས་པ་སྤྱི་བ་ལ་མི་འོས་པ་ཞིག་གོ། །འོ་ན་ལྷ་བས་ས་དང་པོར་ཉན་རང་སྟོས་ཟིལ་གྱིས་མི་ལོན་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཉིད་ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་པ་ཅི་ཞེན། དེ་ནི་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་བདག་རྟོན་ཉིད་འདི་བ་ཙམ་དུ་མ་མཐོང་ན་ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་འཕགས་པར་ཡང་མི་འབྱུང་བས་དེ་ཟིལ་གྱིས་ལོན་པར་རིགས་ལ། བདག་མེད་མཐོང་བའི་འཕགས་པ་དེ་དག་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་འགོག་པའི་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པར་འཇུག་པ་ལ་ས་དྲུག་པ་མན་དང་ཉན་རང་དག་བཙོམ་ལ་བྱད་མེད་པས་ཡིན་ལ། ས་བདུན་པར་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོས་ཀྱང་ལྟག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྟོས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་འདི་འགོག་པ་ལ་སྤྲད་ཅིག་གིས་འཇུག་ལྷངས་རུས་མི་རུས་ཀྱི་བྱད་ཡིན་ཞེས་དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་རེད་མདའ་བ་སོགས་བཞེད་ལ། མཁས་པ་བསོད་ནམས་སང་གོ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ཆེས་མི་འཐད་པའི་རིགས་པའི་གཞོན་པ་བརྟན་ནས། རང་ལུགས་མཚན་འཛིན་སྤྱད་མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཅན་ས་བདུན་པ་ན་ཐོབ་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་། བདག་ནི་འདི་ལྟར་སེམས་

ཏེ། འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ། ས་དྲུག་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་
དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། ས་བདུན་
པ་ལ་ནི་སེམས་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་རྣམས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསལ་བས་
སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྦྱང་བའོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་འདི་
མཐོང་ནས་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་དོ། །དེའང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་སྦྱར་འགོག་པ་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་ནས་འཇུག་པར་གསུངས་
པའོ། །སྐབས་འདིར་བརྗོད་དགོས་པ་མང་ཡང་མདོ་ཅམ་མོ། །མདོར་ན་ཆོས་
བདག་མེད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འདུས་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་
ཆོས་སུ་མ་འདུས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ཀྱང་། གཙོ་བོར་འཁོར་བར་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་གང་
ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་དེ་ཞིག་ན་ལས་ཉོན་གྱིས་སྤྲིད་པར་སྦྱེ་
བ་ཞིག་ས་ཤིང་། ལམ་གང་གིས་ཞིག་ན་གང་ཟག་དེ་སྟོང་པར་ཤེས་པས་
འགོག་དགོས་ལ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་འགོག་ན། སྤང་བོར་འཛིན་པའམ། དམིགས་
ཡུལ་གྱི་སྤང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཅམ་རང་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་

ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའམ། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའམ། རྒྱུན་
ཉིད་འདི་པ་ཅམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པས།
ཐག་པ་ལ་སྦྱུལ་འཛིན་ལྟོག་པ་བཞིན་དུ་བདག་འཛིན་ལྟོག་སྟེ། རུལ་དང་སྐད་
ཅིག་དུ་མའི་ཆ་ནི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དང་
དངོས་སུ་འགལ་བས་དེ་རྣམས་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ཤིང་གོམས་
པས་བདག་འཛིན་ཅུ་བ་ནས་ལྟོག་ལ། དེས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལྟོག་
པ་དེ་ཅམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་མཐོང་ནས་ཐེག་དམན་པ་དག་གཞན་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་དོན་དུ་མི་གཉེར་མི་བསྒྲུམ་པ་དེས་ན་མངོན་
དུ་གྱུར་པའང་མེད་ལ། དེ་མེད་པས་སྤང་བུ་ཤེས་སྦྱིབ་སྤངས་པའང་མེད་དོ། །
དེས་ན་ཇི་སྤྲིད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བོ་རྒྱུན་དང་ཆོག་པས་སྒོས་མ་བྱེ་བ་ཅམ་ལ་ང་
ཞེས་གདགས་ཤིང་འཛིན་པས་ན། སྤང་བོ་དེ་དག་དུ་མར་བསེལ་ཞིང་སྒོས་
བཞིགས་པར་མ་གྱུར་པ་ཞིག་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་རྟོགས་ཐབས་
མེད་དེ། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱ་སྤང་བོ་ལ་དམིགས་པས་ན། རིན་ཆེན་ཐེང་
བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤང་བོ་ནི་དུ་མ་འདུས་པའི་རང་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་དོན་དུ་མེད་ཆུལ་གྱི་རིགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཉན་
ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་ལྷ་བ་རྟོག་པ་འདྲ། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པའི་དོན་བཞིན་སྤང་བོ་ཉིད་དུ་མའི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་ཆུལ་རྟོགས་པ་
དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཅོ། །དེའང་འཇུག་

པ་རང་འགྲེལ་དུ། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་གོ་ལ་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་
ཐད་དུ། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་གོ་ལ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་
ལ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་བསྟན་
ཏོ། །ཉན་རང་གིས་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་
མཐོང་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་འད་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
པར་སྒྲོམ་པ་མེད་དེ། །ཁམས་གསུམ་ན་སྟོན་པའི་ཉན་མོངས་སྟོང་བའི་ཐབས་
ཙམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མ་ལུས་པར་སྒྲོམ་
པ་ནི་ཡོད་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་འདིས་ཉན་རང་
ལ་ཆོས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་མེད་པའང་ངེས་ལུས་ཏེ། ཆོས་བདག་
མེད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་མིན་ཆེ་ཉན་མོངས་མི་སྟོང་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཀྱང་
དེ་རྟོགས་པར་མ་བསྒྲོམས་ན་ཉན་མོངས་ག་ལ་སྟོང་སྟེ། དེ་གཉིས་འགྲོ་ལྷོག་
མཚུངས་སོ། །རིགས་པའང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཙམ་ཁོ་ནས་ཉན་མོངས་
སྟོང་ཚུལ་རྣམ་འགྲེལ་དང་རིགས་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་རྒྱུ་ཆེ་ཞིང་། ཆོས་
བདག་མེད་མ་རྟོགས་ན་འད་དེ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་རྣམ་བཟུང་བའི་ཏཱ་འུ་རི་རིགས་
པ་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་གོམས་པས་གསལ་སྒྲུང་རབ་ཀྱང་འབྱུང་བར་
གྲུབ་པོ། །དེ་འདྲ་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་
ཀྱི་རྒྱ་མ་ཚད་ན་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་མི་སྟེ་བར་ངེས་ཤིང་། གང་དུ་རྒྱ་ཚད་
བ་ལ་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྟེ་ཞིང་། དེ་སྟེས་པའི་

ཆེ་དེའི་ངོས་སྒྲལ་གྱི་སྤང་བྱུང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སྤང་བྱུང་བལ་
ན་དེའི་ངོས་སྒྲལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་རྟོགས་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྟོགས་
སུ་འགྲོ་ལྷོག་མཚུངས་པ་ཡིན་ངེས་ཀྱི། དེ་ལྟར་མིན་ན་དེའི་ནང་གི་གང་རུང་
ཡོད་ལ་གང་རུང་མེད་པ་སོགས་ལུ་ཇི་སྟེད་པ་སྤྱིད་པར་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་
སྤང་བྱུང་ཐམས་ཅད་སྤངས་ལ་རྟོགས་བྱུང་མཐའ་དག་མ་རྟོགས་པ་སོགས་ལུ་རྣམས་
སོ་སོ་ནས་སྤྱིད་པར་སྤྱོད་པའི་གྲོ་བ་ལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་
ནས་དགག་པ་ཡང་དག་བསྟན་དུ་མེད་པར་འབྱུང་བས་ན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་
པ་དགའ་ལོ། །མདོར་ན་ཉན་རང་ལ་ཆོས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་
ཡོད་ན་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་མཐའ་དག་གི་ལུང་དང་། རིགས་པ་བརྒྱ་
ཡག་གིས་གཞོད་པ་འདྲ་དགའ་ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མཐོང་ལམ་སོགས་
ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཉི་མ་དང་མེ་ཁྲིལ་ལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་
བྱུང་བཞིན་དུ་མཆིས་ན། དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་པ་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་འོད་ལྗང་
བུ་ལ་བྱུང་ཞུགས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རིགས་པའི་གནད་ཙམ་བསྟན་
པས་སྟོ་ལྟན་རྣམས་ལ་ཆོག་གི་ ཞེན་ལྟ་ཅན་ནི་འབྱུང་དགའ་ལོ། །སྤྱིར་འདི་
རིགས་སྟོར་ཐེག་གསུམ་ལམ་གྱི་འགྲོས་ཆེ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལ་ཤིང་ཏ་
ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་པ་འགལ་བ་ལྟ་བུར་འཛིན་དགོས་ན་
ཡོད་ལ་ཟུག་རྩ་ལྟར་མཆི་ཞིང་། གང་ཅི་ལ་འད་ཤིང་ཏ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་
པའི་གནད་འབྲས་ཆན་ལ་མངར་གསུམ་གྱི་ཕྱེ་བཏབ་པ་བཞིན་ལྟན་ཅིག་ཡི་

གས་བདེ་བར་འབྱུང་བ་བྱུང་ཞིང་། གཞན་ལ་ཟེར་འདོད་ཀྱི་འགྲམ་ཆུ་མི་ལྷང་
ལ། གཞན་མཐོང་གི་ཡིད་སྒྲོན་ཡང་མི་དགོས་པར། རང་མལ་ན་རང་སློབ་དེ་
བ་ཞིག་བྱུང་ན་ཐོས་བསམ་པ་དག་ལ་རྟེན་པའི་མཚན་ཞིག་སྟེ། གཞན་དག་
སྤྲུམ་མཁུ་ཡང་ཞེས་བཤད་པའོ། །

ཀྱ་ཡེ། མཁན་སློབ་ཚོས་གསུམ་གྱི་རྗེས་འབྲུག་སྤྱི་འགྲུལ་པ་རྣམས། རྒྱལ་བའི་
བཀའ་དྲི་མེད་དང་། རྒྱུན་དུག་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་བཟང་པོ་
སྤྱི་འགྲུལ་འདི་ཙམ་གདའ་བས། ཐོས་བསམ་དེ་ལ་བྱས་པས་ཚོགས་གི་ གཞན་
ཟེར་རྗེས་བརྗོད་ལ་དགའ་བ་ཙམ་གྱིས་ཅི་བྱ་སྟེ། སྤྲུམ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་
དམ་པའི་གཞུང་གི་སྤྲུལ་བ་དང་རྟག་ཏུ་འགྲོགས་པར་མཛོད་ཅིག གཉིས་པ་
ཀྱན་རྫོང་དོན་བྱེད་ལྷས་སྤྲུལ་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕན་ཡོན། རྒྱུད་འབྲས་སུའི་
དངོས་པོ་ནི། ཀྱན་རྫོང་ཏུ་ནི་མ་བསྐྱོག་པས། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་
སོགས། རྣམ་པར་གཞག་པ་འབྲུགས་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་
དངོས་སྤྱི་བ་རྣམས་ན་རེ། རང་བཞིན་མེད་ན། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
རྣམ་པར་བྱང་བའི་བྱུང་པར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དག་མི་དག ལས་རྒྱུ་འབྲས།
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལྷགས་འབྱུང་ལྟོག་ རྗེས་སུ་དཔགས་བྱ་དང་
དཔོགས་བྱེད་དང་། རྟགས་ལས་རྟགས་ཅན་གྱི་སློབ་འབྱུང་བ་ལྷ་བྱ་བསྐྱེད་བྱ་
སྐྱེད་བྱེད་སོགས་ཤེས་བྱ་རྒྱུ་འབྲས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་མ་འདྲེས་པར་གཞག་
ཏུ་མི་རུང་ངོ་སྤྲུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀྱན་ཀ་རན་པའི་ཡིད་དང་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་

བསལ་ནས་རྒྱུ་འབྲས་འཐད་པར་བརྟན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གསུངས་
སོ། །དེའང་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱུ་དང་བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་སུའི་དངོས་པོ་དོན་བྱེད་ལྷས་གྱི་
སྤྲུལ་བ་འགོག་མེད་འདི་ནི། ཀྱན་རྫོང་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ནི་མ་བསྐྱོག་པར་ཐ་སྙད་
གྱི་ཚད་མས་དེ་ལྟར་གཞལ་ནས་འཛིག་པ་ཡིན་པས་ན། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་སོགས་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཚུལ་རྣམ་པར་
གཞག་པ་ཀྱན་སོ་སོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཉམས་པར་གནས་གྱི་རང་བཞིན་
མེད་པར་བརྟན་པས་ཀྱན་རྫོང་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་འབྲུགས་ཤིང་འཚོལ་བར་
གྱུར་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་མཚན་ཉིད་
བྲམ་ཉམས་པར་འཛིག་ལྷས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་དང་འདོད་པ་གཅིག་པར་འགྱུར་
ངོ་སྤྲུམ་ན། བྱེད་ཅག་འདི་ལྟར་སྤྲུལ་བ་ལྟར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་
པས། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་གཅིག་
པའམ་དུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་སྒྲུབས་ལ། སྤྲུལ་བརྗོད་པ་རྣམས་གྱི་ལན་ཐོབས་
ཤིག་དང་དེ་ཚེ་རིགས་པས་གཞོད་མེད་དུ་འགྲུབ་ལུས་ན། ཁོ་བོ་ཅག་དང་བྱེད་
མཐུན་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་འདི་དག་དོན་དམ་པར་ཡང་བརྟུན་པ་མ་ཡིན་
པ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཚོས་ཅན་ལོ། །ཞེས་བདག་ཅག་ཀྱང་ཁས་ལེན་ཏེ། ཡང་ན།
ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ངེས་པར་བརྟན་པའི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ལ་འདི་སྤྲུལ་ཡང་
བརྟུན་པར་ཁས་ལེངས་དང་ལུ་བྱུ་ཅག་མཐུན་ལོ། །གཞན་དུ་ངེས་པར་དོན་གཅིག་
པ་ཡིན་ཞེས་སྤྱི་བར་ལུས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་སྤྲོང་པ་ལ་ངེས་

པ་རྣམས་མ་ཞིག་འདྲོངས་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་སྟོག་པ་ཞིག་སྐྱེ་ངེས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མི་འཐད་པ་འདྲ་བའི་ཚུལ་
དུ་གོ་ན། དེ་དབུ་མ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་ལྟ་ལ་སྟོང་
པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ལམ་ཡིན་པར་གཤམ་ནས་རིང་དུ་སྤྲང་བར་བྱའོ། །
རི་སྐད་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས། རྣམ་པར་དབེན་དོན་མི་གཤམ་ལ། བློས་པ་ཙམ་
ལ་འཇུག་བྱེད་ཅིང་། གང་དག་བསོད་ནམས་མི་བྱེད་པ། སྐྱེས་བུ་ཐ་ཤལ་
དེ་དག་བརྒྱལ། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་། འཕྱོ་བ་དག་ཀྱང་གིན་ཏུ་
བརྟོན། དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཡོངས་གཤམ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དག་ཀྱང་བརྟོན། །
འཇིག་རྟེན་དབང་དུ་རྒྱལ་བ་རྣམས། ང་དང་ང་ཡི་ཞེས་གསུངས་ལྟར། ལུང་
པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆོད་རྣམས། དེ་བཞིན་དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས།
ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་གིན་ཏུ་ཐབ་པས་བལྟ་དཀའ་ཞིང་། སྟོ་གྲོས་
རྒྱུ་བ་རྣམས་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ན་ལུང་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་མང་དུ་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཚྲིགས་རྣམ་དག་འབྱུང་བར་མདོར་བསྟན། དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་གཉིས། ངང་པོ། འདི་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡི། ཆོས་འདི་རྣམ་
པར་བཞག་པས་ན། ཆོགས་རྣམས་དྲི་མ་མེད་པ་ཡང་། གཞུང་འདི་ཉིད་ལ་
རུང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུ་ཡི། ཆོས་འདི་རྣམ་པར་བཞག་པས་ན། སྐྱིན་སྟགས་བསོད་

ནམས་ཀྱི་ཚྲིགས་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་མོངས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྲིགས་
དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་། གཞུང་འདི་ལྟ་བུ་ཉིད་
ལ་རུང་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་སྟགས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའང་
དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་སྤྲང་ཆའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་
པའི་ཡིན་ཚུལ་གཤམ་ནས་ལམ་སྟོབ་པ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གིས་སྟོབ་སྤྲང་བ་མེད་པས་ན་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཙན་རྣམས་ན་རེ། སྐྱིན་པ་གང་ཞིག་ཕན་གདགས་དང་།
མཆོད་པའི་བྱིར་ཡང་སྐྱིན་བྱེད་པ། དེ་ནི་གིན་ཏུ་དད་པར་བྱེད། མཐོང་མེད་
གནས་པས་མ་ཡིན་ནོ། མེད་པའི་བྱིར་ནི་མི་དམིགས་སམ། འོན་ཏེ་ཡུལ་
མིན་བྱིར་རམ་ཅི། མེད་ན་བསོད་ནམས་འཇིག་པར་འགྱུར། ངལ་བའི་དོན་
ཡང་མེད་པར་འགྱུར། གསུམ་ཆར་རྒྱལ་བས་གཟིགས་པས་ན། དེ་བས་ཡུལ་
མིན་མ་ཡིན་ནོ། ངང་གི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གང་། དེ་དག་རང་གིས་
རིག་པར་བྱེད། ཅིས་སྐྱིན་པ་ནི་ཕན་འདོགས་པའམ་མཆོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་
ཡུལ་དམིགས་ནས་སྐྱིན་པ་ནི་གིན་ཏུ་དུང་བ་བསྐྱེད་གྱི། ཡུལ་མ་དམིགས་པས་
མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཡུལ་མེད་ནས་མ་དམིགས་ན་ནི་བྱང་སེམས་རྣམས་སེམས་
ཙན་གྱི་དོན་དུ་ངལ་བའང་དོན་མེད་དེ་སེམས་ཙན་རྣམས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །
ཡུལ་མ་ཡིན་པའང་མིན་ཏེ། སྐྱིན་པོ་སྐྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གསུམ་ཆར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་གཟིགས་པའི་བྱིར་རོ། གཞན་ཡང་སྐྱིན་བྱ་བུ་ལ་སྟགས་པ་

དང་། ལེན་པོ་དང་གཏོང་པོ་དག་གི་རང་གི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དག་རང་གིས་རིག་པར་བྱེད་ན་དེ་རི་ལྟ་བུ་ལ་མིན་ཞེས་སྐོལ་བ་དེ་དག་ལ་སྒྲིབ་པོ་ཅིང་མེད་དེ། གྲུ་རྫོབ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་ཅེས་དགག་པ་མ་ཡིན་ན། གསུམ་ཆར་རྒྱལ་བས་གཟིགས་པ་དང་། རང་རིག་ཅེས་པའང་གྲུ་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་གྱི། རོན་དམ་པར་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བས་དེ་དག་གལ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་ཡིན་པའི་དཔེ་སྒྲིབ་བསྟན་པ། ལྟ་བ་རྣམ་དག་གིས་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་བྱེད་ཀྱི་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ལས་ནི། །འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་འབྱུང་། །ཡང་དག་ལྟས་བྱུང་ཚུལ་བྲིམས་གྱི། །ཡན་ལག་ལ་སོགས་རྣམ་དག་བཞིན། །དེ་བཞིན་རྣམ་དག་མ་ཡིན་ལས། །འབྲས་བུ་རྣམ་དག་མ་ཡིན་འབྱུང་། །ལོག་ལྟ་ལྟེན་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །ལོག་པར་གཡེམས་ལ་སོགས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་། ལྷོག་པ་དང་། མཐུན་པར་བྱེད་པས་ན། རྒྱ་རྣམ་པར་དག་མ་དག་གི་འབྲས་བུ་འང་རྣམ་པར་དག་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའང་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ལས་ནི། འབྲས་བུ་འང་རྣམ་པར་དག་པ་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་དང་ཉེས་པར་སྒྱུད་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་བའི་སྒོག་མི་གཅོད་པ་སོགས་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་ཡན་ལག་

དང་། དེ་བཞིན་དུ་བག་ཡོད་གྱི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པའང་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དང་། རྒྱ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་ཡན་ལག་སོགས་ཀྱང་འབྲངས་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་རྒྱ་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ན་དེ་ལས། འབྲས་བུ་དག་ཀྱང་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པ་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བུ་ལོག་ལྟ་ལྟེན་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཡི་ལོག་པར་གཡེམས་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་དགོ་བ་སྒྱུད་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ། ཆོད་མའི་གནོད་པ་ཡོད་པས་ན། །དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཡོད་པ་ནི། །སྒྲིག་རྒྱ་ལ་སོགས་ཤེས་པ་བཞིན། །བྱིན་ཅི་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་། དེ་བྱིར་དེ་མཐུས་བྱུང་བ་ཡི། །ལ་ཐོལ་བྱིན་པ་སྒྲུབ་པ་ཀྱང་། །བདག་དང་བདག་གིར་ལོག་པ་ལས། །བྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྟོབས་ཆུང་ངོ། །དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་པ་ལས། །བྱུང་བ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སྟེ། །རྒྱས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། །ས་བོན་གྱང་པོའི་ལྷག་སོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་མི་དག་རྒྱ་ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ་སྒྲིབ་བསྟན་ནས། ལྟ་བས་སུ་བབས་པ་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་སོགས་ཆོགས་རྣམ་དག་མ་ཡིན་ཞིང་། དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ་སོགས་ལ་སྒྱུད་པ་ཆོགས་རྣམ་དག་ཡིན་པར་སྟོན་ལ། དེའང་ཅིའི་བྱིར་དངོས་པོར་དམིགས་པས་ཆོགས་མི་དག་སྟུམ་ན། འདི་ལྟར་ཡང་དག་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་ན། ཆོད་མའི་གནོད་པ་ཡོད་པས་ན་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་མེད་པ་བཞིན་

དུ་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཡོད་པ་ཅན་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་བསྐྱད་
པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྲིག་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ཤེས་པ་དང་མགལ་མེ་ལ་ལམོར་ལོར་འཛིན་
པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ཡོངས་
སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་
ན་། དངོས་འཛིན་གྱི་ལྟ་བུ་དེ་ཡི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡི་སྤྱིན་སོགས་པ་རྟོལ་ཕྱིན་
པ་སྐྱབ་པ་ཀླན་ཀྱང་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་སྤྱིབ་པར་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གི་རྟོག་པས་བསྐྱད་པས་། དཔེར་ན་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་ལ་
བདག་དྲང་བདག་གིར་བཟུང་སྟེ་ལོག་པར་ཞེན་པའི་འཛིན་ཚུགས་ལྟ་བུ་ལ་
གནས་བཞིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དཀའ་བྱུང་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་བྱུང་གི་ཡན་
ལག་ཡང་དག་པའི་ལམ་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། དངོས་ཞེན་ཅན་གྱིས་ལམ་
བསྐྱབས་པ་འདིའང་ནོར་བའི་སྒོ་ཡི་དབང་དུ་སོང་ནས་སྟོབས་རྒྱུད་རྟོ། །དེ་
ལས་བསྐྱོག་སྟེ་དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་སྤྱིན་སོགས་ནི་
མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་ཉིད་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དངོས་
པོའི་ཡིན་ཚུལ་མ་ནོར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་ན། འབྲས་བུ་སྤྱིན་
དུ་རུང་བའོ། །རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་ས་བོན་གྱུང་བོ་སྟེ། སྤྱིན་མ་ཞུགས་པའི་མུ་གུ་དང་སྟེ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བདག་དུ་དམིགས་བཞིན་དུ་རྫོགས་བྱུང་དོན་གཉིས་ཀྱི་
དགོ་བ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་བྱིན་ཀྱང་། བརྒྱད་ནས་འགྱུར་

བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་བདག་ལྟ་དང་མ་བུལ་བཞིན་
དུ་ཐར་ལམ་རྣལ་མ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་མི་འབྱུང་བའི་གནད་ཀྱང་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བས་བསྐྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་མ་ཐག་
དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་མི་འབྱུར་ཞེས་དེ་མ་ཐག་
པའི་དོན་བར་དུ་གཞན་བརྒྱད་དགོས་པའི་དོན་ཏོ། །དེས་ན་མཚོན་དང་པན་
གདགས་པར་འདོད་པས་གང་སྤྱིན་པ་དེའང་ལམོར་གསུམ་དག་པར་བྱིན་ན་
དེ་ཉིད་སྒོ་གོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡི་རང་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་ཤིང་ཚུལ་བཞིན་ཞུགས་པ་གཏི་མུག་མེད་པའི་དགོ་བའི་
རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། ཚོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའོ། །ཞེས་
དང་། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་སུམ་བརྒྱུ་བ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་རི་རྣམ་དུ་སེམས། །
ཤར་བྱོགས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་ཚད་གཟུང་བར་སྤྲུལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་
པ་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་
བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་མི་གནས་པར་ཡོངས་སུ་མི་གནས་པར་
སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤང་བོའང་ཚད་གཟུང་བར་སྤྲུལ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་ལྟར་པར་ཞུགས་ན་ཅིའང་མི་མཐོང་
བ་དེ་བཞིན་དུ་གང་དངོས་པོར་ལྟོངས་པའི་སྤྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བྱང་

རྒྱུ་མེམས་དཔར་བལྟའོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་ལངས་ཏེ་
ཉི་མ་ཤར་ནས་མིག་དང་ལྗན་པའི་མིས་གཟུགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དག་མཐོང་
བ་དེ་བཞིན་དུ་གང་དངོས་པོར་མ་ལྟོངས་པས་སྒྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་
བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔར་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་དེ་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་ལ་བསྐྱབས་པའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ལ།
རྒྱལ་གཉིས་ཤིང་ཉིའི་སྒོལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། དེ་ལ་བསྐྱབས་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། རྒྱལ་གཉིས་བྱུང་
དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གཉིས། དང་པོ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་
གྱུར་པ་ཡང་། །ཤེས་པ་འབྲེལ་ཞིག་ཁོ་ན་སྟེ། །རང་གིས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ།
དེ་ནི་ཤེས་པར་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །འོན་ཏེ་ལྟར་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྣང་རྒྱལ་དེ་དག་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ལམ། ཅི་སྟེ་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེ་
ན། །དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་དུ་
བཞེད་དེ། །མདོ་ལས་སེམས་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པ་བྱེད་པ་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་
དག་ག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལས་གཞན་པ་གཞུང་
འདིར་ནི། རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཡང་། །ཤེས་པ་འབྲེལ་ཞིག་ཁོ་ན་མ་
གཏོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུད་ན་མེད་པར་འདོད་པ་སྟེ། །ཤེས་པ་རང་གིས་
གསལ་པོར་ཉམས་སུ་ཁྱེད་པས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པར་གནས་

པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལ་གང་སྣང་ཞིང་ཤེས་པ་དེ་དག་ཤེས་
པ་རང་གིས་ཁྱེད་པ་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱི། །རང་གིས་གསལ་པོར་ཁྱེད་པས་
གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་སྣངས་ནས། །དོན་གཞན་དེ་ཉིད་རྟོག་པའི་རྒྱལ་ནམ་ཡང་མི་
སྤྲད་དེ། །གལ་ཏེ་སྤྲད་ན་གསལ་རིག་དང་བྲལ་བཞིན་རྟོག་དགོས་ལ། །གསལ་
རིག་དང་བྲལ་ན་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་མི་རུང་ཞིང་། །དེ་ལྟར་བས་ན་ཤེས་པ་ནི་མེད་
ལ་དོན་གསལ་བ་ནི་ཡོད་པ་ཞིག་མི་རུང་བས། །གང་ཁྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པ་ཉིད་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། །མི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་བཞིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམས་རྣམ་ཤེས་ལས་
གྲུད་དུ་ཡོད་པར་རྒྱག་ནའང་། །མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་པ་དང་
མི་མཉམ་པའི་ཆོན་འཕྲུལ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མེད་པས་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་
མི་འགྱུར་ངོ། །དེ་བས་ན་སྟོ་སོགས་ཁྱེད་པ་ནི་ཤེས་པ་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་
ངོ་བོ་ཁྱེད་སྟེ། །མི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཁྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
རྣམ་པ་ཁྱེད་པ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། །རྣམ་པ་དེ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་
ཡོད་དགོས་པར་རྗེས་སུ་དཔགས་སོ་སྟུམ་ན། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་
སོགས་པ་མེད་པར་ཡང་རྗེས་སུ་དཔགས་པའི་སྤྱིར་དེ་ཡོད་པར་མི་འཐད་དེ།
ཡོད་པར་དཔགས་པའི་ལུགས་ལའང་མདོན་སུམ་དུ་ནི་མི་འགྱུབ་པའི་སྟོག་
གྱུར་ལ་རྗེས་དཔགས་ཙམ་ཡིན་ལ། །སྤྱི་དོན་མེད་པའི་རྗེས་དཔགས་དང་
མདོན་སུམ་ཁྱེད་པ་སེམས་རང་གིས་གྲུབ་པ་ཙམ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་

པས་ཕྱོགས་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱན་སྒྱུག་
པོ་བཀོད་པ་དང་། དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་
པའི་མདོ་རྣམས་དང་ཡང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྗེས་ཐོབ་ཤན་འབྱེད་
པའི་ཆོ་དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་བྱི་དོན་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གཉིས་ལས་
མཐའ་གཞན་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྟ། བྱི་རོལ་དངོས་མེད་ཤེས་པར་
བྱ། རྒྱལ་འདིར་བརྟེན་ནས་དེ་ལ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་བདག་མེད་ཤེས་པར་བྱ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲ་ཆོད་པ་འདི་ཀྱན་སེམས་ཙམ་ལས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་
པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྟ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་མེད་དུ་ཤེས་
པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་ཚུལ་འདིར་རི་རྒྱན་བཤད་པའི་གཅིག་དང་དུ་མར་བལ་
བའི་གཏན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དེ་ལ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་བདག་མེད་པ་
མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་སྒྲོས་བྲལ་དབུ་མའི་ཚུལ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེའུ་ལས།

ཀྱེ། རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་དུ་རྟོགས་ཏེ། དུས་གསུམ་
ཡང་སེམས་དང་མཚུངས་པར་རྟོགས་སོ། །སེམས་དེའང་མཐའ་དང་དབུ་མ་
མེད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དོ། །ཞེས་བསྟན་པ་འདི་ལགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཕྱོགས་དུས་ཀྱི་སྤྲང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་ཤེས་ཤིང་། སེམས་དེའང་
སྒྲིབ་དང་འཇིག་པའི་མཐའ་དང་། དེ་ལྟ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དབུ་མ་མེད་

པར་མཐའ་བལ་དུ་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྲད་པ་ལས་ཀྱང་།
བཙུམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཀྱན་བདགས་པའི་སྤྲིང་པོ་སྟེ། སེམས་
ཙམ་དུ་བས་པ། རྗེས་མ་མཆིས་པ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྩ་བ་མ་མཆིས་པའོ། །ཞེས་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལས། འདི་ལྟར་སེམས་དེ་ནི་སེམས་
མ་མཆིས་པ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བ་ལགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་བསྟན་པ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་
གཉིས། དང་པོ། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟོག་ནས་སྟ། རིགས་པའི་སྤྲབ་སྒྲིགས་
འཇུག་ཏེ། དེ་དག་དེ་བྱིར་རི་བཞིན་དོན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཉིད་འཕྱོང་། །
ཅས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་སེམས་ཙམ་གྱི་ཚུལ་དང་། དོན་དམ་དབུ་
མའི་ཚུལ་ཏེ། ཚུལ་དེ་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཤིང་རྟོག་པོ་ལ་ཞོན་
ནས་སྟ། བདེན་གཉིས་དཔྱད་པའི་ཆད་མ་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་ཀྱི་རིགས་པའི་
སྤྲབ་སྒྲིགས་མི་གཏོང་བར་འཇུ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་ མདོ་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་
བཟང་པོ་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །རི་བཞིན་དོན་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཉིད་འཕྱོང་བ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱུ་ཆེ་བའོ། །དེ་དག་སྟོན་པར་བྱེད་པའང་
དབུ་སེམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བཀའ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་
གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའང་ཁྱུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་དེ་ཤིང་རྟོག་པ་གཉིས་
ཀྱི་ལམ་སྒྲོལ་དྲི་མ་མེད་པའོ། །ལམ་དེ་དག་ཀྱང་རང་རང་གིས་གང་འདོད་པ་

ཉིད་རྩལ་དུ་བཏོན་ཏེ་སྤྱོད་པ་བཅད་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བཀའ་ཟབ་མོའི་ཆ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆ་གཉིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཙམ་མོ། །
དེས་ན་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་བྱུང་གཅིག་ཏུ་ཆུད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ཐ་སྙད་ཀྱི་རྫོང་བའི་བུ་ལ་ལྷན་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱི་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་གིས་བསྐྱེས་
པ་ཇི་སྟེད་བཀའ་སྤྱུལ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་སེམས་ཙམ་གྱི་རྩལ་རྟོགས་པ་ལ་
རག་ལས་ཤིང་། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
སྟོས་བྲལ་ཆེན་པོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་མཐར་ཐུག་དབུ་མ་ལ་ཐུག་པའི་
ཕྱིར་ན། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་པ་རིས་སུ་ཆད་པ་མེད་པའི་ཐོག་པ་ཆེན་
པོ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྩལ་གཉིས་ཤིང་རྟོག་པོའི་གཞུང་མཁའ་
དང་མཆོ་ལྷར་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཉིད་སྤྱོད་པ་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་རྫོགས་པར་
ཁོང་དུ་བསྐྱེལ་བའི་རྒྱ་གར་དུ་འདུག་ན་བོད་དུ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་འཕགས་
ཡུལ་ཉིད་ན་ཤིང་རྟོག་པོའི་ལྷགས་སྟོས་སོ་སོ་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཆོན། སྟོབ་དཔོན་
འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་ཆོས་མེད་
དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་རྩལ་གཉིས་ཤིང་རྟོག་པོའི་ལམ་སྟོས་གཞུང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་
བ་འདི་ནི་གཞན་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་རྩལ་
འདི་ལྟ་བུའི་གཞུང་བཟུང་བ་ནི། དཔེར་ན་ཤིང་རྩ་བཟང་པོ་ལ་ཞོན་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེའང་ཤིང་རྩ་དང་ཇི་ལྟར་འདྲ་ན། སྤྱིར་ཐོག་པ་ནི་བཞོན་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་
ལ་གནས་ན་རང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་

ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ནི། ཇི་སྟེད་དུ། ཐོག་པ་འདི་ནི་མཁའ་འདྲ་གཞལ་མེད་ཁང་
ཆེན་ཏེ། །དགའ་སྦྱིད་བདེ་བ་མཛོན་པར་ཐོབ་བྱེད་ཐོག་པའི་མཆོག་ །དེ་གང་
ཞོན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་རྒྱ་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཁའ་
འདྲ་ཟབ་པ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་དང་། གཞལ་མེད་ཁང་འདྲ་བ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བཀོད་
པས་མཛོན་པར་མཛོས་པ་ནི་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་
ཡང་བཞོན་པ་གཞན་ལས་འཕགས་ཤིང་། ཆེན་པོ་ལ་འོས་པ། དཀའ་བ་
མེད་པ། འབྱོར་བའི་ཁྱད་པར་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་འགོ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཤིང་
རྟོག་པོའི་རྩལ་དང་འདྲ་བར། སྤྱོད་པ་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་ལས་འཕགས་ཤིང་། ཟབ་
ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀའི་སྟོ་ལྡན་ཆེན་པོ་ལ་འོས་པ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་བྱུང་དུ་ཆུད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པ་ལ་དཀའ་བ་མེད་པ།
ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆད་མ་དང་དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་སྟེ་རིགས་པའི་རྣམ་པ་ཆད་མེད་
པའི་དགའ་བདེའི་འབྱོར་བ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ་གནས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་ཤིང་རྩ་དང་འདྲ་ལོ། །དེ་འདྲ་བའི་གཞུང་ལ་གནས་པའི་ཆོན་འཕང་རིགས་
པ་ཆད་མས་གཞུང་གི་དོན་ཉམས་སུ་བསྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲུལ་
ལས། དེ་ལ་ལུང་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔགས་པ་
དང་བྲལ་བ་ནི་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་དག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཆོས་
པར་མི་འགྱུར་ཞེས། གཞུང་དེ་ཉིད་ལ་དད་པས་མི་མོས་པ་དག་ལྟ་ཅི་སྟོས།
དད་པའི་སྟོན་ལུང་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཀྱང་རིགས་པ་དང་བྲལ་ན་དེའི་དོན་

རང་གི་ཉམས་སུ་བསྟར་བའི་ངེས་པ་རྟེན་ནས་ཡོངས་སུ་ཆོམ་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། ཟས་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་པ་ཞེན་པས་བཅིངས་ཀྱང་དེ་དག་ཡོངས་
སྟོང་མ་གཤམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་གིང་རྟ་འབྲེན་པའི་རྟ་དེ་ཉིད་ཁ་ལོ་གང་དུ་
སྦྱར་བ་སྒྲུབ་སྟོགས་ལ་རག་ལས་པ་བཞིན་དུ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་
གང་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་དྲང་མི་རྣམས་པར་ལམ་དེ་དང་དེར་ངེས་གཤམ་
ཀྱིས་འཇུག་པས་ན། ཐ་སྙད་དང་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་
སྟོགས་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་འཇུ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
དོན་ལ་ཆོད་མ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་པས་འཇུག་པ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཞེས་
པའི་མིང་དོན་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་
ལྡན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མོས་པ་ཙམ་མིན་པར་ཆོད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། གང་ཐེག་ཆེན་དེ་དང་ལྡན་པ་ལ་བདག་སྒྲ་སྦྱར་
ཏེ་ཐེག་ཆེན་པ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་ལུགས་ཀྱང་ཞེན་
ལྷས་འཛིན་པ་དང་། འཐད་ལྡན་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་སུན་ཅི་ཕྱིན་བྱས་ན་
བསྟན་པ་ཉིད་ལ་པངས་པའི་སེམས་སུ་མ་བྱས་པར་གྱུར་པས་ན་དངོས་སྟོབས་
ཀྱི་རིགས་པ་དྲི་མེད་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་ནས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྟོ་
ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་
དྲང་བོས་ཚུལ་བཞིན་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་ལས་དབྱད་
ཅོད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། །མ་མཛད་རྣམ་གྱོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན། །གལ་

ཏེ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། །གཞན་གཞུང་འཛིག་པར་འགྱུར་ན་ཉེས་
པ་མེད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཡིན་ཞིང་ཆོས་སྤྱང་བ་དང་གཟུང་བའི་
མཆོག་དམ་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དེ་ལ་བསྒྲགས་
པ་ལ། ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀར་
ཆོས་གཞན་སྟེ་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས། དང་བོ། རྒྱབ་དང་དབང་ལ་སོགས་མ་
ཐུངས། །དཔག་ཏུ་མེད་པར་གནས་པའི་རྒྱ། །འཛིག་རྟེན་སྤྱི་བོར་གྱུར་པས་
ཀྱང་། །ཤིན་ཏུ་ཐུངས་པ་མ་ཡིན་པ། །ཡང་དག་བདུད་རྩི་དག་པ་འདི། །ཐུགས་
རྗེ་དག་པའི་རྒྱ་ཙན་གྱི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་གཏོགས་པ། །གཞན་གྱི་
ཡོངས་སྟོང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་
གཞན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཐུན་མོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ན་ཆེ་ཞིང་
སྟོ་གྲོས་གསལ་བར་གྱུར་པ། རྒྱབ་འཇུག་དྲང་དབང་ཐུག་དང་། ཆོངས་པ་
དང་སེར་སྒྱ་ལ་སོགས་པས་སྟོགས་ཙམ་ཡང་མ་ཐུངས་པ་ཡིན་ལ། དེར་མ་
ཟད་ཡོན་ཏན་གྱི་མཐའ་སྟོས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་འདི་
ནི། འཛིག་རྟེན་པ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་བོར་གྱུར་པ་འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ཙན་
ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །ཤིན་ཏུ་ཐུངས་པ་མ་ཡིན་པ། །ཡང་
དུག་པའི་གནས་ལུགས་མ་རོར་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བདུད་རྩི་སྟོན་མཐའ་
དག་གིས་དུག་པ་འདྲི་ནི། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བརྟེན་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྱི་བ་
གཉིས་ཀྱི་དྲི་མས་ཡོངས་སུ་དུག་པའི་རྒྱ་ཙན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབའ་

ཞེས་མ་གཏོགས་པ། གཞན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རྣམ་དོར་ཏེ་ཚངས་པ་དང་། བྱལ་འཇུག་གམ་ནོར་ལྟའི་བྱ་དང་། མིག་མི་བཟང་ངམ་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པས་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་བཤད་པའི་སྤྱིར་འདི་དང་འདྲའོ་སྣམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་བཤད་པ་ཉི་ཆོ་བའི་སྤྱིར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་རྣམ་འདོར་གྱིས་བཤད་པ་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ནི། བདུད་ཅིང་ཐིགས་པ་གསང་བ་ལས་བསྟན་པ། རྣམ་རིག་ཙམ་ནི་ཏྲག་ཏུ་རྣམ་པར་དག །འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཏྲག་ཏུ་གྲོལ་བ་ཡིན། །སྤྱང་དང་དོར་བ་མེད་ཅེས་རབ་བརྟགས་ལ། །ཚངས་པ་མྱ་ངན་མེད་པར་ཏྲག་གནས་བྱོས། །ཞེས་དོན་གྱི་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཚངས་པ་མྱ་ངན་མེད་པའམ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཏྲག་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཡིན་ལ། ལམ་ནི། རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ནི་ཏྲག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང་། མ་རིག་པའི་གཉིད་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དོན་དམ་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་དང་ཆགས་སོགས་སྤོ་བུར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱང་དོར་ཅིའང་མེད་པར་བརྟགས་པའམ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་སེར་སྒྱའི་གཞུང་ནི། ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཆོག །མཐོང་བའི་ལམ་དུ་འགྱོར་མ་ཡིན། །མཐོང་བའི་ལམ་དུ་གང་གྱུར་དེ། །སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་གསོག །ཅིས་རྒྱལ་

མུན་སྒྲིང་སྟོབས་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་ནི་མིག་སོགས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ནམ་གཙོ་བོ་དོན་དམ། མཐོང་བའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་བརྟན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིས་བུ་ཙམ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུར་འདོད་དོ། །གསང་བ་པ་དག་ནི། སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཏྲག་པ་གཅིག་ཁོ་ནའི་རང་བཞིན་དུ་བལྟ་སྟེ། དེ་དག་གི་གཞུང་ལས། བུམ་པ་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ན། །བུམ་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ། །རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་འདུ་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་སྟོག་ཀྱང་བདག་འདིར་འདུ། །གཟུགས་དང་འབྲས་བུར་རབ་བརྗོད་པ། །དེ་དང་དེར་ནི་ཐ་དད་ཀྱང་། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་ཐ་དད་མེད། །དེ་བཞིན་སྟོག་ཀྱང་ངེས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར། །གཟུགས་ཞེས་པ་སྤྱིའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ནི་ནང་གི་ལུས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱི་ནང་གི་སྒྲུང་བ་སྒྲ་ཆོགས་པ་དག་ཀྱང་ནམ་མཁའི་རང་དུ་མ་འདུས་པ་མི་སྤིང་ཅིང་། ནམ་མཁའ་ལ་ཐ་དད་མེད་པ་ལྟར། །སྟོག་གམ་བདག་ཆེན་པོ་དེའི་རང་དུ་གཅིག་པར་འདོད་ཅིང་། དག་དང་མ་དག་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ནི་མེད་བཞིན་འབྲུལ་བ་ཐག་པ་ལ་སྒྲུལ་འཛིན་དང་། མི་ལམ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། བདག་ནི་བདེན་པར་རྟོག་གྱུར་པས། །གང་ཆོ་ཀུན་ཏུ་མི་རྟོག་པ། །དེ་ཆོ་ཡིད་ནི་མེད་འགྱུར་ཏེ། །གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་འཛིན་མེད། །ཅིས་དང་། རིག་བྱེད་མཐའ་ལ་ངེས་རྣམས་ཀྱིས། །མི་ལམ་སྒྲུ་མ་རི་འདྲ་དང་། །དྲི་ཟའི་གོང་ཁྱེར་རི་འདྲ་

མཐོང་། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་མཐོང་། །འགག་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་མེད།།
བཅིང་བ་མེད་ཅིང་སྐྱབ་པ་མེད། །ཐར་འདོད་མེད་ཅིང་ཐར་པ་མེད། །འདི་ནི་
དོན་དམ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཆགས་དང་འཇིགས་དང་སྒོ་བྲལ་བ། །རིག་བྱེད་མཐར་
སྐྱོན་ཐུབ་རྣམས་ཀྱིས། །སྒྲོས་པ་ཉེར་ཞིག་ཉིས་མེད་པའི། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་
འདི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་ཟེར་ལ། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་རྣམ་
པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟག་བདག་སྒྲིབ་པ་ལས་མ་འདས་པས་མི་
འཐད་པར་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ལ། །སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་
སོགས་པ་རི་སྐད་བརྗོད་པ་དེ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་སྒྲོས་པའི་
དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་འོང་བ་འཐད་གྱི། །དེ་དག་གི་ལུགས་
ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྟན་འབྱེན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཡང་
བྱུང་འཇུག་གིས་བཤད་པ་དབུ་མའི་ལུགས་ནི། །ཞག་ལྷ་པ་ལས། །མིང་ཙམ་
ལས་ནི་རབ་འདས་ཤིང་། །དངོས་དང་དངོས་མེད་རྣམ་པར་སྤངས། །འབྱུང་
དང་བསྐྱུ་ལས་ངེས་གྲོལ་བ། །དེ་ནི་ལོར་ལྟའི་བྱ་ཞེས་བྱ། །དངོས་ལ་དངོས་
ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །དངོས་མེད་ལ་ཡང་དངོས་ཉིད་མེད། །དངོས་དང་དངོས་
མེད་རྣམ་གྲོལ་བ། །གང་དེ་ཤེས་དེ་རིག་བྱེད་རིག་ །ཅེས་རིག་བྱེད་དམ་ཆངས་
པའམ་ལོར་ལྟའི་བྱ་བདག་དམ་པ་དེ་ནི་ཐ་སྟོན་གྱི་མིང་ཙམ་ལས་ཀྱང་འདས་
ཤིང་། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་དང་། །དེ་མེད་པའི་དངོས་མེད་གཉིས་
ཀ་སྤངས་པ། །འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་དང་བསྐྱུ་བ་སྟེ་འཇིག་པ་ལས་གྲོལ་བའི་རྟག་པ་

ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྟོན་ལས་འདས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དངོས་ཉིད་མེད་དེ་དེ་བརྟུན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དངོས་པོ་མ་གྲུབ་ན་དེ་ལ་སྟོས་པའི་དངོས་མེད་ཀྱང་མེད་ལ། །དེ་ལྟར་
དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བདག་དམ་པ་དེ་ཤེས་པ་ནི་རིག་བྱེད་
དམ་ཆངས་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། །ཡང་མིག་མི་བཟང་གིས་བཤད་པ་དབུ་
མའི་ཚུལ་ནི། །ཞི་བའི་མཛེས་པ་སྒྱུར་བའི་གཞུང་གི་སྤང་དང་བྱའི་སྒྱུར་བ་ལས།
བྲག་ཅིག་ཆངས་པ་མཚོག་ཏུ་བདེན། །རིག་པའི་དབང་སྒྲུག་ལུ་མཐའ་ཡས། །
འབའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཉིད་སྒྲིབ། །དེ་ཡང་ཞགས་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད། །ཅེས་བྱ་
གཅིག་ཅེས་བོས་ནས། །ཆངས་པ་དེ་ཁོན་མཚོག་ཏུ་བདེན་གྱི་གཞན་ཐམས་ཅད་
བརྟུན་པའོ། །གང་དེ་ནི་རིག་པའི་དབང་སྒྲུག་ཡིན་ཅིང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུབ་
པའི་ལུ་མཐའ་ཡས་པའོ། །དེ་ལྟ་མོད་གྱི་སྐྱེ་བོ་གང་གིས་དེ་འབའ་ཞིག་ཡོད་
པ་ཉིད་དུ་སྒྲིབ་ཞིང་། །དེ་ལ་རི་ཙམ་ཡོད་དོ་སྟམ་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ཙམ་དུ་
དེའང་འཆིང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞགས་པ་དང་འབྲ་བས་ཞགས་པར་རབ་
ཏུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སོ། །ལུགས་དེ་དག་ཀྱང་མཐའ་དང་བྲལ་བ་སྐྱད་དུ་འཆད་
ཀྱང་། །མཐར་གཏུགས་ན་བདག་གམ་ཆངས་པ་སོགས་སྒྲོ་ཡི་གཏད་སོ་ཞིག་
ལ་ལུ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པས་དབུ་མའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་
ཏོ། །དེས་ན་རྗོགས་པ་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་མོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་སྟེ་རྟོགས་
དཀའ་བས་ན། །ཐོས་བསམ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་མཐར་

ཕྱིན་པའམ། ཟབ་མོའི་མན་ངག་གི་གནད་དང་ལྡན་པར་མ་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་སྒྲོམ་གྱིས་བསྒྲོམས་པ་ལ་ཆེ་བ་འདི་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་ཉི་ཤེ། ཀ་དག་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་པར་ཡོད་པའང་མིན་ལ་མེད་པའང་མིན་པའི་གཞི་ཞིག་སྟོང་ལ་བརྟག་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་ཡོད་མེད་གཉིས་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་གཞི་ལོགས་སུ་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་བཟུང་ན། དེའི་མིང་ལ་བསམ་མི་བྱུང་བའི་བདག་གམ། ཆངས་པའམ། བྱུང་འཇུག་གམ། དབང་ལྷག་གམ། ཡེ་ཤེས་སོགས་ཇི་བཏགས་ཀྱང་མིང་ཙམ་ལས་དོན་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་གནས་ལུགས་སོ་སོར་དགོས་ཤིག་པར་བྱ་བའི་འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ནི་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་མི་གདའ་བས་ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་པ་གལ་ཆེའོ། །དེས་ན་ཆོག་ཙམ་ལ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། སྒྲོས་བྲལ་སོགས་ཟེར་ཡང་། ཤིགས་པས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་སུ་ཐག་ཆོད་པའི་སྟོན་པ་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་པ་ལྷན་གྱིས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ན་འཕགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་མ་ཤེས་ན་ཅིའང་མི་ཕན་ལ། ཤེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་འདི་ནི་བྱུང་འཇུག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱུངས་ཏེ། དེ་དག་གིས་རྣམ་ཤིག་དང་དབུ་མའི་ལུགས་བཤད་པ་ནི་མིང་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ཆོག་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་མི་རྣམས་པར་ཟབ་མོའི་གནད་གནམ་ས་ལྟར་མི་མཚུངས་པ་ཡོད་པས། རོ་བོ་རྗེས་ཀྱང་ཁོང་བོད་དུ་བྱོན་རྗེས་ད་ལྟ་རྒྱ་

གར་ན་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཕྱི་རྣམས་པ་དཀའ་གསུངས་པ་ལྟར། བོད་དུ་འང་བརྟེན་དང་བོན་པོ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་པའི་གཞུང་གི་ཆོགས་བཅད་ཅུང་ཟད་རང་འགྲེལ་ན་བཀོད་པ་ཀ་མ་ལ་གླི་ལའི་དཀའ་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་མདོར་བསྡུས་སུ་བཀོད་པའོ། །དེ་དག་གིས། བྱུང་དང་དབང་ལ་སོགས་མ་བྱུངས། །ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ནས་དབག་ཏུ་མེད་པར་གནས་པའི་རྒྱ་ཞེས་པ་ཐ་སྙད་གྱིས་དབག་ཏུ་མེད་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་དབག་ཏུ་མེད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་ཟེར་གཅིག་དང་། བ་སྒྲུའི་བྲ་ག་གཅིག་ལའང་ཕྱོགས་འདི་ཙམ་ཞེས་པའི་ཆོད་དང་། རྣམ་འདི་ཙམ་དུ་འོ་ཞེས་པའི་ཆོད་གཟུང་མི་རྣམས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དབག་ཏུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་ལ་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་དབུ་མའི་ཚུལ་ལ་གནས་པས་སོ། །དེའང་དབེར་ན་ཕྱོགས་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དབག་ཏུ་མེད་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་དུ་བཞུགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི། སྟོང་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤར་ཕྱིན་འདི་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་ལྟར་དག་པ་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉི་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བདུད་ཅི་འདི་སྟོན་གྱི་ཆེ་སྟོབ་པ་བཙམ་ལྟར་འདས་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསོལ་ཏེ། རྒྱ་དེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཐུགས་རྗེའི་རྣལ་ཏུ་རབ་འདུས་པའི་

སྒྲ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བ། སེམས་ཕན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་འཁོར་བ་རི་མིན་དུ་བཞུགས་པ་སྟེ། སེམས་ཕན་ཀྱང་
མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། སྤྲང་དང་རྟོགས་དང་གསུམ་པོ་ལ། ཆེན་པོ་གསུམ་
ཀྱི་རང་བྱུང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །
དེའང་ཉན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ལས་ཕྱ་བ་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལྟ་
བུ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་དང་། ལས་དང་ཕུང་པོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་གཏོར་
ནས་ཡོངས་ཟད་དུ་བྱེད་པ་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཀྱི་ལུས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་འཆི་འཕོ་བ་དག་ཀྱང་ལོག་པས་ཕྱོགས་
དུས་མཉམ་པ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲེ་འགག་དང་རྟག་མི་རྟག་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་
པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་འགྲུབ་པའོ། །ཅིའི་
སྤྱིར་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་བདུད་རྩི་ཞེས་བརྗོད་སྟུམ་ན། གཏོན་དུ་འཆི་བ་
མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་བྱེད་པས་དེ་སྤྲང་དུ་བརྗོད་དེ། དེའང་བདུད་རྩི་འབའ་
ཞིག་མ་གཏོགས་རྟོག་མའི་བསྐྱེད་བསྐྱེད་མེད་པས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་བདུད་
རྩི་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུམ་དུ། དཔག་རྩ་མེད་པར་གནས་
པའི་རྒྱ། །ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་འདི། ཡང་དག་བདུད་རྩི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་
རྒྱུ་འདི་འདི་གོང་དུ་བཀོད་ན་འགྱུར་མི་བདེའམ་སྟུམ་ན། སྟོན་གྱི་ལོ་པཎ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ནི་བསམ་བཞིན་སྤྲུལ་པའི་གང་ཟག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུལ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་
པས་ཆོག་འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ཙམ་ལའང་རྣམ་པ་ཞིག་འདོན་རྒྱུ་ཡོད་པས་དེ་

ལྟར་བསྐྱར་བ་སྟེ། དེའང་དུས་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་སངས་རྒྱས་ནི་མིན་པ་རི་མིན་
པར་འཁོར་བར་བཞུགས་ལ། ཉན་རང་གིས་དེ་མི་རུས་ཏེ། མི་རུས་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ཡང་མིན་ཞེ་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པས་འཁོར་བ་ལ་
འཇིགས་པ་དང་། ཞེ་བ་ལ་དགའ་བའི་ཡིད་དང་ལྷན་པས་ཡིན་ལ། གཞན་
ཡང་བསམ་མི་བྱུང་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་བརྟེན་མི་རུས་པ་
ཐམས་ཅད་བདེན་གཉིས་བྱུང་འཇུག་དབུ་མའི་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་མ་ཤེས་པས་
ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་གི་རུས་པ་ཁོང་ནས་འདོན་པའི་ཆེད་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྱི་བོར་གྱུར་པ་ཉན་རང་དག་གིས་ཀྱང་
མ་སྤྱངས་ན། འཇིག་རྟེན་པ་ཆོངས་དབང་བྱུང་འཇུག་ལ་སོགས་པས་ལྟ་ཅི་
སྟོས་ཞེས། འདིར་ཤིན་ཏུ་རབ་ཏུ་སོགས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་སྤྱིར་
དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་གང་ལ་སྤྱིར་བ་དེ་ཉིད་ལྷན་པར་བརྟེན་པའི་
དོན་ཡིན་ནོ། །ཐུགས་རྗེ་དག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ནི་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་
བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟར་གཟིགས་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཐུགས་
རྗེ་ཆེན་པོ་དེའང་གཟིགས་པ་རབ་རིབ་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ནི་དག་
པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྒྱ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཅན་
ནམ་འབྲས་བུ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཁོ་ནས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
བདུད་རྩི་འདི་གསོལ་རྟོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བཤད་
པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་འབྲེལ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། འདིར་ཡང་ཆོག་

འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤེལ་བའི་ཁོ་མོ་གཞན་ལ་ལམ་སྟོན་པའི་
བརྟེན་པ་འདི་དང་། གཟེགས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་
ལམ་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི། བདེན་གཉིས་མཐོང་བའི་ཚུལ་ལ་ཡང་དག་
པར་ཞུགས་པའི་རྒྱ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པས། ཡང་དག་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་
འདི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ལས་གཞན་གྱི་ཡུལ་མིན་པར་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་
རྗེས་སུ་དཔགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་མོད་
ཀྱི། ཆོག་འདི་རྣམས་སྟོམ་ཆེ་བས་ཞིབ་ཏུ་རྟུལ་པ་བཏོན་ཏེ་བཤད་ན་ཡིག་ཆོགས་
ལྟེ་བར་འགྱུར་བས་མ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་རྗེ་དང་། སྟོན་པ་ལ་གྲས་པ་སྟེ་བའི་ཕན་
ཡོན་གཉིས། དང་པོ། དེ་སྤྱིར་ལོག་པར་བསྟན་པ་ཡིན། གྲུབ་མཐར་འཆེལ་
བའི་སྟོ་ཅན་ལ། །དེ་ལྟགས་རྗེས་འདྲུག་སྟོ་ཅན་རྣམས། །སྟོང་རྗེ་ཉིད་ནི་རབ་
ཏུ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གཞན་གྱིས་ལམ་
འདི་སྟོན་མི་རྣམས་པ་དེ་ཡི་སྤྱིར་སྤྱི་རྣམས་པའི་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ཡང་དག་
པ་མ་ཡིན་པ་ལོག་པར་བསྟན་པ་ཡི་གྲུབ་མཐར་ཞེན་པ་འཇམ་འཆེལ་བའི་སྟོ་ཅན་
རྣམས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཡི་ལྟགས་དམ་པའི་རྗེས་སུ་འདྲུག་པའི་
སྟོ་ཅན་རྣམས་ནི། ཀྱི་མ་ལམ་འདོད་པ་གང་དག་ལམ་ལོག་པར་གྱུར་པ་འདི་
དག་སྟོང་རྗེ་རྗེས་སུ་སྟོང་རྗེ་ལྟགས་དག་པོ་ཉིད་ནི་རབ་ཏུ་སྟེ་བ་ཡིན་ལོ། །
དེ་ལ་འདི་ལྟར་གཞན་གྱི་ལྟགས་ལ་བརྟགས་ན། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཉི་མོ་

བ་དག །ཁ་བའི་དུམ་བུ་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་བབས་པ་བཞིན་དུ། ས་རོལ་པོའི་
འདོད་པ་གཏིང་མི་ཚུགས་པར་མཐོང་ཞིང་། ལྟ་བུ་དེས་དེ་དག་བསྐྱུས་པར་
ཤེས་ནས་བརྟེན་པ་འཕེལ་ཞིང་། དེས་མཆོན་ཏེ་རང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་
ལ་ཕེབས་པ་ན་གཞན་ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་བྲལ་བས་སྤྱིད་པ་ན་ཡང་ཡང་
སྟེ་ཞིང་མགོན་མེད་པ་རྣམས་ལ་འདྲ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་རྒྱུ་
དུ་དང་ཡང་མ་འདྲེས་པ་རང་གིས་སྟེ་ཞིང་ཆད་མེད་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ཅིང་གཞན་སྤངས་པའི་
སྟུག་བསྐལ་ལ་གནས་པ་མཐོང་བ་དང་། སྟོང་རྗེའི་གོགས་ཀྱན་ནས་མནར་
སེམས་པ་སོགས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་བདག་རྟོག་གི་དྲི་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་
ཆང་ཞིང་གོགས་མེད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པོ། །དེ་ལ་སྟོང་རྗེའི་རིགས་
ཀྱི་གཞི་བཟུང་ནས་འགོ་བ་རྣམས་ཁུར་དུ་བྱེད་བ། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་དང་
མཆོན་མའི་དམིགས་པའི་དྲི་དང་བྲལ་བ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་
པ་སྟོང་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་བྱིམ་ཁས་ལེན་པ། རྒྱུས་བུའི་ལྷིད་བྱེད་པ་ཡང་དག་པའི་
བརྟེན་པ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྟུག་བསྐལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་
པའི་སྟོང་རྗེ་ལྟན་པ་གང་གིས། སྟུག་བསྐལ་དང་དེའི་རྒྱ་འཕེལ་བར་མཐོང་ན་
སྟོང་རྗེ་ལྟན་པར་འཕེལ་ཏེ་བྱད་གིང་བསྟན་པའི་མེ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདོན་དམ་
པའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་རྣམས་ནི་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱུའི་མཆོག་ལ་གནས་པ་སྟེ། འདི་
ལྟར་ཉིད་བྱེད་པ་སོགས་པ་གསོད་པ་སོགས་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་དབྱ་ཆེན་

པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་མ་བསད་ཀྱང་རྒྱུ་གིས་བསྐྱོད་ནས་ཆུའི་ཆུ་བུར་ལྟར་
ཤིན་ཏུ་མི་ཉག་པ། བདག་ལ་པན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྣམས་པའི་ལུས་རྣམས་ཅན།
གྲངས་ཡོད་པ་ཞིག་གསོད་པར་ཟད་ལ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་དག་
ནི། ལའོར་བ་ཇི་སྤྱིད་བར་བཞུགས་པ། བདག་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པས་མཛེས་པ། གྲངས་ལས་འདས་པའི་རྒྱལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་
ལ་གཞོད་པ་སྟེ། ཆོས་སྐྱ་དེའི་ས་བོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མོས་པ་ལ་གཞོད་པར་
ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་སྤངས་པའི་རྣམས་སྤྱིན་ཤིན་
ཏུ་མི་བཟད་པ་རྣམས་པ་མང་དུ་མདོ་སྟེ་ལས་བཟོད་དོ། དེ་སྐད་དུ་འདྲོ་བ་དཔོན་
སྤྱུལ། ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་རབ་ཟབ་ལ། སྤྱིད་ལུག་ཤིན་ཏུ་མ་སྤྱངས་པ། བདག་
གཞན་དག་དག་གཏི་མུག་གིས། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སྟོན། ཅིས་གསུངས་
པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་རིགས་དང་སྟོ་མ་སྤྱངས་པའི་གང་ཟག་
རྣམས་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཟབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྤྱུག་ཅིང་སྟོན་པ་
ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་དང་སྤྱུང་བའི་ཤེར་ཕྱིན་ལྟར་སྤྱང་ལ་
བརྟེན་ནས། ཟབ་ཅིང་དཔགས་པར་དཀའ་བའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་འདི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བརྟེན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སོགས་སུན་འབྱིན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བར་གསུངས་ལ།
མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། དམན་པར་མོས་ཤིང་ཁམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དམན། ཁྱོགས་
པོ་དམན་པ་དག་གིས་ཡོངས་བསྟོར་བ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལེགས་པར་བཤད་
པའི་ཆོས། འདི་ལ་གལ་ཏེ་མོས་མེད་གྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་

ཟབ་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོ་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་སྤང་བ་རྣམས་
ལ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཐབས་མི་འདོར་བར་བྱའོ། །
གཉིས་པ། སྟོ་ལོར་ལྟན་པས་ལུགས་གཞན་ལ། ཇི་ལྟར་སྟོང་པོ་མེད་མཐོང་
བ། ཇི་ལྟར་དེ་དག་སྟོང་བ་ལ། ཁྱུས་པ་ཤིན་ཏུ་སྟོང་བར་འབྱུང་། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། འཕགས་ལོར་གྱི་ལུལ་དུ་གྱུར་པ་སྟོང་ཤིས་རབ་ཀྱི་ལོར་དང་ལྟན་
པས་བསྟན་པ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ལུགས་གཞན་ལ་རྗེ་ལྟར་སྟོང་པོ་
མེད་པ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་སྟོང་ལྟན་སྤྱུང་བཟང་དེ་དག་ ལམ་འདི་ནི་བཙུམ་ལྟན་
འདས་ཁོན་ས་བསྟན་ཏེ་སྤྱུང་དུ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ། ཁྱུས་པ་ཤིན་ཏུ་སྟོང་བར་འབྱུང་ཏེ། ཆ་བས་
རྗེ་ལྟར་རྗེ་ལྟར་གདུང་བ་དེ་ཙམ་དུ་བསིལ་བའི་ཆུ་ལ་དགའ་བ་འཕེལ་བ་བཞིན་
ནོ། ཇི་འདྲ་འདི་ལྟར་གཞན་གྱི་ལུགས་ནི་རིགས་ངན་སྤུན་པོའི་སྟོང་པོ་ལའང་
གྲགས་པའི་ཡུལ་རགས་པ་ལའང་འབྱུང་བར་མཐོང་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་གསུང་རབ་ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མར་དགེ་བ། གསེར་བཟང་པོ་ལྟ་
བུར་བསྟེགས་པ་དང་བཅད་པ་དང་བདར་བ་དང་འདྲ་བའི་མདོན་སུམ་དང་
རྗེས་དཔགས་དང་། རང་གི་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པར་མ་གྱུར་པའི་དབྱེད་
གསུམ་གྱིས་དག་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐིབ་པོ་དང་ལྟན་པའི་ལའོར་བ་ན་མ་འདྲེས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འབྱུགས་པ་འཕམ་རྟོག་པ་མེད་
པར་མཐོང་ནས། མི་དང་རྩ་ཡུལ་བའི་གཙོ་བོ་མཐའ་དག་གི་ཅོད་པན་གྱི་ཕྱིར་

བས། ཞབས་པདྨ་གཉིས་མཛེས་པར་བྱས་པ་དང་ལྷན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲ་
མ་སངས་རྒྱས་པཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བདག་ཤེས་པ་སྟེ་ཞིག་དོན་དམ་པར་
མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པའི་དད་པ་ཅི་ཕྱིར་
མི་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱེད་པར་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བདེ་ལས་
སེམས་ཕན་ལ་སྙིང་རྗེ་སྒྲེ་ཞིང་། སྙིང་རྗེ་དེ་ལ་འང་སེམས་ཕན་ཅོམ་ལ་དམིགས་
པ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་གསུམ་གྱི་
ནང་ནས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་།
ལམ་དེ་ཉིད་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་གྲུས་པ་སྒྲེས་པ་དེ་ལ་འང་། དང་འདོད་
ཡིད་ཆེས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྱ་ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པ་སྒྲེ་བས་
གཞན་གཉིས་ཀྱང་འཁོར་གྱི་ཚུལ་དུ་འབྱུང་ངོ་། །མི་ལྷོག་པའི་དད་པ་ནི་ཡིད་
ཆེས་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་གྱིས་འཕྲོག་མི་རུས་པའི་བྱད་པར་ཅོམ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ན་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་དད་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པས།
དེ་རེ་རེ་ཡོད་ན་རྣམ་བཤུངས་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཤེས་བྱ་སྤྱིད་ཞིག་ཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ནོ་ཅོག་གི་ནང་ན། སྤྱིད་
པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སྙིང་རྗེ་ལས་བཟང་བ་གཞན་མེད་ཅིང་། ཞིབ་ལ་དམིགས་
པའི་སྒྲོ་ལ་དད་པ་ལས་བཟང་བ་མེད་ལ། དེ་གཉིས་ཡོད་པར་གྱུར་ན། དེ་
གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འབྱུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་མ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷ་བྱའི་

ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཉིད་ནི། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཚན་
ཉིད་པ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ནམ་ཡང་འབྲེལ་མི་ཤེས་སུ་འབྱུང་སྟེ། དེས་
དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་མ་ལོར་བ་མཐོང་བ་ན། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་
དང་བྲལ་ཏེ། གནས་ཚུལ་ལ་སྒྲོངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གནས་ལུགས་
མངོན་སུམ་མཛོད་པའི་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ནམ་ཡང་ལྷོག་
པ་མི་སྤྱིད་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
གཉིས་པོ་ངོ་བོ་འདུ་འབྲེལ་མེད་པར་གནས་པ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་
སྟགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་ནས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་སྙིང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེ་
ཟུང་དུ་འཇུག་པས་ས་དང་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཐིག་ཏེ། རང་དོན་དུ་ཆོས་
ཀྱི་སྒྲུ་དང་། གཞན་དོན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་སྟེ། སྒྲུ་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་
བརྟེས་ནས། ནམ་མཁའ་འཛིན་སྤྱིད་དུ་ཐིག་ལས་རྒྱན་མི་འཆད་པ་འབད་རྩེ་ལ་
མེད་པར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་བཞིན་དུ་འགྲོ་
བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྦྱེལ་
བ་ཡིན་ནོ། །དེ་འང་སྒྲུ་གཉིས་པོ་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲོ་ནས་རང་དོན་གཞན་དོན་
ཞེས་བཞག་ཀྱང་། དོན་དུ་ངོ་བོ་ཟུང་འཇུག་འབྲེལ་མི་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་
ཡིན་ནོ། །དེ་འང་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་ཤེས་ཆོལ་སྟོན་བཏང་སྟེ། །དོན་
དམ་རྣམ་པར་ངེས་གྱུར་ནས། །ལྷ་ངན་ཐིབ་གནས་འཇིག་རྟེན་ལ། །སྙིང་རྗེ་
ཀུན་དུ་བསྐྱེད་ནས་སྟེ། །འགྲོ་དོན་བྱེད་པར་དཔའ་གྱུར་པ། །བྱང་ཆུབ་སྒྲོ་རྒྱས་

མཁའ་པ་ནི། སློང་དང་སྤྱིང་རྩེས་བརྒྱན་པ་ཡིས། བྱུང་པའི་བརྟུལ་ལྷགས་ཡང་
དག་སྟོང་། ཅིས་སྟོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་མེད་སྟེ་ནས་དེས་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་
པོ་དབྱངས་ཏེ་རྩོགས་བྱང་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་། གང་དག་དང་པས་རྩེས་
འབྲང་བ། རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། བྱུང་པའི་བརྟུལ་ལྷགས་
མངོན་བྱས་ཏེ། ཉེན་ཡང་དག་ཤེས་ཆོལ་བརྩོན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་
དུ་སྤྱིང་རྩེས་དབྱངས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་
ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡང་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོལ་བར་ལྷགས་པའི་ཆུལ་
གཉིས་ཡོད་ལ། གང་ལྟར་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གྲོགས་
སུ་གཅིག་འོང་ཞིང་མི་འབྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་མཇུག་དོན་ལ། སློབ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་པའི་མཛད་བྱང་དང་།
ལོ་པའ་གང་གིས་བསྐྱར་བའི་འགྲུར་བྱང་གཉིས། དང་པོ། དབུ་མ་རྒྱུན་གྱི་
ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་བདག་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་
མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ། འཕགས་པ་རག་གི་དབང་ལྷག་གི་ཞབས་
ཀྱི་པདྨ་རྩྭ་པ་མེད་པའི་ཟུལ་སྤྱོད་པོས་ལེན་པས་མཛད་པ། ཞེས་འཛིག་
རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་། དེས་མཚོན་ཏེ་
རིག་བྱེད་ཀྱི་གནས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཆད་མེད་པ་དག་ལ་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པར་མཁྱེན་པ་དང་། རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དངོས་ལས་ཆོས་

གསན་པར་བསྟན་པའོ། རྩོགས་སོ་ཞེས་པ་གཞུང་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་དོན་
ཏོ། །

གཉིས་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་རེ་རྩུ་བོ་རྟེ་སྟེ་ལྟ་དབང་བྱང་ཆུབ་དང་། ལུ་
ཆེན་གྱི་ལོ་རྩུ་བ་བརྟེ་ཡེ་ཤེས་སྤེས་ཆོག་རྒྱ་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཞིང་།
སྐར་ཡང་ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་དག་ཐེར་མཛད་ནས་ལྷས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོན་ས་
གཏན་ལ་པལ་པའོ། ཞེས་སོ། འདི་ལ་རྩེ་ཙོང་ཁ་པས་ཆོགས་བཅད་ལྷག་
གཉིས་ཀ་རྩ་བར་བཞེད་པ་ནི། འགྲེལ་པ་འདི་འང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རང་གི་གསུང་
ཤིན་ཏུ་དོན་གྱི་ཐུང་བྱ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་པས་རྩ་འགྲེལ་ལྟར་དུ་འཆད་
ཉན་བྱུང་ན་ལེགས་པས་རྩ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ནའང་དོན་གྱི་འགལ་བ་
མེད་པ་སོགས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས་བསྟན་པ་ཐུགས་ལ་གཞག་པའི་དགོས་
པ་བྱུང་པར་བ་ཡོད་པར་གདོན་མི་ཟ་ཡང་། སྦྱིར་ནི་དོན་རེས་འགའ་ཆོགས་
བཅད་ཀྱིས་བསྟན་པ་འཇམ། རེས་འགའ་ཆོག་ལྷག་པས་བསྟན་པ་ལྟ་བུའི་སྟེལ་
མ་མ་ཡིན་པར། རྩ་བ་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་དེ་སྐར་ཡང་འགྲེལ་པས་བཀྲོལ་
ཏེ་བཤད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་འདི་ལྟར་ལགས་སོ། ཉེས་ན་འདིར་རང་འགྲེལ་
ཉིད་འགྲེལ་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ན་ཆོག་ཤིན་ཏུ་མང་བས་གཞན་དག་འཇུག་
དགའ་བའི་བྱིར་འགྲེལ་པའི་ཆོག་འབྱུག་ཉེར་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དོན་དུ་འགྲེལ་
བའི་གནད་ཀྱན་གསལ་པོར་བཀྲོལ་ཡོད་པས། འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་འགྲེལ་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཆོག་གི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་མྱོང་རྣམ་པས། སྐར་ཡང་རང་འགྲེལ་དང་

དཀའ་འགྲེལ་གཉིས་ལའང་བཏྲ་བར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །དེ་ནི་གོང་གི་ས་
བཙད་གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་དུ་མས་འཕགས་པའི་གཞུང་
འདི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་འགྲེལ་ཞིང་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐུན་
མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་བྱད་པར་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བྱི་དོར་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་འདི་ལྟར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་དག་རིགས་པའི་ལམ་ནས་
དྲངས་ཏེ་ངེས་པ་སྟེ་བའི་རྩལ་འདི་ལྟ་བུས་བཟུང་ན། རྩལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུ་
པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་བཟུང་བའི་ཕན་ཡོན་ལ་རེ་བ་ཡང་དག་བྱར་
ཡོད་དེ། ཆོས་གཟུང་བའི་མཆོག་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་འཛིན་པ་ནི་
རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རང་གིས་རྟོགས་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པ་ཐམས་
ཅད་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པས་བསལ་ནས། རང་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་
ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕན་ཡོན་ཀྱང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཉིང་འཛིན་
འདི་ནི་སྲ་དག་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་བྱང་རྩལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །བསོད་
ནམས་སྤང་བོ་མཆོག་དང་གང་ལྟན་ཞིང་། །གང་ལ་ཆད་མེད་བསམ་གྱིས་མི་
བྱལ་པ། །འཛིག་རྟེན་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་འདྲེན། །རང་བྱུང་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མ་གཏོགས་པ། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་སྲ་དག་ཀྱང་། །
སྟོང་ཆེན་འདི་ན་བསོད་ནམས་སྤང་བོ་དང་། །མཚུངས་མེད་བསམ་གྱིས་མི་

བྱལ་ཡེ་ཤེས་གྱིས། །མཉམ་པར་གྱུར་པ་ནམ་ཡང་ཡོད་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་མཆོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་ན། རྗེ་
བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་འདིས། ཐུས་
ཀྱང་གདུལ་བར་དཀའ་བའི་རང་རེ་བོད་ཡུལ་རྒྱལ་བསྟན་གྱི་སྤང་བ་དཀར་
པོས་བྱལ་བར་མཛད་པའི་སྟོན་ལམ་དང་། ཐུགས་རྗེའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་རང་
ཅག་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱིན་རྒྱབས་འཇུག་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་གཞུང་ཆོག་
ཆོགས་ཏུང་ཡང་རིགས་པ་རྩོལ་ཆོད་ཆེ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྤང་བ་འདི་འདྲ་
རྒྱ་གཞུང་གཞན་ནའང་དཀོན་པར་འདུག་པ་ནི་མང་དུ་བརྗོད་པས་ཅི་བྱ་སྟེ།
གསེར་གྱི་མདངས་དང་བུ་རམ་གྱི་རོ་བཞིན་དུ་གཞུང་མང་ཐོས་ཟབ་རྒྱས་གྱི་
སྟོ་ཅན་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་གྱལ་བ་འདི་ལྟར་ལགས་པས་སྟོ་གོས་གྱི་སྟོ་ལྟར་
དུ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མགོན་པོ་དེའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སྲུན་ནས་དྲིན་གཙོ་
བ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་འང་ཡོད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་དཔལ་ས་སྐྱུ་བརྗེ་ཏས།
སྟོམ་བཙོན་དམ་པ་དཔལ་ལྷན་ཞི་བ་འཛོ། །བརྟལ་ཞུགས་གྲུབ་པ་བདུ་སྟོ་གྱ་
མ། །སྟོ་གསལ་དབང་པོ་བདུ་འི་རང་རྩལ་སོགས། །སྟོ་གསལ་མའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་
བགཉིས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་
གྱིས་རྗེས་བཟུང་བས། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའི་པ་རོལ་སོན། །ཟབ་མོའི་དོན་
ལ་མངའ་བརྟེན་པ། །དཔལ་ལྷན་ཞི་བ་འཛོལ་འདུད། །མགོན་དེས་གངས་
ཅན་ཁོད་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །ཐོག་མར་ལེགས་པར་བཙུགས་ཆེ་གྲུ་སྐྱལ་

ལུགས། བྱོམས་འདིར་དར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་བསྐྱེགས་པས། །ད་དྲུང་
དུ་ཡང་ཟབ་མོ་དབུ་མ་ལ། །མོས་པའི་བྱོམས་འཛིན་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱང་། །
དེ་བྱིར་མཁས་པའི་དབང་པོ་དེ་ཡི་གཞུང་། །བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཉམས་
སྤེལ་བ་ནི། །བཀའ་བྱིན་གཟོ་བའི་མཆོད་པ་སྒྲ་མེད་ཡིན། །རྣམ་དཔྱད་ནམ་
མཁའི་ཁྱོན་ལྷར་མཐའ་ཡས་ཤིང་། །དམིགས་མེད་བརྩེ་བའི་སྟོབས་ནི་ཤུགས་
དྲག་པས། །ཡོངས་སུ་དྲངས་པའི་གཞུང་མཆོག་དབུ་མའི་རྒྱུ། །འདི་ཡི་རིགས་
པའི་དགའ་སྟོན་སྤངས་པ་ན། །སྦྱེ་བ་མང་པོར་རིགས་པའི་ལམ་དུ་ནི། །ངལ་
བ་མང་བྱས་སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱེན་ལ། །ལེགས་པར་བྱང་བའི་རྒྱལ་བ་མཁས་
མང་གི་ །གཙུག་ན་གཙུག་རྒྱུན་ཞོར་བུ་ལྷར་མཐོ་བས། །སྦྱེ་བ་ངན་པའི་ཆོགས་
རྣམས་མཐར་མཛད་པ། །འཕགས་པའི་ཡུལ་ནང་ཆེས་དཀོན་འདི་འདྲ་ནི། །
བོད་ཀྱི་རྗེ་རྒྱལ་བཙན་པོས་སྦྱར་འདྲོངས་པ། །ཞེ་མ་བདག་ཅག་བོད་འབངས་
སྐལ་བཟང་ཞེས། །ཡིད་ནི་མདུང་བྱང་བདེ་ལ་རོལ་བ་ཡིས། །ཡོངས་སུ་བསྐྱོད་
པས་གཞན་གྱི་དབང་གྱུར་པས། །ཞེས་སོགས་བསྐྱེགས་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱེགས་
པའི་ཡུལ་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་མཁའ་པ་ནི་བསྐྱེགས་པ་པོ་རང་ཉིད་རྣམ་ཐར་
མཆོག་ལ་གནས་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡིན་ཏེ། །རིན་པོ་ཆེའི་རིན་ཐང་ནི་འབྱོར་
ལྷན་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
བཀའ་ཆེམས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་པ་རྣམས་ནས་མཁན་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་ཡིད་ཆེས་
ཤིང་འཛིན་པ་ཡོད་པ་དེ་སྤིང་དུ་གངས་ཅན་ན་བསྟན་པའི་སྣང་བ་མི་རྣམས་པར་

གསུངས་པ་དང་། །མཁྱེན་བརྩེ་རྣམས་པའི་བདག་ཉིད་མཁན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་གདམས་མཆོག་གླིང་གཏིར་བྱོན་ལས་ཀྱང་།
སྟོན་པའི་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་འདི་ །གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་ངས་གསལ་བས་
བདག་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་ཀྱང་ །སྟོན་པའི་བསྟན་པ་མཆོག་ཏུ་བྱངས་
ལྷ་ཅིག་ཁྱི་སྤོང་ལྷེའུ་བཙན་དང་ །རྗེ་བཙུན་པདྨ་སྤྱི་ལྷ་མ་ །ཁོ་བོ་བོ་རྟེ་སུ་
ཡིས་ །བཀའ་བྲིམས་བཙས་པ་རི་བཞིན་དུ་ །ཆོ་དང་ལྷན་རྣམས་བྱ་དགོས་སོ་
རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཉམས་དམའ་ཞིང་ །ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཉམ་ཐག་ན་ །སྟོན་པའི་
ཤུགས་རྗེ་བསྐྱལ་བར་གྱིས་ །ང་ལ་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་ཐོབ་ །བྱི་ལྷར་འདུལ་
བྲིམས་ལེགས་པར་བསྐྱུང་ །ནང་ལྷར་བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྱོངས་ནས་ །གསང་
བ་སྐྱགས་ཀྱི་གྲུབ་པ་བརྟེས་ །ལྷང་ལོ་ཅན་དུ་མངོན་འཛད་རྒྱ་ །གསང་བའི་
བདག་པོར་དབྱེར་མེད་ཅིང་ །སྒྲུལ་པས་བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྦྱོང་ །དེ་བྱིར་བྱིན་
རྒྱབས་ངེས་པར་འཇུག་ །སྦྱིར་ནི་རྒྱལ་བའི་སྦྱ་གསུང་ཤུགས་ །ལེགས་པར་
བཞེངས་ལ་བཀྱར་སྟེ་བྱ་ །རྟེན་འབྲེལ་བདག་གི་སྦྱ་བཞེངས་ནས་ །བཀའ་
ཆེམས་བསྐྱེགས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་བྱ་ །མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་སྦྱར་དྲངས་ལ་
ཤུག་འཆལ་མཆོད་བསྟོད་གསོལ་འདེབས་ན་ །རྣམ་དག་རྒྱལ་བྲིམས་ལེགས་
པར་འགྱུར་ །རང་གི་སྤིང་གར་གསལ་བསྐྱོམས་པས་ །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་
འབྱོངས་པར་འགྱུར་ །དབྱེར་མེད་སྦྱ་ཡི་ར་རྒྱལ་བཟུང་ །དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ཅིང་
དགོ་འདུན་འདུ་ །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དུས་མཐར་རྒྱལ་བསྟན་ལ་

ཕན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་དགོས་པའི་མཆོག་དུ་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་སྒྲུལ་པ།
ཐེག་མཆོག་ཁང་བཟངས་ཡངས་པར་ཟབ་གསལ་སྒོ་ཡི་སྒྲིན་ལེགས་མ། །
གཞུང་མང་རྒྱུན་གྱིས་ཉིར་མཛེས་ལྷག་བསམ་བློར་མིག་གཡོ་བཞིན་དུ། །
བདེན་གཉིས་རིགས་པའི་རྒྱུད་མངས་རྣམ་དཔྱོད་སོར་མོས་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་། །
ལེགས་བཤད་མགྲིན་པའི་སྒྲུ་དབྱངས་འཇམ་མགོན་དབྱེས་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲེལ། །
ཀྱེ་མ་བོད་གཞུང་ཆོག་མང་དོན་རྒྱུད་ཆོགས་ཆེ་ཇི་ཅམ་སྦྱངས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་རྒྱ། །
བརྒྱལ་ལ་རྒྱས་པ་མི་རྣོ་རྣམས་ལ་ཡུན་རིང་འབད་ནས་གཞུང་མཆོག་འདི་ལྟ་བུ།
སྒོ་བས་པའི་མཆོག་སྒྲིན་ཡིད་གཉིས་གཅོད་ལ་འཇམ་དབྱངས་བྲག་གི་རལ་གྱི་
ལྟར་རྩོམ་། །གྲུས་པས་མི་འཛོན་དེ་དག་སྒྲལ་པ་ཅི་ཞིག་གྱུར་སྒྲུལ་བདག་ནི་
ཡིད་སྒྲུ་འཕེལ། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་དང་གྲགས་པའི་སྒོ་མེད་པར། །སྒྲུ་མའི་བཀའ་
དང་ལྷག་བསམ་བཟང་པོ་དང་། །མཆོག་དང་མཆོག་གི་བསྐྱེད་ལ་གྲུས་པ་ཡིས།
རིགས་པའི་ལམ་མཆོག་རིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བཀྲལ། །རྒྱལ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་
ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྟ་བུ། །སྒོ་བ་པའི་འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞལ་དཀའ་
ན། །ཁྱེས་པའི་སྒོ་ཅན་བདག་གིས་སྒོས་ཅི་འཆོལ། །དེ་ཕྱིར་ལོངས་པར་གྱུར་
ན་མཐོལ་ཞིང་བཤགས། །ལུང་བཟང་རིན་ཆེན་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །
རིགས་པའི་འབྲེན་བྱེད་གསལ་པོར་བཤད་བྱས་པས། །རྒྱལ་ལུགས་བཟང་
པོ་མཐོང་ནས་གང་སྐྱར་བའི། །ལེགས་བྱས་སྟོན་ཀའི་རྒྱ་འདྲ་དྲི་མེད་དེས། །

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཡི་སྒོ། །རིགས་པའི་གཞུང་བཟང་ཟབ་མོ་འདི་
ལྟ་བུ། །རང་གིས་རྟོགས་ནས་གཞན་ལ་འདོམས་པ་ལ། །སྒྲུ་བའི་སང་གའི་
བརྒྱལ་ལུགས་འབྲུབ་གྱུར་ཅིག །གང་གིས་གཞུང་འདི་འཆད་ཉན་གྲོག་པ་ཡི། །
སྒྲིང་ལ་འཇམ་དབལ་དབྱེས་པའི་འོད་ལུགས་ནས། །མཁན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོའི་རིང་ལུགས་གང་། །མི་ཉམས་སྤྱོགས་དུས་ཀུན་དུ་སྒྲེལ་གྱུར་ཅིག །བྲུབ་
མཐའ་ཀུན་གྱི་གནད་གསང་འབྱིན་བྱེད་ཅིང་། །སྤྱིའི་ཟབ་མོའི་དོན་ཀུན་རྒྱུ་
པར་སྟོན། །རིགས་ལམ་འདི་འདྲའི་རྒྱལ་དང་གང་གི་སྒོ། །མཆོངས་པར་སྒྲོར་
པ་སྒྲུ་བའི་སང་གའི་ཡིན། །གཞུང་བཟང་ལོར་བུའི་རྒྱུན་མཆོག་འདི་མཐོང་ན། །
རྣམ་མང་བསྟོད་པའི་འུད་ལྷན་གཞན་གྱི་གཞུང་། །ཁྱེས་པའི་སྒྲེམས་པ་སྒྲེལ་
བྱེད་མཆིང་བུའི་རྒྱུན། །བཟང་པོར་རྒྱུ་མས་པའི་ཞེ་འདོད་ཅིས་མི་སྟོད། །སྒྲིང་
གི་བརྒྱ་རབ་དུ་བཞད་པར་མཁན་ཆེན་མཆོག་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས། །
དབྱེར་མེད་ཞལ་གྱི་གཟི་བྱེད་བྱེད་བས་སྒོངས་པའི་ཐུན་པ་མཐར་བྱས་ཏེ། །
མཁའ་བྲུབ་འགོ་ལ་གཅིག་དུ་བཅུ་བས་མཁའ་བཞིན་རྟག་དུ་སྤྲིད་པ་འདིར། །
མཁའ་འདྲུ་དྲི་མེད་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུ་མཆོག་དུ་བརྒྱུད་གྱུར་ཅིག །མི་
བཟང་དུས་ཀྱི་སྒྲིགས་མ་ཉི་འོད་རྒྱབ་པའི་སྒྲག་བཞིན་ཆེས་ཆེར་འབྲིགས་ན་
ཡང་། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྒྲས་བྲགས་བསྐྱེད་སྒྲིན་མེད་མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་བྱེད་པ་ལྟར་
གསལ་ནས། །བཀའ་དང་བཀའ་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་དྲི་མ་མེད་རྣམས་བཤད་
དང་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས། །བསྐྱེད་དང་འགོ་བའི་དགེ་ལེགས་སྣང་བ་གོང་

ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་ཀྱང་ཅིག །ཅིས་དབུ་མ་རྒྱུ་གྱི་གཞུང་རྣམ་པར་
བཤད་པ་འདི་འདྲ་གོང་དུ་རི་རྒྱན་སྒྲོས་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་ཏེ་དགོས་པའི་དབང་
དུ་མ་གཟིགས་ནས། མཁན་སྒྲོབ་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཐུགས་རྗེ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་
པ་མཁས་ཤིང་བྱུང་བ་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། མཁུན་མཆོག་ཟུར་ལུང་
ལྟ་བུ་ཉིད་དུར་སྒྲིག་འཛིན་པའི་དགོས་པའི་གཟུགས་སུ་རྣམ་པར་རོལ་པ།
བདག་ཅག་གི་འདྲེན་མཆོག་མཚུངས་མེད་ཆད་མེད་པའི་བཀའ་དྲིན་གྱི་མངའ་
བདག་མཆོན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ། འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཙུངའི་དབང་པོ་
ཞེས་སྟན་པའི་བ་དན་སྲིད་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རྒྱ་བོད་ཀྱི་
འགྲེལ་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་གནང་ནས་ཞིབ་ཏུ་སྟོན་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་གིས་
ཞེས་པའི་དོ་རྗེའི་བཀའ་ལུང་སྒྱུ་བོར་ཐེབས་པ་གྲུས་པས་དང་དུ་སྒྲུངས་པའི་
མོད། ཤིན་ཏུ་ཕ་བའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་འགྲེལ་བ་ཚུམ་པའི་རྣམ་པ་
ནི་དམན་པ་བདག་ལྟ་བུ་ལ་མེད་ནའང་། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མའི་བྱིན་རྒྱལ་གྱིས་
ཅུང་ཟད་འབྲི་བའི་སྒྲོབས་པ་སྒྲེས་པའི་ཆོ། སྒྲ་འབྱུང་གྱི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་
པོ་བསྐྱའི་མཆོན་གྱིས་ཀྱང་ནན་ཏན་དུ་བྲིས་ཤིག་པའི་གསུང་གནང་བས་ཀྱང་
བཙུན་པ་བསྐྱེད་དེ། རང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་རབ་ཆོས་མེ་བྱིའི་བགྲང་བྱ་གསར་དུ་
ཤར་བའི་ནག་པ་རྩ་བའི་ཆོས་གསུམ་ལ་མགོ་བཙུམས་ནས། སྒྲ་ཐུན་རྣམས་
སུ་བརྒྱན་མར་བྲིས་ཏེ་རྩ་བའི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉེར་བཞི་ལ་རྫོགས་པར་བབྱིད་པ་
པོ་ནི། རྗེ་མཚུངས་མེད་མཁུན་བཙུངའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་རྒྱལ་ལ་སྒྱུ་

བོས་རིག་པའི་མཐུ་ལས་སྒོ་བྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་ཅིང་། གཞན་ཡང་
ངེས་པ་དོན་གྱི་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དབང་ཆེན་དགེ་ལེན་རབ་རྗེ་རྗེ་དང་། གནས་
ལྟ་བུ་ལེགས་པའི་བརྗོད་ཀྱིས་དག་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོད་དང་། རྒྱལ་སྐས་མཁས་
པའི་བྱུ་མཆོག་འཛིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་སོགས་དམ་པ་དུ་མའི་བཀའ་
དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པས་རྒྱལ་བསྟན་ལ་དད་པའི་སྣང་བ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པ། རིག་
བྱེད་ཀྱི་བཀྲགས་མིང་དུ་འཇམ་དབུ་ལ་དགེ་ལེན་པའི་རང་མདངས་མཆོ་བྱུང་བཞད་
པའི་གོ་སར་དུ་འབོད་པ་བདག་གིས་བྲིས་ཤིང་། སྒྲ་པ་ཡང་སྒྱབས་རྗེ་དམ་པ་
ཉིད་ལས་དག་སྣང་ཏེ་བརྒྱན་ཀྱི་བཤད་ལུང་ཟབ་མོ་ལེགས་པར་མཛོས་ནས།
དེ་མ་ཐག་སྒོམ་བཙོན་སྒྲེ་སྒྲོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གྲངས་ལ་ཞག་
ཉེར་གཅིག་གི་རིང་དུ་བཤད་བྲིད་བཞིས་པའི་སྒྲ་བས་སུ་ཅུང་ཟད་ཞུས་དག་ཏུ་
བྱས་པ་འདིས། རྒྱལ་བ་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་རིང་ལུགས་ཡང་དག་པའི་རིགས་
ལམ་སང་གའི་སྒྲ་བོ་ཆེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་ན་ཏྲག་ཏུ་བྱུང་པར་བསྒྲགས་
པས། བདུད་དང་། ལྷ་སྟེགས་དང་། ལྷ་སྒྲོ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་གྱི་རྒྱལ་བའི་
སྒྲོབས་པ་མ་ལུས་པ་ལྟག་མེད་དུ་བཙོམ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་
པོ་ཆེ་ཕྱོགས་དུས་ཀུན་ན་རྒྱལ་ཞིང་རྒྱས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དུ་གྱུར་ཅིག

མདྲ་ལོ། ། ། །
ཞོ་སྒྲ་སྟེ། སྐས་བཅས་རྒྱལ་བའི་མཁུན་རབ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །དུར་སྒྲིག་
འཛིན་པའི་གཟུགས་སུ་རྣམ་རོལ་པས། །ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་

ལེགས་འཇུགས་པ། །མཁན་ཆེན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །༡ གང་
དེའི་རྣམ་དབྱེད་མཆོ་ཆེན་ལས་འོངས་པ། །ལེགས་པ་ཤད་ཉི་མ་བརྒྱ་པའི་སྤང་
བ་ཡིས། །མིད་པའི་སྒྲག་རུམ་གཏན་དུ་ཟད་བྱེད་པའི། །གཞུང་ལུགས་རྒྱལ་
བསྟན་མཛེས་པའི་རྒྱན་གཅིག་གང་། །༢ མཁས་གིང་བྱུང་བརྟེན་བྱེད་པའི་སྒོ་
གོས་གྱིས། །ཡང་ཡང་བཟུང་བྱས་རིག་ལམ་སེང་གའི་སྒྲ། །རྒྱན་མར་བསྒྲགས་
པས་འཕགས་བོད་འཛིན་མའི་ཁྱོན། །ཀྱན་དགའི་དབལ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་
མོད་གྱི། །༣ དུས་གྱི་དབང་གིས་འཆད་དང་ཉན་པའི་སྒོ། །རི་ཞིག་པལ་བསོས་
བཞིན་དུ་གྱུར་ན་ཡང་། །རིགས་གསུམ་སེམས་དཔའི་རྣམ་ཐར་གཅིག་བསྐྱས་
པ། །སྒྲིགས་མའི་རྒྱུད་པ་ཀྱན་སེལ་བསྟན་འགྲུའི་མགོན། །༤ འཇམ་དབྱངས་
མཁུན་བཙུང་དབང་པོ་ཞེས་གྲགས་པའི། །སྟན་པའི་བ་དན་མིད་ན་མཛོན་
མཐོ་བ། །གང་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཟབ་མོའི་བྱིན་རྒྱལས་དང་། །དབྱེས་པའི་
གསུང་གི་སྤང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །༥ མདོ་སྒྲགས་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་ཡི། །བཤད་དང་སྒྲུབ་པའི་ལམ་སྒོལ་དྲི་མེད་པ། །སྒོན་གྱི་དུས་བཞིན་སྤར་
ཡང་གསལ་བ་ན། །དག་དོད་ཐུབ་བསྟན་བདུད་རྩིའི་ཁྱོད་བ་ཤེས། །༦ ཐེག་
མཆོག་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་རིགས་པའི་གནད། །གཞུང་བཟང་འདི་འདྲའི་ཚུལ་
ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ། །ཐེ་ཆོམ་སྒྲག་དང་བལ་བར་ངེས་བྱེད་པའི། །སྒོ་ལྷན་སྒོ་
ཡི་སྤང་བ་འཕེལ་བྱའི་བྱིར། །༧ ཟབ་མོ་དབུ་མའི་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ཉིད་ལ། །
གསལ་ཞིང་གོ་བདེར་བཤད་པའི་འགྲེལ་བ་འདིའི། །འཛད་མེད་ཆོས་ཆར་

སྤར་གྱི་བཀོད་པ་ཡང་། །མཚུངས་མེད་དབལ་ལྷན་སྤྱ་མའི་ཕྱིན་ལས་ལགས། །༨
འདི་ཡི་དགོ་བས་ས་གསུམ་འགྲོ་བ་ཀྱན། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ཤེས་རབ་གཏེར་
གྲོལ་ནས། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་མཛོད་མ་ལུས་པ། །འཆད་ཉན་རྩོམ་
པས་འཛིག་རྟེན་མཛེས་གྱུར་ཅིག། །༩ ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལུས་
སྒོ་བས་རྒྱས། །རིགས་ལམ་རྣོད་དབལ་འཁོར་འོའི་སྤྱ་ཞགས་ཅན། །ལེགས་
བཤད་འཆི་མེད་བཞོན་པ་འདིར་བརྟེན་ནས། །རྒྱལ་བསྟན་བྱོགས་ལས་རྣམ་
པར་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །༡༠ ཅས་པའང་སྤར་བྱང་སྒོན་ཆོག་བཅས་རྗེ་སྤྱ་མའི་
བཀའ་ཡི་སྤང་བས་སྒྲོང་བ་འཇམ་དབལ་དབྱེས་པས་བྲིས་པ་དགོའོ། །

སམ་དུ་ཀ་ལྷ་ཁྱི་རྩ་བ་ཏུ།

༄༅། རྟོ་གྲུབ་པ་དམ་ཚེས་ཞེས་པས་གཞན་གྱི་ཟེར་
 སྒྲོས་བསྐྱེད་ནས་མཁའ་སྤྱོད་ལྟེ་བའི་འབྲུལ་
 ངག་དེ་དག་མི་མཁའ་མཚར་ལུད་དུ་
 ཁོ་རང་ནས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་
 ཉམས་མཚར་དུ་བཀོད་པ་
 བཞུགས།

ན་མོ་མཆོད་ཀྱི་ཡེ། བདག་ཉིད་གྲགས་ཕྱིར་གཞན་ལ་ཐོབ་ཚུལ་ཕྱིར། བབ་བབ་
 བྱིས་དང་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་སོགས། གཙོ་བོ་བྱས་མ་ཡིན་པར་པའི་སེམས་
 གྱིས་འདི། འཇམ་མགོན་དབྱེས་པའི་ཞལ་ལུང་བདག་གིས་བྱིས། གཞན་
 ཟེར་རྗེས་བརྟུན་འདུ་ཤེས་སྒྲོལ་གྱིས། རྟོ་ལ་སྤྱོད་དམ་ཚེས་མིང་གིས་
 བརྩམས། གྲུག་སྒྲོང་བཟང་ངོ་བར་སྐབས་ཚིག་ལས་རྟོགས། རྣམ་དཔྱད་
 གསལ་ལོ་གཞུང་གི་དོན་ལས་ཤེས། རྒྱལ་མེད་དོ་རྩོམ་པའི་གཤིས་ལས་
 གསལ། བསྟན་བཅོས་བཟང་ངོ་རྩོམ་པའི་སྤྱོད་བརྟུན་ཅན། རྟོ་ཕྱིར་ལེགས་
 ཉེས་འབྱེད་ལུས་དཔང་པོའི་དུང་། སྤྱིང་བར་བྱ་ཞེས་ནན་ཏན་ལྟར་སྤངས་
 གང་། སྒྲོབ་དཔོན་བརྟན་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། བཟུངས་ལུ་འཇུག་ཡ་

རབས་ཚིག་གིས་བསྒྲོག། རྟོ་རུང་དོགས་སེལ་ཡི་གེར་བྱིས་ཞེས་བསྐྱེད། སྤྱོ་
 བོའི་གང་དུན་ངག་ལ་གང་དུན་ལན། འདེབས་དང་གུན་རྟོག་སྒྲོང་བའི་ངག་
 སྒྲོལ་གས། བསྐྱེད་ནས་དཔེན་སར་རྩེ་གཅིག་གནས་འདོད་ལ། རྟོན་མེད་
 ཉིན་མཚན་འདེའ་བས་ཅི་བྱ་ཡང་། མདོར་བསྐྱེད་ཚིག་གི་སྤྱང་བ་རྣམ་པར་
 འབྱེད། རྟོང་པོར་དབུ་མ་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་རེ་ནས་དབུ་མ་མིན་
 པར་སྤྱོད་བཞི་རྣམ་པར་འབྲམས་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤྱང་སོགས་འབྲས་
 སུའི་དབུ་མ་དབུ་མ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། གཞན་བཏགས་པར་བཞེད། གཞན་
 དག་ལམ་དབུ་མ་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད། གཞན་གཉིས་བཏགས་པ་བར་
 འདོད་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞི་དབུ་མ་དབུ་མ་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་པ་
 ཡང་དོན་གྱིས་ཐོབ་གྲང་། དེ་དག་སོ་སོའི་དགོངས་པ་རིགས་ལམ་ནས་སྤྱོད་
 ཏུ་ཡོད་པ་ལ། དེར་མི་འཐད་པ་སྟོན་བྱེད་དུ་བྱུང་འཇུག་འདུས་བྱས་སུ་གོ་ནས།
 དབུ་མ་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོང་རྒྱུང་ལ་ངོས་བཟུང་ཞིང་། ཟུང་འཇུག་ཞེས་པ་
 སྤྱང་སྟོང་གཉིས་ཚིགས་སྤྱད་ལུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བསམས་ནས་རང་མཚར་ས་
 བསྟན་པར་ཟད་དེ། དེ་ལྟར་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་དོན་དམ་བདེན་པ་མཐར་
 ཐུག་མིན་པར་སྤྱར་གུན་རྟོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་གོ་བ་འདི་ལ་སྟོས་དང་དབུ་མ་ཤེས་
 པར་འདུག་གོ། ཏ་ཏ།
 རང་གི་གོ་བ་དེ་སྤྱོད་མ་རིགས་གྲུབ་དང་འདྲ་སོང་བའི་སྤྱོད་མ་རིགས་གྲུབ་པ་མི་
 འཐད་ཅེས་བཤད་པ་ནི་ཟུང་འཇུག་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་དང་། སྤྱོ་

མ་རིགས་གྲུབ་པ་ཞེས་གཉིས་སུ་སྒྲོབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་སྒྲོམ་རིམ་སོགས་ཀྱི་
 བོད་ན་རྒྱུ་ལྟར་གྲགས་ཤིང་། ཡིད་བཞིན་མཛོད་དུ་འང་རང་རྒྱུ་ལོག་མའི་
 སྐབས་སུ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་སྒྱུ་མ་ལྟར་འདོད་མཁན་གྱི་ལུགས་བཤད་པ་
 ཡོད་བཞིན། འདི་སྒྲོངས་པས་བྱས་པའི་རྣམ་དབྱེའི་ཞེས་བཤད་པའི་སྒྲོབས་
 པ་དགོ་བ་ལ་ལྟོས། གཞན་ཡང་བདེན་གཉིས་བྱང་འཇུག་དབུ་མ་ཡིན་ན། གཞི་
 གྲུབ་ཆད་དབུ་མར་ཐལ་ཏེ་གཞི་གྲུབ་ན་བདེན་གཉིས་བྱང་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཟེར་བ་ནི། རང་གི་སྒྲོས་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་ལའང་མཚུངས་
 ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་སྒྲོས་པའི་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་
 དེ་མིན་ཏེ་གཞི་གྲུབ་ན་དེའི་རང་བཞིན་སྒྲོས་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་
 ཁོ་རང་དེ་ལྟར་མིན་ནོ་སྟུམ་ན། གཞི་གྲུབ་ན་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱང་པར་བདེན་
 གཉིས་བྱང་འཇུག་ལའང་སྒྱུར་དུ་ཡོད་པའང་རྒྱན་པོས་ཁྱེར་རམ་ཅི། སྒྲོས་
 མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་ཆུང་དེ་སྒྲུང་སྟོང་བྱང་འཇུག་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་ལ་
 འོང་གི་སྟོང་རྒྱུང་ལ་འོང་ཆུང་མེད་པར་ནི་མ་ཤེས། སྒྲོས་མཐའ་བརྒྱད་བྲལ་
 ཞེས་པའི་ཆོག་ཙམ་ནི་ཤེས་ནས་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དབུ་མ་འཇུག་པ་འདི་ཤིན་
 ཏུ་མཛེས་སོ། ། ༡༡

སྒྲོས་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་
 ལ་བདེན་གཉིས་བྱང་འཇུག་གི་དབུ་མ་ཞེས་བརྗོད་བྱ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་བརྗོད་
 བྱ་དོན་གྱི་དབུ་མ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་

ཅན་སོགས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའང་གྲུབ་པའི་གཞིར་བརྗོད་པ་གཞན་ལ་
 དགོས་པ་མེད་དོ། །ཅུ་ཤེས་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་ཆུང་ལ་སོགས་ནི་དེ་ལྟར་བཤད་
 ཀྱང་ལེགས་སོ། །ཐལ་རང་གི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་ཆུང་ལ་ཞི་འཚོ་རང་གི་གཞུང་
 ལས། ཐལ་འགྱུར་བས་ཅུ་ཤེས་གྱི་དོན་ལྟག་པར་བཀྲལ་བ་ཡོད་པར་མི་འདོད་
 པ་ནི་བདེན་ཏེ། འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་ལྟར་དགོངས་མཐུན་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་
 མོད། དོན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་བཤད་པ་ལྟར་ཅུ་ཤེས་དགོངས་པ་མ་ལོན་
 ན། དབུ་མ་ཅུ་ཤེས་གྱི་རྒྱན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། ཐལ་རང་དགོངས་པ་འགལ་བ་
 ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་མི་བཞེད་པ་
 སོགས་མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ་གྱི་དགོངས་པ་མིན་པར་སྒྲུབ་དགོས་ན་ཡང་། དེ་འདྲ་
 རང་རྒྱུད་པ་སུས་ཀྱང་མ་སྒྲུས་ལ། མཐར་ཐུག་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་
 ལས་སུ་ལའང་བོགས་འདོན་དུ་མེད་པས་ན་མཐར་ཐུག་དགོངས་པ་གཅིག་པས་
 ན་དོན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྒྱན་དུ་འང་འགྱུར་རོ་ཞེས་བདག་གིས་གསུང་
 མཐོན་པོར་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། བདེན་སྟོང་མེད་དགག་ཙམ་ལ་དོན་དམ་
 འདོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཆད་གྲུབ་འདོད་པ་ཁྱོད་གྱིས་མི་འགྱུར་བར་སྒྲུབ་ཅུས་
 ན། ཁྱོད་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཏེ་རང་རྒྱུད་པའི་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་
 དོན་དམ་འདོད་པའི་སྐབས་པར་ཞོག རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ཙམ་ལས་
 འཕགས་ཆུང་ཞིག་རིགས་པ་དང་མཐུན་པར་སྒྲུབས་དང་རོ་མཚར་ཆེད། །དེ་
 འཕྲོས་རྣམས་ལ་དབྱེད་འོས་ཆེར་མེད་དོ། །མཐའ་བཞི་སྟེ་འགོག་གི་སྐབས་

སུ་བདག་སྒྲིལ་ཁོ་ན་འི་ཐལ་བ་སྒྲོག་ལས་གཞན་གསུམ་ལ་མེད་པར་སྒྲོམ་ནས་ཚིག་གསལ་ཙམ་ཡང་ལྟ་མ་མྱོང་བར། ལི་ཐང་མཁས་མཚོག་བྱམས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐལ་སྒྲོག་ནལ་མ་མཉོགས་ཞེས་ངོ་ཚ་མེད་པའི་བརྗོད་པ་ལ་ཉོས། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་སྒྲོན་བརྗོད་ལ་ལྷ་བས་སུན་ཕྱང་ཚུལ་ཙམ་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་ལོས་ཤེས་དེ་ཙམ་དཔེ་བཅད་པ་ལ་ང་རྒྱལ་ཅི་ཡོད། ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་ཚོས་ཅན་མཐུན་སྣང་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་ལ་དངོས་སྒྲུབ་དང་ཚོས་ཅན་མཐུན་སྣང་མེད་ཚུལ་ལྷ་གྲགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་རྣམས་ལམ་རིམ་བཞིན་གྱིས་སོ་ཟེར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བདེན་ཏེ། ལྷ་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལྟར་རྗེས་མ་ནོར་བར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལའང་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་འབྱུལ་རྒྱའི་བསྐྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་མཐོང་བ་ཆ་ཙམ་ཡང་ཡང་དག་པའི་མཐོང་ངོ་ན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཚོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་འདིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་གན་སོང་། མིག་སོགས་ཡུལ་ཅན་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་དགག་པའི་རིམ་པ་ལྷ་གྲགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདིས། ཁྱོད་ཀྱི་བདེན་པས་སྒྲོང་ལུལ་གྱི་བུམ་པ་དང་། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དང་། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱེད་པར་མ་སྒྱུར་ན་མི་རུང་བར་བསྐྱབས་པ་ཐམས་ཅད། ཐ་སྙད་འཛིག་རྟེན་པས་མཐོང་བའི་ཀྱན་རྫོབ་འདི་ཆད་དུ་དོགས་པས་བཞག་པ་ཡིན་ན། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་མ་སོང་ཞིང་། གཟུགས་ཙམ་ལ་ཚད་མར་སོང་།

བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་འདིས་འཛིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བའི་གཞལ་བྱ་བུམ་པ་དང་། འཇལ་བྱེད་མིག་ཤེས་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་བཀག་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲོང་མི་བྱ་རྒྱའི་བུམ་པ་དེ་ཚུལ་རི་ལྟ་བུས་བཞག་ དེའི་ཚུལ་བརྗོད་དང་ཡ་མཚན་ཆེའོ། །ཐལ་རང་གི་བྱེད་པར་དགག་བྱ་སྤྲ་བ་འདི་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་གྱི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་སྒྱུར་དགོས་མི་དགོས་སོགས་ཟེར་བ་ལྟར་མིན་ཏེ། དེང་དུས་མཁས་པར་གྲགས་པས་མཉོགས་པ་ཁོ་བོའི་སྐལ་བར་བཞག་གོ་ཞེས་ཁ་སྒྲངས་མཐོ་བ་འདི་ལ་ཉོས། ཚོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་ཅེས་པ་ཙམ་ཞིག་ནི་རྗེས་བརྗོད་ཤེས། ཡང་དག་པའི་གཟིགས་ངོར་ཅི་ཡང་མ་རྟེན་པ་སྒྲུབ་དེ་མེད་པའི་མཐོང་བ་ལྟ་བུའི་ངོར་ཚོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པ་དང་། གནད་དེ་ལས་དགག་བྱ་ལ་བྱེད་པར་སྒྱུར་མི་དགོས་པ་ནི་མ་གོ་བར་ངོ་ཚ་མེད་པའི་སྒྲུབ་པ་འདི་འདྲ་འབྱུང་བ་ཏ་ཏ། དགག་བྱ་ལ་བདེན་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཀྱན་ལ་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་སྒྱུར་དགོས་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། དགོ་ལྟར་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་ཡང་བསྐྱར་མ་བྱས་ཀྱང་ཐོས་མྱོང་ལ། བདག་གིས་ཀྱང་རྗེས་ཐོབ་སྒྲུབ་དང་རྟེན་པའི་སྒྲོན་ཡུལ་དུ་དབྱེད་ཅིང་སྒྲུབ་ཀྱན་ལ་བྱེད་པར་སྒྱུར་ཏེ་ཤན་བྱེད་པ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ལྟར་བདེ་ཞེས་བསྐྱབས་པས་སྐབས་འདི་ན་ཐན་པའི་རག་ཏུ་གནས་ཤིང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ན་དགག་བྱ་ལ་བྱེད་པར་སྒྱུར་བ་མང་བའི་ཕྱོགས་དངས་པའང་བདེན་མོད་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་བྱེད་པར་མ་སྒྱུར་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་

འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་འདི་ཅི་ལ་བསམས་ནས་ཟེར་ཚིག་གིས་དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་
 མེད་ཀྱང་། དོན་དམ་དཔྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གོ་བའི་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་
 བའི་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བར་སྒྱུར་མི་དགོས་ཏེ། ཚེས་ཅན་
 མཐུན་སྒྲུབ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པའི་གཟིགས་
 རོ་ན་མི་བཀག་རྒྱ་དེ་གང་ཡིན་བསམ་པར་གྱིས་ཤིག་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་
 དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་གི་བདེན་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་འགའ་
 ཞིག་ནི་འགོགས་ལ། རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་བུམ་པ་སོགས་མི་འགོག་
 པས། བདེན་གྲུབ་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་དགོས་སྐྱེ་བ་
 བྱི་། དོན་དམ་དཔྱད་པའི་དོར་བུམ་པ་ཞིགས་ན་བུམ་པ་གཏན་ནས་མེད་པར་
 གོ་བའི་དངོས་སྒྲུབ་པའི་གོ་ལུགས་རང་གི་སྒྲིང་ལ་འཆང་བའི་གདོན་གྱིས་ཟེན་
 བ་མ་ཚོར་ནས་དོན་དམ་དུ་བྱུང་བར་གང་ཡང་མ་སྒྱུར་ཀྱང་རུང་སྟེ་དམིགས་
 པའམ་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞིགས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་བུམ་སོགས་སྒྲོས་པའི་རྣམ་
 པ་འཛོག་གེས་པའི་དབུམ་པ་གཞན་ལ་གཤེ་བ་འདི་མ་དག་པས་དག་པ་འབྱུ་
 བ་དོ་ཚ་བར་འདུག་གོ། །ཡང་བུམ་པ་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་
 སྐབས་ཡིན་པས་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་དོར་མི་སྒྲུབ་བར་གོ་ཡང་དེས་བདེན་
 གཉིས་ཕྱིས་པར་སོང་ཟེར་བ་དེ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་ལ་མཐོ་བས། བདག་གི་རྒྱན་
 ཀྱི་སྒྲི་དོན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་མོད། ཚིག་དངོས་སུ་སྒྱུར་དགོས་པའི་
 དེས་པ་མེད་དེ་དོན་གྱིས་གོ་བའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་དཔྱད་པའི་

སྐབས་དོན་དམ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་དཔྱད་པ་
 དའི་དོར་མེད་པ་དོན་དམ་དུ་མེད་པ་ཡིན་ན་དོན་དམ་དུ་གཟུགས་སྒྲུ་སོགས་
 འདོད་པའི་དབུམ་པ་སུ་ཡང་མེད་པས་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱུང་ཚེས་སུ་ག་ལ་
 རུང་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་བདེན་ཚིག་སྟེ། རང་ཀྱང་བྱོད་ལ་དེ་འདྲི་སྟེ། དོན་དམ་པར་
 རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་མི་འདོད་ན་བྱོད་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་
 བ་དེ་བཀག་པའི་བྱུང་ཚེས་སུ་ཅི་ཞིག་ཐེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་གྲུབ་པ་ཞེས་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་ན།
 དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པར་འགྱུར་བས་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
 པས་བདེན་གྲུབ་དང་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ལས་དོན་བྱུང་མེད་པས་དེ་ལྟ་ན་དེ་རང་
 རྒྱུད་པས་ཀྱང་ཁས་ཅི་ལྟར་ལེན། དེ་མ་སྒྲངས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱུང་ཚེས་
 ཅི་ཞིག་ཡིན། རང་རང་གི་འཛོག་བྱེད་ཐུན་མིན། ས་སྒ་བ་རྒྱ་གཤེར་བ་སོགས་
 ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་འདི་ནི་དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། གཟུགས་
 བས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཀག་པ་ག་ལ་ཡིན་
 ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བདེན་གཉིས་ཕྱེ་དགོས་པར་ནན་གྱིས་སྒྲུབ་བཞིན་དུ་བདེན་
 གཉིས་མ་ཕྱེ་བར་མིག་བསྐྱད་ཀྱང་ཅི་རེ་ལོང་བ་སྟེ། རྒྱ་བས་དོན་དམ་པར་
 གཟུགས་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བར་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པའམ། ཐ་སྙད་
 དུ་གཟུགས་ལ་གཟུགས་རུང་མེད་པར་བཀག་པར་བྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་
 བས་སོམས་ཤིག་ དེད་ཀྱིས་ནི་དོན་དམ་པར་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་

པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཟུགས་སོགས་རྩལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཀྱང་། བ་སྟོད་
 ཏུ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏུ་སྒྲུབ་མི་འགལ་བར་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ན། རྟོད་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་མཚན་མཚོན་བདེན་གྲུབ་མེད་ཀྱང་
 བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་མཚོན་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེས་ཁས་ལོངས་ཤིག
 བ་སྟོད་ཏུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་མཚོན་ཡོད་པར་རང་རྒྱུད་པས་ཁས་
 ལེན་པ་ཡིན་ན་འོད་འདྲའི་ཐལ་འབྱུང་བས་དེ་ལས་ལྷག་ཅི་ཞིག་ཏོགས། རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའམ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའམ། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
 པ་ནི་སྒྲོས་པར་བཏགས་པ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྟོད་ལུགས་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་
 འཛིག་སྟམ་ན་སྒྲོས་པར་བཏགས་པ་མིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་གྲུབ་ན་བདེན་
 གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་ག་ལ་འདོད། བ་སྟོད་ཏུ་
 འདོད་དམ་སྟམ་ན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་ཚཱ་ཐམས་
 ཅད་དབྱེད་ན་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ཏུ་ཁས་ལེན་གྱིས། རོ་བོས་གྲུབ་པར་འདོད་
 མ་ཁན་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་འོད་གྱི་ལུགས་ལ་བདེན་གྲུབ་དང་། རང་མཚན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ཁྱད་མེད་པར་འབྱུང་རོ། །ཡང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་འདོད་པ་བཀོད་ནས་
 དེ་དག་ག་ལ་ཡ། ཁོ་ན་རེ་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་གྱི་དབྱེད་མ་བཟོད་པ་དང་མ་
 རྟོད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། དེས་མ་རྟོད་པ་ཙམ་གྱིས་དེས་དེ་མེད་པར་
 ཞེགས་པའམ་མེད་པར་རེག་པ་མིན་ནོ། །དཔེར་ན་མིག་ཤེས་གྱིས་སྒྲུབ་མ་རྟོད་
 ཀྱང་མེད་པར་གཞལ་བ་མིན་པ་བཞིན། དེ་བཞིན་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་

སྒྱེ་འགགས་དང་བུམ་སོགས་མ་གཞལ་བ་ཡིན་གྱི་མེད་པར་གཞལ་བ་མིན་ཏེ།
 བུམ་སོགས་འདི་དག་གི་ཡུལ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། མ་ཁས་ཏྲགས་
 ཡང་དག་གི་ཆིག་འདི་མ་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་སར་སོང་དང་དགེས་པའི་
 བཞད་སྒྲུ་ཆེམ་ཆེམ་མཛད་པར་གདོན་མི་ཟ་སྟེ། མ་རྟོད་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་
 ཏོགས་པ་འདི་སྒྲུ་ན་མེད་པའི་རོ་མཚར་ཅན་ཞིག་སྟེ། དེ་དེའི་སྟོད་ཡུལ་ཏུ་མ་
 གྲུབ་ནས་མ་རྟོད་པ་ཙམ་ཞིག་གིས་མེད་པར་ངེས་པ་བསྐྱེད་མི་ལུས་ཏེ། ལག་
 པས་སྒྲུལ་བཙལ་ནས་མ་རྟོད་ཀྱང་སྒྲུལ་མེད་གྱི་འཛིན་སྟངས་མི་འདྲན་ལ། རྟོ་
 བ་གཏད་པས་གཟུགས་མ་གཞལ་ཀྱང་གཟུགས་མེད་པར་ངེས་མི་ལུས་པ་དང་
 འདྲ་བར་བུམ་སོགས་ཚཱ་ཀུན་དོན་དམ་དབྱེད་པས་བཙལ་ན་མ་རྟོད་ཀྱང་དོན་
 དམ་པར་མེད་པར་མི་ཞེགས་པས། མ་མཐོང་ཕྱིར་ན་མེད་པ་མིན། ཞེས་པ་
 ལྟར་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་འདི་རྟོད་གྱིས་བཙལ་ཀྱང་མ་རྟོད་རུང་།
 བུམ་སོགས་ནི་དེ་ཡིས་མི་མཐོང་མི་གཞལ་བའི་གནས་ཤིག་ཏུ་ཡོད་སྟམ་འོད་
 གྱི་ཞེ་ལ་ད་དུང་ཆགས་འདུག་པས་དབུ་མ་ཤེས་ངེས་པ་རེད་སྟམ་དགའ་བ་
 འཕེལ། བདག་གིས་ནི་དོན་དམ་དབྱེད་པའི་རིགས་པ་དེས་བདེན་པ་གཉིས་
 ཆར་དུ་ཡང་མ་སྐྱེས་པ་དང་མེད་པར་གཞལ་ཅེས་འདོད་དེ། ལྷ་བའི་ཞབས་
 གྱིས། བདེན་པ་གཉིས་སུ་འང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། །འདི་དག་ཏྲག་པ་
 མ་ཡིན་ཆད་པ་མིན། ཞེས་དང་། མོ་གཤམ་བུ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས། །
 སྒྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཏུ་མེད་འཛིག་ཏེན་དུ་འང་། །ཡོད་མིན་དེ་བཞིན་དངོས་འདི་ཀུན་

ངོ་བོ། ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་དེ་ཉིད་རྒྱུ་མ་སྟེ། །ཞེས་དང་། དེ་ནི་དེ་ཉིད་རྒྱུ་མ་
 འཛིག་རྟེན་རྒྱ། །རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་འབྱུང་མིན་མོད་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེད་
 མེད་པར་འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར། །རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་
 པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱོད་ལྟར་ན་རྒྱུ་འཕེན་པས་
 ཆོ་སྲ་སྤྱི་དབྱེད་ནས་མ་རྟེན་པས་ཀྱང་ཆོ་སྲ་སྤྱི་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ལྟར་ཐལ་ལོ། །
 དེ་དོན་དམ་དབྱེད་པའི་རིགས་པ་མིན་སྟེ་མ་ན་དོན་དམ་དབྱེད་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་
 མ་རྟེན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་མེད་པར་མི་ཁེགས་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤྲངས་བས་སོ། །
 རྣམ་ངེས་ལས། ཡང་དག་པའི་ཚད་མ་ལོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་རྒྱུ་མེད་པར་ཤེས་
 པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅས་
 རྒྱུ་ལྟར་གྲགས་པ་ཙམ་ཡང་ཐོས་མ་མྱོང་བ་ཁྱོད་ནི་ལྷ་གྲགས་ཀྱིས། དངོས་
 ཀུན་ཡང་དག་རྒྱུན་པར་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྟེན་དོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་
 འབྱུང། །ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་དང་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་རྟེན་དོན་
 ཞེས་རྒྱུ་ལྟར་གྲགས་པ་ཙམ་ལ་བསམ་གཞིགས་མེད་པ་རིགས་པའི་ལམ་ལ་
 གློ་ལྷན་ཅུང་ཟད་མེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྟེ། གཅིག་རྒྱ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་བྲམ་སོགས་ཡུལ་རྒྱ་བྲས་ནས་མི་འཇལ་བར། ཆོས་ཉིད་
 རྟེན་ཅེར་བ་ལྟོས་མེད་རྒྱ་འཇལ་ཤེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྟིང་ལ་དག་ལྟར་བརྟག་ཅིང་
 ཆོག་གི་རྒྱག་མདའ་འཕེན་པའི་ཡུལ་རྒྱ་བྲུར་པ་གཞན་སྟོང་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་
 མི་འདོད་བཞིན་རྒྱ་ཁྱོད་ཀྱི་སྟེ་ལ་འཁོར་འདུག་གོ་ཉ་ཉ། འདུས་མ་བྱས་བདེན་

གྲུབ་འགོག་པའི་ཐད་ནས། རྟག་བདེན་ཀུན་ལ་རིགས་པ་དེ་འཇུག་པ་བདེན་
 ཀྱང་། གཞན་སྟོང་སྒྲ་བའི་གང་ཟག་འཕགས་ཆེན་བརྒྱུད་མར་བྱོན་པ་དེ་རྣམས་
 ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་མིག་གིས་མཐོང་ཡང་མ་མྱོང་ཞེས་པའི་
 བསྐྱང་ཆོག་དང་། འདི་འདྲའི་ལུགས་དེ་རྒྱལ་བསྟན་སུན་འབྱིན་དང་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་
 སུང་བྱེད་དང་། བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འབྱུང་བའི་ཕོ་ཉ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དག་གི་
 ཉེས་པ་ཚན་པོ་ཆེ་སྟེས་པ་འདི་ལ་བདག་ནི་ཡང་སྟེ། རང་རེ་ཙོལ་ཆུང་བྱིས་པ་
 ལོང་བ་ལྟ་བུས། རང་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་
 གཟེགས་ཤིང་། རྟགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཟབ་མོ་བརྟེས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་
 ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པའི་དམ་པ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་མདོ་ལས་ས་
 བཅུ་འེ་སེམས་དཔའ་འཆེན་པོས་ཀྱང་ངི་བཞིན་རྟོགས་དཀའ་བར་གསུངས་པའི་
 བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོའི་གཏམ་གྱི་སང་གའི་སྒྲ་བསྟགས་པ་ལ། མི་བཟོད་པའི་
 ཆོག་གིས་སུན་འབྱིན་པ་ནི་ལེགས་པར་བརྟགས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཟབ་
 མོ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ནི་དམ་པ་དེ་དག་གིས་གཟེགས་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་མ་
 མཐོང་བ་འདྲ་སྟེ། ལུང་དེ་འཛིན་པ་རྣམས་ནི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་འཛོམས་པའི་
 གང་ཟག་ལྷ་རྒྱལ་མ་ར་ལྟ་བུ་ཤ་སྟག་རྒྱ་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རིགས་
 པའི་གཞོན་པ་དེ་ལའང་ལན་སྐབས་སུ་མ་བབས་ཀྱང་། འཁྱོགས་པའི་བབ་ཀྱིས་
 འཁྱོགས་པོར་བྲིད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་མཚར་ཙམ་རྒྱ་ཅུང་ཟད་སྟོས་ན། ཆོས་
 ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རྒྱུད་ལས། ཆ་མེད་ཀུན་འགོ་བྱུང་པ་པོ། །ཞེས་པ་ལ་

སོགས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་སྒྲོས་པའི་ཡུལ་དུ་ཆ་དང་བཅས་པར་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་
 བེ་དེ་བཞིན་ཉིད་མིན་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྒྲོས་པ་གང་གི་ཡང་ངོ་བོར་མི་གནས་
 པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཆ་རྒྱུ་འཛིན། དེས་ན་དུས་སྒྲུབ་པའི་འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་
 ས་བཅུར་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་གསུམ་གྱི་སྒྲུངས་པ་ཐ་དད་
 པའི་ཚུལ་དུ་སྒྲུང་བ་ནི་སྒྲོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་ནམ་མཁའ་ལ་ཐ་དད་བྱས་པ་ལྟ་བུར་
 དངོས་པོ་ལ་ཆ་མེད་ཀྱང་རང་གི་ཉོག་པས་ཆ་ཅན་དུ་བྱས་པར་ཟད་དེ། བྱམས་
 པས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། །
 བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །ཞེས་
 གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མ་ཆ་བཅས་སུ་ཡོད་ན། དཔལ་
 ལྷན་ལྷ་བས། ཆོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྱུར་དབྱེ་ལའང་རྟེན་མིན་ཞིང་། །
 ཞེས་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་ལས་དུ་མ་མེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་གཅིག་དུ་སྒྲུབ་པ་
 དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །དེས་ཆ་མེད་དུ་གྲུབ་ཀྱང་གཅིག་བདེན་དུ་ག་ལ་གྲུབ་
 ལྷན་ན། གྲུབ་མཐའ་ཞེ་འདོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་དང་བསྟུན་ན་ཅིས་མི་
 འགྲུབ་སྟེ། རོན་དམ་སྒྲོའི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་ནན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ན། རོན་དམ་
 པའི་ཡུལ་ཅན་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་རོན་
 དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅིས་སུ་ཞིག་གིས་སྒྲུབ་ཅུས་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་རོན་དམ་ཡིན་
 པར་མ་གྲུབ་ན་རོན་དམ་མིན་པར་ཐལ་བ་ལས་འོས་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་མེད་
 པ་མིན་ན་བདེན་གྲུབ་དུ་འགྱུར་པར་སྒྲུབ་དང་ཚུལ་གཅིག་པས་སོ། །རོན་དམ་

པར་གྲུབ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའང་ཡིན་ཏེ། རོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
 པས་རྟེན་རོན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་ངོར་
 བདེན་ཞིང་། དེ་ཡོངས་གཅོད་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 དེ་དེའི་ངོར་མི་བདེན་ལ་མ་གྲུབ་ན་རོན་དམ་ནམ་དུ་ཡང་སྒྲོའི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་མི་
 འགྱུར་བ་སོགས་སྒྲོན་མཐའ་ཡས་སོ། །དེས་དེ་གཟིགས་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་མིན་
 ཏེ། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་ན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་
 པར་གཟིགས་པ་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ཏེ། བདེན་མེད་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་མེད་
 མོད་སྒྱིར་བདེན་གྲུབ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པ་བཞིན་དུ། བདེན་
 པར་མ་གྲུབ་པར་གཟིགས་ཀྱང་བདེན་མེད་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་ཏེ་ཚུལ་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་ན་བདེན་པར་མེད་དོ་སྒྲུབ་
 པའི་སྒྲོ་ལོག་ན་རོན་དམ་མི་མཐོང་བར་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་འཕགས་པ་སྒྲོབ་
 པའི་མཉམ་བཞག་དུ་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུང་བུའི་སྒྲུབས་སུ་བུམ་སོགས་
 མི་སྒྲུང་ཡང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་ནི་སྒྲུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བདེན་གྲུབ་བཅད་པ་
 ལ་ལྟོས་ནས་འཛིན་ན་ནི་སྒྲོ་རོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་ཉོག་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཡིན་
 པས་གཉིས་སྒྲུང་མི་ལྟུང་ལ། དགག་བྱ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་གར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་
 བདེན་སྒྲོང་ཅམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རང་གི་རང་མཚན་རྟེན་ཅེར་དུ་འཛིན་ཚུལ་ཞིག་
 ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་གཞན་ལ་མ་རིག་
 ཅིང་མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་རྫོབ་སྒྲིན་དང་འདྲ་བ་རང་གིས་སྒྲོང་ལ། རོན་

དམ་ཚཱ་ཏིག་མེལ་ལ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་མི་
 སྟོང་བ་དེ་གསལ་ས་ལེ་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་ཟུང་འཇུག་སྒྲིམ་བྲལ་
 མིན་པར་སྟོང་ཕྱོགས་རྒྱུ་ལ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ལུ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་ཡུལ་དུ་
 འགྱུར་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་སོམས་ལ་བྲིས་ཤིག་དང་། གཞན་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 གྲང་ཏུ་ཕྱི་སྒྲིམ་པས་ཚོག་པར་འདུག་གོ། །དེའི་ཚུལ་གྱིས་ཟུང་འཇུག་ལ་ཚོས་
 དབྱིངས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་དང་བསྐྱུན་གྲང་གཞན་སྟོང་པས་ལན་འདེབས་
 ཚུལ་གྱིས་པར་བྱའོ། །༡༩༡།

གཞན་ཡང་ཚོས་ཏིག་དེ་བཞིན་ཏིག་ནི་རྟག་པའང་ཡིན་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་ཡིན།
 གཅིག་ཕྱུང་ཡིན་ལ་ཆ་མེད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན། དེ་བཞིན་ཏིག་གི་
 རང་མཚན་ནི་གཉིས་སྒྲུབ་ལུ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟགས་པར་བྱ་བ་ཁོན་ཡིན་ལ།
 གཉིས་སྒྲུབ་མེད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་ཆ་བཅས་སུ་སྒྲུ། དེ་ལ་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་དབྱུང་བཟོད་མིན་པར་ཅི་ལྟར་སྒྲུབ་ལུས་ཏེ། རང་གི་རང་
 མཚན་དེ་ཏིག་འཕགས་སྟོས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ལ། དེ་ལ་སྟོས་པའི་དབྱུང་
 པ་གང་ཡང་འཇུག་པའི་གཞི་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟོས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་
 བ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚད་མ་གང་གིས་དམིགས་གཏེ། གྲུབ་ཐོབ་སྤྲིན་དང་འབྲེལ་
 བ་རྣམས་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་དབྱུང་ནས་དེ་དག་
 སུན་ཕྱུང་བ་ན། ཇི་ལྟར་རྒྱུད་གིས་སྤྲིན་གཏོར་བའི་རྗེས་སུ་མེལ་དང་ཏི་མ་
 མངོན་པ་ལྟར། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་དེ་བཞིན་ཏིག་ཡོངས་གཅོད་

དུ་འབད་མེད་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ཐོབ་རྣམས་བཅད་ལ་ཞེགས་པས་དོན་དམ་
 ཡོངས་གཅོད་དུ་གྲུབ་པ་ཚོས་ཏིག་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཚོས་ཏིག་དེ་བཞིན་
 ཏིག་འདི་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་དམིགས་པས་
 སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའང་མི་འཐད་ཅིང་སྟོང་ཡུལ་མིན་པ་ལ་གཤམ་
 བྱའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མེད་པས་འདི་ནི་འཕགས་སྟོང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཡོད་
 པ་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གང་རུང་གིས་བྲུབ་པ་ལས། མི་རྟག་པ་ནི་དུས་
 གསུམ་གྱི་འགྱུར་བ་ཅན་ལ་འཛོག་ན། འདི་ལ་སྤྲི་བར་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་
 འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་རྟག་པ་ཐེར་བྱས་པ་མིན་ལོ། །འདི་ལས་གྱི་དགག་
 བྱུང་མིན་ཏེ་ཐོབ་བྱ་ཡིན་ལ། རིགས་པའི་དགག་བྱུང་མིན་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་
 མི་སྟོས་པར་ཡེ་ནས་རང་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དུས་སྐད་ཅིག་གི་མཚན་ཏིག་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་དུ་བྲལ་དང་རྟེན་
 འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་གཞལ་
 བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །གལ་ཏེ་གཤམ་བྱ་ཡིན་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པ་མི་སྤྲིད་དེ། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་སྟོ་
 ཡུལ་དུ་ཤར་བ་དེ་ལ་དབྱུང་བ་དེ་དག་མི་འཇུག་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་སྒྲུམ་ན།
 ཤིན་ཏུ་བདེན་ཏེ་སྟོ་གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་དེ་ལྟ་
 ཡིན་ཀྱང་། གཉིས་སྒྲུབ་མེད་པའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་དབྱུང་
 པ་འཇུག་སྟེ། གཉིས་སྒྲུབ་ལུ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་བཞིན་ཏིག་མངོན་སུམ་མཇུག་

ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མགོན་
 བོ་སྤྱུ་རྒྱུ་བ་གྱིས། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ། །རྒྱལ་བས་རི་སྟེང་གསུངས་
 པ་གང་། །དེ་དག་ཀྱན་གྱིས་ཉོན་མོངས་ལྟོག །ཁམས་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་མ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུམ་དུ་ས་དང་པོ་པའི་
 སྟེང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་གྱིས་གཟིགས་པའི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ན། དཔུ་མ་རྒྱན་གྱི་འདུས་མ་བྱས་བདེན་གྱུ་བ་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས་འགོག་གོ་སྟུམ་ན། བདག་རང་གིས་ཉམས་མཛར་
 གྱི་ཚུལ་དུ་ལན་ཞིག་སྤྱོད་ན་ཉོན་ཅིག འཕགས་པ་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་ཐམས་
 ཅད་གྱིས་གཟིགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཆ་མེད་གཅིག་བདེན་
 ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ས་དང་པོ་པ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་
 པ་ལ་བྱད་མེད་པར་ཐལ་བེར་ན། མཉམ་བཞག་གི་སྐབས་སུ་བྱད་མེད་པར་
 འདོད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྟོ་སྟོ་མའང་བྱི་མ། བྱི་མའང་སྟོ་མར་འགྱུར་པའི་
 རྒྱན་གྱི་རིགས་པ་འཕེན་ན། རྒྱ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཛོར་འདྲེས་པ་ན་རོ་གཅིག་པ་
 བཞིན་དུ། མཉམ་བཞག་ལ་གཉིས་སྒྲིབ་ལྟུང་པའི་བྱིར། རྒྱད་དང་སྟོ་སྟོ་རིས་
 སུ་བྱེ་བ་མེད་པར་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་བྱིར། མཉམ་བཞག་གི་སྐབས་
 བ་སྟོ་སྟོ་བྱི་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྱུ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་
 བ་མཐོང་ལམ་པ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོན་ཏན་བྱད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 འགྱུར་མི་དགོས་ཏེ། མཉམ་བཞག་ཏུ་རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་ལ་མཐོང་དམན་མེད་

གྱང་། སྟོབ་པ་ལྟར་སྟོས་དང་བག་ཆགས་མ་བཟད་པས་མཉམ་བཞག་གི་རང་
 ལས་སྤྱར་ལྷངས་ནས་གཉིས་སྒྲིབ་པ་སྟོབ་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་དབང་གིས་
 མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་རི་སྟེང་མཁུན་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་མ་རྫོགས་ཞེས་
 བྱའོ། །མཉམ་བཞག་གི་རྟོགས་པ་དེས་གཉིས་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་ཅིས་མི་སེལ་
 ཏེ། རྒྱན་མཐའི་རྩོད་ཏིང་དང་མཉམ་བཞག་ལ་བྱད་མེད་པའི་བྱིར་སྟུམ་ན། བྱད་
 མེད་ཅེས་པ་འདི་ཅི་ཞིག དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་
 བམ། ཆོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པ་ལ་བྱད་མེད་བེར་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་
 བ། འདོད་དེ། སྤར་བཤད་མ་ཐག་པ་བཞིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པའི་སྟོན་སྟུན་མཐའ་པ་
 དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཐལ་བ་དེ་གཏན་ནས་འདི་ལ་མི་འཇུག་གོ །གལ་
 ཏེ་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་མེད་ན་སྤངས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ལ་བྱད་མེད་པར་འགྱུར་
 རོ་སྟུམ་དུ་ནི་སེམས་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྤར་བྱ་སྤངས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་
 རྟོགས་པ་ཁོ་ནའི་སྟོབས་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པ་
 དང་། བསྐལ་བ་དུ་མར་གོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་མཉམ་བཞག་རེ་བརྟན་རེ་
 བརྟན་དང་ཀྱན་རྫོབ་འབྱུལ་བའི་སྤྱང་བ་རེ་རྒྱུད་རེ་རྒྱུད་དུ་སོང་ནས། མཐར་
 རྒྱན་མཐའི་རྩོད་ཏིང་གིས་གཉིས་སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་ལྷ་མོའང་ལྟོག་
 པར་གྱུར་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་སྤྱར་ལྷང་བ་མེད་པར་གཉིས་སྒྲིབ་ལྟུང་
 པའི་མཉམ་བཞག་ཁོ་ནར་དེ་གནས་པའི་ཆོས་ངས་རྒྱས་སུ་འགྱུ་བ་པ་ཡིན་ཏེ།

ནམ་འགྲུ་ལ་ལས། རྣམ་པ་རྒྱ་མཚར་ཐབས་མང་པོ། ཡུན་རིང་རྒྱས་སུ་གོམས་
 པ་ལས། རྟེན་ལ་སྒྲིལ་དང་ཡོན་ཏན་དག རབ་རྒྱ་གསལ་བ་ཉིད་རྒྱུར། །
 རྒྱ་ཡི་བག་ཆགས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ན་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བ་ཡིན། །
 ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་གྱི། བསེ་རུ་སོགས་ལས་ཁྱད་འདི་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚཱ་སྒྲ་དེའི་བྱིན་
 རྒྱལ་ལས། གཞན་དོར་རྩལ་བ་མེད་པར་སྒྲ་གཉིས་སུ་འཆར་ཞིང་། ཐིན་
 ལས་གྱི་འཇུག་པ་ནམ་མཁའ་ཇི་སྟོན་རྒྱུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། འབྲས་བུའི་སྐབས་
 འདིར་ས་བརྩ་པའི་མདོ་དང་རྒྱ་བྱང་གི་སྒྲ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་རྒྱ་ཤེས་
 པར་བྱའོ། རྟེན་རྒྱ་རིགས་པ་འཕེན་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་པར་ངེས་སོ་ཞེས་རང་
 གི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཁྱོད་གཞན་སྟོང་དག་རྒྱ་མཐོང་བ་ལ་རིགས་པའི་
 རྒྱ་རྩལ་ཉམས་མཚར་ཙམ་རྒྱུ་འགྲན་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་རང་གི་འདོད་པ་དང་
 མི་འགལ་བར་འདི་ལ་དགག་པར་གྱིས་དང་བདག་ཀྱང་ཉམས་མཚར་བའི་
 སྟོན་ཡུལ་རྒྱུ་འགྱུར་རོ། གཞན་ཡང་ལུང་གི་དབང་རྒྱུ་ཅན། སངས་རྒྱས་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་ལས་གསུངས་པ། ངས་སྟོང་པ་ཉིད་རྒྱུ་བརྟན་པ་ཇི་སྟོན་
 པ་ནི་དང་དོན་ཡིན་ལ། བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་བརྟན་པ་ནི་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དང་། དགོངས་པ་ངེས་འགྲུལ་ལས། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་རྒྱ་གསུངས་
 པ་སོགས་ལུང་མཐའ་ཡས་སོ། ཉམས་མཚར་ཙམ་རྒྱུ་བྱིས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། །
 རང་བཟོས་བདེ་གཤེགས་དམ་ཚཱ་བསྐྱེད་མི་རུང་། འཆལ་ངག་སོང་ན་རྒྱལ་

བ་རྣམས་ལ་བཤགས། རང་བཟོས་བཤད་ན་ཅི་ཡང་ཟད་མཐའ་མེད། །
 བདག་ལ་གཞན་སྟོང་སྒྲུབ་པའི་ཁུར་ཀྱང་མེད། རྟེན་སྟོང་རྣམ་གཉིས་སྒྲ་སྒྲུབ་
 གཞུང་དང་མཐུན། རྣམ་པ་བདག་ཀྱང་རྩེ་གཅིག་དེར་འདུན་ཀྱང་། མ་
 བྱིས་དབང་མེད་པ་རོལ་ཆོག་གིས་བསྐྱུལ། གཞན་སྟོང་དག་རྒྱ་རྩལ་པའི་བུམ་
 རྒྱུ་འགྲུང་། རྟེན་ལ་འཕང་བ་བྱུང་འཇུག་མདུང་བྱུང་འདི། ཇི་སྟོན་པ་རོལ་ཁས་
 ལེན་རྟེན་འབྲངས་ན། ཡང་ནས་ཡང་རྒྱ་ཞིང་འབྲིགས་པར་བྱེད། ཅེས་
 པའང་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་དབྱེད་
 པ་སོགས་ལ་དབྱེད་དགོས་པ་གཞན་མེད། བྱི་དོན་འགོགས་པའི་རིགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྟོར་ཀྱང་སྒྱུར་གྲགས་པ་ལས་དབྱེད་མི་དགོས། འདི་སྐབས་ནམ་
 མཁའ་དགག་པ་ལ་རང་མཚན་མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་བདེན་
 ཏེ། རམ་མཁའ་རང་མཚན་མི་འགྲུབ་ཚུལ་འགྲུལ་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 བཞིན་ཡིན། རང་མཚན་མེད་པའི་སྒྱི་མཚན་ཙམ་མིང་བཅས་བཞག་པའི་རྣམ་
 པ་ཙམ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མེད་ཅེས་སུས་ཀྱང་
 རྒྱས་པ་མེད་ན་ཅི་ཞིག་འགོག་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་
 ཞེས་པ་ཅི་ལ་ཟེར། ཐལ་གཞི་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་
 ཐལ་བའི་སྤངས་པ་མེད་པར་སུ་ཞིག་གིས་སྒྲུས། འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པ་རང་
 མཚན་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། དེའི་དབང་
 རྒྱུ་དངོས་མེད་རྣམས་ནི་བརྟགས་པ་ཙམ་ལས་རང་མཚན་གྱི་རྫོས་མེད་པར་

དངོས་པོའི་ཚུལ་གཞན་བཀག་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་
ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་རང་གི་ཕྱོག་ཆ་
ནས་དངོས་པོར་སྒྲུབ་ན། ཐར་པ་དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་མུ་སྟེགས་གཅེར་
བྱ་བའི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུ་མདོ་སྟེ་པས་གལ་འཛིན། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཉམ་མཁའ་
ལ་སོགས་ཏྲག་གོ་ཞེས། །སོ་སོའི་སྒྱུ་བོ་དག་གིས་རྟོག་ །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
དེ་དག་ལ། །འཛིན་ཏེན་པས་ཀྱང་དོན་མ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
སྐབས་འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་མེད་ཅེས་པ་དོན་བྱེད་ཅུས་པར་ཡོད་མེད་དམ་
རང་མཚན་ཡོད་མེད་ལ་འཛིན་པས་གཏན་མེད་དུ་ཅི་ལ་གོ་ །ཀུན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་འདི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཟེར་ཀྱང་
ཆེར་མི་འགལ་མོད། འོན་ཀྱང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེའི་མཚན་ཉིད་ལ་མ་བྱུང་པའི་སྒྱུ་སྟོང་དཀའ་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་
པའི་འགོག་པ་ཡང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཟེར་ན་ཐར་པ་ལ་སྒྱུར་བ་དེས་ཀྱང་
བཏབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེན་སྟོང་སོགས་ལ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་
སྟོན་པའི་ལུགས་ལ་བཅའ་བོ་མི་འདོད་དམ་ཞེན་སོགས། བཅའ་བོ་འདོད་ཚུལ་
རྒྱས་པར་བྲིས་པ་ནི་དོན་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཚིག་སྟེ། རྟལ་ཕྱན་ཆ་མེད་
འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་བཅའ་བོ་མི་འགོག་ཅེས་པ་འདི་
ཅི་ཞིག་ བཅའ་བོར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནམ། བཅའ་བོ་རང་མཚན་པ་ཡིན། དང་པོ་མ་
བཀག་ཀྱང་བྱི་མ་དབྱེད་དོར་ཅིས་མི་ཁེགས་ཏེ། རྟལ་ཕྱན་ཆ་མེད་ཁེགས་ན་

བཅའ་བོའི་རྩོམ་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་བཅའ་བོ་མི་ཁེགས་ན། བཅའ་བོ་དང་
ཤེས་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་གང་ཡིན་སྟེ། དགོས་
སོ། །གལ་ཏེ་འདི་དག་བཅའ་བོ་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། བཅའ་
བོ་འགོག་པ་མིན་སྟེ་མ་ནི། རྒྱུར་ཚུལ་ཅན་མཐུན་སྒྲུབ་པ་དབྱེད་པའི་སྐབས་
སུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཚུལ་གང་ཡང་མི་
འགོག་སྟེ་ཆང་མས་མ་དམིགས་ཀྱང་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་སྟོན་
ཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་འང་སྟོན་ཅིག་ཆ་མེད་ཀྱིས་འགོག་ཅུས་ཏེ། དེ་མ་ཁེགས་ན་རང་
རྒྱལ་དང་སེམས་ཙམ་པ་འདྲ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་
ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་རང་རིག་བདེན་པར་ཁས་ལེན་གྱི་འཛིན་པ་སྟོན་
ཅིག་མ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་འདོད་དེ། གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་ཅེས་འདོད་
ཅིང་། གཟུང་འཛིན་ལས་འདས་པ་སྟོས་པའི་ཡུལ་མིན་པའི་རང་རིག་གམ།
དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་སམ། ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་
སྟོ་ལ་མ་ཤར་ནས་དོན་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བརྗོད་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྟོན་ཀུན་
བཏགས་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་ཆ་བཅས་ཀྱི་རྟལ་དང་ཆ་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་།
གནས་ལུགས་ཡོངས་གྲུབ་ལ་གལ་ཡོད། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་
ཡན་ལག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་སྟོན་ཡུལ་ལམ། དོན་དམ་དབྱེད་
པའི་རིགས་པས་ཁེགས་ན་དེའི་ཚུལ་དེ་དག་ཐ་སྟོན་དུ་མེད་པར་གལ་འབྱུར།
འདི་ཡང་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་བྱི་མ་ཤེས་པའི་སྒྱུ་ཁོན་ལས་ཡང་

དག་པར་སྒྲིམ་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ་ལྟས་བྱིན་གྱི་སྒོ་ལ་ཤེས་བྱ་
 ཀྱན་གྱི་ཡུལ་དོན་སྒྲིམ་ཤར་ཆོ། སྒོ་ལ་ཤར་བའི་ཡུལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་
 བྱའི་ཆོས་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་སྒྲིམ་ཡུལ་གྱི་བཅའ་བོ་འདྲ་ཡོད་དགོས་ལ།
 མེད་ན་གསང་བ་པའི་གྲུབ་མཐར་ཐལ་ཞེས་པ་མཚར་ཏེ། ལྟས་བྱིན་གྱི་སྒོ་ལ་
 ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་སྒྲིམ་ཤར་ཆོ་སྒོ་ལ་ཤར་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་
 བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་སྒྲིམ་ཡུལ་གྱི་སྒྱེད་ཀྱང་ཡོད་ལ། མེད་ན་གསང་བ་པའི་གྲུབ་
 མཐར་དེ་ལ་ཐལ་ཞེས་སྒྲིམ་ན་འཁོར་གསུམ་རང་ལ་འཁོར་བ་མིན་ནམ། ཡང་
 སངས་འཕགས་ཀྱིས་སྤྲུག་བདེན་གཟིགས་ཤིང་དེ་རྣམ་མཁུན་ལས། གཞན་
 མིན་ན་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་སྤྲུག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ་ལ། སྤྲུག་
 བདེན་དེ་རྣམ་མཁུན་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་ན། དེ་བཞིན་བཅའ་བོ་འདྲ་རང་གི་ཤེས་
 བ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའང་བཤད་མ་ཐག་པ་དང་མཚུངས་སྟེ།
 དཔེ་དེས་སྒྱེད་ཀྱང་རང་གི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་ཅེས་སྒྲིམ་ན་ཅིས་
 འགོག་ དེ་བཞིན་སྤངས་ལྟ་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱན་ཀྱང་གནད་གཅིག་སྟེ།
 སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ་ཐ་སྙད་སྒྲིམ་ཚུལ་དང་བསྐྱེད་ན་སྤངས་པོ་ལྟའི་རྣམ་
 གཞག་ཀྱང་ཡོད། བཅའ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཡོད། སྒྱེད་དང་ནང་གི་
 འཛིན་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཡོད་པ་ལ་སོགས་སྒྲིམ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་མ་ཉམས་
 པར་འཛིན་ཤེས་དགོས་ཀྱི། དེ་མེད་ཅེས་སྤྱི་ཞིག་གིས་སྒྲིམ། གནས་ཚུལ་ལ་
 ཡང་དག་པར་དབྱེད་པའི་དབང་དུ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཅའ་བོས་བསྐྱེད་

པའི་སྒྱེད་མེད་དེ། སྒྱེད་པོ་དོན་ནི་ཡོད་མེད་དེ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པར་
 གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །བཅའ་བོ་སྒྱེད་མེད་མཉམ་མེད་མཉམ་མིན་ཏེ། བཅའ་
 བོ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ་སྒྱེད་མིན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པས་སོ་སྒྲིམ་ན། ཀ་
 ཡེ་གཞུང་ལྷགས་ཆེན་པོའི་ཆོག་རིས་ཙམ་བརྗོད་ཤེས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་ལ་རྟོག་
 པ་དང་བྲལ་ནས་ཆོག་གི་དམིགས་སྤྱོད་ནས་གཞུང་ལྷགས་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་
 འགོ་འདོད་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཏེ། དང་པོར་སྒྱེད་མེས་པ་དེ་གཏན་ལ་
 སྟབ་དང་། དེ་ནས་སྒྱེད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དང་བཅའ་བོ་སོགས་མེད་ཅེས་
 ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་སྒྱུར་ཤེས་ན་ལེགས་འདུག་པས། སྒྱེ་ཞེས་པ་དེ་ནང་གི་ཤེས་
 པ་ལས་སྒྱེད་པོ་དུ་གྱུར་པ་དང་། དོན་ཞེས་པ་དེ་གཟུགས་སོགས་ཡིན་ནམ་
 མིན། མ་ཡིན་ན་ནི་སྒྱེད་པོ་གྱི་གཟུགས་མེད་དེ། རང་སེམས་སྒྱེད་པོ་ལྟར་སྒྲིམ་
 རོ་ཞེས་པའི་རྣམ་འབྱུང་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གང་ཡང་མི་ཕན་
 པའི་སྒྱེད་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་ཙམ་དེ་བརྗོད་པས་ཅི་བྱ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 བརྗོད་བྱས་སྟོང་པ་བརྗོད་རྣམས་ཀྱི། །འདི་དེ་མི་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་སྒྱེད་མེད་ན།
 འདི་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདི་ནང་གི་ཤེས་པའི་རྣམ་ཡིན་ནམ་
 མིན། མིན་ན་སྒྱེད་ཀྱང་དེས་གྲུབ་ལ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་སོགས་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་རྣམ་གཞན་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རི་སྟེད་
 པའང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་གཞན་མིན་ཀྱང་གཅིག་ཀྱང་མིན་པར་

སྒྱུ་བ་ན་ནི། རྣམ་རྒྱུན་པ་ཁོ་ན་ལས་རྣམ་པ་དེན་པ་ལྟར་ན་རི་ལྟར་སྒྱུ་བ་སོམས་
 ཤིག་གལ་ཏེ་སློ་རྩལ་སྒྱུ་བ་ན། སློ་རྩལ་ལ་རྩལ་དུ་སྒྱུ་བ་པ་ཞིག་ཐ་སྙད་དུ་
 འཐད་དམ་སློ་རྩལ་དུ་གནས་ན་ཅུང་ཟད་སོམས་ཤིག་ བེམ་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
 ཁས་ལེན་ནམ། དེས་ན་མི་ལམ་གྱི་རྟ་སྒྲུང་དེ་སྒྲུང་ཚུལ་ལ་བེམ་པོ་དང་གཟུགས་
 ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ངོར་དེ་ལྟར་བཏགས་ཀྱང་དོན་ལ་རྩལ་སྒྱུ་བ་ཀྱི་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཉིད་གཟུགས་ལྟར་སྒྲུང་བའོ་ཞེས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
 པའི་ལུགས་སྦྱི་ལས་གྲགས་ན་སྒྲོན་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་འདི་ཡ་མཚན་ཆོལ། །
 དེས་ན་སྤྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་གནས་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་སྟེ། བེམ་པོ་འདྲ་དེ་དང་འབྲེལ། ཐ་སྙད་སྒྲུང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་ན་
 སྤྱི་དོན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་བྱ་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྣམ་གསུམ་རྣམ་གསུམ་
 སྒྲུང་བ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྣམ་གསུམ་ནང་གི་དོན་དང་། ལུས་ཞེས་
 གསུངས་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་དོན་མིན་ན་ལུས་སེམས་
 རྩལ་གཅིག་པ་རྒྱུང་འཕེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་དགོས་ན་དེ་འདྲའི་སེམས་
 ཅམ་པ་སྒྱུ་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་གནས་སྒྲུང་སོགས་མི་ཕྱེད་པར་རི་ལ་སོགས་པ་
 སེམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའི་སྒྲུན་པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས། སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་
 ལུགས་ངན་ཞེས་ཡིད་བཞིན་མཛོད་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ་
 ཁོ་བོའི་སྒྲུ་མས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་ནས་རྒྱ་འབྲས་འཛོག་ཚུལ་འདི་ཤེས་
 དགའ་ཞེས་སོགས་ཟེར། རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་ན་རྒྱ་འབྲས་འཛོག་ཅི་

དགའ། གཟུང་འཛོན་མེད་པར་ཤེས་ན་གཟུང་བ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཡུལ་ཡོད་པར་
 ཤེས་ཅི་དགའ། རང་བཞིན་མེད་པ་སྦྱོང་བ་བྱུང་ཆད་ལ་གོ་ན་ཉེན་འབྱུང་འཛོག་
 མི་ཤེས་ལ། གཟུང་འཛོན་མེད་པ་གོ་ལུགས་ཉེས་ན་ཡུལ་འཛོག་མི་ཤེས་པ་
 ལ་སྒྲུ་མ་མཁས་པས་དེ་ལྟར་གསུང་བར་མཛོན་ཏེ། དེ་ནི་ཁྱོད་རང་ལ་གདམས་
 པ་ཡང་དག་པ་རེད་ངས་ཀྱང་སྟམ་མོ། །རང་རིག་གི་ཐད་ནས་ཁྱོད་རང་མཚན་
 ཉིད་སྦྱོན་ཅན་ལ་སློ་འདྲིས་པར་བྱས་ནས་དེ་དང་མི་མཐུན་པ་གཞན་ལ་གཤེ་
 བ་ནི་མི་གཙང་བ་ཟོས་པའི་ལུག་གི་དཔེ་སྟེ། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྦྱོགས་ཤིང་འཛོན་
 རྣམ་ཡན་གར་བ་ཞེས་པ་ནི། སློ་འཛོན་དྲན་པ་ལ་བྱུང་ཆེས་ཤིང་ཡན་གར་བ་
 ཞེས་པས་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་དེ། ཡུལ་མེད་དུ་རང་སྦྱོང་བ་ལ་ཡན་གར་བ་
 ག་ལ་ཡོད། ཡོད་ན་གཞན་སྦྱང་གི་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི་རང་རིག་ག་ལ་ཡིན།
 གཟུང་རྣམ་ནི་ཡན་གར་བ་འཛོན་རྣམ་གྱིས་རིག་པ་ལས་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་
 མི་རིག་པས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་གསལ་རིག་དང་ཡང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
 རྒྱས་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རིགས་པ་བཞིན་བྲིས་ན་མང་བས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །
 ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བསམས་ན་རང་གིས་རང་རིག་པས་བྱུང་སྟེ།
 བེམ་པོ་ལས་འོག་ཅམ་གྱི་ཤེས་པ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པས་རང་ལ་རང་
 ལྟོས་མེད་དུ་གསལ་བ་རང་རིག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་ན་དེ་ནི་ཤེས་པ་ཀུན་
 ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རིག་ཐིག་ལས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་
 བདག་གིས་བདག་ཉིད་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་སྟེ་བདུན་ན་རྒྱ་ཆེར་

གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རང་རིག་ཅེས་པ་འཛིན་ནམ་གྱི་ཆ་ལ་བརྟེན་
 པའི་ལྟོག་ཆ་ནས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་ལྟར་སྒྲུང་རོ་
 ཞེས་འགྲེལ་པར་བྲིས་པ་འདི་སྟོ་ལ་མ་འཁྱོང་ན་གོ་བ་ལེགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ།
 འཇམ་དབྱངས་ས་སྐྱ་པ་པལ་མོ་ཆེས་ནི་བྱེད་བྱེད་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ན་
 རང་རིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་གཞུང་སྐྱ་ཇི་བཞིན་འཛིན་པར་མཛད་དོ། །ཤེས་
 པ་ཡིན་ན་རང་རིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ན། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རྟོག་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་
 ཟེར་བ་ནི། རང་རིག་རྟོག་མེད་ཅེས་པ་ཙམ་ཞིག་གོ་མྱོང་ནས་རང་རིག་གི་དོན་
 ཅི་ཡང་མ་ངེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་འདྲ་བྱེད་ལྟལ་
 ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟོག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་ནང་རང་རིག་པའི་ཆ་ནས་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་
 འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ད་
 རྩ་མ་ཐོས་པ་འདི་ན་གསལ་ཏེ། ད་ལྟོས་ལ་གཟོད་མཁས་པ་གཞན་དང་སྤྱིར་
 ན་མི་མཛེས་སམ། དེས་ན་ཐལ་བ་དེ་འདྲ་བ་ནི་བྱམ་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་ན། བྱམ་པ་ཡིན་ན་ལྷན་མེད་འདྲེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ཟེར་
 བ་ལྟ་བུའི་བྱིངས་མ་གོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོག་འདི་འདྲ་བ་འཛེམ་པ་མེད་པར་
 རོ་མཐོན་དུ་སྤྲུའི་གིས་སྒྲིབ་ཅུག འདི་སྐྱབས་ཐལ་བ་གཞན་ཀྱན་ཀྱང་དེ་
 དང་འདྲ་བ་དེས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཀྱན་གཞིའི་ཐད་ནས་མཁན་ཆེན་གྱིས་
 ཆོགས་བརྒྱད་མི་བཞེད་དེ་གཞུང་དུ་མི་གསལ་བའི་བྱིར། བཞེད་ན་ཆོགས་དགུ་
 བ་དྲི་མེད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བཞེད་དགོས་ཟེར་ཀྱང་། དྲི་མེད་གྱི་རྣམ་ཤེས་བདེ་

གཤེགས་སྟོང་པོ་ལ་ཟེར་ན་བཞེད་མི་ཆོག་པ་ཅི་ཡོད། བཞེད་པར་བྱོད་གྱིས་
 སྐྱབས་དང་ལེགས་སོ། །ཀྱན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་སེམས་ཙམ་པ་ཆོགས་དུག་འདོད་
 མཁན་གྱི་ཡིད་རྟོག་མེད་ལས་གནས་དོན་ལུས་སྤྱང་བར་འདོད་གསུངས་པ་
 ལྟར་རྒྱ་གཞུང་འགའ་ན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལུགས་ཀྱི་ཀྱན་གཞི་ཡིད་
 རྣམ་ལ་བསྐྱས་ནས་ཆོགས་དུག་གི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཡིན་མོད། དེས་ཀྱན་
 གཞི་ཐ་སྐྱད་དུ་ཞེགས་པར་གལ་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་རྣམ་རྟོག་མེད་ལ་ཡིད་གྱི་ཡུལ་
 ཁོ་ན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། གནས་དོན་ལུས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པ་དང་།
 སྟོན་པའི་ཆ་གཉིས་སྤྱེ་བའི་བྱི་མ་དེ་དོན་ཀྱན་གཞི་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར་
 ཏེ། གཞན་དུ་འཆི་བ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབས་སྤྱིད་
 རྟོག་མེད་སྤྱི་མའི་ཆ་ཡོད་པར་སྤྲུའི་གིས་སྐྱབ་ཅུག། དེས་ན་རྒྱལ་དབང་གྲོང་
 ཆེན་པའི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་མ་བརྟག་པར་དེས་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
 མ་དགོངས་ཞེས་བདག་གིས་སྒྲིབ་མི་མོད་དེ། བཀའ་དྲིན་ཅན་འདིའི་རྗེས་སྤྱེ་
 ཞུགས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་ལྟར་ཆོད་མར་གྱུར་པ་ལ་རིགས་པས་
 གཞོད་མི་སྲིད་པས་པ་རྗེས་སྤྱེ་འཇུག་གི་དཔེ་ཅི་རུས་སྟོང་བ་ལས་སྤྲིག་པའི་ཐུ་
 གུ་མ་ཡི་གཤེད་ལྟ་བུའི་ཆོག་འཛེམ་པ་མེད་པར་སྤྲུའི་གིས་སྒྲིབ་སྟེ། རོ་ཆ་མེད་
 པ་བྱོད་གྱིས་སྐྱབས་མ་ན། སྟོན་ཤིག་དང་རིགས་པའི་སྟོབས་དང་རུས་པའི་
 མཐུ་ཅི་ལ་བབ་ཀྱང་འགྲན་འདོད་བྱུང་ཆེ་ངེས་པར་འགྲན་པས་སྐྱགས་ཤིག་
 ཡང་། ཡིད་ཤེས་སྤྱི་བ་ལ་ཀྱན་གཞིར་བརྟེན་ན་རོ་བོ་འཇམ་ལྟོག་པ་གང་ལ་ཟེར་

སོགས་འགྲེལ་པར་བརྟགས་པའི་ལན་དུ་བྱོད་གྱིས་རྟེན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་
 བག་ཆགས་འཛིན་ཅུས་ན། དེ་ཀྱན་གཞི་ལས་མ་འདས་ལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་
 བརྟགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ཀྱན་གཞིའི་དགོས་ཅུས་མེད་པར་བརྟགས་པ་
 གཉིས་པོའི་སྤྲུལ་པའི་ལན་ནི་ཀྱན་མཁྱེན་གྲོང་ཆེན་པས་གོང་གི་གསུང་དེས་བརྟབ་
 ཟེར་བ་ནི་དངོས་ལན་མེད་པར་ཀྱན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་རྒྱུད་གསོན་
 པ་སྟེ་ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་རང་བཞིན་ནི་མིན་པར། ཀྱན་གཞི་
 ཐ་སྙད་དུ་མེད་ན་མི་འཐད་ཚུལ་པད་དཀར་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱབས་པ་བཞིན་
 ལ། དེ་ལྟར་ཆོགས་དུག་འདོད་མཁན་བྱུང་ཞེས་པ་གྲུབ་མཐའི་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་
 བྱུང་ཞེས་གསུང་བ་ཙམ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་གི་ཁས་སྒྲུངས་ཆོད་ལ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་ཀྱང་། མཐར་གྲུབ་དོན་ལ་ཀྱན་གཞི་ལས་མ་འདས་པར་གོང་དུ་བཤད་
 མ་ཐག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ་གཉིས་པའི་ལན་བཙུམ་ལྟར་འདས་
 གྱིས་བརྟབ་སྟེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་ལས། ས་རྣམས་སྤྲུལ་ཆོགས་ཀྱན་གཞི་སྟེ། །བདེ་
 གཤེགས་སྟིང་པོ་དག་བའང་དེ། སྟིང་པོ་དེ་ལ་ཀྱན་གཞིས་སྦྱས། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ལུང་སོགས་དྲང་བ་ནི་
 ཡར་སོང་ཟེར་བ་ལ་དེར་འོང་ངམ་ཞེས་པའི་ལན་བརྟབ་པ་དང་འབྲས་སྟེ། སྐབས་
 འདིར་ཆོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཀྱན་གཞི་ཉིད་དབྱེད་པ་ཡིན་ན་འཁོར་བའི་
 གནས་དོན་ལུས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་ཅུས་ཡིན་མིན་དབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་
 གྱི་ཀྱན་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་ལྟ་བུ་ཅི་ལ་དྲང་། བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་

འཁོར་བའི་ཀྱན་གཞིར་གསུངས་པར་འདུག་སྟུམ་པའི་ལུང་འབྲེན་འདི་རང་
 མཛང་སྟོན་པར་ཟད་དོ། །ཀྱན་གཞིའི་སྦྱས་བཞིན་དུང་ཀྱན་གྱིས་འཁོར་བའི་
 བག་ཆགས་འཛིན་མི་ཅུས་བཞིན་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་འཛིན་པ་ཆོགས་
 བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཀྱན་གཞིར་བརྟགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སྟུམ་པ་ནི་ཞོར་བ་རུམ་
 པོ་ཆེ་སྟེ། བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་གཞི་ཡིན་ལ། འཁོར་
 བའི་ཀྱན་གཞི་ཟག་བཙས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་གཞི་ཡིན་པས་ཀྱན་གཞིར་གསུངས་
 ན། ད་ལན་ཡིད་ཤེས་རྟོག་མེད་ལ་ཀྱན་གཞིར་བརྟགས། བརྟགས་པའི་དོན་
 ཀྱན་གཞི་ཡིན་ཚུལ་ནི་ཅི་ཡང་བཤད་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དེས་བྱོད་ཀྱི་དགོས་
 པ་འགྲུབ་གྱི། བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོས་ཅི་ཡན་ཏེ། མིང་ཙམ་གྱིས་འབྲུལ་པ་
 སྦྱིས་ནས་བཞིན་པའི་བག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀྱན་གཞིར་གྲགས་ཆོད་
 ཅི་ལ་དབྱེད། སྐབས་འདིར་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་ཀྱན་གཞིར་བརྟགས་པའི་
 དགོས་པ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུད་ཐ་དད་
 པར་འགྱུར་དགོས་པར་བདག་གིས་ནི་མ་སྦྱས། དོ་བོ་ཐ་དད་ལ་རྒྱུད་ཐ་དད་
 དམ། བྱེད་ལས་ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེས་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་ཡིན་མོད་སྟེས་
 ལུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་མི་
 འགྱུར་ན་འགྲོ་ལ་ཤེས་རྒྱུད་གཉིས་མི་མང་ལ། ཞེས་སོགས་ལུང་དང་། བྱེད་
 ཀྱི་མིག་ཤེས་ན་ཤེས་ལ་སོགས་སྦྱིས་ལུ་དུག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་
 འགྱུར་གྱི། བྱེད་གཅིག་ལུས་ལུ་དུག་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་གཞག་ཏུ་མེད་པར་

འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་གསང་མཐོན་པོས་དབུ་མ་བས་ཀྱན་གཞི་བཞེད་མི་རུང་
 བའི་རྒྱབ་བྱེད་སྒྲུ་ལྟས་ན་མི་ལེགས་པ་ཅི་ཡོད་དེ། ཀྱན་གཞི་མེད་ན་རེད་ལ་
 ལྷག་པར་མི་རུང་བ་མེད་ཀྱང་། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། འཆི་བ་དང་
 ལྷོ་མས་འཇུག་གི་གནས་སྐབས་མི་རུང་བ་སོགས་རིགས་པས་རྒྱབ་པ་དང་།
 ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྤེའི་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་རིགས་
 པས་བསྒྱབས་ལ་ཐ་སྟོད་དུ་ཡང་མེད་པ་རི་རྩ་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
 དུ་བསྒྱབ་ལྟས་ན་དེ་ནས་གསང་མཐོན་པོར་བསྒྲག་ཆོག་གི་རིགས་པ་མེད་པར་
 རྗེས་བརྗེད་ཅུམ་ནི་གསང་མཐོ་ཡང་རུང་བྱི་ཆུན་དུ་འབོད་ཀྱི་དཔེ་ལས་མ་
 འདས་སོ། །མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་དྲང་ངེས་སོགས་བཤད་པ་ཡོངས་གྲགས་
 ལྟར་བྲིས་པ་ལ་དབྱེད་འོས་ཆེར་མེད། གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་མི་བསྟུ་བར་
 བཤད་པ་འདི་ལའང་ལུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་དེ། དོན་དམ་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་
 ལུ་ལ་བཤད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ། གཞན་དབང་ཆོས་ཅན་དོན་དམ་ཞེས་
 སོགས་སུ་བཤད་པའང་ཡོད་མོད། གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་
 དམ་པའི་དོན་དུ་འདོད། །ཅེས་པ་དང་། གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཀྱན་
 བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་ཉིད་འདི་རྣལ་འབྱོར་སེམས་
 ཅུམ་པའི་འདོད་པ་ཐུན་མིན་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་བཟུངས་ནས་གནས་ཚུལ་ལ་
 གཉིས་སྟོང་གི་རྣམ་རིག་ཉིད་དོན་དམ་དུ་བཞག་པ་ལ་གོ་བ་འགང་ཆེ་སྟེ་གཞན་
 དུ་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་ལ། གཞན་དབང་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་

སྟོང་པར་མ་བསྒྱབས་ན། བདག་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཆ་འབའ་ཞིག་
 ཅུམ་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ལ་རྣམ་རིག་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་ག་ལ་ཡོད། གཉིས་སྟོང་
 གི་ཤེས་པ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་གྱི་གཞན་དབང་མིན་ཟེར་ན་ཚུལ་དེ་ལྟར་གོ་བའི་
 འདོད་པ་ལྟར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་
 བ་དེ་བདེན་མོད། ཤེས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཁས་ལེན་ཚུལ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་ཀྱིས།
 མིན་ན་གཉིས་སྟོང་གི་རྣམ་རིག་བདེན་པར་གྲུབ་ཚུལ་གང་ལྟར་ཡིན་སྒྲིད་གོས་
 སོ། །ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་འདུས་བྱས་བདེན་པར་གྲུབ་པོ་སྟུམ་ན། སྐད་ཅིག་
 མ་སྟེ་འགག་སོགས་དང་ལྷན་པ་ལ་འཛིན་པ་ཡིན་ཞིང་། འདུས་བྱས་དང་ནང་
 གི་ཆོས་ཡིན་པས་སེམས་ཅུམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་
 དམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་རྗེ་གས་ཚུལ་དེ་ཞོག་དང་ཤིན་དུ་ལེགས་སོ། །
 ཚུལ་འདིས་སྒྲུབ་བ་ཉལ་ཉལ་མང་པོ་གཞན་ཡང་བསལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་ཡང་ཀྱན་རྗེ་བ་ཡིན་
 ཀྱི་དོན་དམ་མིན་ཏེ་དེ་ལས་སྟེ་བ་སོགས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན། བདེན་གྲུབ་
 ཡིན་རྒྱུ་ནི་རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་སྒྲིད་གོས་སོ། །དེས་ན་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲིས་པ་
 ཀྱན་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་སེམས་ཅུམ་པས་
 འདོད་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་
 གང་། །དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་། །ཡོད་དང་སྒྲིས་
 ཀྱན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད། །ཅེས་ཕྱོགས་སུ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ལྟར་

དེ་འདྲའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་འདྲུས་བྱས་འདྲུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པ་སྒྲིམ་པའི་
 ཡུལ་ལས་འདས་ཀྱང་རང་གི་དོ་བོས་མི་སྟོང་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་ཅིས་འདོད་
 བར་གཤམ་པར་བྱའོ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་ལུང་།
 སྒྲེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དངོས་པོ་ལུང་པོ་ཉིད་འགྱུར་བ་དང་
 འགག་པའི་དོན་ལ་ཀྱི་ཤིར་བཏགས་ཏེ། ལུང་པོ་སྒྲན་ཅིག་མ་མི་བརྟན་པ་དང་
 འགག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པར། འགག་པའི་ཆ་དངོས་མེད་རྒྱུ་པ་དེ་ཁོ་ན་
 སྒྲེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་ཅིས་གསུངས་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། ལུང་པོ་སྒྲན་ཅིག་
 མའི་དངོས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཞིག་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ལོགས་སུ་སྒྲེ་ཚུ་ལ་
 མེད་པས་སོ། །ལོགས་སུ་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་དེ་སྒྲན་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོང་
 པའི་ཆ་ལས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་བཏགས་ཡོད་ཅེས་ཀྱི་སྒྲིམ་ནས་དངོས་པོར་འཛིག་
 གོ་སྒྲམ་ན་བུམ་པའི་སྒྱི་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དངོས་
 པོར་འགྱུར་པོ། །ཁོས་རིགས་པ་སྒྲུས་པ། འཛིག་རྟེན་ན་ཆུ་མེད་པས་འབྲས་
 ཉེས། ཟན་མེད་པས་བྱ་གྱི་ཞེས་གསུངས་པ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ནི་ཞིག་པ་དངོས་
 པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཟེར། ལྷ་རམ་གྱི་ཐང་ན་ཆུ་མེད་པས་མི་གི་བ་ལྷ་བྱ་པ་
 ཚུན་མེད་པའང་དངོས་པོ་ཡིན། ཟན་ཆད་པས་བྱ་གྱི་བ་ལྷ་ཞིག་ནས་མེད་
 པའང་དངོས་པོ་ཡིན། ཉན་མོངས་སྤངས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལྷ་བྱ་
 སྤངས་ནས་མེད་པའང་དངོས་པོ་ཡིན། གཙོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲངས་ཅན་གྱི་
 གྲུབ་མཐའ་རྟུན་པ་དང་། ཏྲ་ལ་རྩ་མེད་པས་སྒྲུབ་བཅུག་བདེ་བ་ལྷ་བྱ་གཏན་

ནས་མེད་པའང་དངོས་པོ་ཡིན། མདོ་ལས་སྤང་བ་དང་མིག་དང་ནམ་མཁའ་
 རྣམས་གཟུགས་དམིགས་པའི་རྒྱུ་དུ་གསུངས་པས་ནམ་མཁའ་ཡང་དངོས་
 པོ་ཡིན། བདག་མེད་པས་འཛིག་ལྷ་ལྷོག་པ་སོགས་མེད་པའི་ཐ་སྒྲན་ལ་བརྟེན་
 བས་བཞག་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་དངོས་མེད་ཀུན་ལ་འོང་གིས་པས་ན། དངོས་
 མེད་ཡིན་ནོ་ཅོག་ཀུན་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དངོས་མེད་ཅིས་པ་གཞི་མ་
 གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་ན་ཁྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་དངོས་མེད་གྱི་མཚན་གཞི་གང་ལ་
 བྱ་སྒྲུབ་དགོས་སོ། །ལམ་དངོས་དངོས་མེད་གྱི་ཁྱད་པར་འདི་རྒྱུ་ལས་སྒྲེ་བ་སོགས་
 ཡོད་མེད་གྱི་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་ཞིག་པ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དུས་ས་བོན་
 ཞིག་པའི་རྒྱ་དེ་ས་བོན་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་ས་ལྷག་གི་བར་དུ་ཞིག་པས་
 ཚོད་མ་ཚོད་ཞིག་སྒྲེ་མ་གཤམ་བཞིན་ཏུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་རྒྱ་གང་གིས་འཛིག་
 མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་འཛིག་ན་དངོས་དངོས་མེད་ཀྱང་མ་དབྱེད་པར་རྒྱ་
 ལས་འབྲས་བུ་སྒྲེ་བ་ཅེས་ཁས་སྤང་ཆོག་གི་ཡོངས་སུ་མ་གཤམ་པའི་ཞིག་དངོས་
 སྒྲུབ་པའི་ཆོགས་གྱིས་ཅི་བྱ། ཁོ་ན་རེ་ས་ལྷག་གི་བར་དུ་ཞིག་པས་ཚོད་མ་ཚོད་
 ཅིས་བརྟགས་པ་འདི་བཙོམ་ལྷན་འདས་ལ་དྲི་བར་གྱིས་ཟེར་གྱང་། བཙོམ་
 ལྷན་འདས་གྱིས་གི་བ་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཀྱི་གིས་མ་རིག་པ་བསྐྱེད་པ་
 སོགས་ནི་རྟེན་ཅིར་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཅེས་དུ་བསྟན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་ཞིག་པའི་
 རྒྱར་གསུངས་ནས་ཞིག་པ་ཉིད་འབྲས་བུའི་རྒྱར་གསུངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ན།
 དེ་ལ་བཀའ་འདྲི་ཅི་ཞིག་ལྟ། བརྟགས་ན་མཐའ་བཞིའི་སྒྲེ་བ་དང་ཞིག་མ་ཞིག་

སྟོན་གྱི་འབྲུག་པ་བྲལ་ཡང་རྟེན་འབྲུག་བསྐྱེད་གྱི་ཚུལ་གསུངས་པ་ཤིང་
 རྟེན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀྲལ་བ་བཞིན་བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་རྒྱ་
 འབྲས་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་སྒྲོན་མ་འབྲུག་པ་མི་བཙུག་པར་མ་བརྟགས་མ་
 དབྱེད་པར་འཇུག་ཆོག་གི་དབྱེད་ནས་དངོས་པོར་ནན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ཁྱོད་ཡིན་
 པས་ན། ས་བོན་མ་ཞིག་བཞིན་སྒྲུབ་པ་མི་སྤྱིད་པས་ཞིག་པ་འབྲས་བུའི་སྒྲོན་དུ་
 འགྲོ་ངེས་པར་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ས་བོན་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་ཁས་
 གྲུངས་པས་ན་ཞིག་པའི་རྒྱ་ས་བོན་ཡིན་མིན་ཙམ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་སྒྲུབ་དགོས་ཏེ།
 ཚུར་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་སྒྲུབས་བྱས་པ་ནི་དགའ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བ་དང་
 འབྲུག་པས་ན་མི་འོས་ཁུར་ཆེན་གྲུངས་པ་མཛོད་སྦྱིད་པ་མ་འདར་ན་ལེགས་སྒྲུམ་
 མོ། ། ཉན་རང་ལ་ཚཱ་སྟོན་མེད་རྟེན་གསུངས་པ་ཡོད་མེད་ཐད། རང་རྒྱུད་པའི་
 ལུགས་ལ་འཁོར་བ་སྦྱོང་བ་ལ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྦྱོང་མི་དགོས་པར་འདོད་
 ཅས་པ་འདི་ཅི་ཞིག་ས་བོན་དུང་ནས་མ་སྦྱང་བར་འཁོར་བ་ལྷོག་པའི་ཚུལ་ཤིང་
 རྟེན་ཆེན་པོའི་ལུགས་གཤམ་ཡིན། ཡང་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟེན་གསུངས་ན་ཚཱ་
 ཅན་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་རྟེན་གསུངས་ལ། དེ་མ་ལུས་ན་གཤམ་བྱའི་གྲངས་བཞིན་
 རྟེན་གསུངས་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཟེར། འདི་རྣམ་པར་འབྲུགས་ཏེ།
 ཚཱ་སྟོན་གང་ཡང་རུང་བའི་སྟེང་དུ་དགག་སྒྲུབ་ལས་འདས་པ་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་
 སྒྲོས་བྲལ་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་ན། དངོས་གཅིག་དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 ཡིན་པས། ཚཱ་སྟོན་གྱི་དེ་ཉིད་མཐོང་ནས་ཏེ། །གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་

པ། །དེ་ནི་ཀྱན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཉན་ཐོས་གྱི་
 བདག་མེད་མཐོང་བ་ནི། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟེན་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་
 པ་མེད་པར་དགག་པའི་སྟོང་པ་ཉི་ཆོ་བ་ཙམ་མཐོང་བས། ཚཱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་
 བདག་མེད་དུ་མཐོང་ག་ལ་ལུས་ཏེ། གྲུབ་མཐའི་རིམ་པ་སྒྲུ་ཆོགས་བཞིན་སྟེ།
 ཉན་རང་འཕགས་པའི་རྟེན་གསུངས་རིགས་གསུམ་མཛོད་རྟེན་གསུངས་རྒྱན་ན་གསུངས་
 པ་བཞིན་ནོ། །དེ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ་རིགས་པས་དབྱེད་ན་མི་འབྲུག་
 པའི་བྱིར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་སྒྲུམ་ན། ཀ་ཡེ་བཞིན་བཟང་རིགས་པ་དེ་བརྗོད་ཅིག་
 ཁོ་ཡིས་སྒྲུས་པ། ཉན་ཐོས་པས་རགས་པ་རྣམས་མི་བདེན་པར་ཆ་མེད་ཙམ་
 དུ་རྟེན་གསུངས་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་ཡུལ་དུ་ལ་ཆ་མེད་ཀྱང་མེད་པར་རྟེན་གསུངས་
 པ་དང་། སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་དུ་རྟེན་གསུངས་པ་འདིས་དབུ་
 མ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་སྟོང་རྟེན་གསུངས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཁྱོད་
 ལ་འདི་འདྲི་སྟེ། རགས་པ་དང་གཟུང་ཡུལ་མ་གྲུབ་པར་དབྱེད་པའི་རིགས་པ་
 དེ་དག་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དང་གོང་མའི་ཐུན་མོང་ཡིན་ཞིང་། སྒྲུ་མས་རྟེན་གསུངས་
 ཟེན་ལ་བྱི་མས་སྦྱིད་འདོན་རྒྱ་ཡང་མེད། སྒྲུ་མས་བཞག་པ་བྱི་མས་མི་བཞིག་
 པར་རིམ་གྱིས་སྒྲུ་མའི་མ་རྟེན་གསུངས་པའི་ཆ་གོང་མས་སུན་སྦྱང་བ་ཡིན་ནམ་མིན།
 ཡིན་ན་ནི་རགས་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་རྟེན་གསུངས་པ་ཙམ་ལ་གོང་འོག་བྱུང་
 མེད་ལ། མིན་ན་ནི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་སྒྲུབས་སུ་རགས་པ་མ་གྲུབ་པར་
 དབྱེད་པའི་རིགས་པ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་དབུ་མའི་སྒྲུབ་ཚུལ་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་

སོ། །གལ་ཏེ་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་ཉིད་ཕྱ་མོ་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡིན་གྱི་རགས་པ་སྒྲ་ནས་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དུ་དགག་
 ཅི་དགོས། དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆ་མེད་མ་གྲུབ་པར་
 རང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་ལུས་ན་དེ་དབུ་མའི་སྐབས་ནས་བཤད་པའི་ཆ་མེད་
 མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཚུལ་དང་བྱུང་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་རྒྱལ་ཆ་མེད་ལ་ཕྱོགས་
 ཆ་བརྟགས་པ་དེས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཀྱང་ཆ་མེད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་
 གོ་མི་ཚོད་ན་དབུ་མའི་སྐབས་ཀྱི་ཆ་མེད་ལ་དབྱེད་པ་དེས་ཀྱང་གོ་མི་ཚོད་དེ།
 དེ་གཉིས་རིགས་པ་ཚུལ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་བདེན་མེད་
 མ་ཤེས་པར་ཆད་རྒྱལ་བདེན་མེད་མི་ཤེས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། བ་
 ལང་མ་དམིགས་པའི་ཚད་མས་བ་ལང་ཞིགས་ཀྱི། ཏྲ་ཡོད་པས་བ་ལང་མི་
 ཞིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཚོས་གཞན་བདེན་མེད་དུ་མ་ཤེས་པས་འབྲེལ་མེད་
 གཞན་བདེན་མེད་དུ་མ་ཐོང་ཐབས་མེད་ན། ལུས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཙོ་
 བོ་སོགས་ནམ་ཡང་མི་ཞིགས་པར་ཐལ་ལོ། །བྱོད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་འདི་ལྟ་ན། གྲུབ་
 མཐའ་འོག་མའི་རང་ལམ་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྒྲོར་གྱུར་པའི་ལམ་མེད་ངེས་སུ་སོང་
 བས། གྲུབ་མཐའ་དེའི་རང་ལམ་ཁོ་ན་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ལ་རང་ལམ་
 དེས་ནམ་ཡང་ཐར་པ་མི་ཐོབ་ལ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་ནི་དེས་མ་ཐོས་མ་
 བསམས་མ་མོས་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་ལྟ་གཤམ་འགྱུར། དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་
 འོག་མ་གསུམ་གྱི་རང་ལམ་ན་ཐར་པ་མེད་ཅིས་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྩ་ལྷུང་ལྟ་

བྱ་འདི་བྱོད་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སུ་ཞིག་གིས་བསྐྱབས། ཡང་ཆ་མེད་
 འགོག་པའི་རིགས་པས་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཆ་བཅས་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། སྒྲས་པ། ཆ་མེད་མེད་ན་ཆ་བཅས་ཀྱང་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་
 སྒྲས་ན་ཅི་ཟེར། ཆ་མེད་མེད་ཀྱང་ཆ་བཅས་ཡོད་དེ། ཆ་མེད་མི་སྒྲུབ་ཞིང་ཆ་
 བཅས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཆ་བཅས་ཀྱི་རྩོམ་གཞི་སྤྲ་བ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་
 ན་དེའི་རྩོམ་གཞི་ཡང་ཆ་བཅས་ལས་འོས་མེད་པས་རྒྱལ་ཕྱན་ཐུག་མེད་དུ་
 འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རྩ་འཇག་གཅིག་གི་རྒྱལ་གྱི་གྲངས་ཀྱང་མཐའ་མི་ཚོད་པར་
 འགྱུར་དགོས་ན། གང་གྲུའི་གྲུང་གི་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས་གྲངས་ཀྱི་བྱུང་
 བར་གསུངས་པ་དེ་ཀུན་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་ཆེན་པོ་
 དང་ཆུང་དུའི་རྒྱལ་ལ་མང་ཉུང་གང་གིས་འཛོག་སྒྲུབ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དེས་
 ན་གཤེས་ལ་ཆ་བཅས་ཆ་མེད་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ལྷགས་རྒྱལ་ལ་སོགས་
 པའི་རྣམ་གཞག་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ན་བཤད་པ་འདི་སུས་དགག་ལུས་པ་
 མི་འདུའོ། །དེ་དག་ནི་ཞར་བྱུང་མཚར་སྒྲིད་ཅམ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཆ་མེད་ཡོད་
 ཀྱང་རུང་མེད་ཀྱང་རུང་རགས་པ་ཆ་བཅས་སུ་བསིལ་བའི་རིགས་པ་དེས་རགས་
 པ་བདེན་མེད་དུ་ཅིས་མི་རྟོགས། མ་རྟོགས་ན་དབུ་མས་ཀྱང་བདེན་སྟོང་མི་
 རྟོགས་པར་མཚུངས་ཞེས་བསྒྲིམ་ན་རྟོགས་པར་ཅིས་སྒྲུབ། རིགས་པའི་སྒྲོ་
 ནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུམ་ན། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་རང་རང་
 གི་རྟོགས་བྱ་རིགས་པ་དེའི་སྒྲོ་ནས་ངེས་པ་ལ་བྱུང་མེད་དོ། །དཔེར་ན་སེམས་

ཅམ་རྣམ་རྒྱུན་པས་འདོད་པ་ལྟར་བྱ་རེལ་གྱི་སྣང་བ་འདི་རྣམས་མཁའ་ལ་སྒྲ་
 གད་གྱི་སྣང་བ་ལྟར་བྱ་དོན་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་གང་དུ་མ་གྲུབ་པར་མེད་བཞིན་
 སྣང་བ་ཡིན་པར་སྟོགས་ཆ་བཏགས་པའི་རིགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ངེས་པ་བསྐྱེད་
 དེ་གོམས་ན་གོམས་པ་རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་གསལ་སྣང་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ།
 མི་རྟག་པ་གོམས་པས་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །
 དེས་བྱིདོན་མེད་པར་མངོན་སུམ་མི་རྟོགས་ན་ཚཱ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
 པར་ཤེས་ནས་གོམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་
 ཚཱ་གང་དང་གང་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བདེན་པར་མ་
 གྲུབ་པར་ངེས་པ་བཞིན་གོམས་པར་བྱས་ན། དེ་དང་དེ་ལ་གསལ་སྣང་ཐོབ་
 པ་ཡོད་པས་ན་ཐེག་པ་རང་རང་གི་རྟོགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་འཐད་པར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཡང་མདོ་སྡེ་པས་སྒྱི་མཚན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ། སྒྱི་
 མཚན་ལ་རང་མཚན་མངོན་སུམ་མཐོང་དུ་མེད་པ་ལ་བྱེད་དམ། དཔུ་མ་པ་
 ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ་ཞེས་སོགས་ཟེར་
 བའི་རྣམ་པར་འབྱམས་ཏེ། སྒྱི་མཚན་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཆ་ནས་བཏགས་
 པ་དང་། རང་མཚན་དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་རྣམས་ཡོད་ལ་བཞེད་པ་ལ། དཔུ་མ་ལྟར་
 གྱི་ཞེས་སྒྱུར་བ་ལ་དོན་དང་དྲི་རྒྱ་ཅི་ཡོད། སྒྲོ་ངོར་སྣང་བའི་བུམ་པའི་དོན་སྒྱི་
 བི་བུམ་པ་མ་ཡིན་ལ། བུམ་པའི་རང་མཚན་དང་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་
 པའི་སྒྲོ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་དཔུ་མའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་འདྲ་ཞེས་སུས་ཀྱང་

སྒྲས་པ་མེད་ན། རང་ལ་རང་གིས་ཅོ་འདྲི་བར་ཟད་དོ། །འདིར་དོན་སྒྲ་སྡེ་
 གཉིས་ཀྱིས་བདག་མེད་དང་། གཟུགས་སྒྲ་བ་དོས་པ་ལྟ་བུ་ལས་རིལ་པོ་
 གཅིག་སྤེལ་རྣམ་པར་མ་གྲུབ་པ་སོགས་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་
 ཆ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལྟ་བུ་ལ། ཐེག་ཆེན་དང་ཉན་ཐོས་མི་མཐུན་
 པར་རྩོད་པ་གང་ན་མཐོང་། འོག་མ་རང་གིས་མ་རྟོགས་པའི་ཚཱ་ཐམས་ཅད་
 རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ན་དཔུ་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་བདེན་
 སྣང་རྟོགས་ན་རྩོད་དོན་མེད་ཟེར་བ་སྟོགས་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་མེད་
 ཁོ་ནའོ། །ཡང་སེམས་ཅམ་པས་གཟུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་གཟུང་བ་བྱི་
 དོན་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་དཔུ་མ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གཟུང་བ་རང་
 བཞིན་མེད་པ་མིན་པས་ན་རྟོགས་པ་པོའི་ཐལ་བ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 བའི་མ་བཏགས་པ་སྟེ། སེམས་ཅམ་པས་གཟུང་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་
 སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སྣང་ཡང་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་སྒྲུ་མ་མི་ལམ་ལྟར་ཤེས་པས་
 བྱིདོན་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་པའི་གོ་མི་ཚོད་ན། དཔུ་མས་ཀྱང་གཟུགས་སྒྲུ་མ་
 ལྟ་བུ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་སུ་ཤེས་ཀྱང་བདེན་སྣང་རྟོགས་པའི་གོ་ག་ལ་
 ཚོད། སེམས་ཅམ་པས་གཟུང་བ་བྱིདོན་དུ་མེད་པར་རྟོགས་ན། བྱིདོན་ཞེས་
 པ་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་དམ་མི་འདོད། འདོད་ན་བྱིདོན་མི་ཁེགས་
 ལ་མི་འདོད་ན་བྱིདོན་བདེན་མེད་དུ་མ་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་འགོད་པ་དོན་མེད་
 དོ། །དེའི་ཕྱིར་དཔུ་སེམས་གཉིས་བྱིདོན་ཡོད་མེད་ལ་མི་རྩོད་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་

བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ནོ། །
 སྤྱིར་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་བཏགས་ཡོད་དང་། དབུ་མས་རྟོག་བཏགས་ཅམ་དུ་
 འདོད་པའི་བཏགས་ཡོད་མི་འདྲ་བ་བདེན་ཀྱང་། བྱོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་
 རྒྱན་སོགས་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་
 ཡིན་ན། ལས་ལམ་རྫོགས་པ་རྒྱན་ལ་འཛིག་པས་ན་དབུ་མ་པ་ལ་ལས་འབྲས་
 མི་འབྲད་པར་རྩོད་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ནི་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། ལས་རྒྱ་
 འབྲས་འགྲོ་འོང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་ལ་བཞག་མི་རུས་ལ་རྒྱན་
 ལ་འཛིག་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱན་གྱི་རྩོམ་གཞི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་མེད་ན་དེ་དག་མི་
 འབྲད་ཅེས་རྩོད་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱན་དང་རགས་པ་དོན་དམ་པར་མེད་ན་མི་འབྲད་
 ཅེས་རྩོད་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ་རྒྱན་དང་རགས་པ་འདི་པས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་
 པ་མིན་ནམ་སྟེ། གང་ལ་བཅོམ་དང་སློ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སློ་མི་འཇུག་
 པ་། །བུམ་ཁུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་
 འདོད་པའི་བྱིར། འདིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་ཀྱང་དབུ་མའི་ཀུན་རྫོབ་དང་མི་
 འདྲ་སྟེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཟེར་ན། རྒྱན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་ན་སྤྱིར་
 ཅིག་གིས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་ཚུལ་མེད་ལ། རགས་པ་རིལ་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
 འདོད་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ཚུལ་མེད་དེ།
 རྒྱན་གྱིས་རྟག་པ་དང་། རགས་པ་གཅིག་ཤར་གྱུར་པའི་ཤུང་པོ་དེ་བདག་ཡིན་
 པ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པ་གང་ཡང་སྟོན་ཚུལ་མེད་དོ། །དེས་ན་རྟག་བདག་

སོགས་མེད་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་ཀྱང་སྒྲིམ་པར་མ་བྱེད་ཅིག གལ་ཏེ་རྟག་བདག་
 སོགས་མེད་པར་ནི་ཤེས་ཀྱང་། བདེན་པ་མེད་པར་མ་ཤེས་སོ་སྒྲིམ་ན་རྟག་
 བདག་མེད་ཀྱང་བདེན་པར་ཡོད་ལས་ཆེ་སྒྲིམ་པའི་གང་ཟག་ཞིག་སྤྱིར་དགོས་
 བ་དེ་སུ་ཡིས་བཞག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་སྒྲིམ་གྱི་ལ། འདི་རྣམས་དོགས་པའི་
 གནས་སུ་འདུག་པས་དེ་ལྟར་བཅད་པའང་དོན་ཡོད་དོ། །ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་
 རྒྱན་དང་རགས་པ་ཅམ་བདེན་མེད་ཤེས་ཀྱང་དེས་ཚཱ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་
 ཏུ་ག་ལ་ཤེས་ཏེ། རྒྱན་དང་རགས་པའི་རྩོམ་གཞི་སོགས་བདེན་པར་འདོད་
 པས་ན། ཐལ་བ་རང་ལ་མི་མཚུངས་སོ། །འཛིན་པ་བདེན་སྒྲིའི་རང་རྒྱལ་དང་
 སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་རྩོམ་པ་པོ་ནི། བུ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དེ་ལ་སེམས་
 ཅམ་པའི་ལུགས་ཁོང་དུ་མ་ཁུད་པའི་ལྷན་པོ་ཐུག་དོག་ཅན་ཞིག་གིས་སྒྲིམ་པས་
 སྤྱིར་པོ་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་སྒྲིམ་པ་བྱོད་རང་སྒྱི་བརྟོལ་ཆེས་པ་ཏེ། དབྱིག་གཉེན་
 གཉིས་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པས་ན་དེ་ཅམ་སྒྲིམ་པ་དེ་ནི་རང་ཐུག་དོག་ཡོད་
 པ་མིན་ནམ་སྟེ། ཡང་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཉན་རང་གི་ཚཱ་བདག་
 མེད་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། ལྷ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་རིགས་པ་གསུམ་བཞེད་པའི།
 དང་པོ་ཉན་རང་གིས་ཚཱ་གྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ན་ས་དང་པོ་པས་ཀྱང་ཟིལ་
 གྱིས་གཞོན་རིགས་ཏེ། དེས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་
 ཐལ་བའི་བྱིར། འཛིག་རྟོག་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཐལ་བ་ལྟར་སེམས་དང་
 པོ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་དཔལ། རང་གི་སྒྲོས་རྣམ་པར་དབྱུང་པས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་

མོན་པར་འགྱུར་རིགས་ན། དེ་ལྟར་མིན་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞོད་པའི་
 དགོངས་པ་ནི་ཁྱོད་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ལྟར་ཞེས་
 པ་འདིས་གསལ་བར་ཤེས་ཏེ། ཆོས་རགས་པ་དང་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་མི་བདེན་
 པར་ཤེས་པའི་ཆོས་བདག་མེད་པའི་ཆ་ཉི་ཆོ་བ་ལ་མ་བརྟེན་པར་གང་ཟག་གི་
 བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁོང་དུ་མི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་
 ཤེས་པ་དང་བྲལ་ན། རྟག་བདག་སོགས་མེད་པར་ཤེས་ཀྱང་དེས་རང་འཛིན་
 ལྟར་སྒྲུལ་མི་སྒྲོང་བས་ཕྱི་རོལ་པའི་ཆགས་བྲལ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་
 འཕགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ས་དང་པོར་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྒྲོ་
 ཡི་སྒྲོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་མོན་རིགས་སམ་ཞེས་སོ། །རིགས་པ་གཉིས་པ་དེ་ལྟར་
 ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་ན་སྒྱུད་པའི་སྤྲ་རྒྱས་མི་སྒྲོང་བའང་གནད་
 དེ་ལ་ཐུག་ཅིང་། རིགས་པ་གསུམ་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་
 དམིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་
 ཏེ་བདག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའང་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་རིལ་པོ་དང་
 རྟག་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་རིལ་པོ་དང་རྟག་པར་དམིགས་བཞིན་ཏུ་བདག་
 མེད་མཐོང་མི་ཤེས་ཏེ། རྟག་པ་དང་གཅིག་ཕྱི་རྣམ་པར་གཟུང་བའི་བདག་
 དེ་དང་མི་འགལ་བས་ན་བདག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་ཕྱང་པོ་རྟག་གཅིག་ཏུ་

འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། ཇི་སྟེང་
 སྤང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱང་དང་། འབྲུག་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རིགས་
 པས་སྒྲུབ་པར་མཛད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཆ་མེད་དུ་ཞིག་པན་ཆོད་དུ་མ་དང་མི་རྟག་པ་
 དེ་ལ་དམིགས་ནས་ངར་མི་འཛིན་ཏེ། འཛིན་ན་བདག་དུ་མ་དང་མི་རྟག་པར་
 ཡང་འཛིན་དགོས་ལ། དེའི་ཆ་རེ་རེ་དམིགས་གྱིས་བཀའ་ནས་བདག་གོ་སྒྲུལ་
 དུ་འང་མི་རྟོག་གོ། །དེ་ལྟར་མི་འཛིན་ཀྱང་དུ་མའི་ཆ་ཆོགས་པ་ནི་ཡོད་པས་དེས་
 ངར་འཛིན་མི་ལྟོག་སྒྲུལ་ན། རྣམ་བཟུལ་གིང་རྟེན་རིགས་པ་ཁོ་ནས་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཐེབས་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྤང་པོ་དུ་མ་དང་
 མི་རྟག་པའི་ཚུལ་ལས་བརྒམས་པའི་རིགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལའང་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཆོ་ངར་འཛིན་མི་ལྟོག་
 པར་ཐལ་ཏེ། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་སྤང་བ་ཉིད་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར། སྤང་པོར་
 སྤང་ཡང་བདེན་པར་མ་བཟུང་ན་ངར་འཛིན་མི་སྒྲེ་སྒྲུལ་ན། རྟལ་སྤོར་ཆོགས་
 པར་སྤང་ཡང་དེ་ལ་བདག་མེད་པར་མཐོང་ན་ངར་འཛིན་མི་སྒྲེ་བ་མཚུངས་ཏེ།
 ཐག་པར་སྤང་ཡང་སྒྲུལ་མེད་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་ཅན་གྲོས་བཟུང་
 བ་དེ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་སྒྲོ་ནས། ཐག་པ་ལ་སྒྲུལ་མེད་པ་ལྟར་སྤང་
 པོ་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་རུས་ཀྱི། འབྲུལ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་པའི་གཞི་མ་
 ལོག་ཚུན་ཆད་སྒྲོ་བཏགས་དེ་མི་ལྟོག་ན་ཐག་པ་མ་ལོག་པར་དུ་སྒྲུལ་འཛིན་
 མི་ལྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཆ་མེད་གཉིས་པོ་བསགས་པ་ཅམ་ལ་གཟུགས་

རགས་པར་སྒོ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པས་ཀྱང་འདོད་ན། དེ་དབུ་
 མས་སྒྲུབ་ཅི་ལ་དགོས་སྒྲུལ་ན། ཚེས་བདག་མེད་ལ་རྩོད་པ་བྱེད་པའི་ངོར།
 གཟུགས་རགས་པ་ལྷ་བརྩོན་པ་ལྷ་བྱ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ལ་གྲགས་པ་འདི་
 ཡང་ཚེས་བདག་མེད་ཉི་ཚེ་བཡིན་ལ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་པར་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་ཀྱང་རྟོགས་མི་རུས་པས་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་རྩོད་པ་དོན་མེད་ཅེས་
 བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡང་ཉན་རང་ལ་ཚེས་བདག་མེད་ཡོད་
 བར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི། བདེན་འཛིན་
 ལ་མ་རིག་པས་བྱབ་ལ། མ་རིག་དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
 ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ཡིན་པ་འདི་ཡིན། ཞེས་ཟེར། བདེན་
 འཛིན་ལ་མ་རིག་པས་བྱབ་ཀྱང་། བདེན་འཛིན་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་
 ཀྱི་དང་པོར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཅི་ཡིས་
 འགྲུབ་སྒྲེ་མི་འགྲུབ་བོ། །ཁོ་ན་རེ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་དང་བཞི་བརྒྱ་པ་རྩ་
 འགྲེལ་དང་འཇུག་འགྲེལ་སོགས་ལས། དངོས་པོ་ལ་ལྷག་པར་སྒོ་འདོགས་
 པའི་མ་རིག་པ་ལོག་པས་འཁོར་བ་ལྷོག་པར་གསུངས་པའི་ལུང་རྣམས་དྲངས་
 བས་དེའི་ཕྱིར་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་འདྲའི་ལུང་
 གང་ཡིན་ཀྱང་མ་རིག་པ་ལྷོག་ན་འཁོར་བ་ལྷོག་པར་གསུངས་པ་ནི་སྒྱིར་བསྟན་
 པ་སྟེ། མ་རིག་པ་མེད་ན་འཁོར་བ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་ མ་རིག་པས་དངོས་པོ་
 ལ་སྒོ་བཏགས་པ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འཁོར་བ་

འགྲུབ་པ་གཞུང་སྒྱི་ལས་གྲགས་པ་སུས་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་དོ། དངོས་པོ་ལ་
 ལྷག་པར་སྒོ་འདོགས་ལུགས་ལ་གང་ཟག་ཏུ་སྒོ་འདོགས་པ་དང་། ཚེས་སུ་སྒོ་
 འདོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་རྟེན་འབྲེལ་
 བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ཉོན་སྒྲིབ་གཞན་ཀུན་ཀྱང་
 སྒྱེད་ལ། བྱི་མ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་མ་རིག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་
 ཅིང་། མ་རིག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་ཉོན་མོངས་ཞེས་པའི་མིང་སྒྱིར་འཇུག་
 ཀྱང་། ཉོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ལྷས་བྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་
 པའི་མ་རིག་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་སོགས་འདི་འདྲའི་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་སྐབས་
 འདི་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་དུ་ཡོད་ན་འདི་འདྲའི་ལུང་གིས་མ་རིག་
 པ་ཡིན་ཆོད་འཁོར་བའི་རྩ་བར་ཅིའི་ཕྱིར་འགྲུབ། གལ་ཏེ་བདེན་འཛིན་ལ་ཉོན་
 མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་བྱབ་ཅིང་། དེའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན།
 དག་བཙུམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཁོར་བར་སྒྱེ་བའི་ས་བོན་སྤ་བ་ཉོན་མོངས་
 པའི་བག་ཆགས་དུང་ནས་མ་སྒྱུར་བར་འགྱུར་ངོ། །གཞན་ཡང་དམན་ལམ་
 རྩོན་སོང་ལ་སྤང་བྱ་ཡོད་མེད་སོགས་མཁས་པའི་དབྱེད་པ་སྒྲ་ཚོགས་བཀོད་
 པའི་ལན་ཀྱང་འདེབས་རིགས་པ་ལ་རིགས་པ་མེད་པའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་རང་
 ཕྱོགས་སྒྲུབ་པར་མི་རུས་སོ། །ཉི་ཁྱི་ལས། ཤུ་རིས་བུས་ཁུས་པ་འཕགས་པ་
 བཞིས་སྟོང་བར་བསྒྲུམས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཉོན་གཅིག་བསྒྲུམས་
 པ་དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་རི་ལྷ་རྩེ་ལ་གྱིས་གཞོན་ཞེས་དྲིས་པ་ན། རྟོན་

པས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་གི་བདག་
མེད་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལན་མ་བཏབ་པའི་ཕྱིར། ལུ་བ་པོས་ལྷུ་ཚུ་ལ་
དང་སྟོན་པས་ལན་གསུངས་ཚུ་ལ་ལས་ཚོས་བདག་མེད་རྫོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་
ཟེར། སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སོགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་ལས་བྱུང་
པར་འགྱུར་ཚུ་ལ་ཀྱང་གསུངས་མོད། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
མདོ་ཡི་སྐྱབས་ནས་སྤྱི་ཞི་མཉམ་པར་རྫོགས་པའི་རྫོགས་པ་ཁོ་ནའི་སྒྲོ་ནས་
བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་བསྐྱོམ་པ་མཚོག་ཏུ་འདྲེན་གསུངས། རྫོགས་པ་ལ་བྱུང་
མེད་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་པའང་མི་རིགས་སོ། །ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་འཆད་
པའི་སྐྱབས་སུ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པས་དྲིས་ཤིང་འཆད་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་གིས་
དེ་མི་རྫོགས་ན། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཇམ་
པ་ནི་འབྲེལ་མེད་དེ། སྟོང་ཉིད་དུ་མ་ཟད་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་མ་ཐོས་པར་སྤྲོད། །ཐོས་ན་དེའི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་ནམ། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་ལ་ཚུར་མཐོང་གིས་བསམ་མི་རུས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཉན་ཐོས་
པ་དག་རི་སྟོང་ཆོས་སྟོན་དང་། །སོགས་ཀྱི་ལུང་དང་། བདུད་སྤྲིག་ཅན་ཡང་
སངས་ཀྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ནས་བདུད་ཀྱི་ལས་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་
འཆད་པ་སོགས་ཡོད་ན་དེ་ཐམས་ཅད་འདི་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཚིན་གཙོན་ཅི་
ལ་དགོས། ཤུ་རིའི་བྱ་སོགས་སྤྱུལ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་སུས་ཞེ་འདོད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་འགལ་
བར་སེམས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཅོ་འདི་བར་ཟད་དོ། །ལྟ་སྟེ་སོགས་ཐེག་དམན་
ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མིན་ན་ཉན་ཐོས་མཚན་ཉིད་པའི་མཚན་གཞི་བཟུང་
རྒྱུ་མི་འདུག་ཟེར་བ་མཐོང་བས་མ་རང་གིས་མ་བཏང་བ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་ཐེག་དམན་
ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་འཁོར་འདུས་པ་རེ་རེའི་ནང་དུ་འདྲེན་དགོས་པ་
བརྒྱུད་ཁྱི་ནི་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ལེན་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ། །
དགོས་པ་མ་དགུ་ཁྱི་ནི་ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པོ། །ལྟ་དང་
མིའི་སྒྲེ་བོ་དུ་མས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་
ཡོད་ན་ལྟ་སྟེ་ཅམ་ལས་ཐེག་དམན་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་མཚན་གཞི་
བཟུང་རྒྱུ་མེད་པ་ནི། འཁོར་འདུས་པ་གསུམ་ཀྱི་གྲངས་ཅམ་ཡང་མ་ཐོས་པ་
ལྟ་བུའི་གཏམ་དུ་ཟད་དོ། །ཡང་ཉན་རང་ལ་ཆོས་བདག་མེད་རྫོགས་པ་ཡོད་
པར་ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་ནི། འདུག་འགྲེལ་དུ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་དྲངས་པ། རྒྱལ་
བུ་མཚན་ལྷན་སྐྱེས་པ་ཅམ་གྱིས་རིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོན་པོའི་ཆོགས་ཟེལ་
གྱིས་ཁོན་ཀྱང་། སྟོའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ཁོན་པའི་དཔེ་བཞིན། ས་དང་པོའི་བྱང་
སེམས་ཀྱིས་ཉན་རང་རྣམས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཟེལ་གྱིས་ཁོན་ཀྱང་། སྟོས་མི་
ཁོན་ལ། ས་བདུན་པར་ནི་སྟོས་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་
འདི་ལས་ཉན་རང་རྣམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡོད་
ཅས་གསུངས་པ་འདི། ཉན་རང་ལ་ཆོས་བདག་མེད་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་ཤེས་

བྱེད་མིན་ན་བྱང་དོན་མེད་ཅིས་སྒྲུབ་པ་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ལུང་འདི་ས་དང་པོ་པའི་
 རྟོགས་པ་ཉན་རང་དང་མཐོང་མན་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཁོ་ནར་དགོངས་ནས་
 བྱངས་པ་ཡིན་ན། ས་བདུན་པར་བློས་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞེས་པ་དེ། བདག་
 མེད་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་རྟོགས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་དོན་དུའང་ཚིག་གི་བྲགས་
 གྱིས་བྱུང་ན། ས་བདུན་པར་བདག་མེད་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་ཅི་ཞིག་རྟོགས།
 དེས་ན་འདི་ནི་འགོག་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་པར་བླ་བས་ཀྱང་གསུངས་
 ལ། འགོག་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་འཇུག་པ་དེ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་
 བ་འཇུག་མི་རུས་ལ། སྤང་བོ་རགས་པ་བདེན་མེད་དུ་མ་ཤེས་ན་བདག་མེད་
 པ་མི་མཐོང་བའི་ཚུལ་གོང་གི་རིགས་པའི་གནད་དེ་ལ་བྲག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
 ཡང་ཚཱ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གསལ་
 བར་ངས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཚཱ་ཀུན་བཟུང་བ་
 ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་ཡང་མ་ངས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུབ་ནི་རང་གི་རྟོགས་བྱ་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་མ་ཁོ་བའི་ཆ་བཅས་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་
 སུའི་སྒྲོ་ནས་རིལ་བོ་དང་རྟག་པ་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་སྟེ། ལྷན་
 ཀུན་ཚོགས་དང་མི་ཀུན་ཚོགས་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ལེགས་ལྷན་གྱིས་
 སངས་རྒྱུ་བསྐྱངས་ལ་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཞེས་བཞག་པ་
 བེད་ཆོས་བདག་མེད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་
 བཞེད་འདུག་སྟུམ་དུ་བཞག་པ་ལ། དེ་མི་བཞེད་པར་བླ་བས་ལན་བཏབ་པ་

དེ་ཡིན་སྟེ། ཐེག་ཆེན་དུ་ཚཱ་གྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཟེར་
 བ་བྱུང་པ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལས་ནི་ཉན་སྒྲིབ་ཅམ་སྤང་པའི་ཕྱིར་
 དུ་ཚཱ་གྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་བསྟུས་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་ལ། ཐེག་ཆེན་ལས་
 བེ་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཚཱ་གྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་བསྟན་
 པའི་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་གསུངས་པ་འདི་བྱོད་གྱིས་ཀྱང་བྱངས་འདུག་
 པ་འདི་ངས་ཀྱང་བྱོད་ལ་བྱངས་བར་འདོད་པའི་ལུང་ཡིན་ཏེ། ཉན་སྒྲིབ་སྤོང་
 བའི་ཕྱིར་བསྟུས་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་
 པ་འདིས་ཚཱ་བདག་མེད་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
 གྱི་ཚཱ་བདག་མེད་ཡང་དག་རྟོགས་པ་མཛོད། དེ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
 མང་བས་ལྷག་པར་རྟོགས་རྒྱུ་དང་། ཉུང་བས་ཉུང་བར་རྟོགས་རྒྱུ་ཡོད་ན། གཅིག་
 དུ་བྲལ་གྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་རྗེས་རྟོན་འབྲེལ་ཆེན་མོས་དབྱེད་ན་དེ་ལས་
 ལྷག་ཞིག་རྟོགས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་ཚཱ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དེ་དག་
 ཡང་ནས་ཡང་རྟོགས་བྲག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཚིག་གསལ་
 ལས། བདག་རྟུ་ཞེན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ཉེར་ལེན་སྤང་ལྷ་ལ། སྤང་བའི་མཚན་
 ཉིད་ཡོད་པ་ཞིག་གམ་འོན་ཏེ་མེད་ཅིས་དབྱེད་ན། དེ་ཐར་འདོད་ལྷམས་གྱིས་
 མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་ཅིང་། བདག་མེད་ན་བདག་རྟུ་གདགས་པའི་
 གཞི་བདག་གི་བའང་མི་དམིགས་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཚིག་ན་ཡན་ལག་མེད་པའི་དཔེ་
 གསུངས་པ་སོགས། འདི་འདྲའི་ལུང་ཐམས་ཅད་ནི་སྤང་ལྷ་ལ་གཟུགས་རང་

ལ་ཆོས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཡང་བསྟན་ཟེར་བ་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ།
 ཆོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། དེ་ལ་ཇི་བཞིན་དམིགས་རྣམས་མི་རྣམས་ཀྱི་
 ཡུལ་ཙན་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་ལས་དེ་ཡི་དབྱེ་བ་བརྗོད་ཅིས་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་
 དབྱིངས་བྱེད་མེད་པར་རྟོགས་ཞེས་པ་ག་ལ་ཡིན། ཡིན་ན་ཐེག་གསུམ་གྱི་
 རྟོགས་རིགས་མཐོང་མན་བཤད་པ་དང་རང་ཆོག་དངོས་སུ་འགལ་ཡོ། །དེ་
 ལྟ་ན་འདྲ་ལྟ་འགྲེལ་ན་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་གཉིས་བཤད་པ་བཞིན་ཏུ་མི་སྒྲིན་ཟེར་
 བ་ཡང་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། ལྟ་འགྲེལ་ན་མ་བརྟགས་འཛིན་རྟེན་དང་མཐུན་
 པའི་ཆོད་འབྲས། ལྟ་ཟེར་བརྟགས་པ་མདོ་སྟེ་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོད་འབྲས།
 ཤིན་ཏུ་བརྟགས་པ་སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོད་འབྲས་གསུམ་རིམ་གྱིས་
 བཤད་ནས། དེ་དག་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕགས་ལ། རང་ལུགས་ནི་ཕྱི་དོན་
 མེད་པ་ལ་བཟུང་བར་མཛད་པས་དེ་དག་མི་འགལ་ལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
 ན་ལུགས་གཉིས་པོ་དེ་དག་མི་འགལ་བར་སྒྲུབ་མི་ཤེས་པས་གཅིག་དྲུང་དོན་
 བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྒྱན་གྱི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཀུན་ན་ཐེག་པ་གསུམ་
 གྱི་རྟོགས་རིག་ལ་བཟང་ངན་ཡོད་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་ནས། ཡང་ཆོག་
 གཅིག་གིས་གང་གསུངས་ཆོད་འབྲས་སུ་མེད་པར་གཏོང་བ་དེ་འདྲ་བ་སྟོན་ནས་
 གྱི་འགལ་བ་མིན་ན་རང་ཆོག་འགལ་བ་བཙལ་ཀྱང་མི་རྟོད་པར་འགྱུར་རོ། །
 དེ་འདྲའི་འགལ་འདྲུ་དངོས་སུ་གསུངས་བཞིན་དེས་དྲང་བར་བྱ་བ་དེ་སུ་ཞིག་
 ཡིན་ཏེ། དེར་སང་གི་གང་བྱུང་བབ་བབ་སྒྲུབ་བཟོད་ལྟ་སུ་འདྲ་མ་གཏོགས།

གཞན་རྟོག་ལྟ་སུ་ཞིག་ཆོག་དེས་དྲང་རྣམས་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་བརྒྱ་
 བྱེན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་པ་མང་པོར་བརྗོད་བརྗོད་ནས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བརྒྱ་བྱེན་
 མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུས་ན། ཇི་སྐད་སྒྲུས་པའི་བརྒྱ་བྱེན་ལ་ཡོན་ཏན་ཙན་དུ་ལྟ་བ་སུ་
 ཞིག་ཡོད། དེ་དང་འདྲ་བར་ས་བཅུའི་སེམས་དཔའི་གསུང་ཡང་འབྲུགས་པོར་
 བཤད་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་འགལ་བའི་ཁུར་འགོལ་བ་ཀྱི་མ་སྒྲུམ་མོ། །
 རྒྱུད་སྒྲའི་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ལྟ་གསུངས་པ་འདྲ་བ་དེ་
 གཤེགས་སྟིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་ཟེར་བ་འདྲ་ལྟ་དེ་དང་འདྲའོ། །
 གཞན་སྟོད་འཇུག་སོགས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པའི་དོན་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟེན་པས་
 འདིར་མི་སྒྲུའོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུད་སྒྲ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་
 བྱེད་དུ། རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པས་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་དད་པས་རྟོགས་
 བྱུང་གསུངས་ལ། དད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོག་རྟོགས་ཀྱི་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་འབར་བ། །མིག་མེད་པས་ནི་མཐོང་བ་མེད། །
 ཅིས་པས་སོ་སྒྲེ་ཉན་རང་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱུང་སེམས་བཞིས་
 མི་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ནི། མངོན་སུམ་མི་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་
 ཟེར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་དབུ་མའི་དགོངས་དོན་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པ་བདེན་ཏེ།
 མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་སོགས་མཁས་པ་ཀུན་ལ་གྲགས་ཀྱང་མངོན་
 སུམ་དུ་ནི་མ་རྟོགས་ལ། དད་པས་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རེད་འགྲོ་ན། གཞན་སྟོང་གི་ཕྱོགས་འཛིན་པ་རྣམས་
 ཆོས་ཐལ་འགྱུར་བར་གྱུ་བ་ལ། དེ་ལ་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲལ་
 བས་ལྟར་བར་གདའོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནས་ཉན་
 རང་ལ་ཆོས་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བཞེད་པའི་ལུགས་དང་འགལ་བས་ཤིང་
 ཏྲ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགལ་མེད་དུ་འཛིན་དགོས་སོ་ཞེ་ན། གཞན་
 དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བྱིར་དེ་ཡང་
 ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་སྒྲས་ན་ཅི་སྒྲ་ཟེར། དེ་ལ་འདི་སྒྲ་སྟེ། མདོ་གཅིག་གི་
 དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ས་བཅུ་འཛིན་སེམས་དཔལ་དང་མགོན་པོ་གྲུ་
 རྒྱུ་བ་ལྟ་བུ་དགོངས་པ་འགལ་མེད་དུ་འཛིན་དགོས་ཀྱི། མདོ་ཐ་དད་དང་གྲུབ་
 མཐའ་ཐ་དད་པ་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་བ་ཀྱང་མི་དགོས་ལ། བན་ཚུན་
 དགོངས་པ་སྒྱུ་མ་ནས་མདོ་སྟེ་དགྲུགས་པར་ཡང་མི་བྱ་ཞེས་བདག་ཅག་གིས་
 རྒྱ་ལ། ཉན་རང་ལ་ཆོས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ནི། བཀའ་
 དང་ལྷན་བའི་ཞབས་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ཀྱང་
 རང་སྟོས་གཞུང་གི་དོན་གཞན་དུ་བཤད་ནས་རྒྱུ་བ་པའོ། །ཞེས་དཔལ་ས་སྒྱུ་འཛི་
 མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་གཞན་ཡང་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུང་གསང་
 མཐོན་པོའི་རིགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་སྟོར་ལུང་ཁ་ཤས་བྲངས་
 པ་ནི་སྤར་བཤད་པར་འབྲས་ཀྱི་གཞན་བརྟོན་འོས་མེད་དོ། །ས་དང་ལམ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་བྱམས་ཆོས་ལྟར་བྱ་མི་དགོས་ཟེར་བ་ཡ་མཚན་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་བ་ས་ལམ་

གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་གི་འགྲོས་བཞིན་རྒྱ་
 བོད་གཉིས་ཀས་མཛད་པ་ཡིན་ན། སྤྱི་འགྲོས་འདྲ་ཡང་གནད་བྱམ་མིན་
 རྒྱང་བའི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསར་བ་དེ་དགོས་པ་མི་འདུག་པས་བཞག་ན་
 ལེགས་སྟུ་མ་མོ། །འབྲས་བུའི་སྒྲ་བས་ལ་དབྱད་དགོས་པ་མི་འདུག་གོ། །
 ། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྟོང་ཆེན་རབ་འབྲམས་སོགས། །སྤྱི་རབས་མཁས་
 པའི་ལེགས་བཤད་ཚུལ་ཡོད་ལ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་
 སོགས། །སྤྱི་རབས་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་ལུགས་ཀྱང་མཆིས། །དེ་འདྲ་
 བཞེད་མང་འཕགས་བོད་ཀུན་གྲགས་བྱིར། །མཁས་པའི་གཞུང་ལ་མཐའ་
 གཅིག་བཟུང་དཀའ་ཡང་། །བདག་སོགས་སྟེ་བ་འདི་ལ་སྤྱི་རབས་པའི། །རྗེས་
 སུ་སྟེས་བྱིར་དེ་ལུགས་རྗེས་བརྟོན་ཅུམ། །བྱས་ཀྱི་གཞན་ལ་གཤེ་བ་མ་ལགས་
 ཀྱང་། །མི་མཐུན་བཞེད་པའི་ཅིག་ཤོས་རྒྱུ་བ་པ་ན། །གཞན་པ་དེ་ལ་འཕྲིགས་
 བར་མ་འོས་ཀྱང་། །ཅུང་ཟད་མ་བརྟོན་སྟེགས་ཆ་མི་མཐོང་བྱིར། །ལ་རྗེས་བུ་
 འདུག་ཡིན་ལུལ་ཅུང་ཟད་སྒྲས། །ད་དུང་བརྟོན་པར་བྱ་བ་མང་མོད་ཀྱི། །
 གཞན་ལུགས་སུན་འབྱོན་འདྲ་བར་འགྱུར་དོགས་ནས། །རྒྱ་ཆེར་སྟོས་ཏེ་མི་
 རྒྱ་སྟུ་མ་ན་ཡང་། །འདྲེ་ཉལ་ཕྱེ་གྱིས་བསྒྲང་བའི་དཔེ་བཞིན་ཏུ། །ཅུང་ཟད་
 བརྟོན་པར་ཐལ་ལ་ཉེས་པའི་ཆ། །གང་མཆིས་བཤགས་ཤིང་དེ་ནི་སྟེགས་མའི་
 དུས། །ཚུལ་བཞིན་བཤད་ཀྱང་ཆགས་སྤང་དུག་མདའི་རྒྱ། །དེ་བྱིར་བཤད་
 པས་ཅི་བྱ་བསྟན་པ་ཡི། །ཉི་མ་རྒྱུ་བ་རིར་ལྟར་བཞིན་གྲུ་སྟོའི་སྟེན། །ཆོས་ཆེར་

གཡོ་བའི་གནས་སྐབས་འདི་མཐོང་ནས། །སྣ་ཚོགས་སྤྱོད་འདོད་སྤྱོད་
ནས་བསྐྱར་། །མ་བབ་ཁུར་ལེན་བྱ་བའི་ནང་ནས་དམན། །སྤང་སེམས་ཡུལ་
ལ་སྤྲུལ་དམ་པ་གཉན། །དག་གི་ལས་ལ་ཚོས་སྤངས་ཉེས་པ་ཕྱི། །དེ་འདྲར་
འགྱུར་དོགས་སྤྱོད་བསྐྱར་སྤྱོད་གནས། །བྱུང་རྒྱུ་ཕྱི་ཕྱོད་བསྐྱར་བསྐྱར་
བཞིན། །མང་པོར་འཕེལ་ཞིང་སྣ་ཚོགས་འབྲེལ་མེད་དག །བབ་ཅོལ་སྤྱོད་ལ་
མཁས་ལས་སྤྱོད་པོ་ལྟ། །དེ་ཕྱིར་དོན་མེད་དཔ་བ་ད་མི་བྱ། །གལ་ཏེ་དོན་ཆེན་
ནན་གྱིས་འཇུག་འདོད་ན། །ལུང་གི་གཞུང་འགྲུ་ལ་རིགས་པའི་མདའ་སྤྱར་ཏེ། །
མཁས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་དངོས་སྤྱོད་བས་ཀྱི། །ཤེ་མོང་དོམས་ལ་ནམ་ཡང་
མི་མོས་མེད། །རིགས་པས་གྲུབ་ཀྱང་བསྟོན་འདིང་ངས་མི་བྱེད། །ཚུལ་བཞིན་
སྤྱོད་ན་ཁོ་བ་ག་ལ་སྤྱོད། །གལ་ཏེ་དམ་གྱིས་ཡིད་དཀྱགས་སྤང་བའི་སེམས། །
དེད་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་བཞིན་སྤྱོད་དབང་སྤྱོད་ཆེན་པའི། །དགོངས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་
ཡིད་བཞིན་ཞོར། །རྟོག་གི་ཐོལ་མའི་འདམ་དང་བསྐྱེད་ཏེ་ན། །མིག་གཅིག་
མ་དང་མིག་སྤྱོད་བསྐྱར་པས་ཀྱང་། །ལྟ་བར་བྱེད་སྤྱོད་བག་ཡོད་བྱས་ན་འོས། །
མཁས་པ་གཞན་གྱི་ཟེར་སྤྱོད་འབད་བ་ཡིས། །འབད་སམ་བསྐྱས་ནས་སྤྱོད་
བའི་ཚིག་ཚོགས་ལ། །དོགས་སེལ་དགོས་ཞེས་ཕྱི་མ་པ་པོ་ཉིད་དང་། །འགའ་
ཡིས་བསྐྱེད་ཕྱིར་འདི་ལྟར་བྱས་པ་དག །ཞེས་པའང་རྟོག་བཅུན་དམ་ཚོས་
བཟང་པོའི་དོགས་སེལ་དུ། །མི་ཡམ་རྣམ་པར་སྤྱོད་པས་ཉིན་གཉིས་ལ་ཤར་
མར་བྱས་པ་མཚུ་ཡི། །དག་ལེགས་འཕེལ། ། །

ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་ཙུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞག་ན་དཔེ་ཆ་དེར་ཅི་འདྲར་
བགོམས་ཀྱང་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་ཙུ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་བྱུང་སྤྱོད་འདོན་པ། །སྤྱི་མེས་སྤྱོད་གོས། །ཚོས་དབྱིངས་ཉིམ།
གཙོ་སྤྱི་ག་པ། །གང་བསམ་སྤྱོད་གྲུབ། །སྤྱོད་ལམ་རྒྱུ་མཚོ།
ལྷ་དག་པ། །སྤྱི་མེས་མཐར་ཕྱིན། །མཁྱེན་བཅེ།
ཡིག་སྤྱི་ག་པ། །བསྐྱར་དང་རྒྱས།
ལྷ་འབེབས་པ། །ཚོས་ཀུན།
ཕྱི་ཤོག་མཛེས་བཞོད་པ། །ཡིག་སྤྱི་ག་ཚོ་རྒྱུད།